INTRODUCTION TO THE GRAMMAR OF THE TIBETAN LANGUAGE WITH THE TEXTS OF SITU SUMTAG, DAG-JE SALWAI MILONG AND SITUI SHAL-LUNG.

SARAT CHANDRA DAS.

AN INTRODUCTION TO THE

GRAMMAR

OF THE TIBETAN LANGUAGE

WITH THE TEXTS OF

SITUhI SUM-rTAGs,

DAG-JE SAL-WAI MÉ-LONG and SITUhI SHAL-LÜÑ

Sarachchandra BY Dasa

SARAT CHANDRA DAS, C.I.E., *Rai Bahadur*,

Corresponding Member of the Imperial Archeological Society of St. Petersburg,

Associate Member of the Asiatic Society of Bengal,

Honorary Member of the Bangiya Sāhitya Parishad, Calcutta.

Winner of the Marquess of Dufferin and Ava's Silver Medal, in 1886.

,, of His Siamese Majesty King Chulālonkorn's *Tushiti Mālā* Decoration, in 1887.

,, of the Royal Geographical Society's Prize, called *The Back Premium*, in 1888.

AUTHOR OF

Narrative of a Journey to Tashi-lhunpo, in 1879.

A Journey to Lhasa and Central Tibet in 1881—1882.

A Dictionary of the Tibetan Language with Sanskrit synonyms.

Indian Pandits in the Land of Snow.

Bodhisattvāvadāna Kalpalatā (*in Bengali*).

EDITOR OF

YIG-KUR NAM-SHAG, Tibetan Letter Writer.

Kṣemendra's Sanskrit Poem "The AVADANA KALPALATA" with its metrical translation by Shonton *Lotsava*.

KṢEMENDRA'S DARPADALAN (*in Sanskrit*).

PAGSAM JON ZANG, Pagsam Thi-shing (*in Tibetan prose*).

BUDDHIST TEXT SOCIETY'S *Journals*, &c.

PRESENTED BY ORDER ...

27 MAR. 1...

Darjeeling:

PRINTED AT THE DARJEELING BRANCH PRESS.

1915.

Price—Indian Rs. 10; English 15 s.

DALAI
ཏཱ་ལའི་བླ་མ
LAMA
THUBTAN
GYAMTSHO.
H.C.DUTT

The Hon'ble Mr. W. W. Rockhill's
Description of the Present Dalai Lama.

"Concerning the Dalai Lama Thub-tan Gya-tsho himself, I passed a week with him during his residence at the Wut'ai Shan (རི་བོ་རྩེ་ལྔ in the Province of Shansi), and I saw him repeatedly during his stay in Peking. He is a man of undoubted intelligence and ability, of quick understanding and of force of character. He is broad-minded, possibly as a result of his varied experiences during the last few years, and of great natural dignity. He seemed deeply impressed with the great responsibilities of his office as Supreme Pontiff of his faith, more so, perhaps, than those resulting from his temporal duties. He is quick tempered and impulsive, but cheerful and kindly. At all times I found him a most thoughtful host, an agreeable talker and extremely courteous. He speaks rapidly and smoothly, but in a very low voice. He is short in stature and of slight build. His complexion is rather darker than that of the Chinese, and of a ruddier brown; his face, which is not very broad, is pitted with small-pox, but not deeply. It lights up most pleasantly when he smiles and shows his teeth, which are sound and white. In repose his face is impressive, and rather haughty and forbidding. His nose is small and slightly aquiltive, his ears large, but well set on his head. His eyes are dark brown and rather large and with considerable obliquity, and his eye-brows heavy and rising markedly towards the temples, giving him a very heavy *narquois* and wordly expression, which is further emphasized by his moustache and the small *mouche* under his lip. His hands are small and well shaped; on his left wrist he usually carried a rosary of "Red Sandalwood" beads with silver counters. When walking, he moves quickly, but he does not hold himself erect, a result of passing most of his life seated cross-legged on cushions. His usual dress is the same dark red one worn by all Lamas, with a waist-coat of gold brocade and a square of the same material covering his *Chāb-lu*, (badge of the *Gelug-pa* Yellow-Cap Sect of Tibet), and hanging down below his waist in front."

I received the ཕྱག་དབང benediction from His Holiness on June 10th, in 1882, at a religious service held on the topmost floor of Potala (see my description of it in page 17 Appendix VI.)

2024965

Mr. Rockhill, in his letter to me, dated American Embassy, Constantinople, the 15th March 1912, wrote as follows :—

My dear friend, * * * I see that the Dalai Lama has left Darjeeling for Lhasa. I hope he only acted on good advice and that he will not regret the step he has taken. He is rather opinionated and I can well imagine that he was getting very restless at the prolonged exile. As my relations with him have always been most agreeable and cordial I am very heartily his well-wisher. It may be that under the new *regimé* in China he will be able to secure for his country the autonomous Government all Tibetans wait for. I hope he may.

It will give me much pleasure to send you my photograph as soon as I can get one for you. Send me also yours. I have not seen you since 1885. What a long time !

Always sincerely yours,
W. W. Rockhill.

The Dalai Lama is seated on a chair. On his right-behind and left stand my friends *Lon-chen* Gung-thang-pa and *Lon-chen* Shol-khang-pa. The former, his *Lama* Minister wrote, at my request, the རྒྱལ་བའི or ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་འཁྲུངས་རབས (Appendix VII) and the latter perhaps, the most thoughtful among his councillors, used often to see me in 1911, at my residence *Lhasa-Villa* in Darjeeling.

April 1914. Sarat Chandra Das.

DEDICATED

to

THE HONOURABLE W. W. ROCKHILL,

Author of "The Land of Lamas" &c.,

(Formerly American Ambassador at Peking, Athens, St. Petersburgh and Constantinople, &c.)

AS A TOKEN OF HIGH ESTEEM.

LHASA-VILLA, DARJEELING. — SARAT CHANDRA DAS.

April, 1914.

ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ། * ཤར་ནུབ་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་བར། རྒྱལ་ཁམས་ཆེན་པོ་མེ་གོ་གནས། †

དེ་རེ་བློན་ཆེན་རོག་ཧིལ་ཞབས། ‡ བདག་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་གནང་། རྒྱ་ནག་བོད་དང་ཧོར་ཡུལ་གསུམ།

དེ་བོ་རྡེ་ཀྲ་སྐུ་འདུམ་སོགས། གནས་མཆོག་བསྐོར་ནས་རྒྱལ་བ་མཇལ། རྒྱ་སྐད་བོད་སྐད་ལེགས་སྦྱར་སྐད།

ཡོངས་སུ་མཁྱེན་པ་ཁྱོད་ཡིན་པས། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་པེ་ཅིང་དུ། § བདག་གིས་ཉིད་དང་ཞལ་མཇལ་ཚེ།

མེ་གོ་ཤུ་ཡི་སྐུ་མཁར་ནང་། * སྤྱན་ལ་མགྲོན་དང་གསུང་འཆིད་གནང་། ལྷ་ས་དབུས་སོགས་འགྲོད་པའི་གཏམ། †

ཁྱོད་ཀྱིས་འབད་པས་གཏན་ལ་ཕབ། ‡ བཀའ་དྲིན་དྲན་ནས་སྙན་ཚུང་གིས། བང་སྒྲོན་གཞུང་དང་རྩོམ་པ་མང་།

§ ཐུགས་བསམ་རྟེན་བཞིན་ལྷ་རྫས་ལྟར། སྐུ་ཉིད་ཕྱག་ལ་ཕུལ་བས་དུལ། ཞེས་སྨྲ་ཤ་རད་ཙན་དྲས་ བྲིས།།

---

* ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོ The Pacific Ocean.

† མེ་གོ Chinese name of America.

‡ ཞབས and ཧྲར are equivalents of Mr.

§ པེ་ཅིང་། Tibetan name for Peking.

* མེ་གོ་ཤུ Chinese name for the American Legation at Peking.

† A Journey to Lhasa and Central Tibet.

‡ Remembering kindness.

§ As a token of the fulness of heart.

བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་།

སི་ཏུའི་སུམ་རྟགས་དང་སི་ཏུའི་ཞལ་ལུང་དང་དག་བྱེད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་བཅས།

ཨིང་ལིཤ་སྐད་དུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་བཞུགས་སོ །

भोट व्याकरण ।

གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་མཁན་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་བླ་མ་དམ་པ་སེང་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་

སློབ་མ།

བོད་ཀྱི་ཚིག་གི་གཏེར་མཛོད་དང་ལྷ་ས་བསམ་ཡས་དཔལ་ས་སྐྱ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་རྒྱལ་མཁར་རྩེ་ཡར་འབྲུག་གཡུ་མཚོ་བསམ་ཞིང་དང་ཡར་ ལུང་གནས་གསུམ་རྟེན་གསུམ་དང་ སྣར་ཐང་སྒྲོལ་གླིང་སོགས་མཇལ་བའི་ལམ་ཡིག་དང་ཁ་བ་ཅན་དུ་རྒྱ་གར་པཎྜི་ཏ་སོགས་མཛད་པ་པོ་ལོ་པཎ་

ཤྲཱི་ཤ་རཏ་ཙནྡྲ་དས་བརྩམས།།

རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་སྟག་ལོ་ཕྱི་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་བཟང་པོ་ལ་ཡུལ་བང་ག་ལའི་རྒྱ་སྦྱིད་ཆེན་པོའི་དབུས་གནས་གདན་ས་རྡོ་རྗེ་གླིང་གི་པར་ཁང་དུ་པར་དུ་

བསྒྲུབས།

ཡེ་ཤུའི་འདས་ལོ་༡༩༡༥།།

བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་སོགས་བཞུགས་སོ།

THE GRAMMAR OF TIBET, &C.

༄༅།། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

Reverence to the Three Holies—Namo, Ratna, Trayāya.

"རྨད་བྱུང་ཐུགས་བསྐྱེད་སྐུ་རིངས་ཀྱིས། ། བྷོ་ཊའི་ཡུལ་ལྗོངས་མཁར་དབྱིངས་སུ།
རྒྱལ་བསྟན་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་དཔལ། ། འདྲེན་མཛད་ཐོན་མིའི་ཞབས་ལ་འདུད།"
བརྡ་སྤྲོད་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་མང་། ། གང་གིས་དང་པོར་གསལ་བར་བསྟན།
ཨིང་ལིཤ་སྐད་དུ་བཏན་ལ་ཕབ། ། ཀལ་ཀ་ཏ་རུ་པར་དུ་བསྒྲུབས།
ཧང་གེ་རི་ཡི་མཁན་པོ་མཆོག ། ཙོ་མ་ཀོ་རོ་སི་ལ་གུས།།

I bow to the feet of Thon-mi Sam Bhota, (the father of Tibetan literature) who at the dawn(-ing) of the wonderful conception of Buddhism (in the Tibetan mind) made the religion of Buddha bright, as the day, in the vast country of Bhota (Tibet).

I honour (the memory of) Csoma de Körös, the great Hungarian scholar, who first interpreted in English, the many difficult points of Tibetan grammar, arranged them and published it (grammar) in Calcutta.

"གངས་རི་རི་ཁྲོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས། ། སྨྲ་བའི་ངག་སྦྱོར་ལ་བརྟེན་ནས།
དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་རབ་གསལ་སྐད། ། བརྡ་སྤྲོད་གཞུང་གིས" བསྒྲིལ་བར་བྱས།།

The learned of Tibet—Assemblage of Snowy Mountains—for making clear the essential characteristics of meanings (of things that are) based on the construction of their speech, (by interpreting བརྡ་སྤྲོད་གཞུང orthœpy and orthography), framed its grammar.

Lhasa-Villa,
Darjeeling, 1914.

SARAT CHANDRA DAS.

THE CONTENTS OF THIS VOLUME:-

Introduction to the Grammar of the Tibetan Language
(From page I—XXIV and 1—60).

BOOK I.

Appendices to the Grammar
(Page I—XXII WITH THEIR ANALYSIS).

BOOK II.

The Text of Situ Sum-Tag

སི་ཏུའི་སུམ་རྟགས།

SITU'S COMMENTARY ON SUM-CHU-PA AND TAG-JUG-PA
(Page 1—88)
WITH
AN INDEX OF GRAMMATICAL TERMS
(Page 1—8.)

BOOK III.

Dag-je Salwai Melong

དག་བྱེད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།

THE DIFFERENT METHODS OF SPELLING ILLUSTRATED
(Page 1—27).

BOOK IV.

Situi Shal-Lung

སི་ཏུའི་ཞལ་ལུང་།

A LECTURE ON SITU SUM-TAG
BY
LAMA DHARMA BHADRA OF TSANG, NUL-CHU
(Page 1—35).

CONTENTS.

	Page.
Preface	I
Author's Introductiou to Situ-Sum-Tag	III-IV
Sum-chu-pa	IV
Tag-jug-pa...	V
Hints on the use of certain Diacritical marks called ཤད	VIII
Some Hints to Readers	X
Indian Cycle of 60 years as Tibetanized	XI
Chinese Cycle of 60 years	XIII
Symbolic names for certain numbers	XVI
Method of Transliteration of Tibetan into English	XIX
Conventional method of representing Tibetan and Sanskrit letters ...	XXI
On the use of *honorific* terms and expressions	XXI
Introduction to the Grammar of the Tibetan Language (Orthography)	1-10
Pronunciation (Orthœpy)	11-13
ཚིག་སྡུད	13
On the use of the སྡུད (additive particles) (see the corrigenda)	15
སླར་བསྡུ་བ (Reduplication of terminal letters)	16
Article and Noun (Etymology)	17
Plural number མང་ཚིག	18
Gender	19
Case	20
Pronoun	25
Declension of Personal Pronouns, &c.	26
Adjective	30
Numeral Adjectives	32
Verb	36
Conjugation	46
Participles...	49
Adverbs	51

CONTENTS—*concld.*

			Page.
Prepositions		... ...	54
Conjunction		... ...	56
Interjection		... ...	57
Syntax ...		... ...	58
Prosody ...		... ...	60

Appendix	I	ཛོས་འཛིན	༡
Do.	II	གཉེན་ཡིག (A Tibetan Marriage)	༢
Do.	III	ལམ་ཡིག (Pass-port or Road-bill	༤
Do.	IV	ཞུ་ཡིག Dalai Lama's letter to King Edward VII, &c.	༨
Do.	V	Vrihaspati Chakra	༩
Do.	VI	Diary of a Journey to Lhasa in Tibetan ...	༡༡
Do.	VII	Dalai Lama's Hierarchy	༡༦
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཛད་པ		... ...	༡༢༥
Appendix	VIII	ཡིག་བསྐུར་རྣམ་གཞག	༢༦
Do.	IX	The Love-songs of the 6th Dalai Lama ...	༣༣
Do.	X	The Song of the Precious Reed	༣༨

Situ-Sumtag སི་ཏུའི་སུམ་རྟགས	... ...	༡-༦༦
Tag-je Salwai Me-long དག་བྱེད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།		༡-༢༧
Situ-Shal-Lung སི་ཏུའི་ཞལ་ལུང་།	... ...	༡-༣༥

CORRIGENDA.

Some egregious mistakes have occurred in the lower half of page 15 of the *Introduction*. It is here reproduced to enable the reader see what they are. He should read this rejecting the lower half of page 15 as incorrect.

The particle ཏུ is used after ག, བ and ད་དྲག *i.e.*, when a word closes with the letter ག or བ or ད་དྲག, such as ཏྲག་ཏུ, རབ་ཏུ, ཀུནད་ཏུ, མཚརད་ཏུ, ཕ་རོལད་ཏུ།

The སྒྲ (particles) ཏུ and དུ are used after ང, ད, ན, མ, ར, ལ final letters in a word. སུ is used after words ending in ས, such as ཡོངས་སུ, གཡས་སུ། The སྒྲ (particle) ར is used after འ (expressed or understood), such as ལྷར་གསལ།

For the use of ལ and ན one, has not to look to the nature of the closing letter in a word. They may be used after the ten རྗེས་འཇུག letters such as ག, ང, ད, ན, བ, མ, འ, ར, ལ, ས། for example:—

འོག་ལ, འོག་ན། སྙིང་ལ, སྙིང་ན། བོད་ལ, བོད་ན། གདན་ལ, གདན་ན། རབ་ལ, རབ་ན། གནམ་ལ, གནམ་ན།
བཀའ་ལ, བཀའ་ན། ཤར་ལ, ཤར་ན། དཔལ་ལ, དཔལ་ན། དུས་ལ, དུས་ན།

The use of ཏུ after words ending in ག, བ and ད་དྲག is in conformity with the rule ཐོས་ཐོའི མིང་མཐའ་འཇུག་པའི་ཚུལ།

The use of དུ after words ending in ང, མ, འ, ས conforms to the rule མིས་མི་ཤིག་འཇུག་པ།

དུ is used after words ending in ད simply for easy pronunciation. Its use after words ending in ན, ར, ལ is according to the rule རྟགས་མཚུངས་དང་དུ་མེད་པས་བཟློད་བདེ་འཇུག་པའི་ལུགས།

The use of ཏུ after words ending in ག, བ and ད་དྲག;—of དུ after words ending in ང, མ;—of ར and རུ after words ending in འ as in མཐར or མཐའ་རུ;—of སུ after words ending in ས and also of དུ after words ending in ན, ར, ལ is according to the rule མིང་མཐའ་འཇུག་ཚུལ། &c

PREFACE.

THE first Grammar of the Tibetan language, in English, written by Alexander Csoma de Körös was published under the patronage of the Government and the auspices of the Asiatic Society of Bengal, in 1834. The scholarship which that Hungarian Traveller displayed in it, has not, in my humble opinion, been surpassed by any subsequent student of Tibetan. In this Introduction to the Grammar of the Tibetan Language, I have followed his work, supplementing it here and there with materials drawn from SITU-SUM-TAG, the exhaustive commentary on Thon-mi Sam Bhota's *Sum-cha-pa* and *Tag-jug-pa.*

During my second sojourn, in Tibet, in 1881 and 1882, I found a manuscript copy of Situ Sum-Tag at Tashi-lhunpo, in the library of Sengchen Lama, Prime Minister of the Tashi Lama (*Tsang Panchen Rinpo-che*) TANPAI WANG-CHUG.

I got it copied for my use. In 1894, its importance to students of Tibetan Literature was explained by me to Sir Alfred Croft, then Director of Public Instruction in Bengal. He obtained the sanction of the Government of Bengal to publish it at State expense. The publication of the work was, however, indefinitely delayed for the want of a second copy to collate the text. It was only, in 1911, that I could secure a block-print copy of SITU-SUM-TAG from *Ekai* Kawaguchi, the well-known Japanese Tibetan Scholar and Traveller. That good Buddhist Monk has very kindly revised the book in proof which I was unable to do owing to weak sight and the smallness of the type used in printing it.

Alexander Csoma, in the preface of his Grammar, wrote as follows:—

"Tibet being considered as the headquarters of Buddhism in the present age, these elementary works (Tibetan Grammar and Dictionary) may serve as keys to unlock the immense volumes, (faithful translations of the Sanskrit text) which are still to be found in that country, on the manners, customs, opinions, knowledge, ignorance, superstition, hopes, and fears of the great part of Asia, especially India, in former ages."

What he hoped his two works would do, eighty years ago, has, in the meantime, been partly fulfilled. Following his footsteps, in the field of Tibetan literature, I have collected a few barley corns which, in the form of this compendious compilation, I present to the learned public. It may help the reader in his endeavour to study the literature of Tibet.

Orthography being the most difficult part of the Tibetan language, access to it from any side, is as difficult as entrance to the country itself, owing to the stupendous snowy barriers which encompass it.

Patiently crossing these when a traveller has entered the snow-girt tableland of Tibet, he will love to sojourn in it, because it is the most difficult, yet delightful country to travel, on the face of the earth.

The sportsman-traveller chases on its lofty plateau the finest games—the *dong* (wild-yak), the *kyang* (wild-ass), the *ovis-polis* གཉན, the *ovis ammon*, and ibex, &c , animals that are unknown in any other part of the globe.

In like manner, the student who has entered the field of Tibetan literature will find in it new matters for study.

This compilation, it is hoped, will be useful to students going up for the Matriculation and the Bachelor of Arts Examinations of the Calcutta University, as also to Government Officers, who choose to pass High Proficiency and Honours Examinations in Tibetan.

The necessary texts for these examinations are given in it.

THE COMPILATION COMPRISES :—

Introduction to the Grammar of the Tibetan Language.
Extracts from the Yig-kur Nam-shag. *
Diary of a Journey to Lhasa from Gyan-tse, in Tibetan.
Sumpa Khan-po's Life of the Buddha (extracts from *Pagsam Jonzang*).
Kahlon Gûng-thang-pa's Life of the present Dalai Lama.
Dag-Je Salwai Melong. †
SITU SUMTAG.
Situi Shal-lûng. ‡
Tshang-yang Gya-tsho's gûl-lû.

Besides these, there are given several appendices containing specimens of composition in chaste, idiomatic Tibetan.

---

* ཡིག་བསྐུར་རྣམ་གཞག། (forms of correspondence) and *Pagsam Jonzang*, edited by Sarat Chandra Das, were published by the Government of Bengal in 1901; Bengal Secretariat Book Depôt, Calcutta.

† དག་བྱེད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། Metrical Spelling-Book and Dictionary.

‡ སི་ཏུའི་ཞལ་ལུང་། Commentary of the *Sum-chu-pa* and *Tag-Jug-pa* by Lama Dharma Bhadra of Ñul-chu in Tsang.

Author's Introduction

TO

Situ Sum-tag.

Reverence to Çākya Simha, who is adored by all perfected *Bodhisattvas* including the unerring Mañju ghoṣa and others, and whose very memory removes all fears from the minds of all despondent sinners.

In accordance with the prophecy of our Teacher, in the Mañju Çrī mûla Tantra, there reigned at Lha-ḻdan (Lhasa) in Central Tibet, a succesion of *Dharma Rājās* sprung from the Li-tsa-bya race.* Among them, the most illustrious was Mihilha (*Naradeva*), surnamed Sroñ-ḇtsan sgam-po the wise and just king. Among his many eminent ministers, Thu-mi SamBhoṭa ‡ was distinguished for his literary aptitude and attainments. In obedience to the command of his King, impelled by the earnest prayers (of a former life) for acquiring *Bodhi* (spiritual enlightenment) he proceeded to *Ārya deça* (India). There he studied the Arts, both of the Brāhmaṇs and the Buddhists, under *Paṇḍita* Deva-vid Simha (in Tibetan, Lha-rigpaḫi Séngé), the Brāhmaṇ Lipikara (in Tibetan Libyin *i.e.*, *Lipi-datta* and other eminent teachers.

On his return to Tibet, he resided in the castle of Maru near Lhasa where he shaped the Tibetan character after the model of the *Nāgari.* † He wrote eight grammatical works, out of which, Sum-rtags only is extant to this day. This work comprises two books namely, Sum-chu-pa and Ṟtags-kyi ḫjug-pa which treat of the orthography and orthoëpy of the Tibetan language.

The Sum-chu-pa is embodied in thirty verses and forms the basis of Tibetan grammar. Hence its name, in Sanskrit, is *Vyā-karaṇa mûla trimsat nāma*, in Tibetan : Luñ ston-pa rtsa-wa Sum-chu-pa.

After reverentially bowing to Buddha, the most rare One, the author Thu-mi SamBhoṭa begins his work with salutation to Mañju ghoṣa, the lord of speech.

Who this Mañju ghoṣa was the commentator explains with a quotation from the work Ṁtshan yañ-dag-par ḇrjod-pa "The master of speech is the *jñāna kāya* (ye-çes sku) of Buddha. That *jñāna-kāya* is self-existent. Mañju ghoṣa is, therefore, a *Jñānasattva* (Ye-çes-sems-dpaḫ). He is not to be understood as being an ordinary *Bodhisattva* who has attained to the ten stages (*Daça Bhû-mi*) of *Bodhisattva* spiritual perfection.

He exists in the heart of all the *Tathāgatas i.e.*, represents the spiritual wisdom of all the Buddhas.
ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཤེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།

Thu-mi then makes salutation to *Sadāçiva*, the God Maheçvara of the Brāhmaṇs, saying that he it was who first taught the Arts to them.

---

* The *Liccavi* people of Vaiçāli in Magadha, during the Buddha's time.

† The *Bengalī, Newarī.* and *Tibetan* characters, closely resemble one another, all three having had their origin in Mithila and having been shaped after the model of the form of *Devanagari* that was current there in the seventh century A. D. The ancient *Maithili* character bears a striking resemblance to the *Lan-tsha* (or *Rañjā*, of Nepal) or the ornamental *Deva-nāgari* which was little known in India.

‡ In some grammatical works he is called Thon mi SamBhota Anuhi-bu *i.e*, Thon-mi, the son of Anu. The name SamBhota signifying the good Bhota (or Tibetan) was given to him by his Indian Teachers. Anu was his mother. He was called Anuhi bu in the manner the chief disciple of the Buddha was called *Cāriputtra* (in Tibetan Cārihi-bu) the son of *Cārī* or *Cārikā* or *Sāradhvatī.*

གང་གིས་མིང་གཞི་ཉིད་བསྒྲུབས་པ། ཏྲག་ཏི་བ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།
སྦྱིན་སྦྱོར་ལེགས་མཛད་མཁས་རྣམས་དང་། བླ་མ་ལ་ཡང་ཕྱག་འཚལ་ནས།
✢ ✢ ✢ ✢ ✢ ✢ ✢ ✢ ཡི་གེ འི་སྦྱོར་བ་བཤད་པར་བྱ།།

The above points to Thu-mi SamBhoṭa's having had his education in the University of Mithila Rgya-gar lho-phyogs (India in the southern direction from Lhasa) and that under Brāhmanical professors. It is a remarkable coincidence that at this period the famous Chinese pilgrim-traveller Yuan-chuang should have been studying Sanskrit in the Buddhist University of Nālanda in Magadha having travelled to India by the northern route under the auspices of Emperor Tāitsung, King Sroṅ-btsan's father-in-law. Had Thu-mi SamBhoṭa been a student of Sanskrit at Nālanda at the time, he could hardly have escaped the notice of so keen an observer as the Chinese traveller.

So grateful was the earliest Tibetan student of Sanskrit that he did not forget to reverence his teacher and professors in the beginning of his grammar. He thus commences his work:—Having made profound salutations to those most skilful in orthography etc., and also to my *Guru* and holding that letters are the basis of speech, of all learning * and teachings, † and also of words and expressions, I should explain the method of their construction by the combination and collocation (of letters) §.

SUM-CHU-PA.

Letters are *Ā-li* and *Kā-li*. *Ā-li* includes the four vowels: u, i, e and o, which are based on ཨ *a*. The thirty letters of the alphabet ending in ཨ *a* are all comprised in *Kā-li*. These are arranged into seven and half groups called *sde* (*Varga*), each group consisting of four letters. They are all consonants. These are again divided into three classes: *rjes-hjug*, *ṡṅon-hjug* and *miṅ-gshi* letters. The ten letters ག, ང, ད, ན, བ, མ, འ, ར, ལ, ས are *rjes hjug*; out of these ག, ད, བ, མ, འ are called *ṡṅon-hjug*. The remaining twenty letters of the alphabet ཀ་ཁ་ཅ་ཆ་ཇ་ཉ་ཏ་ཐ་པ་ཕ་ཙ་ཚ་ཛ་ཝ་ཞ་ཟ་ཡ་ཤ་ཧ་ཨ། are called *miṅ-gshi*. These, in any sort of combination of two, three or four letters among themselves or with the four vowels never form a word, though individually they often are words themselves.

Letters are combined together to form words when no inter-syllabic point or stop ཚེག (་) occurs between them. The word ལག is a combination of the two letters, ལ and ག; ལགས is a combination of the three letters ལ, ག, and ས; འབངས is a combination of the four letters འ, བ, ང and ས. But with the twenty *miṅ gshi* letters such combinations in two, three or four, with or without the vowels, no words in the Tibetan language can be formed; for instance, ཀཙ, ཁཙཞ, ངཀྲིཚ, ཉཛྭ, ཞཉེད, ཙོཏགཟ, &c., are no words at all, the Tibetan tongue being not capable of pronouncing such combinations.

---

* This includes the *Vedas* of the Brāhmans. † This comprises the *Buddhist çikṣā i.e.*. the teachings of the Buddha ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ yi-gehi byor-wa (*Akṣara yojanā*. §

Tag-jug-pa.

རྟགས་འཇུག་པ།

The letters of the alphabet are distinguished, in consideration of the nature of their sounds, by assigning to them five genders, namely: ཕོ masculine, མ་ནིང neuter, མོ feminine, ཤིན་ཏུ་མོ very feminine and མོ་གཤམ sub-feminine or barren.

The four vowels called ཡྱ་ཡི་བཞི *i*, *u*, *e*, *o* are considered as being feminine in their nature, and the thirty letters of the alphabet called ཀྱ་ཡི are conventionally regarded as masculine for their combination with the vowels. It may be remembered that the thirty letters have been arranged in seven and half སྡེ series. The first letters of the first four series such as ཀ, ཅ, ཏ, and པ are classed as ཕོ masculine; the four second letters of the same series such as ཁ, ཆ, ཐ and ཕ are classed as མ་ནིང neuter; the four third letters of the four series such as ག, ཇ, ད and བ are classed as མོ feminine; and the last four letters of the same four series such as ང, ཉ, ན and མ are classed as ཤིན་ཏུ་མོ very feminine. Out of the fourteen letters of the remaining three and half series ཙ being akin to ཅ is taken as ཕོ; ཚ being like ཆ is classed as མ་ནིང and ཛ being like ཇ is taken as མོ feminine. The letter ཝ being similar in sound to བ is also classed with it as མོ feminine. The six letters ཞ, ཟ, འ, ཡ, ཤ and ས are classed as feminine. Of the remaining four letters ར, ལ, ཧ are regarded as མོ་གཤམ sub-feminine and ཨ is said to possess no gender, it being the basis of both ཡྱ་ཡི and ཀྱ་ཡི letters.

This distinction in gender is said to have arisen owing to the perceptible difference in the tone or accent of the letters such as hard, soft or low, &c., which is due to the place of their origin. Those that are sounded hard or strongly *i.e.* with some exertion (བྱེད་རྩོལ་ཤུགས་ཆེ་བ) are classed as ཕོ masculine, those that are sounded moderately (རན་པ) are classed as མ་ནིང neuter. Letters that are sounded low or with some ease (ཆུང་ཟད་ཆུང་བཞམ་སྒྲོད are classed as མོ feminine. Those possessing still lower or softer sound are classed as ཤིན་ཏུ་མོ very feminine. The very softly sounded letters (ཤིན་ཏུ་རྩོལ་བ་སྒྲོད་ཅིང་ཞན) are classed as མོ་གཤམ sub-feminine or barren. The last letter of the alphabet ཨ is regarded as being མཚན་མེད genderless.

Among the མིང་གཞི letters ཀ་ཅ་ཏ་པ་ཙ are ཕོ masculine; ཁ་ཆ་ཐ་ཕ་ཚ are མ་ནིང neuter letters; ག་ཇ་ད་བ་ཛ་ཝ་ཞ་ཟ་འ་ཡ་ཤ་ས are མོ feminine; ང་ཉ་ན་མ are ཤིན་ཏུ་མོ very feminine; ར་ལ་ཧ are མོ་གཤམ sub-feminine or barren.

སྔོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ། GENDER IN THE FIVE སྔོན་འཇུག LETTERS.

There is also conventional distinction, in gender, among the five སྔོན་འཇུག *prefixes* ག, ད, བ, མ and འ. The letter བ (which as a མིང་གཞི letter is མོ feminine) should be regarded as ཕོ masculine when used as a *prefix*. The letters ག and ད (which as མིང་གཞི letters were classed as མོ feminine) should be regarded as མ་ནིང neuter when used as *prefixes*. The letter འ is མོ feminine and མ is ཤིན་ཏུ་མོ very feminine. This distinction of sex in the five སྔོན་འཇུག *prefix* letters is not due to the high, strong or low tone or accentuation in the letters themselves but simply for the purpose of their combination with the མིང་གཞི letters for forming words and for determining their sounds.

ON THE USE OF THE FIVE *prefixes* སྔོན་འཇུག—ག་ད་བ་མ་འ.

The following rules are observed in attaching the five *prefix* letters to the thirty letters of the alphabet which being the basis of all words are called མིང་གཞི *basics*.

(1) ཕོ་ནི་ཕོ་དང་མོ་ལ་འཇུག། ཕོ masculine (letters) should be attached to ཕོ and མོ (masculine and feminine) letters.

(2) མོ་ནི་མོ་དང་མ་ནིང་ལ་འཇུག། མོ feminine (letters) should be attached to མོ and མ་ནིང (feminine and neuter) letters.

(3) མ་ནིང་ཡང་ནི་ཕོ་མོ་ལའོ། མ་ནིང neuter (letters) also should be attached to ཕོ and མོ (masculine and feminine) letters.

(4) ཤིན་ཏུ་མོ་ནི་མ་ནིང་དང་། མོ་དང་ཤིན་ཏུ་མོ་ཉིད་ལའོ།། ཤིན་ཏུ་མོ very feminine (letters) should be attached to མ་ནིང neuter, མོ feminine and ཤིན་ཏུ་མོ very feminine letters.

ག

THE LETTER ག AS A *Prefix.*

The letter ག as མ་ནིང (neuter) among the five སྔོན་འཇུག letters is prefixed to ཅ, ཏ, ཙ which are classed as ཕོ masculine among the seven and half *series* of the thirty མིང་གཞི letters for example: གཅིག, གཏམས, གཙང།

ག as མ་ནིང is prefixed to ཉ, ད, ན, ཞ, ཟ, ཡ, ཤ, ས when they are རྐྱང་འཇུག used singly being classed as མོ feminine among the མིང་གཞི letters, for example: གཉེར, གདངས, གནས, གཞལ, གཟུགས, གཡས, གཤམ, གསལ།

ད

THE LETTER ད AS A *Prefix.*

The letter ད as མ་ནིང among the སྔོན་འཇུག letters is prefixed to ཀ and པ (when རྐྱང་པ་ or འདོགས་འཇུག) which are ཕོ among the མིང་གཞི letters, such as དཀོན. དཔའ། དཀྱིལ, དཀྲིགས, དཔྱད།

ད is prefixed to ག and བ (when རྐྱང་པ or འདོགས་འཇུག) * which are མོ among the མིང་གཞི letters, for example: དགའ, དབང། དགྱེས, དགྲམ, དབྱངས, དབྲོག།

ད is prefixed to ང and མ (when རྐྱང་པ) which are མོ among the མིང་གཞི letters, for example: དངར དམར།

བ

THE LETTER བ AS A *Prefix.*

The letter བ as ཕོ masculine among the སྔོན་འཇུག letters is prefixed to words that are based on ཀ, ཅ, ཏ, ཙ which are regarded as ཕོ among the thirty མིང་གཞི letters; བ is also prefixed to words formed with ག, ང, ཇ, ཉ, ད, ན, ཛ, ཞ, ཟ, འ, ཡ which are classed as མོ feminine among the མིང་གཞི letters. བ may be used before ཀ and ག when they are simply joined with any of the vowels,† superscribed or subjoined, or both superscribed and subjoined ‡ for example: བཀའ, བགོས། བསྐོ, བརྐྱོན, བརྐལ, བསྐོ།§ བཀྱི, བཀྲག, བཀླག,། བསྐྱེད, བསྒྲུབ, བརྐྱུད, བསྐྱིངས, བསྒྲད, བསྒྲགས།

བ is prefixed to ཏ, ཙ, ད when they are either རྐྱང་འཇུག or བརྩེགས་འཇུག། for example: བཏགས, བཙགས, བདག། བརྟས, བརྩིར, བསྟོད, བདུ, བརྡུད།

བ is prefixed to ང, ཇ, ཉ, ན, ཛ when they are only བརྩེགས་འཇུག superscribed, for example: བརྗ, བརྗགས, བརྗོད, བརྙས, བསྙེན, བརྙོག, བསྙན, བརྫང།

བ is prefixed to ཅ, ཞ, ཡ when they are only རྐྱང་པ། for example: བཅས, བཞེད, བཡད།

བ is prefixed to ཟ, ས when they are either རྐྱང་པ or འདོགས་འཇུག། subjoined, for example: བཟང, བཟས; བསམ; བཟླས; བསླངས།

བ is prefixed to ར when it is only འདོགས་འཇུག། subjoined, for example: བསྲངས, བསྲུག།

མ

THE LETTER མ AS A *Prefix.*

The letter མ as ཤིན་ཏུ་མོ very feminine among the five སྔོན་འཇུག letters is prefixed to ཁ, ཆ, ཐ, ཚ which are མ་ནིང neuter and to ག, ཇ, ད, ཛ which are classed as མོ feminine among the མིང་གཞི letters, for example: མཁའ, མཆན, མཐོང, མཚན། མགུ, མཛེད, མདོག, མཛོད

མ is prefixed to ང, ཉ, ན (when they are རྐྱང་པ) being classed as ཤིན་ཏུ་མོ among the མིང་གཞི letters, for example: མངོན, མཉམ, མནབས།

མ is prefixed to ཁ and ག when they are either རྐྱང་འཕྱུལ or འདོགས་འཕྱུལ། for example མཁྱེན, མཁྲངས, མགྱོགས, མགྲིན།

འ

The letter འ as a *Prefix*.

The letter འ as མོ feminine among the སྔོན་འཇུག letters is prefixed to ག, ཇ, ད, བ, ཛ (when རྐྱང་པ) which are classed as མོ among the མིང་གཞི letters, for example: འགོད, འཇམ, འདམ, འབོལ, འཛོམས

འ is prefixed to ཁ, ཆ, ཐ, ཕ, ཚ (when རྐྱང་པ) being classed as མ་ནིང neuter among the མིང་གཞི letters, for example: འཁོར, འཆར, འཐད, འཕགས, འཚོལ།

འ is prefixed to ཁ, ག, ཕ, བ when they are འདོགས་འཕྱུལ subjoined, for example: འཁྲིད འགྲིལ, འཕྲད, འབྲེལ།

Hints on the use of certain Diacritical Marks or Stops called ཤད (Çad)

The full-stop (.) is represented by two vertical lines (||) called ཉིས་ཤད or double-stops. The single stop (|) called ཚིག་ཤད generally represents the comma. The ཤད is broad on the top and pointed at the foot resembling a pin, and as such it is used in the block-prints of Tibet.

In prose-writings the double vertical line-mark ཉིས་ཤད is generally used at the end of a sentence or passage.

---

* རྐྱང་པ or རྐྱང་འཕྱུལ a letter in its simple form or when it is joined with any of the four vowel signs, (representing i, u, e and o) is called རྐྱང་འཕྱུལ rKyaṅ-ḫphul or འདོགས་ཅན།

† བརྩེགས་མ or བརྩེགས་འཕྱུལ a surmounted or superscribed letter such as རྐ, སྐ, ཀྐ, སྣ།

‡ འདོགས་འཕྱུལ a subjoined letter such as ཀྲ, ཁྲ, གྲ, དྲ།

§ བརྩེགས་འདོགས་འཕྱུལ a letter when it is both superscribed and subjoined, such as སྒྲ (here the letter ག has ས on its head and ར at its foot.)

N.B.—When a letter in its simple or compound form is joined with any of the four vowel-signs called གི་གུ (ི), ཞབས་ཀྱུ (ུ), འགྲེང་བུ (ེ), ན་རོ (ོ) representing i, u, e and o, it is called ཕྲུག་བྱེད་ཅན། for example: འདི, དགུ, བསྡེ, བསྒོ། In these ད, ག, ས, ར are all ཕྲུག་བྱེད་ཅན།

The single line-mark ཚེག་ཤད also called རྐྱང་ཤད is used at the end of an expression or prose line which has not concluded but is continuing.

Tibetan grammarians consider it necessary to put ཉིས་ཤད (double-stops) at the end of each line (རྐང་པ or foot) in a verse. It is, however, usual to divide the ཉིས་ཤད into two separate ones, putting one immediately at the end of the first foot and the other at the beginning of the succeeding foot.

The ཚེག་ཤད is also used at the end of an address or vocative expression, either in prose or poetry.

The conclusion or termination of a section or chapter is marked by four vertical line-marks or བཞི་ཤད When a sentence or expression terminates in a word ending in ག or ང, it is necessary to put a ཚེག inter-syllabic point (་) to the left of the ཤད in a line with its top. The use of the inter-syllabic point (་) before འི, ཨུ and འམ is optional for the purpose of metrical convenience, in poetry. It is generally not used.

The following extracts from the grammatical work called ཙང་གསལ་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག by དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བློ་གྲོས Yangchan Gah-wai Lodoi, High-priest of the monastery of Dolonor (མཚོ་བདུན) in Mongolia (during the hierarchy of the fourth Tālahi Lama ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ) illustrate the use of the ཤད and ཚེག་པར་ཚེག (stops and inter-syllabic point.)

ཚིགས་བཅད་རྐང་པའི་མཐའ་ལ་ནི། ། ཉིས་ཤད་ངེས་པར་འཐོབ་པ་ཡིན།
། ག་མཐར་ཚེག་ཤད་ང་ཡི་མཐར། ། ཤད་ཀྱི་གོང་དུ་ཕྱི་ཚེག་དགོས།

ང་ཡིག་གི་རྐང་པ་ཤད་དང་མི་འདྲི་བའི་ཚད་ཡིན།།

ཚིགས་ལྷུགས་ལ་ནི་རྫོགས་ཚིག་མཐར། ། ཉིས་ཤད་རྣམ་གྲངས་སོ་སོ་དང་།
། དོན་ཚན་ཕལ་ཆེར་མཐའ་དང་ནི། ། བོད་པའི་སྐབས་ལའང་ཚེག་ཤད་བྱ།
། སྡེ་ཚན་ཆེན་མོ་རྫོགས་པ་དང་། ། ལེའུའི་མཚམས་སུ་བཞི་ཤད་འཐོབ།
། རྐང་པ་སྙོང་དང་མི་སྙོང་ལས། ། འི་ཨུ་འམ་གྱི་ཚེག་པར་ཡང་།

།འཐོབ་ཚུལ་སྐབས་དང་སྦྱར་བར་བྱ།།

Some Hints to Readers.

It is necessary to give here some hints on the method of writing dates, which is peculiar to Tibet, as without a knowledge of it, the reader will find some difficulty in reading Tibetan correspondence and historical works.

There are two methods of reckoning time in Tibet, namely, the cycle of twelve years, called ལོ་འཁོར་བཅུ་གཉིས *Lo-khor chu ñi* and the cycle of sixty years called ལོ་འཁོར་དྲུག་ཅུ *Lo-khor dug-chu*; the former is generally used in estimating the age of individuals, the latter in calculating the dates of all important events.

The years of the cycle of twelve years, are named after the names of the following animals: བྱི་བ mouse, གླང ox, སྟག tiger, ཡོས, hare, འབྲུག dragon, སྦྲུལ serpent, རྟ horse, ལུག sheep, སྤྲེ ape, བྱ bird, ཁྱི dog and ཕག hog. They are counted in the following order:—

ལོ་འཁོར་བཅུ་གཉིས *Cycle of 12 years.*

Names in Tibetan.	As written.		As spoken.	Meaning.
1. བྱི་ལོ	(byi-lo	...	*chee-lo*)	the mouse-year.
2. གླང་ལོ	(glan-lo	...	*lang-lo*)	the ox-year.
3. སྟག་ལོ	(stag-lo	...	*tag lo*)	the tiger-year.
4. ཡོས་ལོ	(yos-lo	...	*yo-lo*)	the hare-year.
5. འབྲུག་ལོ	(h̲brul-lo	...	*dug-lo*)	the dragon-year.
6. སྦྲུལ་ལོ	(sbrul-lo	...	*dul-lo*)	the serpent-year.
7. རྟ་ལོ	(r̲ta-lo	...	*ta-lo*)	the horse-year.
8. ལུག་ལོ	(lug-lo	...	*loog-lo*)	the sheep-year.
9. སྤྲེ་ལོ	(spre-lo	...	*teh-lo*)	the ape-year.
10. བྱ་ལོ	(bya-lo	...	*chah-lo*)	the bird-year.
11. ཁྱི་ལོ	(khyi-lo	...	*khee-lo*)	the dog-year.
12. ཕག་ལོ	(phag-lo	...	*phag-lo*)	the hog-year.

These Tibetan names correspond to the Chinese names of the twelve animals and are said to have been first introduced in Tibet by Queen Wenchang, daughter of Emperor T'ai-tsung, who was married to King Mihi Lha surnamed Srong-tsan Gampo, in about 635 A. D. About a century later, the system of astrology then prevalent in China, which contained a cycle of sixty years, was introduced in Tibet. At a later period, in about 1026 A. D., with the introduction of *Kāla Chakra Tantras*, the Indian Cycle of sixty years called the *Vrihaspati Chakra* was brought to Tibet from S'rīdhānya Kaṭaka (དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས Sanchi Topes ?), situated on the River Krisṇā near modern Amraoti, in Southern India

This cycle had a distinct name for each year of the series, but the Chinese cycle was made up by combining the names of the five elements, * namely: *wood* ཤིང, *fire* མེ, *earth* ས, *iron* ལྕགས, *water* ཆུ with those of the cycle of twelve years. These are made ten by affixing the signs of masculine and feminine genders *i.e.*, ཕོ and མོ to the elements.

The names of the years of the Indian Cycle of 60 years, in Tibetan, are as follows:—

Indian cycle of 60 years as Tibetanized. (See Appendix V).

1.	ཤིང་བྱི	(çin̂-byi)	*wood-mouse.*	2.	ཤིང་གླང	(çin̂-glan̂)	*wood-ox.*
3.	མེ་སྟག	(mé-stag)	*fire-tiger.*	4.	མེ་ཡོས	(mé-yos)	*fire-hare.*
5.	ས་འབྲུག	(sa-ḥbrûg)	*earth-dragon.*	6.	ས་སྦྲུལ	(sa-sbrûl)	*earth-serpent.*
7.	ལྕགས་རྟ	(lcags-rta)	*iron-horse.*	8.	ལྕགས་ལུག	(lcags lûg)	*iron-sheep.*
9.	ཆུ་སྤྲེ	(chû spre)	*water-ape.*	10.	ཆུ་བྱ	(chu-bya)	*water-bird.*
11.	ཤིང་ཁྱི	(çin̂-khyi)	*wood-dog.*	12.	ཤིང་ཕག	(çin̂ phag)	*wood-hog.*
13.	མེ་བྱི	(mé-byi)	*fire-mouse.*	14.	མེ་གླང	(mé-glan̂)	*fire-ox.*
15.	ས་སྟག	(sa-stag)	*earth-tiger.*	16.	ས་ཡོས	(sa-yos)	*earth-hare.*
17.	ལྕགས་འབྲུག	(lcags-ḥbrûg)	*iron-dragon.*	18.	ལྕགས་སྦྲུལ	(lcags-sbrûl)	*iron-serpent.*
19.	ཆུ་རྟ	(chû-rta)	*water-horse.*	20.	ཆུ་ལུག	(chu-lug)	*water-sheep.*

* The Indian names of the *Pañcha bhuta* five elements are: earth, fire, air, ether or voidity and water.

21.	ཤིང་སྤྲེ	(çin̂-spre)	*wood-ape.*	22	ཤིང་བྱ	(çin̂-bya)	*wood-bird.*
23.	མེ་ཁྱི	(mé-khyi)	*fire-dog.*	24.	མེ་ཕག	(mé phag)	*fire-hog.*
25.	ས་བྱི	(sa-byi)	*earth-mouse.*	26.	ས་གླང	(sa-glan)	*earth ox.*
27.	ལྕགས་སྟག	(lcags-stag)	*iron-tiger.*	28.	ལྕགས་ཡོས	(lcags-yos)	*iron-hare.*
29.	ཆུ་འབྲུག	(chû-ẖbrûg)	*water-dragon.*	30.	ཆུ་སྦྲུལ	(chû sbrûl)	*water-serpent.*
31.	ཤིང་རྟ	(çin̂-rta)	*wood-horse.*	32.	ཤིང་ལུག	(çin̂ lug)	*wood-sheep.*
33.	མེ་སྤྲེ	(mé-spre)	*fire ape.*	34	མེ་བྱ	(mé-bya)	*fire bird.*
35.	ས་ཁྱི	(sa-khyi)	*earth-dog.*	36.	ས་ཕག	(sa-phag)	*earth-hog.*
37	ལྕགས་བྱི	(lcags byi)	*iron-mouse.*	38	ལྕགས་གླང	(lcags-glan̂)	*iron-ox.*
39.	ཆུ་སྟག	(chû-stag)	*water-tiger.*	40.	ཆུ་ཡོས	(chû-yos)	*water-hare.*
41.	ཤིང་འབྲུག	(çin̂-ẖbrûg)	*wood-dragon.*	42.	ཤིང་སྦྲུལ	(çin̂ sprûl)	*wood-serpent.*
43.	མེ་རྟ	(mé rta)	*fire-horse.*	44.	མེ་ལུག	(mé-lûg)	*fire-sheep.*
45.	ས་སྤྲེ	(sa-spre)	*earth-ape.*	46.	ས་བྱ	(sa-bya)	*earth bird.*
47.	ལྕགས་ཁྱི	(lcags-khyi)	*iron-dog.*	48.	ལྕགས་ཕག	(lcags-phag)	*iron-hog.*
49.	ཆུ་བྱི	(chû-byi)	*water-mouse.*	50.	ཆུ་གླང	(chu-glan)	*water-ox.*
51.	ཤིང་སྟག	(çin̂-stag)	*wood tiger.*	52.	ཤིང་ཡོས	(çin̂ yos)	*wood hare.*
53.	མ་འབྲུག	(mé-ẖbrûg)	*fire-dragon.*	54.	མེ་སྦྲུལ	(mé-sbrul)	*fire-serpent.*
55.	ས་རྟ	(sa-rta)	*earth-horse.*	56.	ས་ལུག	(sa lûg)	*earth-sheep.*
57.	ལྕགས་སྤྲེ	(lcags-spré)	*iron-ape.*	58.	ལྕགས་བྱ	(lcags-bya)	*iron-bird.*
59.	ཆུ་ཁྱི	(chû-khyi)	*water-dog.*	60.	ཆུ་ཕག	(chu-phag)	*water-hog.*

In the above serial enumeration of the names of the years of the *Vrihaspati Chakra* (Indian cycle), it will appear, that the name of each animal of the smaller cycle coupled with the names of the elements, occurs five times, for instance : བྱི *mouse* appears in the first year with ཤིང *wood*, 13th year with མེ *fire*, 25th year with ས *earth*, 37th year with ལྕགས *iron*, and in the 49th year with ཆུ *water*. Thus the twelve animals being joined with the five elements make up the number sixty of the cycle.

Chinese Cycle of 60 years.

1. ཤིང་ཕོ་བྱི wood *m.* mouse.
2. ཤིང་མོ་གླང wood *f.* ox.
3. མེ་ཕོ་སྟག fire *m.* tiger.
4. མེ་མོ་ཡོས fire *f.* hare.
5. ས་ཕོ་འབྲུག earth *m.* dragon.
6. ས་མོ་སྦྲུལ earth *f.* serpent.
7. ལྕགས་ཕོ་རྟ iron *m.* horse.
8. ལྕགས་མོ་ལུག iron *f.* sheep.
9. ཆུ་ཕོ་སྤྲེ water *m.* ape.
10. ཆུ་མོ་བྱ water *f.* bird.
11. ཤིང་ཕོ་ཁྱི wood *m.* dog.
12. ཤིང་མོ་ཕག wood *f.* hog.
13. མེ་ཕོ་བྱི fire *m.* mouse.
14. མེ་མོ་གླང fire *f.* ox.
15. ས་ཕོ་སྟག earth *m.* tiger.
16. ས་མོ་ཡོས earth *f.* hare.
17. ལྕགས་ཕོ་འབྲུག iron *m.* dragon.
18. ལྕགས་མོ་སྦྲུལ iron *f.* serpent.
19. ཆུ་ཕོ་རྟ water *m.* horse.
20. ཆུ་མོ་ལུག water *f.* sheep.
21. ཤིང་ཕོ་སྤྲེ wood *m.* ape.
22. ཤིང་མོ་བྱ wood *f.* bird.
23. མེ་ཕོ་ཁྱི fire *m.* dog.
24. མེ་མོ་ཕག fire *f.* hog.
25. ས་ཕོ་བྱི earth *m.* mouse.
26. ས་མོ་གླང earth *f.* ox.
27. ལྕགས་ཕོ་སྟག iron *m.* tiger.
28. ལྕགས་མོ་ཡོས iron *f.* hare.
29. ཆུ་ཕོ་འབྲུག water *m.* dragon.
30. ཆུ་མོ་སྦྲུལ water *f.* serpent.
31. ཤིང་ཕོ་རྟ wood *m.* horse.
32. ཤིང་མོ་ལུག wood *f.* sheep.
33. མེ་ཕོ་སྤྲེ fire *m.* ape.
34. མེ་མོ་བྱ fire *f.* bird.
35. ས་ཕོ་ཁྱི earth *m.* dog.
36. ས་མོ་ཕག earth *f.* hog.
37. ལྕགས་ཕོ་བྱི iron *m.* mouse
38. ལྕགས་མོ་གླང iron *f.* ox.
39. ཆུ་ཕོ་སྟག water *m.* tiger.
40. ཆུ་མོ་ཡོས water *f.* hare.
41. ཤིང་ཕོ་འབྲུག wood *m.* dragon
42. ཤིང་མོ་སྦྲུལ wood *f.* serpent.
43. མེ་ཕོ་རྟ fire *m.* horse.
44. མེ་མོ་ལུག fire *f.* sheep.
45. ས་ཕོ་སྤྲེ earth *m.* ape.
46. ས་མོ་བྱ earth *f.* bird.
47. ལྕགས་ཕོ་ཁྱི iron *m.* dog.
48. ལྕགས་མོ་ཕག iron *f.* hog.
49. ཆུ་ཕོ་བྱི water *m.* mouse.
50. ཆུ་མོ་གླང་ water *f.* ox.
51. ཤིང་ཕོ་སྟག wood *m.* tiger.
52. ཤིང་མོ་ཡོས wood *f.* hare.
53. མེ་ཕོ་འབྲུག fire *m.* dragon.
54. མེ་མོ་སྦྲུལ fire *f.* serpent.
55. ས་ཕོ་རྟ earth *m.* horse.
56. ས་མོ་ལུག earth *f.* sheep.
57. ལྕགས་ཕོ་སྤྲེ iron *m.* ape.
58. ལྕགས་མོ་བྱ iron *f.* bird.
59. ཆུ་ཕོ་ཁྱི water *m.* dog.
60. ཆུ་མོ་ཕག water *f.* hog.

In the above list of the years of the Chinese cycle the introduction of ཕོ *male* and མོ *female* in six of the five elements such as ཤིང་ཕོ, ཤིང་མོ ; མེ་ཕོ, མེ་མོ ; ས་ཕོ, ས་མོ; ལྕགས་ཕོ, ལྕགས་མོ ; ཆུ་ཕོ, ཆུ་མོ differentiates it from the Indian cycle as Tibetanized. In this, the ten elements (5 males and 5 females) coupled with the twelve animals of the smaller cycle, occur six times; thus making up the number 60 of the cycle.

The Tibetans, in calculating dates, use either the Indian or the Chinese cycle; when using the Indian cycle they some times mention the individual name of the year, (in Sanskrit or in translation) but often omit it.

In page 1, Appendix I, the date of the document is mentioned in the last line which runs thus: ཞེས་པའི་ཡི་གེ་ཆུ་སྟག་ཟླ་ཚེས་དགེ་བར letter dated on an auspicious day of the month in the year *water-tiger*. The *Karmapa* Hierarch Lama Theg-pai Dorje ཐེག་པའི་རྡོ་རྗེ who issued the ངོས་འཛིན (letter of identification) lived in the 12th cycle རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས། The year ཆུ་སྟག *water-tiger* was the 36th year of that cycle. It may be computed thus: 24 years of the 12th cycle+60 years of the 13th cycle+60 years of the 14th cycle+48 years of the 15th cycle=192. Deducting 192 from 1914, the present year, the year 1722 A.D. is obtained (see Appendix V).

In page 2, Appendix II, the date of the document occurs in the following passage ད་ཡང་འདིར་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་གི་སྣ་ཚོགས་ཞེས་པའི་ཆུ་ཕོ་རྟ་ཡི་ལོ། Then again, (to wit) here (at Lhasa) in the year called སྣ་ཚོགས Sans. *chitra* of the 15th cycle *i.e.*, the year *water horse* རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ is the present cycle, ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ is the Chinese name of its 16th year which corresponds with the year 1882 *Anno Domini.**

In page 4, Appendix III, the date of the *Pass port* granted to *Achárya* Purangiri by the Tashi Lama Paldan Yeçes, is dated (ཤིང་སྦྲུལ་ཟླ་ཚེས) † first of the 9th month, year *wood-serpent.*
༩ ༡

This Tashi Lama lived in the 13th cycle (རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ). The year *wood-serpent* of that cycle may be found out in the following manner: ཤིང་སྦྲུལ was the 39th year of the 13th cycle. When 28 is taken out of 60, there remains 22. Add 60 of the 14th cycle and 48 of the present cycle. Deducting the sum 130 from 1914, the present year, the year 1784 A.D., is obtained.

* This was the occasion of the marriage of the present Mahārājā of Sikkim, at Lhasa, with Princess Lhading named *Lha-cham* Yeçe Dolma ཡེ་ཤེས་སྒྲོལ་མ.

† The numbers of the month and day are written below ཟླ month and ཚེས date in the manner it is done here.

In page 11, Appendix VI, ཆུ་རྟ་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་ལ on (an auspicious) day in the 3rd month, of the year *water-horse* The Diary commenced in the month of April (the 3rd month of the year in the Tibetan calender) 1882.

It will appear from Appendix V, where the Sanskrit names of the years of the Indian cycle are given that the first year is called ***Prabhava***, in Tibetan, རབ་བྱུང (pronounced *Rab-joong*). This was the year, according to the Buddhists of Tibet, when the Buddha was born at Kapilavástu. From this name the Indian cycle is designated *Rab joong*, in Tibet. The present year 1914 called *Ánanda*, in Sanskrit and ཤིང་སྟག (*wood-tiger*) in Tibetan, is the 48th year of the 15th cycle རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ, reckoning the beginning of the first cycle from the year 1026 A.D., when it was introduced in Tibet by one Chilu-Pandita. The 15th cycle will terminate in the year 1926 and the sixteenth cycle རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག will commence in the year 1927.

The Tibetans divide the year into lunar months calling them ཟླ་བ་དང་པོ first month, ཟླ་བ་གཉིས་པ second month,... ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པ twelfth month. ཟླ་བ (zla-va) pronounced *Dá-wa* signifies the moon, hence month. ཟླ་བ་དང་པོ (*Dá-wa dang-po*) the first month of the Tibetan year begins in February. There is no particular name for each month.

In page 193, of his Grammar, Alexander Csoma has the following passage:—

"The *Kála chakra* doctrine of Adi Buddha was delivered by S'ākya, in his 80th year, at S'rīdhānya Kataka upon the request of Chandra Bhadra, a king of S'ambhala who in his 99th year visited S'ākya there. Upon his return home, he compiled the *Múla Tantra*, in accordance with what he had heard from S'ākya, and two years afterwards he died. This work is the source of all the subsequent voluminous compilations, increased modifications and interpolations. In the *Múla Tantra*, S'ākya foretells to Chandra Bhadra 25 kings, who will reign at S'ambhala, each for 100 years. The six first of them are called *Dharma* Rájás and the others are styled *Kulika*. He foretells also that after 600 years from that date *Kulika* Kīrti (Yaçokīrti or the Ephiphanes of the Greeks ?) will succeed to the throne of S'ambhala, and that 800 years afterwards the *Mleccha* or Muhamadan religion will rise at Makha (Mecca)."

He conjectured that S'ambhala must have been the capital of a kingdom that flourished in the early centuries of Christ and that S'rīdhánya Kataka was the Cuttak of modern Orissa. The last of the kings of S'ambhala is, however, not mentioned in the *Mûla Tantra*. It is stated that a king named Samudra Vijaya arrived at S'ambhala in 618 A.D., and shortly after that the period called, in the Tibetan chronology, མེ་ཁ་རྒྱ་མཚོ (Me-kha-rgya-Mtsho), commenced. It is also stated that in 622 A.D., at Makha (Mecca) the Muhamadan religion was established. From what can be gathered from Tibetan histories and works on *Kāla Chakra* it may be conjectured that this S'ambhala, very probably, was the capital of the Bactrian Empire of the Eastern Greeks who had embraced Buddhism. It is also conjectured that the modern city of Balkh must have been the site of their latest capital. The name of King Menander (in Sans. Minendra) who erected a very lofty *chaitya* has been mentioned by the Kashmirian poet Ksemendra, in the *Avadána Kalpalatá*, a work that was finished in about 1035 A.D.

Referring to Samudra Vijaya, Alexander Csoma in a foot note remarked: "This pretended King's arrival at S'ambhala in 622 A.D., has some coincidence with *Yezdejird*, the Persian King's taking refuge in the same country; for it is affirmed, that this prince, upon the fall of Seleucia, and the conquest of Persia by the Arabs, in 636, retired to Trans-Oxiana or Ferghana".

Symbolic names for certain numerals.

As regards the explanation of the period མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ (Me kha-rgya-Mtsho), it is hardly possible to arrive at it, without a knowledge of the Indian method of expressing numerals in symbolical names or terms. These are called གྲངས་བརྡ (numerical signs), for instance: the word (མཁའ, Sans. *Çúnya* voidity or sky is expressed by a zero (0). ལག (Sans. *kara*), the hand is a symbol for 2; so are (*Netra* or *chakṣu*) eyes, *Pakṣa* (the white and the dark lunations in the month), because there are two hands in man; two eyes in all animals, two wings in birds and two lunations, white and dark, in a month. In the same manner, the གྲངས or numeral, (one) is symbolically expressed by the terms *Çarīra*, (in Tibetan གཟུགས) body, *chandra* (ཟླ་བ) the moon, *Gandára* བསེ་རུ the rhinoceros, because all animals possess only one *body*, there is only one moon, and the rhinoceros has only one horn.

The numeral 3 is expressed by the symbolical terms *Loka*, (འཇིག་རྟེན) worlds, which according to Hindu conception, are three in number, *Guṇa* (ཡོན་ཏན) qualities or attributes which are three in humanity: *Satva*, *Raja*, *Tama*, and also *Agni* (མེ) fire which according to Hindu mythology are also three in kind.

The གྲངས་བརྡ numeral sign for 4 (four) are *Samudra* (རྒྱ་མཚོ) ocean; *Pada* (རྐང) foot; *Veda* (རིག་བྱེད) Hindu scriptures; because beasts are quadrupeds *i.e.*, possessing four feet; there are four great oceans, according to Hindu cosmogony, on the surface of the globe. These four illustrations will enable the reader to understand what is signified by the expression མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ།

In the use of the གྲངས་བརྡ numeral-signs, it is usual to count or write the figures indicated by the symbolical terms from right to left. མེ (fire) expresses 3, མཁའ (sky) o, and རྒྱ་མཚོ oceans, 4. If the order is reversed in the three 3, 0, 4 by putting them as 403 the correct figure is obtained.

The period expressed by 403 years, according to the *Kála chakra Múla Tantra* commenced at the rise of the Muhamadan religion at Mecca *i.e.*, in 622 A.D. If 403 be added to 622, the first year of the *Hejira*, the year 1025 A.D., is obtained. With the year called *Prabhava* in which S'ākya is believed to have been born, the date of introduction of the Tibetan *Rabjoong* Cycle begins. Tibetan historians affirm that *Kála chakra Tantras* and the *Vrihaspati* cycle were brought from Káshmir by an Indian Buddhist named ཙི་ལུ་པཎ་ཊི་ཏ *Tsi-lu* Pandita. At this time the Máháyána Buddhism greatly flourished in that country. The Avadána Kalpalata gives abundant testimony on that point. A list of གྲངས་བརྡ terms taken from Alex. Csoma's Grammar, is here attached. They may help the reader in his studies of Tibetan works on Astronomy, Astrology and Chronology.

The number 5 (five) is expressed by the following terms:

འབྱུང (བ) *Bhútam* the elements which, in Sanskrit, are five in number: earth, air fire, water and sky.

དབང (པོ) *Indriyam* the organs of sense which are five, such as hearing, seeing, smelling, tasting, and touching.

མདའ (Sans. *Vána*) the arrows of Cupid which are five in number.

ཕུང (པོ) *Skandha* the aggregates which according to Buddhist conception, constitute the body of a living being.

The number 6 (six) is indicated by མཚམས (*Dik*) the four cardinal points: north, east, south and west, besides the zenith and the nadir.

རོ་བྲོ *Rasa* taste which are six according to Indian ideas.

དུས *Ritu* or *Samaya* the seasons, which are six in Sanskrit works.

The number 7 (seven) is expressed by the following terms:

ཀླུ (*Nága*) snake-kings who are seven in the Hindu mythology.

དྲང་སྲོང (*Riṣi*) the deified sages who are represented in a group of seven stars in the sky in the constellation of the Great Bear.

རིམ་གཟའ (*Graha*) the recurring planets which are represented by the days of the week.

གཏེར *Koça* treasures, they are counted seven in Hindu mythology.

The number 8 (eight) as represented in words, are as follows:

ནོར (*Vasu*) the gods of wealth who are eight, according to Hindu mythology.

སྲིད (*Triṣṇă*) the passions.

རི (*Parvata*) great mountains which are eight in number in the Hindu *S'ästras*

The number 9 (nine) is symbolized in the following terms:

རྩ (*S'irá or múla* roots; chief veins or the pulses; they are counted nine in Hindu medical works.

གཟའ *Graha* the 7 planets, with the two comets *Râhu* and *Ketu* are the *Nava graha* who are propitiated by the Hindus for averting calamities.

བུ་ག *Chhidra* openings or passages in the body for excretions *i.e.*, *Nava chhidra.*

སྲིན་པོ *Räkṣasa* the cannibal goblins who are nine according to Hindu mythology.

The number 10 (ten) is expressed by only one word:

ཕྱོགས (*Dis'a*) quarters or points, which are ten: The four cardinal points, the four corners and the two, zenith and nadir, make the *daça-diça* the ten quarters.

The number 11 (eleven) is expressed by the names, འཇོམས་བྱེད (*Hari*), the destroyer; དྲག་པོ (*Rudra*), བདེ་འབྱུང (*Sambhû*), དབང་ཕྱུག (*Içvara*) the all powerful One. The last name, in Lamaism, is identified with that of འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག or *Lokeçvara* who is represented as possessing eleven faces བཅུ་གཅིག་ཞལ།

The number 12 (twelve) is expressed by the names:

ཉི་མ (*Súrya*) the sun, his chariot, according to Hindu mythology, being drawn by twelve horses.

ཁྱིམ (*Griha*) the Zodiacal signs or mansions which are twelve in number.

Method of transliteration of Tibetan into English.

In Tibetan writings the intersyllabic point (་) ཚེག་བར་ཚེག is continuously used between every two syllables, as also, between every two words in an expression or sentence. Take for instance, the first sentence in Appendix I: ཕྱོགས་དུས་རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་འཕྲིན་ལས་པར་དབང་བསྐུར་ཞིང་།

Here the words are: ཕྱོགས, དུས, རབ་འབྱམས, རྒྱལ་བ, ཀུན་གྱི, འཕྲིན་ལས་པར, དབང་བསྐུར་ཞིང་།

In transliterating the above sentence, a hyphen will represent the intersyllabic point (་) which will be used to divide every two or three syllables in a word thus: རབ་འབྱམས rab-hbyams; རྒྱལ་བ rgyal-wa; ཀུན་གྱི kun-gyi; འཕྲིན་ལས་པར hphrin-las-par; དབང་བསྐུར་ཞིང dwañ-bskur-shiñ With a view to enable the reader to distinguish one word from another the passage will be transliterated thus: Phyogs-dus-rab-hbyams-rgyal-wa-kun-gyi-hphrin-las-par dwañ-bskur-shiñ instead of as Phyogs-dus-rab-hbams-rgyal-wa-kun-gyi-hphrin-las-par-dwañ-bskur-shiñ.

APPENDIX I. ངོས་འཛིན *

Hjam-gliñ Yañs-pahi khyon spyi-dañ [the general publlc of *Dsamling* (Jambu dvipa).]

Bye-brag sbas-yul Hbras-mo ljoñ-kyi [particularly, of the hidden land of Demojoñ (Sikkim).]

Dge-hdun mi-dwañ sa-skyoñ bkah-blon ldiñ bru-dpon sogs [the clergy, King-Ruler, minister, captains, sergeants etc.]

Ser-skya mthah-dag gsan-ciñ ñes-gyur [priests and lay class, great and low, all hearing be sure.]

Sa-skyoñ Mi-dwañ Chos-rgyal Sras hdi bshin [whereas this son of the King-Ruler *Dharmarājā.*]

Mdo-khams Kun-mkhyen Situ Rinpo-chehi dwon Karma Rin-chen ñes don bstan hdsin-gyi sprul-pahi skur [nephew of *Kun-khyen* Situ Rin-po-che of Do-kham (Lower Kham Province) *Karma* Rinchen ñe-don Tan-zin's incarnation.]

Hdi-ga bdag-nas ños hdsin Khri-hdon mñah-gsol bgyid ciñ [here from me having received indentification consecration and enthronement.]

Mtshan Karma Sgrub-brgyud bstan-hdsin dar-rgyas lhun-grub ñes-don dwañ-po [name *Karma* Dub-gyu tanzin dargyé lhun-dub ñé-don Wang-po.]

Shes gsol-shiñ dge-tshul sloñ-gi dños-po yañ-dag-par sgrub ciñ [so named having successfully passed through the orders of Ge-tshul and Ge-loñ.]

Gsañ-sñags gsar-rñiñ-gi dwañ rjes-gnañ du-ma dañ [having received initiation in many secrets of the new and the older mysticism.]

Zab-khrid-bkah-luñ sogs-kyi smin-par bgyis-nas [being turned an adept in the deeper mysteries, precepts, &c.

Rañ-lugs-kyi dgon-sde Karma Rab-brtan gliñ [of his own sect the monasteries and religious institutions (called) *Karma* Rabtanling.]

Karma Bkra-çis chos-hkhor-gliñ, Karma hchi-med Yañs-dwen, Karma Sgrub brgyud bstan-dar gliñ sogs-kyi [*Karma* Tashichoi khor-ling, *Karma* Chi-mé yang wen, *Karma* dub-gyu tandar ling of &c.]

Spyi-khyab chos-rje-wo dam-par [as Lord spiritual and Director-General], dwañ-sbkur-wa yin-pas [has been consecrated.]

Bla-ma ñid-nas hchad rtsod brtsam gsum [the Lama himself (will do) the three—expounding, discussing and composing (religious matters).] *thos bsam sgom gsum-gyi sgo-nas* [from the three points: hearing, thinking and meditation of (spiritual things).] *ris-su ma-chad-pahi* [without inclining to partiality] *rgyal-wahi bstan-pa mthah-dag* [the entire religion of Buddha] *dar-rgyas-su spel-wahi thabs tshul gyi zab dañ* [adopting what are best means and methods for its propagation and expansion] *bye-brag Karma Bkah brgyud-kyi bstan-pa* [especially the doctrine of the *Karma Kahgyu* School] *yar-zla ltar spel-wahi mdsad-hphrin* [like the growing crescent of the moon service to religion] *thugs-bskyed shum-pa-med-pa dañ* [will with thoughtfullness fearlessly exert himself].

Dge hdun-gyi sde-rnams nas kyañ [the class of clergy also] *Bla-maci gsuñ dvans len* [should receive in good spirit what the Lama says,] *bsgrigs khrims bsruñ* [keep discipline] *sdoms-tshul bshin bgyid-pa dañ* [and behave observing the vows and morals] *dad-ldan yon-gyi bdag-po rnams-kyis kyañ* [the faithful dispensers of gifts (*Dānapati*) also] *gus-hdud bsñen-bkur dwañs-len bgyid dgos bcas* [should with reverence make homage and implicit obedience (to him.)] *thugs ñes htshal* [be sure (bear in mind as sure.)]

Shes-pahi yi-ge chu-stag-gi zla tshes dge-war [on an auspicious date (in the year (*water-tiger*) letter so written] *Hog-min mtshur-phuhi Chos grva Chen-po nas spel* [is proclaimed from the great monastery of *Hog-min Tshur phu.*

---

* This ངོས་འཛིན ños-hdsin (letter of identification) of the *Spirit* of a deceased Lama of Lower Kham with the soul of a Sikkim Maharaja's son was issued by Lama Theg-pahi Dorje the 14th in succession to the *Karma-pa* hierarchy, in 1722 A.D.

APPENDIX II.

གཉེན་ཡིག *Gñen-yig.*

Lha-sdiṅs [lit. the eminence where gods dwell; name of the residential house of Lhading sku-shab (སྐུ་ཞབས colloquially *Kusho*) at Lhasa.]

Lha-lcam mchog-ma Yeçes sgrol-mala [Her Highness queen Yesé-doima.]

Gdan shuhi skabs-kyi Gñen-yig [marriage-letter of the (auspicious) occasion of bringing her.]

Hdra-çus-hkhrul-mes [mistake-less copy.]

A correct copy of the marriage-letter executed on the occasion of giving away Her Highness queen Yesé-doima in marriage.

Hail the Precious One !

Bzañ-pohi skal-pa hdi la dam-chos-kyis, dbyar-skyes rña-sañ stoñ-du hbyin-pa-las. In this age of blessedness by Holy religion from the production of summer drum-sound (thunder noise) in void space (sky).

Sñig dus hgro-wahi gsod-gyur bdud-rtsihi char hbebs mkhas Çākyahi rgyal-pos dge legs stshol.

Grant unto us prosperity, O king of the S'ākyas, who is able to bring down the rain of nectar for healing (the sufferings) of living beings in these degenerate times.

Khams gsum dwañ-gyur dpal-ldan hded-pahi rgyal ! Rgyal-wahi yum mchog Kuru kullé-le !

King of Love who has brought the three worlds under his power O, *Kuru kulie* (Venus) the great mother * of all the Buddhas !

Ma-pham hdod-dguhi † char bsñil nor-sbyin Lha, Lhahi lha-mchog-rnams-kyi rtag-tu skyoñs.

The unsubduable wealth-giving god that draws down rains of (riches) ye the chief gods among gods, protect (us) at all times !

Bstan hgrohi mgon mdsad dam-can tshogs spyi dañ, khyad-par rañ rigs brgyud hgo-wahi lha.

And the hosts of *Dam-can*, in general, that support religion and living beings, and the principal gods of individual families, in particular.

Yul gshis gnas-skyoñs sruñ-mahi tshogs bcas-kyis dus-kun mi-gyel sruñ skyobs gdoñ-grogs mdsod, (ye all) together with the hosts of guardian demi-gods who protect the country, estates and holy places, at all times do guard, protect, and befriend (us) with unflagging zeal !

Hdsam gliñ lte-wahi Bod yul chos-ldan shiñ, hdabs hbrel lho phyogs Hbras-mo smin-pahi ljoñs, the naval (centre) of Dsam-ling—

Tibet, the Province of Buddhism, is conterminous on the south, with Demo-jong, the land where rice ripens.

Bde skyid gyañ-du chags-pahi mdun-sa na sa-spyod che btsan sde-ris mñon-hphags-pa.

In this frontier land of bounty and prosperity the king is great and strong being of sublime extraction.

Phan tshun zab-çes gñen-du hbrel-wahi mdud nam yañ lhod-pa med-pahi phyag rgya-yis ‡ with mutual good understanding, the marriage-tie will be kept ever unloosened by the *Mudra* (seal of solemnity).

Btab-pahi bris-yig bkra-çis re-wa-can srid-gsum kun-dgahi dpyid-gyur hdi nas pel.

It being fixed on this written letter it is hoped these (presents) (may) augment the spring (season of prosperity) that is the joy of the three worlds.

Shes çis-par brjod-pa dañ ñes-par brtan-pahi tshig-gi hphreñ-wa rña-hi sgra dvyañs-kyi dga-was sñon bsus-te welcoming with the auspicious drum-sound in the (above) string of benedictory and re-assuring words.

---

* In mystic sense she (*Kuru kullé*) is the female energy or *Sakti* of all the Buddhas in the Red-Cap School. She is same with the goddess *Tārā* in the Yellow-Cap School.

† *Demo-jong* formerly comprised the eastern valley of the Kosi, the entire valleys of the Teesta and the Mu-chu rivers. It was so called being the rice-growing land, on this side of the Himalayas. Hbras is rice, ljoñs, cultivation, field.

‡ *Phyag rgya* (Sans. *Mudrā*) the configuration on the thumb (ཐེ་ཙེ *thero*) i.e., the thumb-impression. It has been always the practice in Tibet, to put thumb-impressions on all important documents. The fixing of the seal (ཐེ་ཙེ or ལ་མ་ཀ) was introduced in later times.

The following conventional system has been adopted for representing Tibetan and Sanskrit letters (the equivalents of which do not exist in English) either in Roman or in Italics:

- ā or á represents the *a* in far, fast, father.
- ē or é represents the *e* in let, met, set.
- i or ī represents the *i* in din, pin, sin.
- ō or ó represents the *o* in go, lo, so.
- u or û represents the *u* in put.
- ṅ represents the *Nāgari* ङ or its Tibetan equivalent ང.
- ç or s' represents the *Nāgari* श or its Tibetan equivalent ཤ.
- c or ch (as an equivalent of ཅ) represents the sound of *ch* in much, such, touch.
- ḍ represents the *Nāgari* letter ड or its Tibetan equivalent ཌ.
- g will always represent the sound of *g* in the words go, give, get, but not that of *g* in gem, gentle, germ.
- ḫ represents the sound of *h* in hour, honest, honour and the letter ཧ.
- ṇ represents the *Nāgari* letter ण or its Tibetan equivalent ཎ.
- ṣ represents the *Nāgari* letter ष or its Tibetan equivalent ཥ.
- ṭ represents the *Nāgari* letter ट or its Tibetan equivalent ཊ.
- v and w represent the *Nāgari* letter व or its Tibetan equivalent བ or ཝ.

TIBETAN LETTERS WITH THEIR *Deva Nāgari* EQUIVALENTS.

ཀ	ཁ	ག	ང	ཉ	ཏ	ཐ	ད	ན	པ	ཕ	བ
क	ख	ग	ङ	ञ	त	थ	द	न	प	फ	ब
མ	ཙ	ཚ	ཛ	ཝ	ཡ	ར	ལ	ཤ	ས	ཧ	ཨ།
म	च	छ	ज	व	य	र	ल	श	स	ह	अ।

Deva Nāgari LETTERS WITH THEIY CONVENTIONAL TIBETAN EQUIVALENTS.

घ	झ	ट	ठ	ड	ढ	ण	ध	भ	ष	क्ष
གྷ	ཛྷ	ཊ	ཋ	ཌ	ཌྷ	ཎ	དྷ	བྷ	ཥ	ཀྵ

On the use of honorific terms and expressions.

In the Tibetan language, both written and colloquial, there are two methods of expression. The first is called ཞེ་སའི་སྐད and the second ཕལ་སྐད the common or vulgar language. Three words, namely, སྐུ signifying the person or body, ཕྱག hand and ཞབས foot are generally used before nouns and verbs to add a degree of politeness or respectability to them. When so used, these words lose their literal signification and acquire a quite different sense. Of the three words, སྐུ, གཟུགས, ལུག all signifying the *body*, the first *i.e.* སྐུ is *honorific*. The second and third *i.e.* གཟུགས and ལུས can be made *honorific* by prefixing to them the word སྐུ, thus:—

རྒྱལ་པོ་འི་སྐུ་མཛེས་པ་འདུག། རྒྱལ་པོ་འི་སྐུ་གཟུགས་མཛེས་པ་འདུག། རྒྱལ་པོ་འི་སྐུ་ལུས་མཛེས་པ་འདུག། signify the King's person is handsome.

ངའི་གཟུགས་མི་མཛེས། ངའི་ལུས་མི་མཛེས། my body is not handsome.

One, when speaking of one's own self, should not use an *honorific* word like སྐུ or སྐུ་གཟུགས or སྐུ་ལུས། Of the two words ཕྱག and ལག signifying the *hand*, ཕྱག is *honorific*: རྒྱལ་པོ་འི་ཕྱག་ལ་གསེར་ཡོད། there is gold in the King's hand, ངའི་ལག་ལ་གསེར་མེད there is no gold in my hand. སྐུ་ཞབས་ལ་ཕྱག་དངུལ་མི་འདུག། your honour has no silver (money.) ང་ལ་དངུལ་ཡོད I have money. The word ཕྱག is used as an *honorific*, with verbs as follows:—

བླ་མ་ཕྱག་ཕེབ། Lama come. དཀོན་མཆོག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། Reverence be to the *Kon-chog* (Supreme One.)

Of the two words ཞབས and རྐང signifying the *foot* ཞབས is *honorific*. རྒྱལ་པོ་འི་ཞབས་ལ་ལྷམ་ཡོད there are shoes on the King's feet. ངའི་རྐང་པ་ལ་ལྷམ་མེ་ལ there are no shoes in my feet.

The words ཞབས signifying *foot* and དྲུང, *near* are equivalents of Mr. or Esquire, in English. With the *honorific* term སྐུ prefixed to them they, *i.e.* སྐུ་ཞབས and སྐུ་དྲུང signify *your honour* or *your worship*. སྐུ་ཞབས is pronounced as *Kûsho*, in conversation. ཞབས་དྲུང literally *near the feet)* is a title of dignity in Tibet. With *Rmpo-che* attached to it, it froms the exalted title, assumed by the grand Lama of Bhutan. ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ was the title which the first Bhutan Dharma Rāja had assumed, on ascending the hierarchical throne of Bhutan. ཞབས་དྲུང is evidently, an equivalent of ཉེ་གནས signifying an attendant. S'āriputtra and Maudgalyāyana were the personal attendants of the Budha. Hence the importance of the position of being *near the feet* ཞབས་དྲུང or that of the words ཞབས and དྲུང།

The following are polite expressions generally used in conversation:—

སྐུ་ཞབས་ལ་ཕྱག་འབུལ་ཞུས (colloquially, *Kûsho-la Cham-bûl-shu*)—present respects or (respectful compliments) to your honour.

དྲུང་ཆེན (དྲུང་ཡིག་ཆེན་པོ) འཆིབ་རྒྱུ་གནང་སོང་། the Secretary has gone away. འཆིབ་རྒྱུ ordinarily signifies to proceed on horseback གནང is also *honorific* to the verb སོང་།

ཨ་ནེ་དྲུང་། Mr. Ané འདིར་ཕེབས or ཕེབས་ཤིག (please) come here.

སྐུ་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ཁང་ནང་ལ་ཞབས་འཆག་གནང་རོགས་ན། may your precious Highness or Holiness walk into the temple.

སྐུ་ཞབས་ཀྱི་སྐུ་མདུན (*Kûsho-kee Kûmdun*) in the presence of your honour.

དབང་ལྡན་ཞབས་ལ་ཕྱག་ལས་མེད Mr. Wangdan has no work (to do). In this sentence ཕྱག does not signifying the *hand*. It is simply an *honorific* term. དགེ་རྒན་དྲུང་ལ་ཞབས་ཕྱི་མི་འདུག། Mr. Gergan (teacher or school master) has no servant.

A LIST OF *Honorific* AND *Common* TERMS.

Honorific.	*Common.*	*Honorific.*	*Common.*
ཡབ father,	ཕ	ཤངས the nose,	སྣ
ཡུམ mother,	མ	སྤྱན the eye,	མིག
སྲས son,	བུ	སྤྱན་འབྲས the apple of the eye,	མིག་འབྲས
སྲས་མོ daughter,	བུ་མོ	སྤྱན་ཆབ tears,	མིག་ཆུ
མཚན name,	མིང	སྤྱི་བྲུ་མ the eye-lid,	མིག་ལྤག
དབུ the head,	མགོ	སྤྱན་གཤོག the eye-lash,	མིག་གཤོག
དབུ་སྐྲ the hair,	སྐྲ	སྙན the ear,	རྣ་བ
དབུ་ཞྭ a hat or cap,	ཞྭ་མོ	སྙན་ཁུང the ear-hole,	རྣ་ཁུང
དབུ་མཛད the head officer, workman or principal	འགོ་བ	སྙན་ཤལ the flap of the ear,	རྣ་ཤལ
ཞལ the month,	ཁ	སྙན་གསན hearing,	རྣ་ཐོས
ཞལ་གདོང the face,	གདོང	ཕྱག hand,	ལག or ལགས་པ
ཞལ་ཟས or ཞལ་ཚུས meat or food, anything to eat,	ཟས or ཁ་ཟས	ཕྱག་ངར the wrist of the hand,	ལག་ངར
ཞལ་སྐྱེམས drink,	སྐྱེམས	ཕྱག་སོར the finger,	ལག་སོར
ཞལ་ཆེམས testament, last will,	ཁ་ཆེམས	ཕྱག་སེན the nails of the finger,	ལག སེན or ལག་སེན་མོ
ཞལ་གདམས advice, counsel,	གདམས or གདམས་པ	ཞབས the foot,	རྐང་པ
ལྗགས the tongue,	ལྕེ	ཞབས་སོར the toe,	རྐང་སོར
ཚེམས the tooth,	སོ	ཞབས་ཤུངས stocking,	རྐང་ཤུབས
		ཞབས་ལྷམ shoes,	ལྷམ
		ཞབས་འཛག་པ walking,	རྐང་པས་འགྲོ
		ཐུགས the mind,	སྙིང or ཡིད

Certain *common* terms are made polite by prefixing to them *honorifics* like སྐུ, ཕྱག &c. These may be illustrated as follows :—

Honorific terms.	*Common* terms.	*Meanings.*	*Honorific* terms.	*Common* terms.	*Meaning.*
སྐུ་སྐལ	སྐལ	share, portion.	སྐུ་ན	ན	age or stage in life.
སྐུ་མཁར	མཁར	castle, fort.	སྐུ་འཕྲེང	འཕྲེང	rosary ; succession in royalty or hierarchy.
སྐུ་རྒྱབ	རྒྱབ	the back.	སྐུ་མལ	མལ	beddings.
སྐུ་བརྒྱུད	བརྒྱུད	a descendant.	སྐུ་སྨད	སྨད	the lower half of the body.
སྐུ་ངལ	ངལ, ཨོ་བརྒྱབ	fatigue.	སྐུ་ཚེ	ཚེ	one's life or age.
སྐུ་མཆེད	མཆེད or སྤུན	brothers or sisters.	སྐུ་ཚབ	ཚབ	a representative.
སྐུ་ཉིད	ཉིད	you, yourself.	སྐུ་མཚལ	ཁྲག	the blood.
སྐུ་གཉེན	གཉེན	a relation, kinsman.	སྐུ་ཞང	ཞང་པོ	maternal uncle.
སྐུ་ལྟོ	ལྟོ་བ	the belly.	སྐུ་ཟླ	ཟླ་བོ	husband or wife.
སྐུ་སྟོད	སྟོད	the upperpart of the body.	སྐུ་རིམ	རིམ་འགྲོ	religious sacrifice.
སྐུ་ཐང	ཐང་ཀ	picture-plate.	སྐུ་ཁམས	ཁམས	the body.
སྐུ་གདུང	གདུང	tomb, relic.	སྐུ་ཤ	ཤ	the flesh of the body.
སྐུ་མདོག	མདོག	colour complexion.	སྐུ་སྲིང	སྲིང་མོ	a sister.
ཕྱག་དཔེ	དཔེ	a book.	ཕྱག་བྲིས	ལག་བྲིས or བྲིས་པ	hand-writing.
ཕྱག་ཕྱིས	ལག་ཕྱིས	handkerchief, towel.	ཕྱག་དམ	དམ་ཁ or ལག་དམ	sign-manual or seal.

Some verbal adjectives are also used in honorific sense. བཞེས་གསོལ་བ་ཟན་ཟ་བ to take dinner, to eat ; the meals. གསོལ signifying *eating* is used as an *honorific* before nouns like ཇ tea, སྐྱུམ meat, སྨན medicine &c.

སྐུ་ཞབས་གསོལ་ཇ་བཞེས may your honour take tea ; བླ་མ་གསོལ་ཞིབ་ཞེས Lama, eat barley flour ; སྨན་པའི་གསོལ་སྨན physician's medicine ; གསོལ་སྐྱུམ་བཞེས please take meat. དཔོན་པོ་གསོལ་ཆང་བཞེས། my chief (or lord) take wine.

CONTENTS.

	Page.
The Alphabet of the Tibetan Language	1
The Vowels.	
The four vowels *i*, *u*, *e* and *o*	1-2
Compounds with the four vowels *i*, *u*, *e* and *o*—	
The thirty consonants གསལ་བྱེད deflected	3
Subjoined letters (སྣད་འདོགས་ཡང་ན་འདོགས་ཅན)—	
Compounds with the four consonants, ཡ, ར, ལ, and ཝ	4
The seven Ya-btags letters	4
The thirteen Ra-btags letters	4
The six La-btags letters	4
The sixteen *Wa-zur*	4-5
Classification under four Denominations.	
Surmounted letters མགོ་ཅན།	5
Combination of letters to form words འཕྲུལ་ཅན།	6
Method of combination	9
Pronounciation.	
1. The simple letters མིང་གཞི་ཡང་ན་ཡི་གེ།	11
2. Subjoined letters སྣད་འདོགས།	12
3. Superscribed letters མགོ་ཅན།	12
ཚེག (་) Inter-syllable stop	13
ཚིག་ཕྲད Additive or deflective particle	13
སྒྲ Sound	13
ཚིག་ཕྲད། Examples of	14
On the use of ཕྲད (additive particles)	15
Reduplication of terminal letters སྦྱར་བསྡུ་ཡང་ན་རྫོགས་ཚིག།	16
The Article	17
Noun or དངོས་མིང་། མིང་	17
Plural Number མང་ཚིག	18
Gender ཕོ་མོའི་མཚན or རྟགས	19
Case རྣམ་དབྱེ	20
On the use of Secondary Additive Particles ཡང་འཇུག	20
Example of Declension according to Tibetan methods	22
Example of Declension	23

Page.

PRONOUN.

The Personal Pronouns	25
Demonstrative Pronouns	26
Relative Pronouns	26
Interrogative Pronouns	26
Reciprocal Pronouns	26
Declension of the Personal Pronouns	26
Ditto Demonstrative Pronouns	28
Ditto Interogative Pronouns	28
Ditto Reciprocals	29
Pronomial Adjectives	29
The Adjective	30
Comparison	31
Numeral Adjectives	32
Ordinal Adjectives	35
The Verb བྱ་བ	36

MOOD.

The changes that occur in such verbal roots in the formation of the several tenses and moods are illustrated in ten groups of examples No. I to X	38-42
On the use of the five སྔོན་འཇུག prefixes:—	
The use of ག,ད,བ,མ,འ, (in the formation of the several tenses and moods) when they are prefixed to verbal root as in གཅེ, དཔོག, བགོད, མཆི and འདུ།	42-43
Examples of neuter verbs from which active forms may be derived	43-45

CONJUGATION.

Conjugation of the verb *to be* ཡིན་པར or its participial form ཡིན་པ *being*	46
The verb *to have* ཡོད་པར or its participial form ཡོད་པ *having*	46
The verb *to do* བྱེད་པར or its participial form བྱེད་པ *doing*	47
Imparative, Hortative, Conditional, Infinitive future, Participial form	47
The verb ཤེས་པར *to know* or ཤེས་པ knowing	47
The verb འགྲོ་བར *to go* or འགྲོ་བ going	47
The verb མཐོང་བར *to see* or མཐོང་བ seeing	48

	Page.
The verb འགྱུར་བར *to become* or འགྱུར་བ becoming	48
Participial Expressions	49
Participal	49
On the use of ཅིག, ཞིག, ཤིག, with verbs in the Imperative Mood and Conjuuctive Present	49
On the use of གོ, ངོ, དོ, ནོ, བོ, མོ, འོ, རོ, ལོ, སོ, and ཏོ	50
On the use of ཏེ, སྟེ, དེ, in verbs	50
On the use of གམ, ངམ, དམ, ནམ, བམ, མམ, འམ, རམ, ལམ, སམ and ཏམ.	50
On the use of ཅིང, ཞིང, ཤིང, with verbs	51
On the use of པས and བས, with verbs	51

Adverbs.

Adverbs of Place	52
Adverbs of Time	52
Adverbs of Number and Time	53
Adverbs of Quantity	53
Adverbs of Quality	53

Prepositions.

Simple and compound postpositions	54
Some postpositions illustrated with examples	55
Relation of prepositions—postposition	55

Conjunction.

Disjunctive conjunctions	57
Interjection	57
Syntax	58
Prosody	60

INTRODUCTION

TO THE

GRAMMAR

OF THE TIBETAN LANGUAGE.

The Alphabet of the Tibetan Language comprises thirty simple letters:—

ཀ	ཁ	ག	ང།	ཅ	ཆ	ཇ	ཉ།	ཏ	ཐ	ད	ན།
ka	*kha*	*ga*	*ña.*	*ca*	*cha*	*ja*	*ña.*	*ta*	*tha*	*da*	*na.*
པ	ཕ	བ	མ།	ཙ	ཚ	ཛ	ཝ།	ཞ	ཟ	འ	ཡ།
pa	*pha*	*ba*	*ma.*	*tsa*	*tsha*	*dsa*	*wa.*	*sha*	*za*	*ḥa*	*ya.*
ར	ལ	ཤ	ས།	ཧ	ཨ།*						
ra	*la*	*ça*	*sa.*	*ha*	*a.*						

To these may be added the four vowels *i*, *u*, *e*, *o*, formed by fixing the vowel signs ི ུ ེ ོ over the head and to the foot of the last letter ཨ།

ཨི	ཨུ	ཨེ	ཨོ།†
i	*u*	*e*	*o.*

These thirtyfour letters are divided into consonants གསལ་བྱེད thirty in number, and vowels དབྱངས which according to some Tibetan grammarians are only four.

The thirtieth letter ཨ which is inherent in all the twentynine consonants and forms the basis ངོ་བོ་ཉིད ‡ of the four vowels ཨི,ཨུ,ཨེ,ཨོ, is not considered as a distinct vowel which could be joined with the twentynine consonants for forming a syllable or word because it already exists in them. Without ཨ, it is said, the consonants would be སྲོག་མེད *srog-med i.e.*, lifeless

---

*These thirty letters are called ཀཱ་ལི (ཀ joined with the Sanskrit word ཨཱ་ལི आलि signifying འཕྲེང་བ series becomes ཀཱ་ལི *कालि) *kāli* meaning the series of letters commencing with ཀ *ka*— ཀ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲེང་བ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ།

†These four letters based on ཨ (when put together with ཨ) form what are called ཨཱ་ལི *āli* आलि *i.e.*, the ཨ series or vowels— ཨ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲེང་བ་དབྱངས་ཡིག།

‡According to the grammatical works called གསལ་བའི་མེ་ལོང་། and ངག་སྒྲོན་རབ་གསལ the vowels are five in number viz, ཨ་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ though the vowel signs are four.

དབྱངས་ནི་ངོ་བོ་ཨ་ལ་བྱུད་པར་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་དང་། དེ་ཡང་ཀ་སོགས་གསལ་བྱེད་ལ། དབྱངས་ཨ་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་དང་། བརྗོད་དོན་ཀླུ་ཡི་ཐུགས་རྗེ་ལ། རྐྱང་བ་འཕྱུལ་དང་མགོ་ཅན་དང་། དབྱངས་ལྔ། ཨ་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ།

The thirty simple letters called གསལ་བྱེད *gsal-byed*, are arranged in series called སྡེ *sde*, which are seven and half in number.* The first series called ཀ་སྡེ commences with ཀ *ka*, and comprises ཀ་ཁ་ག་ང་། The second series begins with ཅ *ca*, and is called ཅ་སྡེ *ca-sde* :— ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། and so on; ཏ་སྡེ :—ཏ་ཐ་ད་ན། པ་སྡེ :—པ་ཕ་བ་མ། ཙ་སྡེ ·—ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་སྡེ :— ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་སྡེ :—ར་ལ་ཤ་ས། The last two letters ཧ་ཨ called ཧ་སྡེ constitute but half a series.

The four vowels *i*, *u*, *e* and *o* in uniting with the consonants lose the basic portion of their respective regular forms, for instance, ཀ when joined with ཨི becomes ཀི *ki* the basic part of the letter ཀ *i.e.*, ཨ being eliminated in the union. In the same manner, ཀ with ཨུ becomes ཀུ *ku*, with ཨེ it becomes ཀེ *ke* and with ཨོ it becomes ཀོ *ko*.

Compounds formed by joining the initial consonants with the four vowels *i*, *u*, *e*, *o* are called འདོགས་ཅན *hdogs-can*.

The vowel signs representing *i*, *u*, *e*, *o* that are fixed to the thirty གསལ་བྱེད or their compounds are called *Gi-gu* ི, *Shabs-kyu* ུ, *Hgreñ-bu* ེ, *Na-ro* ོ.

ཀ joined with	ི	*Gi-gu*	becomes	ཀི།	ཀ joined with	ུ	*Shabs-kyu*	becomes	ཀུ།
ཀ	,,	,, ེ	*Hgreñ-bu,*	,,	ཀེ།	ཀ	,,	,, ོ	*Na-ro*	,, ཀོ།

In this connection Tibetan Grammarians observe that in forming compounds of consonants with the vowels the rules of *Sandhi*, as obtain in Sanskrit, are not applicable to Tibetan, where the vowel signs only represent the force of phonetic deflection of the letter ཨ *a* †

---

* སྡེ་པ་རྡངས་པོ་བདུན་དང་། ཧ་སྡེ་ཕྱེད།

† Why ཨ is classed with the consonants ?:- དབྱངས་ནི་ང་རོའི་རྣམ་པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་ནི་གསལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོན་དུ་མེད། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལེགས་སྦྱར་ལྟར་ཨ་ཨི་འདུས་པས་ཨེ་སོགས་སུ་འགྱུར་བར་ཁས་ལེན་དགོས།

ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྐད་ལ་གསལ་བྱེད་སྲོག་ཅན་སྲོག་མེད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་སྲོག་དེ་ཡིན་ན་དབྱངས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཀ། ལྷ་བུ་སྲོག་མེད་རྐྱང་པ་བརྗོད་མི་བཏུབ་པ་ཡིན་ཞིང་བོད་དུ་འང་། ལེགས་ཟེར་བ་ལྷ་བུ་ལ་ཡིག་ཨེ་ཕྱགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གས་སྲོག་མེད་སྦྱར་སོགས་འགར་ཞིག་ལ་རིགས་འགྲེ་ནུས་ཀྱང་། སྲོག་ཅན་སྲོག་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་བདེ་བླང་མ་ཡིན་ཞིང་འཇུག་པར་དཀའ་བ་དང་། དགོས་པ་ལྷག་པོར་མི་ཆེ་བས་དེ་ལྟའི་རྣམ་བཞག་མ་མཛད་དོ། དེ་བས་ན་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་སྲོག་མེད་རྐྱང་པ་འདི་རྣམས་ནི་ཨརྡྷ་ཅེང་ཨ་ཡིག་དེ་ཀ་ལ་སོགས་པར་ཞུགས་པའི་ཞ་སྐད་བྱུར་མེད་པས་དེས་དེ་དག་ལ་བུ་ཡིའི་བྱ་བ་གསལ་བར་བྱེད་མ་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཀྲ་ཡིའི་སྡེ་ཚན་དུ་འདྲེན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

The thirty གསལ་བྱེད consonants are deflected being joined with the four vowel signs representing i, u, e and o, as follows:—

འདོགས་ཅན། Compounds with the four vowels *i*, *u*, *e* and *o*.

ཀ	ཀི	ཀུ	ཀེ	ཀོ།	ཁ	ཁི	ཁུ	ཁེ	ཁོ།
ka	*ki*	*ku*	*ke.*	*ko.*	*kha*	*khi*	*khu*	*khe*	*kho.*
ག	གི	གུ	གེ	གོ།	ང	ངི	ངུ	ངེ	ངོ།
ga	*gi*	*gu*	*ge*	*go.*	*ṅa*	*ṅi*	*ṅu*	*ṅe*	*ṅo.*
ཅ	ཅི	ཅུ	ཅེ	ཅོ།	ཆ	ཆི	ཆུ	ཆེ	ཆོ།
ca	*ci*	*cu*	*ce*	*co.*	*cha*	*chi*	*chu*	*che*	*cho.*
ཇ	ཇི	ཇུ	ཇེ	ཇོ།	ཉ	ཉི	ཉུ	ཉེ	ཉོ།
ja	*ji*	*ju*	*je*	*jo.*	*ña*	*ñi*	*ñu*	*ñe*	*ño.*
ཏ	ཏི	ཏུ	ཏེ	ཏོ།	ཐ	ཐི	ཐུ	ཐེ	ཐོ།
ta	*ti*	*tu*	*te*	*to.*	*tha*	*thi*	*thu*	*the*	*tho.*
ད	དི	དུ	དེ	དོ།	ན	ནི	ནུ	ནེ	ནོ།
da	*di*	*du*	*de*	*do.*	*na*	*ni*	*nu*	*ne*	*no.*
པ	པི	པུ	པེ	པོ།	ཕ	ཕི	ཕུ	ཕེ	ཕོ།
pa	*pi*	*pu*	*pe*	*po.*	*pha*	*phi*	*phu*	*phe*	*pho.*
བ	བི	བུ	བེ	བོ།	མ	མི	མུ	མེ	མོ།
ba	*bi*	*bu*	*be*	*bo.*	*ma*	*mi*	*mu*	*me*	*mo.*
ཙ	ཙི	ཙུ	ཙེ	ཙོ།	ཚ	ཚི	ཚུ	ཚེ	ཚོ།
tsa	*tsi*	*tsu*	*tse*	*tso.*	*tsha*	*tshi*	*tshu*	*tshe*	*tsho.*
ཛ	ཛི	ཛུ	ཛེ	ཛོ།	ཝ	ཝི	ཝུ	ཝེ	ཝོ།
dsa	*dsi*	*dsu*	*dse*	*dso.*	*wa*	*wi*	*wu*	*we*	*wo.*
ཞ	ཞི	ཞུ	ཞེ	ཞོ།	ཟ	ཟི	ཟུ	ཟེ	ཟོ།
sha	*shi*	*shu*	*she*	*sho.*	*za*	*zi*	*zu*	*ze*	*zo.*
འ	འི	འུ	འེ	འོ།	ཡ	ཡི	ཡུ	ཡེ	ཡོ།
h̲a	*h̲i*	*h̲u*	*h̲e*	*h̲o.*	*ya*	*yi*	*yu*	*ye*	*yo.*
ར	རི	རུ	རེ	རོ།	ལ	ལི	ལུ	ལེ	ལོ།
ra	*ri*	*ru*	*re*	*ro.*	*la*	*li*	*lu*	*le*	*lo.*
ཤ	ཤི	ཤུ	ཤེ	ཤོ།	ས	སི	སུ	སེ	སོ།
ça	*çi*	*çu*	*çe*	*ço.*	*sa*	*si*	*su*	*se*	*so.*
ཧ	ཧི	ཧུ	ཧེ	ཧོ།	ཨ	ཨི	ཨུ	ཨེ	ཨོ།
ha	*hi*	*hu*	*he*	*ho.*	*a*	*i*	*u*	*e*	*o.*

སྦྱད་འཛོགས Subjoined letters.

Compounds with the four consonants, ཡ, ར, ལ and ཝ

Some consonants are joined with the liquids ཡ, ར, ལ, and ཝ which are then called ཡ་བཏགས * *ya-btags*, ར་བཏགས *ra-btags*, ལ་བཏགས *la-btags*, and ཝ་བཏགས *wa-btags*.

The letter ཡ when sub joined to the seven consonants ཀ, ཁ, ག, པ, ཕ, བ, མ, takes the form ྱ།

ཡ་བཏགས་བདུན་ནི། the seven *ya-btags* letters having a subjoined ཡ *y* are ཀ, ཁ, ག, པ, ཕ, བ, མ།

ཀ with the ྱ *ya-btags*, subjoined becomes ཀྱ *kya*. Similarly ཁྱ *khya*, གྱ *gya*, པྱ *pya*, ཕྱ *phya*, བྱ *bya*, མྱ *mya* are formed. In these compounds both the letters are pronounced.

ར་བཏགས་བཅུ་གསུམ་ནི། the thirteen *ra-btags* letters:—ཀ, ཁ, ག, ཏ, ཐ, ད. པ, ཕ, བ, མ, ཤ, ས, ཧ། When the letter ར is subjoined to the above thirteen letters it assumes the form ྲ and is called *ra-btags* ར་བཏགས

ཀ [with the] *ra-btags* ྲ subjoined becomes

ཀྲ *kra* pronounced *ṭa*.

ཁྲ	*khra*	*ṭha*	གྲ	*gra*	*ṭa* or *ḍa*	ཏྲ	*tra* or	*ṭa*
ཐྲ	*thra*	*ṭha*	དྲ	*dra*	*ḍa*	པྲ	*pra* ,,	*ṭa*
ཕྲ	*phra*	*ṭha*	བྲ	*bra*	*ṭa* or *ḍa*	མྲ	*mra* ,,	*mra*
ཤྲ	*çra*	*ça*	སྲ	*sra*	*sa* or *hra*	ཧྲ	,,	*hra*

ལ་བཏགས་དྲུག་ནི། the six *la-btags* letters.

The letter ལ is subjoined to the following six consonants:—ཀ, ག, བ, ཟ, ར, ས། ཀླ *kla*, གླ *gla*, བླ *bla*, ཟླ *zla*, རླ *rla*, སླ *sla*. The compounds so formed are all pronounced as ལ *la* with the exception of ཟླ *zla*, which is pronounced as *da*: The surmounting letters become silent when joined with ལ *la*. *

The letter ཝ *wa* is subjoined to certain consonants. The form it takes in the compounds so formed resembles a triangle ྭ. It is then called ཝ་ཟུར *wa-zur*, *wa*—corner.

ཝ་ཟུར་བཏགས་པ་བཅུ་དྲུག་ནི།

ཀྭ	ཁྭ	གྭ	ཅྭ	ཉྭ	ཏྭ	དྭ	ཙྭ	ཚྭ	ཞྭ	ཟྭ	རྭ	ལྭ	ཤྭ	སྭ	ཧྭ།
kwa	*khwa*	*gwa*	*cwa*	*ñwa*	*twa*	*dwa*	*tswa*	*tshwa*	*shwa*	*zwa*	*rwa*	*lwa*	*çwa*	*swa*	*hwa.*

---

* The silent letters have been underlined.

Of the sixteen compounds with ཝ་ཟུར only nine, namely ཀྭ, ཁྭ, དྭ, ཙྭ, ཚྭ, ཞྭ, རྭ, ལྭ and སྭ are in general use in Tibetan. In these the initial and the subjoined letters are both sounded.

The ཝ་ཟུར (ྭ) is obscurely sounded in དྭ, ཙྭ, ཚྭ and ཞྭ.

II

Letters are classified under four denominations, namely :—

1. མིང་གཞི *Miṅ-gshi** initial letters which generally form the roots of words.

2. རྐྱང་པ *rkyaṅ-pa*‡ These comprise the initial letters, *hdogs-can* and the compounds formed with the སྣད་འདོགས signs representing:- ཡ, ར, ལ, ཝ, *y*, *r*, *l*, *w*, which are subjoined to them.

3. མགོ་ཅན *mgo-can* :—Letters which are surmounted by ར,ལ,ས (*r*,*l*,*s*).

4. འཕུལ་ཅན *Hphul-can*§ The initial letter in a word (either simple or compound) is so called when it has any of the five letters ག,ད,བ,མ,འ fixed before it for forming a word.

མགོ་ཅན Surmounted letters.

The letters ར,ལ,ས are fixed on the heads of certain simple and compound letters. They are then called *mgo-can* surmounted letters or རྩེགས་གསུམ *r's gs-gsum*, the triplepiled up letters. The compounds so formed are called མགོ་ཅན་གསུམ།

The superscribed letter which is seldom pronounced, will be represented by a line underneath it.

* གསལ་བྱེད་ཀ་སོགས་སུམ་ཅུ་རྩ། དབྱངས་གསལ་ཀུན་ཀྱང་མིང་གཞིར། (མེ་ཏོང་།)

‡ དབྱངས་ཨ་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་དང་། ཡ་ར་ལ་ཝའི་སྣད་འདོགས་རྣམས། གང་རུང་ཡོད་ཀྱང་འཕུལ་དང་མགོ། མེད་ན་ཐམས་ཅད་རྐྱང་པ་ཡིན།།

§ སྔོན་འཇུག་ག་ད་བ་མ་འ། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་འཕུལ་ཅན་ཡིན།།

The twelve basic consonants with ར over their heads:—

ར་མགོ་བཅུ་གཉིས་ནི།

རྐ	རྒ	རྔ	རྙ	རྟ	རྡ	རྣ	རྦ	རྨ	རྩ	རྫ	རླ།
ṛka	*ṛga*	*ṛṅa*	*ṛña*	*ṛta*	*ṛda*	*ṛna*	*ṛba*	*ṛma*	*ṛtsa*	*ṛdsa*	*ṛla.*

These retain their respective sounds in the combination with the exception of ག which then turns like the English g (hard) and also of བ which then sounds as b. In the words རྡོ་རྗེ and ཨུ་རྒྱན the ར over the heads of ཇ and ག are sounded.

The ten basic consonants with the letter ལ surmounting them:— ཀ, ག, ང, ཇ, ཅ, ཏ,ད, པ, བ, ཧ།

ལ་མགོ་བཅུ་ནི།

ལྐ	ལྒ	ལྔ	ལྕ	ལྗ	ལྟ	ལྡ	ལྤ	ལྦ	ལྷ།
ḷka	*ḷga*	*ḷṅa*	*ḷca*	*ḷja*	*ḷta*	*lda*	*ḷpa*	*ḷba*	*lha.*

The surmounting letter ལ *la,* is silent except in the word ལྷ signifying a god.

In the last compound *i.e.*, in ལྷ *lha* both the letters are pronounced. The letters ག, ཇ, ད, བ with the surmounting ལ are sounded harder than in their simple state.

The letter ས is fixed on the top of eleven རྐྱང་པ letters:— ཀ, ག, ང, ཉ, ཏ, ད, ན, པ, བ, མ, ཙ། In the compounds so formed the surmounting letter ས is not pronounced.

ས་མགོ བཅུ་གཅིག་ནི།

སྐ	སྒ	སྔ	སྙ	སྟ	སྡ	སྣ	སྤ	སྦ	སྨ	སྩ།
ṣka	*ṣga*	*ṣṅa*	*ṣña*	*ṣta*	*ṣda*	*ṣna*	*ṣpa*	*ṣba*	*ṣma*	*ṣtsa.*

འཕྲུལ་ཅན།

Combination of letters to form words.

རྗེས་འཇུག་སྔོན་འཇུག་མི་འཇུག་མིང་གཞི།

Out of the thirty letters called མིང་གཞི *miṅ-gshi,* inasmuch as they individully form the basis of a syllable or word, the ten ག, ང, ད, ན, བ, མ, འ, ར, ལ, ས། are called རྗེས་འཇུག affixes or closing letters, from their being affixed to the basis of a word or syllable.

Out of these ten final letters the two, ད and ས are called ཡང་འཇུག secondary affixes. Again, out of the ten རྗེས་འཇུག affixes the five letters ག, ད, བ, མ, འ are used as སྔོན་འཇུག prefixes; so called from their being put before the basis of a syllable for forming a word.

The twenty remaining གསལ་བྱེད consonants—

ཀ, ཁ, ཙ, ཆ, ཇ, ཉ, ཏ, ཐ, པ, ཕ, ཙ, ཚ, ཛ, ཝ, ཤ, ཟ, ཡ, ཤ, ཧ, ཨ།

are called མི་འཇུག་མིང་གཞི། *mi-hjug miṅ-gshi.* These never occur as final letters in words or after any vowel. No compounds or combinations of these letters are made for forming words in the Tibetan language. The ten consonants ག, ང, ད, ན, བ, མ, འ, ར, ལ, ས, are the only letters that close any syllable, or follow the vowel, whether inherent or expressed. Accordingly, combinations like ཙཀ་,ཚཁ་,ཕཟཡ, form no words in Tibetan. These twenty letters stand as initials in a syllable or word.

Some of the twenty མི་འཇུག་མིང་གཞི letters are words in themselves:— ཀ *ka,* pillar ཁ *kha,* mouth or snow; ཆ *cha,* part, fraction, or a pair; ཇ *ja,* tea; ཉ *ña,* fish; པ *pa,* the syllable expressing ownership; ཕ *pha,* father; ཙ *tsa,* time ཙ་ནས from the time; ཚ *tsha,* hot, fever *dsa,* an earthen vessel for cooking or for heating; ཝ *wa* fox; ཤ *sha* lead; ཟ *za* food, or to eat; ཡ *ya,* an equal or match, above, up; ཤ *ça,* flesh, meat; ཧ *ha,* breath, yonder. These letters form the basis འཇུག་ཡུལ to which the སྔོན་འཇུག and རྗེས་འཇུག letters are prefixed and affixed.

The use of the ten letters ག, ང, ད, ན, བ, མ, འ, ར, ལ, ས, called རྗེས་འཇུག closing letters may be illustrated thus: in the word ལག the letter ག is a རྗེས་འཇུག། Here the letters ལ and ག are joined so as to form a syllable in consequence of which there is no ཚེག (་) intersyllabic point between them. By this combination ག has lost its inherent ཨ *a.* Accordingly, the word ལག is pronounced *lag* and not *la-ga*; in the same manner, in the words གང་ *gaṅ,* ནད *nad,* ངན *ṅan,* ལབ *lab,* ལམ *lam,* མར *mar,* རལ *ral,* ལས *las,* the letters ང, ད, ན, བ, མ, ར, ལ, ས, are all རྗེས་འཇུག.

In the syllables ངས, བས, བས the letter ས is not strictly a རྗེས་འཇུག closing letter though it is fixed after རྗེས་སུ་འཇུག་པ for forming a grammatical termination and closes a word or syllable.

In some words the letters ད and ས are affixed to the རྗེས་འཇུག letters such as ར, ག when they are called ཡང་འཇུག In the words ལེགས and སྒྲུད the letters ག and ར are རྗེས་འཇུག but ད and ས, are ཡང་འཇུག། Here ག and ར have lost the ཨ that was inherent in them, in consequence of their union with ས and ད which are seldom pronounced.

The combinations གས, ངས, བས, མས are infact double affixes. (རྗེ་འཇུག་དང་ཡང་འཇུག) ནད རད, ལད also occur as double affixes in older orthography, but though the use of ད (called ད་དྲག) is the more correct form for designing the past tense yet in modern Tibetan this practice is seldom resorted to.

The སྔོན་འཇུག, རྗེས་འཇུག. and ཡང་འཇུག letters where silent will be represented by underlined italics.

The tendency of the Tibetan language being towards monosyllabic pronunciation the རྗེས་འཇུག and ཡང་འཇུག letters * are either softly pronounced or not sounded at all. ག and བ in the expression སྒྲ་ཚབ sound softly. Sometimes they are silent as in ནས, དས, ལས, ལུས, ཀུས, དུས, ཆོས, ཤེས། yet in their phonetical silence they slightly deflect the vowels that precede them; ནད *nad* is pronounced as *neh*, ནུས *nus* as *nui*, ལུས *lus* as *lui*, ཆོས *chos*, as *choi*, ཤེས *çes*, is pronounced as *sheh*, དད *dad* is pronounced as *deh*, and ཤད *çed* is pronounced as *sheh* and so on.

This peculiarity is more marked in the colloqual of Lhasa, *i. e.* Central Tibet, than in that of Western Tibet. In the following illustrations of the ten single affixes and four double affixes the letters that are not pronouned are underlined.

ག in ནག *nag* (meaning black), in ནགས *nags* meaning forest,

ང in རང *rañ* (meaning self), in རངས *rañs* meaning entire.

ད in ནད *nad*, མེད *med*, ཡིད *yid*, ཡོད *yod*, ལུད *lud* and so on, is never pronounced, though it slightly deflects the preceding vowel.

ན in ཀུན *kun*, དོན *don*, རིན *rin*, ལན *lan*, ལེན *len* and so on, is fully pronounced.

བ in ཐུབ *thub*, ཐོབ *thob*, རབ *rab*, རིབ *rib*, ལེབ *leb* and so on, is pronounced.

མ in གམ *gam*, ངམ *nam*, དམ *dam*, ལམ *lam*, ཙམ *tsam* etc., is fully pronounced.

འ in དཀའ *dkah*, བཀའ *bkah*, is pronounced as the silent h in English.

ར in མར *mar*, དར *dar*, བར *bar*, སར *sar*, གུར *gur*, ནོར *nor* is pronounced.

ལ in བལ *bal*, རིལ *ril*, ཡུལ *yul*, ཤེལ *çel*, ཡོལ *yol* *l* is softly pronounced.

ས in ལས *las*, རིས *ris*, ལུས *lus*, ལེས *les*, གོས *gos* etc. is never pronounced. though it slightly changes the preceding vowel.

In all double affixes the terminating letter ས is silent—

གས in པགས *pags*, ལགས *lags*, ལེགས *legs*, ཕྱུགས *chugs*, དོགས *dogs* etc.

ངས in སངས *sans*, ཧོངས *hons*, རངས *rañs*, དངས *dañs* ལོངས *loñs*, etc.

བས in ཐབས *thabs*, ཆིབས *chibs*, ཤུབས *çubs*, ཁེབས *khebs*, ཧོབས *hobs*, etc.

མས in ཐམས *thams*, རིམས *rims*, ཤུམས *çums*, སེམས *sems*, སོམས *soms* etc.

According to older orthography, བརྡ་རྙིང both the letters in the three double affixes ནད, རད, ལད, are pronounced.

---

* Regarding the pronunciation of these letters, Alex. Csoma de Koros remarks :—

"They should always be sounded accordingly, since the Tibetan Grammarians say, that these letters are affixed expressly to render the words sonorous and significant."

He, however, added :—

"Some of the affixes are only obscurely heard; some are left entirely silent (as the ས in གས, ངས, བས, མས), and some change the preceding vowel."

In composition, all words not ending in a རྗེས་འཇུག letter *i.e.*, those that have vowel terminations only should be taken as if ending in འ: མི combined with འ as མིའ ; ཏྲ as ཏྲའ and so on.* This འ is only a changed form of the basic inherent ཨ. The use of འ (by fixing it at the foot) is generally made in transcribing Sanskrit terms, to lengthen or increase the power of the vowel termination of a word, in the manner the Sanskrit अ is made long, when necessary, by the addition of a stroke after it such as आ, for instance the word *Ācārya* will be written in Tibetan as ཨཱ་ཙཱ་རྱ། Içvara, as ཨཱི་ཤྭ་ར།

In words formed with རྗེས་འཇུག and ཡང་འཇུག *i.e.*, secondary affixes the རྗེས་འཇུག letters are pronounced, but the ཡང་འཇུག letters are not pronounced. In ཞལས *shals*, ལེགས *legs*, ཧོངས *hons* the letter ས *s* is seldom heard.

The སྔོན་འཇུག letters ག, ད, བ, མ, འ† are put before a syllable or a radical letter to form words. They are also used to modify the meaning of a word, and for forming the present, past and future tenses of a verb. These five letters are called འཇུལ or prepositive letters when they are used as སྔོན་འཇུག།

སྦྱོར་ཚུལ Method of Combination.

གས་འཕྱུལ་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་ལ། the eleven initial letters which have ག prefixed to them are ཅ, ཉ, ཏ, ད, ན, ཙ, ཞ, ཟ, ཡ, ཤ, ས། The syllables ཅའ *chah*, ཉའ *ñah*, ཏའ *tah*, དའ *dah*, ནའ *nah*, ཙའ *tsah*, ཞའ *shah*, ཟའ *zah*, ཡའ *yah*, ཤའ *çah*, སའ *sah*, would not form words in themselves if the letter ག was not prefixed, to them. With ག prefixed they are words:—གཅའ signifying drink, གཉའ neck, གཏའ pawn, དགའ pleasure, གནའ antelope, གཙའ rust, blight; གཞའ to joke, གཟའ a planet, གཡའ oxide (of a metal; གཤའ becoming fit, གསའ the snow leopard of Tibet. The prefix ག remains silent in the manner the letter k is in the English words "knife", "knee" or "know."

It is to be noted here that the prefix ག is not used before any མགོ་ཅན or སྨད་འདོགས compound letters formed by surmounting or subjoining one consonant with another.

དས་འདྲུལ་ཡི་གེ་རྣམས། The letter ད is prefixed to the following fifteen ཀྱང་པ། and སྨད་འདོགས། letters: ཀ, ག, ང, པ, བ, མ,། ཀྱ, ཀྲ, གྱ, གྲ, པྱ, པྲ, བྱ, བྲ, མྱ; thus དཀའ, དགའ, དངའ, དཔའ, དབའ, དམའ, དཀྱ, དཀྲ, དགྱ, དགྲ, དཔྱ, དཔྲ, དབྱ, དབྲ, དམྱ།

ད is never prefixed to མགོ་ཅན letters. Its use in some verbs indicates that they are in the future tense.

བས་འཕྱུལ་ཡི་གེ་རྣམས། The letters with the prefix བ:—བ is put before ཀྱང་པ and མགོ་ཅན letters in a syllable to form words and also to form the preterite and future tenses in some verbs.

---

* མིང་མཐར་རྗེས་འཇུག་མེད་ཀུན་ཀྱང་། འ་མཐའ་ཅན་དུ་གཟུང་བར་བྱ།

† རྗེས་འཇུག་ལས་ག་ད་བ་མ་འ། ལྔ་པོ་སྔོན་དུའང་འཇུག་པ་སྟེ།།

The twenty ཀྱང་པ letters to which the letter བ may be prefixed are as follows: ཀ, ཀྱ, ཀྲ, ཀླ། ག, གྱ, གྲ། ཙ, ཏ, ད, ཙ, ཞ, ཟ, ཟླ, ཟྲ, ཤ, ས, སྲ, སླ། The twenty-five མགོ་ཅན letters to which the letter བ may also be prefixed are as follows: རྐ, རྐྱ, སྐ, སྐྱ, སྐྲ, རྒ, རྒྱ, སྒ, སྒྱ, སྒྲ, རྔ, ལྔ, སྔ, རྗ, སྙ, རྟ, ལྟ, སྟ, རྡ, ལྡ, སྡ, རྣ, སྣ, རྩ, རྩྭ, རྫ། For example: བཀར, བཀྱ, བཀྲ, བཀླ། བགར, བགྱ, བགྲ། བཙར, བཏར, བདར, བཞར, བཟར, བཤར, བསར། བཟླ, བཟྲ, བསྲ, བསླ། བརྐ, བརྐྱ, བསྐ, བསྐྱ, བསྐྲ། བརྒ, བརྒྱ, བསྒ, བསྒྱ, བསྒྲ། བརྔ, བསྔ། བརྗ, བརྙ, བསྙ, བརྟ, བལྟ, བསྟ, བརྡ, བལྡ, བསྡ། བརྣ, བསྣ། བརྩ, བརྩྭ། བརྫ།

The above forty-five simple and compound letters may also be འདོགས་ཅན *i.e.*, joined with the four vowels.

མས་འཇུག་ཡི་གེ་རྣམས། The letter མ is prefixed to the following fifteen ཀྱང་པ letters: ཁ, ཁྱ, ཁྲ, ག, གྱ, གྲ, ང, ཆ, ཇ, ཉ, ཐ, ད, ན, ཚ, ཛ། For instance: མཁར, མཁྱ, མཁྲ, མགར, མགྱ, མགྲ, མངར, མཆར, མཇར, མཉར, མཐར, མདར, མནར,, མཚར, མཛར།

འས་འཇུག་ཡི་གེ་རྣམས། The letter འ is prefixed to the following nineteen ཀྱང་པ letters: ཁ, ཁྱ, ཁྲ, ག གྱ, གྲ, ཆ, ཇ, ཐ, ད, དྲ, ཕ, ཕྱ, ཕྲ, བ, བྱ, བྲ, ཚ, ཛ། Thus འཁར, འཁྱ, འཁྲ, འགར, འགྱ, འགྲ, འཆར, འཇར, འཐར, འདར, འདྲ, འཕར, འཕྱ, འཕྲ, འབར, འབྱ, འབྲ, འཚར, འཛར།།

The proper method of spelling Tibetan words is illustrated in the work called དག་ཆེད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། which begins with the following lines: རྗོད་ཆེད་ཚིག་གི་སྒྲ་འདྲ་ཡང་། བརྗོད་བྱ་དོན་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད། དེ་ཕྱིར་ཡི་གེའི་དག་ཆེད་དགོས།།

(In this language) though words sound alike, in expressing there is distinction in the meanings conveyed by them; therefore, correctness in spelling is essential. The orthoepy of this peculiar language of monosyllabic origin is of little help to its orthography. In the above quotation there are two words of similar sound, namely: སྒྲ (*sgra*) meaning sound, and འདྲ (*hdra*), meaning like or similar. Both are pronounced as "da". In their spelling they are so different, one is *sgra* and the other is *hdra*! The author then proceeds on thus: དེ་ཡང་ཀ་སོགས་གསལ་བྱེད་ལ། དབྱངས་ཨ་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་དང་།

ཡ་ར་ལ་ཝ་སྨད་འདོགས་རྣམས། གང་རུང་ཡོད་ཀྱང་འཕྱུལ་དང་མགོ། མེད་ན་ཐམས་ཅད་རྐྱང་པ་ཡིན། སྔོན་འཇུག་ག་ད་བ་མ་འ། ཡོད་ན་ཐམས་ཅད་འཕྱུལ་ཅན་ཡིན། ཐོད་དུ་ར་ལ་ས་གསུམ་པོ། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མགོ་ཅན་ཡིན།། explaining how the thirty letters of the alphabet beginning with ཀ are joined with the five vowels *a*, *i*, *u*, *e*, *o*—subjoined with *y*, *r*, *l*, *w*—surmounted by *r*, *l*, *s* and combined with the འཕྱུལ prefixes ག *g*, ད *d*, བ *b*, མ *m* and འ *h*.

Pronunciation

of the

མིང་གཞི་ *miṅ-gshi*, སྨད་འདོགས་ *smad-hdogs* and མགོ་ཅན་ *mgo-can* letters.

1. མིང་གཞི་ཡི་གེ། The simple letters:—

ཀ *k*	in kill, seek.	ཁ *ks*	in inkhorn.
ག *g*	in gun, go, dog.	ང *ṅ* (*ng*)	in sing, king.
ཅ *c* (*ch*)	in porch.	ཆ *ch* (*chh*)	in church-hill.
ཇ *j*	in jet, jump.	ཉ *ñ* (*n*)	in singe.
ཏ *t*	in water (in Ireland).	ཐ *th*	in nut-hook.
ད *d*	in dice (more like *th* in this).	ན *n*	in not, nut.
པ *p*	in pull, page.	ཕ *ph*	in up-hill.
* བ *b*	in ball, boy, bard.	མ *m*	in man, map.
ཙ *ts*	in parts.	ཚ *tsh*	*ts* aspirated.
ཛ *ds*	in guards.	ཝ *w*	in waft, wave.
ཞ *sh*	in shone or s in leisure.	ཟ *z*	in azure or s in as.
འ *h*	in hour, honour.†	ཡ *y*	in yard, year.
ར *r*	in ray, rope.	ལ *l*	in last, large.
ཤ *ç* sh,	in sharp.	ས *s*	in same, soon.
ཧ *h*	in half, help.	ཨ *a*	in far.

In all the above twenty-nine letters the last letter ཨ is inherent, for which reason the Tibetan Grammarians have included it among consonants as a basis both for vowels and consonants. The letter འ *h* called ཨ་ཆུང the little ཨ *a* is generally joined to the basic-vowel of a letter to make its pronunciation long. When it is subjoined to the letter ཨ the compound so formed becomes equivalent to the Sanskrit आ *ā* and is pronounced as *a* in tar, far, or father. When it is subjoined to the vowel ཨི the compound so formed resembles the Sanskrit ई and is pronounced like *i* in police .

---

* བ is sometimes differently sounded as *p*, *v* or *w*. As an initial word or when it begins a word it is pronounced like *p*; བ *pa*, a cow; བོད Tibet, to call. As an additional syllable, or particle after ང, འ, ར, ལ final letters, or when it has a ད prefix, it is generally pronounced as *wa*: ན་བ *na-wa*, illness; རེ་བ *re-wa* hope; བདེ་བ *ḇde-wa* happiness; when used as a final particle in a verb or adjective it is also pronounced as *w*: དགྲོ་བ *ḏgro-wa*, འདྲི་བ *ḫdri-wa*. In the words དབུ *ḏvu*, དབོ *ḏvo*, ཆུ་བོ *chu-vo*, it is sounded as *w* or *v*; with any of the surmounting letters ར, ལ, ས or with འ as a preceding letter, it is sounded as *b* རྦ *ṟba*, a wave; ལྦ *ḻba*, goitre; སྦ *s̱ba*, to hide; འབང *ḫbañ*, to soak.

† In the early stage of Tibetan literature the letter འ used to be added to every radical syllable ending in the vowel *a*, *i*, *u*, *e*, or *o*, thus: ཀའ, ཀིའ, ཀུའ, ཀེའ, ཀོའ. In being so used འ simply represented the vowel ཨ which in modern Tibetan is left out or retained only in those syllables in which the radical letter is preceded by a སྔོན་འཇུག་ prefix, and where there is no closing consonant after the inherent ཨ. But when there is a closing consonant, the འ is dropped; as in the past tense of འདའ *i. e.*, in the word འདས. signifying gone away.

2. སྦྱར་འདོགས Subjoined letters:—

The four compounds of this class which in their pronunciation, in modern Tibetan, resemble the four simple letters ཅ, ཆ, ཇ, ཉ:

པྱ *pya* is pronounced as ཅ *ca*. ཕྱ *phya* is pronounced as ཆ *cha*.
བྱ *bya* ,, ,, ,, ཇ *ja*. མྱ *mya* ,, ,, ,, ཉ *ña*.

In nine, out of the thirteen basic consonants, to which the letter ར *r* may be subjoined, the basic constituent is seldom pronounced in Tibet proper, but the compounds so formed have a pronunciation altogether different from that of any of the constituents:

ཀྲ	ཁྲ	གྲ	ཏྲ	ཐྲ	དྲ	པྲ	ཕྲ	བྲ
kra,	*khra,*	*gra,*	*tra,*	*thra,*	*dra,*	*pra,*	*phra,*	*bra,*
(*ṭa*),	(*ṭha*),	(*ṭa* or *ḍa*),	(*ṭa*),	(*ṭha*),	(*ḍa*),	(*ṭa*),	(*ṭha*),	(*ṭa* or *ḍa*),

In the four compounds མྲ *mra*, ཤྲ *çra*, སྲ *sra*, ཧྲ *hra*—the constituents are more or less pronounced.*

The nine compounds of which the pronunciation resembles that of the Sanskrit cerebrals ट, ठ, ड represented by the (ལོག་ཡིག inverted letters ཊ, ཋ, ཌ :—

ཀྲ *kra* (*ṭa*)	ཏྲ *tra* (*ṭa*)	པྲ *pra* (*ṭa*)	ཁྲ *khra* (*ṭha*) ཐྲ *thra* (*ṭha*)
གྲ *gra* (*ḍa*)	དྲ *dra* (*ḍa*)	བྲ *bra* (*ḍa*)	ཕྲ *pra* (*ḍa*)

ཐྲ is seldom used in Tibetan except in transcribing Sanskrit words.

The pronunciation of the six basic consonants to which the letter ལ may be subjoined, has been explained in page 4.

3. མགོ་ཅན Superscribed letters:—

The pronunciation of these compound letters has been explained in page 6. The letters ག, ཇ, ད, བ, when surmounted by ར, ལ, ས are pronounced like g (hard), j, d and b.

---

* In Tsang སྲ is pronounced as ས *sa* this pronunciation in markedly so in the word སྲས signifying a son. In the word སྲེ (name of a streamlet on the bank of which is situated the *Sre rgyud-paḥi dgon-pa*) the pronunciation is Rhé. In the word སྲམ, signifying an otter, the pronunciation is *rham*.

ཚེག (·)

Between the two syllables of a dissyllabic word a triangular point called ཚེག (inter-syllabic stop) intervenes being placed on the top, as in the words དམ་པ། དགེ་བ། སྡིག་པ། This point is also used in separating one word from another in an expression or sentence; as for instance, in the expression དམ་པ་རྣམས་ལ། (to the holy ones), there are three such stops; between the words དམ་པ and རྣམས there is a ཚེག and between རྣམས and ལ there is another; but no ཚེག should be placed after ལ no matter whether a ཤད (།) the perpendicular stroke representing a comma, is put or not after the expression. In དགེ་བའི་ལས (a pious deed), there are two; in སྡིག་པ་ཅན་གྱི་བྱ་བ (a sinner's doings), there are five ཚེག། No ཚེག should be placed after the closing letter of a monosyllabic word when ending an expression or sentence. In a dissyllabic word the closing letter of the second syllable, unless it be ང, should not be followed by a ཚེག། When at the end of an expression or sentence, a word terminates in ང the ཚེག must be placed in the event a ཤད (།) has been put. If no ཚེག intervenes between ང and the ཤད the two placed in close proximity of each other, would form the letter ན། Hence the necessity of putting a ཚེག between ང and །. The use of the ཚེག between words as well, in an expression or sentence, *i.e.*, ཚིག་བར་ཚེག discloses the monosyllabic origin of the Tibetan language.

ཚིག་ཕྲད།

The Tibetan, though it abounds in monosyllabic words, is in fact a dissyllabic language.* The formation of the second syllable in a word of two syllables is governed by the final letter of the preceding syllable, *i.e.*, the first syllable which in itself is a word. The second syllable is generally an additive or deflective particle called ཚིག་ཕྲད which often modifies the meaning of the preceding part of the word.

These additive particles chiefly indicate the different parts of speech. They are generally used in the formation of cases and in the declension of verbs and pronouns.

The first part of a dissyllabic word or ཚིག is the root-word. It is called མིང་གཞི། The word itself is called ཚིག, མིང or མིང་ཚིག when it is grammatically formed. The second part of it called ཕྲད or འཕྲད independently is never a word.

Words apparently trisyllabic are not rare in this language: སྡིག་པ་ཅན། དགེ་བ་ཅན། དཀར་ལྡན་པ། etc., those which occur largely in the sacred books are generally literal translations from the Sanskrit, such as ཡང་དག་པ (*Samyak*), རྣམ་པ་ཅན། སངས་རྒྱས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། These are but expressions rather than words.

སྒྲ Sound.

Sounds སྒྲ are ཞེན་པ *i.e.*, articulate and མ་ཞེན་པ inarticulate. An articulate sound when represented by a letter or by a grammatical combination of two or more letters is called ཚིག། The particle which is added to a monosyllabic ཚིག to form a complete word is called ཕྲད་སྒྲ། Either of the syllables in a dissyllabic word or ཚིག or a postpositive particle like ཏུ, དུ, རུ, ལ or སུ etc., is also sometimes called སྒྲ signifying a term.

* The Tibetan tongue is incapable of pronouncing monosyllabic words like school, full, rule, fame, etc. A Tibetan will read the word "school" as *i-si coo-li*; "full" as *ful-li*; "rule" as *ru-le*; "fame" as *fa-me*, etc.

Examples of ཚིག་ཕྲད།།

ཀ as in དཔྱིད་ཀ ཐུབ་ཀ གཉིས་ཀ། ཁ as in དབྱར་ཁ རྒྱལ་ཁ སྔོན་ཁ།

ག ,, རི་ག ཕོང་ག ལམ་ག། ཏུ ,, ཤིན་ཏུ ཀུན་ཏུ རབ་ཏུ།

དུ ,, སྣང་དུ ལམ་དུ བོད་དུ། རུ ,, འདི་རུ དེ་རུ མཁར་རུ།

སུ ,, གཡས་སུ ཕྱོགས་སུ ཕོགས་སུ། ཏེ ,, གསན་ཏེ འཁྱུར་ཏེ ཉལ་ཏེ།

དེ ,, ཡོད་དེ བྱེད་དེ དགོད་དེ། སྟེ ,, འདུག་སྟེ སླ་སྟེ སློབ་སྟེ།

པ ,, ལག་པ སློག་པ དམ་པ། བ ,, ཀ་བ འོང་བ རྒྱལ་བ།

མ ,, ཟླ་མ བར་མ སྐར་མ། པོ ,, རྒྱལ་པོ སོན་པོ སྔང་པོ།

བོ ,, ཚུ་བོ ནུ་བོ རི་བོ། མོ ,, མ་མོ བསྟན་མོ རྒྱལ་མོ།

ཀྱི ,, ཐུབ་ཀྱི བོད་ཀྱི སེམས་ཀྱི། གི ,, བདག་གི ཤིང་གི རང་གི།

གྱི ,, རིན་གྱི ལམ་གྱི གསེར་གྱི། འི ,, མིའི ལ་འི ཟླ་མའི།

ཡི ,, མི་ཡི ས་ཡི ཕྲོ་ཡི། གོ, ངོ, དོ, ནོ, བོ, མོ, འོ, རོ, ལོ, སོ, ཏོ།

འདུག་གོ, སོང་ངོ, ཡོད་དོ, ཡིན་ནོ, ཐོབ་བོ, ལམ་མོ, མིའོ, འགྱུར་རོ, གསལ་ལོ, ལེགས་སོ, གསནད་ཏོ

པར as in ལག་པར མགྱོགས་པར སློག་པར། བར as in ན་བར འོང་བར གསལ་བར།

ཅིག ཕྱུག་ཅིག སྡོད་ཅིག ཐུབ་ཅིག། * ཞིག ,, གང་ཞིག མི་ཞིག མཁར་ཞིག།

ཤིག ,, གོས་ཤིག སེམས་ཤིག ཕྱུས་ཤིག། ཅིང ,, སློག་ཅིང གྱུར་ཅིང གསན་ཅིང།

ཞིང ,, སྦྲ་ཞིང འགྱུར་ཞིང ངཚང་ཞིང། ཤིང ,, སྦྲས་ཤིང བཀྲགས་ཤིང ཞུས་ཤིང།

---

* ཅིག་སྒྲ *i.e.*, ཅིག in the words ཁ་ཅིག, ལྷན་ཅིག, ཐབས་ཅིག, ཕན་ཅིག is not to be considered as an additive particle ཚིག་ཕྲད། In these it forms a part of the word itself.

ཁ་ཅིག་ལྷན་ཅིག་ཐབས་ཅིག་དང་། ཕན་ཅིག་སོགས་ཀྱི་ཅིག་སྒྲ་དེ། མིང་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས་ན། ཚིག་འབྲད་ཕྱུངས་སུ་མ་རྩིར་གཅེས།།

On the use of ཕྲད (additive particles).

The seven ཚིག་ཕྲད *viz.*, སུ,ར,རུ,དུ,ན,ལ, and also ཏུ used after ད་དྲག or not are called ལ་དོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ། Their use in forming cases after nouns and pronouns is illustrated as follows:—

In the expression སྐྱབས་སུ་མཆིའོ I take refuge (in Buddha), the ཕྲད (particle) སུ is called ལས་ཀྱི་སྒྲ and shows that the word སྐྱབས is in the objective case.

In the expression དབུལ་པོངས་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་། Give alms to the indigent, and helpless. The use of the ཕྲད (particle) ལ puts དབུལ་པོངས in the dative case. Here ལ is called དགོས་ཆེད་ཀྱི་སྒྲ *i. e.*, the term expressing necessity.

In the expression ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད signifying is or exists in the East, the use of the ཕྲད (particle) སུ points to (eastward) ཤར་ཕྱོགས which is put in the locative case. སུ is here called རྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲ the term showing location.

In the expression འོད་དུ་གསལ illuminates or brightens in or with light, the ཕྲད particle དུ signifies in or with. Here though the word འོད (light) is in the objective case the ཕྲད particle དུ is called དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ the term signifying state of that or "*that itself*".

In the expression ཉི་མ་ཤར་བ་ན་ཆོས་སྒྲོན། Ejaculate religious formulas at sun-rise *i,e.*,when the sun rises, the ཕྲད particle, ན signifying "at" or "when" puts ཉི་མ་ཤར་བ in the locative case. Being indicative of time it is also called ཚེ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲ།

In this manner the ཕྲད (particles) སུ,ར རུ,དུ,ཏུ,ན and ལ all go under the name of ལ་སྒྲ། and are used for དོན་ཚན་ལྔ five purposes.*

The particle ཏུ is used after ག,བ and ད་དྲག *i.e.*, when a word closes with the letter ག or བ or ད་དྲག. such as མཚོནད་ཏུ།

The ཕྲད (particles) སུ and དུ are used after ང,ད,ན མ,ར,ལ final letters in a word. ཐག ཏུ, རབ་ཏུ, ཀུནད་ཏུ, ཕ་རོལད་ཏུ,

སུ is used after words ending in ས. such as ཕྱོགས་སུ, གཡས་སུ། The ཕྲད (particle) ར is used after འ (express or understood) such as ལྷར་གསལ།

For the use of ལ and ན one has not to look to the nature of the losing letter in a word. They may be used after the ten རྗེས་འཇུག letters such as ག,ང,ད,ན,བ,མ,འ,ར,ལ,ས། for example :—

གང་དུ, གང་ལ; ཐམས་ཅད་དུ, ཐམས་ཅད་ལ; གདན་དུ, གདན་ལ; དཔལ་དུ, དཔལ་ལ; ནམ་དུ, ནམ་ལ; ཤར་དུ, ཤར་ལ; རང་ཉིད་ཡིད་དམ་ལྷ་རུ་གསལ། འོག་ལ, འོག་ན, སྟེང་ལ, སྟེང་ན།

The use of ཏུ after words ending in ག,བ and ད་དྲག is in conformity with the rule ཐོས་ཐོའི་མིང་མཐའ་འཇུག་པའི་ཚུལ།

The use of དུ after words ending ང, མ, འ, ས, conform to the rule སོས་མི་ཡིག་འཇུག་པ། དུ is used after words ending in ད simply for erephoy or easy pronunciation. Its use after words ending in ན ར,ལ is according to the rule རྟགས་མཚུངས་དང་དུ་མེད་པས་བརྗོད་བདེ་འཇུག་པའི་ལུགས། The use of ཏུ after words ending in ག བ and ད་དྲག; of དུ after word sending in ང,མ; after words ending in འ as in མཐར་དུ; of སུ after words ending in ས and also of དུ after words ending in ན,ར,ལ is according to the rule མིང་མཐའ་འཇུག་ཚུལ།

---

* ༡ ལས་ཀྱི་སྒྲ, ༢ . དགོས་ཆེད་ཀྱི་སྒྲ, ༣ རྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲ, ༤ དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ, ༥ ཚེ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲ།

ལ or ན are never used to express དེ་ཉིད། The remaining five ལྷག additine particles སུ་ར་རུ་དུ་ཏུ, as in the following illustrations all express ལ་དོན། ཤར་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ – ཤར་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ། go towards East. རྡོ་བར་གཟུགས་བརྙན་བྱེད། make imag on stone, རབ་ཏུ་སོང་། gone to excellence *i.e.*, become excellent.

གང་གིས་དགེ་བ་མཐར་ཏུ་ཕྱིན། by whom piety has been carried to the limit. རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ། proceed to India.

སླར་བསྡུ་བ།

Reduplication of terminal letters.

When the closing consonant of a monosyllabic word (noun, pronoun or adjective), is reduplicated and the two letters are separated by a ཚེག (') and the vowel o (ˇ) is placed on the duplicate letter, the second syllable so formed is called སླར་བསྡུ ཟླ་བསྡུ or རྫོགས་ཚིག།* It does the function of the verb to be. For instance: བདག་གོ I am, འདི་སྨན་ནོ this is medicine; དེ་ལམ་མོ that is road or way; དོན་ནོ is the meaning or sense; ཁོང་ངོ, he is; བཟང་ངོ is good; ངན་ནོ is bad; བདེན་ནོ is true.

Words closing with the vowels *a, i, u, e* and *o* being supposed to be འ་མཐའ་ཅན *i.e.*, those that have got the letter འ after them, expressed or understood, do not undergo the process of reduplication of the final འ letter. The vowel o is only put on its head; for example: ངའོ. I am; འདིའོ this is; སུའོ, who is; དེའོ, that is; ཁོའོ he is; བཀའོ is precept or command, མཐའོ is the end or limit.

In dissyllabic words when the second syllable consists of a single letter with the vowel termination (simple or འདོགས་ཅན) the letter འ with the vowel o (ˇ) is joined to it. The འོ also then acts as the verb to be. For example, བདེན་པའོ is true; བདེ་བའོ is happiness; དེ་སྲིན་བུའོ that is worm; འདི་སྲིན་པོ། སྲིན་མོའོ this is *Rākṣasa* or *Rākṣasī*; རིང་པོའོ is long, or distant, ཐུང་ངུའོ is short. If the second syllable, in a word of two syllables, be formed of two or three letters the closing consonant in it is reduplicated as with monosyllabic words. དེ་སེམས་ཅན་ནོ that is animal; དོན་ལྡན་ནོ is significant, or is with meaning.

When words ending in ན,ར,ལ close with ད according to བརྡ་རྙིང (old orthography) the ལྷག, particle ཏུ should used: as in བསནད་ཏུ, འགྱུརད་ཏུ. གསལད་ཏུ, This practice is now seldom followed.*

The reduplication of the closing letter in a verb indicates that it is in the indicative mood present, future or perfect tense. འདོད་དོ wishes, ཐོབ་བོ got or has got; འགྱུར་རོ become, གྱུར་རོ has become; འཚོལ་ལོ I seek or wish.

---

* གོ ངོ དོ ནོ བོ མོ འོ། རོ ལོ སོ རྣམས་རྫོགས་ཚིག་སྟེ། སླར་བསྡུ་ཟླ་བསྡུ་ཅེས་ཀྱང་བྱ། * ན་ར་ལ་གསུམ་རྗེས་སུ་ནི། ད་དྲག་ཐོབ་ཚེ་ཏུ་ཞེས་སྦྱར།

Article.

There are three definite articles and three indefinite articles in the Tibetan language. ཀ, ཁ, ག are definite articles signifying "the". ཅིག, ཞིག, ཤིག signifying a, an, any, some, certain (indeterminate) are indefinite articles. These are attached to words as ཚིག་ཕྲད additive particles.

The letter ཀ signifying "the" is used after words ending in ག, ད, བ, ས; for instance དྲུག་ཀ, the six; དཔྱིད་ཀ the spring; ནུབ་ཀ the evening; གཉིས་ཀ the two.

ཁ is used after ན, ར, ལ; as in སྟོན་ཁ the autumn; དབྱར་ཁ the summer; ཡུལ་ཁ the country.

ག is used after ང, མ; and འ (expressed or understood) or after any vowel; as in གླིང་ག the grove; གསུམ་ག the three; ན་ག the grassy plain or green; གཞི་ག the estate.

The indefinite article ཅིག is attached to words ending in ག, ད, བ; and also after the inherent ས thus: དམག་ཅིག a war; སྣོད་ཅིག a vessel; ནུབ་ཅིག a night. ཅིག is different from གཅིག signifying "one".

ཞིག is used with words ending in ང, ན, མ, འ, ར, ལ; thus: ཁང་ཞིག a house; ལན་ཞིག an answer; ལམ་ཞིག a road; འགའ་ཞིག some, or any body; མི་ཞིག a man; མཁར་ཞིག a castle; སྒར་ཞིག a camp; ཤེལ་ཞིག a crystal; རིན་ཞིག a price.

ཤིག is attached to words closing with ས thus: གོས་ཤིག a robe or garment; ལུས་ཤིག a body.

གེ in སེང་གེ, ང in སྔོང, ཊེ in ཉིང་ཊེ, ནེ in མི་ནེ, བ in ཀ་བ, མ in ཐ་མ or ཟླ་མ, དགོན་པ་མ or འགྲོ་བ་མ and མོ in མ་མོ, འགྲོ་བ་མོ or བྱེད་པ་མོ are ཚིག་ཕྲད additive particles; they are not to be taken as Articles. The word སེང་གེ is a corrupt form of the Sanskrit *simha* signifying "lion". མ་མོ is the Tibetan for Sanskrit *Mātrikā*. ནེ in མི་ནེ is a particle of emphasis like "the" in the expression 'he is *the* man for such a work'. It is equivalent to Sanskrit *hi*.

མིང་ or མིང་ཚིག Noun.

Substantive nouns are generally monosyllabic words though they may be formed of one or more letters; for instance, ཁ mouth, ཇ tea, ཉ fish,཈ father, མ mother, བ cow, ཝ fox, ར goat ཡ a high mountain, ཤ flesh, ས earth, etc., ཆུ water, རྟ horse, ཚྭ salt, ཞྭ a hat or cap, རྭ a horn ཕོ male, བུ son, མོ female, མི man, ཚེ life, ཞོ curds, འོ kiss, རི hill, རོ corpse, taste; ལི bell-metal, སོ tooth, མིག eye, ནམ sky, ལམ way, གཏམ discourse, ངག speech, དོན meaning, སེམས mind, ཡིད heart, ཤིང tree or wood; གླུ song.

Nouns formed with ཚིག་ཕྲད *i. e.*, additive particles are as follows: ལག་པ hand, རྐང་པ foot, ཀོ་བ skin, hide-boat; ཁང་པ house; ཁང་བུ cell; མཐེ་བུ thumb; ཕྲུ་གུ child or young one; ཁ་བ snow; ཀ་བ pillar, རྒྱལ་པོ king, ཉི་མ sun, ཐིགས་པ drop, ཕག་པ hog, གླང་པོ ox, བོང་བོ donkey, བློན་པོ minister. In the foregoing words the particles གུ, པ, པོ, བ, བུ བོ do not act the part of an Article. They make the full word of a monosyllabic term. In composition, they are sometimes omitted. The expression རྒྱལ་བློན is same as རྒྱལ་པོ king and བློན་པོ minister; རྐང་ལག is same as རྐང་པ foot and ལག་པ hand; དཀར་ནག is same as དཀར་པོ white and ནག་པོ black.

When attached to some monosyllabic terms they ཚིག་ཕྲད sometimes make difference in the meaning.

The word ངོ signifies "self" but joined with the particle བོ *i.e.*, ངོ་བོ signifies "nature." དང means "and" but དང་པོ signifies "first." བལ means "wool," བལ་པོ signifies a Nepalese.

Adjective nouns are also formed with ཚིག་ཕྲད attached to the adjective monosyllabic terms, such as བཟང་པོ the good, ངན་པ the wicked or the evil one. The expression བཟང་ངན signifies good and bad and also the good and the bad.

The use of ཚིག་ཕྲད additive particles with some nouns causes distinction in their signification as to size, &c.

In the following examples the use of བོ and ཙེ is thus illustrated:— མི is man; མི་བོ a great man (either in stature or position); མི་ཙེ a little man or dwarf. ཉ fish, ཉ་བོ great fish, ཉེ་ཙེ little fish. ཤ antelope, ཤ་བོ big antelope, ཤ་ཙེ small antelope; རྔ drum, རྔ་བོ large drum, རྔེ་ཙེ drumlet; མདའ arrow, མདའ་བོ large and long arrow, མདེ་ཙེ small arrow; རྡོ stone, རྡོ་བ huge stone, boulder or rock, རྡེ་ཙེ small boulder or pebble; རྫ earthen vessel or pot, རྫ་བོ large earthen pot or vessel, རྫེ་ཙེ small earthen pot or vessel.

In the above examples, the substantives (དངོས་པོ) such as མི, ཉ, ཤ etc., when unaccompanied by ཚིག་ཕྲད express the ordinary meaning, man, fish, antelope etc*. When joined with བོ they convey a magnifying sense; with ཙེ they become diminutives.

In the following examples the use of the ཚིག་ཕྲད additive particles ཙེ and གུ with some nouns expresses "the young one"† but nothing diminutive: རྔ་མོང camel, རྔེ་ཙེ young camel; རྟ horse or pony, རྟེ་ཙེ colt; ཤ antelope, ཤེ་ཙེ young antelope, (ཤ་ཙེ meaning small size antelope); བ cow, བེ་ཙེ calf; ར goat, རེ་ཙེ kid; ཁྱི dog, ཁྱི་ཙེ pup; ལུག sheep, ལུག་གུ lamb.

Plural Number མང་ཚིག།

The ཚིག་ཕྲད (additive particles) ཚོ, རྣམས, དག, ཅག are used as plural terminations. They are attached to nouns and pronouns in the singular number to express plurality. ཚོ is seldom attached to nouns. Its use is confined to pronouns. དག is attached to both nouns and pronouns. རྣམས is seldom attached to pronouns. Though there is no dual in the Tibetan language, yet the Sanskrit duals have been generally rendered by the termination དག in Tibetan. ང is the personal pronoun signifying I; ང་ཚོ signifies "we". It is not usual to express the meaning "we" by the word ང་རྣམས།

ཁོང means "he"; ཁོང་ཚོ signifies "they". ཁྱོད or ཁྱེད means "you" or "thou"; ཁྱོད་ཅག or ཁྱེད་ཚོ signifies "you". དེ signifies "that"; དེ་ཚོ or དེ་དག signifies "those".

མི is man; མི་རྣམས signifies "men". སེམས་ཅན animal; སེམས་ཅན་རྣམས animals. ཀུན, དགུ, བརྒྱ, མཐའ་དག, ཐམས་ཅད, ཡོངས, སོགས, ཚོགས are but words signifying many, all, collection, etc. They are never used as plural terminations in the manner the additive particles ཚོ, རྣམས, དག and ཅག are used. The two words མི་ཀུན signify "all men". The expression རི་དགུ་ལུང་དགུ comprising of four words signifies "many hills and many valleys". If it was divided into two parts རི་དགུ and ལུང་དགུ, རི་དགུ, would mean nine hills and ལུང་དགུ nine valleys. རི་རྣམས signifying "hills" is only one word; the expression རི་ཐམས་ཅད comprising of the two words, རི and ཐམས་ཅད signifies "all hills".

---

* དང་པོ་དངོས་པོ་རང་བབ་དང་། བར་པ་ཆེན་པོའམ་མཆོག་ལ་འཇུག། ཐ་མ་ཆུང་ངུ་དམན་པའི་མིང་།

† ཕྲུ་མ་སེམས་ཅན་རང་མིང་དང་། ཕྱི་མ་ཕྲུ་གུའི་མིང་དུ་གྲགས།།

ཕོ་མོའི་མཚན་ or རྟགས GENDER.

ཕོ་མཚན་ is masculine gender; མོ་མཚན་ feminine gender, and མཚན་མེད་ signifies the neuter or no gender.

ཕོ signifies male, མོ female. Monosyllabic nouns in the masculine gender generally take the ཚིག་ཕྲད་ (additive particles), མ and མོ as feminine terminations; such as, བུ son or boy, བུ་མོ daughter or girl; ཁྱི dog, ཁྱི་མོ bitch ; སྲས son, སྲས་མོ daughter; ཝ fox, ཝ་མོ vixen; སྟག tiger, སྟག་མོ tigress; ལྷ god, ལྷ་མོ goddess; ནུ younger brother, ནུ་མོ younger sister; ར goat, ར་མོ she-goat; མཁའ་སྤྱོ one moving in the sky, མཁའ་འགྲོ་མ female angel.

The feminine of some monosyllabic nouns is expressed by different words: such as, མི man, བུད་མེད woman; འབྲི yak-cow, གཡག yak-bull of Tibet; it is incorrect to say ཕོ་གཡག; ཕ་གཡག (father-yak) *i.e.*, yak that is kept for breeding purpose. རྟ is horse, ཕ་རྟ stallion, རྒོད་མ mare; it is incorrect to say ཕོ་རྟ or རྟ་ཕོ; the use of ཕོ before or after རྟ being redundant. གླང signifies a bull, so it is incorret to say ཕོ་གླང or གླང་ཕོ། བ signifies cow; so it is incorrect to say བ་མོ། To dissyllabic words པ or བོ is added to signify the masculine; such as རྣལ་འབྱོར་པ (Sans. *Yogi*) and མ or མོ indicates the feminine, such as རྣལ་འབྱོར་མ (*Yoginī*).

In dissyllabic nouns the ཚིག་ཕྲད (additive particles) པ, པོ or བ, བོ are used as masculine terminations. These are changed into མ and མོ for feminine terminations, such as, གནས་པོ host, གནས་མོ hostess; ཕག་པ hog, ཕག་མོ sow, swine; ཚོང་པ trader, ཚོང་མ female seller; བཙུན་པ monk, བཙུན་མ nun; དབང་པོ ever-lord, དབང་མོ lady; རྒྱལ་པོ king, རྒྱལ་མོ queen; སྲུང་པ guard, སྲུང་མ female guard; དཔོན་པོ chief, དཔོན་མོ chief's wife or lady-chief; གཙོ་བོ lord, གཙོ་མོ lady; བོད་པ a Tibetan (male), བོད་མོ a Tibetan woman; དཔའ་བོ hero, དཔའ་མོ heroine; བླ་མ signifying one above (in Sans. *Guru*) is used in both the genders; so also གོང་མ, a superior; མ and མོ are sometimes used as female terminations and as such are attached to dissyllabic nouns, such as, དབྱངས་ཅན he with (good) voice, དབྱངས་ཅན་མ she with good voice (*Svara-svati*), དགེ་སློང ordained monk (Sans.) *Bhikṣu*), དགེ་སློང་མ ordained nun, (*Bhikṣuṇī*); གླང་ཆེན elephant, གླང་ཆེན་མོ she-elephant, བཅོམ་ལྡན་འདས he, the victorious one; བཅོམ་ལྡན་འདས་མ she, the victorious one.

Nouns having no gender also terminate with the ཚིག་ཕྲད additive particles པ, བུ, པོ, མ and མོ, such as ཐིགས་པ, ཐིགས་མ, ཐིགས་པོ, ཐིགས་བུ all signifying drop; སྒོ་བོ, སྒོ་མ, door or gate; གསར་བ or གསར་མ, new or novel ལྷག་བ or ལྷག་མ, additional or remnant.

Some words with མ or མོ, termination are used in both neuter and feminine genders: ནང་མ, inner also the inner one *i.e.*, wife. ཕྱི་མ the outer or the later one; འོག་མ, the lower or subodinate. སྟོན་མོ banquet, show.

Some adjective nouns ending in མ are used only in the feminine gender; such as, ཆུང་མ, wife, མཛེས་མ, a beauty (Sans. *Sundarī*), handsome woman; things inanimate (except lakes, rivers and mountains) are put in the neuter gender. They terminate irregularly and also in པ, པོ; མ, མོ; such as ཟམ་པ a bridge, ཐག་པ rope གྲུབ་པོ the accomplished (one;) པར་མ printed (thing); གཏོར་མ oblation; སྒོར་མོ the (Indian) *Rupee*; སློང་མོ (Sans. *Bhikṣā*) alms, begging.

རྣམ་དབྱེ Case.

Sans. *Vibhakti*)

There are eight cases in the Tibetan language. They are arranged in the following order:—

1.	Nominative	རྣམ་དབྱེ་དང་པོ།	མིང་ཙམ་སྟོན་པ།	The person or thing is simply named.
2.	Accusative or Objective	,, ,, གཉིས་པ།	ལས་སུ་བྱ་བ་སྟོན་པ།	Shows the object of a transitive verb.
3.	Agentive or Instrumentive	,, ,, གསུམ་པ།	བྱེད་པ་པོ་སྟོན་པ།	Indicates the agent (involving) the notion of *by* or *with*).
4.	Dative or Necessitative	,, ,, བཞི་པ།	དགོས་ཆེད་སྟོན་པ།	Expresses necessity and is indicated by *to* or *for*.
5.	Ablative or Originative	,, ,, ལྔ་པ།	འབྱུང་ཁུངས་སྟོན་པ།	Expresses source or *direction from* or *time*.
6.	Possessive or Genitive	,, ,, དྲུག་པ།	འབྲེལ་བ་སྟོན་པ།	Indicates possession or connection.
7.	Locative	,, ,, བདུན་པ།	གནས་གཞི་སྟོན་པ།	Indicates place.
8.	Vocative	,, ,, བརྒྱད་པ།	བོད་པ་སྟོན་པ།	Indicates calling or addressing a person.

In the declension of nouns, pronouns, adjectives, numerals, and participles, several secondary ཚིག་ཕྲད (additive particles) are used. They are attached to monosyllabic words or to the ཚིག་ཕྲད, such as པ in ལག་པ or མ in ཟ་མ, in dissyllabic words or to the plural signs or postpositive particles like ཚོ, རྣམས, དག &c. They are as follows: ཀྱི, ཀྱིས, གི, གིས, གྱི, གྱིས, ཏུ, དུ, འི, འིས, ཡི, ཡིས, ར, རུ, ས, སུ, and ལ.

In the Nominative and Vocative cases, singular or plural, no secondary particles indicative of case, are attached.

On the use of Secondary Additive Particles.

ཀྱི and ཀྱིས (ད་བ་ས་ཡི་རྗེས་སུ་ཀྱི or ཀྱིས) are attached to words ending in ད, བ, or ས: ཁྱོད་ཀྱི of you; ཡབ་ཀྱིས by father; ལུས་ཀྱི of body, དུས་ཀྱིས by time.

གི and གིས (ག་དང་ང་ཡི་རྗེས་སུ་གི or གིས) are attached to words terminating in ག or ང, such as ལུག་གི of sheep, མིང་གི of name. དུག་གིས by or with poison; དུང་གིས by or with conch-shell trumpet.

གྱི and གྱིས (ན་མ་ར་ལ་ཡི་རྗེས་སུ་གྱི or གྱིས) are attached to words ending in ན, མ, ར, or ལ, such as དོན་གྱི of meaning; གནམ་གྱིས by heaven; ནོར་གྱིས by wealth; ཡུལ་གྱི of country.

ཏུ (ག་བ་ནད་རད་ལད་ཀྱི་མཐའ་ཏུ་ཏུ) is attached to words terminating in ག or བ or in ད་དྲག (expressed or understood), for example: ལག་ཏུ in or to hand ; ནུབ་ཏུ to the west or in the west. According to བརྡ་རྙིང old orthography the spelling of ཀུནད་ཏུ, ཕྱིརད་ཏུ, ཕ་རོལད་ཏུ etc., words ending in ད called ད་དྲག is correct. In modern Tibetan, these are written as ཀུན་ཏུ, ཕྱིར་ཏུ, ཕ་རོལ་ཏུ, the ད་དྲག being understood, though not expressed after ན, ར and ལ.

དུ (ང་ད་ན་མ་ར་ལའི་མཐའ་དུ་དུ) is attached to words ending in ང, ད, ན, མ, ར, or ལ, such as མིང་དུ in or by name ; བོད་དུ in or to Tibet ; རིན་དུ for or in price ; ལམ་དུ on the way ; གསེར་དུ in or to gold ; ཡུལ་དུ into country or place.

འི, ཡི, འིས, ཡིས, or ས is attached to words ending in any vowel ; མའི of mother ; མི་ཡི of man ; ཆུ་ཡི of water ; ཕོ་ཡི of male ; མེས by fire ; ལྷ་ཡི by god ; དེའི of that.

ར, or རུ is attached to words ending in འ or in any vowel : ལྷར or ལྷ་རུ in or to god ; མིར or མི་རུ in or into man ; ཆུར or ཆུ་རུ into water ; མེར into fire ; ལྷོར or ལྷོ་རུ to (the) south.

ལ is the general sign of Accusative and Dative cases; signifying *to*. It is applied to any Nominative for forming those cases.

སུ is attached to words terminating in ས : གཡས་སུ to (the) right : ལས་སུ in (the) work, གྲོགས་སུ in friendship.

ཀྱེ signifying O, (Sans. *Bho*); ཀྱེ་ཧུད (Sans. *Ahovata*) &c., are words, (not particles) that are placed before Nominatives for forming the Vocative case.

ལ, ཏུ, དུ, ར, རུ and སུ signifying to, on, upon, into, unto, with regard or respect to, for, &c., are attached to the Nominative for forming the Accusative and Dative cases. The use of the above particles after the Nominative, according to its final letter, also indicate motion or progression to, into, or change, turn into promotion, &c.

ཀྱིས, གིས, གྱིས, འིས, ཡིས, or ས signifying by, with, is attached to the Nominative for forming the Agentive or Instrumentive case.

ཀྱི, གི, གྱི, འི, or ཡི signifying of, pertaining, relating, belonging to, and also the possessive sign *'s* is attached to the Nominative for forming the Genitive or Possessive case.

ནས or ལས signifying of, out of, from, is attached to the Nominative for forming the Ablative case.

ན or ལ signifying rest in, at, on, a place, also motion to, or towards a place, is attached to the Nominative for forming the Locative case.

Example of declension according to Tibetan methods.

	Singular.	Dual or Plural.*	Plural.
Nominative	སངས་རྒྱས Buddha,	སངས་རྒྱས་དག Buddhas,	སངས་རྒྱས་རྣམས Buddhas.
Accusative .	སངས་རྒྱས་ལ་ (བརྟེན),	སངས་རྒྱས་དག་ལ་ (བརྟེན)།	སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ (བརྟེན)།
	Depend on Buddha.	Depend on (both the) Buddhas.	Depend on Buddhas.
Agentive	སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ (གསུངས)།	སངས་རྒྱས་དག་གིས་ (གསུངས)	སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ (གསུངས)།
	By Buddha said.	By (both the) Buddhas said.	By Buddhas said.
Dative	(སེམས་ཅན་གྱི་དོན་) དུ་སངས་རྒྱས་ (བསྒྲུབས)།	སངས་རྒྱས་དག་ (བསྒྲུབས)།	སངས་རྒྱས་རྣམས་ (བསྒྲུབས)།*
	(Attained) to Buddha (hood) for (the good of animate beings).	(Propitiated) Buddhas for...	(Propitiated both the) Buddhas for ...
Ablative	སངས་རྒྱས་ལས་ (ཆོས)།	སངས་རྒྱས་དག་ལས།	སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས།
	From Buddhas (come the scriptures).	From (both the) Buddhas come ...	From Buddhas come ...
Genitive	སངས་རྒྱས་ཀྱི་ (ཆོས)།	སངས་རྒྱས་དག་གི་ (ཆོས)།	སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ (ཆོས)།
	Doctrine of Buddha or Buddha's doctrine.	Doctrine of (both the) Buddhas or	Doctrine of Buddhas or Buddhas' doctrine.
Locative	སངས་རྒྱས་སུ་ (ཆོས)།	སངས་རྒྱས་དག་སུ་ (ཆོས)།	སངས་རྒྱས་རྣམས་སུ་ (ཆོས)།
	Doctrine in Buddha.	Doctrine in (both the) Buddhas.	Doctrine in Buddhas.
Vocative*	ཀྱེ་སངས་རྒྱས།	ཀྱེ་སངས་རྒྱས་དག།	ཀྱེ་སངས་རྒྱས་རྣམས།
	O, Buddha.	O, (both the) Buddhas.	O, Buddhas.

* In this case, as in the Nominative, no case-sign is attached. The use of Vocative terms བོད་པའི་སྒྲ like ཀྱེ, ཀྱེ་ཧོ signifying O, Oh ! (Sans. *Bho* or *Aho*) generally at the beginning of an expression, differentiates the Vocative case from the Nominative, but in general address such terms are often omitted.

༡ རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་མིང་ཙམ་སྟོན་པ། ༢ བྱེད་པ་པོས་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ན་བྱ་བའི་ཡུལ་ལས་ལས་ཀྱི་ཚིག་གཙོ་བོར་བྱས་པ། ༣ བྱེད་པ་པོས་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚིག་གཙོ་བོར་བྱས་པ། ༤ བྱེད་པ་པོས་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ན་བྱ་བའི་ཡུལ་དེའམ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ངག། ༥ དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལས་བྱུང་ཞེས་འབྱུང་ཁུངས་སྟོན་པ། ༦ དངོས་པོ་གཉིས་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པ། ༧ དེ་ན་དེ་གནས་པའམ་དེ་ན་དེ་ཡོད་པ་ཙམ་བརྗོད་པ།། * The secondary ཚིག་ཕྲད particle ལ is understood after སངས་རྒྱས།

Examples of Declension.

Nouns terminating in ག and ང may be declined as follows:—

	Singular.	Dual or Plural.	Plural.
1. Nominative	མིག	མིག་དག	མིག་རྣམས
	(the) eye.	both eyes.	(the) eyes.
2. Accusative	མིག་ལ	མིག་དག་ལ	མིག་རྣམས་ལ
	in, with or to (the) eye.	in, with or to both eyes.	in, with or to (the) eyes.
3. Agentive	མིག་གིས	མིག་དག་གིས	མིག་རྣམས་ཀྱིས
	by or with (the) eye.	by or with both eyes.	by or with (the) eyes.
4. Dative	མིག་ལ	མིག་དག་ལ	མིག་རྣམས་ལ
	for or to the eye.	to both eyes.	to the eyes.
5. Ablative	མིག་ནས or མིག་ལས	མིག་དག་ནས or མིག་དག་ལས	མིག་རྣམས་ནས or མིག་རྣམས་ལས
	from the eye.	from both eyes.	from the eyes.
6. Genitive	མིག་གི	མིག་དག་གི	མིག་རྣམས་ཀྱི
	of the eye.	of both eyes.	of the eyes.
7. Locative	མིག་ཏུ	མིག་དག་ཏུ	མིག་རྣམས་སུ
	in the eye.	in both eyes.	in the eyes.

1. Nominative	མིང	མིང་དག	མིང་རྣམས
	(the) name.	both names.	(the) names.
2. Accusative	མིང་ལ	མིང་དག་ལ	མིང་རྣམས་ལ
	to the name.	to both names.	to the names.
3. Agentive	མིང་གིས	མིང་དག་གིས	མིང་རྣམས་ཀྱིས
	by or with the name.	by or with both names.	by or with the names.
4. Dative	མིང་ལ	མིང་དག་ལ	མིང་རྣམས་ལ
	for or to the name.	for or to both names.	for or to the names.
5. Ablative	མིང་ནས or མིང་ལས	མིང་དག་ནས or མིང་དག་ལས	མིང་རྣམས་ནས or མིང་རྣམས་ལས
	from the name.	from both names.	from the names.
6. Genitive	མིང་གི	མིང་དག་གི	མིང་རྣམས་ཀྱི
	of the name.	of both names.	of the names.
7. Locative	མིང་དུ	མིང་དག་ཏུ	མིང་རྣམས་སུ
	in the name.	in both names.	in the names.

There is no Article attached to the nouns མིག and མིང but English idiom requires the definite Article *the* to be put before the nouns *eye* and *name*; so it has been placed before them where necessary,

Words ending in ད, བ or ས may be declined as follows:—

		Singular.	Dual or Plural.	Plural.
			བུད་མེད	
1.	Nom.	བུད་མེད the woman,	བུད་མེད་དག (both)* women,	བུད་མེད་རྣམས the women.
2.	Accus.	བུད་མེད་ལ to the woman,	བུད་མེད་དག་ལ to (both) women,	བུད་མེད་རྣམས་ལ to the women.
3.	Agent.	བུད་མེད་ཀྱིས by the woman,	བུད་མེད་དག་གིས by (both) women,	བུད་མེད་རྣམས་ཀྱིས by the women.
4.	Dat.	བུད་མེད་ལ to or for the woman,	བུད་མེད་དག་ལ to or for (both) women,	བུད་མེད་རྣམས་ལ to or for the women.
5.	Ablat.	བུད་མེད་ལས from the woman,	བུད་མེད་དག་ལས from (both) women,	བུད་མེད་རྣམས་ལས from the women.
6.	Genit.	བུད་མེད་ཀྱི of the woman,	བུད་མེད་དག་གི of (both) women,	བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི of the women.
7.	Loc.	བུད་མེད་དུ in the woman,	བུད་མེད་དག་ཏུ in (both) women,	བུད་མེད་རྣམས་སུ in the women.
8.	Voc.	བུད་མེད or ཀྱེ་བུད་མེད O, woman!	བུད་མེད་དག or ཀྱེ་བུད་མེད་དག O, (both) women!	བུད་མེད་རྣམས or ཀྱེ་བུད་མེད་རྣམས O, women!
			ཡབ	
1.	Nom.	ཡབ the father,	ཡབ་དག to both the fathers,	ཡབ་རྣམས the fathers.
2.	Accus.	ཡབ་ལ to father,	ཡབ་དག་ལ both fathers,	ཡབ་རྣམས་ལ to fathers.
3.	Agent.	ཡབ་ཀྱིས by father,	ཡབ་དག་གིས by both fathers,	ཡབ་རྣམས་ཀྱིས by fathers.
4.	Dat.	ཡབ་ལ to or for father,	ཡབ་དག་ལ to or for both fathers,	ཡབ་རྣམས་ལ to or for fathers.
5.	Ablat.	ཡབ་ལས from father,	ཡབ་དག་ལས from both the fathers,	ཡབ་རྣམས་ལས from fathers.
6.	Genit.	ཡབ་ཀྱི of father,	ཡབ་དག་གི of both the fathers,	ཡབ་རྣམས་ཀྱི of fathers.
7.	Loc.	ཡབ་ཏུ in father,	ཡབ་དག་ཏུ in both the fathers,	ཡབ་རྣམས་སུ in fathers.
8.	Voc.	ཡབ or ཀྱེ་ཡབ O, father!	ཡབ་དག or ཀྱེ་ཡབ་དག O, both the fathers!	ཡབ་རྣམས or ཀྱེ་ཡབ་རྣམས O, fathers!
			དུས	
1.	Nom.	དུས the time,	དུས་དག both the times,	དུས་རྣམས the times.
2.	Accus.	དུས་ལ to or at time,	དུ་དག་ལ to or at both times,	དུས་རྣམས་ལ at or to times.
3.	Agent.	དུས་ཀྱིས by time,	དུས་དག་གིས by both times,	དུས་རྣམས་ཀྱིས by times.
4.	Dat.	དུས་ལ to or for time,	དུས་དག་ལ to or for both times,	དུས་རྣམས་ལ to or for times.
5.	Ablat.	དུས་ནས from time,	དུས་དག་ནས from both the times,	དུས་རྣམས་ནས from times.
6.	Genit.	དུས་ཀྱི of time,	དུས་དག་གི of both times,	དུས་རྣམས་ཀྱི of times.
7.	Loc.	དུས་སུ at the time,	དུས་དག་ཏུ at both the times,	དུས་རྣམས་སུ at the times.
			བཀའ	
1.	Nom.	བཀའ command,	བཀའ་དག both the commands,	བཀའ་རྣམས commands.
2.	Accus.	བཀའ་ལ to command,	བཀའ་དག་ལ to both the commands,	བཀའ་རྣམས་ལ to commands.
3.	Agent.	བཀས or བཀའ་ཡིས by the command,	བཀའ་དག་གིས by both the commands,	བཀའ་རྣམས་ཀྱིས by the commands.
4.	Dat.	བཀའ་ལ to or for the command,	བཀའ་དག་ལ for both the commands,	བཀའ་རྣམས་ལ for the commands.
5.	Ablat.	བཀའ་ལས from the commands,	བཀའ་དག་ལས from both the commands,	བཀའ་རྣམས་ལས from the commands.
6.	Genit.	བཀའི of the commad,	བཀའ་དག་གི of both the commands,	བཀའ་རྣམས་ཀྱི of the commands.
7.	Loc.	བཀའ་རུ in the command,	བཀའ་དག་ཏུ in both the commands,	བཀའ་རྣམས་སུ in the commands.
			ལོ	
1.	Nom.	ལོ the year,	ལོ་དག both the years,	ལོ་རྣམས years.
2.	Accus.	ལོ་ལ to the year,	ལོ་བག་ལ to both the years,	ལོ་རྣམས་ལ to the years.
3.	Agent.	ལོས or ལོ་ཡིས by or with the year,	ལོ་དག་གིས by both the years,	ལོ་རྣམས་ཀྱིས by or with the years.
4.	Dat.	ལོ་ལ to or for the year,	ལོ་དག་ལ to both the years,	ལོ་རྣམས་ལ to the years.
5.	Ablat.	ལོ་ལས or ལོ་ནས from the year,	ལོ་དག་ལས or ལོ་དག་ནས from both the years,	ལོ་རྣམས་ལས or ལོ་རྣམས་ནས from the years.
6.	Genit.	ལོའི of the year,	ལོ་དག་གི of both the years,	ལོ་རྣམས་ཀྱི of the years.
7.	Loc.	ལོ་རུ in the year,	ལོ་དག་ཏུ in both the years,	ལོ་རྣམས་སུ in the years.

All words ending in འ or any of the five vowels may be declined in manner of བཀའ and ལོ.

* The word "both" may or may not be used to signify the "dual".

མིང་ཚབ or མིང་གི་ཚབ་ཚིག PRONOUN.

THE PERSONAL PRONOUNS.

The first person singular ང signifying I is in general use, in Central Tibet. In Tsang, བདག is used in the place of ང. In book language and correspondence, the use of བདག is more general than that of ང. ཁྱོད signifies thou, and ཁོ he.

First Person Singular.		Plural.	
ང ངེད བདག ཁོ་བོ ཁོ་མོ	I.	ང་ཅག or ང་ཚོ རང་ཅག བདག་ཅག བདག་ཚོ	We.
ང་རང བདག་རང ང་ཉིད ངེད་ཉིད བདག་ཉིད	I myself.	ང་རང་ཚོ བདག་ཉིད་ཚོ	Ourselves.

Second Person Singular.		Plural.	
ཁྱོད or ཁྱེད *hon.*	Thou, you.		
ཁྱོད་རང or ཁྱེད་ཉིད ཁྱེད་རང also ཉིད	Thyself, thou or you; yourself.	ཁྱོད་ཅག or ཁྱོད་རང་ཚོ ཁྱེད་རང་ཚོ	You.

Third Person Singular.		Plural.	
ཁོ *com.* ཁོ་བ *m.* ཁོ་མ *f.* ཁོང *com. hon.*	He, she.	ཁོ་ཅག or ཁོང་ཚོ	They.
ཁོ་རང, ཁོ་ཉིད ཁོང་རང or ཁོང་ཉིད	He, himself; she, herself.	ཁོ་རང་ཚོ	They, themselves.

Alexander Csoma de Körös, in page 65 of his Grammar, marked the words ངེད, ངེད་རང, ངེད་ཉིད as

Demonstrative Pronouns.

They are འདི signifying "this" and དེ "that." འདི with the ཚིག་ཕྲད་ additive particle ར, i.e., འདིར signifies "of this place," འདི་རང or འདི་ཉིད signifies "this itself." འདི་ཀ or འདི་ཀོ also signify "this" with emphasis i.e. signifying this (very).

དེ་ཀ, དེ་ཀོ, དེ་ག, or དེ་ཉེ signifies that (very); དེ་ཉིད, དེ་ཁོན, or དེ་ཁོན་ཉིད signifies "that itself."

Relative Pronouns.

གང signifies which or what. སུ signifies who, which, or what. མི་གང, what man, བུད་མེད་སུ what or which woman; བུད་མེད་གང which woman. ཇི or ཅི signifies what. They are used alone or with གང, such as གང་ཇི that which, སུ་ཞིག signifying whoever.

Interrogative Pronouns.

These are: སུ, who? གང which? ཅི what? To these the undeterminate particle ཞིག is attached to signify whoever, whichever or whatever, such as སུ་ཞིག, གང ཞིག or ཅི་ཞིག།

Reciprocal Pronouns

The reciprocals are རང, བདག, རང་ཉིད, བདག་ཉིད signifying self, one's self.

Declension of the Personal Pronouns.

		Singular.		Plural.	
1.	Nominative	ང	I,	ང་ཅག or ང་ཚོ	we.
2.	Accusative	ང་ལ	to me,	ང་ཅག་ལ or ང་ཚོ་ལ	to or for us.
3.	Agentive	ངས or ང་ཡིས	by me,	ང་ཅག་གིས or ང་ཚོས or ང་ཚོ་ཡིས	by us.
4.	Dative	ང་ལ	to me or from me;	ང་ཅག་ལ or ང་ཚོ་ལ	to us or for us.
5.	Ablative	ང་ནས or ང་ལས	from me,	ང་ཅག་ལས or ང་ཚོ་ལས	from us.
6.	Genitive	ངའི or ང་ཡི	of me or mine;	ང་ཅག་གི or ང་ཚོའི	of us.
7.	Locative	ང་ལ	in me,	ང་ཅག་ལ	in us.

The nominative plural of the first person is seldom formed by attaching to it the plural particles དག and རྣམས. In the second and third persons they are often used. དག is seldom attached to the second person plural.

---

honorific terms. In Tibet, a person either in conversation or writing, never applies a respectful term to himself. The use of these terms, however, indicates a degree of civility or politeness in the speaker, in consequence of which, they are preferred to ང, ང་རང or ང་ཉིད which are of common use.

The first person plural is sometimes expressed by ང་སྐོལ or ཉ་ཅག།

	Singular.			Plural.	
1.	Nominative	བདག	I,	བདག་ཅག	we.
2.	Accusative	བདག་ལ	to me,	བདག་ཅག་ལ	to us.
3.	Agentive	བདག་གིས	by me,	བདག་ཅག་གིས	by us.
4.	Dative	བདག་ལ	to me or for me,	བདག་ཅག་ལ	to us or for us.
5.	Ablative	བདག་ལས	from me,	བདག་ཅག་ལས	from us.
6.	Genitive	བདག་གི	of me or mine,	བདག་ཅག་གི	of us, our.
7.	Locative	བདག་ཏུ	in me,	བདག་ཅག་ཏུ	in us.

Second Person.

1.	Nominative	ཁྱོད	thou,	ཁྱོད་ཅག	you or ye.
2.	Accusative	ཁྱོད་ལ	to thee,	ཁྱོད་ཅག་ལ	to you.
3.	Agentive	ཁྱོད་ཀྱིས	by thee or by you,	ཁྱོད་ཅག་གིས	by you.
4.	Dative	ཁྱོད་ལ	to thee or you, for you,	ཁྱོད་ཅག་ལ	to you or for you.
5.	Ablative	ཁྱོད་ལས	from or than you,	ཁྱོད་ཅག་ལས	from you.
6.	Genitive	ཁྱོད་ཀྱི	of thee, you; your,	ཁྱོད་ཅག་གི	your.
7.	Locative	ཁྱོད་དུ	in you,	ཁྱོད་ཅག་ཏུ or ཁྱོད་རྣམས་སུ	in you.

Third Person.

1.	Nominative	ཁོ or ཁོ་མོ	he, she,	ཁོ་ཅག	they.
2.	Accusative	ཁོ་ལ	to him, her,	ཁོ་ཅག་ལ	to them.
3.	Agentive	ཁོས or ཁོ་ཡིས	by him, her,	ཁོ་ཅག་གིས	by them.
4.	Dative	ཁོ་ལ	to him or for him,	ཁོ་ཅག་ལ	to them or for them.
5.	Ablative	ཁོ་ལས or ཁོ་ནས	from or than him,	ཁོ་ཅག་ལས	from them.
6.	Genitive	ཁོ འི	his, her,	ཁོ་ཅག་གི	their.

1.	Nominative	ཁོང (*hon.*)	he or she,	ཁོང་ཚོ	they.
2.	Accusative	ཁོང་ལ	to him, her,	ཁོང་ཚོ་ལ	to them.
3.	Agentive	ཁོང་གིས	by him or her,	ཁོང་ཚོས or ཁོང་ཚོ་ཡིས	by them.
4.	Dative	ཁོང་ལ	to or for him, her,	ཁོང་ཚོ་ལ	to them or for them.
5.	Ablative	ཁོང་ནས or ལས	from him, her,	ཁོང་ཚོ་ནས or ལས	from them.
6.	Genitive	ཁོང་གི	of him, his, her,	ཁོང་ཚོའི	their or theirs.

Declension of the Demonstrative Pronouns.

		Singular.		Plural.	
1.	Nominative	འདི	this,	འདི་དག	those.
2.	Accusative	འདི་ལ	to this or with this,	འདི་དག་ལ	to these or with these.
3.	Agentive	འདི་ཡིས	by this,	འདི་དག་གིས།	by these.
4.	Dative	འདི་ལ	to or for this,	འདི་དག་ལ	to or for these.
5.	Ablative	འདི་ནས	from this, hence,	འདི་དག་ལས	from these.
6.	Genitive	འདི་ཡི	of this,	འདི་དག་གི	of these.
7.	Locative	འདིར, འདི་རུ།	in this or here,	འདི་དག་ཏུ	in these.
1.	Nominative	དེ	that,	དེ་དག	those.
2.	Accusative	དེ་ལ	to that or in that,	དེ་དག་ལ	to or in those.
3.	Agentive	དེ་ཡིས	by that or with that,	དེ་དག་གིས	by those.
4.	Dative	དེ་ལ	to that or for that,	དེ་དག་ལ	to those or for those.
5.	Ablative	དེ་ལས or དེ་ནས	from that or then,	དེ་དག་ལས	from those.
6.	Genitive	དེའི	of that,	དེ་དག་གི	of those.
7.	Locative	དེར or དེ་རུ	to, at or in that, there,	དེ་དག་ཏུ	to, at or in those.

Declension of the Interrogative Pronouns.

1.	Nominative	སུ	who ?	སུ་དག	who or who both ?
2.	Accusative	སུ་ལ	to whom ?	སུ་དག	to whom ? to whom both ?
3.	Agentive	སུས or སུ་ཡིས	by whom ?	སུ་དག་གིས	by whom ?
4.	Dative	སུ་ལ	for or to whom ?	སུ་དག་ལ	for or to whom ?
5.	Ablative	སུ་ནས or སུ་ལས	from whom, which or what ?	སུ་དག་ལས	from whom ?
6.	Genitive	སུའི or སུ་ཡི	of whom ?	སུ་དག་གི	of whom ?
1.	Nominative	གང	which, what ?	གང་དག	which two, which all ?
2.	Accusative	གང་ལ	to which, with what ?	གང་དག་ལ	to which, with what ?
3.	Agentive	གང་གིས	by which, whom ?	གང་དག་གིས	by which ? by what ?
4.	Dative	གང་ལ	for which or to what ?	གང་དག་ལ	for which ? with what ?
5.	Ablative	གང་ནས or གང་ལས	from what or where ?	གང་དག་ལས	from whom, what or which ?
6.	Genitive	གང་གི	of whom, which or what ?	གང་དག་གི	of whom, which or what ?
7.	Locative	གང་དུ	in which or what, where ?	གང་དག་ཏུ	in which two ? where ?

		Singular.			Dual or Plural.
1.	Nominative	ཅི	what ?	ཅི་དག	what two ?
2.	Accusative	ཅི་ལ	to or with what ?	ཅི་དག་ལ	to or with what ?
3.	Agentive	ཅིས or ཅི་ཡིས	by what ?	ཅི་དག་གིས	by what ?
4.	Dative	ཅི་ལ	for or to what ?	ཅི་དག་ལ	for or to what ?
5.	Ablative	ཅི་ནས or ཅི་ལས	from what ?	ཅི་དག་ལས	from what ?
6.	Genitive	ཅིའི or ཅི་ཡི	of what ?	ཅི་དག་གི	of what or of what two ?
7.	Locative	ཅི་རུ	to or in what, where ?	ཅི་དག་ཏུ	where, in what ?

When these interrogatives assume indeterminate forms, the particle ཞིག should be attached to them སུ་ཞིག who, whoever ? གང་ཞིག whichever ? ཅི་ཞིག whatever ?

Declension of Reciprocals.

1.	Nominative	རང	self, one's self,	རང་ཅག	ourselves, thyself or themselves
2.	Accusative	རང་ལ	to self or with self,	རང་ཅག་ལ	to ourselves or themselves.
3.	Agentive	རང་གིས	by myself,	རང་ཅག་གིས	by ourselves, &c.
4.	Dative	རང་ལ	for or to myself,	རང་ཅག་ལ	for or to ourselves, &c.
5.	Ablative	རང་ལས or རང་ནས	from myself,	རང་ཅག་ལས	from ourselves, &c.
6.	Genitive	རང་གི	of myself,	རང་ཅག་གི	of ourselves, &c.
7.	Localitive	རང་དུ	in myself,	རང་ཅག་ཏུ	to or in ourselves.

Pronomial Adjectives.

The following words are used as Pronomial Adjectives :— ཁ་ཅིག some one; ཁ་ཤས a few, གང་ཡང, either, གང་རེ each, or what each. གང་ཡང་རུང whichever or whichsoever.

འགའ some, འགའ་ཞིག, some one, some body, འགའ་ཡང any, some, ཅི་ཞིག any thing, ཅི་ཡང every thing, ཅི་ཡང་རུང whatever, འབའ་ཞིག mere, གཞན other, གཞན་ཞིག another, ལ་ལ some (among many).

ལ་ལ་ཞིག some one, སུ་ཡང every one, སུ་ཡང་རུང whoever, whosoever. གང་ཡང, ཅི་ཡང, and སུ་ཡང, when followed by མ, མི, མེད, or མིན, signify none or no one, neither or nothing.

བྱེ་བྲག་ཕྱེད or བྱེ་བྲག་ཕྱེས་པའི་ཚིག ADJECTIVE.

(Sans. *Viçeṣaṇa*).

Adjectives resemble nouns in their formation. It is from their meaning or context that they can be distinguished from each other. The Adjectives, generally follow singular nouns and precede the verbs in an expression or sentence: མི་ངན or མི་ངན་པ bad man; here ངན, or ངན་པ is an Adjective qualifying the noun མི man. བློ་བཟང or བློ་བཟང་པོ (Sans. *Sumati*) good heart; here བློ is heart, བཟང or བཟང་པོ signifies good. The particles པ and པོ in the words ངན་པ and བཟང་པོ are not Articles. The sentence "snow is white" will be rendered in Tibetan: ཁ་བ་དཀར་པོ་ཡིན (snow white is). In some words which are, mostly, translations of Sanskrit terms, Adjectives precede nouns, for instance: དཀར་ཕྱོགས (*Çukla pakṣa*) the white lunation *i.e.*, the period after the new-moon to the full-moon; ནག་ཕྱོགས (*Kriṣṇa Pakṣa*) the dark lunation *i.e.*, the period after the full-moon to the new-moon; སྐམ་ས dry-land; གཙང་ཁང holy or pure house or sanctuary; གཙོན་ཁང prison-house; when an Adjective is so placed it indicates relation rather than the qualification of the substantive it precedes: གཙོན་ཁང is same as གཙོན་པའི་ཁང་པ the house of prisoners or of imprisonment; གཙང་ཁང is same as གཙང་པའི་ཁང་པ the house of purity; སྐམ་ས is same as སྐམ་པའི་ས the land of dryness; ནག་ཕྱོགས is same as ནག་པོའི་ཕྱོགས the side or period of darkness; དཀར་ཕྱོགས is same as དཀར་པོའི་ཕྱོགས the side or period of light.

Some Adjectives, though derived from adjective roots are also used as substantives; སྔ་མ former or prior may mean the former or the prior; ཕྱི་མ latter, posterior, outer; for example: འགྲེལ་བྱེད་སྔ་མ་རྣམས the former commentators; འགྲེལ་བྱེད་ཕྱི་མ་རྣམས the later commentators; here སྔ་མ and ཕྱི་མ are Adjectives qualifying འགྲེལ་བྱེད commentators. སྔ་མ་རྣམས and ཕྱི་མ་རྣམས would mean the former and the later ones. ནང་མ inner or interior; the inner one; འོག་མ inferior, subordinate; the inferior or subordinate; གོང་མ or ཆུ་མ upper or superior, senior or junior, the senior or the junior.

When Adjectives are placed before substantives they are invariable in both singular and pluarl numbers. Though an Adjective follows the noun (in the singular number) which it qualifies, yet in the plural it precedes the plural sign. མི is singular, མི་རྣམས, མི་དག or མི་ཚོ is plural. མི་བཟང་པོ signifies good man, མི་བཟང་པོ་རྣམས or མི་བཟང་པོ་དག or མི་བཟང་པོ་ཚོ signifies good men.

In declining the expressions མི་བཟང་པོ and མི་བཟང་པོ་རྣམས the case-signs such as འི, ཀྱི, ཀྱིས, གི, གྱི, གྱིས &c., are attached to the Adjectives in the case of singular nouns and to the plural signs only in the case of plural nouns: མི་བཟང་པོའི of good man, མི་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱི of good men; also མི་བཟང་དག་གི or མི་བཟང་པོ་ཚོའི of good men.

When numerals are used to qualify nouns, they follow them in both singular and plural numbers: མི་གསུམ, (man three) three men; མི་དག་གསུམ (men three) three men, this latter being more correct.

There are some adjective ཚིག་ཕྲད་, (additive particles) such as ཅན་ and ལྡན་ signifying possessed of, full of. These resemble, in their use, the English particles or signs such as *ed*, *ful*, *ous*, *ous*, *y*, which are attached to monosyllabic nouns: གངས་ཅན་ (Sans. *Himavata*) snowful or snowy; དབང་ལྡན་ powerful; ནོར་ལྡན་ wealthy; རིན་ཅན་ precious; ལྷ་ལྡན་ * possessing god.

The words བཅས, མངའ, ཡོད་ signifying with, possessing or having are also placed after substantives to qualify them in the manner of ཅན་ and ལྡན་, such as: གནས་བཅས་ (Sans. *Siketa*) with habitations; ནོར་མངའ་ same as ནོར་ལྡན་, possessing riches; ཉན་ཡོད་ (Sans. *Çrävasti*) having listners. †

བྲལ་ and ཡས་ signifying less, or without, are Adjectives of negation, for example: དོན་བྲལ་ meaningless, སྐྱོན་བྲལ་ defectless; མཐའ་ཡས་ limitless or boundless; གཞལ་ཡས་ (Sans. *Vimāna*) immeasurable, (a name for the sky). བསམ་ཡས་ inconceivable. ‡

མིན་ and མེད་ signifying less, not or not having, are formed of the Adverbs of negation མ and མི with the verbs ཡིན་ and ཡོད་: མ་ཡིན་ is མིན་; མི་ཡོད་ is མེད་. They are used as Adjectives and correspond in their use to *dis*, *il*, *im*, *in*, *ir*, and *un*, with the difference that they are affixed to nouns instead of being prefixed to them as in English: དོན་མིན་ unmeaning or without meaning; དོན་མེད་ is the opposite of དོན་ཡོད་ (meaningful) and signifies meaningless; འཆི་མེད་ immortal or deathless; འགྱུར་མེད་ unchangeable or changeless; འོས་མིན་ unfit or unbecoming; ཚུལ་མིན་ immodest or characterless.

བསྡུན་པ Comparison.

The ཚིག་ཕྲད་ (additive particles) ལས, པས or བས signifying *than* or *more*; *than* is put after the name of the person or pronoun or thing to which comparison is made: བདག་ལས་ཁྱོད་ཆེ thou art greater than myself; ང་བས་ཁོང་བཟང he is better than I; འདི་ལས་དེ་མཐོ that is higher than this.

The word ཤོས attached to an Adjective expresses the superlative degree. It is equivalent to (Sans. *tama*) signifying the superlative degree: ལེགས good, ལེགས་ཤོས best; ཡག་པོ fine, ཡག་ཤོས finest; ཆུང small, ཆུང་ཤོས smallest.

---

* A name of the City of Lhasa.

† Name of a City in Koçala, Ancient India, where the Buddha had resided for twentythree years and preached his doctrine to an immense number of listners (*Çrāvaka*).

‡ བསམ་ཡས་དགོན་པ (Sans. *Acintya Vihāra*) name of the oldest Buddhist Monastery in Tibet.

Numeral Adjectives.

The cardinal numbers are as follows:—

གཅིག	one,	གཉིས	two,	གསུམ	three,
༡	1	༢	2	༣	3
བཞི	four,	ལྔ	five,	དྲུག	six,
༤	4	༥	5	༦	6
བདུན	seven,	བརྒྱད	eight	དགུ	nine,
༧	7	༨	8	༩	9
བཅུ or བཅུ་ཐམ་པ	ten,	བཅུ་གཅིག	eleven,	བཅུ་གཉིས	twelve,
༡༠	10	༡༡	11	༡༢	12
བཅུ་གསུམ	thirteen.	བཅུ་བཞི	fourteen,	བཅོ་ལྔ	fifteen,
༡༣	13	༡༤	14	༡༥	15
བཅུ་དྲུག	sixteen,	བཅུ་བདུན	seventeen,	བཅོ་བརྒྱད	eighteen,
༡༦	16	༡༧	17	༡༨	18
བཅུ་དགུ	nineteen,	ཉི་ཤུ or ཉི་ཤུ་ཐམ་པ	twenty,	ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག or ཉི་ཤུ་ཉེར་གཅིག	twenty one,
༡༩	19	༢༠	20	༢༡	21
ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས*	twenty two,	ཉི་ཤུ་གསུམ	twenty three,	ཉི་ཤུ་བཞི	twenty four,
༢༢	22	༢༣	23	༢༤	24
ཉི་ཤུ་ལྔ	twenty five,	ཉི་ཤུ་དྲུག	twenty six,	ཉི་ཤུ་བདུན	twenty seven,
༢༥	25	༢༦	26	༢༧	27
ཉི་ཤུ་བརྒྱད	twenty eight,	ཉི་ཤུ་དགུ	twenty nine,	སུམ་ཅུ or སུམ་ཅུ་ཐམ་པ	thirty,
༢༨	28	༢༩	29	༣༠	30
སུམ་ཅུ་གཅིག or གསུམ་ཅུ་སོ་གཅིག	thirty one,	སུམ་ཅུ་གཉིས	thirty two,	སུམ་ཅུ་གསུམ	thirty three,
༣༡	31	༣༢	32	༣༣	33
སུམ་ཅུ་བཞི	thirty four,	སུམ་ཅུ་ལྔ	thirty five,	སུམ་ཅུ་དྲུག	thirty six,
༣༤	34	༣༥	35	༣༦	36
སུམ་ཅུ་བདུན	thirty seven,	སུམ་ཅུ་བརྒྱད	thirty eight,	སུམ་ཅུ་དགུ	thirty nine,
༣༧	37	༣༨	38	༣༩	39
བཞི་བཅུ or བཞི་བཅུ་ཐམ་པ	forty,	བཞི་བཅུ་གཅིག	forty one,	བཞི་བཅུ་གཉིས	forty two,
༤༠	40	༤༡	41	༤༢	42

* The word རྩ signifying "with" is generally used in counting 21 (ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག), to 29 (ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ), to 31 (སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག, to 39 (སུམ་ཅུ་རྩ་དགུ) to 41 to 49, 51 to 59, 61 to 69, 71 to 79, 81 to 89, 91 (དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག) to 99 (དགུ་བཅུ་རྩ་དགུ).

བཞི་བཅུ་གསུམ	forty three,	བཞི་བཅུ་བཞི	forty four,	བཞི་བཅུ་ལྔ	forty five,
༤༣	43	༤༤	44	༤༥	45
བཞི་བཅུ་དྲུག	forty six,	བཞི་བཅུ་བདུན	forty seven,	བཞི་བཅུ་བརྒྱད	forty eight,
༤༦	46	༤༧	47	༤༨	48
བཞི་བཅུ་དགུ	forty nine,	ལྔ་བཅུ or ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ	fifty,	ལྔ་བཅུ་གཅིག or ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག	fifty one,
༤༩	49	༥༠	50	༥༡	51
ལྔ་བཅུ་གཉིས	fifty two,	ལྔ་བཅུ་གསུམ	fifty three,	ལྔ་བཅུ་བཞི	fifty four,
༥༢	52	༥༣	53	༥༤	54
ལྔ་བཅུ་ལྔ	fifty five,	ལྔ་བཅུ་དྲུག	fifty six,	ལྔ་བཅུ་བདུན	fifty seven,
༥༥	55	༥༦	56	༥༧	57
ལྔ་བཅུ་བརྒྱད	fifty eight,	ལྔ་བཅུ་དགུ	fifty nine,	དྲུག་ཅུ or དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ	sixty,
༥༨	58	༥༩	59	༦༠	60

The word ཐམ་པ is used after the tens up to one hundred.

It is usual to count after ཉི་ཤུ་ཐམ་པ as ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག or ཉི་ཤུ་ཉེར་གཅིག or simply རྩ་གཅིག or ཉེར་གཅིག to signify 21 ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ or ཉི་ཤུ་ཉེར་གཉིས or simply རྩ་གཉིས or ཉེར་གཉིས to express 22, and so on.

After སུམ་ཅུ་ཐམ་པ one has to count as སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག or simply སོ་གཅིག, 31, སོ་གཉིས, 32, སོ་གསུམ, 33, སོ་བཞི 34 &c.

It is to be noted here that in writing the words སུམ་ཅུ and བཞི་བཅུ the prefix (སྔོན་འཇུག) བ of བཅུ has been mited in the former and retained in the latter. This conforms to the rule that བ of the word བཅུ is to be dropped only when it is used after a consonant such as : དྲུག་ཅུ, བདུན་ཅུ, བརྒྱད་ཅུ.

After བཞི་བཅུ་ཐམ་པ it is usual to count as བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག, བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས or simply ཞེ་གཅིག, ཞེ་གཉིས &c., to express 41, 42 and so on.

After ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ it is usual to count as ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག or simply ང་གཅིག, ང་གཉིས, ང་གསུམ,&c., to express 51, 52 53 and so on.

དྲུག་ཅུ་གཅིག, དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག	sixty one,	དྲུག་ཅུ་གཉིས	sixty two,	དྲུག་ཅུ་གསུམ	sixty three,
༦༡	61	༦༢	62	༦༣	63
དྲུག་ཅུ་བཞི	sixty four,	དྲུག་ཅུ་ལྔ	sixty five,	དྲུག་ཅུ་དྲུག	sixty six,
༦༤	64	༦༥	65	༦༦	66
དྲུག་ཅུ་བདུན	sixty seven,	དྲུག་ཅུ་བརྒྱད	sixty eight,	དྲུག་ཅུ་དགུ	sixty nine,
༦༧	67	༦༨	68	༦༩	69
བདུན་ཅུ or བདུན་ཅུ་ཐམ་པ	seventy,	བདུན་ཅུ་གཅིག	seventy one,	བདུན་ཅུ་གཉིས	seventy two,
༧༠	70	༧༡	71	༧༢	72

བདུན་ཅུ་གསུམ	seventy three,	བདུན་ཅུ་བཞི	seventy four,	བདུན་ཅུ་ལྔ	seventy five,
༧༣	73	༧༤	74	༧༥	75
བདུན་ཅུ་དྲུག	seventy six,	བདུན་ཅུ་བདུན	seventy seven,	བདུན་ཅུ་བརྒྱད	seventy eight,
༧༦	76	༧༧	77	༧༨	78
བདུན་ཅུ་དགུ	seventy nine,	བརྒྱད་ཅུ or བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ	eighty,	བརྒྱད་ཅུ་གཅིག	eighty one,
༧༩	79	༨༠	80	༨༡	81
བརྒྱད་ཅུ་གཉིས	eighty two,	བརྒྱད་ཅུ་གསུམ	eighty three,	བརྒྱད་ཅུ་བཞི	eighty four,
༨༢	82	༨༣	83	༨༤	84
བརྒྱད་ཅུ་ལྔ	eighty five,	བརྒྱད་ཅུ་དྲུག	eighty six,	བརྒྱད་ཅུ་བདུན	eighty seven,
༨༥	85	༨༦	86	༨༧	87
བརྒྱད་ཅུ་བརྒྱད	eighty eighty,	བརྒྱད་ཅུ་དགུ	eighty nine,	དགུ་བཅུ or དགུ་བཅུ་ཐམ་པ	ninety,
༨༨.	88	༨༩	89	༩༠	90
དགུ་བཅུ་གཅིག	ninety one,	དགུ་བཅུ་གཉིས	ninety two	དགུ་བཅུ་གསུམ	ninety three
༩༡	91	༩༢	92	༩༣	93
དགུ་བཅུ་བཞི	ninety four	དགུ་བཅུ་ལྔ	ninety five,	དགུ་བཅུ་དྲུག	ninety six,
༩༤	94	༩༥	95	༩༦	96
དགུ་བཅུ་བདུན	ninety seven,	དགུ་བཅུ་བརྒྱད	ninety eighty,	དགུ་བཅུ་དགུ	ninety nine,
༩༧	97	༩༨	98	༩༩	99
		བརྒྱ or བརྒྱ་ཐམ་པ	one hundred.		
		༡༠༠	100		

After དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ one has to count as དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག or simply རེ་གཅིག, རེ་གཉིས, རེ་གསུམ, རེ་བཞི and so on to express 61, 62, 63, 64, &c.

After བདུན་ཅུ་ཐམ་པ one usually counts as བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག, or simply དོན་གཅིག, དོན་གཉིས, དོན་གསུམ, དོན་བཞི and so on to express 71, 72, 73, 74, &c.

After བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ it is usual to count as བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཅིག or simply གྱ་གཅིག, གྱ་གཉིས, གྱ་གསུམ, གྱ་བཞི and so on to express 81, 82, 83, 84, &c.

After དགུ་བཅུ་ཐམ་པ one has to count as དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག, དགུ་བཅུ་གོ་གཉིས or simply གོ་གཅིག, གོ་གཉིས, གོ་གསུམ and so on to express 91, 92, 93 and so on.

In counting 101 ༡༠༡, 102 ༡༠༢, 103 ༡༠༣, and so on, it is usual to say *i.e.*, བརྒྱ་དང་གཅིག one hundred and one, one hundred and two, one hundred and three, and so on. To express one hundred, two hundred, three hundred, and so on, it is usual to say བརྒྱ་ཐམ་པ or བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག, གཉིས་བརྒྱ or བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས, གསུམ་བརྒྱ or བརྒྱ་ཕྲག་གསུམ and so on.

སྟོང or སྟོང་ཕྲག is 1000 ༡༠༠༠ ; in counting 1001 ༡༠༠༡, 1 02 ༡༠༠༢, 1003 ༡༠༠༣, and so on, one should say སྟོང་དང་གཅིག, སྟོང་དང་གཉིས, སྟོང་དང་གསུམ and so on.

གཅིག་སྟོང or ཆིག་སྟོང or སྟོང་གཅིག or སྟོང་ཕྲག་གཅིག signifies one thousand ༡༠༠༠, ཁྲི or ཁྲི་[illegible] ten thousand ༡༠,༠༠༠, འབུམ or འབུམ་ཚོ is one hundred thousand ༡༠༠༠༠༠. It is, however, not unusual to count as ཁྲི་ཕྲག and འབུམ་ཕྲག ༡༠,༠༠༠ and ༡༠༠,༠༠༠.

ས་ཡ, a million ; བྱེ་བ, ten millions ; དུང་ཕྱུར, a hundred millions ; ཐེར་འབུམ, a thousand millions.

Cardinal Figures in Serial Order.

༡ 1,	༡༡ 11,	༢༡ 21,	༣༡ 31,	༤༡ 41,	༥༡ 51,	༦༡ 61,	༧༡ 71,	༨༡ 81,	༩༡ 91
༢ 2,	༡༢ 12,	༢༢ 22,	༣༢ 32,	༤༢ 42,	༥༢ 52,	༦༢ 62,	༧༢ 72,	༨༢ 82,	༩༢ 92
༣ 3,	༡༣ 13,	༢༣ 23,	༣༣ 33,	༤༣ 43,	༥༣ 53,	༦༣ 63,	༧༣ 73,	༨༣ 83,	༩༣ 93
༤ 4,	༡༤ 14,	༢༤ 24,	༣༤ 34,	༤༤ 44,	༥༤ 54,	༦༤ 64,	༧༤ 74,	༨༤ 84,	༩༤ 94.
༥ 5,	༡༥ 15,	༢༥ 25,	༣༥ 35,	༤༥ 45,	༥༥ 55,	༦༥ 65,	༧༥ 75,	༨༥ 85,	༩༥ 95.
༦ 6,	༡༦ 16,	༢༦ 26,	༣༦ 36,	༤༦ 46,	༥༦ 56,	༦༦ 66,	༧༦ 76,	༨༦ 86,	༩༦ 96.
༧ 7,	༡༧ 17,	༢༧ 27,	༣༧ 37,	༤༧ 47,	༥༧ 57,	༦༧ 67,	༧༧ 77,	༨༧ 87,	༩༧ 97.
༨ 8,	༡༨ 18,	༢༨ 28,	༣༨ 38,	༤༨ 48,	༥༨ 58,	༦༨ 68,	༧༨ 78,	༨༨ 88,	༩༨ 98.
༩ 9,	༡༩ 19,	༢༩ 29,	༣༩ 39,	༤༩ 49,	༥༩ 59,	༦༩ 69,	༧༩ 79,	༨༩ 89,	༩༩ 99.
༡༠ 10,	༢༠ 20,	༣༠ 30,	༤༠ 40,	༥༠ 50,	༦༠ 60,	༧༠ 70,	༨༠ 80,	༩༠ 90,	༡༠༠ 100

The cardinal numbers re-duplicated signify that they are in multiples : གཅིག་གཅིག one by one, is one ; གཉིས་གཉིས་བཞི two by two (is) four ; གསུམ་གསུམ་དགུ three by three is nine. When the word དང signifying *with* joins the reduplicated numbers they imply that one (is) added to the other : གསུམ་དང་གསུམ་དྲུག three and three make six, and so on.

Ordinal Adjectives.

The Ordinal Adjectives are formed from the cardinals by attaching to them the ཚིག་ཕྲད additive particle པ, such as གཉིས་པ second ; གསུམ་པ third ; གཅིག་པ is seldom used to mean first ; the word དང་པོ signifies first.

In the arrangement of books in a library or of books in a volume, they are marked by the letters of the alphabet in a serial order, such as, volume ཀ. volume ཁ, volume ག and so on up to the 30th volume, which is marked with ཨ the last letter of the alphabet ; then the four vowel signs are put on the alphabets, in serial order, to mark the volumes, such as, ཀི, ཁི, གི.........ཨི། signifying 31st, 32nd, 33rd......60th volume or book, ཞེ་བམ་ཀ་པ signifies, the volume marked with ཀ ; ཁ་པ signifies the volume marked with ཁ and so on.

The words གཅིག, གཉིས and གསུམ when used as qualifying adjectives of nouns, of numerals or of any high number like བརྒྱ, སྟོང, ཁྲི or འབུམ and as such are placed before them, lose the སྔོན་འཇུག prefix letter ག. The ཅ of the word གཅིག is also changed into ཆ.

Thus it is usual to write ཆིག་ཤད to signify single line-mark or stop (།); ཉིས་ཤད double stops (༎); ཆིག་བརྒྱ (༡༠༠), ཉིས་བརྒྱ (༢༠༠), སུམ་བརྒྱ (༣༠༠), ཆིག་ལན once or one time; ཉིས་ལན twice or two times; གསུམ་ལན thrice or three times; ཆིག་སྟོང (1000), ཉིས་སྟོང (2000), སུམ་སྟོང (3000), also སུམ་ཅུ (30), སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག (31), སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས (32) སུམ་ཅུ་སོ་དགུ (39).

No change, however, takes place in them when they follow any noun or which they may qualify, thus བརྒྱ་གཅིག means 100; བརྒྱ་གཉིས, 200; བརྒྱ་གསུམ 300; སྟོང་གཅིག 1000; སྟོང་གཉིས 2000; སྟོང་གསུམ 3000. When the word དང signifying *with* is introduced between two numbers it becomes equivalent to *plus*: གཅིག་དང་གཅིག is equivalent to 1+1 and expresses the sum of two; གཅིག་དང་གཉིས=1+2=3, བརྒྱ་དང་གཅིག=100+1=101, སྟོང་དང་བརྒྱ 1100, ཁྲི་དང་བརྒྱ 10,100.

Numeral adjectives are formed by attaching to such words the ཚིག་ཕྲད (additive particles) པ, པོ, མ: གཅིག་པོ signifies single or singly, གཉིས་པོ, both or the two; གསུམ་པོ the three, ལེའུ་བདེ་མ signifies (the book of) three chapters; སུམ་ཅུ་པ signifies (the book of) thirty verses or *Çloka* or simply "of thirty."

བརྒྱད་སྟོང་པ (*Asta sahasrikā*) the book of eight thousand verses. The word སྟོང when used as a numeral signifies one thousand, but its ordinary meaning, whether it is used with or without པ is *empty* or *void*, hence སྟོང་པ when used alone does not signify one thousandeth. The word ཁྲི ordinarily signifies *chair*, and as a numeral means ten thousand. The word ཁྲི་པ one in the chair, *i.e.*, chairman or president is therefore, seldom used as an Ordinal.

བྱ་བ VERB.

SANS. *Kriyā*.

A Tibetan verb is always a dissyllabic word consisting of a monosyllabic verbal root and an additive particle པ or བ. In its simple form which is invariably participle present, it is a verbal noun. Take for instance, the words, བྱ་བ, བགྱི་བ; signifying doing: བྱེད་པ, བགྱིད་པ action or acting; འགྲོ་བ, འགྲོད་པ going. In these བྱ, བགྱི, བྱེད, འགྲོ or འགྲོད are verbal roots or root-verbs. In verbs the roots are only affected by the addition of the སྔོན་འཇུག (ག, ད, བ, མ, འ) and the ཡང་འཇུག (ད, ས) letters in the formation of certain tenses and moods. A verbal root with the auxiliary བྱ attached to it is generally put in the infinitive mood. The infinitive present conveys the idea of futurity, hence བྱ is attached also to the verbal roots, in the future tense.

བྱ་བ or བགྱི་བ *hon.* as a verbal noun signifies action, deed; as a verb (participle present) signifies doing. བྱ་བར, བགྱི་བར conveys the meaning "to do."

In the expression གཅད་བྱའི་ཤིང (the) tree to cut (or to be cut) བཅད་བྱ is in the infinitive present. It is called ལས་ཀྱི་སྒྲ the term for work, because cutting is the work conveyed by བཅད་བྱ།

Tibetan verbs are generally expressed in three tenses: the present tense called ད་ལྟ་བ, past or preterite called འདས་པ and future called མ་འོངས་བ. Tibetan Grammarians include the completive or perfect tense in the past tense. There is mention of two moods in Tibetan grammars: the indicative and the hortative or imperative.

In the sentence ཤིང་མཁན་གྱིས་གཅད་པར་བྱ་དང་བཅད་པར་བྱས། ཤིང་མཁན is the agent (བདག), གཅད་པར་བྱ and བཅད་པར་བྱས are verbs. གཅད་པར་བྱ will cut, (or must or should cut), is in the future tense. བཅད་པར་བྱས signifying done cutting or is cut, is in the preterite or past tense.

In the sentence ཤིང་མཁན་གྱིས་སྟ་རེས་ཤིང་གཅོད་པ (by carpenter with axe tree (is) cut, ཤིང་མཁན carpenter is the principal agent or doer (བྱེད་པ་པོ་གཙོ་བོ); སྟ་རེ axe is the minor or secondary agent or doer (བྱེད་པ་པོ་ཕལ་པ); both ཤིང་མཁན and སྟ་རེ are agents. They are, therefore, put in the Agentive case by the use of the secondary particle or case-signs གྱིས after ཤིང་མཁན and ས after སྟ་རེ། According to Tibetan Grammarians ཤིང tree which is acted upon by both (the) carpenter and (the) axe is the object called གཞན། གཅོད་པ is the verb (in the indicative present) signifying cut. ཤིང་མཁན་གྱིས་སྟ་རེས་ཤིང་གཅོད་པ should be translated in English thus:— *(the) carpenter cuts tree (or wood) with (an) axe.*

In the passage མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ eye with body to seeing. Here མིག is བྱེད་པ་པོ་ཕལ་པ the secondary agent, (the person seeing being the principal agent གཙོ་བོ) གྱིས sign of the Instrumental case, གཟུགས is the object (གཞན); ལ is the sign of the Accusative case; ལྟ་བ seeing or to see is the verb. མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ should be translated as *seeing body with (the) eyes*. In the above two passages གཅོད་པ and ལྟ་བ being verbs are called ལས་ཀྱི་སྒྲ terms of action or work, *i.e.* cutting and seeing, *i.e.* བྱ་བ action indicated by them.

The verb (བྱ་བ) when the action (བྱ་བ or ལས) is being done (བྱེད་བཞིན་པ) is put in the present tense (ད་ལྟ་བ); when the action has been done (བྱེད་ཟིན་པ) it is in the preterite or past tense (འདས་པ); when the action, it is inderstood, will be done བྱེད་འགྱུར it is in the future tense (མ་འོངས་བ).

The roots of the verbs like འགྲོ in འགྲོ་བ, བྱེད in བྱེད་པ, སྒྲོག in སྒྲོག་པ, ལྟ in ལྟ་བ &c, are always in the Indicative present.

When in the root-verb the terminating letter is reduplicated and the vowel *o* is put on the duplicate letter, the verb so formed is also put in the Indicative present, for example: བྱེད་དོ (he) does, འགྲོར (he) goes, འདུག་གོ (he) is or sits, ཡོད་དོ (there) is, ཡིན་ནོ (it) is, སྨྲོ (he) speaks. The verb to be when expressed in the above manner *i.e.*, as བསྡུར་བསྡུ་བ (reduplication of the final letter in a noun, pronoun, adjective or verb, and the vowel *o* being fixed on the duplicate letter), is always put in the Indicative mood, present tense: མིར (he) is man, འདི་ལུག་གོ this is sheep, ངར I am, བདག་གོ I am, བཟང་ངོ is good, ངན་ནོ is bad, ཡིན་ནོ it is, &c. The auxiliary words བྱེད or བྱེད་པ, བཞིན or བཞིན་པ, གདུག or གདུག་པ, སྣང and གྱིན, གིན, ཀྱིན, ཞིན or ཡིན may be also attached to the root verb in the Indicative present, for example: བྱེད in འགྲོ་བྱེད or in འགྲོ་བར་བྱེད signifying moves or does moving; བྱེད་བཞིན་པ does, བྱེད་ཀྱིན་འདུག, བྱེད་ཀྱིན་སྣང, is doing; འགྲོ་བཞིན་པ goes, འགྲོ་ཞིན or འགྲོ་ཡིན is going or moving.

ས is generally affixed to the verbal root in the Indicative, present tense for forming the preterite or past tense. The word གསུང signifying say or tell is in the Indicative present; གསུངས is in the preterite or past tense.

In some verbal roots the prefix འ is dropt in the past tense: འབྱུང, *pres.* བྱུང, *pret.* འགྱུར, *pres.* གྱུར, *pret.* འབྱོར, *pres.* བྱོར *pret.*

The perfect tense is formed by adding the auxiliaries ཟིན, གྱུར, ཡིན, ཚར, བྱུང, འདུག, སོང to the verbal roots in the preterite; བརྗོད spoke is *pret.* བརྗོད་ཟིན has spoken is in the *perf.* རྗོད speak, is in the *pres.* It would be incorrect to write རྗོད་ཟིན། The verbal root འཕྲོག meaning deprive or snatch away is in the *pres.*; ཕྲོགས *pret.* ཕྲོགས་ཟིན has snatched away, *perf.* It is incorrect to write འཕྲོག་ཟིན.

In the formation of the preterite and perfect tenses, in some verbs, the སྔོན་འཇུག (prefix letter) བ is put at the beginning of the root and in most cases the རྗེས་འཇུག letter ས is affixed at the end: ནོར་བསྒྲུབས gained or acquired wealth; ནོར་བསྒྲུབས་ཟིན་པ has acquired wealth or ནོར་བསྒྲུབས་པར་གྱུར་པ wealth has been acquired.

ལྷ་བསྒོམས meditated on god: ལྷ་བསྒོམས་ཟིན་པ or བསྒོམས་གྱུར་པ has meditated on god; ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས preserved character; ཡིད་ལ་བསྐངས strove or exerted at heart; ཆོས་བསྒྲགས preached or proclaimed religion; བདུད་བཅོམ subdued the devil, བདུད་བཅོམ་ཟིན་པ has subdued the devil; ཆོས་བཤད expounded religion, ཆོས་བཤད་པར་གྱུར has explained religion.

Verbal roots that are based on the ten མིང་གཞི letters ཁ, ག, ཆ, ཇ, ཐ, ད, ཕ, བ, ཚ, ཛ are preceded by the སྔོན་འཇུག *prefix* འ in the Indicative present, for example: འཁུར་བ carrying; འགོད་པ constructing or directing; འཆད་པ telling or explaining; འཇུག་པ putting; འཐུང་བ drinking; འདིང་བ spreading; འཕྲོག་པ depriving or taking away by force; འབུལ་བ giving or offering; འཚེམ་པ sewing; འཛིན་པ holding. The changes that occur in such verbal roots in the formation of the several tenses and moods are illustrated in the following ten groups of examples.

No. I.

Indicative mood.

Verb active, participle.	*Pres.*	*pret.*	*fut.*	*Imperat.*	*Hortative.*
འཁལ་བ spinning,	འཁལ or འཁལ་བཞིན་པ	བཀལ	བཀལ or འཁལ་འགྱུར	ཁོལ	ཁོལ་ཤིག
འཁུར་བ carrying,	འཁུར or འཁུར་བཞིན་པ	བཀུར	བཀུར or འཁུར་འགྱུར	ཁུར	ཁུར་ཤིག
འཁྱིག་པ binding,	འཁྱིག or འཁྱིག་བཞིན་པ	བཀྱིགས	བཀྱིག or འཁྱིག་འགྱུར	ཁྱིག	ཁྱིག་ཅིག
འཁྲིད་པ leading,	འཁྲིད or འཁྲིད་བཞིན་པ	བཀྲིས	བཀྲི ས or འཁྲིད་འགྱུར	ཁྲིད	ཁྲིད་ཅིག
འཁྲུད་པ washing,	འཁྲུད or འཁྲུད་བཞིན་པ	བཀྲུས	བཀྲུ or འཁྲུད་འགྱུར	ཁྲུད	ཁྲུད་ཅིག

In verbs like འཁལ which are based on the letter ཁ the imperative and བསྐུལ་ཚིག (hortative, &c.) are formed from the Indicative present, by dropping the འ *prefix*, and changing the inherent *a* into the expressed *o* vowel The future, is formed from the Indicative present by changing the འ into བ *prefix* and the letter ཁ into ག. It is also formed by the addition of the auxiliary འགྱུར or འགྱུར་བར to the Indicative present. The preterite is formed, in the same manner, by changing the འ into བ and affixing the རྗེས་འཇུག letter ས to the final ག in the root or by changing the final ད into ས།

No. II.

Indicative mood.

Verb active, participle.	*Pres.*	*Pret.*	*Fut.*	*Imperat.*	*Hortative.*
འགུག or འགུགས་པ calling	འགུགས or འགུག་བཞིན་བ	བཀུག	དགུག or འགུག་འགྱུར	ཁུག	ཁུག་ཅིག
འགུམ་པ killing,	འགུམ or འགུམ་བཞིན་པ	བཀུམ	དགུམ or འགུམ་འགྱུར	ཁུམ	ཁུམ་ཞིག
འགེགས་པ hindering,	འགེགས or འགེགས་འཞིན་པ	བཀག	དགག or འགེགས་འགྱུར	ཁོག	ཁོག་ཅིག
འགེངས་པ filling,	འགེངས or འགེངས་འཞིན་པ	བཀང	དགང or འགེངས་འགྱུར	ཁོང	ཁོང་ཞིག
འགེབས་བ covering,	འགེབས or འགེབས་བཞིན་པ	བཀབ	དགབ or དགེབས་འགྱུར	ཁོབ	ཁོབ་ཅིག
འགེལ་བ loading,	འགེལ or འགེལ བཞིན་པ	བཀལ	དགལ or དཀེལ་འགྱུར	ཁོལ	ཁོལ་ཞིག
འགེས་བ splitting,	འགེས or འགེས་བཞིན་པ	བཀས	དགས or དགེས་འགྱུར	ཁོས	ཁོས་ཤིག
འགོད་པ directing,	འགོད or འགོད་བཞིན་པ	བཀོད	དགོད or འགོད་འགྱུར	ཁོད	ཁོད་ཅིག
འགྲིམ་པ scattering,	འགྲིམ	བཀྲམ	དཀྲམ or འགྲིམ་འགྱུར	ཁྲིམ	ཁྲིམ་ཞིག
འགྲོལ་བ unfolding,	འགྲོལ or འགྲོལ་བཞིན་པ	བཀྲོལ	དཀྲོལ or འགྲོལ་འགྱུར	ཁྲོལ	ཁྲོལ་ཞིག

In verbs based on ག the future is formed from the Indicative present by changing འ into ད and the expressed *e* into inherent *a*, and by dropping the ཡང་འཇུག letter ས if there is any. The preterite is formed from the future by changing the ད into བ, and the ག into ཀ. The Hortative འསྐུལ་ཚིག is formed from the Indicative present by dropping the འ and ས and also by changing ག into ཁ and *e* into *o*.

No. III.

འཆག་པ passing, visiting,	འཆག or འཆག་བཞིན་པ	བཅགས	བཅག or འཆག་འགྱུ	ཆོག or ཤོག	ཤོག་ཅིག
འཆང་བ holding,	འཆང or འཆང་བཞིན་པ	བཅངས	བཅང or འཆང་འགྱུར	ཆོང	ཆོང་ཞིག
འཆད་པ telling,	འཆད or འཆད་བཞིན་པ	བཤད	བཤད or འཆད་འགྱུར	ཤོད	ཤོད་ཅིག
འཆབ་པ hiding,	འཆབ ro འཆབ་བཞིན་པ	བཅབས	བཅབ or འཆབ་འགྱུར	ཆོབ	ཆོབ་ཅིག
འཆའ་བ making ready,	འཆའ or འཆའ་འཞིན་པ	བཅས	བཅའ	ཆོས	ཆོས་ཤིག
འཆིང་བ binding,	འཆིང or འཆིང་བཞིན་བ	བཅིངས	བཅིང or འཆིང་འགྱུར	ཆིང	ཆིང་ཞིག
འཆིབ་པ riding, mounting,	འཆིབ or འཆིབ་བཞིན་པ	བཅིབས	བཅིབ or འཆིབ་འགྱུར	ཆིབ	ཆིབ་ཅིག
འཆུ་པ irrigating,	འཆུ or འཆུ་བཞིན་པ	བཅུས	བཅུ	ཆུས	ཆུས་ཤིག
འཆེ་བ assuring,	འཆེ or འཆེ་བཞིན་བ	བཅེས	བཅེ	ཆས	ཆས་ཤིག
འཆེག་པ confessing,	འཆེག or འཆེག་བཞིན་པ	བཤགས	བཤག or འཆེག་འགྱུར	ཤོག	ཤོག་ཅིག
འཆོ་བ preparing,	འཆོ cr འཆོ་བཞིན་བ	བཅོས	བཅོ or འཆོ་འགྱུར	ཆོས	ཆོས་ཤིག

The Imperative and Hortative of འཆག་པ is the common word ཤོག come or ཤོག་ཅིག, please come, or let him come.

The preterite of འཆད are the common words བཤད told and ཤོད tell or please tell.

The preterite of འཆེག is བཤགས confessed. Its future and hortative are བཤག and ཤོག.

No. IV.

Indicative mood.

Verb active, participle.	*Pres.*	*Pret.*	*Fut.*	*Imperat.*	*Hortative.*
འཇལ་བ weighing,	འཇལ་or འཇལ་བཞིན་པ	བཅས	གཞལ	འཇོལ	འཇོལ་ཞིག
འཇིག་པ destroying,	འཇིག or འཇིག་བཞིན་པ	བཤིག	གཞིག or འཇིག་འགྱུར	ཤིག	ཤིག་ཅིག
འཇིབ་པ sucking,	འཇིབ or འཇིབ་བཞིན་པ	བཞིབས	བཞིབ་གྱུར	ཞིབ	ཞིབ་ཅིག
འཇིལ་བ deposing,	འཇིལ or འཇིལ་བཞིན་པ	བཙིལ	གཞིལ or འཇིལ་འགྱུར	ཙིལ	ཙིལ་ཞིག
འཇུ་བ digesting,	འཇུ or འཇུ་བཞིན་པ	བཞུས	བཞུ or འཇུ་འགྱུར	འཇུས	འཇུས་ཤིག
འཇུག་པ putting,	འཇུག or འཇུག་བཞིན་པ	བཙུག་པ	གཙུག or འཇུག་འགྱུར	ཙུག	ཙུག་ཅིག
འཇུན་པ taming,	འཇུན or འཇུན་བཞིན་པ	བཙུན	གཙུན or འཇུན་གྱུར	ཙུན	ཙུན་ཞིག
འཇོ་བ milching,	འཇོ or འཇོ་བཞིན་པ	བཞོས	བཞོ	འཇོས	འཇོས་ཤིག
འཇོག་པ placing,	འཇོག or འཇོག་བཞིན་པ	བཞག	གཞག	ཞོག	ཞོག་ཅིག
འཇོམས་པ conquering,	འཇོམས or འཇོམས་བཞིན་པ	ཅོམ	གཞོམ or འཇོམས་འགྱུར	ཅོམ	ཅོམ་ཞིག

The preterite of འཇོམས་ is བཅོམ subdued. This word, in a substantive form, is found in the name བཅོམ་ལྡན་འདས་ the accepted Tibetan equivalent of the Sanskrit word *Bhagavan*. The preterite of འཇོ is བཞོས milched. This word in an adjective form *i.e*, བཞོས་མ is commonly applied to cows or *yaks* such as བ་བཞོས་མ milch-cow or འབྲི་བཞོས་མ, milch-*yak*.

No. V.

འཐག་པ grinding or weaving,	འཐགས or འཐགས་བཞིན་པ	བཏགས	བཏག or འཐགས་འགྱུར	ཐོག	ཐོག་ཅིག
འཐིག་པ falling or drops,	འཐིག or འཐིག་བཞིན་པ	བཏིགས	བཏིག or འཐིགས་འགྱུར	ཐིག	ཐིག་ཅིག
འཐུང་བ drinking,	འཐུང or འཐུང་བཞིན་པ	བཏུངས	བཏུང or འཐུང་འགྱུར	འཐུང	འཐུང་ཞིག
འཐུབ་པ cutting in pieces,	འཐུབ or འཐུབ་བཞིན་པ	བཏུབས	གཏུབ		འཐུབ	འཐུབ་ཅིག
འཐོབ་བ diffusing or scattering,	འཐོར or འཐོར་བཞིན་པ	བཏོར	གཏོར	འཐོར	འཐོར་ཞིག

In the above examples the མིང་གཞི letter ཐ of the Indicative present changes into ཏ in the preterite and future, the འ *prefix* being changed into བ and ག respectively.

No. VI.

འདིང་བ spreading,	འདིང or འདིང་བཞིན་པ	བཏིང	གདིང or འདིང་འགྱུར	ཐིང	ཐིང་ཞིག
འདུལ་བ subduing,	འདུལ or འདུལ་བཞིན་པ	བཏུལ	གདུལ	ཐུལ	ཐུལ་ཞིག
འདེགས་པ lifting up,	འདེགས or འདེགས་བཞིན་པ	བཏེག	གདེག	ཐེག	ཐེག་ཅིག
འདེབས་པ throwing,	འདེབས or འདེབས་བཞིན་པ	བཏབ	གདབ	ཐོབ	ཐོབ་ཅིག
འདོགས་པ binding,	འདོགས or འདོགས་བཞིན་པ	བཏགས	གདག	ཐོགས	ཐོགས་ཤིག
འདོན་པ uttering,	འདོན or འདོན་བཞིན་པ	བཏོན	གདོན	ཐོན	ཐོན་ཞིག

In the above examples the མིང་གཞི letter ད changes into ཏ only in the preterite. It is retained in the future. The *prefix* འ is changed into བ in the future.

In the Imperative and Hortative, the ད of the Indicative present changes into ཐ.

No. VII.

Participial form.	*Pres.*	*Pret.*	*Fut.*	*Imperet.*	*Hortative.*
འབྲལ་བ separating,	འབྲལ or འབྲལ་བཞིན་པ	བྲལ	དབྲལ	ཕྲོལ	ཕྲོལ་ཞིག
འཕྲི་བ subtracting, diminishing,	འཕྲི or འཕྲི་བཞིན་པ	ཕྲི	འཕྲི	ཕྲི	ཕྲི་ཅིག
འཕྲོག་པ taking away (by force),	འཕྲོག or འཕྲོག་བཞིན་པ	ཕྲོག	དཕྲོག	ཕྲོག	ཕྲོག་ཅིག

In the above examples the འ of the Indicative present disappears in the preterite and in the Insperative and Hortative.

No. VIII.

འབིགས་པ piercing,	འབིགས or འབིགས་བཞིན་པ	ཕིག	དབིག	ཕིག	ཕིག་ཅིག
འབུགས་པ boring,	འབུགས or འབུགས་བཞིན་པ	ཕུག	དབུག	ཕུག	ཕུག་ཅིག
འབུད་པ putting off,	འབུད or འབུད་བཞིན་པ;	ཕུད	དབུད	ཕུད	ཕུད་ཅིག
འབུབས་པ vaulting,	འབུད or འབུད་བཞིན་པ	ཕུབ	དབུབ	ཕུབ	ཕུབ་ཅིག
འབུལ་བ offering, presenting with,	འབུལ or འབུལ་བཞིན་པ	ཕུལ	དབུལ	ཕུལ	ཕུལ་ཞིག
འབེབས་པ descending, letting down,	འབེབས or འབེབས་བཞིན་པ	ཕབ	དབབ or འབེབས་འགྱུར	ཕོབ	ཕོབ་ཅིག
འབྱིན་པ drawing or pulling out,	འབྱིན or འབྱིན་བཞིན་པ	ཕྱུང	དབྱུང or འབྱིན་འགྱུར	ཕྱུང	ཕྱུང་ཞིག
འབྱེད་པ opening or dividing,	འབྱེད or འབྱེད་བཞིན་པ	ཕྱེ	དབྱེ	ཕྱེ	ཕྱེ་ཅིག

In the above examples the root letter བ of the Indicative present is also retained in the future. It is changed into ཕ both in the preterite and Hortative. The འ disappears in the preterite and Hortative and changes into ད in the future.

The Indicative of འབྱེད *i.e.*, the word དབྱེ is found in the word རྣམ་དབྱེ (in Sans. *Vibhak'ti*) signifying "case."

No. IX.

འཚག་པ sifting,	འཚག or འཚག་བཞིན་པ	བཙགས	བཙ or འཚག་འགྱུར	ཚག	ཚག་ཅིག
འཚབ་པ giving on equivalent,	འཚབ or འཚབ་བཞིན་པ	ཚབས, བསབབ	བསབ or འཚབ་འགྱུར	ཚོབ, །སོབ	ཚབ་ཅིག
འཚིར་བ squeezing,	འཚིར or འཚིར་བཞིན་པ	བཙིར	གཙིར or འཚིར་འགྱུར	ཚིར	ཚིར་ཞིག
འཚེ་བ hurting, harming,	འཚེ or འཚེ་བཞིན་པ	བཙེས	བཙེ or གཙེ or འཚེ་འགྱུར	ཚེས	ཚེས་ཞིག
འཚེད་པ or འཚོད་པ boiling,	འཚོད, འཚོད་བཞིན་པ	བཙེས, བཙོས	བཙོ or འཚོད་འགྱུར	ཚོས	ཚོས་ཞིག
འཚེམ་པ sewing,	འཚེམ, འཚེམ་བཞིན་པ	བཙེམས	བཙེམ or འཚེམ་འགྱུར	ཚེམ	ཚེམས་ཞིག
འཚོ་བ feeding or keeping alive,	འཚོ or འཚོ་བཞིན་པ	གསོས	གསོ or འཚོ་འགྱུར	སོས	སོས་ཤིག
འཚོག་པ cutting,	འཚོག, འཚོག་བཞིན་པ	བཙོགས	བཙོག	ཚོག	ཚོག་ཅིག
འཚོང་བ selling,	འཚོང or འཚོང་བཞིན་པ	བཙོངས།	བཙོང or འཚོང་འགྱུར	ཚོང	ཚོང་ཅིག
འཚོལ་བ seeking or searching,	འཚོལ or འཚོལ་བཞིན་པ	བཙལ	བཙལ	ཚོལ	ཚལ་ཞིག

In the above examples the ཚ changes into ཙ in the preterite and future and also in the Hortative of འཚབ and འཚོ it changes into ས, This changing, according to some Grammarians, is optional.

No. X.

Participial form.	*Pres.*	*Pret.*	*Fut.*	*Imperat.*	*Hortative.*
འཛིན་པ holding, seizing,	འཛིན or འཛིན་བཞིན་པ	བཟུང	གཟུང or འཛིན་འགྱུར	ཟུང	ཟུང་ཅིག
འཛུག་པ setting or planting,	འཛུག or འཛུག་བཞིན་པ	བཙུག	གཟུག or འཛུག་འགྱུར	ཟུག	ཟུག་ཅིག
འཛུད་པ entering into,	འཛུད or འཛུད་བཞིན་པ	བཙུད	གཟུད or འཛུད་འགྱུར	ཟུད	ཟུད་ཅིག
འཛུམ་པ closing,	འཛུམ or འཛུམ་བཞིན་པ	བཟུམ	གཟུམ or འཛུམ་འགྱུར	ཟུམ	ཟུམ་ཤིག
འཛུར་བ avoiding,	འཛུར or འཛུར་བཞིན་པ	བཟུར	གཟུར or འཛུར་འགྱུར	ཟུར	ཟུར་ཤིག
འཛུལ་བ creeping in,	འཛུལ or འཛུལ་བཞིན་པ	བཟུལ	གཟུལ or འཛུལ་འགྱུར	ཟུལ	ཟུར་ཤིག
འཛེད་པ keeping or receiving,	འཛེད or འཛེད་བཞིན་པ	བཟེད	གཟེད or འཛེད་འགྱུར	ཟེད	ཟེད་ཅིག
འཛེམ་པ blushing,	འཛེམ or འཛེམ་བཞིན་པ	བཟེམ	གཟེམ or འཛེམ་འགྱུར	ཟེམ	ཟེམ་ཤིག

The letter ཛ in all the examples mentioned above changes into ཟ with the exception in the preterite of འཛུག and འཛུད།

On the use of the five སྔོན་འཇུག *Prefixes* :

ག, ད, བ, མ, འ, (in the formation of the several tenses and moods) when they begin verbal roots such as, གཅི, དཔོག, བསྐོད, མཆི, འདུ།

The use of ག as a *Prefix* in Verbs.

གཅི་བ making water,	གཅི or གཅི་བཞིན་པ	གཅིས	གཅི or གཅི་བར་འགྱུར	གཅིས	གཅིས་ཤིག
གཡོག་པ covering,	གཡོག or གཡོག་བཞིན་པ	གཡོགས	གཡོག or གཡོག་པར་འགྱུར	གཡོགས	གཡོགས་ཤིག
གསུང་བ saying or speaking,	གསུང or གསུང་བཞིན་པ	གསུངས	གསུང or གསུང་བར་འགྱུར	གསུང	གསུང་ཞིག
གནས་པ dwelling,	གནས or གནས་བཞིན་པ	གནས	གནས or གནས་པར་འགྱུར	གནས	གནས་ཤིག

In the above examples the use of the *prefix* ག is regular, it being retained with the verbal-roots in all the tenses.

གཅོད་པ cutting or chopping off,	གཅོད or གཅོད་བཞིན་པ	བཅད	གཅད or གཅོད་པར་འགྱུར	ཆོད or གཅོད	ཆོད་ཅིག
གཏོང་བ giving,	གཏོང or གཏོང་བཞིན་པ	བཏང	གཏང or གཏང་བར་འགྱུར	ཐོང	ཐོང་ཞིག
གཏོད་པ entrusting,	གཏོད or གཏོད་བཞིན་པ	བཏད	གཏད or གཏོད་པར་འགྱུར	ཐོད	ཐོད་ཅིག
གསོད་པ killing, slaying,	གསོད or གསོད་བཞིན་པ	བསད	གསད or གསོད་པརའགྱུར	སོད or གསོད	སོད་ཅིག
གསོན་པ hearing or listening,	གསོན or གསོན་བཞིན་པ	བསན	གསན or གསོན་པར་འགྱུར	གསོན	གསོན་ཞིག

The use of ད as a *Prefix* in Verbs.

དཔོག་པ measuring or pondering,	དཔོག or དཔོག་བཞིན་པ	དཔགས	དཔག or དཔོག་པར་འགྱུར	དཔོག	དཔོག་ཅིག
དཔོར་པ dictating,	དཔོར or དཔོར་བཞིན་པ	དཔར	དཔར or དཔོར་བར་འགྱུར	དཔོར	དཔོར་ཞིག
དཔྱོང་བ hanging,	དཔྱོང or དཔྱོང་བཞིན་པ	དཔྱངས	དཔྱང or དཔྱོང་བར་བགྱུར	དཔྱོང	དཔྱོང་ཞིག
དཔྱོད་པ examining,	དཔྱོད or དཔྱོད་བཞིན་པ	དཔྱད	དཔྱད or དཔྱོད་པར་འགྱུར	དཔྱོད	དཔྱོད་ཅིག

In the above examples ད is retained in all tenses and moods.

The use of བ as a *Prefix* in Verbs.

Participial form.	*Pres.*	*Pret.*	*Fut.*	*Imperet.*	*Hortative.*
བགོད་པ dividing,	བགོད or བགོད་བཞིན་པ	བགོས	བགོ or བགོད་པར་འགྱུར	བགོས	བགོས་ཤིག
བགྱིད་པ doing,	བགྱིད or དགྱིད་བཞིན་པ	བགྱིས	བགྱི or བགྱིད་པར་འགྱུར	གྱིས	གྱིས་ཤིག
བརྡུད་པ cleansing rice by beating,	བརྡུད or བརྡུད་བཞིན་པ	བརྡུས	བརྡུ	རྡུས	རྡུས་ཤིག

བ is prefixed to most verbs in the preterite.

The use of མ as a *Prefix* in Verbs.

མཆི་བ *v. n.* coming,	མཆི or མཆི་བཞིན་པ	མཆིས	མཆི or མཆི་བར་འགྱུར		
མཐོང་བ seeing or looking,	མཐོང or མཐོང་བཞིན་པ	མཐོང	མཐོང	མཐོང་ཞིག	

The མ *prefix* is retained in all the tenses in some verbs.

The use of འ as a *Prefix* in Verbs.

In some verbs འ is retained in all the tenses but in most verbs it is used in the Indicative present.

འཁྲིག་པ *v. n.* sticking together, coupling,	འཁྲིག or འཁྲིག་བཞིན་པ	འཁྲིགས	འཁྲིག or འཁྲིག་པར་འགྱུར	འཁྲིག	འཁྲིག་ཅིག
འཁྲུལ་པ *v. n.* fighting or stirring,	འཁྲུག or འཁྲུག་བཞིན་པ	འཁྲུགས or དཀྲུགས	འཁྲུག་པར་འགྱུར	འཁྲུག	
འཁྲོལ་བ *v. a.* playing music,	འཁྲོལ or འཁྲོལ་བཞིན་པ	དཀྲོལ	དཀྲོལ	ཁྲོལ	ཁྲོལ་ཤིག
འགག་པ *v. n.* stopping or staying,	འགག or འགག་བཞིན་པ	འགགས	འགག or འགག་པར་འགྱུར		
འཐུང *v. a.* drinking,	འཐུང or འཐུང་བཞིན་པ	འཐུངས	འཐུང or འཐུང་བར་འགྱུར	འཐུང	འཐུང་ཤིག
འདའ་བ *v. n.* passing away,	འདའ	འདས	འདའ་བར་འགྱུར		
འདུབ་ *v. n.* assembing, gathering,	འདུ or འདུ་བཞིན་པ	འདུས	འདུ་པར་འགྱུར		

In some verbs འ is dropped in the preterite.

འཁྱེར་བ carrying,	འཁྱེར or འཁྱེར་བཞིན་པ	ཁྱེར	འཁྱེར་བར་འགྱུར		
འཁྲིད་བ leading,	འཁྲིད or འཁྲིད་བཞིན་པ	ཁྲིད	འཁྲིད་པར་འགྱུར	ཁྲིད	ཁྲིད་ཅིག
འགས་པ splitting,	འགས or འགས་བཞིན་པ	གས	[འགས་པར་འགྱུར		
འགྱུར་པ becoming,	འགྱུར or འགྱུར་བཞིན་པ	གྱུར	འགྱུར་བར་འགྱུར		
འཛད་པ sending,	འཛད or འཛད་བཞིན་པ	ཟད	འཛད་པར་འགྱུར		

Examples of neuter verbs from which active forms may be derived.

		Pres.	*Pret.*	*Fut.*	*Meaning.*
v. n.	འཁུམ་པ	འཁུམ	ཁུམས	འཁུམ་ or འཁུམ་པར་འགྱུར	shrinking, contracting.
v. a.	སྐུམ་པ	སྐུམ	བསྐུམས	བསྐུམ	
v. n.	འཁོད་པ	འཁོད	འཁོད	འཁོད་པར་འགྱུར	settling or sitting.
v. a.	འགོད་པ	འགོད	བཀོད	དགོད	

		Pres.	*Pret.*	*Fut.*	*Meaning,*
v. n.	འཁོར་བ	འཁོར	འཁོར	འཁོར་བར་འགྱུར	walking round.
v. a.	སྐོར་བ	སྐོར	བསྐོར	བསྐོར	encircling, surrounding.
v. n.	འགས་པ	འགས	གས	འགས་པར་འགྱུར	cleaving.
v. a.	འགེས་པ	འགེས	བགས	དགས	
v. n.	འགག་པ	འགག	འགགས	འགག་པར་འགྱུར	hindering.
v. a.	འགེགས་པ	འགེགས	བཀག	དགག	
v. n.	འགུམ་པ	འགུམ	གུམ	འགུམ་པར་འགྱུར	perishing, extinguishing.
v. a.	འགུམ་པ	འགུམ	བཀུམ	འགུམ་པར་འགྱུར	
v. n.	འགུལ་བ	འགུལ or འགུལ་བཞིན་པ	འགུལ	འགུལ་བར་འགྱུར	quaking or shaking.
v. a.	སྒུལ་བ	བསྒུལ་བཞིན་པ	འགུལ	བསྒུལ	
v. n.	འགྱུར་བ	འགྱུར	གྱུར	འགྱུར་བར་འགྱུར	changing or translating.
v. a.	སྒྱུར་བ	སྒྱུར	བསྒྱུར	བསྒྱུར	
v. n.	འགྱེ་བ	འགྱེ	གྱེས	འགྱེ་བར་འགྱུར	going asunder, diffusing.
v. a.	འགྱེད་པ	འགྱེད	བགྱེས	བགྱེ	
v. n.	འགྱེལ་བ	འགྱེལ	གྱེལ	འགྱེལ་བར་འགྱུར	turning upside down.
v. a.	སྒྱེལ་བ	སྒྱེལ	བསྒྱེལ	བསྒྱེལ or སྒྱེལ་བར་འགྱུར	
v. n.	འགྲིག་པ	འགྲིག	གྲིག	འགྲིག་པར་འགྱུ	agreeing.
v. a.	སྒྲིག་བ	སྒྲིག	བསྒྲིགས	བསྒྲིག or སྒྲིག་པར་འགྱུར	
v. n.	འགྲིབ་པ	འགྲིབ	གྲིབ	འགྲིབ་བར་འགྱུར	darkening.
v. n.	སྒྲིབ་པ	སྒྲིབ	བསྒྲིབས	བསྒྲིབ or སྒྲིབ་པར་འགྱུར	
v. n.	འགྲིལ	འགྲིལ	གྲིལ	འགྲིལ་བར་འགྱུར	rolling or wrapping up.
v. a.	སྒྲིལ་བ	སྒྲིལ	བསྒྲིལ	བསྒྲིལ	
v. n.	འགྲུབ་པ	འགྲུབ	གྲུབ	འགྲུབ་པར་འགྱུར	accomplishing, making ready.
v. a.	སྒྲུབ་པ	སྒྲུབ	བསྒྲུབས	བསྒྲུབ	
v. n.	འགྲེང་བ	འགྲེང	འགྲེངས	འགྲེང་བར་འགྱུར	arising or raising.
v. a.	སྒྲེང་བ	སྒྲེང	བསྒྲེངས	བསྒྲེང	
v. n.	འགྲོལ་བ	འགྲོལ	གྲོལ or བཀྲོལ	འགྲོལ་བར་འགྱུར or དགྲོལ	loosening or delivering.
v. a.	སྒྲོལ་བ	སྒྲོལ	བསྒྲལ	བསྒྲལ	

		Pres.	*Pret.*	*Fut.*	*Meaning.*
v. n.	འཆག་པ	འཆག	ཆག	འཆག་པར་འགྱུར	breaking.
v. a.	གཅོག་པ	གཅོག	བཅག	གཅོག་པར་འགྱུར	
v. n.	འཆད་པ	འཆད	ཆད	འཆད་པར་འགྱུར	dissolving or cutting off.
v. a.	གཅོད	གཅོད	བཅད	གཅད	
v. n.	འཐོན	འཐོན	ཐོན	འཐོན་པར་འགྱུར	issuing, uttering.
v. a.	འདོན་པ	འདོན	ཏོན	གདོན	
v. n.	འདུ་བ	འདུ	འདུས	འདུ་བར་འགྱུར	gathering together.
v. a.	སྡུད་པ	སྡུད	བསྡུས	བསྡུ	
v. n.	འདུམ་བ	འདུམ	དུམ	འདུམ་པར་འགྱུར	agreeing, reconcile.
v. a.	སྡུམ་པ	སྡུམ	བསྡུམས	བསྡུམ	
v. n.	འཕེལ་བ	འཕེལ	ཕེལ	འཕེལ་བར་འགྱུར	increasing, augmenting.
v. a.	སྤེལ་བ	སྤེལ	སྤེལ	སྤེལ་བར་འགྱུར	
v. n.	འཕོ་བ	འཕོ	འཕོས	འཕོ་བར་འགྱུར	changing or transforming.
v. a.	སྤོ་བ	སྤོ	སྤོས	སྤོ་བར་འགྱུར	
v. n.	འབྲལ་བ	འབྲལ	བྲལ	འབྲལ་བར་འགྱུར	separating.
v. a.	འཕྲལ་བ	འཕྲལ	ཕྲལ	དབྲལ	
v. n.	འབྲི	འབྲི	བྲི	འབྲི་བར་འགྱུ	growing less.
v. a.	འཕྲི	འཕྲི	ཕྲི	དབྲི	subtracting
v. n.	འབབ་པ	འབབ	བབ or བབས	འབབ་པར་འགྱུར	descending.
v. a.	འབེབས་པ	འབེབས	ཕབ	དབབ	letting down.
v. n.	འབྱུང་བ	འབྱུང	བྱུང	འབྱུང་བར་འགྱུར	comeforth or become.
v. a.	འབྱིན་པ	འབྱིན	ཕྱུང	དབྱུང	drawing or pulling out.
v. n.	འབྱེ་བ	འབྱེ	བྱེ	འབྱེ་བར་འགྱུར	opening.
v. a.	འབྱེད་པ	འབྱེད	ཕྱེ	འབྱེ་བར་འགྱུར	
v. n.	འཛག་པ	འཛག	ཟགས	འཛག་པར་འགྱུར	dropping down or leaking.
v. a.	འཚོག་པ	འཚོག	དཙོགས	དཙོག or གཙོག	borning.
v. n.	སྐྱེ་བ	སྐྱེ	སྐྱེས	སྐྱེ་བར་འགྱུར	straining.
v. a.	སྐྱེད་པ	སྐྱེད	བསྐྱེད	བསྐྱེད	glowing, producing.
v. n.	ནུབ་པ	ནུབ	ནུབ	ནུབ་པརའགྱུར	setting.
v. a.	སྣུབ་པ	སྣུབ	བསྣུབས	བསྣུབ	destroying.

Certain root-verbs are used both in conversation and writing to express a degree of politeness in address to inferiors, equals, or superiors. Being the various forms of the verb to *be i.e.*, ཡིན and ཡོད; they generally signify am, art, is, are; there is, there are &c., and are as follows:—

འདུག, བདོགས, མཆིས, ལགས, མངའ མད, འོང, འཚལ, གནས, སྣང, བཞིན་པ། when used with the negatives མ and མི they stand thus: མིན་ (for མ་ཡིན), མེད (for མི་ཡོད) མི་འདུག, མི་བཞུགས, མ་མཆིས, མ་ལགས, མི་མངའ, མི་གདའ. ཡོད་མིན, མི་འཚལ, མི་གནས, མི་སྣང, མི་གཞིན་པ།

These root-verbs have no variation in inflection in the several tenses, and also in respect of person and number.

They are invariable in the Indicative present, after every person of both numbers.

The use of these root-verbs is illustrated as follows:—

བླ་མ་ཆེན་པོ་ཡིན Lama is great; དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ it is so, it is like that; སུ་འདུག who is there? ཅི་འདུག what is there? ཅི་ཙམ་འདུག how much is there; མང་པོ་འདུག there are many; རྒྱལ་པོ་གང་ན་བཞུགས where is the king; ཕོ་བྲང་ལ་བཞུགས་སོ (he) is in the palace; འདི་ནང་སྐུ་མང་པོ་མཆིས herein there are many images. བརྒྱ་ཙམ་མཆིས་སོ there are about one hundred; ང་ནི་རྒྱལ་རིགས་ལགས་སོ I am of the royal race; ཁོང་ལ་ནད་མི་མངའ there is no disease in him; འདི་ལྟར་ལགས (it is) like this; སངས་རྒྱས་ལ་ཡོན་ཏན་མཆོག་མངའ་འོ, Buddha has the supreme attributes; དེ་ན་ཅི་གདའ what is there; མད་དོ it is true, it is so; དེ་ལྟར་འོང, it is even so; བདག་གིས་ཞུ་འཚལ་ལོ I do beg or entreat; མི་གནས་སོ there is not; བླ་མས་ཀློག་གིན་སྣང the Lama is reading; སྐུ་ཞབས་སྐུ་བཞིན་པ when your honour is speaking.

Conjugation.

The conjugation of Tibetan verbs is simply a participial variation.

All the tenses of the verbal roots or of verbs, in general, may be formed and conjugated by the aid of the root-verbs ཡིན and ཡོད or their equivalents: འདུག, བཞུགས, མཆིས, ལགས, མངའ, མད, འོང, འཚལ, གནས, སྣང, བཞིན་པ; as also by that of the two auxiliary verbs བྱེད and འགྱུར.

Conjugation of the verb *to be* ཡིན་པར or its participial form ཡིན་པ *being*.

Indicative Mood.

	Singular.	Plural.
1. *Person.*	ང་ཡིན I am,	ང་ཅག་ཡིན we are.
2. ,,	ཁྱོད་ཡིན Thou art,	ཁྱོད་ཅག་ཡིན you or ye are.
3. ,,	ཁོ or ཁོང་ཡིན he is,	ཁོ་ཅག or ཁོང་ཚོ་ཡིན they are.

The verb *to have* ཡོད་པར or its participial form ཡོད་པ *having*.

1. *Person.*	ང་ལ་ཡོད I have,	ང་ཅག་ལ་ཡོད we have.
2. ,,	ཁྱོད་ལ་ཡོད Thou hast,	ཁྱོད་ཅག་ལ་ཡོད ye have.
3. ,,	ཁོ or ཁོང་ལ་ཡོད he has,	ཁོ་ཅག or ཁོང་ཚོ་ལ་ཡོད they have.

The verb *to do* བྱེད་པར or its participial form བྱེད་པ། *doing.*

Present tense.

	Singular.	Plural.
1.	*Person.* ང་བྱེད or བདག་བྱེད I do,	ང་ཅག་བྱེད we do.
2.	,, ཁྱོད་བྱེད Thou doest,	ཁྱོད་ཅག་བྱེད you or ye do.
3.	,, ཁོ or ཁོང་བྱེད he does.	ཁོ་ཅག or ཁོང་ཚོ་བྱེད they do.

Past tense.

1.	,, ང་བྱས or བྱས་སོ I did,	ང་ཅག་བྱས we did.
2.	,, ཁྱོད་བྱས Thou didst,	ཁྱོད་ཅག་བྱས ye or you did.
3.	,, ཁོང་བྱས he did,	ཁོ་ཅག or ཁོང་ཚོ་བྱས they did.

Future tense.

1.	*Person.* ང་བྱ, བྱོ, or བྱེད་ཀྱི or བྱེད་པར་འགྱུར I shall do,	ང་ཅག་བྱེད་ཀྱི or བྱེད་པར་འགྱུར we shall do.
2.	,, ཁྱོད་བྱེད་པར་འགྱུར Thou shalt do,	ཁྱོད་ཅག་བྱེད་ཀྱི or བྱེད་པར་འགྱུར ye shall do.
3.	,, ཁོ or ཁོང་བྱེད་པར་འགྱུར	ཁོ་ཅག or ཁོང་ཚོ་བྱེན་ཀྱི or བྱེད་པར་འགྱུང they shall do.

Imperative.	Hortative.	Conditional *present.*
བྱོས do or let him do,	བྱས་ཤིག pray do, or let him do,	བྱེད་ན if I do, or he does.

Conditional *past* བྱས་ན if I did or he did. *Future* བྱས་པར་འགྱུར་ན if I or he shall have done.

Infinitive future, བྱེད་དུ, བྱར, བྱ་རུ, for doing, to do.

Participial form: བྱེད་ཅིང or བྱེད་དེ, when doing; བྱས་ཏེ, བྱས་ནས, བྱས་པས having done; བྱོས་ལ after having done.

The verb ཤེས་པར to know or ཤེས་པ knowing.

1.	*Person.* ང་ཤེས I know,	ང་ཅག or ང་ཚོ་ཤེས we know.
2.	,, ཁྱོད་ཤེས you know, Thou knowest,	ཁྱོད་ཅག་ཤེས you or ye know.
3.	,, ཁོ or ཁོང་ཤེས he knows,	ཁོ་ཅག or ཁོང་ཚོ་ཤེས they know.

The verb འགྲོ་བར to go or འགྲོ་བ going.

Present tense.

1.	*Person.* ང་འགྲོ I go,	ང་ཅག་འགྲོ we go.
2.	,, ཁྱོད་འགྲོ you go or Thou goest,	ཁྱད་ཅག་འགྲོ ye or you go.
3.	,, ཁོང་འགྲོ he goes,	ཁོང་ཚོ་འགྲོ they go.

Past tense.

1.	,,	ང་སོང I went,	ང་ཅག་སོང we went.
2.	,,	ཁྱོད་སོང you went,	ཁྱོད་ཅག་སོང ye or you went.
3.	,,	ཁོ or ཁོང་སོང he went,	ཁོང་ཚོ་སོང they went.

Future tense.

1.	,,	ང་འགྲོ་རྒྱུ I shall or will go,	ང་ཅག་འགྲོ་རྒྱུ we shall go.
2.	,,	ཁྱོད་འགྲོ་གྲོ Thou shalt go,	ཁྱོད་ཅག་འགྲོ་རྒྱུ ye shall go.
3.	,,	ཁོ or ཁོང་རྒྱུ he will go,	ཁོང་ཚོ་འགྲོ་རྒྱུ they shall or will go.

རྒྱུ is evidently used in the place of the auxiliary འགྱུར.

The verb མཐོང་བར to see or མཐོང་བ seeing.

1.	*Person.*	ང་འཐོང I see,	ང་ཅག་མཐོང we see.
2.	,,	ཁྱོད་མཐོང you see,	ཁྱོད་ཅག་མཐོང ye or you see.
3.	,,	ཁོང་མཐོང he sees,	ཁོ་ཅག or ཁོང་ཚོ་མཐོང they see.

The verb འགྱུར་བར to become or its participle འགྱུར་བ becoming.

INDICATIVE.

Present.

1.	*Person.*	ང་འགྱུར I become,	ང་ཅག་འགྱུར we become.
2.	,,	ཁྱོད་འགྱུར Thou becomest,	ཁྱོད་ཅག་འགྱུར ye become.
3.	,,	ཁོ་འགྱུར he becomes,	ཁོ་ཅག་འགྱུར they become.

Past.

1.	,,	ང་གྱུར I became,	ང་ཅག་གྱུར we became.
2.	,,	ཁྱོད་གྱུར you became,	ཁྱོད་ཅག་གྱུར ye became.
3.	,,	ཁོ or ཁོང་གྱུར he became.	ཁོ་ཅག་གྱུར they became.

Future. འགྱུར་རྒྱུ shall become.

Imperative. གྱུར or གྱུར་ཅིག be or let it be or become.

Conditional. འགྱུར་ན should he become, if he be, གྱུར་ན if he became.

Gerund. འགྱུར་དུ for becoming.

Participial Expressions.

Present and future. འགྱུར་ཞིང when becoming, changing.

Past. གྱུར་ཏེ, གྱུར་ནས, གྱུར་པས or གྱུར་པ having become.

The verb མཛད་པ (when used as a respectful term for བྱེད་པ) has only one variation: in the Imperative and Hortative it is མཛོད།

The verb བགྱིད་པ, honorific also for བྱེད་པ is used by a person speaking for himself, or of others, before a superior.

Indicative Present. བགྱིད he does, *Pret.* བགྱིས he did. *Future.* བགྱི shall or will do.

Imperat. གྱིས do. *Hortative.* གྱིས་ཤིག pray do.

Participles.

Among verbs the participles form the roots of the Indicative present, past and future tenses; as སྨྲ. སྨྲས, སྨྲ་བྱ། As nouns they may all be used substantively, such as སྨྲ་བ speaking or speech; སྨྲས་པ spoken, a spoken thing; སྨྲ་བྱ a thing to be said or spoken of.

The participles terminating in པ or བ according to their final letter in the roots, take the genitive form (པའི, བའི) when used before a noun: ལས་བྱེད་པ working, doing work; ལས་བྱེད་པའི་མི a working man; མང་པོ་སྨྲ་བ or མང་སྨྲ་བ much talking; མང་པོ་སྨྲ་བའི་མི a man that talks much.

When, in the participle present, the པ or བ termination is dropped, and བྱེད or མཁན, or བྱེད་མཁན is attached to it, it becomes a noun signifying an actor or agent, an instrument or organ; as སྨྲ་བྱེད། སྨྲ་མཁན། སྨྲ་བྱེད་མཁན། a speaker; རྡུང་བྱེད, that does beat, the beater; མཐོང་བྱེད or མཐོང་མཁན that does seeing or makes one see, the eye.

The following participial terminations ཅིང, ཤིང ཞིང། ཀྱི, གི, གྱི, འི, ཡི། ཀྱིན, གིན, གྱིན, འིན, ཡིན། ཏེ, དེ, སྟེ put after the root of the present participle, correspond to the English termination—*ing*: ཞེས་སྨྲ་ཤིང so saying, thus saying; དེ་ལྟར་མོད་ཀྱི it being so; ཀློག་གིན་འདུག (he) is reading; ཟ་གི་མི་སྨྲ. (he) does not speak when eating.

The participle future terminates in བྱ or བྱ་བ (taken absolutely, or after a substantive), and in བྱའི or བྱ་བའི (taken conjunctively, or before a substantive) such as, ཟ་བྱ edible, anything to be eaten; ཟ་བྱའི་ཤ flesh to be eaten; བཀླག་པར་བྱ་བ to be read over, that must be read over; བཀླག་པར་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས a literary work (*Çistra*) to be perused.

The past participle is expressed by any of the following secondary particles or case—signs (put after the root in the preterite, having regard to its final letter) པས, ནས། ཀྱིས, གིས, ཞིས or ས or ཡིས། ཏེ, སྟེ. དེ། ཅིང, ཤིང, ཞིང and ལ། they are used like 'having'—'ed' or 'being—ed' in English (for joining two or more members of a sentence); as, སྨྲས་པས། སྨྲས་ནས། སྨྲས་ཏེ། སྨྲས་ཀྱིས། སྨྲས་ཤིང། having spoken or said; སོང་ལ་ཁོ་ལ་ཟེར having gone tell him (go and tell him).

On the use of ཅིག, ཞིག, ཤིག with verbs in the Imperative Mood and Conjunctive Present.

ཅིག, ཞིག, and ཤིག are all of the same power and signification.

ཅིག is attached to verbal roots, terminating in ག, ད, བ། for instance: ཀློག་ཅིག read, let him read, he may read; ཤོད་ཅིག explain, tell, let him explain; སྒྲུབ་ཅིག make ready, prepare, let him accomplish.

ཞིག is attached to verbal roots ending in ང, ན, མ, འ, ར, ལ thus: སློང་ཞིག beg or ask for, let him beg; གསོན་ཞིག (for གསོནད་ཅིག) (please) hear, let him hear; ཤུམ་ཞིག let him die, perish; མ་སྨྲ་ཞིག say not, let him not say; སྐོར་ཞིག (for སྐོརད་ཅིག) turn round, let him turn; གསོལ་ཞིག (for གསོལད་ཅིག) ask for, (please ask, let him beg.

ཤིག is attached to verbal roots ending in ས thus: སེམས་ཤིག think, let him mind; གཟིགས་ཤིག please see.

བསྐུལ་ཚིག་ལ་བས་འཕུལ་མེད་ཅིང་ཡང་འཇུག་འཐོབ་ཀྱི། The བ *Prefix* is not put before verbal roots in the Imperative and Hortative Moods, but they receive the ཡང་འཇུག secondary *affix* ས at the end, as in སེམས་ཤིག།

On the use of གོ, ངོ, དོ, ནོ, བོ, མོ, འོ, རོ, ལོ, སོ and ཏོ།

These are, likewise all of the same power and signification, and are formed of the preceding word, by the reduplication of its final letter, and adding the vowel sign *o*. They have the power of the verbs ཡིན and ཡོད signifying am, art, is, are; do, have. They are frequently used with the present, perfect, and future tenses. འདུག་གོ is, there is; སོང་ངོ is gone; རིང་ངོ it is long, distant; ཡོད་དོ there is, is; ཡིན་ནོ it is; ཐོབ་བོ has got or found; གུམ་མོ has killed; འགྲོའོ go or am going; འགྱུར་རོ will become; གསོལ་ལོ I beg, I request; ལགས་སོ it is so (yes, sir,). The particle ཏོ should be used only in the perfect tense, after ན, ར, ལ (for the དྲག in ནད, རད, ལད): for example: གསན་ཏོ (for གསནད་ཏོ) I have heard; གྱུར་ཏོ (for གྱུརད་ཏོ) has become; གསོལ་ཏོ (for གསོལད་ཏོ) has begged.

On the use of ཏེ, སྟེ, དེ in Verbs.

ཏེ is used after verbal roots ending in ན, ར, ལ, ས། for example: གསན་ཏེ hearing; འཁྱེར་ཏེ carrying; ཉལ་ཏེ lying (on the ground); སེམས་ཏེ thinking; ཡི་གེ་ཤེས་ཏེ་དོན་ཀྱང་ཤེས།

སྟེ is used after verbal roots ending in ག, ང, བ, མ, འ། thus: རྒྱུག་སྟེ running, འགྲེང་སྟེ standing, སློབ་སྟེ teaching སྒོམ་སྟེ meditating, སྨྲ་སྟེ saying; མདའ་འཕང་སྟེ་ཐོག having shot (the arrow) it hit.

དེ is used after verbal roots ending in ད། ཡོད་དེ being, དད་དེ believing.

ལྷག་བཅས་སྨྲ་སྟེ་ཤུགས་བསྟན་ཏེ།	དེ་བཅས་ག་ང་བ་མ་འར།
ས་སྟེ་ན་ར་ལ་ས་དང་།	ད་དྲག་ཏེ་རྒྱང་ད་མཐར་དེའོ།།
བྱེད་དང་བྱ་ཚིག་མཚམས་སྦྱོར་དང་།	ཕྱི་ཚིག་འདྲེན་པའི་དམ་བཅའ་དང་།
དེ་དག་ལྡོག་པ་ལྷག་མ་ཙམ།	འདྲེན་པའི་ལྷག་བཅས་དོན་ལ་འཇུག།

On the use of གམ, ངམ, དམ, ནམ, བམ, མམ, སམ and ཏམ།

These terminations are all of the some power and signification. They are formed of the preceding word or root-verb by reduplicating its final letter, and affixing the letter མ to it. They are interrogative signs, or express a doubt; whether, whether or not?

The particle ཏམ is used only in the perfect tense after verbal roots ending in ན, ར, ལ (for ནད, རད, ལད); as for example: འདུག་གམ is there? སོང་ངམ is (he) gone? ཡོད་དམ is there? ཡིན་ནམ is it? ཐོབ་བམ have you found? ང་འགྲོ་འམ shall I go or should I go or whether I go? གསེར་རམ་དངུལ whether it is gold or silver? དངུལ་ལམ་ཟངས it is silver or copper? ཤེས་སམ do you know? གསན་ཏམ (for གསནད་ཏམ) have you heard? གསོལ་ཏམ for གསོལད་ཏམ) has he askd?

On the use of ཅིང, ཞིང, ཤིང with Verbs.

These particles are all of the same power and signification and express the participial termination—*ing*, in English. They are used after such letters as have been stated under ཅིག, ཞིག and ཤིག། for example: ཀློག་ཅིང reading; བཀླགས་ཤིང having read over; སྨྲ་ཞིང or སྨྲས་ཤིང having spoken or said.

On the use of ལས and བས with Verbs.

These are comparative signs signifying: than, more than, but they are often used with verbs in their perfect participial form, for example: ཞེས་སྨྲས་ལས thus having said; ལག་ཏུ་ཕུལ་བས having given or placed in his hand or having presented to him.

Adverbs.

In Tibetan, the Adverbs generally precede the verbs and adjectives which they qualify, for example: ཅེས་སྨྲས་སོ (he) said so, or said thus: དེ་ལྟར་ལགས so (it) is; ཤིན་ཏུ་བཟང very good.

There are three premitive adverbial roots in the Tibetan language, namely: ཅི, ཞི, ཤི། which are all of the same power and meaning. Whether used alone or with the *affix* (རྗེས་འཇུག) ས affixed to them or with the additive particles པ, ར, ལས, ན attached to them, they signify *so, thus*. They are the following:—ཅི་ན; ཞི་ན; ཤི་ན, ཅེས, ཞེས, ཤེས; ཅེས་པ, ཞེས་པ, ཤེས་པ; ཅི་ར, ཞི་ར, ཤི་ར; ཅི་ལས, ཞི་ལས, ཤི་ལས། The use of these terms is explained thus: ག་དེ་བ་དང་དེ་དག་མཐར། ཅིང་ཅེས་ཅེའོ་ཅེ་ན་ཅེག། ང་ན་མ་འ་ར་ལ་དང་། རྗེས་འཇུག་ཅེད་པའི་མིང་མཐར་དུ། ཞིང་ཞེས་ཞེའོ་ཞེ་ན་ཞེག། ས་མཐར་དམིགས་གསལ་ཤེས་མ་གཏོགས། ཤིག་ཤེ་ཤོ་ཤེ་ན་འཐོབ། ཤེས་སྦྱར་ན་སྐྱོ་དེ་ ཤེས་པར་འབྱུལ་བ་འབྱུང་། མ་བྱ་གསུང་།།

There are also certain additive terms which are used both, as Adverbs and Postpositions (Prepositions in English). When used adverbially they are put before the verb. Some of these words are:—

ནང་དུ, ནང་ན, ནང་ནས; ཕྱི་ན, ཕྱི་ནས, ཕྱིར; འོག་ཏུ, ཕྱིན་དུ, སྔ་ན; མདུན་དུ: མདུན་དུ་བཞུགས sit forward; རྒྱབ་ཏུ, རྒྱབ་ཏུ་ཕྱོགས move backward; གཡས་སུ, གཡས་སུ་འཁྱིལ wind to the right; ཕྱོགས་སུ towards; ཆོས་ཕྱོགས་སུ་དཀའ་བ་སྤྱད། work hard in the direction of religion; སྟེང་ལ on above or upwards;

ན་སྒྲ the term ན when used after a verb or adverb expresses conditionality: ལས་བྱེད་ན་གསོལ་རས་འཐོབ gets remuneration if he works; ངེས་པར་ན if certain; certainly.

འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། if this exists, this arises.

ནི་སྒྲ the term ནི (equivalent of हि *hi*, in Sanskrit) expresses emphasis: it also separates the དངོས (subject) of a sentence from the predicate རྫོར། ནི་སྒྲ་ནན་ཏུ་བརྣན་པའི་ཚིག། དམིགས་སུ་དཀར་བའི་དོན་ལ་འཇུག།།

The ཞིག་སྡུད additive particles པར and ངར are some times attached to certain adjectives to give them an adverbial sense in the manner *ly* does in English, for example: མགྱོགས་པར་འགྲོ go quickly, གསལ་ངར་བསྟན showed clearly; དམན་པར་བརྩེ shows kindness towards the low.

The adverbs of negation called དགག་སྒྲ are the following :—

(1) མ, མི are used before the verb or adjective which they qualify, as in མ་དོགས fear not; མ་གནང (please) do not give: མི་བདེན not true; ང་མི་ཤེས I do not know.

(2) མེད, མིན are used after the verb or adjective, as in སྟེང་ན་མེད (there is) nothing above. ནང་ན་ཅི་ཡང་མེད there is nothing inside; དེ་མིན་གཞན not that, another.

མ་མི་མིན་མེད་དགག་པའི་སྒྲ། མ་མི་གཉིས་ནི་ཐོག་མ་དང་། མིན་མེད་གཉིས་པོ་རྗེས་ལ་སྦྱར།།

Adverbs of Place.

གང་དུ གང་ན where? Whether? གང་དུའང everywhere, གང་དུ་རུང where-so-over. གང་ནས whence?
གང་དུ་གྱུར་རུང whither-so-ever; གང་ནས་གྱུར་རུང whence-so-ever. འདི་ན, འདིར, འདི་རུ, here; འདི་ནས from here, hence.
དེ་ན, དེར, དེ་རུ there; དེ་ནས, from there, then, thence. ནང་དུ, ནང་ན, within, into; ཕྱི་ན, ཕྱི་རུ, ཕྱིར, outside.
ཕྱི་རོལ་དུ, ཕྱི་རོལ་ན outside, beyond, outward.
མདུན་དུ, མདུན fore, before; མདུན་ནས from the fore, from the presence of.
སྔོན་དུ སྔོན་ལ before; རྒྱབ་ཏུ, རྒྱབ་ལ backward, afterwards; རྒྱབ་ནས, from behind, from the back. གོང་དུ, གོང་ན, གོང་ལ on, up, upon, over; above. གོང་ནས from above; སྟེང་དུ, སྟེང་ན, སྟེང་ལ above, on high. སྟེང་ནས from above.
བླ་ན above, on high. གྱེན་དུ upwards, uphill. ཐུར་དུ, ཐུར་ལ downwards, down-hill.
ཉེ, ཉེ་སར near; རྩར or རྩ་བར near, at; ཉེ་མོ་ནས from near. ཐག་རིང་དུ, ཐག་རིང་ན, ཐག་རིང་ལ, far, remotely, at a distance;
ཀུན་ཏུ every where; འོག་ཏུ, འོག་ན, འོག་ལ below; འོག་ནས from below. ཐག་རིང་ནས from a distance, from a far.

Adverbs of Time.

གང་དུས, གང་ཚེ when? ནམ, when? ནམ་ཡང whenever. འདི་དུས, འདི་ཚེ this time, at such time.
དེ་དུས, དེ་ཚེ at that time. སྔོན, སྔོན་དུས, སྔོན་ཚེ, སྔོན་རོལ་ཏུ formerly, of old, anciently.
རྒྱུན་དུ, རྟག་ཏུ, གཏན་དུ, དུས་རྒྱུན་དུ continually, always, perpetually, ever. ནམ་ཡང་མེད never.
ཐོག་མར first, in the beginning; བར་དུ in the middle; ཐ་མར lastly, ultimately, at the end.
གསར་དུ recently; གློ་བུར་དུ suddenly. བར་བར་དུ, at intervals, occasionally.
དེ་མ་ཐག, དེ་མ་ཐག་ཏུ, immediately. ནམ་ཞིག, ནམ་ཞིག་ན at a certain time.
དུས་དུས་སུ at times, sometimes. སྐབས་སྐབས་སུ occasionly; བར་སྐབས་སུ in the meantime.
རེ་ཞིག for a while. སླད, སླད་ཀྱིས, སླད་མར after, afterwards, subsequently.
དང་པོར, first, the first time; གཉིས་པར, second, secondly. དེང, དེང་དུས, ད་ཚེ now, at this.
དེང་སང, དེང་སང now-a-days. ད་དུང yet more, still, as yet. ད་དུང་ཡང now too.
ད, ད་ལྟ, ད་ལྟ་ཉིད་དུ now, this very time, presently.

དེ་རིང this day, today; མདང or མདངས yesterday; ཁ་སང day before yesterday. སང tomorrow; ནང་པ, གནངས day after tomorrow; གཤེས after three days or three days hence.

དགུས four days hence; ཆུས five days hence. ཞག་དང་ཞག every day, day after day.

ཟླ་དང་ཟླ every month. ལོ་རེ, ལོ་དང་ལོ, ལོ་རྒྱར every year, year by year.

ལོ་ཆག every second year. ད་ལོ this year, current year. ན་ནིང last year; གཞི་ནིང year before last. དགུ་ནིང three years ago. ཆུས་ནིང four years ago.

ཉིན་པར by day, in the day time. ཉིན་མོ by day, མཚན་མོར by night, at night. ཉིན་མཚན་དུ day and night.

སྔ་དྲོ in the morning; ཕྱི་དྲོ in the afternoon.

སྔ་མོ in the morning, early. ནང་མོ tomorrow morning. ཉིན་དགུང་ལ at midday, when the sun is on the meridian.

ནུབ་མོ་ལ in the evening, at sunset. ད་ནུབ this evening. ཁ་ནུབ last evening.

Adverbs of number and times.

ལན་ཅི་ཙམ how many times; ལན་གཅིག once, ལན་གཉིས twice, ལན་རེ each time, ལན་རེ་རེ at each time, every time; ལན་དུ་མར, ལན་མང་དུ many times; ལན་འགའ sometime, ལན་འགའ་ཞིག sometimes; རེས་འགའ or འགའ་རེས some time, other time; ལན་འགའ་ཡང་ (མེད) not a single time, never. མཐའ་ཡས་པར infinitely.

Adverbs of quantity.

ཙམ how much? How many? འདི་ཙམ this much; དེ་ཙམ that much; ཅི་ཙམ what much. མང་ཙམ many, much about.

མང་པོ, མང་དུ, many, much, in large quantity. ཉུང་དུ little, few; ཉུང་ཙམ in a small quantity.

ཕྱེད half, a half, ཧ་ཅང to much, too many. ཚད enough; ཆོག, ཆོག་ཆོག it is enough, sufficient.

ཚད་མེད or ཚད་མེད་པར, immense, immeasurable; དཔག་མེད་པར inconceivably (great or large).

Adverbs of quality.

ཀུན་ཏུ entirely, altogether; ཁ་རོག་ཏུ silently, mutely; ཁྱད་པར་དུ specially, particularly; འཁྲུལ་མེད་དུ, འཁྲུལ་མེད་པར infallibly; ག་ལེ slowly; མགྱོགས་པར quickly, swiftly; འགྱུར་བ་མེད་པར immutably; རྒྱས་པར amply, copiously; འགྲུལ་ཏེ walking; ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས naturally; ངོས་སུ openly, on the face; དངོས་སུ really, materially; ངན་པར ill, badly;

མངོན་པར conspicuosly; མངོན་སུམ་དུ evidently; ཅིག་པར, གཅིག་པར at once; ཅི་ལྟར, ཅི་ཙུག how? In what manner? ཇི་ལྟར, ཇི་ཙུག how? In what manner? རྗེས་སུ afterwards; ཉལ་ཏེ lying;

མཉམ་པར alike; ཉེས་པར viciously, faultily; གཏང་སྙོམས་པར indifferently; ཐ་མལ་པར vulgarly; ཐེ་ཚོམ་མེད་པར undoubtedly;

ཐམས་ཅད་དུ wholly, in every way; དེ་ལྟར, དེ་ཙུག so, in that manner; འདི་ཙུག, འདི་ལྟར thus, so, in this manner; དལ་བར, དལ་བུས gently, by degrees; དྭངས་པོར, brightly; དྲང་པོར straightly, rightly, honestly; བདེ་བར happily; བདེན་པར truly;

འདར་འདར་པོར trembling, quakingly; འདུག་སྟེ sitting; འདྲ་བར alike, like wise; གདོན་མི་ཟ་བར undoubtedly; བསྡུས་ཏེ shortly, briefly; མདོར་བསྡུས་ཏེ concisely, abridgedly; ཆེས་པར especially; ནན་ཏན་དུ earnestly; སྤྱིར generally; ཕལ་ཆེར, ཕལ་མོ་ཆེར mostly, for the most part; ཤིན་ཏུ egregiously, exceedingly; ལྐོག་ཏུ secretly, privately; མྱུར་དུ quickly; བག་ཡོད་པར modestly, chastely; བག་མེད་པར, immodestly;

བབ་ཅོལ་དུ inconsiderately; དབེན་པར retiredly, solitarily; བྱེ་བྲག་ཏུ especially, particularly;

མྱུར་དུ, མྱུར་བར swiftly, speedily; མི་རུང་བར indecently, unbecomingly: མི་འོས་པར unworthily, unsuitably; མི་རིགས་པར unreasonably, unjustly; གཙོ་བོར principally; མཚུངས་པར equally, like wise; མཛེས་པར beautifully; རྫུན་དུ, བརྫུན་དུ falsely; གཞན་དུ otherwise, else; བཟང་པོར well; འོས་པར worthily becomingly; ཡོངས་སུ wholely, entirely; ཡང་དག་པར thoroughly; ཡང again; ཡང་ཡང, ཡང་དང་ཡང, ཡང་དང་ཡང་དུ again and again; རབ་ཏུ eminently; རང་བཞིན་གྱིས by itself, spontaneously; རིངས་པར hastily, speedily; རིམ་གྱིས gradually; རིམ་པ་བཞིན་དུ by degrees, in order;

རུང་བར decently; རིགས་པ reasonably, justly; ཧོག་པར amiss; ལེགས་པར well, elegantly; ཤིན་ཏུ very; ཤེས་བཞིན་དུ knowingly, designedly; གསལ་པོར, གསལ་བར clearly, lucidly; སོ་སོར, asunder; སླར again;

གསང་བར confidentially, secretly; སླུ་བ་མེད་པར, infallibly; ལྷག་པར in access, beyond, in a high degree.

Prepositions.

There are no Prepositions in the Tibetan language. Certain postpositive particles or Postpositions, do the function of the English *Preposition*. They are ཏུ, དུ, ན, ར, རུ, ལ, སུ། གྱི, ཀྱི &c. གྱིས, ཀྱིས &c. ནས, ལས &c.

The use of these particles has been partly explained in page 15. The Postpositions, however, do not form a part of speech. They are, but, parts of words under declension.

There are simple and compound Postpositions.

The simple ones are: 1st. ཀྱི, གི, གྱི འི or ཡི signifying: *of*, 's; these are genitive case-signs. 2ndly ཀྱིས, གིས, གྱིས འིས, ཡིས, ས signifying *ly*, *with*. These are the signs of the Agentive or Instrumentive case. ལ is the sign both of the Accusative and the Dative cases and signifies *to*, *for*.

ནས is the sign both of the Nominative and the Ablative cases; and ལས is the sign of the Ablative. As Ablative signs they signify *from of*, *out of*; ཤར་ནས་འོད་སྣང་། རི་ལས་ལྷུངས། Light shone *from* the east; (he) fell *from* the hill;

དུ་ལས་མེར་ཤེས་བྱུང་། *from* smoke knows fire;

ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་བྱུང་། *from* seeds, the seedlings grew;

ལྷའི་ནང་ནས་བརྒྱ་བྱིན་མཆོག། *among* the Gods, Indra is chief;

སྐྱབས་འགྲོ་ནས་ཤིས་བརྗོད་པར *from* (the time) of taking refuge, till saying benediction.

ལྷ་ལས་མི་དམན man is inferior *to* god or lower than god.

བ་ལས་འོ་མ milk *from* the cow.

The additive particles ཏུ, དུ, ར, རུ, སུ (put after the Nominative with respect to its final letter) denote motion, progression to, or towards a place; or change, turn, promotion, transformation into another state. They are the signs of the Locative case.

The compound postpositions generally require the genitive case before them. The terms ཕྱིར or ཕྱིར་དུ as in the expressions ངའི་ཕྱིར or ངའི་ཕྱིར་དུ for my sake; ཆེད or ཆེད་དུ། ཅི་ཡི་ཆེད. or ཅི་ཡི་ཆེད་དུ for what? why? དོན་དུ or དོན for the purpose of or cause: གཞན་གྱི་དོན་དུ for other's sake. སླད or སླད་དུ in behalf of, for the sake of: སུའི་སླད for whom? དྲུང་དུ to or near, at; ནང་ན in, at, among; ནང་ནས from, out of, from among; ནང་དུ into, or in side; དྲུང་ན near, by; དྲུང་ནས from near; གན or གམ, at; གན་དུ or གམ་དུ near, to, towards; གོང་དུ on, upon; གོང་ན upon, above གོང་ནས from above; ཁོངས་ན among, ཁོངས་ནས from among; ཁོངས་སུ into, within; among; ཀོན་ན near to. རྒྱབ་ཏུ, རྒྱབ་ན behind; ཐུག till, as for as; མཐར་དུ to the limit; ཐོག or ཐོག་ཏུ on, on above.

Some Postpositions illustrated with examples:

རྒྱབ་ནས from the back: རིའི་རྒྱབ་ནས from behind the hill;

སྟེང་དུ: དེའི་སྟེང་དུ above that; སྟེང་ན: དེའི་སྟེང་ན on or above that; སྟེང་ནས: དེའི་སྟེང་ནས from on that.

རྗེས་ནས or རྗེང་ནས from behind: ངའི་རྗེས་ནས from behind me; རྗེས་ན behind: ངའི་རྗེས་ན behind me.

ཕད་དུ. ཕད་ན in the direction of: དེའི་ཕད་ན in that direction; བར་དུ, བར་ན in the middle of, betwixt: གཉིས་ཀའི་བར་དུ between the two; མདུན་དུ. མདུན་ན before: ཁྱོད་ཀྱི་མདུན་དུ before thee, or in your presence.

སྤྱན་ཟུར in the sight of: བླ་མའི་སྤྱན་ཟུར before the Lama or in the Lama's presence, མཉམ་དུ with, together with: བླ་མ་དང་མཉམ་དུ with the Lama; རྒྱལ་པོ་དང་ལྷན་ཅིག in the company of the king.

Relation of Prepositions and Postpositions.

རྒྱ་མཚོ་ལ or རྒྱ་མཚོར to the ocean or sea; ལ signifying *to.*

རྒྱ་མཚོ་ན or རྒྱ་མཚོ་ནང་དུ in or on the ocean or sea; ན or ནང་དུ signifying *on* or *in.*

རྒྱ་མཚོ་ནས or རྒྱ་མཚོ་ལས out of, or from the ocean; ནས or ལས *out of* or *from.*

རི་ལ or རི་ན or རི་སྟེང to, on, upon the hill; ལ, ན, སྟེང *to, on, upon.*

རི་ནས or རི་ལས from or from on the hill; ནས or ལས, *from, from on.*

རྟ་ལ་བཞོན་པར to ride on horse; ལ signifying *to* is also the sign of the Infinitive.

རྟ་ན་འདུག་པ or རྟ་རྒྱབ་ཏུ་འདུག་པ sitting on a horse or on horse-back; ན or རྒྱབ་ཏུ *on* or *on the back.*

རྟ་ལས་འབབ་པ descending from the horse; ལས *from.* ལག་པས་བརྡུང་བར to beat with the hand; པས signifying *with.*

ཁྱོད་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོ་བར to go together with you; ལྷན་ཅིག *together.* ངའི་མདུན་དུ་ཤོག come before me;

མདུན་དུ *before, in the presence of.* ལམ་ན་མ་སྡོད stay not in the way; ན signifying *in* or *on.*

ཁྱོད་དེ་སུ་ནས་ཐོབ from whom have you got it or that? ནས *from.*

ངའི་ཕྱིར་དུ for me or for my sake; ཕྱིར་དུ signifying *for* or *for the sake of.*

ཁྱོད་ཀྱི་དྲུང་དུ to or near thee or you; དྲུང་དུ signifying *to* or *near.*

གྲོང་ཁྱེར་ནས from the town; ནས signifying *from.* གྲོང་ཁྱེར་དུ to the town; དུ signifying *to.*

གནམ་ན་བཞུགས་པར going to heaven; ན signifying *to* or *in.*

ལྷ་ལས་འབབ་པ descending from among the gods; ལས *from among.*

The following Tibetan equivalents of the Sanskrit prepositive particles are generally used with or before nouns and adjectives and verbs: ངན་པར་ दुर् *dur* bad; རིང་པར་ दूर *dūra* far; མཆོག་ཏུ་ परा *parā* chiefly, परम *param* highly; ངེས་པར་ नि *ni* surely; མངོན་པར་ अभि *abhi*, fully; རྗེས་སུ་ *anu* after; ཉེ་བར་ उप *upa* near; མཐོ་བའི་ उत् *ut* up; ཤིན་ཏུ, དག་པར་ अति *ati* beyond; ཕྱིར་ཏུ་ अव *ava* from; རྣམ་པར་ वि *vi* in high degree; བདེ་བར་ सु *su* well; ཕྱིར་བ་ निर् *nir* out; ཡོངས་སུ་ परि *pari* fully, round; ཡང་དག་པར་ सम् *sam* with; རབ་ཏུ་ प्र *pra* forth, well; སོ་སོར་ प्रति *prati* re, separately; ལེགས་པར་ आ *ā* unto, greatly.

Conjunction.

སྦྱོར་བའི་ཚིག།

དང་ signifying *and* is used in five different senses; སྡུད་འབྱེད་ as conjunction, for example: ལྷ་དང་མི god and man; ས་དང་ཆུ earth and water.*

There are three primitive conjunctions namely: ཀྱང, འང and ཡང which are all of the same power and signification. They are called འབྱོམས་ཚུང་ཚ † continutive terms or words expressive of continuity.

ཀྱང signifying too, also; though, although; even, is used after words ending in ག, ད, བ, ས and also after ད་དྲག། for example: ཐག་ཀྱང་། བཅད་ཀྱང་། བཀབ་ཀྱང་། ཐུས་ཀྱང་། བརྟན་ཀྱང་། འཇོར་ཀྱང་། སྤྲད་ཀྱང་། འདུག་ཀྱང though there is; ཁྱོད་ཀྱང thou too or also; ཐོབ་ཀྱང though (he) got; ཤེས་ཀྱང although (he) knows.

འང is used after any vowel and after words ending in འ either expressed or understood. In being so used འང is rather joined with than attached to the words or syllable it follows:—

ངའང I also; མིའང, man also; བུའང, the son also; མེའང, fire too; འགྲོའང, though he goes, བཀའང, the order even or also; ང with འང forms one syllable, བཀའང (formed of བཀའ and འང) is also one syllable. When it becomes necessary (in poetry for the sake of metre) to divide this one syllable into two the འང is changed into ཡང་།

ཡང is used after words or syllables ending in ང, ན, མ, འ, ར, ལ or any vowel or in འ, for example: གང་ཡང, དོན་ཡང, ལམ་ཡང, མཐའ་ཡང, དཀར་ཡང, གསལ་ཡང; (ང་ཡང, I also; མར་ཡང butter also; ཡུལ་ཡང་མི་འདུག (there) is even no village) བདུད་ལ་ཁྲོ་ཡང་འགྲོ་ལ་བྱམས though wrathful to the devil, yet kind to all.

ཀྱང་ signifies *as well* or *yet*; ཉམས་རྟོགས་ཀྱང་ལྡན་ལ་མཐུ་ཡང་ཆེ།

When ཀྱང, འང or ཡང is used between two similar or same adjectives, it signifies *more* or *still more i.e.*, in a higher measure or degree. གསལ་ཡང་གསལ clear and clearer still; མཛེས་ཀྱང་མཛེས handsome and still more handsome.

---

* དང་སྒྲ is used in five different senses: 1. སྡུད་འབྱེད 2. རྒྱུ་མཚན 3. ཚེ་སྐབས 4. གདམས 5. ངག།

† འབྱོམས་ཚུང་ཀྱང་འང་ཡང་སྒྲ་གསུམ། ག་ད་བ་ས་ད་དྲག་ཀྱང་། འ་མཐའ་འང་དང་དེ་སྐབས་འགྱུར། ང་ན་མ་ར་ལ་མཐར་ཡང་། དེ་དག་ཚིག་དོན་ཟླ་ཕྱི་དག། མཐུན་དང་མི་མཐུན་རྒྱུན་གཉིས་དང་། གཞི་གཅིག་ཆོས་དོན་གཉིས་སོགས་སམ། མི་མཐུན་འགལ་དོན་སྡུད་པར་འདུག།

When ཀྱང, འང or ཡང is used between two adjectives of opposite meanings, it shows the contrast or points to the difference in their significations. དྲིས་ཀྱང་མ་དྲིས། དྲིས་ཀྱང་དྲིས།

མཛའང་བསླུ though friendly yet deceptive; འདུད་ཀྱང་ཁྲོ though respectful yet furious.

མཛེས་རིང་འོད་ཀྱང་འབར། graceful, it also sheds lustre. ཨུཏྤལ་ཡིན་ཡང་སྔོན་པོ་ཡིན being lily, it was also blue.

འབྱེད་སྡུད་ཀྱི་སྒྲ། disjunctive conjunctions.

ཡང་ན signifying *or*, or *or else* is the only disjunctive, in this language, which is in general use.

མ་ཟད nay, rather; what is more; moreover, yet more, མིར་མ་ཟད་ལྷས་ཀྱང་ཕྱག་བྱས man's (not to speak of man) what is more, gods even bowed.

འོན་ཀྱང, འོན་ཏང or འོན་དང signifies, though, although, albeit, notwithstanding.

མོད་ཀྱང or མད་ཀྱང signifies, though, although. མོད་ཀྱང་ད་དུང, although—yet, ད་དུང yet, as yet, but yet.

ད་དུང་ཡང now too, still. འོན་ཏེ or འོན་ཏེ་ན,, signifies *if*, *but if*. གལ་ཏེ or གལ་སྲིད but or if but; དེ་ནི་ན or དེ་ནི then, so.

ཇི་སྟེ signifies *if*; དེ་སྟེ if then. ཞ་ན not even, not-even so much as, ཅེ་ན, ཞེ་ན, ཤེ་ན for, because.

གམ, ངམ, དམ, ནམ, བམ, མམ, འམ, རམ, ལམ, སམ, ཏམ are interrogative signs, expressing a doubt, whether, or? They may be formed of any word, by reduplicating its final letter, and adding a མ; as in བདག་གམ་ཁོང, ངམས་ཁོ whether I or he; I or he?

ཅེ་འམ, ཞེ་འམ or ཤེ་འམ signifies *or*, or *so*. འོ་ན, འོ་ན་ནི or འོ་ན་ཡང signifies then, therefore, nevertheless.

INTERJECTION.

འབོད་པའི་ཚིག།

ཀྱེ *Kye* is the polite vocative particle signifying *o* or *oh* which is in general use, both colloquially and in writing. It is equivalent to Sanskrit *Bho* (in Tibetan བོད *bod* to address or call) from which the *Hindi* name *Bhoṭa* signifying Tibet, has been derived. ཀྱེ is generally used at the beginning of an expression or sentence for example: ཀྱེ་ལྷའི་ལྷ། O, the god of gods! ཀྱེ་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ O, charioteer!*

ཀྱེ is also used in the middle or at the end of a sentence, for example: རྗེ་འཇམ་དབྱངས་མགོན་ཀྱེ་བདག་ལ་བློ་གྲོས་སྩོལ། O Patron Jamyang, grant unto me intellect! བུ་ཀྱེ་གཏང་རག་མི་རིགས་སོ། O son, to renounce is improper! བདག་ལ་སྐྱོངས་ཤིག་ཁྱབ་འཇུག་ཀྱེ O, Viṣṇu! protect me.

བདག་ལ་དགོངས་ཤིག་མགོན་པོ་ཀྱེ O Patron pray think of me.

† ཀྭ་ཡེ, ཀྭའི or ཀྭ are vocative particles used in addressing inferior persons. Their use is general in dramatic writings and performances, and also in songs.

ཨ་ཡེ and མ་ཡེ are vulgar vocative expressions or *interjections* used before the name of the person addressed ‡

---

* བོད་སྐད་ཀྱེ་ནི་ཡུལ་མཆོག་ལ། ‍ དམན་པར་ཤུགས་བསྟན་ཀྭ་ཡེ་ཀྭ། †

རྫོང་ཚིག་ཨ་ཡེ་མ་ཡེ་སོགས། ‍ མིང་གི་ཡ་ཐོག་གསུངས་པ་ཡིན། ‡

ཨོཾ, ཨཱཿ (or ཨ) and ཧཱུྃ are the three mystical interjections used in addressing the Buddhist Triad or in invoking the Lamaic chiefs of the *Vajra-yāna mystic* cult.

The following vocative terms or expressions signifying sir, yes ; o, holla are in general use colloquially.

ལགས or ཀྱེ་ལགས (sir oh! or o, sir) is used in addressing or in responding to a call in polite language ; ཀྭ, ཀྭའི or ཀྭ་ཡེ is used in addressing inferiors. ཧེ ; ཧེ་ཧེ, ཨ་རེ in addressing some one of out of scorn. ཨ་ཙི, ཙ, ཙ་ལེ are expressions of wonder. ཁོ་རེ expression used in threat or anger.

ཀྱི་མ། ཀྱི་ཧུ། ཨ་ཧུད། ཧུ་ཧུ signifying Oh ! Alas ! Woe ! are expressions of grief and sorrow.

ཨེ་མ། ཨེ་མ་ཧོ are *interjections* of admiration. ཨ་ལ་ལ། ཨ་ལ་ལ་ཧོ are expressions of wonder.

ཨ་ལ་ལ་ཨ་ལ་ལ expresses great joy. ཧ་ཧ is an *interjection* of joy and admiration. ཨེ ཨེ། ཡ་ཡ signifying ho !, yes are *interjections* of recollection. ཨ་ཁ། ཨ་ཁ་ཁ disapprobation, displeasure ; expressive of loss.

དགའ་པོ། ཨ་པོ། འབར་རེ། དགོས་སེ། ལུ་ལུ are *interjections* of endearment or affection.

ཨ་ཏ་ཏ། ཏ་ཏ་བ *interjections* of excessive pain. ཨ་ན་ན། ཨ་ར་ར are expressive of sorrow or anguish.

ཨ་ཧུ། ཨ་ཧུ་ཧུ are expressions of pain from cold. ཨ་ཙ། ཨ་ཙ་ཙ are expressions of pain from heat.

ཨ་ཙི། ཨ་ཙེ་ཙི are expressions of fright, horror or dread.

The following expressions denote approbation, confirmation, endorsement, &c.

ལེགས་སོ། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ Very well ! Well done ! མད་དེ། དེ་བཞིན་ནོ། དེ་དེ་བཞིན་ནོ། Well, it is just so ! exactly ! ཡིན་ནོ། yes. བདེན་ནོ true, truth ! ངེས་སོ yes, certainly. རིགས་སོ well done ! བསྟོད་དོ be praised !

SYNTAX.

The arrangement of the words of the several parts of speech, in Tibetan expressions and sentences, does not resemble that of the same in English or Sanskrit. It is rather the reverse of the English. The nouns and pronouns including the Nominative, precede their attributes, and the verbs stand at the end of the sentence. In the sentence ཤརཙནྡྲས་ལྷ་ལྡན་ཕྱོགས་སུ་གནས་བསྐོར་འགྲོ་སྐབས་ལ། on the occasion of going, on pilgrimage, towards Lha-ldan (Lhasa) by Sarat Chandra, རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ * ནས † ལྷ་ལྕམ་སྐུ་ཞབས་ཆེན་པོར་འདི་རྣམས་ལ། ‡ གང་ཅིའི་ཐད་མགོ་འདྲེན་གནང་རོགས་པ་གསུངས་པས།། (See Appendix VI.)

Rdorje Chan Chen-po said (གསུངས་པས) : grant patronage མགོ་འདྲེན་གནང in every way གང་ཅིའི་ཐད to these འདི་རྣམས་ལ (addressing Her Ladyship the Lha-lcam ལྷ་ལྕམ་སྐུ་ཞབས་ཆེན་པོར། Her Ladyship also ལྷ་ལྕམ་སྐུ་ཞབས * ནས † ཀྱང་། receiving this kind request བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་འཛོམ་སྟེ། proceeded to Rgyal-rtse (Gyan-tse) རྒྱལ་རྩེར་ཕེབས། on the 21st day of the above month གོང་ཟླའི་ཚེས་ཉིན།

---

* ཆེན་པོ and སྐུ་ཞབས are adjectives qualifying the nouns in the Nominative case རྡོ་རྗེ་འཆང and ལྷ་ལྕམ respectively.

† The Ablative case-sign ནས *from i.e.*, signifying origination, is generally used, in modern idiomatic Tibetan, after the Nominative. In these two instances རྡོ་རྗེ་འཆང and ལྷ་ལྕམ are Nominatives, གསུངས་པས and འཛོམ་སྟེ are verbs.

‡ གང་ཅི the term གང is generally used with the pronouns ཅི, དེ, འདི, and adverbs ལྟར, ཙམ and the conjunction ཡང it being placed before them, such as གང་ཅིག; གང་དེ; གང་འདི; གང་ལྟར; གང་ཙམ; གང་ཡང་།

Verbs occur at the end of sentences, thus: ང་ནི་དེ་མི་ཤེས། I do not know that; ཁྱོད་ལ་དེ་སུས་ཟེར who told that to you; སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། make reverence to Buddha; སྐུ་ཞབས་ཚེ་རིང་དུ་འཚོ་བར་གྱུར་ཅིག your honour may live long or have long life!

The auxiliaries which follow the principial verb are only conjugated in the several tenses and moods, the root verb being invariable: as in བྱེད་དུ་འཇུག་པར to cause (one) make; བྱེད་ནུས་པར to make (one) can, able; བྱེད་འདོད་པར to wish to do.

Nouns generally precede their attributes, and then it is only the last of them that is declined in the several cases; as in མི་ཆེན་འདི་དག these great men.

A noun denoting possession, is placed in the genitive and alway precedes the thing possessed: མིའི་ལུས་པོ man's body. Such genitives are also expressed adjectively, as in English: མི་ལུས the human body; ཤིང་ཕོར wooden cup; ཆུ་ཐིགས water drops.

The genitive case-sign is sometimes drept, in nouns, denoting possession: སངས་རྒྱས་བསྟན་པ for སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ། འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ for འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ།

When several nouns in the agentive or genitive case are placed together with or without the word ལ་སོགས signifying *et cetera* at the end, the case-sign is attached to the last noun or to སོགས, for example: ལྷ་ཀླུ་མི་ལ་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་བྱས་སོ། the gods, *Nāgā* men et cetera, paid reverence to Buddha. རྒྱལ་བློན་འབངས་ཞ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་གནས, the place of refuge of the king, ministers, and of all the subjects. ང་གི་ཕ་མ་དང་མི་གཞན་ཀུན་ལ to my parents and every other person.

When the adjectives precede the nouns they are intended to qualify, they are invariable in all the cases: དམ་ཆོས signifies དམ་པའི་ཆོས། སྨས་ས stands for སྨས་པོའི་ས། cardinals, expressive of any great number or quantity, require, that the preceding noun be in the sigular: མི་བཅུ ten men; ལོ་བརྒྱ a hundred years; དམག་མི་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ a hundred thousand war-men or warriors. གྲོང་ཁྲི་ཚོ་གཅིག a myriad houses; གྲོང་ཁྱེར་འབུམ་ཕྲག a hundred thousand towns; གྲོང་མི་ས་ཡ a million of inhabitants.

The case denoting the agent, by whom, or the instrument, with which, any action is produced, is called the Instrumentive. This occurs very frequently, since it is used both before the active and passive verbs, or before every verb denoting a transitive action on an object or person.

Active and passive verbs ending བྱེད or བྱེད་དོ། can be discriminated only by the instrumentive and the nominative cases expressed before them.

ངས་བརྡུང་བར་བྱེད by me (he) is beaten; ང་བརྡུང་བར་བྱེད I am beaten.

Active and Causal Verbs require before them, the Instrumentive case or the Nominative with any of these case-signs [illegible] or [illegible], according to the final letter of the word in the Nominative case, and the neuters and passives, in like manner, require the Nominative or Objective case. But, when the active verb is intransitive, the Nominative is used; as in [illegible] he walks; [illegible] I do not walk or go. Instead of the Instrumentive case, the Nominative is also used with the emphatical I (ང་ཉི); as in ང་ཉི་མ་སྨྲས་སོ I have not said that. As also, when the Objective case takes the ལ particle, the Nominative (or Accusative) is used, instead of the Instrumentive case, as in [illegible] I have told you, for [illegible] by me it has been said to you. (See Csoma's Grammar).

Prosody.

[illegible] *Kāvya.*

Tibetan verses are free from the fetters of rhyme and metre. All the poetical pieces in Tibetan, originals or translations from Sanskrit, are in a sort of blank verse or prose in flowing motion. There is no distinction of vowels into long and short, accented or unaccented in Tibetan versification. All poetical compositions differ from one another only in the number of syllables. There are feet but not metrical ones, measured by short and long vowels or syllables. The several poetical pieces occurring in the *Kah-gyur* and *Stan-gyur*, all of which are faithful translations from the Sanskrit Buddhist works of India, have been rendered in blank verse, consisting of two or four lines, each of seven, nine, eleven, thirteen, fifteen, seventeen, nineteen or twentyone syllables.

The *Avadāna Kalpalatā*, in Tibetan and Sanskrit, which has been published in the *Bibliotheca Indica* series by the Asiatic Society of Bengal, contains numero us examples of such poetical compositions.

In the repartee songs of Tibet which generally consist of verses of two lines of six syllables each, there is rhythm; (see Appendix IX) but poetry ([illegible]) i.e., versification is seldom done in lines of six syllables.

In lyric songs the distinction of number in the syllables of a line is, however, seldom observed. They are composites, sometimes irregularly done, of lines of six, seven and two syllables. These are, at the time of singing, lengthened by the intersyllable addition of ཝ, ཞེ (for ཞེར) &c., such as in [illegible] ([illegible]); [illegible] ([illegible]) ཡོད་ལ (ཡོད་ལ་ཞེ). See Appendix X.

INDEX.

(References are to the pages and lines).

	Pages.	Lines.
ཀུ, ཀུ་ཡི and ཀུའི	58	4
ཀཱ་ལི, ཀ་ཕྲེང or གསལ་བྱེད (the consonants)	4, 5, 7, 16	4, 5, 15
ཀྱང་ཡང and འང (རྒྱན་སྡུད)	57, 19	1, 3
ཀྱེ་ཀྭ་ཡེ and ཨ་ཡེ (བོད་སྒྲ)	57, 22, 24	23, 3
ཀྱེ་མ and ཀྱེ་ཧུ	58	7
ཁ་ཅིག and ཁ་ཤས, གང་ཡང and ག་རེ some one; a few; either; each or what each.	29	19
ཁོ་རེ	58	6
མཁན and བྱེད signifying an *actor* or *agent*	49	17
ག་ད་བ་མ་འ (the five prefixes, སྔོན་འཇུག)	6, 8, 9, 39 to 49	25
ག་ང་ད་ན་བ་མ་འ་ར་ལ་ས (the ten affixes, རྗེས་འཇུག)	6, 8	22
གང, སུ and ཅི (དྲི་སྒྲ) Interrogative Pronouns: Which? What?	28, 29	9, 16
གང་ཡང and ག་རེ, either, each or what each	29	19
གམ, ངམ and དམ etc. (འབྱེད་སྡུད)	50, 57, 21	26, 13, 3
གལ་ཏེ and གལ་སྲིད	57	11
གི, ཀྱི, གྱི, འི and ཡི (འབྲེལ་སྒྲ)	54, 17, 18	16, 19
གིས, ཀྱིས, གྱིས, འིས and ཡིས (བྱེད་སྒྲ)	20, 21, 54, 18, 19	10, 20
གོ, ངོ, དོ, ནོ etc., (སླར་བསྡུད or རྫོགས་ཚིག)	50, 9 to 11	8, 25
ང, ཁྱོད and ཁོ (Personal Pronouns)	25 to 17	3
མངའ, བཅས and ཡོད	31	5
ཅན and ལྡན signify like the English particles such as, *ed*, *ful*, *eous*, *ous* and *y*.	31	1
ཅིག, ཞིག and ཤིག Articles, Hortative and Imperative ...	17	2
ཅིང, ཞིང and ཤིང are participle, particles	51	6
ཅེ, ཞེ and ཤེ signify *so* and *thus*	51	17
ཅེ་ན, ཞེ་ན and ཤེ་ན signify *for* and *because*	57	12
ཅེ་འམ, ཞེ་འམ and ཤེ་འམ signify *or* or *so*	57	12
ཅེས, ཞེས and ཤེས signify *so* and *thus*	57	20
ཏུ Particle	15	19
དུ Particle	16	23
ད་དུང and ད་དུང་ཡང	15	19
ད and (ཡང་འཇུག་ secondary affix)	6, 7, 9	2, 8, 25
དང་། Conjunction signifying '*and*', '*with*'	56, 25	9, 1
དེ and འདི Demonstrative Pronoun and Adjective signifying *this* and *that*	28, 25 to 29	3, 23

	Pages.	Lines.
དེ, ཏེ and སྟེ Particles: (ལྷག་བཅས།)	50, 19 to 21	16
ན conditionality	51	30
ན, ལ, ཏུ, དུ and Preposition and Particles, &c.	15, 21, 54, 13, 79 to 83	1
ནས and ལས (འབྱུང་ཁུངས, དགར་ ་བ, and སྡུད་པ	21, 54, 22	2, 17, 24
ནི term of emphasis	51	33
པ, པོ, བ and བོ Masculine terminatious	19, 30	12
པར and བར used in Infinitive and Adverbial sense ...	52	1
པས and བས	31, 51	16, 10
བྱ, བྱེད, བགྱི and འགྱི are used as verbal roots	36, 37	26
དབྱངས and ཨཱ་ལི the vowels	1, 7	15
བྲལ, and ཡས In the sense of *less* and *without* ...	31	8
མ, མི, མེད and མིན The negatives	29, 59, 31	26, 5
མ and མོ Feminine terminations	19	13
མ་ཟད signifying 'nay' rather; moreover, &c.	57	7
མོད་ཀྱང and མད་ཀྱང though and although	47	10
ཚེག Point or stop	4, 13	1, 25
ཚོ, རྣམས, དག and ཅག Plural signs	57	29
ཞཾ, ཞ་ལེ and ཨ་ཞ	58	6
ཞ་ཡེ and མ་ཡེ	57	36
ཙུ, ཚུ, ཟུ Diminutive form	18	19
འོ་ན, འོ་ན་ནི and འོ་ན་ཡང	57	20
འོན་ཀྱང and འོན་ཏང	57	9
འོན་ཏེ and འོན་ཏེ་ན	57	11
ཡང་ན	57	6
ཡིན, ཡོད, འདུག, བྱེད and འགྱུར Auxiliary verbs	46	22
རང Reciprocal	26	11
ལགས, ཀྱེ་ལགས	58	4
ལས, པས and བས particles used in comparison like *than* or *more*	31	17
ཤད Diacritical marks or stops	8	11
ཤོས Superlative degree	31	20
སུ, གང and ཅི who? Which? What? Interrogative Pronouns	28, 29	16
ད་ད, ཧུ་ཧུ, ཧེ, ཧེ་ཧེ and ཨ་རེ	58	5, 7, 9
ཨ་ཁ and ཨ་ཁ་ཁ; and ཨ་ལ་ལ་ཧོ	58	8, 9
ཨ་ལེ, ཞ and ཞ་ལེ	58	6
ཨ་ཡི, ཨ་འཁྱིད or དབྱངས་ཡིག	1	1
ཨེ་མ and ཨེ་མ་ཧོ	58	8
ཨེ་ཨེ	58	9

BOOK I.

Specimens of Tibetan Composition.

			Page.
APPENDIX	I	... ངོས་འཛིན	1
APPENDIX	II	... གཉེན་ཡིག	2
APPENDIX	III	... ལམ་ཡིག	4
APPENDIX	IV	... ཞུས་ཡིག	6
APPENDIX	V	... རབ་འབྱུང	9
APPENDIX	VI	... ལྷ་ས་བགྲོད་པའི་ལམ་ཡིག (in prose ལྷུག་པ) ...	11
APPENDIX	VII	... རྒྱལ་བའི་འཁྲུངས་རབས	18
APPENDIX	VIII	... ཡིག་བསྐུར་རྣམ་གཞག	28
APPENDIX	IX	... མགུལ་གླུ	33
APPENDIX	X	... སླུང་བཤད	36
APPENDIX	XI	... ལག་འཁྱེར	37
SUBJECT—ANALYSIS OF—FROM Nos. IV to XI		...	39
APPENDIX	XII	... བྱང་ཆུབ་གནས་མཇལ། ཇའ་པན་བླ་མ་མཁྱེན་ཆེན་ཨེ་ཀའི་ ཀ་ཝ་གུ་ཅིའི་(ཚིགས་ཅད་པ)མཛད་པའི་ལམ་ཡིག།	51

ILLUSTRATIONS.

Fac-simile of—	Facing page.
The original letter—official order of Lozañ Paldan Yeshé	4
The original letter of the present Tashi Lama, *Panchen* Choi-kyi Nima	6
The original of Lama Seng-Chen Rimpoche's letter	7
A Diploma and an appointment letter granted to Mr. S. W. Ledan La,	37-38
The Japan Lama, Ekai Kawaguchi, as robed in *Khanpo's* (Tibetan Mahopadhya's) dress by the Dalai Lama.	39

CONTENTS.

	Page.
ངོས་འཛིན—Identification of Incarnate Lamas, Appendix I	༡
གཉེན་ཡིག—A Tibetan Marriage Deed, Appendix II	༢
ལམ་ཡིག—A Pass-port, Appendix III	༨
ཕྱག་ཡིག—Official Order	༨
ལམ་ཡིག—Road-Bill	༥
ཆུས་ཡིག—Dalai Lama's letter, Appendix IV	༦
ཕྱག་ཡིག—Tashi Lama's letter	༦
ཕྱག་ཡིག—A letter from Lama Seng-chen Dorje-chang	༧
A letter from *Kusho* Tung-chen La, to *Sri* Sarat Chandra Das ...	༧
A Tibetan Diploma	༩
A letter from Dug Bumthang of Bhutan to *Lama* Ekai Kawa-guchi ...	༩
Vrihaspati Chakra, or Cycle of sixty years, with the corresponding names of the Tibetan years, Appendix V	༤
Diary of a Journey to Lhasa in 1882 by Sarat Chandra Das, Appendix VI	༡༡
Dalai Lama's Hierarchy, its Origin, both Legendary and Historical ...	༡༩
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཛད་པ་ ༡༢༥ བཞུགས་སོ, Appendix VII	༢༨
ཡིག་བསྐུར་རྣམ་གཞག, Appendix VIII	༢༩—༣༢
The Love-Songs of the 6th Dalai Lama Tshang-yang Gya-tsho, Appendix IX	༣༣
The Tibetan Song of the Precious Reed, Appendix X	༣༦
ལག་འཁྱེར—བཀའ་ཤོག—Appendix XI	༣༧—༣༩
Analysis of the Appendices	༣༤
Subject-Analysis	༨༩
Appendix XII	༥༡

APPENDIX I.

ངོས་འཛིན༎

ཧཱུཾ ཕྱོགས་དུས་རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་འཕྲིན་ལས་པར་དབང་བསྒྱུར་ཞིང་། འཛམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོ་རེ་ལུང་གི་གཞུ་ལའི་ཏཱ་བཙུ་བ་ཕང་ཟི་རིན་ཙོ་ཙཎ་ཀུཪ་ཞེས་འབོད་པ། དཔལ་ཀརྨ་པའི་སྐུ་འཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལས་བཅུ་བཞི་པ་ཡུ་ན་པ་ར་མ་བཛྲ་སྭ་སྟི་རིག་པ་མཆོག་གི་རྡོ་རྗེར་འབོད་པས་བཏམ།

Official
Seal.

ཧཱུཾ འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་སྟེ་དང་། ཐེ་བྲག་ཐུས་ཡུལ་འབྲས་མོ་ལྗོངས་ཀྱི་བླ་མ་དགེ་འདུན། མི་དབང་། ས་སྐྱོང་། བཀའ་བློན་ཞིང་བཙུ་དཔོན་སོགས་སེར་སྐྱ་མཆོག་དམན་མཐའ་དག་གི་གསན་ཅིང་ངེས་སྒྱུར། ས་སྐྱོང་མི་དབང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྲས་འདི་བཞིན་མངོན་མཐོས། ཀུན་མཁྱེན་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོན་ཀརྨ་རིན་ཆེན་ངེས་དོན་ངེས་བརྟན་འཛིན་གྱི་ལྡུལ་པའི་སྐུར་འདི་བ་

བདག་ནས་ངེས་འདོན་ཁྲི་འདོན་མངའ་གསོལ་བགྱིད་ཅིང་མཚན་ཀརྨ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་བསྟན་འཛིན་དང་རྒྱས་ལྷུན་གྲུབ་ངེས་དོན་དབང་པོ་ཞེས་གསོལ་ཞིང་དགེ་ཚུལ་སྡོམ་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་སྦྱིན་ཅིང་། གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གི་དབང་རྗེས་གནང་དུ་མ་དང་། ཟབ་ཁྲིད་བཀའ་ལུང་སོགས་ཀྱིས་སྨིན་པར་བགྱིས་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཀརྨ་རབ་བརྟན་གླིང་ཀརྨ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཁོར་གླིང་ཀརྨ་ཆོས་འཁོར་གླིང་། ཀརྨ་འཆི་མེད་ཡངས་དབེན། ཀརྨ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་བསྟན་དར་གླིང་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་བོ་རྣམ་པར་དབང་བསྒྱུར་བ་ཡིན་པས་བླ་མ་ཉིད་ནས་ཀྱང་འཆད་རྩོད་བརྩོམ་གསུམ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རིམ་སུ་མ་ཆད་པའི། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཐའ་དག་དང་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བའི་ཐབས་ཚུལ་གང་ཟབ་དང་། ཐེ་བྲག་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡར་ཟླ་ལྟར་འཕེལ་བའི་མཛད་འཕྲིན་ཐུགས་བསྐྱེད་ཐུམ་པ་མེད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ནས་ཀྱང་བླ་མས་ཅི་གསུང་དྲངས་ཞེན། བསླབ་ཁྲིམས་བསྲུང་སྡེམས་ཚུལ་བཞིན་བགྱིད་པ་དང་དད་ལྡན་ཡོན་གྱི་བདག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཀུན་འདུད་བཀུར་བཀུར་དྲངས་ཞེན་བགྱིད་དགོས་བཅས་ཐུགས་ངེས་འཚལ། ཞེས་པའི་ཡི་གེ་རྒྱ་སྐར་ཟླ་ཆེས་དགེ་བར། འོག་མིན་མཚུར་ཕུའི་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་ནས་ཕྲིལ

Official
Seal.

APPENDIX II.

གཉེན་ཡིག།

A Tibetan Marriage Deed.

ལྷ་ཕྱིངས་ལྷ་ལྕམ་མཆོག་མ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོལ་མ་ལ་གཉེར་ཞུའི་སྐབས་ཀྱི་གཉེན་ཡིག་འདྲ་ཤུས་འཁྲུལ་མེད་དགེ།། +

༄༅།། ཨོཾ་རཏྣ་ཤྲི་དམ།

བཟང་པོ་འི་སྐལ་པ་འདི་ལ་དམ་ཆོས་ཀྱིས། ། དབྱར་སྤྲིན་ཊ་ཟང་སྟོང་དུ་འཁྱིལ་པ་ལས།

སྙིགས་དུས་འགྲོ་བའི་གསོས་གྱུར་བདུད་རྩི་འི་ཆར། ། འཕེབ་མཁས་ཤཱ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོས་དགེ་ལེགས་སྩོལ །

ཁམས་གསུམ་དབང་གྱུར་དཔལ་ལྡན་འཛོད་པའི་རྒྱལ། ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་མཆོག་ཀུ་རུ་ཀུ་ལླེ་ལ།

མ་ཕམ་འཛོད་དགུའི་ཆར་བཀྲིལ་ནོར་སྦྱིན་ལྷ། ། ལྷ་ཡི་ལྷ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་སྐྱོངས།

བསྟན་འགྲོ་འི་མགོན་མཛད་དམ་ཅན་ཚོགས་ཀྱི་དང་། ། ཁྱད་པར་རང་རང་རིགས་བརྒྱུད་འགྲོ་བའི་ལྷ།

ཡུལ་གཞིས་གནས་སྐྱོངས་སྲུང་མའི་ཚོགས་བཅས་ཀྱིས། ། དུས་ཀུན་མི་གཡེལ་སྲུང་སྐྱོབས་གཉེར་གྲོགས་མཛོད།

འཛམ་གླིང་བྱེ་བའི་བོད་ཡུལ་ཆོས་ལྡན་ཞིང་། ། འདབས་འབྲེལ་ལྷོ་ཕྱོགས་འབྲས་མོ་ལྗོངས་པའི་ལྗོངས།

བདེ་སྐྱིད་གཡང་དུ་ཆགས་པའི་མདུན་ས་ན། ། ས་སྐྱོང་ཆེ་བཙན་སྐྱེ་རིས་ཊ་ཛོན་འཕགས་པ།

ཕན་ཚུན་ཟབ་ཤེས་གཉེན་དུ་འབྲེལ་བའི་མདུད། ། ནམ་ཡང་ཕྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིས།

བཏབ་པའི་བྲིས་ཡིག་བཀྲ་ཤིས་རི་བ་ཅན། ། སྲིད་གསུམ་ཀུན་དགའི་དཔྱིད་གྱུར་འདི་ན་བྲིལ།

ཞེས་ཤིས་པར་བརྗོད་པ་དང་ངེས་པར་བརྟན་པའི་ཚིག་གི་འབྲེང་བ་ངའི་སྔ་དབྱངས་ཀྱི་དགེ་བས་སྔོན་བསུས་ཏེ། དེ་ཡང་འདིར་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་གི་ལྔ་ཚོགས་ཞེས་པ་ཆུ་ཕོ་རྟའི་ལོ་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་ཀྱི་ཟླ་བ་ངེས་དོན་ཉི་མ་བྱུང་བསྒྲོད་ཀྱི་ལོ་མགོ་གསར་དུ་ཚེས་པའི་སྐབས་དང་འབྲེལ་བར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཕྲག་གི་ཞལ་བའི་བྱང་ཕྱོགས་འཕགས་ཆེན་ཐུགས་རྗེའི་གཏེར་གྱི་གདུལ་ཞིང་བོད་ཡུལ་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ས་ཚོགས་སུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ལས་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ་དང་འདབ་འབྲེལ་བའི་ལྷོ་རོང་འབྲས་མོ་ལྗོངས་པའི་འདུན་ས་སྒྲུབ་གནས་དཀར་མོ་ལྗོངས་ཀྱི་ས་ལ་སྐྱོང་པའི་རྒྱལ་སྲས་མཆེད་ཟུང་གི་ཐབ་ཤེས་རྟགས་འདུན་གནམ་བསྐོས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ལྡན་པོ་བྲང་པ་ཆེན་པོའི་སྲིད་ཞུའི་ཞབས་འདེགས་དྲུང་རིགས་སྐྱིང་ཁྱུངས་ཕག་མོ་ལྷ་ཕྱིངས་པར་གྲགས་མཆོག་བརྒྱུད་པ་ཆེན་པོ་འི་སྐུའི་རིང་ལ་ཡབ་མེས་གོང་མ་དོན་གྲུབ་ཚེ་དབང་ནས་ཐུ་ཕྱིར་ཞི་དྲག་གི་ཞབས་འཇུར་ལ་བརྟེན་པའི་མདུན་ན་འདོན་ཀྱི་གོ་གནས་དང་དར་ལྡན་གྱི་ཚེ་ལོ་འི་གཟེང་བསྟོད་ཀྱང་ཕྱལ་བས་མཚོན་མི་རབ་གོང་མ་རིམ་ཅན་ནས་ད་ལྟའི་བར་ནང་མའི་ལས་ཚན་གྱི་ཞབས་ཞུ་རིམ་ཅན་ཟམ་མི་ཆད་པ་བཅས་ཀྱིས་མ་ཟད། གཞུང་དྲུང་སྐྱིང་ཁྱུངས་གཉིས་

+ A correct copy of the Marriage Deed of the Mahāráni of Sikkim, late Lha-cham Yeçe Dolma ལྷ་ལྕམ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོལ་མ། executed at Lhasa, in 1882.

ཆགས་ཀྱི་ཐོག་རྒྱ་གར་ལྷ་ཀུའི་གདུང་བརྒྱུད་དྷི་མ་མེད་པ་ཟླ་དཔོན་ང་ཡོད་པའི་སྲས་བརྒྱུད་ཀོང་པོ་འབྲུག་ལྷ་མངར་རིན་གྱི་སྐུ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་ཤ་རྒྱུས་ལས་ནང་ཁྲུལ་གཉེན་སྒྲོལ་གྱི་སྲས་རྣམ་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ་དང་། ཨ་བརྒྱུད་གཞུང་དྭང་སྐྱིད་ཁྲུངས་མདོ་སྨད་འབར་ཁྲུལ་དུ་གོང་མ་བདག་པོ་རིན་པོ་འི་ནུ་མི་འི་གོ་མིང་འཛིན་པའི་གཉིས་ཚགས་ལ་བརྟེན་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་ཆེན་པོས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ས་ཡུལ་རྣམས་གོང་མ་རྒྱ་གཞུང་གི་ལྷ་འབངས་སུ་འདུལ་གནང་ཁོངས་ཏོད་ཀུང་ལྷུགས་ཕག་གོར་བོད་ཕྱི་གཟར་སྐབས་ཕུ་སི་ཡབ་རྗེ་འཕྲིན་ལས་མགོན་པོ་རབ་རྟེན་ལི་ཀྲུང་ཐང་ཆེན་པོ་འི་ཞབས་འདེགས་དམག་དོན་ཞབས་འཁྱུར་ལ་ཐལ་ཐོན་གྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་རིམ་པ་གཉིས་པའི་རྟོག་དང་སྒྲོ་ལོག་གཉིས་པའི་གོ་གནས་ཟིའི་ཅིའི་དཔལ་ཐུ་ཤུའི་ཆོ་པོ་བཅས་གོང་མ་ཆེན་པོ་འི་དཔོན་གནས་ལེ་རབ་བརྒྱུད་འཛུགས་སུ་སྩལ་ཞིང་། རྒྱལ་མཆོག་བརྒྱད་པ་ཆེན་པོས་ཀུང་འབར་ཞི་བོད་ཁོངས་སུ་དྭང་སྐྱིད་ལར་དགོངས་ཀྱི་གཞུང་ཁོངས་ཞབས་ཞུར་འཇོར་རིགས་དྭང་དྭག་ཁོངས་བཟོད་ཐུས་གཟིགས་གསོས་དང་འབྲེལ་བ་བཅས་ཀྱི་ཡི་ངོ་ལྷ་ཕྲིངས་སྲས་སྐལ་བཟང་ཉི་མའི་ཀ་མོ་བསོད་ནམས་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་བུ་ཕྱུན་མཆེད་ཀྱི་ཆུན་འགོ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོལ་མ་འདི་ལ་བསྒྱུ་སེད་ལྷ་ཕྲི་སྲུང་བརྟག་ཏུ་བབས་དོན་ལྷ་གཉེར་ཁྲམ་པ་སྲས་རྒྱུད་སྙིར་དགོས་ནན་བསྐུང་དོན་བཞེན་ངན་སྟོན་སྟོང་སྐྱེར་སོས་མཇུན་གྱི་ངག་འཁྱུན་ཚོད་ཟེར་པས་བླ་དྲུས་གསལ་གྱི་གྲྭ་ཆོས་རིམ་གཟར་ལྷའི་ཀློ་རེས་གྲོགས་རྒྱལ་གྱི་དགའ་མ་དང་བརྩེ་བའི་དུས་ཆོས་མཆོག་ཏུ་དགེ་བར་སློང་རང་དང་། རིན་རང་དོན་གཅིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འགོ་འཛིན་ཀུང་སྤྲུབ་ཅིང་ས་གནས་སུ་ཇོ་གཏོང་བསྒུ་ལེན་མཛད་རྒྱུ་སྐབས་མཚམས་བབས་བསྟུན་གྱིས་འཁྱུངས་མིན་ཞིབ་སོལ་མཛད་རྒྱུ་དང་། དེ་མཚུངས་སྲས་མོར་གོས་རྒྱན་དངོས་ཆས་སྣལ་རྫོང་སོགས་ཇོ་ཇོན་དང་ཚབ་ཅིག་ཕྱིད་གནང་མཛད་རྒྱུ་ཐོ་གཞུང་ཟུར་གསལ་བཞིན་དང་། སློད་ནས་ཕན་ཚུན་མཛད་རྔོའི་སྐོར་ལ། གཙོ་བོར་ཕན་ཚུན་ཐབ་ཞེས་གཉིས་ཐད་ནས་མཛའ་བརྡུག་མཐུན་ཞིབ་ཀྱི་འཁྲུག་འདྲེས་ལེགས་ལམ་རྒྱུན་འཁྱོངས་མཛད་རྒྱུ་གཉེར་བཟུང་ཐོག་ཕོད་བཞུགས་ཡབ་ཡུམ་དང་། ས་སྐྱོང་རྒྱལ་སྲས་རྣམ་གཉིས་དབུས་ཙང་མས་དྲུགས་མཐུན་ཞལ་ཆོམ་འཛིག་རྟེན་ལུགས་བཟང་གི་ཐབ་ཞེས་མཛད་པ་མ་ཟད། སྲས་མོས་ཀུང་ལུས་སྐྱེས་ཡབ་ཡུམ་དང་། ཁྱད་འཁྲུངས་ཅེ་བའི་ཕེབས་དགོས་བབ་ཡུལ་བཅས་ལ་དགོངས་ཏེ་རྣམ་ཀུན་ཕ་མིང་དང་ཁྱད་མེད་ཀྱི་བྱམས་བརྩེས་སྐྱོངས་པ་དང་། མཐུན་འཁྱུར་ཕན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལེགས་སྨོན་སྐུལ་ངོས་གང་ཅི་འདོར་མེད་ཀྱི་བློ་འདམ་ཡོད་རྩད་དང་། དགྲ་ཡུན་རིན་ཚུང་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཐུགས་འཁྱོངས་ཡུན་གནས་མཛད་རྒྱུ་དང་། རྟགས་འདུན་སྲས་ཀུང་བོང་བུས་ཡབ་ཡུམ་ལ་ལས་བརྒྱོས་ཀྱི་ཕ་ཆིང་དང་། རྒྱལ་སྲས་སྐུ་མཆེད་ལཔང་མཛའ་ཕྱོགས་ཀྱི་བདུ་ཞེས་མ་ཆོར་བའི་བཀུར་སྐྲི་ཕུས་ཞེན་དང་། ཆན་ལབ་གཞོན་ཉེན་གྱི་སྒྲིང་སྦྲངས་ལུགས་མཐུན་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཀྱི་བློ་ལྷུགས་མཚན་ཞིས་རིགས་མེད་པའི་འཛིང་མའི་མིག་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བ་མཛད་རྒྱུ་བཅས་འདོར་ར་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཐད་ནས་ཇི་སྐད་དུ། ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ལས། ཡ་རབ་མ་རབ་སྤྱོད་པས་འགྲིད། སྤྱོད་པ་ཉམས་ན་རིགས་དོན་མེད། ཅེས་དང་། སྐྱེ་བོ་དམ་པ་རིན་ཆེན་བཞིན། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགྱུར་ལྡོག་མེད། ཅེས་གསུང་པ་ལྟར། ངན་བསྐྱད་མ་རབ་ཀྱི་དྲི་མས་མ་གོས་ཤིང་། ཡ་རབ་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ངང་ཚུལ་རྒྱུར་བཞེས་དང་འབྲེལ་བའི་གྲོགས་ཤིས་མཐུན་འཛུག་གི་མཛད་བཟང་སྐྱེ་བོ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་བཟང་པོ་འི་དཔེར་འོས་སུ་འགྱུར་བ་རིན་ཆེན་གསེར་སྦྲངས་ལྷུད་བྲལ་བཞིན་རྣམ་ཀུན་འགྱུར་ལྡོག་མེད་པ་ཇི་སྲིད་ནམ་གནས་པར་དུ་སོར་གནས་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཕྱུགས་བརྟན་ཡུན་རིང་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལུགས་ལེགས་ཡར་ཐུར་དུ་མཛད་དགོས་བཅས་ཀྱི་གཉེན་ཡིག་ཡི་གེ་གསུང་དྲུང་གི་མདུད་བརྒྱ་འདུ་གཉིས་སུ་བྲིས་བ་འབྲས་ལྗོངས་ས་སྐྱོངས་ཡུམ་སྲས་ཀྱི་ཐིའུ། གཉེན་དཔང་ལྷ་གཉེར་བྲུམ་པ་སྲས་ཀྱི་ཐིའུ། ཡབ་ཚང་ལྷ་ཕྲིངས་སྲས་སྐལ་བཟང་ཉི་མ་དང་། སྲས་རྣམ་རྒྱལ་རྡོ་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་ཐིའུ།

གཉེར་དཔང་ཞོལ་གཉེར་དཀར་ཚང་གི་ཐིའུ། མཐྲ་མཆན་ལམ།

APPENDIX III.

ལམ་ཡིག།

A Passport—Road Bill.

༄༅། །ཨ་ཙར་ཡ་པུ་རིང་གི་རི་འདི་པ། ཀྱི་འབྲུག་གསུམ་འགྱུར་གྱི་དུས་སུ་ཞིགས་རྫིལ་དུ་གཏོང་བ་བཙང་བར། དོན་ཆེན་པོ་འགྲུབ་སྙེ་སྐྱ་བོ་མང་པོ་དུས་མིན་འཆི་བ་ལས་བསྐྱབས་པར་བརྟེན། ཇི་སྲིད་འཚོ་འི་བར་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཚུར་ཡོང་བ་དུས་ངོ་གཡོག་གང་ཡོད་ལ། ཇ་མར། འབྲས། ཤ་ཚྭ། ནས། གྲོ་ཕྱེ། ཞོ། འོ་མ། བཞོན་ཁལ་ཡོད་རིགས་ལ་རྩ་བཟན། མི་ཤིང་སོགས་ལྷང་ངེས་སྦྱོར་བ་དང་། ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བའི་དུས་ཁང་ཕུར། བཞོན་ཁལ། ལམ་རྒྱུས་སོགས་པན་གྲོགས་སུ་གང་འགྲོ་བྱེད་དགོས་པའི་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོ་ནས་གཟིགས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བཀའ་ཤོག་བཙན་དམིགས་འདུག་པའི་དགོངས་དོན་ལ་སོར་བཞག་དགོས་པའི་ངོས་ནས་ཀུང་ཞ་མ་ཁ་རྫི་ན་པ་ཡིན་པས་དྲག་ཞན་ཚང་མ་ནས་ཐུང་སླང་ཡོང་བ་གྱིས། ཤིང་སྤྲུལ་ཟླ་ཆེས་དགེ་བ་ལ།

༨ ༡

Official Seal.

The above pass-port was granted to Purengiri Gosain by the Government of Lhasa in the year *Tree-Serpent* of the 13th cycle རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པ།

OFFICIAL ORDER OF THE TASHI LAMA,

Lozañ Paldan Yéshé,

sanctioning food allowances, etc., to Ācharya Purnagiri and his servants.

སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཐུགས་དམ་གྱི་སྐུ་ལ་དགོངས་དོན་བཞིན་ཨ་ཙར་ཡ་པུར་ཎ་གི་རི་སྐོར་ལ་གཉེར་ཚང་ནས་གཏོང་དགོས་ངོ་ངོར་ཟླ་ཐོབ་རྩམ་ཞིབ་བྲེ་ཚང་གྱི་ཁལ་གསུམ། གྲོ་ཕྱེ་ཁལ་གཉིས། ཤ་ལུག་ཁོག་བཟང་བ་ཕྱེད་གཉིས། གཡོག་ངོ་ཡོད་ལ་ཞིབ་ཁལ་གཉིས་རེ་དང་གྲོ་ཕྱེ་ཁལ་རེ། ཤ་ལུག་ཁོག་རེ། རྟ་ངོ་ཡོད་ལ་ཉིན་རེར་རྩྭ་ཟུར་བྲེ་ཇོ་རེ་བཅས་ངོ་ཐོག་སྤྲུས་ཀ་ཞན་མེད་གཏོང་རྒྱུའི་འཛིན། ཤིང་རྟ་ཟླ་ཚེས་ལ

༡༡ ༢༥

Official Seal.

APPENDIX III.

ལམ་ཡིག༎

A Passport—Road Bill.

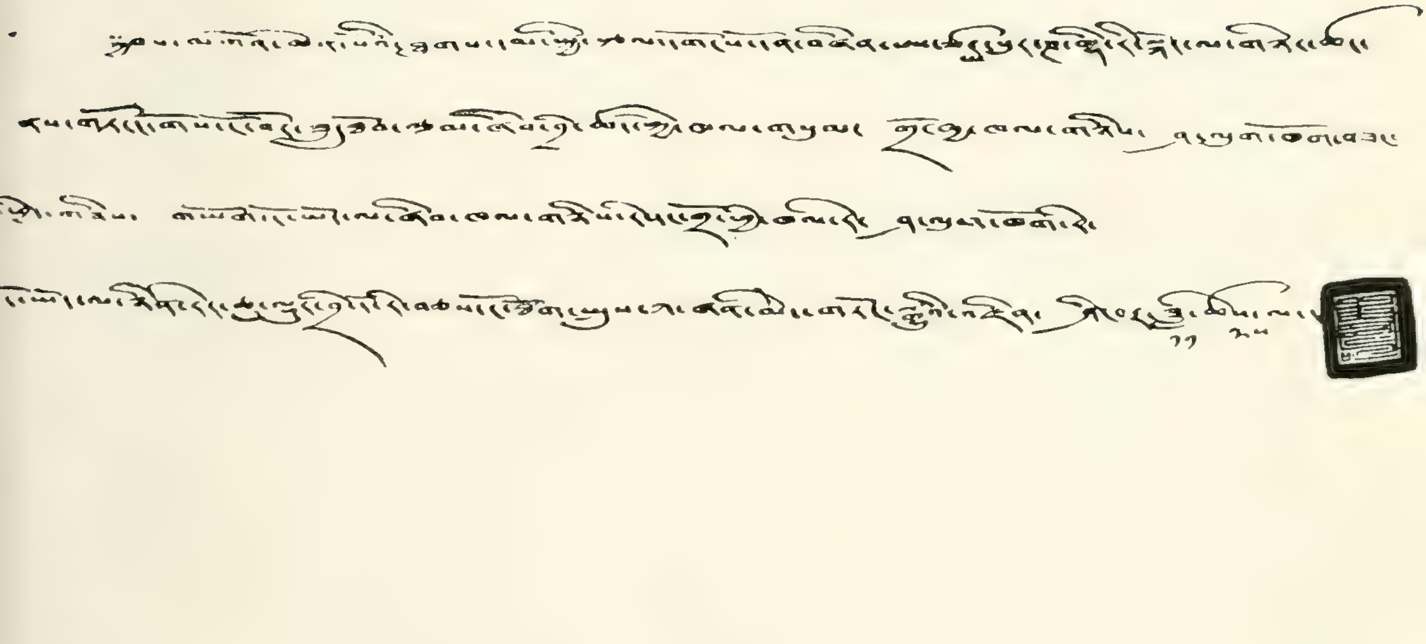

Road-Bill.

༄༅། ལྷ་ས་ནས། བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དང་། ཕག་རི་རྒྱུད། རྒྱ་གར་ཕྱིན་གྱི་ལམ་འགྲོད་རྫོང་གཞིས་ཆད་

དམངས་བཅས་ནས་ངེས་དགོས། གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་འི་བཀའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བ་ཙོ་བོ་རང་ཟླ་ཀུང་ཤང་ཆེར་ཅོར་ཀ་ལ་ཀ་ཏའི་

ས་ཧེབ་ནས་ཞུ་ཡིག་འབུལ་མི་ཨ་ཙར་ཡ་དྷ་རྫེར་གིར་ངོ་བ་ཡོག་རྣམས་རྟེར་ཡོག་ལ་ཕ་བཏག་བར་བབས་སུ་ཕྱི་ཆས་དང་། བཟན་ཤིང་།

རྟ་ཐབས་གཡག་གཉིས། རང་སྐྱེལ་གྱི་རྟ་འུལ་ལྔ། ངོས་ཁལ་མ་བཅུ་ཐམ་པ། ས་ཚིགས་ཀྱི་མི་རྟེང་གཉིས་བཅས་བསྒྲུ་

གཏོང་དགོས་པར། འདི་པའི་གདོང་ཀུང་ཤང་ཆེན་པོ་ནས་ཀ་ལ་ཀ་ཏའི་ས་ཧེབ་ལ་རྒྱལ་རྒྱུའི་བཀའ་རྒྱ་བཏང་རྟེན་བཅས་རིང་ཁྱད་

ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོད་འདུག་གཤིས། ལམ་འགྲོད་རྫོང་གཞིས་དམངས་བཅས་ནས་འགོར་འགྱངས་ཕྲ་མོ་ཙམ་མེད་པ་དགོས་རྒྱུར།

གལ་ཆེར་ཁྲིམས་སྐྱུར་རིགས་བྱུ་ཆེ་འདི་པའི་ཐོན་ཆེས་བོད་བཞུགས་ཨམ་པའི་ཡ་མོན་དུ་གཏུང་ཁྲར་འགྲོད་སོང་བ་ལེ་ཐོགས་ཤར་ཆེ་རྟེས་

གནོན་གཏོང་ངེས་བཅས་དེ་དོན་ཐུང་གླངས་ཡོང་བ་དང་། སྔི་ཤན་ཅོ་གཡོག་ལ་ལྷ་ས་ནས་བཀྲས་ལྷུན་རྒྱུད་ཕག་རི་བར་ལ་རང་རྟེར་

རྫོང་སྐྱེལ་གྱི་ཏའུལ་གཉིས། ངོས་ཁལ་གཉིས། ཚ་ཞུགས་སར་བཟན་ཤིང་བཅས་དགོས་པའང་བསྒྲུ་གཏོང་ཡོང་བ་བཅས་ཀྱིས།

ཆྱ་སྐྱོང་ས་དཀུང་ལོ་ང་བརྒྱད་པའི་ཟླ་ཚེས་ལ།
༢ ༡༣

Official Seal.

ཐོང་ཐེབས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ནས་སྐུ་ལ་བའི་ལམ་ཡིག་བཀའ་ཤོག་གོང་དོན་ལྟར་ཡོང་བ་གྱིས། ཆུ་གླང་ཟླ་ཚེས་ལ
༢ ༡༣

Official Seal.

This Road-Bill was granted by the Lhasa Government to Āchārya Dharjirgiri in the 58th year of Emperor Kuenlung, on the 13th of the 2nd Lunar month of the Tibetan year *Water-Ox.*

APPENDIX IV.

ཞུས་ཡིག།

A letter from His Holiness the Dalai Lama to His Majesty the King-Emperor Edward VII.*

༄༅།། བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་གོང་མ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དྲུང་དུ། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་འདུལ་འབྲས་ཛོ་འཁོར་ལམ་འགྲོད་བདེ་ཐང་ཤོག་ཕྱི་གཞུང་ནས་འདི་ཕྱོགས་རྩོད་བྲིས་ཡོ་ཆས་ཟབ་བཅས་བཏང་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ། རྒྱ་ནག་དབོན་རིགས་དང་འབྲེལ་མེད་བྱུང་ཀྱང་རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོར་ཞུ་ཐོ་ཞུལ་ཡོད་པ་བཞིན་འཕྲལ་དུག་ཚོར་པའི་རོགས་སྐྱོང་རམ་དོན་མཛད་ཡུས་ནས་སྐར་བཀྲིན་རྗེ་བཅངས་ཆོག་པ་ནུ་རྒྱུར། ད་ལམ་ཉེས་ཐྲལ་གྱི་འབུལ་འགྱུར་རྟེང་མེད་ཙམ་དུ་ཐུ་རྫས་རང་མཛོད་དང་། མངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ནམས་བཅས་བྱེད་ཅད། རྟེར་དྲིལ་ཁ་ཁང་གསེར་བཞིལ་ཤ་ཞིང་ཐྲིད་བཟང་གོས་ཁ་ཕི་ཆོས་ཆོགས་ཡུག་རང་བྱ།

༡ ༡ ༡༥

* This, with its translation in English, and accompanying presents, was sent direct to King Edward VII, from Calcutta.

A letter from His Serene Holiness the Tashi Lama to the Japanese Lama, Ekai Kawa-guchi.

དད་ཟྭན་སྦྱར་པར་བླ་མ་ལ།།

ཡང་འཚོའི་འདབ་བརྒྱད་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཟིའུ་འབྲུ་འཛུམ་བཞིན་པ་ནས།

ཤིང་སྤྲུལ་ལོ་ཀ་ལ་ཀ་ཏར་ངོས་ལ་བླ་མ་ཉིད་ནས་སྨྲས་སུ་བརྟར་བའི་ཆོས་དུང་དེ་བཞིན་ཀྱི་ཆ་ཆེན་བྲ་སྐད་ཐམ་ཚང་རང་བཅས་པ་གཅིག་དང་། བརྟན་བཙོས་འགྱུར་ རོ་ཙོག་གི་སྙིང་པོ་རྒྱ་ཡིག་མ་དཔེ་གཅིག་བཅས་ཏེ་ལམ་ཀ་སྦྲུག་བྱ་རུང་རྒྱུད་བསྐྱུར་བ་ཉམས་མེད་འགྱུར་པས་ཡིད་སྨྲི་སྣན་ཡོད་དུ་གྱུར། ངོས་ཀྱང་འདུབ་སྙོམས་ཤིང་། རིམ་མེད་འགྲོ་ལ་སྨམ་པའི་ལྷག་བསམ་དགེ་བར་མཆིས། དེ་ལམ། ཇི་རྟར་གསུང་བ་བཞིན་བཀར་འགྱུར་ཆ་རྫང་ག་ཅིག་ འབུལ་དུ་བར་གསལ་འདེབས་ཀྱིས་ངེས་པར་ཞུས་སུ་རེ་ཕྱོགས་གཉེར་དུས་སོགས་འབྱུལ་བསལ་ཡོང་པ་ནས། སྣད་མར། འཚོ་བའི་འདོར་ཡན་དང་། ཆོས་སྤྱོད་གོང་འཕེལ་ནས། འཕྲོས་ཆོགས་ཀྱང་རིམ་ཟྷན་དུ་འཇལ། ཞེས་རིན་ཐུགས་མདུད་ངོས་ཀྱིས་མི་རྟོག་འཐོར་བའི་སྣང་བརྟན། དམ་རྫེས་ལ་ཉེ། ཁ་བཏགས་བཅས། ཆོས་དགེ།

Official Seal.

པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ནས་ཇ་པན་བླ་མ་ཨེ་ཀའི་ཀ་ཝ་གུ་ཙི་ལ་བཏང་བའི་བཀའ་ཤོག་བརྟུས་སོ།།

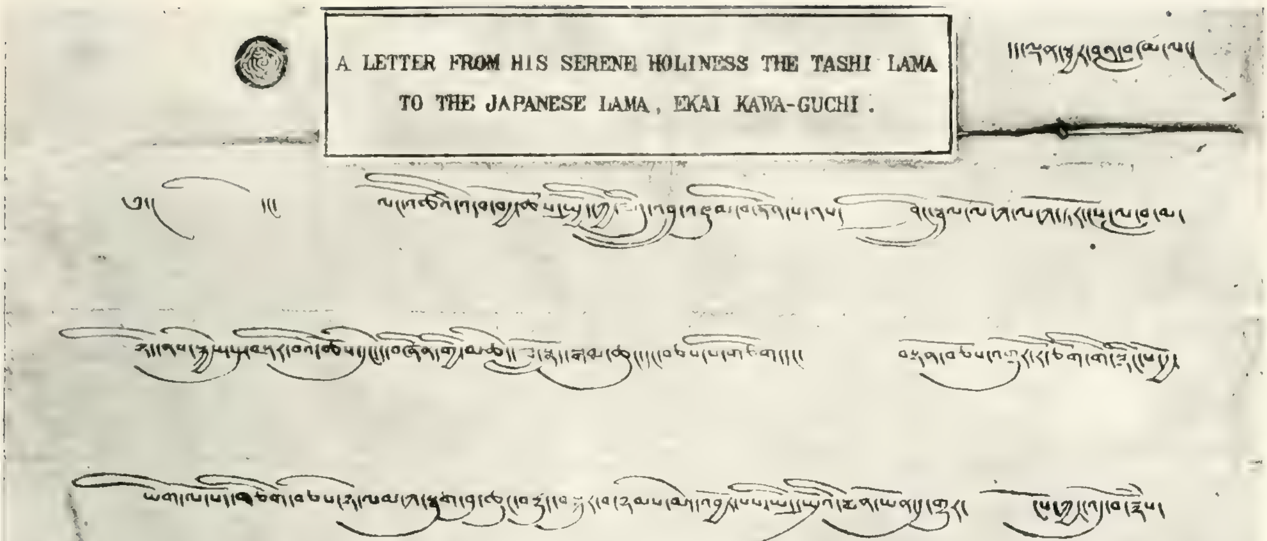

A LETTER FROM HIS SERENE HOLINESS THE TASHI LAMA TO THE JAPANESE LAMA, EKAI KAWA-GUCHI.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

A letter from Lama Seng-chen Dorje-chang, Chief Khan-po of Thoi-sam-ling College of Tashi-lhun-po to Lama Sherab Gya-tsho of Goom, Yid-gah Choiling Monastery, near Darjeeling.

༄༅། སོག་པོ་རྟེས་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལ།

ཉེ་ལམ། རང་ཅག་རྣམས་ལ་བཀྲིན་མཚུངས་བླ་མ་མཆིས་པ། ཧཱུྃ སྐྱབས་མགོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་འདི་པོ་བླ་བདུན་པ་ནང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་དྲ་བར་མ་ཆུད་པ་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་མནལ་ཚུལ་བསྟན་པར་བསྟན་འགྲོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི། ཞིང་མཆོག་དམ་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ་རྒྱུ་རི་ཐོན་པོ་མཆོད་སྡོང་རིན་པོ་ཆེ་རྟེན་དང་རྟེན་པར་བཅས་པ་གསར་བསྐྲུན་ཞུ་དགོས་ཀྱི་རྒྱུ་འགྲོ་འགྲིག་མིན་བྱུང་ན་དེ་ཕྱོགས་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་ཟང་སོགས་སྒྲུབ་མི་གནམ་པོ་གསར་ནང་གཏོང་འདུན་ལ་དེ་ག་ནས་ཀྱང་བཀྲིན་རྗེས་དྲན་གྱི་ཡུལ་བབས་རྒྱུས་ཆེའི་གྲོགས་འགྱུར་དམ་དོན་ཡོད་པ་ཞུ་རྒྱུར་ཐུ་འཁོས་ཟང་ལེབ་ཚ་གསེར་རེག་ངེས་ཞེར་རེར་རིན་རྫི་ཙམ་བྱེད་དང་། དངུལ་ཆ་སྲུས་ལེགས་སྔོར་མོ་རེར་ཐུར་སྤྲང་རྫི་འདོགས་བཅས་ཐོན་འདོར་ཆེ་ཆུང་ཉོ་སྒྲུབ་མ་ཚུར་དེ་ཕྱོགས་འགྲོ་ཁུངས་རྫི་ཡོད་བཅས་ཁེ་སློབས་གང་ཆེ་ཡོད་ཐབས་ལ་གྲགས་ཆེར་མ་སོང་བ་མངོན་རྒྱུང་ཉང་རྩོད་ཀྱི་འདི་མདུན་ཡིག་ལམ་ནས་གཏན་འཁེལ་གསལ་ཆ་ཡོད་པ་བཅས་སྔོ་འཛགས། རྟེན་ཁ་བཏགས། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་བརྒྱར་མའི་སྐྱང་བསྟན། ཕྱིན་རྟེན་ལེ་ཚན། ལྷགས་ས་བཀའ་རྒྱ་མ་བཙུ་ཕྲག་བཅས། ཆོས་བཟང་པོ་ལ།།

* Lama Sherab Gya-tsho, Head Lama of Goom Monastery, near Darjeeling, was tutor to the Tashi Lama Lo zañ Choikyi Wangchug, for some years. At Tashi-lhunpo he was known by the name of Thub-tan Gya-tsho.

A letter from Kusho Tung-chen La, Chief Secretary to *Lama Rinpoche* Seng-chen Dorje-chang to *Sri* Sarat Chandra Das.

༄༅ རིགས་གནས་ཀུན་ལ་མཁས་དབང་བསྒྱུར་བ་པཎྜི་ཏ་ཤྲཱི་ཤ་ར་ཏ་ཙན་དྲ་དཱ་ས་དུ།

ཆེད་འབུལ།

དེ་ཁར་ཉིད་སྐུ་དང་འཚོ་བ་ཡར་ངོ་འི་ཟླ་བ་ལྟར་གོང་རྒྱས་སུ་ཡོད་པ་ཐུན་གྱིས་སྣང་བར་ཐོས་ཕྲལ་མི་གཉིས་པའི་དགའ་བ་དང་སྤྲོ་བ་དཔག་མེད་ཐོབ། འདི་ཁ་གཙང་བཀྲས་ལྷུན་དུ། ཧཱུྃ སྐྱབས་རྗེ་སེང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་དབུས་བཞུགས་པར་བཅས་པ་བདེ་བར་ཐང་ལྟར་གནས། དྭང་ཕྱུན་ཆོས་མཛོད་ནས་རིང་མིན་དངོས་མཇལ་ཞུ་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་མཇལ་མཚོན་དུ་ཁ་བཏགས་ཁལ་ཁ་ཆོས་ལྡན་སེར་དཀར་བཅས་ཕུལ། ཞིབ་ཆའི་ཞུ་འོས་དྲུང་ཆུང་མཁྱེན་ལམ་ནས་ཞུ་བ་ཡོད། སྐད་ནས་ཕུན་ལ་ཕྱག་ཕྲིས་གནང་དགོས་བྱུང་ན་ཕྱུར་རང་ཆུང་བཀྲུད་མ་རྟོག་མི་གནང་བ་ཞུ།།

A TIBETAN DIPLOMA

བཀའ་ཤོག།

Conferring the dignity of *Don-ñer* མགྲོན་གཉེར། on Lama Ugyen Gya-tsho, *Rai Bahadur.*

༄༅། རང་ཞབས་ལྷ་འཛིན་པའི་སེར་སྐྱ་མཆོག་དམན་ཆབ་འབངས་རབ་ཅན་ངེས་དགོས། དགོན་སྐབ་ཨོ་རྒྱན་རྒྱ་མཚོ་འདི་པ་རིགས་འཁྲུངས་སོགས་མདོ་སྨད་མི་ཉག་ཕྱོགས་ནས་ལྷ་ས་དང་ས་སྐྱ་བཅས་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་འབྲས་ལྗོངས་བསྡུས་ཙང་འདིར་ཇེ་ཕྱར་འགྱུར་པ་ནས་བཟུངས་དེང་པན་པ་ཇོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་ཡུག་སམ་བཀྲ་ཤིས་རྟེང་དུ་ཕྱིན་ནོར་བུ་ཁྲིང་འཛིན་དང་། པོ་བྲང་རབ་བརྟན་རྩེར་ཕྱག་མཛོད་པདྨ་དང་། བོད་གཞིས་རྡོར་བྲག་གཞིས་གཉེར་མཚོ་ཆེན། ཐོ་བྲང་མཁན་པོ་བརྟན་འཛིན་པ། རྒྱ་དྲུང་རྩིས་པ་ཕྱག་གཟིགས་སོགས་སྐྱ་སེར་བང་ས་ནས་ཞབས་འདེགས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་པ་དང་། བརྟན་པའི་དགེ་བ་དབང་། ལྷ་དུས་ས་ཕྱི་ལོ་ཐོད་ཕྱ་བ་བཅིངས་རྡོལ་དང་རང་འགོངས་མི་རིགས་ལོག་སྤྱོད་ཅན་འབའ་ཞིག་གིས་འཛིད་དབང་ཆོམ་མེད་གཉིས་བརྩེམས་ཀྱིས་མི་རྟག་ཁབ་རྩིས་རི་ལུང་ཀུན་བསྐྱོད་པ་བཞིན་ལྗོངས་འདིར་མི་བདེ་ལྟ་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་མི་ཀུང་བཅས་སྒོ་ལྔ་འཛིན་པའི་དུས་བཙོའ་ཆ་དེད་དགོས་བྱུང་གཉིས་དེ་སྐབས་དང་ཕྱི་ཕྱིར་ཨོ་རྒྱན་རྒྱ་མཚོ་འདི་པས་དཔོན་འབངས་དང་དམ་འཕྲུར་མེད་ཀྱིས་ཞབས་ཞུ་ལྷག་བསམ་འཛོལ་མེད་ཇུས་ཇུས་ལ་བརྟན་བཀྱེད་འཕར་གཟིགས་ཀྱིས་ལས་ལྟ་མཐོང་བ་དེར་མིང་འཛིན་གོ་དཔས་ཡིབ་ས་རང་ལུས་སྣང་དཔས་རྩལ་ཡོད་པར་མི་འབྱུང་དང་བཅས་པར་སྐྱ་སེར་དང་མས་ཕན་འཆར་བང་འགྲོ་ཕྱིད་པ་ལས་གཉེར་འཕལ་དུ་འགྲོ་རིགས་བཤིས་ན་མི་ཐུབ་ཤིང་། ཨོ་རྒྱན་རྒྱ་མཚོ་ནས་ཀུང་བཀྱེད་བསམ་ཞེས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་རྒྱ་འབྲས་ཟབ་མོ་ཐེང་རྒྱུས་སུ་བཅང་དེ་ཇོ་མའི་ངག་བཀོད་ལུང་དུ་འཁྲི་ཞིང་། བརྟན་འཕར་ཞབས་འདེགས་ནུ་མི་རྣམས་ལྟ་བསམ་བཀོ་མེད་དམ་དོན་དགོས་བརྒྱ་བཅས་དེ་དོན་ལྟངས་དོར་འཛོལ་མེད་རྩལ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་དགེས། (འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་པོའི་, སྣང་ཉག་པོ་བྲང་ཁམས་གསུམ་གཟིལ་གནོན་ནས་རབ་འབྱུང་བཅོ་ལྔའི་ཤིང་འབྲུག་ཟླ་ ཚེས་དགེ་དར་བྲིས།།

༡༡ ༡༥

Official Seal.

A letter from Dug Bumthang of Bhutan to *Lama* Ekai Kawaguchi of Japan.

༄༅། ཛ་པན་དགེ་སློང་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་འཇུག་ངོ་ཡངས་པ་ལ། ཉེ་ལམ། འདི་གའི་གཟིམ་དཔོན་བརྒྱུད་ཡི་གེ་དང་། རྫ ཨེ་ཆོས་རྟེན་སོགས་ཉམས་བྲལ་འགྱུར་པ་དགའ་སྤྲོ་ཆེ། དོན་དུ་ཁ་སེང་དྲི་ཞིབ་ངོ་འཕྲད་སྐབས་རྒྱལ་བའི་བསྟུངས་རབ་དཀར་བསྐྱུར་ཐེར་དགའི་ཕྱར་མ་ཞེན་ཐེར་བ་དེ་བཞིན་ཐེ་དགའི་ཕྱོགས་ལྕགས་པ་བཀོད་བྲ་རྣམ་ཡང་རྒྱ་མིའི་ཡུལ་ཐིང་ཡིས་ཁམས་ཕྱོགས་ཅས་མི་ཐིང་བ་ཐེད་ཡང་ཆ་འགྱུར་པས་མངགས་ས་མཉེས་པ་མཐེར། འདིར་ཁ་ཞན་དེ་གོ་ཆེ་ཐེ་དགེའི་ཕྱར་ཁང་ལ་སོགས་ཕྱར་ཉམས་རྒྱ་མིས་ཅེར་བཟླིབ་འཁྲིས་ཐྲེད་གོ་བས། ཡལ་སྲིད་དེ་རྟར་མ་བདད་ཡང་རྒྱ་མིའི་ཡུལ་ཐིང་དེ་ཆོག་པ་དང་། ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་འཁྲུལ་དང་བརྟུན་ཏེ་མ་པ་པངགས་བཀོད་མ་བ་ས་འདུག་པ་དེ་བཞིན་བཀྲིས་འཕྲུས་བཅས་ཐུགས་མངའ་མཛོད། ཉིན་ཟླ་གོས་བཅས་འབྲུག་བུམ་ཐང་ནས་ཕུལ།།

APPENDIX V.

VRIHASPATI CHAKRA, or Cycle of Sixty years, with the corresponding names of the Tibetan years.

༄༅། ཕྱག་རྡོར་བསྟོད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི། རབ་བྱུང་སོགས་ལོ་དྲུག་ཅུའི་མིང་ནི།

1	Prabhava	རབ་བྱུང་།	Fire-hare	མེ་ཡོས།
2	Vibhava	རྣམ་འབྱུང་།	Earth-dragon	ས་འབྲུག།
3	Çukla	དཀར་པོ།	Earth-serpent	ས་སྦྲུལ།
4	Pramodi	རབ་མྱོས།	Iron-horse	ལྕགས་རྟ།
5	Prajāpati	སྐྱེས་བདག།	Iron-sheep	ལྕགས་ལུག།
6	Angira	ཨངྒི་ར།	Water-ape	ཆུ་སྤྲེ།
7	Çrīmukha	དཔལ་གདོང་།	Water-bird	ཆུ་བྱ།
8	Bhāva	དངོས་པོ།	Tree-dog	ཤིང་ཁྱི།
9	Yuvaka	ན་ཚོད་ལྡན།	Tree-hog	ཤིང་ཕག།
10	Dhrita	འཛིན་བྱེད།	Fire-mouse	མེ་བྱི།
11	Içvara	དབང་ཕྱུག།	Fire-ox	མེ་གླང་།
12	Bahu dhānya	འབྲུ་མང་པོ།	Earth-tiger	ས་སྟག།
13	Pramādi	མྱོས་ལྡན།	Earth-hare	ས་ཡོས།
14	Vikrama	རྣམ་གནོན།	Iron-dragon	ལྕགས་འབྲུག།
15	Brisabha	ཁྱུ་མཆོག།	Iron-serpent	ལྕགས་སྦྲུལ།
16	Chitra	སྣ་ཚོགས།	Water-horse	ཆུ་རྟ།
17	Bhānu	ཉི་མ།	Water-sheep	ཆུ་ལུག།
18	Bhanutāra	ཉི་སྒྲོལ་བྱེད།	Tree-ape	ཤིང་སྤྲེ།
19	Bhupāla (Prithvipa)	ས་སྐྱོང་།	Tree-bird	ཤིང་བྱ།
20	Aksaya	མི་ཟད།	Fire-dog	མེ་ཁྱི།
21	Sarva jita	ཐམས་ཅད་འདུལ།	Fire-hog	མེ་ཕག།
22	Sarva Dhāri	ཀུན་འཛིན།	Earth-mouse	ས་བྱི།
23	Virodhi	འགལ་བ།	Earth-ox	ས་གླང་།
24	Vikriti	རྣམ་འགྱུར།	Iron-tiger	ལྕགས་སྟག།
25	Khara	བོང་བུ།	Iron-hare	ལྕགས་ཡོས།
26	Nanda	དགའ་བ།	Water-hare	ཆུ་འབྲུག།
27	Vijaya	རྣམ་རྒྱལ།	Water-serpent	ཆུ་སྦྲུལ།
28	Jaya	རྒྱལ་བ།	Tree-horse	ཤིང་རྟ།

29 Mada
སྨྱོས་བྱེད།
Tree-sheep
ཤིང་ལུག།

30 Durmukha
གདོང་ངན།
Fire-ape
མེ་སྤྲེ།

31 Hemāvalambi
གསེར་འཕྱང་།
Fire-bird
མེ་བྱ།

32 Vilambi
རྣམ་འཕྱང་།
Earth-dog
ས་ཁྱི།

33 Vikāri
སྒྱུར་བྱེད།
Earth-hog
ས་ཕག།

34 Sarvavati
ཀུན་ལྡན།
Iron-mouse
ལྕགས་བྱི།

35 Sāva
འཕར་བ།
Iron-ox
ལྕགས་གླང་།

36 Çubhakrit
དགེ་བྱེད།
Water-tiger
ཆུ་སྟག།

37 Çobhana
མཛེས་བྱེད།
Water-hare
ཆུ་ཡོས།

38 Krodhi
ཁྲོ་མོ།
Tree-dragon
ཤིང་འབྲུག།

39 Viçva bandhu
སྣ་ཚོགས་དབྱིག།
Tree-serpent
ཤིང་སྦྲུལ།

40 Parābhava
ཟིལ་གནོན།
Fire-horse
མེ་རྟ།

41 Pravanga
སྤྲིན།
Fire-sheep
མེ་ལུག།

42 Kīlaka
ཕུར་བུ།
Earth-ape
ས་སྤྲེ།

43 Saumya
ཞི་བ།
Earth-bird
ས་བྱ།

44 Sādhārana
ཐུན་མོང་།
Iron-dog
ལྕགས་ཁྱི།

45 Virodhakrit
འགལ་བྱེད།
Iron-hog
ལྕགས་ཕག།

46 Paridhārī
ཡོངས་འཛིན།
Water-mouse
ཆུ་བྱི།

47 Pramādi
བག་མེད།
Water-ox
ཆུ་གླང་།

48 Ananda
ཀུན་དགའ།
Tree-tiger
ཤིང་སྟག།

49 Rākṣasa
སྲིན་པོ།
Tree-hare
ཤིང་ཡོས།

50 Anala
མེ།
Fire-dragon
མེ་འབྲུག།

51 Pingala
དམར་སེར་ཅན།
Fire-serpent
མེ་སྦྲུལ།

52 Kāla dûti
དུས་ཀྱི་ཕོ་ཉ།
Earth-horse
ས་རྟ།

53 Siddhārtha
དོན་གྲུབ།
Earth-sheep
ས་ལུག།

54 Rudra
དྲག་པོ།
Iron-ape
ལྕགས་སྤྲེ།

55 Durmati
བློ་ངན།
Iron-bird
ལྕགས་བྱ།

56 Dundubhi
རྔ་ཆེན།
Water-dog
ཆུ་ཁྱི།

57 Rudhirura
ཁྲག་སྐྱུག།
Water-hog
ཆུ་ཕག།

58 Raktākṣi
མིག་དམར།
Tree-mouse
ཤིང་བྱི།

59 Krodhana
ཁྲོ་བོ།
Tree-ox
ཤིང་གླང་།

60 Kṣayaka
ཟད་པ།
Fire-tiger
མེ་སྟག།།

APPENDIX VI.

Diary of a Journey to *Lhasa in 1882* *

By Sarat Chandra Das.

༄༅། ཙ་ཏྲ་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་ལ། སྤྱན་ཤ་ར་ཏ་ཙནྡྲ་དཱ་ས་ལྷ་ལྡན་ཕྱོགས་སུ་བཞུད་པ་བསྐོར་འགྲོ་སྐབས་ལ། སྐྱབས་རྗེ་བཀྲིན་གསུམ་ལྡན་རྡོགས་འཆང་ † རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས། མི་རྗེ་པ་ལྷའི་ལྷ་ལྕམ་སྐུ་ཞབས་ཆེན་པོར་བཀྲིན་བླ་ན་མ་མཆིས་པས་འདི་རྣམས་ལ་ལམ་བར་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་འཛིན་བཟང་རོགས་བསྐུངས་པས། ལྷ་ལྕམ་སྐུ་ཞབས་ནས་ཀྱང་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་འཐོབ་སྟེ་ལྷ་ལྕམ་སྐུ་ཞབས་གོང་ཟླའི་ཚེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་རྒྱལ་རྩེར་ཕེབས། དེ་ནས་ལྷ་ཟུར་ཕྱོགས་སུ་ནམ་ཕེབས་ཀྱི་བཀའ་གསལ་རྗེས་སུ་གནང་རྒྱུ་གསུངས་པས། དེའི་བར་ནམ་དུས་ངན་པའི་གངས་རླུང་ཆེན་པོ་རྒྱབ་པར་ཏེན། སྤྱན་ལ་འཛིན་དུ་ཟླ་ཚམ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་ཙུང་ཞིག་ངན་དུ་སོང་བ་དང་། ཕྱལ་དུ་འགྲོ་མི་ཐུབ་པ་དང་བཀའ་གསལ་རྗེས་སུ་གནང་རྒྱུ་གསུངས་པས། སྤྱན་ཀྱང་སེམས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་བྱུང་ལ། ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་རྡོ་འབྲིང་པོ་བྲང་ནས་སྐུ་ཞབས་ ‡ རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཕྱག་མཛོད་སྐུ་ཞབས་གཉིས་ལྷན་དུ་ཚོས་སྡེར་ཕེབས། དེ་ནས་ཕྱག་མཛོད་སྐུ་ཞབས་ནས་སྐྱབས་རྗེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཚོགས་དབུས་སུ་སྤྱན་འདྲེན་ཏེ་དགེ་འདུན་ལ་གཉེན་བསྐུར་མང་འགྱེད་བཟང་པོ་དང་སྐྱབས་རྗེ་ཆེན་པོར་བཟོ་སྨོན་སྐྱབས་འཇུག་ཕྱིར་འབུལ་བཟང་པོ་མཛད། དེ་རེ་ཉིན་སྐྱབས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནས་འབྲིང་ཆོས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཡང་རྩེར་ཏེན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སྦྱོར་འབུལ་མཛད་ཀྱིའི་ལས་གྲ་ཚོགས་པའི་སར་བཟོ་རིགས་པ་རྣམས་ལ་འཚུགས་རྟེན་ཀྱི་གསོལ་རས་བླ་ན་མ་མཆིས་པ་སྩལ་བས་ཕྱག་མཛོད་དུང་ཆེན་ལགས་དང་ཞབས་ཞུ་རྣམས་ལ་སྤྲོ་ལ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་། སྤྱན་ཀྱང་གཟུགས་ཁམས་མི་བདེ་བས་དེ་ཉིན་དཀའ་སྟོན་ལ་ཡོང་ཚོད་མ་ཐུབ། ཆོས་ཉིད་ལྷ་ལྕམ་སྐུ་ཞབས་ནས་
༢༨
སྐྱབས་རྗེ་ཆེན་པོ་རེ་དྲུང་དུ་ལམ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་བཏག་ཞུ་མི་ཐུ་ཆར་འགྱུར་པས་ཕྱི་ཕེབས་སུ་ཆོས་ལ་ངེས་པར་ཕེབས་དགོས་ཀྱི་བཀའ་གསལ་
༢༥

---

* རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བང་ག་ལའི་ཡུལ་གྱི་ཙ་ཏི་ག་ཨོང་ཟེར་བའི་མ་ཧོ་ད་དྷི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ་གྱི་ས་གནས་པཎ་ཆེན་ནཱ་ར་པའི་བླ་མ་པཎ་ཆེན་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ཧི་ས་ངའི་འབྲུངས་སའི་ཙག་ཤྲཱ་ལྷ་ལ་བརྟེན་པ་པཎ་ཆུང་ཤྲཱི་ཤ་ར་ཏ་ཙནྡྲ་དཱས་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དཔལ་ལྡན་བོད་ཀྱི་གནས་མཆོག་ལྷ་ས་ལ་དང་བསམ་ཡས་སོགས་ལ་འགྲོ་སྐབས་བྲིས་པའི་ལམ་ཡིག་ཞོར་བྱུ་འདིར་བཞུགས་སོ།།

† འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་ཀླུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་སེང་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། ཀླུའི་བྱང་ཆུབ (Nâga Bodhi) was born in Varendra Bhûmi.

‡ རྡོ་འབྲིང་པོ་བྲང is རྡོ་པ་འབྲིང་རྩེའི་པོ་བྲང་། the four storeyed lofty castle of Dong-tse. It was the ancestral residence of *Sha-peh* Lonchen Phalha ཞབས་པད་བློན་ཆེན་པ་ལྷ་ཚང་།

པོར་ཕེབས་པར་རྟེན། དེ་ཕྱལ་ཕྱག་མཛོད་དྲུང་ཆེན་ལགས་ནས་ཕྱུན་གྱི་ལམ་བར་དང་གང་གྱི་རི་ཉེ་མགོ་རྣམས་ཁྲ་བརྡུས་ཀྱི་འདེབས་ཆ་བྱས་ནས། ཕྲན་དང་བྲན་ཀྱི་ཟླ་བོ་དྲུང་ཆེང་བཀྲས་དང་དཔལ་རྡོར་ཞྭམ་སྐུ་ཞབས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་ཕྱི་ནོར་རྡོར་འབད་གོང་རྗེ་ལགས་བཅས་ཕྱི་འབྲོང་པོ་བྲང་དུ་ཕྱག་མཛོད་ཆེན་པོ་འི་སྐུ་དྲུང་དུ་ཕྱག་འབུལ་ཞུ་བར་བཅར་ཐོག་ཕྲན་ལ་གསོལ་རས་གསོལ་ཞིབ། ཇ་ཆག། གསོལ་མར་བཞེས་འབྲས། གསོལ་ཚིག་དངུལ་ཏཾ་གསུམ་མཇལ་དར། དེ་མཚུངས་དྲུང་ཆེང་བཀྲས་ལ་ཏཾ་གསུམ་དང་མཇལ་དར། དཔལ་རྡོར་ལ་ཏ་གཉིས་དང་མཇལ་དར་བཅས་གསོལ་རས་སྩལ་ཏེ་ཕྱུན་གྱི་ཟླ་བོ་གང་དག་དང་གནས་རྣམས་ཕྱལ་མཇལ་གྱིས་མགྱོགས་ཐབས་ཕྱག་རྒྱུའི་བཀའ་སློབ་བཟང་པོ་ཡང་ཡང་གནང་། ཆོས་ཉིད་ཟླ་དྭ་སྐྱབས་རྗེ་ཆེན་པོ་འི་དྲུང་དུ་བཅར་ནས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ་ཞུ་བར། བདག་[25] ལ་ལམ་བར་སོགས་དང་བགེགས་བར་བྱ་བ་ཡམ་འགྲོ་ཡོང་མིན་གྱི་སྐྱབས་འཇུག་ཞུས་པས། སྐྱབས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནས་བསྐྱབས་འཇུག་དང་། གསོལ་རས་སྩལ་ནས་མགྱོགས་པར་ཕྱག་ཤོག་བཀའ་ཕེབས་རྫིང་། དེ་ནས་ཕྱག་མཛོད་དྲུང་ཆེན་ལགས་ནས་མཇལ་དར་དང་གསོལ་རས་གནང་ཐོག་ཕྱག་འབུལ་ཞུས་ཏེ་ཐོན་པས་ལམ་བར་ལ་མཁར་གསར་ཞིང་གྱི་ལས་བྱེད་དང་། རྫིང་དཔོན་ཆེན་པོ་ཆུ་བབ་ཆུས་ཁྱེངས་པ་སོགས་འཁྱེར་ཡོང་བ་དང་ཐུགས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱང་རྫིན་ཏུ་དགའ་བ་བྱུང་། ཐྱང་ཆུའི་འགྲམ་རྒྱུད་ནས་རྒྱལ་རྩེར་སླེབས། དེ་ནས་མི་རྗེ་པ་ལྷའི་དགོན་གཞིས་གོང་རྒྱལ་དགའ་དུ་ལྷ་ཞྭམ་སྐུ་ཞབས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བཅར་ནས་བཀའ་སློབ་ཞུས། ལྷ་ཞྭམ་སྐུ་ཞབས་ནས་ངེས་ཀྱི་ཕྱུན་མཛོད་འདི་པ་ལུས་ནད་ཀྱི་ཟིན་ཏེ། ལོ་མང་པོ་སོང་བས་འདི་ངན་ཐབས་ཀྱི་སྨན་བཅོས་འདྲ་ཡོད་པ་བརྟམས་ནས་དེ་ཉིན་ཞབས་ས་སྒོ་བཞིར་ཡིན་པས་དེར་འགྱུར་པ་ཤོག་ཅེས་གསུངས། དེ་ནས་ཕྲན་རྣམས་རྗེས་སུ་བསྡད་ནས་ཕྱག་མཛོད་ལགས་སུ་གསོལ་སྨན་ཞུ། ཕྱག་མཛོད་ལགས་ནས་གསོལ་ཇ་གསོལ་ཚིག་ཐོག་མཇལ་དར་དང་སྣམ་བུ་ཕྲིག་སྤྲུགས་གཉིས་བཅས་གནང་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་རྗེས་སུ་མཇལ་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཕྱིར་འབུལ་ཞུས་ཏེ་ཐོན་པའི་ལམ་བར་གྱི་གཡས་སུ་སྡེ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞུང་པོ་ཅན་ཟེར་བ་དེ་དང་། དེ་ནས་ཤར་དུ་ཕྱིན་པའི་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཕེལ་གླིང་དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་སྡེ། དེ་ནས་ཤར་དུ་ཕྱིན་པའི་གཡས་སུ་བློ་བྲང་གི་གཞིས་ཁ་གྲ་ཁྲུད། དེའི་བར་གངས་རྒྱུས་བཅད་པའི་སྟོ་རོས་ལ་བབ་རི་རི་ལམ་རྗེ་ཟིན་རྩམ་ལ་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་གནས་རྙིང་། དེ་ནས་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་གཡས་གཡོན་དུ་སྡེ་གྲོང་མང་པོ་དང་། རྫོང་དུས་དམག་པས་བྱས་པའི་འཛིང་རག་དང་། གྲོང་ཞིག་རལ་མང་པོ་ཡོད། དེ་ནས་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་གཡས་སུ་སྡེ་གྲོང་མང་པོ་སྟོང་བའི་ས་ཞིག་འདུག་པས་དེ་སྔོན་དུ་སྐྱབས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་གྲུབ་གྲྭ་ཚང་དུ་ཕེབས་སྐབས་འདི་སྟོན་གྱི་དུས། གཞིས་རྩེ་ཁྲིམ་དང་པོ་ཆགས་ས་དེ་འདི་འདྲ་གསུངས། དེ་ནས་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་གཡས་གཡོན་ལ་ཡང་དགེ་བསྙེན་གསུམ་གྱི་དགོན་པ་དང་། གྲོང་མང་པོ་ཡོད་པའི་བར་ལམ་འཕྲང་ཀྱང་ཅུང་ཞིག་ངན་པའི་ཐོག་ཏུ་སྐུ་གདུང་ཐམ་པ་ཐོན་ནས། དེ་ནས་བྲེལ་མྱུས་ཀྱི་ཕྱིན་པའི་ལྷ་ཞྭམ་སྐུ་

ཤྲཱི་ཤ་ར་ཏ་ཙན་དྲའི་ལམ་ཡིག ‖

ཞབས་དཔོན་འཁོར་རྣམས་ཉི་བཞི་ཐན་པོ་ནས་བཞུགས་གྲ་སྒྲིགས་འདུག་པ་རེ་སྐུ་དྲུང་དུ་ས་སྒོ་ད་མཚམས་སུ་སླེབས་ནས་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར། ལྷ་ཞུམ་སྐུ་ཞབས་ནས་སྟེ་འདི་པ་ཁམས་མི་གཙང་བ་འདུག་པས་ཇོ་ཐུབ་གནས་ཙང་ཡང་བབ་འབྲེལ་ལས་མ་བྱུང་གསུང་། དེར་རྟེན་ནས་ཕྱིན་ལ་ཡང་གནས་ཙང་ཞིག་འཚོལ་སླབ་ཟླ་བོ་གཉིས་ནས་བྱས་རུང་། མ་བྱུང་བས་ཕྱིན་ཀྱང་དེའི་ནུབ་ཏ་ར་འ་ཐོག་འོག་ཏུ་ཉལ་དགོས་བྱུང་ངར་རྟེན་ཐོད་ནས་གཟུགས་ཁམས་མི་བདེ་བའི་ཁར་དེའི་ནུབ་འཁྱགས་སྐྱིན་གྱིས་ནད་གཞི་ཡང་སླར་སྡུག་ཏུ་སོང་། ཚེས་ཉིན་རྡོ་བཞི་ནས་ཕྱིན་ ༢༦ པའི་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་རྫོང་ཡིན་ཟེར་བའི་ཁང་པ་མཐོན་པོ་ཞིག་དང་དེའི་འགྲམ་ཆུ་གཉིས་འཛོམས་གཡས་ཆུ་མྱང་ཆུ་དང་ཉི་རོའི་ཆུ། དེ་ནས་ལྷོ་རྒྱུད་ནས་ཕྱིན་པ་རེ་གཡོན་རིའི་འདབས་ལ་ཁ་བོ་དགོན་པ་ཟེར་བ་ཆོས་ལུགས་རྙིང་མ། དེ་ནས་ཕྱིན་པའི་རྭ་ལུང་དུ་སླེབས་ནས་རྭ་མྱང་ཆུའི་ལུང་ཐན་པོས་བཞུགས་གྲ་སྒྲིགས་འདུག། ཕྱིན་དང་ཟླ་བོ་གཉིས་བཅས་ཁང་པའི་ཟུར་གཅིག་ཏུ་བསྡད། དེ་ཉིན་ལམ་བར་ལ་ཁ་བ་དང་རླུང་ཆེ་བ་དང་། ་ས་ཆ་ཡང་ཁ་མཐོ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ནད་གཞི་དེ་ཡང་སླར་ཙ་གྲང་གི་འཕྲུལ་བྱས་ཏེ་ཟུང་གཞི་ཧྲི་བ་བྱུང་། དེ་ནས་ཚེས་ ༢༧ ཉིན་རྭ་ལུང་གི་མྱང་ཆུའི་ལྷོ་རྒྱུད་ནས་ཕྱིན་པའི་གཡས་གཡོན་དུ་འབྲོག་སྡེ་མང་པོ་དང་། བུམ་ཐང་ཟེར་པའི་གྲོང་གཅིག་འདུག། དེ་ནས་ཁ་རོ་ལའི་ལ་མཚམས་ཟིན་པའི་ཆུའི་གཡས་རྒྱུད་ནས་ཕྱིན་པའི་ཆུ་དེ་ཁར་ནང་ཧྲུ་ཆུ་ཁ་ཤར་བསྟུས་ལམ་མཇོར་འཛིན། ལྷོ་ནས་རྒྱུག་པའི་ཆུ་དེ་མྱང་ཆུར་འདྲེས། ཡང་ཁ་རོ་ལའི་གཡས་རྒྱུད་ཕྱིན་པའི་ཕྱོགས་ན་ལྷ་གནོད་སྦྱིན་གང་བ་བཟང་པོ་བཞུགས་པའི་གངས་རི་དང་ཙཧལ། གངས་རི་དེ་ཡི་ཆུ་ཁག་གཉིས་འདུག་པས། གཅིག་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུག་པའི་དེ་ཡི་མིང་མྱང་ཆུ་དང་། གཅིག་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུག་པའི་མིང་ཁར་ནང་ཧྲུ་ཆུ་མིང་གོང་ཆུ་གཉིས་འདྲའོ ‖ དེ་ནས་ཕྱིན་པའི་འཛའ་བ་ཟེར་བའི་གྲོང་གཅིག་འདུད་པ་དེར་གསོལ་ཇ་བཏང་། དེ་ནས་ཁར་ནང་ཧྲུའི་ཆུ་གཡས་རྒྱུད་ནས་ཕྱིན་པའི་ལམ་བར་ལ་སྣིང་ལ་ཟེར་བའི་གྲོང་ཁ་ཤས་ཙམ་འདུག། དེ་ནས་ཕྱིན་པའི་རྣམ་དཀར་རྩེར་སླེབས་ནས་མཆོད་མཁན་ཟེར་བའི་གྲོང་གཅིག་འདུག་པས་དེར་བཞུགས་སྒྲིགས་དང་། ཕྱིན་ཀྱང་ལྷ་ཞུམ་སྐུ་ཞབས་ཆེན་པོའི་སྐུ་མདུན་དུ་བཅར་ནས་ཐུགས་དགྱེས་པའི་ཞལ་ཤོབ་མང་དག་ཞུས། དེའི་སྐབས་སྙོར་རའི་ནང་ལྷ་ལྡན་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་བའི་འགྲུལ་པ་འབྲུམ་ནད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་མི་ཞིག་འདུག། དེ་ལ་རིམ་གྲོ་བྱེད་མཁན་དགེ་སློང་གཅིག་དང་ལམ་མཉམ་དུ་དེར་སླེབས་འདུག་པས། དེ་ལྷ་ཞུམ་སྐུ་ཞབས་ཀྱིས་གཟིགས་པས་ཐུགས་སེམས་ཀྱང་མི་བདེ་བ་བྱུང་བས་དཀོན་མཆོག་རང་གི་ཐུགས་རྗེས་དཔའ་མོ་ཨོ་ཡོང་ངམ་གསུངས། དེ་ཉིན་ཕྱིན་ཀྱང་རྭ་ལུང་ནས་བཟུང་ཏེ་ཚིབས་རག་གི་ཞབས་ཕྱིར་མཉམ་དུ་བཅར་བས་ཏ་རྡིལ་འགྲོ་རྒྱུད་རིང་སྤངས་ཀྱི་འཕྲུལ་སྐྱེན་དང་། མ་ཟད་དེའི་ནུབ་མལ་ཟན་ཞན་པའི་འཁྱགས་སྐྱིན་དང་། འཁྲུགས་པ་གཉིས་དུས་འཛོམས་ཀྱི་ན་ངར་རྟེན། ཚེས་ཉིན་ལྷ་ཞུམ་སྐུ་ཞབས ༢༨ དང་ལྷན་དུ་བཅར་རྩིས་ཡོད་རུང་། ཕྱིན་གྱི་ནད་བབ་ཤིན་ཏུ་ཧྲི་བས་བཅར་མ་ཐུབ། དེ་ནས་ཟླ་བོ་གཉིས་ནས་བཞུས་པོར་ལུང་

ཤྲཱི་ཤ་ར་ཏ་ཙན་དྲའི་ལམ་ཡིག།།

པ་འདི་ལ་སྨན་པ་དང་ལུང་བརྟག་ཞུ་འདུ་གནང་མཁན་ཨེ་ཡོད་ཟེར་འདྲི་བས། གནས་པོ་ནས་སྤྱི་འདི་ཡི་ནང་ལ་སྨུ་ཁྱིམ་དེ་འདྲ་མེད་པས། ཡིན་རུང་སྐྱབས་མགོན་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་བཞུགས་པའི་དགོན་པ་ཕ་གིའི་བཅར་ན་དེར་སྨན་བཅོས་དང་རིམ་གྲོ་ནོར་བས་ཡག་པོ་ཡོང་ཏེ། དེང་སྐབས་སྐྱབས་མགོན་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་མཇལ་ཁ་འདུ་ཨེ་ཡོད་མེད་ཤེས། ཡིན་ཀྱང་སྨན་པ་ཞན་པ་ཞོན་པ་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་བ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བཅར་ནས་རྒྱུ་མཚན་དང་གནས་ཚུལ་སོགས་གསལ་པོ་ཞུས་ཟེར་བྱུང་། དེ་ནས་ལྷ་ལྕམ་སྐུ་ཞབས་ཀྱི་ཞབས་ཕྱི་ནམས་ནས་དེ་རང་བྱས་ཏེ་ཕེབས་ན། ལྷ་ལྕམ་དང་སྐྱབས་མགོན་གཉིས་སྐུ་ཉེར་སོང་བས་ཕྱག་བྲིས་ཞིག་ཕུལ་ཆོག་གསུངས། དེ་ནས་ཞབས་ཕྱི་ནམས་ནས་ལྷ་ལྕམ་སྐུ་ཞབས་ལ་ཞུས་ནས་སྐྱབས་མགོན་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་ཞུ་ཡིག་གཅིག་བཀང་སྟེ་ཡིག་གེ་འདི་ལ་མཐུས་ཚང་ཡོད་པས་སྐྱབས་མགོན་གྱི་དྲུང་དུ་བཅར་ནས་སྐྱབས་འཇུག་གསུང་བརྟག་དང་། གཞན་ཡང་དགོས་བྱེད་ཅི་འདྲ་ཡོད་པ་ནམས་འཚེར་མེད་ཞུས་ཆོག་པ་ཡོད་པས་ཞུས་ཤིག་གསུང་། དེ་ནས་ལྷ་ལྕམ་སྐུ་ཞབས་དང་ལྷ་སྲས་བཞེས་གཞོན་གཉིས་ལྷན་རྒྱས་ནས་ནད་གཞི་ཆེ་པོ་འདུག་པའི་བླ་པོ་བ་གཉིས་ནས་ཀུང་བདག་དོན་བདག་ཉིད་ཀྱི་བླ་པོ་ཏུར་ཐག་བྱས་ཏེ་ནད་པ་དྲག་བརྟན་ལྷ་རྣོན་པ་བཟིམས་ཤག་རང་དུ་ཤོག་ཅེས་གསུང་། དེར་རྗེན་ལྷ་ལྕམ་སྐུ་ཞབས་དང་ལྷ་སྲས་རྣམས་གཉིས་ཞབས་ཕྱི་རྣམས་ཀྱི་བཀྲིན་ལ་བསམ་ན་ལྷན་ཀུང་སྔན་དུ་བཅར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ནས་འདོད་ཀུང་། ལུས་སེམས་ནད་པ་ཞི་དྲག་པོས་བཏུངས་པས་སྔན་དུ་བཅར་རྒྱུའི་རེ་བ་ནི་ཟད་སོང་། དེ་ནས་བླ་པོ་གཉིས་དང་བརྟུན་བཅས་ཁྱིང་དུ་དལ་མུས་ཀྱི་ཕྱིན་ནས་ཆོས་སྡེའི་ཞུབ་སྒོ་ཞི་འཁྲུམ་དུ་བསྡད། བླ་པོ་གཅིག་གི་ཞུ་ཡིག་འཁྱེར་ཏེ་ཨམ་ཆི་ལགས་ཙོ་དཔྱོད་ཀྱི་བཟིམས་ཤག་ཏུ་བཅར་ནས་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་ཞུས་པ་དང་། མ་ཟད་བླ་པོ་གཅིག་དང་ཨམ་ཆི་གཞོན་པ་གཉིས་ཐོན་ངོ་ཤེས་རེད་འདུག་པས། ངོ་ཤེས་ཡོད་པར་རྟེན། ཨམ་ཆི་ལགས་ནས་རོགས་རམ་གྱི་སྐྱབས་མགོན་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོར་སྐུ་ཞབས་ལྷ་ལྕམ་ནས་བཞང་བའི་ཕྱག་བྲིས་དང་བསྔུང་ཏག་གི་ས་བོན་དང་སྐྱབས་རྟེན་ཏཾ་ཀ་དང་བཅས་ཕུལ། དེ་ནས་ཨམ་ཆི་ལགས་ནས་དགེ་ལེགས་ནམ་རྒྱལ་ཟེར་པའི་ཤག་ཏུ་བཏས་ཚང་བ་ཡར་ནས་དེ་ཕྲུལ་གསོལ་སྨན་ཞུན་གཅིག་བཏང་ནས་སྨན་ཡོན་ཏཾ་ཀ་དང་དར་བཅས་ཕུལ། དེ་ནས་སྐྱབས་མགོན་ནས་བསྟུངས་བརྟག་བཀའ་ཕེབས་གནང་ནས་ནད་བབ་ཕྱི་བས་སྒྲོ་ག་སྐྱོན་གྱི་ཉན་ཁ་ཆེ་བས་ཞབས་རིམ་ནམས་འཕྲུལ་སྒྲུབ་དགོས་རྒྱུ་དང་། བཙོ་ཆེར་བཀྲིས་རྫུན་པོ་ཡོང་བ་དང་། ལྷག་པར་ལྷ་ལྕམ་སྐུ་ཞབས་ནས་གསུང་བྲས་སོགས་གནང་བར་དགོས་བྱེད་ཇི་འདྲ་དགོས་པ་ནམས་འདི་ཁ་ནས་འཚེར་མེད་ཡོང་ཞིག་གསུངས། དེ་ནས་ཚོགས་ཆེན་དུ་ཇ་མར་ཕྱི་ཞལ་འདེབས་དང་ཡུང་ཏག་ཏཾ་གཅིག་དང་དར་བཅས་ཕུལ་ནས་ཞབས་བརྟན་ཡང་དག་སྒྲུབས། ཆོས་ཉིད་ཚོགས་ཆེན་དུ་མང་ཇོད་ཏཾ་སྲང་གང་དང་དགེ་འདུན་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལ་རེ་རེར་ཏཾ་མེད་ཁ་རེ་ཕུལ་ནས་ཞབས་
༢༥
བརྟན་ནམས་རིམ་པར་སྒྲུབས། དེའི་ཉིན་སྐྱབས་མགོན་དང་། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་འཇུག་ཕྱིར་ཏཾ་གཉིས་དང་དར་བཅས་ཕུལ

བློ་ཤ་ར་ཏ་ཙན་དྲའི་ལམ་ཡིག།

བའི་བཀའ་ལན་དུ་སངས་རྒྱས་འོད་བསྲུང་གི་རིང་བསྐྱེལ་རྫིན་རླབས་ཆེན་པོ་རེ་རིལ་བུ་གཅིག་གསོལ་རས་གནང་། ཆོས་ཉིད་ཚོགས་ཆེན་
༣༠
དུ་ཞལ་འདེབས་ཇ་མར་དང་ཕྱུང་ཏག་ཏཾ་གཅིག། སྐྱབས་རྗེར་ཏཾ་གཉིས་དང་དར་བཅས་ཕུལ། ཡང་རིང་རིལ་བ་ཅིག་གནང་དེ་ནས་
ཨམ་ཆི་ལགས་སུ་སྣན་ཡོན་ཏཾ་སྲང་གང་དང་དར་བཅས་ཕུལ། ཆོས་ཉིད་ཡང་ཚོགས་ཆེན་དུ་ཞལ་འདེབས་གོང་དང་རྒྱངས་རྗེན་ཏཾ་བ་རེག
༧
དང་དར་གཅིག་ཕུལ། ཡང་བྱིན་རྟེན་རིལ་གཅིག་གནང་། ཚེ་གླིང་སྤྲུལ་སྐུར་སྐྱབས་རྗེར་ཏཾ་གསུམ་དང་དར། སྐྱབས་མགོན་ལ་ཚེ་སྒྲུབ་
རྫོང་ཏཾ་བཅུ་དང་དར། ཆོས་ཉིད་ཞབས་བརྟན་ཟུར་གསལ་བརྒྱད་སྟོང་པ། ཆ་གསུམ་རྒྱལ་གསོལ། གསེར་སྐྱེམས་འཆི་བསླུ། སྤོབ་
༢
སུ་བསླུ་བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཐེམས་ཏཾ་དཀུ་དང་ནོ་གང་བཅས་སོང་། ཆོས་ཉིད་ཨམ་ཆི་ལགས་ཀྱི་གསོལ་སྨན་གྱི་ཕན་སྐྱེས་རང་མ་བྱུང་བས། ཨམ་ཆི་
༣
རྗེ་དྲུང་ལགས་ཀྱི་གསོལ་སྨན་གྱི་ཡང་ཕན་སྐྱེས་མ་བྱུང་། ཆོས་ཉིད་ཚེ་གླིང་སྤྲུལ་སྐུ་ནས་ཐུགས་ཏུ་ཕྱུས་ཏེ་བཏང་ཀྱང་དེ་ཡི་ཡང་ཕན་སྐྱེས་མ་བྱུང་།
༨
ཆོས་ཉིད་སྐྱབས་མགོན་ལ་སྐྱབས་འཇུག་རྗེན་ཏཾ་ལྔ་དང་དར་བཅས་ཕུལ་ནས་སྨན་པ་འདི་རང་རྗེན་ན་ལེགས་སམ་ཕུས་པས། སྐྱབས་མགོན་
༥
ནས་སྐྱེ་ཕེབས་སུ་འདི་རང་དུ་བརྫད་ནས་སྨན་པ་གཏུགས་མུས་རང་བཟང་། ཨམ་ཆི་ལགས་སུ་ཡང་རྒྱུར་སྨན་ཡོན་རྒྱ་ཏཾ་ལྔ་དང་དར་
བཅས་ཕུལ་ནས་ཡང་སྨར་གསོལ་སྨན་གསར་སྦྱོར་གྱི་གསོལ་རས་ཕུགས་རྗེ་ཆེ་བ་ཕུས། ཆོས་ནས་བཟུང་སྟེ་ཕྲན་བུའི་སྨན་གྱི་ཕན་སྐྱེས་
༦
དང་ནད་བབ་ཡང་ངོ་ཡང་དུ་སོང་། སྐྱབས་མགོན་ནས་ལྷ་རབ་བྱུང་ན་ཏ་ཕྱག་ཁྲུང་གསུམ་གྱི་དབང་། དེ་མིན་ཏ་མགྲིན་གྱི་དབང་
མ་བྱུང་བར་ཐབས་མེད་འདུག་གསུང་། ཡང་སྐྱབས་མགོན་ལ་སྐྱབས་རྗེན་ངན་གསོལ་རྫོང་ཐེམས་ཏཾ་སྲང་གང་ཕུལ་ནས་ཚེ་མདོ་གཟུང་
གི་དབང་ཕུགས་རྗེ་ཆེ་བ་ཕུལ། ཚེ་གླིང་སྤྲུལ་སྐུ་ནས་ཏུབ་ཕྱོགས་ནས་དངོས་རིགས་རྩ་ཆེན་གྱི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་འབྲང་བའི་ལན་འདུག་
གསུང་། ཆོས་ཉིད་ཨམ་ཆི་ལགས་ནས་ད་སྒོ་ག་སྒྲོན་གྱི་ཉེན་མེད་འདུག་པས། དེ་རིང་ནས་བཟུང་ཁ་གསོས་གཏོང་གསུང་བསམ
༩
ཕྱིང་དུ་ཤ་གསར་མེད་པས་ནམ་དཀར་ཙུར་མི་ཞིག་བཏང་ནས་ཁ་གསོས་བཏང་། ཆོས་ཉིད་ཚེ་ཏ་གཟུང་གི་དབང་ཕུས་ནས་སྐུ་ཡོན་ཏཾ་
༡
བཅུ་ཐམ་པ་དང་དར་བཅས་ཕུལ་ནས་ཡང་སྔིང་ལྷ་ཟུར་དུ་འགྲོ་རྩིས་ཡོད་པས་ཐུགས་སྨོན་སྐྱབས་འཇུག་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ་ཕུས། སྐྱབས་
མགོན་ནས་ཆོས་བར་འདིར་བྱོད་པ་བཟང་དེ་ནས་བརྟག་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིན་ཚོག་གསུང་། ཡང་རིང་བསྐྱེལ་གསུམ་གནང་། ཕྱན་རང་བའི་
༧༨...༧༥
བར་སྦྱོད་རྩིས་ལ་ཨམ་ཆི་ལགས་ནས་ནད་གཞི་སྐྱོན་བར་མེད་འདུག་པས་འགྲོ་ན་ཆེ་རྒྱུས་ཡིན་པས་སང་ཉིན་སྐྱབས་མགོན་གྱི་བཀའ་བཞིན་
སྡད་ན་ཡང་། གནང་ཉིན་ངེས་པར་འགྲོ་རྩིས་བཀྱེས་གསུང་། ཆོས་ཉིད་ཐུད་ནས་སྐྱབས་མགོན་ལ་ཨམ་ཆི་ལགས་ནས་ནད་གཞིར་
༤
བགེགས་སྐྱོན་མི་ཡོང་གསུང་བྱུང་བས། སང་ཉིན་ཕྱིན་ཚོག་པ་ཕུས། སྐྱབས་མགོན་ནས་བྱིན་རྟེན་རྫེ་འཛོམས་དང་། ཕྱག་

ཞྭ་ཤ་ར་ཏ་ཙན་དྣའི་ལམ་ཡིག།།

མདུད་སོགས་གནང་ནས་མར་ལམ་གྱི་དགོས་བྱེད་གང་དགོས་འདི་ནས་ཡོང་ཞིག་མ་ཟད་ཡར་ལམ་ཀྱང་འདིར་ངེས་པར་ཤོག་ཅིག་གསུང་། དེ་ནས་ཨམ་ཅེ་ལགས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བཅར་ནས། སང་ཉིན་བྱིན་ཆོག་པ་ཡོད་པས་ལམ་བར་གཏོང་བྱེད་སྐྱིན་ཞིག་གསོལ་རས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ་ཐུས། སྐྱབས་མགོན་བཀྲིན་གསུམ་ལྡན་ཞབས་ཟུར་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་བཀྲིན་དང་། སྐྱབས་མགོན་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ། ཨམ་ཅེ་རྣམས་བཅོ་འི་ཐུགས་རྗེའི་བྱིན་མཐུར་རྟེན། ཕྱིན་ཀྱང་ལུས་སྒྲིག་མ་བྲལ་ཙམ་ནས་ཆོས་ཉིད ༡༠ ལྷ་རྣམ་དུ་བོན་པའི་ལམ་མཚོའི་ཏུབ་རྒྱུད་ཕྱིན་ནས་རྣམ་དཀར་རྩེ། དེ་ནས་ཏས་ཕོ། དེ་ནས་འདམ་ལུང་། བདེ་སྨུ། དེ་ནས་སྣལ་བཟང་ཟམ་པ་མ་ཟིན་ཙམ་དུ་ཚ་ཚོགས། དེ་ནས་སྣལ་བཟང་ཟམ་པ་བོན་པའི་མཚོའི་ཤར་རྒྱུད་ནས་ཕྱིན་པའི་ཤ་ནུའི་འཕྲང་། དེ་ནས་དཔལ་སྡེ་བདེ་ཁང་དུ་ཞབས། ཆོས་ཉིད ༡༡ དཔལ་སྡེ་ནས་ཕྱིན་པའི་སྟོང་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད། དེ་ནས་ཟླ་མ་ལུང་ནས་གམ་པ་ལའི་ལ་གཤམ་ཟིན་པའི་ལ་གཉེད་དུ་ཚ་ཚོགས། དེ་ནས་ལའི་པར་རྒྱབ་ཏུ་བར་ཆོས། བྱང་ཐང་སོགས་གྲོང་མང་པོ་འདུག། དེ་ནས་ཕུགས་ཟམ་ཆུ་བོ་རི་གྲུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་དགོན་པ། དེའི་མདུན་དུ་ཆུ་ཆེན་གཙང་པོར་ཟུགས་ཟམ་དང་། གྲུ་གཉིས་ཀ་བ་མང་པོ་འདུག། གྲུ་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་པ་གཅིག་ལ་རྟ། ཆུ་བོ་རྟ་མཆོག་ཁ་འབབ། རྒྱ་གར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་ཧི་ཏ་ཟེར་བའི་གཙང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ཡིན། དེ་ནས་གྲུ་ས་ནས་གྲུ་བཏང་སྟེ་ཐོན་པས་དེ་ཉིད་རྫམ་ས་ཁར་དུ་ཞག་ས། ཆོས་ཉིད ༡༢ རྫི་མ་ས་ཁར་ནས་བྱིན་པའི་ཆུ་བཞུང་དེའི་ཕྱོའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཏུབ་ནས་གཙང་པོ་གཅིག་ཡོད། ཤར་ནས་སྐྱིད་ཆུ་གཉིས་འཛོམས་ཏེ་ལྷོ་ཤར་མཚམས་སུ་རྒྱུགས། དེ་ནས་ཉ་ལ་པ་ནང་། དེ་ནས་ལྷུང་སྟོད་སྐྱིད། དེ་ནས་རྒྱུག་པ་འཕྲང་། དེ་ནས་བ་ནམ། ལ་ཆེན་ལ་ཆུང་། དེ་ནས་སྙེ་ཐང་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་དུ་ཞག་ས། དེར་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་(དཱི་པང་ཀ་ར་ཤྲཱི་ཛྙཱ་ནའི) སྐུ་གདུང་ཡོད། ཆོས་ཉིད ༡༣ སྙེ་ཐང་ནས ཆུ་མིག་རྫིང་སོགས་གྲོང་མང་པོ། དེ་ནས་སྣོད་ལུང་ཕྱིས་ཟམ་སོགས་གྲོང་མང་པོ།།

དེ་ནས་ཞིང་གདོང་དཀར་དུ་ཚ་ཚོགས། དེ་ནས་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་མདའ་རུ་ལྷ་འབབ་དང་དེའི་ཤར་ངོས་ལ་བཞུགས་རྩང་གི་ཕོ་བྲང་། དེ་ནས་ལྷ་ལྡན་གྱི་སྣེ་ཟིན་ནས་སྐྱིད་ཚལ་ཀླུ་སྡིང་དང་། ཀུང་ཐང་ནགས་ཁ། དེའི་བྱང་ཤར་མཚམས་ཡབ་བཞིས་ལྷ་ཀླུའི་བཀའ་རྟེན་གྱི་ཕོ་བྲང་དེ་ནས་བྱེ་རགས་དང་། ཕྱོར་ནོར་བུ་གླིང་ཁ་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་ཕོ་བྲང་། དེ་ནས་ཀུན་བདེ་གླིང་རྒྱལ་པའི་སྐུ་དཀྲ་བོད་རྒྱལ་ཁྲི་པ་ཡིན། དེ་ནས་བ་མ་རི་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་ལྷ་ཁང་ཡོད། ལྕགས་པོའི་རི་དེ་ན་འཚོ་བྱེད་མང་པོ་ཡོད། དེ་ནས་བར་སྒོ་བཀའ་ཆེ་ཟེར་པའི་མཆོད་རྟེན། དེ་ནས་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་། ཞོལ་རྡོ་རིང་ཕྱི་ནང་གཉིས་པོ། དེ་ནས་ཞུང་སྒྲིབ་ཤར། ཡབ་གཞིས་ས་དབང་གཡུ་ཐོག་པའི་ཕོ་བྲང་། གཡུ་ཐོག་ཟམ་པ་ནས་ཕྱིན་པའི་ལྷ་ལྡན་ཕྱི་བར་སླེབས། དེ་ནས་

ཤྲཱི་ཤ་ར་ཏ་ཙན་དྲའི་ལམ་ཡིག།

བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་བླ་བྲང་གི་ཁང་པ་དཔལ་འཁྱིར་རབ་བརྟན་དང་། སྐྱིད་བཀོད་ཞིང་སྲིབ་རྫེར་བའི་ཁང་པ་གཉིས་འདུག་པས་སྐྱིད་བཀོད་ཞིང་སྲིབ་ཏུ་གནས་ཚང་གཡར་ནས་ཞག་བཅོ་ལྔ་བར་སྡོད། ཆོས་ཉིད་ངལ་གསོས་ནས། དེ་ནས་ཕ་ལྷའི་ལྷ་ཁྱམ་སྐུ་ཞབས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བཅར།
༡༤
དེ་ནས་ལྷ་ཁྱམ་སྐུ་ཞབས་ཀྱི་ཞོ་གསོལ་སོགས་བཏང་། དེ་ནས་ས་གའི་ཟླ་བའི་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནི་དང་རྗེ་ས་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱིང་གི་ལྷ་ཁང་བཅུ་ཤོད་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་ལྔ་ལྡན་རྭ་མོ་ཆེའི་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་སོགས་རྟེན་རྣམས་མཇལ་བར་ཕྱིན་ནས་སྨོན་ལམ་གྱི་སྐྱོར་བྱུས་ལེགས་པར་མཇལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་ཆ་དཀར་ཆག་ནང་གསལ་དང་། དེ་ནས་གཡས་སྐོར་དུ་བསྟན་རྒྱས་གླིང་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་པོ་བྲང་། གཞིས་སྡེ་རྭ་སྒྲེང་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་པོ་བྲང་། མཚོ་སྨོན་གླིང་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་པོ་བྲང་། རྭ་མོ་ཆེར་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་བཞུགས། དེ་ནས་རྒྱ་འབུམ་སྣང་རྫེར་བའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ། སྨུ་རུ། ངག་ཕྱོགས། རྒྱུད་སྨད། ཙང་སྐྱབས་པ་སྡེ་དཔོན་གྱི་གྲུས་གནམ་སྡེ་ལེགས། སྨུས་ཚུང་། ཡབ་གཞིས་རྡུན་ཁང་། རྡོ་རིང་། མདའ་དཔོན་ཕ་ལྷའི་བང་རྒྱས་ཤར། དེའི་ཤར་ཆོས་སྐྱོང་དཀར་མ་ཤར་གྱི་པོ་བྲང་། ཟུར་ཁང་མདའ་དཔོན། ཚ་རོང་། བླ་བྲང་སྙིང་པ། བསམ་གྲུབ་པོ་བྲང་། ད་ལྷ་ཡབ་གཞིས། བཤད་སྒྲ། ར་ག་ཤག་དཀའ་བློན། རམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཁག་མང་པོ་དང་། གཞན་ཡང་གྲོང་འཁྱིར་ནང་གི་ཁང་ཆེན་མང་པོ་འདུག་པའི་ནང་རྒྱ་བལ་བོད་ཧོར་སྡེ་ཁག་སོགས་ཀྱི་ཚོང་པ་མང་པོ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་པོ་ཨམ་བན་གཉིས་སོགས་དཔོན་ཁག་མང་པོ། ལྷ་ལྡན་ནས་ནུབ་ཀྱི་ཉེ་འདབས་སུ་དགོན་ཆེན་འབྲས་སྤུངས་སུ་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་འདུན་སྟོང་བདུན་བརྒྱ། དེ་ནས་བྱང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་གསེར་ར་དགེ་འདུན་ལྔ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ། དེ་ནས་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་དགོན་ཆེན་དགའ་ལྡན་གསུམ་སྟོང་གསུམ་བརྒྱ། གླིང་ཁག་སོ་སོ་དང་། གྲྭ་ཕྱི་དགོན་པ། རམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་། རྒྱུད་སྟོད་སྨད་སོགས་དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྲག་ཉིར་ཡོད། ཆོས་ཉིད་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཇོ་བོ་མཇལ་ཞུས། ཡང་ཆོས་ཉིད། དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱིང་གི་མཐོ་གཉིས་དང་
༢༢ ༢༣
གསུམ་གྱི་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་དང་ཇོ་བོ་མཇལ། ཆོས་ཉིད་ར་མོ་ཆེའི་ཇོ་བོ་མཇལ། ཆོས་ཉིད་ལྷ་ཁྱམ་སྐུ་ཞབས་ནས་སྐྱབས་དབང་རྒྱལ་རྫེར་
༢༤ ༢༥
བ་ཟླ་བོ་ལ་བཏང་གནང་སྟེ་གནས་མཆོག་རྩེ་པོ་ཏ་ལའི་ལྷ་ཁང་གི་མཇལ་ཁ་དང་། ཆབ་གཅིག་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་ཞབས་དྲུང་དུ་གསང་ཡུ་དབྱར་ཆོས་ཀྱི་ཐོན་འཛུགས་ཞུ་མཁན་དགེ་འདུན་ལྔ་བཅུ་ཙམ་འདུག་པའི་དགེ་འདུན་དང་ཆབ་གཅིག་མཇལ་ཁ་ཞུས། འདི་དུས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་སྐུ་འཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པས་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་མཚན་གསོལ་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས། ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བཞུགས། ཆོས་ཀྱི་འཆད་པ་གནང་། སྐུ་མདུན་དུ་བཞུགས་གྲལ་ཐོག་གསོལ་ཇ་གཞེས་འབྲས་གནང་། དེ་ནས་ཞབས་བརྟན་དང་གསོལ་འདེབས་མཎྜལ་སོགས་ཕུལ། ཕྱིན་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་ཕྱག་ལ་གསེར་ཏོ་ལ་༡ ཕུལ། བླ་མ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་བདག་གི་སྤྱི་བོར་ཕྱག་དབང་གནང་། ཕྱིན་ལ་ཡང་ཕྱག་མདུད་དང་བྱིན་རྟེན་སོགས་གནང་། དེ་ནས་ཟླ་བོ་དབང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱུན་རྩེ་ནམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་གྲྭ་པ་གཅིག་འདུག་པའི་དེའི་སར་བཅར་ནས་གསོལ་ཇ་གཞེས་གསོལ་གནང་། དེ་ནས་གནས་ཚང་སྐྱིད་བཀོད་ཞིང་སྲིབ་དུ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ།། སར་ཁྲ་མང་ག་ལམ།།

APPENDIX VII.

རྒྱལ་བའི་འབྱུང་རབས།

Dalai Lama's Hierarchy,

ITS ORIGIN, BOTH LEGENDARY AND HISTORICAL.

༄༅། ན་མོ་གུ་རུ་བྷྱེ།

༄༅། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ངེས་པ་ཙམ་ ནི་སོ་སྐྱེའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་མོད། འདིར་རིག་པ་ཆེན་པོ་འི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བརྗོད་ན། ཇི་སྐད་དུ།

ཆོས་སྐུ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། གཟུགས་སྐུ་འཇའ་ཚོན་བཞིན་དུ་སོ་སོར་གསལ།
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་མཆོག་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི། རིགས་ལྔ་བདེ་བར་གཤེགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

ཞེས་པ་ལྟར་སེམས་ཙམ་གསལ་སྟོང་བཟུང་འཛིན་གྲོལ་བ་འདི་ཉིད་ཐོག་མ་ནས་མ་འཁྲུལ་མ་ནོར་བ་ཆོས་སྐུ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་ཁྱབ་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཡིན། དེ་ལས་ལོངས་སྐུ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔའི་སྟོན་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་སོགས་གསལ། དེ་ལས་སྤྲུལ་སྐུ་འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱུང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྐུའི་སྤྲུལ་པའམ་སྙིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་། གསུང་གི་སྤྲུལ་པའམ་མཁྱེན་པའི་བདག་ཉིད་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། ཐུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའམ་མཐུ་སྟོབས་ནུས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་སོགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྲས་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པ་བྱུང་ནས་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་ལས།

ཇི་སྲིད་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་སེམས་ཅན་ཁམས། དེ་སྲིད་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་འགྲོ་བའི་ལས།
རྟེན་འབྲེལ་བསམ་མི་ཁྱབ་པར་སྣང་བ་ལས། གདུལ་བྱའི་རིགས་ཁམས་ཉེ་བར་ཟད་པ་ན།
འདུལ་བྱེད་ཞིང་དང་སྐུའི་བཀོད་པ་ཤར། འདུལ་ཐབས་ཚེ་འཕྲུལ་ཚད་ལས་འདས་པ་སྟོན།།

ཞེས་པ་ལྟར་བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་ཀྱང་སྤྱི་དོན་མདོ་ཙམ་བསྟན་ནས། བྱེ་བྲག་ཞིང་ཁམས་དང་། སྐུ་ཚེ་མཛད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ནུབ་ཕྱོགས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ནི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྨོན་ལམ་བཙན་པོས་འགྲོ་འདྲེན་སྤྲུལ་པ་གྲངས་མེད་བཀྱེ་བའི་གཙོ་བོ་ཐུགས་སྲས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཡིན་པ་འདིས་འགྲོ་བ་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་དོན་དུ་སྔར་ཡང་གདུལ་བྱ་བོད་དང་བོད་འབངས་པར་དམན་པའི་སྐྱེ་བ་མང་པོ་འི་རྩལ་བས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལམ་སྟོན་པའི་ཐབས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཕྱུགས་རྫི་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྗེས་ཟིན་ཏེ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རླབས་པོ་ཆེར་སྤྱོད་ཅིང་། སྔོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་མང་པོར་སྨི་ཆུ་དང་། འགྲོ་

རྒྱལ་བའི་འབྱུངས་རབས།

ཉོན་བཀའ་ཆོས་ཞུ་བསྐུལ་འཆད་ཉན་ཡང་དུས་མཛོད། མི་མཇེད་ཀྱི་བསྐལ་པ་འདི་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དེས། ཇི་སྐད་དུ།

ཕྱག་སྟོང་འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟོང་། སྤྱན་སྟོང་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འི་སངས་རྒྱས་སྟོང་།

གང་ལ་གང་འདུལ་དེ་ལ་དེར་སྟོན་པའི། བཙུན་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

ཞེས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས་སྤྲུལ་པ་བཀྱེ་བ་ནམ་འདྲེན་བཞི་པ་སངས་རྒྱས་གོ་ཏ་མའི་སྐབས་རིག་ཆེན་གྱི་ཆོས་གསུངས་དུས་འཁོར་དག་པ་རྣམས་བརྒྱད་ཅེས་ཉེ་བའི་སྲས་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་སྐུ་དངོས་བཞུགས་པ་དང་། ཞིག་པ་ཆུང་ངུའི་ཆོས་གསུངས་སྐབས་ཉན་ཐོས་ལི་ཙ་བྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཚུལ་བཟུང་ནས་བཀའ་ཆོས་ཞུ་བསྐུལ་དང་། འཆད་ཉན་མཛོད། རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་རྒྱལ་དགེ་བ་དཔལ་སོགས་བསྟན་འགྲོ་འི་དོན་མཛད་པོ་རྣམས་དང་། བོད་ཡུལ་ཁ་བ་ཅན་སྐྱོང་དགོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་བཞིན་གཟུགས་སྐུ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྤྲུལ་ནས་བོད་ཡུལ་རྩ་ཡིན་གང་བ་ཀོང་པོ་ནས་བརྩོལ་ཏེ་རྒྱ་མཚོར་དྲངས། ས་གཞིར་ནགས་ཚལ་ཆགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་པ་སྤྲེའུ་བྱང་སེམས་དང་། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མས་མ་བྲག་སྲིན་གཉིས་སུ་སྤྲུལ་ནས་མིའི་འགྲོ་བ་འཕེལ། ས་གཞི་རི་བྲག་དང་ལྷ་འདྲེ་རྣམས་འདུལ་བའི་སྐད་དུ་དགའ་པ་དང་མ་དགའ་པའི་སྐྱེ་བ་མང་པོ་འི་ཚུལ་བཞེས་ཏེ། བོད་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་སར་ཕྱིན་གྱིས་བརླབས། ཆོས་རྒྱལ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་། སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་སོགས་རིམ་པར་སྤྲུལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་དེ་རྒྱ་ནག་ཀུང་རབང་དུ་གུར་བ་ཅམ་བྱུང་བ་སོགས་མ་ཧཱ་བཀའ་འབུམ་དང་། རྒྱ་བོད་ཆོས་འབྱུང་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལ་གསལ་བ་ལྟར་ཡང་། བདུད་ཀྱི་སྤྲུལ་པས་སྨོན་ལམ་བཏབ་སྟེ་ཆོས་རྒྱལ་གདུང་རྒྱུད་དུ་བརྫུས་པ་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་མས་བསྟན་སྲིད་བསྣུབས་སུ་བཙུག་སྟེ་རིམ་བཞིན་བོད་རྫོངས་སིལ་བུར་བཏང་ཡང་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་འི་སྤྲུལ་པ་མང་པོ་འི་ནང་ཚན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་རྒྱལ་རིགས་འཛིན་པ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེར་འོད་སྐུ་མཆེད་རྣམས་རྒྱ་གར་དུ་པོ་ཏ་བཏང་ནས་ལྷ་གཅིག་དཱི་པམ་ཀ་ར་གདན་དྲངས། བསྟན་པ་བསོས་ཤིང་སྐྱེ་འགྲོ་བདེ་བར་བསྐྱངས་པ་སོགས་བཀའ་གདམས་པ་ཆོས་དང་བུ་ཆོས་སུ་གསལ། ལྷག་པར་དུ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་མདོ་སྔགས་བསྟན་པའི་སྲོལ་གཏོད་སྐབས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པར་སྤྲུར་ནས་དེའི་རིང་ལུགས་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་དེ། གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ཕྱག་བཏབ། རི་བོ་དགེ་ལུགས་ཅེས་ནྲ་སེར་གྱིས་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དེ་ནས། སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་གདན་ས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་ཕྱག་

ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་འབྱུང་རབས།

བཏབ། ལྔ་པོ་དེ་བླ་མ་མཆོ་སོགས་བཏུས་མང་པོ་དེ་འབྲས་སྤྱི་དགོན་གླིང་མང་པོ་གསར་དུ་བཏབ། སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དེ་སྐབས་གནས་ཀྱི་ལྷའི་རིགས་རྒྱུད་ཡོངས་པ་ཏེ་སོག་པོ་རྗེ་ཨལ་ཐན་རྒྱལ་པོ་དེ་བླ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་མཛད་ནས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་མཚན་སྣད་ཀྱིས་གྱབ།* སྤྱི་དང་སོགས་རིགས་རྒྱལ་ཁབ་སུམ་ཅུ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ནམས་བཞི་ཁ་ཆའི་ཆོས་སུ་སྒྱུར། རྒྱ་ཡུལ་དུ་ཐེངས་གཉིས་ཕེབས་ཏེ། རྒྱ་ནག་པ་རྣམས་དབང་དུ་གྱུར་ནས་བསྒྱུར། དེའི་དུས་སུ་སྟག་ཏུ་དུ་མན་ཧྲུ་ཞུན་རིང་བོད་དའི་བླ་མ་མཛད། དུས་མ་ཐོངས་པར་རིགས་རྒྱུད་འདི་ནས་གོང་མ་ཐེད་རྒྱའི་ལུང་བསྟན། སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཀུང་དཀུང་པོ་ཉེར་གཉིས་ལ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བཤེགས། སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ངང་མངས་རྒྱལ་སྒྲོ་ཁ་ཆའི་ཉན་ཐོས་རབ་འབྱོར་གྱི་སྐུ་སྐྱེ་རིམ་བརྒྱུད་པར་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གཉིས་པུ་ན་མ་སོན་བར་ངོར་དུས་དགེ་སྦྱིང་བསྟན་དང་། གར་འདྲེན་འབྲི་སྟག་ཅལ་པ་སོགས་རྣ་སྦྱིད་མི་མཐུན་པས་དང་། ཧ་འབུག་ཡོང་བའི་དུས་སུ་ཕྱག་དོར་ཀྱི་ལུ་པ་སོན་པོ་གོ་ཤྲི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ཕྱིས་དེད་ཐིལ་ནུར་ཀྲུང་པའི་རྒྱལ་ཁྲམ་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་བསྡུས་ནས། ངོན་ཀྱི་བདག་པོ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཆོས་འབངས་སུ་ཕུལ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་པཎ་ཆེན་གཉིས་ཐུགས་བསྐྱེད་རྗེར་བཀའ་བསྩོལ་ཏེ། སློབ་མ་ཞིབ་བྱ་རབ་འབྱམས་ལ་སྤྱག་ཏུ་དུ་མཆོད་གནས་ཕུ་བཏང་ནས་གོང་མའི་རྒྱལ་སྲིད་ཞེན་ཐབས་དང་། ལྡང་ནས་འབྱུང་འགྱུར་ཡར་རྒྱས་ཕུན་ཚན་སོགས་བཀའ་མངགས་ཞིབ་ཏུ་སྤྲལ་བ་ནུར་བཀྲིས་པ་ས་དོན་སོད་ཅིང་སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཆུང་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པའི་ཐེག་རྫབས་ལྟུང་བསྟན་བཞིན་ཅན་ཧྲུའི་རྒྱལ་པོ་ཤུན་ཅེ་བཟུང་པ་དུས་བཏུངས་ཏེ། དབུ་བླང་གདན་ས་ནས་ཚུར་མ་ཉེ་ལ་བཞུད་རིམ་གྱིས་མཆོད་ཡོད་འབྲེལ་བ་དམ་བཟང་པོ་ཅིང་ཕོ་བྲང་དང་རྒྱལ་བག་གནས་ཀྱི་པེ་ཙུགས་པ་གདུགས་དཀར་ལྷ་ཁང་དང་། ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཆེད་དོ་སོལ་རིང་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་ཀུན་ཀྱི་མཐོང་གསལ་ཡོད། སྤྱི་དང་ཨུགས་རི་ཁག་སོགས་ལ། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་རབ་གནས་མཛད་པའི་ཐམས་ཅད་འཆོས་སུ་མཐའ་མེད་པ་ཡོད། རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀར་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར། མཛད་ཕྲིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཤ་སྟག་བྱུང་། དེ་ནས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་སྐུ་ཚེ་རིང་ཐུང་སྣ་ཚོགས་ལས། སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ།

---

* **Origin of the name Dalai Lama**:—Lama Sonam Gyamtsho, High Priest of the great monastery of Dapûng near Lhasa, was invited by Althan Khan to preach Buddhism in Mongolia. The Lama's name translated, in Mongolian, being *Tālai Poyon* (rgya-mtsho signifying ocean, and bso-nams virtue. Sanskrit, *Puṇya Sāgara*, (Ocean of Virtue) The Mongol Chief addressed him as *Tālai Lama* (or Ocean Lama).

ཏཱ་ཨའི་བླ་མའི་འཁྲུངས་རབས།

བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། རྒྱལ་དབང་སྐུ་འཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ད་ལྟའི་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་སྔ་ཕྲེང་གོང་མ་རིམ་བྱོན་ཀུན་ལས་ལྷག་པའི་ལུང་བསྟན་བཞིན་འཁྲུངས་ ཡུལ་ཁང་པ་སོགས་ཇི་ཡོད་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་བླ་མཚོ་ཡི་འགྲམ་དུ་སྐུ་སྐྱེ། འཚོལ་མི་བླ་མ་དཔོན་འཁོར་རྣམས་ནས་བདུད་སྒྲག་གསུམ་གྱི་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་མཚོ་མཐའ་དུ་མི་ཡོང་ནང་གི་བརྟགས་བརྟན་ལྟར་ངང་མས་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་མཐོང་ཞིང་། སྐུ་འཁྲུངས་སྐབས་ཀྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྟགས་མཚན་བཟང་པོ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་མང་པོ་དང་། སྐུ་ཕྲེང་གོང་མའི་སྐུ་ཆས་ངོས་འཛིན་སོགས་ར་འཕྲོད་ངེས་ཉིད་བྱུང་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་བོད་སྐྱོང་སྲིད་སྐྱོང་ཡོངས་རྫོགས་ཡིད་ཆེས་དྭངས་འཕེལ་ཏུ་ཡང་ཀྱིས་རྩར་ལམ་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཞུ་རྒྱུ་བོད་འབངས་ལྷ་མི་ཡོངས་ཀྱིས་བསྐོས་མཐུན་གོང་མ་ཡོན་བདག་ཡང་དཀར་ལྗང་ཤུ་དང་འབྲེལ་དཀྱང་པོ་གསུམ་ལ་ལྷ་སར་གདན་དྲངས། པཎ་ཆེན་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་མཆོག་གིས་ཏཱ་ཨའི་བླ་མ་དངོས་སུ་བཟིགས་ནས་དབྱུ་སྐྲ་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ་རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འཇིགས་བྲལ་དབང་ཕྱུག་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྡེ་ཞེས་མཚན་གསོལ་དང་། བརྟན་བཞུགས་གསོལ་འདེབས་དོན་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་མ་ངོས་ལུང་བསྟན་དང་སྨོན་མཚུངས་པ་མཛད། སྐུ་བ་ཞིན་ཏུ་ནས་ཐུགས་རྣམ་ཞིང་སྐྱེ་ནང་ཐུན་མོང་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་གནས་སོགས་སྐུ་ཡོན་རྣམས་ཡོངས་འཛིན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་ཟུར་ཙམ་བསྟན་པས་ཐམས་ཅད་བདེ་བླག་ཏུ་མཁྱེན་ཅིང་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་མཁས་ཤིང་འདུལ་བའི་མཁན་པོ་དང་། རིག་འཛིན་སྔགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ། མདོ་སྔགས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་མཚན་དོན་དང་མཐུན་པ་ནང་པ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་མཆོག་ཏུ་གྱུར། ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་མཁྱེན་པ་ཆེ་བས་བསྟན་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བསྐྱངས། ཨ་རུ་མཁའ་འགྲོ་སོགས་དངོས་མཇལ་མཐོང་ཐོས་ཡ་མཚན་བཅས་ཀྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་སྨད་དུ་བྱུང་བ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་ཞིང་། རྒྱ་སོག་ཡུལ་གྲུར་ཞབས་བསྐྱོད་དང་འབྲེལ་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིས་སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཐར་ལམ་ལ་བཀོད། རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཡུད་རིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཕུབ་ས་བཞིབས་ཤར་ཕྱབ་རེར་ཕེབས་སྐབས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཏ་ཤང་གི་རྣམ་པ་དང་རིགས་ཐབ་ཚོན་སུམ་དུ་མཇལ་ཞིང་ཆོར་སྐྱོང་ཁམས་མཛད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཡུམ་སྲས་མཇལ་འཛོམས་ཙམ་གྱིས་དད་བཟང་བཞེས་ཏེ་དད་གུས་བཀུར་སྟི་བ་ཟིགས་གཟིགས་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཕུར་གྱུར། བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དགོས་གསུངས་ཏེ། དགོངས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཞབས་འདེགས་སྒྲུབ་རྩིས་ཡོད་

ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་འཁྲུངས་རབས།

འདུག་ཀྱང་བློན་རིམ་རྣམས་ནས་ངན་གཡོའི་རྫུང་སྦྱོར་ལ་བརྟེན་རྟེན་འབྲེལ་ལོག་ཅིང་། སྐྱེ་འགྲོའང་བསོད་ནམས་དམན་པས་གོང་མ་ཡུམ་སྲས་གཤེགས་པ་མ་ཟད། གོང་མ་གསར་པ་ནས་ཀྱང་གཟིགས་པ་དེ་དོན་རྟར་གྱི་བཀའ་དང་བཀའ་ཤོག་སོགས་དངོས་སུ་སྩལ་ཏེ། ལྷ་སའི་བར་གྱི་གདན་ཞུ་སོགས་ཚད་མེད་པས་བསྐྱངས། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ ནས་ཀྱང་གོང་མའི་ཁྲི་ཐེབས་མཛད་པ་ལྟར་ཟིན་རྟར་འགྲུབ་པའི་ཐུགས་སྨོན་བདེན་བདར་གྱིས་འཕྲུག་ཟིང་འབྱུང་ཉེར་ཕྱུར་པའང་རང་མལ་དུ་ཞི་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིས་ཡོངས་རྣམས་ཡིད་ཆེས་དད་གུས་དང་། གོང་མ་གསར་པ་ནི་ངེས་པ་རྙེད་སྐྱེ་བའི་དོན་ཐོབ་ལེགས་སྐྱེས་དང་། ཐུགས་སྨོན་བདེན་ཚིག་འབྲུལ་རྒྱ། ཡུམ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་དུ་ཞབས་སྐུ་བཅག་གདུང་གི་མཆོད་ཁང་མར་མི་འབུལ་སྐོད་བརྒྱ་ཕྲག་ལ་མི་འབར་བ་དང་། ཕྱོགས་མཚུངས་ཤིང་ཐུན་ཐེང་ཞིང་ཆེན་ནས་པྲི་ཅིང་ཕྱོགས་སུ་ཟླ་བ་བཅུ་པ་ན་འབྲུག་ཟླ་མདོན་སུམ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་མང་པོས་བསྐྱངས། བདུན་ཕྲག་ཉེར་ཕ་ཅིག་ངར་པྲི་ཅིང་དགོན་ཁག་རྣམས་ལ་དགོངས་རྫོགས་སྨོན་ལམ་བར་མ་ཆད་པ་གནང་རྒྱ་ཡུལ་ལྷུན་པའི་གླིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་མི་ཐར། ཡར་ཕྱིར་ཐེངས་ཀྱི་སྐུ་འབུམ་རྒྱུད་ནས་ལམ་བར་དུའང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐོར། ཐེབས་ལམ་དུ་ཆུ་མེད་སར་ཆུ་དང་། ཆུ་ཆེན་ཆུང་ངུར་གྱུར་པ་དང་། རྡར་ཙ་བ་སྦྲི་གཅགས་ཀྱིས་འགྲོ་མི་ཐུབ་པར་གནོད་འཚེ་མེད་པ་བྱུང་ནག་ཆུ་རྭ་སྒྲིང་སོགས་སུ་བདེ་བར་ཐེབས། བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་ཆོས་འཁོར་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས། ལྷ་སར་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་དགུ་ལ་ཐེབས། བོད་སེར་སྐྱ་ཡོངས་ཀྱིས་ཕྱི་བོར་བཀུར་ཏེ་ཕྱིན་པའི་ཚེ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་ལ་ཆོས་འཁོར་སྐོར་བའི་མཛད་པ་བསྐྱང་མཛམས་སྐྱེ་འགྲོ་ཡི་གོའི་བསོད་ནམས་ཞན་པའི་དབང་གིས་ལོག་སྨོན་བདུད་རིགས་རྒྱ་དཔོན་ཕྱི་ནང་འཁའ་ཞིག་ངན་མཐུན་གྱིས་གོང་མ་གསར་རྙིང་ལ་དབུ་བསྐོར་གཡོ་ཞུས་ཏེ་ནས་བོད་ལ་རྒྱ་དམག་བཏང་སྟེ། + ཁམས་ཕྱོགས་རྡེ་དགོན་མང་པོ་སྟོར་བཅོམ་བྱས། བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་འཕྲོག་ནས་རྒྱལ་བསྟན་ཉམས་ཆག་ཏུ་གཏོང་རྩིས་ཀྱིས་ལྷ་ཕྲས་ཁྲི་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཆོས་གསུམ་ཉིན་ལྷ་སར་རྒྱ་དམག་ཟིན་འགྱུར་རྣམས་ཀྱིས་མེ་མདའ་གང་བྱུང་འཕངས་པའི་མདའ་རྡུ་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རྒྱལ་བའི་པོ་བྲང་ལའང་བབས་ཏེ། ལམ་བར་བོད་དཔོན་རིགས་བསད་རྨས་སོགས་བྱུང་ཞིང་མང་བས་བོད་མི་རྣམས་བློས་མི་བཟོད་པའི་དུས་

+ བསོད་ནམས་ཞན་པའི་དབང་གིས་སོགས་ ··· ཁྲིད་པར་དུ་བོད་ཕྱིའི་བསོད་ནམས་དམན་པའི་རྐྱེན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཚང་བསད་པ་ལས་བྱུང་།

ཀླུ་སྒྲུབ་དངོས་སློབ་ཀླུ་ཡི་བྱང་ཆུབ་ཡིན། དེ་ཡི་རྣམ་སྤྲུལ་སེང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཚང་།
བླ་མ་དམ་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།
གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ཉན་ཐོས་དྲི་མེད་སོགས། རྒྱ་གར་པཎ་ཆེན་བོད་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ།
བློ་བཟང་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།

ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་འབྱུང་རབས་ཟུར།

ཐིང་གིས་མི་རིགས་མང་པོ་འི་སྒྲོ་ག་ལ་རྒོལ་བ་ཡོང་ཉེར་ཞུགས་བརྩེ་ས་མ་བཟོད་པ་དང་། བསྟན་པའི་དོན་དུ་འཕྲུལ་སྣང་ས་ཀྱི་སྐུ་ངལ་མཚན་དོན་ལ་མ་གཟིགས་པར་གཙང་ཕྱོགས་ཞལ་གཟིགས་རྗེས་སུ་རྒྱ་དམག་གོ་མཆོན་ཐོག་པ་བརྒྱ་ཕྲག་རིམ་རྫོང་རྒྱལ་བློན་གསང་གཟུང་བང་ཟུབ་བྱེད་མདུན་ཐབས་ནམས་ཉེན་མཚན་མེད་པར་བྱས་ཀྱང་ཕྱོན་བཙོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཤུས་ཕྱིན་གྱིས་ཇི་སྐད་འགྲུབ་པ་བཞིན་ཚོད་སྡུམ་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་འཁོར་གཅིག་ལ་འང་སྐྱོན་འགྱུར་མེད་པར་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཐོག་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་དུག་སྐྱོན་བསང་ཐབས་མཛད་ལུས། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སྐྱེ་མེད་མ། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་དག་པའི་གཏེར།
ཁྱབ་བདག་མཛོད་པ་སེམས་ཅན་ཁམས་མ་ཟད། བར་དུ་འཇུག་པ་དམ་བཅས་མ་གཡེལ་སྟོན།

ཞེས་པ་ལྟར་ཆོས་ཀུན་སྐྱེ་འགག་སོགས་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་སྟོང་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ངང་ནས་ལས་རྒྱུད་དུག་ཏུ་འཁྱམས་པའི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་ཟད་བར་དུ་འདུལ་བྱེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་དམ་བཅས་པ་བཞིན་དུ་ནམ་ཡང་མི་གཡེལ་བར་ཕན་བདེའི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པ་སྟོན་པར་འགྱུར།།

བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ཡོན་སྐྱེ་བ་ལྔ་པའི་གཟུགས། ལེགས་བྱས་རི་མོ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་ཅན།
དགེ་མཚན་ཕྱོགས་བཅུར་སྒྲོགས་པའི་དབྱངས་སྙན་པོས། འགྲོ་ཀུན་མ་རིག་གཉིད་ལས་སློང་གྱུར་ཅིག།

ཛ་ཡནྟུ།

---

* པར་རྩང་གྱི་ཤ་ར་ཏ་ཙནྡྲ་དས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བས་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་འབྱུང་རབས་འདི་བཀའ་བློན་བླ་མ་ཀུང་ཐང་པས་རྡོར་རྗེ་གླིང་དུ་བཞུགས་སྐབས་བརྩམས།

+ ཏཱ་ལའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་བློན་ཆེན་རྣམས་བཅས་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཀ་ལི་ཀ་ཏར་ཕེབས་ཉིན་དྲུང་ཡིག་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས་ལགས་ནས་སྤྲན་གྱི་ཤ་ར་ཏ་ཙནྡྲ་དས་ལ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁམས་ཆེན་པོའི་ཡོངས་བདག་རྒྱལ་པོ་ཨེཌ་ཝརཊ་བདུན་པའི་དྲུང་དུ་བཟང་བའི་ཕྱག་ཕྲིས་ཨིང་ཡིག་སྐད་དུ་འགྱུར་དགོས་པའི་བཀའ་བསྒྱུར། སྤྱིར་ཚུ་ཏ་ཞོར་ས་ག་ཟླ་བའི་དུས་སུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མས་པོ་ཏ་ལའི་རྩེ་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་བདག་ཤ་ར་ཏ་ཙནྡྲ་དས་ལ་ཕྱག་དང་དེ་སོགས་བཀའ་དྲིན་གནང་བ་དྲན་ནས་ཕྱག་ཕྲིས་དེ་སྒྲན་གྱིས་འགྱུར།

བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་གོང་མ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དྲུང་དུ། ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་འབུལ་འབྲས། ཇོ་འཁོར་ལམ་འགྲོད་བདེ་ལྡན་ཐོག་ཕྱི་གཞུང་ནས་འདི་ཕྱོགས་ཕྱོད་གླིག་ཡོ་ཆས་ཟབ་བཞེས་གནང་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ། རྒྱ་ནག་དཔོན་རིགས་དང་འབྲུག་པ་མིན་བྱུང་སྐོར་རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོར་ཞུ་བོ་ཕུལ་ཡོད་པ་བཞིན་འགྲུབ་ཕྱག་ཚོད་པའི་རྟགས་རྐྱེན་དམ་དོན་མཛད་ཐུགས་ནས་ལྷར་བགྱིར་སྒྲིང་བཙངས་ཚོག་པ་ཞུ་ཞུར། ད་ལམ་རྟབས་བྲེལ་གྱི་འབུལ་འགྱུར་རྟེན་མེར་ཙམ་དུ་ལྷ་རྫས་ནང་མཛོད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་རྣམས་བཅས་ཁྲིན་རཏ་ ༡། རྡོ་རྗེ་ཆ་ཚང་ ༡། གསེར་གསིལ་མ་སྐོར་ ༧༥ ཁྱིད་བཅང་གོས་ཁ་ཞི་ཚོས་ཚོགས་ཕྱག་ཚང་ལྷ།། རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ཕྲིས་མ་དཔེའི་འདྲ་བ་གོང་བཞུགས་འདི་ཡིན། See page 6 Appendix VI.

༄༅། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱ་ཀྱ་ཐུབ་པའི་མཛད་པ་ ༡༢༥ བཞུགས་སོ།།

རང་ཅག་གི་སྟོན་པའི་མཛད་པ་ལས་ཆེ་ཤོས་འགའ་ཞིག་བརྗོད་ན། དང་པོར་དགའ་ལྡན་དུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོར་གྱུར་པ་དང་། ༡ རྒྱལ་རིགས་ཙམ་ཆེན་དུ་སྐྱེ་བ་ཤཱཀྱའི་རིགས་ཀྱི་ཡབ་ཡུམ་རང་རང་གི་ཡར་གྱི་བདུན་བརྒྱུད་བར་དུ་སྐྱོན་མེད་སོགས་ཀྱི་བརྟག་དང་། ༢ ། བཙམས་པ་ལྷ་ལ་བཙེམས་པ་དང་། ། ༣ ། དགའ་ལྡན་ནས་འཕོས་ཏེ་རྣམས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ༤ ། ཡུམ་གྱི་རྣམས་སུ་ཨེ་གཙང་བས་མ་གོས་པར་བཞུགས་པའི་བཀོད་པ་སྐབས་དང་། ༥ ། ལུམ་བི་ནིར་ཚལ་དུ་སྐུ་བལྟམས་པ་དང་། ༦ ། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱར་གཤེགས་པ་དང་། ༧ ། དང་སྲོང་ནག་པོ་སོགས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་སོགས་དང་། ༨ ། བཅོ་རིགས་ལ་སྦྱངས་པ་དང་། ༩ ། སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ཐབས་བསྟན་པ་དང་། ༡༠ ། ཤཱཀྱ་ལག་ན་བེ་ཅོན་གྱི་བུ་མོ་བཙུན་མོ་གྲགས་འཛིན་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་དང་། ༡༡ ། གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་དང་ལྷས་བསྟན་གྱི་བར་གྱི་རྒྱ་སྐྱང་རོ་ཉེ་ཏའི་འགྲམ་གྱི་ཤིང་ཆེན་པོ་དགེ་བའི་སྙིང་པོ་ཀླུས་སྐྱུ་སྐྱོང་གིས་འཁྱིལ་ཏེ་གྲོང་ཁྱེར་གཉིས་ལ་གནོད་པ་དོན་ཀུན་གྲུབ་པས་ནམ་མཁར་འཕངས་པས་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་སོང་བས་རྒྱ་སྐྱང་ཟུར་བཅིང་སོང་བ་ལས་གྲོང་ཁྱེར་བ་བདེ་བར་གྱུར་པའི་གཏམ་དང་། ༡༢ ། ཤཱཀྱ་དེའི་བུ་སྤྲའི་བུ་མོ་ས་འཚོ་མ་བཙུན་མོར་གྱུར་པ་དང་། ༡༣ །ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་བཞི་གཟིགས་པ་དང་། ༡༤ ། ཉེ་བ་ཉི་གྲོང་གི་ལམ་དུ་ཞིང་པ་རྣམ་ཀྱིས་ཕ་ཟ་ཟྀགས་ནས་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་ཤིང་ཇམ་བུའི་གྲིབ་མ་ལ་བཞུགས་ནས་བསམ་གཏན་བསྒོམས་ཤིང་དུར་ཁྲོད་དུ་ཟིགས་པ་དང་། ༡༥ ། ཤཱཀྱ་དུས་ཞིབས་ཀྱི་བུ་མོ་རི་དྭགས་སྐྱེས་བཙུན་མོར་བླངས་པའི་གཏམ་དང་། ༡༦ ། དགུ་བཅུན་དུ་སྦྱང་མས་བསྐོར་བ་དང་། ༡༧ ། ཁྱིམ་ནས་མངོན་པར་བྱུང་བ་དང་། ༡༨ ། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དྲང་སྲོང་ཅན་སྙིང་གི་བུའི་བར་སྐུ་ཞབས་ཞིབས་པ་དང་། ༡༩ ། སྐུ་སྐྲེགས་ཅན་རིང་འདུར་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཐར་འཛམ་འཕོ་བར་བརྟེན་པ་དང་། ༢༠ ། ནི་རཉྫ་ཆེན་དུ་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་བརྟེན་སྤྱོད་པ་དང་། ༢༡ ། དགའ་བྱེད་གྲོལ་ཏེ་ནོ་ཞུག་གསོལ་བས་སྐུ་ལུས་མཐུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ༢༢ ། བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་ཕེབས་པའི་གཏམ་དང་། ༢༣ ། བདུད་བཏུལ་བ་དང་། ༢༤ ། བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་པ་དང་། ༢༥ ། ནགས་ཁྲོད་དུ་ཐུབ་པས་ལས་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་བཞུགས་པ་དང་། ༢༦ ། ཚོང་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་ཡར་ཀ་སེར་བཞེངས་པ་དང་། ༢༧ ། ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱི་ལ་ཆོས་འཁོར་དང་པོ་བསྐོར་བ་དང་། ༢༨ ། ཉེ་བའི་སྡེ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ༢༩ ། ཡ་ར་ཤ་སི་ནས་མ་གཏོར་འགྱོད་པའི་ཚལ་དུ་བཟང་སྡེའི་ཚོགས་རྣམ་སུ་བཞིན་པ་ལ་བཀོད་སོགས་གཏམ་དང་། ༣༠ ། རལ་པ་ཅན་སྟོང་བཏུལ་པ་དང་། ༣༡ ། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་བསུ་ཞིང་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་། ༣༢ ། ཉེ་རྒྱལ་དང་པང་ནས་སྐྱེས་ཏེ་མཆོག་ཟུང་གཅིག་འཁོར་དུ་འདུས་པ་དང་། ༣༣ ། སྐུ་ཨེ་ལའི་འདབ་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་བཀོད་དེ་ལུང་བསྟན་ནས་བཏུལ་ཞིང་མི་སྦྱིན་དགྲ་བཅོམ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ༣༤ ། ཀཽ་ཡ་ན་འདབ་ས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོར་བཟུང་རིགས་བདུན་བར་ཆབས་པས་བཏུལ་བ་དང་། ༣༥ ། སྟོན་པས་གཅེར་བུ་བའི་ཕྱིན་དཔག་རབ་བཟང་གི་ཆུང་མ་རྣམ་མ་ལ་ཁྱོད་ལ་བུ་ལྷ་མིའི་དཔལ་འབྱོར་སྟེང་ཞིང་དགྲ་བཅོམ་འཐོབ་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཛད་པ།

པ་ཞིག་བཙོ་རེ་ཉེས་ལུང་བསྟན་པ་མི་བདེན་པར་འགྱུར་ཆེད་དུ་གཅེར་བུ་བདག་པོས་ཏུང་མ་བཤད་པའི་རོ་བསྲེག་ཚོ་སྟོ་བའི་ཐད་མ་ཚོག་ངར་པད་མ་ལས་ཁྱེའུ་བདག་མི་སྐྱེས་བཙས་པའི་གཏམ་དང་། ༣༦ །འབར་བའི་དུག་ཏུ་བཀྱི་ཕྱིན་ལ་སོགས་པ་ལྷ་རྣམས་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་དང་། ༣༧། ཁྱིམ་བདག་པ་གོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་བདེན་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ༣༨ །དེས་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་བཞེངས་པ་དང་། ༣༩ །རྟེན་པ་ཉིད་མཉན་ཡོད་དུ་ཀུན་དགའ་ར་བར་བྱོན་དྲངས་པ་དང་། ༤༠ །ཀོ་ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་དད་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ༤༡ །ཡབ་རྒྱལ་པོས་འཆར་ཀ་ཙང་ནི་སེར་སྐྱའི་སྲིད་ཙོལ་གྱི་ནྱ་གྲོ་དྷའི་ཀུན་དགའ་ར་བ་སོགས་སུ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་སྐབས་དང་འཕྲུལ་བའི་བཀྲམ་རྒྱུད་ཆེན་པོ་དང་། ༤༢ །མིང་ཆེན་པོ་རྟུང་མ་སོགས་ཤཱཀྱ་རིགས་ཀྱི་བུད་མེད་ཕལ་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་བསྟན་ཞིང་སྐྱིད་མ་ཆོ་འབོས་ཏེ་བུ་མོ་ལྷ་ཧིན་རྡོ་ཤལ་ཅན་དུ་སྐྱེས་སོགས་ཀྱི་གཏམ་དང་། ༤༣ །གཙུང་དཔའ་བོ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཀ་ར་དང་། ༤༤ །མ་མ་སྐྱེ་དགུའི་བདག་མོ་ལ་བརྟེན་ཏེ་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་ལྔ་བརྒྱ་བྱུང་སྟེ་དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་པ་དང་། ༤༥ །གྲོང་ཁྱེར་སྲིབ་མ་ལྷ་བུར་གཤེགས་ཏེ་ཁྱིམ་བདག་རི་རྟ་ནའི་བུ་མས་མའི་བུ་ནང་པོ་དགྲ་བཅོམ་ལ་བཀོད་སོགས་དང་། ༤༦ །ཐུབ་ཕྱོགས་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཏེ་མོའུ་འགལ་གྱི་བུའི་མ་དང་སྐྱེས་པ་རྒྱུད་ཐུགས་ལ་བཀོད་པ་དང་། ༤༧ །བྲམ་ཟེ་པད་མའི་སྙིང་པོ་སོགས་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ༤༨ །ལྷ་རྟོ་བ་ཁྱིའུ་གཉིས་དགེ་འདུན་ལ་དགའ་ཁྲིའི་ལས་མཐོང་ཆོས་ལ་སྨིན་པའི་གཏམ་དང་། ༤༩ །མོའུ་འགལ་བུ་མངག་ཏེ་གཙུང་དགའ་བོ་ཉེ་དགའ་བཏུལ་བ་དང་། ༥༠ །རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་ཁྲུས་མཆོད་ཆའི་ཚར་པབ་པ་མོའུ་འགལ་བུས་མི་ཏོག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས་ཕུལ་བས་པ་དང་། ༥༡ །གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོའི་དཔའ་བོ་རྟོང་ཐུབ་ཅེས་པ་གནོད་སྦྱིན་འབྲོག་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་བཏུལ་བ་དང་། ༥༢ །འབྲོག་གནས་ཀྱི་ལག་ནས་བླངས་པའི་ལག་བརྒྱུད་བདེན་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ༥༣ །རྒྱལ་པོ་ཨུ་དྲ་ཡ་ཎས་གོ་བྲབ་བསྐུར་ལན་དུ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གཟུགས་བྲིས་པ་བསྐུར་བས་བདེན་པ་མཐོང་སོགས་ཕྱོང་ཧེར་བླ་སྒྲོགས་པའི་ཀ་ར་དང་། ༥༤ །གཉན་ཡོད་དང་རྒྱལ་ཁབ་བར་གྱི་སེང་གེ་རལ་པ་ཅན་རྒྱལ་བས་བཏུལ་བས་ལྷར་སྐྱེས་ནས་རྒྱུད་ཐུགས་ཐོབ་པ་དང་། ༥༥ །འོད་སྲུང་པེ་ཏུས་ཀྱི་དགེ་སློང་དག་ལ་ངན་སྨྲས་བྱས་པའི་བྲམ་ཟེ་ཤིད་བུ་སེར་སྐྱ་ཏུ་སྐྱད་ཉའི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་ལ་ཆོས་བསྟན་ནས་ལྷར་སྐྱེས་ཏེ་རྒྱུད་ཐུགས་ཐོབ་ཅིང་དེ་དྲངས་པའི་ཉ་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཡང་དགྲ་བཅོམ་ལ་བཀོད་པའི་གཏམ་དང་། ༥༦ །འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་འཁོར་དུ་འདུས་པའི་གཏམ་དང་། ༥༧ །ཕྱིས་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་ལ་གསར་བུ་མང་པོས་འཕྱ་བ་སེལ་ཆེད་དུ་རྟེན་བྱེད་རྩལ་བ་དང་། ༥༨ །ཀུན་དགའ་བོ་རིམ་འགྲོ་བར་བསྐོས་ཏེ་ཞན་ཅིག་གནས་པར་བསྟན་པ་དང་། ༥༩ །སྤྲེ་འུས་སྦྲང་རྩི་ཕུལ་ཐེམ་ཤི་འཕོས་ནས་གནས་འཚོག་གི་བུ་སྦྲང་རྩི་ཅན་དུ་སྐྱེས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་། ༦༠ །ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོས་མུ་སྟེགས་འདུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ༦༡ །དྲང་སྲོང་ལྔ་བརྒྱ་དགྲ་བཅོམ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ༦༢ །སྒོ་བྱང་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱ་ཀྱ་ཐུབ་པའི་མཛད་པ།

ཕྱིར་ལེན་གྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་བསྡམས་པ་དང་། ༦༣ །ཤ་ཟ་སྡིང་བཏུལ་ཏེ་སྐྱབས་འགྲོར་བཀོད་པ་དང་། ༦༤ །ལྷ་ཀླུ་ལྷ་མིན་མི་སོགས་ཀྱི་འདུས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་དང་། ༦༥ །ནགས་ཁྲོད་ཀྱི་གནོད་སྦྱིན་དང་རྒྱ་མཚོ་འི་རླབས་ལས་ཚོང་པ་ལྔ་བརྒྱ་པ་སྡེ་པ་ཉིས་སྐྱབས་པ་དང་། ༦༦ །ཆོ་འཕྲུལ་ཆུང་བར་གྲགས་པ་ལྷ་ལས་བབས་པ་དང་། ༦༧ །གྲོང་ཁྱེར་བཟང་བྱེད་དུ་གཤེགས་ཏེ་ཁྱིམ་བདག་ཕྱུགས་སོགས་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བཀོད་སོགས་དང་། ༦༨ །ཁྱིམ་བདག་དཔའ་བྱིན་བཏུལ་བ་དང་། ༦༩ །མི་སྐྱེས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐོར་དང་། ༧༠ །གནོད་སྦྱིན་ས་ཏིའི་བུ་མོ་འགྲོགས་མ་བཏུལ་བ་དང་། ༧༡ །སངས་རྒྱས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ཀ་པི་ན་འཁོར་བཅས་བཏུལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ༧༢ །ཁྱིམ་བདག་གདེངས་ཅན་དང་དྲང་སྲོང་ལྔ་བརྒྱས་བདེན་པ་མཐོང་བར་མཛད་པ་དང་། ༧༣ །གྲོང་ཁྱེར་ཀཽ་ཤཱམྦཱིར་རྟེན་ཅན་རྒྱལ་པོ་ཤར་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་དང་། ༧༤ །སིང་ག་ལའི་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་མུ་ཏིག་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ༧༥ །མ་ག་དྷ་བཟང་མོས་ཡུལ་བུ་རམ་ཤིང་འཕེལ་དུ་སྤྱན་དྲངས་པ་དང་། ༧༦ །ལྷས་བྱིན་གྱིས་རྫུ་འཕྲུལ་བསླབས་པ་དང་། ༧༧ །དེས་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པ་བསྡུམས་པ་དང་། ༧༨ །ལྷས་བྱིན་གྱི་བསླུ་མས་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་རང་གི་ཕ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་དང་། ༧༩ །ལྷས་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡོབ་སྟུབ་བྱས་ཀྱང་གནོད་པ་མི་མངའ་བ་དང་། ༨༠ །གླང་པོ་ཆེ་སྨྱོས་པ་ནོར་སྐྱོང་བཏུལ་བ་དང་། ༨༡ །འཚོ་བྱེད་གཞོན་གསོས་བདེན་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ༨༢ །རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་སྟོང་ཕྲང་དང་བཅས་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་། ༨༣ །སོར་མོའི་ཕྲེང་བ་ཅན་བཏུལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ༨༤ །འཕགས་པ་ལེགས་འོད་ཀྱི་རྒྱུས་དང་། ༨༥ །ཆུ་སྦྱིན་བྱེད་པ་ཁ་སོད་ཀྱི་རི་ལ་དབྱར་བཞུགས་མཛད་པ་དང་། ༨༦ །རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་མཆོད་པ་དང་། ༨༧ །དབུལ་མོ་གྲོར་ཐུགས་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ༨༨ །རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ང་རྒྱལ་བཅག་པ་དང་། ༨༩ །རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲ་གནོད་པ་ལས་སྐྱབས་པ་དང་། ༩༠ །མ་སྐྱེས་དགྲ་ཚ་བ་མེད་པའི་དད་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ༩༡ །ལྷས་བྱིན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་འཛོམས་པ་དང་། ༩༢ །མཆོག་ཟུང་གིས་དམྱལ་བའི་རྒྱུད་བཟིམས་པ་དང་། ༩༣ །ཡངས་པ་ཅན་དུ་གཤེགས་པའི་ལམ་ཁར་བྱུང་བའི་བརྟན་ཡམ་དང་སྦྲུལ་ཞི་བྱས་དང་། ༩༤ །ཡངས་པ་ཅན་པ་རྣམས་བདེ་བར་མཛད་པ་དང་། ༩༥ །ཡུལ་མི་ཐི་ལ་དང་ས་ལའི་གྲོང་དུ་བྱོན་ནས་བདུད་སྐྱེངས་པར་མཛད་སོགས་དང་། ༩༦ །ཡུལ་རྩེབ་པ་ཅན་གྱི་གྲུད་རྣམས་ཞ་པད་ཆ་བཏན་ངས་བཏུལ་བ་དང་། ༩༧ །ཀྱེ་ཕྲོ་ཏྲིའི་གྲོང་སོགས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། ༩༨ །བྲམ་ཟེའི་གྲོང་དུ་བྱོན་པ་སོགས་དང་། ༩༩ །སྐྱུག་ན་རྗེ་ཧེ་ཁྲིད་དེ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱོན་ནས་སྒྲ་སོག་མ་མེད་བཏུལ་ཞིང་མི་མིན་དང་མི་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་ཟུན་ཚོད་གཅིག་ལ་མཛད་པ་དང་། ༡༠༠ །སྨིན་ལྡ་ཟླན་གྱི་བཅམ་སྟག་ཏུ་བྱོན་ནས་བྲམ་ཟེ་དང་གནོད་སྦྱིན་དུ་མ་བཏུལ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་དང་། ༡༠༡ །ཡུལ་ཨོ་ཏ་ཝར་བྱོན་པ་ཚོང་པ་ལྔ་བརྒྱས་བདེན་རྟོགས་སོགས་དང་། ༡༠༢ །གྲོང་ཁྱེར་དགྲ་མཐར་རྫུར་བཞུགས་མཛད་

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཛད་པ།

པ་དང་། ༡༠༣ །ཕྱོ་ཕྱོགས་ལྔ་ལེན་གྱིས་ལམ་དུ་བྱུང་བའི་གཏམ་དང་། ༡༠༤ །ཁྲམ་ཟེ་དབུལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ༡༠༥ །ལས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ༡༠༦ །ཤཱཀྱ་ལྷག་མ་རྣམས་གྲོལ་བ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ༡༠༧ །ཁྲམ་ཟེ་གང་པོ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ༡༠༨ །སྒྲོང་བྱེད་པ་རྣམས་ཡང་ཡང་འདུས་ལ་བྱ་བ་མཐུན་ཞིང་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ་དང་ནན་ལ་གུས་ལ་མི་འོས་པར་མི་བགྲོད་མཆོད་རྟེན་དགྲ་བཅོམ་ལ་དད་པ་རྟེ་མི་ཉམས་པའི་རྒྱུ་བདུན་དང་ཟུན་པས་མ་སྐྱེས་དགྲས་ཡུལ་མི་ཐུབ་པར་གསུངས་པ་དང་། ༡༠༩ །ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་དང་། ༡༡༠ །འོད་མ་ཅན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཤིང་ཤ་པའི་ཚལ་དུ་བཞུགས་པ་དང་། ༡༡༡ །ཁྲིམ་བདག་ནོར་ཅན་གྱི་གཏམ་དང་། ༡༡༢ །སྐུ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བ་དང་། ༡༡༣ །ཙ་ཅན་དུ་བཞུད་པའི་ལམ་གྱི་མཛད་པ་དང་། ༡༡༤ །ཙ་ཅན་ཉིད་དུ་ཕྱིན་པའི་མཛད་པ་དང་། ༡༡༥ །དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའ་བཏུལ་བ་དང་། ༡༡༦ །ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་རབ་བཟང་དགྲ་བཅོམ་ལ་བཀོད་པ་དང་། ༡༡༧ །ཡོངས་སུ་མྱང་ངན་ལས་འདས་པར་བསྟན་པ་དང་། ༡༡༨ ། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་མཛད་པ་བརྒྱ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཟུར་དུ།

སྐུ་གདུང་ཞུགས་ལ་ཞུགས་བ་དང་། ༡༡༩ །སྐུ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་དུ་བགོས་པ་དང་། ༡༢༠ །བཀའ་བསྡུ་བ་དང་པོ་འི་གཏམ་དང་། ༡༢༡ །འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། ༡༢༢ །ཤཱ་ནའི་གོས་ཅན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། ༡༢༣ །ཀུན་དགའ་བོ་འི་མཛད་པ་ཐ་མ་དང་། ༡༢༤ །བཀའ་བསྡུ་བ་གཉིས་པ་ཟེ་ལྟར་མཛད་པ་དང་བཅས་ཏེ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྔ་ཿ— ༡༢༥། གྲགས་སོ།།

---

* དཔུང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་གནས་གང་དང་གང་དུ་ལོ་ཇི་ཙམ་རེ་བཞུགས་པ་ནི། ཐེ་བྲག་ཏུ་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ་འི་ལུང་དུམ་བུ་འགྱུར་པ་ལས།

ཆོས་འཁོར་གནས་དང་ཡངས་པ་ཅན། །ས་དཀར་ཅན་དང་ལྷ་ཡི་གནས། །བྱས་པ་གསོད་དང་ཀོ་ཤམ་བྷི།
འོག་གནས་མཆོད་རྟེན་རི་དང་ནི། །འོད་མའི་ཚལ་དང་དགྲར་བཅས་དང་། །སེར་སྐྱ་ཡི་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ཏེ།
འདི་རྣམས་སུ་ནི་ཐུབ་པ་ཡི། །སྐྱེས་མཆོག་ལོ་རེ་ལོ་རེ་བཞུགས། །འབར་བའི་ཕུག་གི་གནས་སུ་གཉིས།
སྨན་གྱི་གནས་སུ་ལོ་བཞི་སྟེ། །རྒྱལ་པོ་འི་ཁབ་ཀྱི་གྲོང་དུ་ལྔ། །དགའ་བ་སྐྱེད་པ་ལོ་དྲུག་སྟེ།
ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ་མཉན་ཡོད་དུ། །ཉི་ཤུ་ཙ་དགུ་ཁབ་གནས་སུ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཞུགས་པ་ཡི།
རྒྱལ་བ་དེ་ལྟར་བརྒྱད་ཅུ་ལ། །ཐུབ་མཆོག་དམ་པ་མྱ་ངན་འདས། །སུམ་པ་མཁན་པོས་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང་ལས།

APPENDIX VIII

༄༅།། ཡིག་བསྐུར་རྣམས་གཞག།

I

རྗོང་དཔོན་དང་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་ལ་འབུལ་ཚིག་པ།

རྣམ་ཀུན་ཐུགས་རྗེའི་བཀྲིན་མཚུངས་བྲལ་སྐུ་ཞབས་མཆོག་གི་ཞབས་དྲུང་དུ།

ཉང་མ་བཟོས་བདེར་ཞུ་སྙིང་། ངང་ཧྟན་གོམས་ལེགས་མཛོད་ཁུང་ཐོན་སྨྲིས་ཀྱི་ཉེ་བར་དྭངས་པའི་མཆོག་སྐུའི་ཉིན་བྱེད་སྒྲིབ་མེད་དུ་གསལ་ཞིང་། སྨད་བྱུང་མཛད་བཟང་གི་སྣང་བ་མཐའ་གྱུར་ཁྱབ་པ་བཞིན་པ་བཞུགས་རིང་ནས། འདི་པའི་གཙང་ཐུགས་རྗེས་ཐུན་དགུ་ས་ནས་མ་བོར་བའི་བཀའ་མཆིད་ཞིབ་ཐུག་ནང་སྐྱེས་ལེ་ཚན་བཅས་སྤེལ་འགྱུར་བཀྲིད་ཆེ། འདིར་ཕྲན་རྒྱང་ཀུང་བར་ལམ་གཟུགས་གཞི་བདེ་མིན་བྱུང་བ་ད་ཆ་དྲག་སྐྱེས་ཀྱི་སྐུ་པ་མ་དུ་བཅར་སྐབས་ན་མཆིས་ལགས། མཚམས་གསོལ། ཕྱིད་མར་ཡང་མཆོག་སྐུ་ཟབ་གཉིས་སྦྱོར་ངོས། ཕེབས་ཚོགས་ཀྱང་རིམ་ཡོད་མཁྱེན། ཞུ་འདིགས་ལྷ་རིག་བཅས་ཆེས་བཟང་པོར་ཕུལ་བ་ཞུ་རྒྱུང་།

II

༄༅།། རང་མཉམ་ལ་འབུལ་ན།

༄༅། སྨད་བྱུང་མཁྱེན་པའི་མངའ་བདག་བརྩེ་ཆེན་མཚུངས་མེད་སྐུ་ཞབས་མཆོག་གི་དྲུང་དུ། ཡང་ན།

ཕྲུལ་བྱུང་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་ཕྱུག་མཚུངས་བྲལ་ཆེན་པོའི་ཞབས་དྲུང་དུ། ཆེད་འབུལ། དེང་ཡང་ལེགས་བྱས་ཚུ་གཏེར་གྱི་སྙིང་པོ་ལས་ཐོན་པའི་སྐུ་འཚོ་བཅུ་དྲུག་བདག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲིབ་མེད་དུ་གསལ་ཞིང་སྨད་བྱུང་མཛད་འཕྲིན་བཟང་པོའི་འོད་སྣང་འགོག་མེད་དུ་འཚོ་བཞུགས་ནི་བཀྲིན་ཆེ། འདིར་ཕྲན་ཡང་གོང་ས་ཡབ་བྱེད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེས་གཟུགས་ཁམས་བདེ་ཞིང་། འཁོར་བསྟུན་གྱི་གཡེང་བ་རིམ་སེལ་སྐབས་སུ་གནས་ལགས། མཚམས་ནུ། ཕྱིད་མར་ཡང་སྐུ་འཚོ་འི་མཐུན། གཞེས་མི་སྦྱོད་ངོས། ཕེབས་ཚོགས་ཀྱང་རིམ་ལྡན་ཡོད་པ་མཁྱེན།

ཡང་ན།

མཁྱེན་རབ་ཀྱི་ཡོ་འདབ་ཕྱོགས་བརྒྱར་བཞད་པ་གྲོགས་མཆོག་དམ་པའི་དྲུང་དུ།

འབུལ་འབྲས། དེང་དགེ་མཚན་དུ་མས་ཕྱུག་པའི་སྐུ་འཚོ་འཕྲི་ཤིང་བརྟན་ཅིང་། མཛད་འཕྲིན་གྱི་མེ་ཏོག་གསར་དུ་གཏོད་བཞིན་པར་བཞུགས་གསོལ་གཞིར་བཅས་བཀྲིན་མཆོག་ཏུ་ཆེ། འདིར་ཡང་མཆོག་གསུམ་དམ་པའི་ཐུགས་རྗེའི་བྱིན་མཐུས་བདེ་བར་ལགས། མཚམས་འབུལ། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཆར་ཡང་མཛེས་སྐུ་ཟབ་གཉིས་ཀྱི་ངོས། ཐུགས་ནང་གཤིན་པའི་ཕེབས་ཚོགས་ཀྱང་གོ་ལའི་རྒྱུང་འགྲོས་ལྟར་འགོག་མེད་དུ་ཞུ་སྨྲོ། གཟིགས་རྟེན་རབ་དཀར་ལྷ་རྫས་བཅས་ཕུལ།

ཡིག་བསྐུར་རྣམ་བཞག།

ཡང་ན།

༄༅།། མཁྱེན་ལྡན་ཞལ་ངོ་ལགས་ཀྱི་ཞབས་ཏུ།

ཚེད་འབུལ། ངེད་ཡང་དགེ་ལེགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་སྐུ་ཡི་ཟླ་རིམ་གསལ་ཞིང་། ལེགས་མཛད་ཀྱི་རོད་དཀར་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་སྨྲོ་བ་ནི་སྙན་ཡོད་དུ་གྱུར། སྐད་མར་ཡང་བཙོ་རྒྱས་སྐུ་འཚོ་འཕྱོད་གཞེས་ནས། རིང་མིན་དགེ་བའི་གསུང་མཆིད་ཀྱང་ཐར་བཞིན་ཡོད་པ་ཞུ།

III

༄༅།། ཚོ་འདྲིའི་པ་མ་ལྷ་བུ་ལ་འབུལ་ན།

ཧྃ ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བཀྲིན་འཁོར་མེད་པ་མ་ལྷན་རྒྱས་མཆོག་གི་ཞབས་དྲུང་དུ། ཀུས་པས་མི་ཕྱེད་དྭངས་པ་རྒྱ་གཏེར་བསྒྲུབ་པ་ལས་ཐོན་པའི་སྐུ་མཆོག་ནམ་མཁའི་སྟོར་བུ་མདོན་པར་དྭངས་ཅིང་། ཕྱི་ནང་མཛད་བཟང་དང་འབྲེལ་བའི་ཀུན་ཏུ་རྫུན་ཡོད་ཀྱི་སྣང་བ་འགོགས་མེད་དུ་འགྱོ་བཞིན་པར་འཚོ་གཞེས་ནས་ཉེ་ལམ་བཙོ་བས་ནམ་ཡང་མི་རྒྱུད་པའི་ཕྱག་བྲིས་རྙེད་ལྡན་ནོར་འཛིན་གཡང་མོའི་འཁྱུར་དུ་ཀུན་ལ་མཐོ་བའི་ལོ་རྟོག་བལ་འཇམ་གྱིས་བསྐྱོད་པའི་ཤིང་ས་བསྒྲུང་སྐྱིབ་རྒྱ་ཡོའི་ར་བས་འཁོར་ཡུག་བསྐོར་བའི་དཔལ་ཡོན་ལས་འཛོངས་མའི་གར་ཉིད་ཀྱི་བསྟུན་པའི་དབང་བཞུའི་ཁ་དོག་འགྲོག་པའི་ཕྱག་པ་ཟུས་ལེགས་བཅས་ཕྱག་ཏུགས་ཀྱི་རི་ཁས་རྣུད་པ་གཙང་འཕྱོར་བ་བཀྲིན་གཞལ་མེད་དུ་ཆེ། བྲན་ཡང་གསར་ཆོས་མ་མོས་ཙམ་ནས། ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་བཀྱིས་དོས་ཕྲོད་མེད་དུ་ལགས། བཞིན་ནས། མཚམས་ཞུ། སྐད་མར་ཡང་། དགེ་ལེགས་ཀྱི་གཞི་རྟེན་སྐུ་འཚོ་འཕྱོད་གཞེས་ནས། རྣམ་དཀར་དོན་ལྡན་གྱི་མཛད་པ་ཐར་བྱམས་བཙོ་ནམ་ཡང་མི་རྒྱུད་པའི་ཕེབས་ཚོགས་ཀྱང་གསེར་གཞུང་རིང་མོའི་སྤྲང་རྒྱུན་ལྟར་སྩོལ་བ་མཁྱེན་ལགས། ཞུ་ཡིག་ལྷ་རིག་དང་དངུལ་སྲང་བཅས་ཟླ་ཚེས་བཟང་པོར་ཕུལ།

IV

༄༅།། ཕུམ་ཆེ་བའི་རིགས་ལ་འབུལ་ན།

ཧྃ ཆད་བྱུང་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་མཚར་སྡུག་ཆ་ཤས་རྫོགས་པ་མི་རྗེ་ལྷ་ཕུམ་སྐུ་ཞབས་མཆོག་གི་ཞབས་སོན་པད་མོའི་དྲུང་དུ། ངང་དུས་མཆོག་སྨན་གྱི་སྐྱི་དཀྱུའི་འཛིན་བྱེད་བདུད་རྩིའི་དགའ་སྟོན་དུ་གྱུབ་པའི་མཚན་དཔེ་དགེ་མཚན་ཟླ་ལྷག་ཏུ་གསལ་ཞིང་། ཕྱི་ནང་ཀུན་དགེའི་བཀའ་འཁོར་རིན་པོ་ཆེ་ཕན་བདེའི་གླི་དཔལ་དུ་བསྒྱུར་བཞིན་པར་བཞུགས་གསལ་ནི་གཞིར་བཅས་བཀྲིན་མཆོག་ཏུ་ཆེ། འདིར་ཀུས་པའང་འབྱུང་ལུས་བདེ་ཞིང་རྣམ་གཡེང་བཀྱི་བ་རིམ་སེལ་དུ་གནས་ལགས། མཚམས་ཞུ། སྐད་མར་ཡང་བཙུ་དྲུག་བདེ་བའི་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བདག་ཉིད་མཛེས་སྐུ་རིན་ཆེན་ཡུན་བརྟན་གྱི་འཕྱོད་གཞེས་དོས་ཕེབས་ཚོགས་ཀྱང་དུས་བཞིའི་འཕང་ལོ་ལྟར་ཚད་མེད་དུ་སྩོལ་བ་མཁྱེན། ཞུ་ཡིག་ལྷ་རྫས་བཅས་ཀུས་པས་ཕུལ།

ཡིག་བསྐུར་རྣམ་བཞག།

V

༄༅།། སྐྱེ་དམན་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ་ཡི་གེ་བཏང་ན།

ཞྂ སྐུན་དཀྲུས་ཀྱི་ཨུཏ་པལ་ཆེ་ཡངས་པ་ཨ་ཏྱི་ལགས་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་དྲུང་དུ།

ཆེད་འབུལ། དེང་སྐུ་འཚོ་

པད་མོར་མཛད་བཟང་གི་གེ་སར་བཞད་ཅིང་བཀའ་འཁོར་བྱུང་བའི་རྒྱུད་མང་བསྙེང་བཞིན་པ་ནི་གཞིར་བཅས་བཀྲིན་ཆེ། འདི་ཡང་གཟུགས་འཚོའི་མེ་ཏོག་དུས་ཀྱི་བ་སོས་བཅོམ་ཅམ་ནས་འཕོས་དཔག་བགྱིས་པ་རིམ་སེལ་དུ་གནས་ལགས། མཚམས་ཞུ། སྔད་དུ་འང་དལ་རྟེན་འཕྲོད་གཞིས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱི་ནང་། ཀུན་དགེའི་བཀའ་ཁྱབ་གོང་འཕེལ་ནས། གསུང་མཆིད་ཀྱང་རིམ་པར་ཞུ་སྨྲོ།

VI

རང་གི་ཆུང་མ་ལྷ་བུ་ལ་ཡི་གེ་བཏང་ན།

ཞྂ འཛོར་བཙུག་དམ་བཅའི་ཕྱག་རྒྱུས་འབྲེལ་བ་བརྟེ་ལྡན་ཡིད་ཀྱི་ཟེ་རུ་འབྲུ་གསར་པའི་གམ་དུ།

ཆེད་སྤྲེལ། དེང་དུས་ལང་ཚོའི་རྩ་སྐྱེས་

མཚར་སྡུག་འདབ་རྒྱས་དཔྱིད་དུ་གསལ་ཞིང་། ཕྱི་ནང་ཀུན་དགེའི་མཛད་འོས་མི་དམན་པ་གཞིར་བཅས་པ་ཤིན་ཏུ་སྨྲོ། འདི་ཡང་མཆོག་གསུམ་དམ་པའི་ཐུགས་རྗེའི་བྱིན་མཐུས་བདེ་བར་གནས་ལགས། མཚམས་འབྲས། སྔད་དུ་འང་བརྟན་བདེའི་ངང་གནས་སྐུ་འཚོར་འཕྲོད་གཞིས་ཀྱི་ཕྱི་དོར་མི་གཡེལ་འོས། རྗེས་ཆགས་སུ་སེམས་ཀྱི་ཡོལ་སྒོ་ནས་མི་འདོར་བའི་འཕྲོད་འོས་ཀྱང་སྣང་བྱེད་ཟླང་གི་བསྒྲོད་པ་སྔར་ཡོད་པ་འཚལ། རྟེན་ནི་ཟླ་ཐག་བསམ་ཀྱི་སྤྲིན་ཟླ་བཅས་ཀུལ་ཆོས་དགེ་བར་སྤེལ།

VII

༄༅། ཡང་སྐྱེ་དམན་ཆུང་བའི་རིགས་ལ་བསྐུར་ན།

ཞྂ ཡང་འཚོའི་ཟླ་རིས་བཀྲ་བ་ཆེ་གེ་མོ་གང་དེར། ཡི་གེ་བྱས་དོན། དེང་ཟླ་མདོག་བཟང་ཞིང་བགྱིས་འོས་མི་དམན་པ་ཡོད་པ་ནི་གཞིར་བཅས་སྨྲོ། འདི་ཡང་བདེ་བ་ཡོད། ཆེད་དོན། སྐབས་འབུལ སྔད་དུ་འང་ཕྱུང་ཁམས་འཕྲོད་རྟེན་དང་། འབྲེལ་བའི་སོ་འོས་ཀྱང་རིམ་པ་བགྱིས། རྟེན་བཅས་ཆོས་ལ་བསྐུར།

ཡིག་བསྒྱུར་རྣམ་གཞག།

VIII

༄༅།། རང་གི་གཡོག་རིགས་ལྷ་བྱུར་བཏང་ན།

༈ བློ་གྲོས་ཀྱི་ཁོ་ལག་རྫོགས་པ་ཤེས་ལྡན་ཆེ་གེ་མོ་ལ། བློ་བ། དེང་དུ་འབྱུང་ཁམས་བཟང་ཞིང་ཕྱི་ནང་ལར་རྒྱུའི་བཀྲིས་ཧོས་མི་དམན་པ་ཡོད་པ་གཞིར་བཅས། འདིར་ཡང་ལྷ་བླའི་བྱིན་མཐུས་བདེ་བར་ཡོད། སླད་མར་ལུས་འཚོར་འཕྲོད་རྟེན་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིལ་མཆིད་ཀྱང་རིམ་པ་བཀྱིས། རྟེན་བཅས་གྲུལ་ཆོས་དགེ་བར་སྤྲིངས།

IX

༄༅།། རང་ལས་རྒན་པ་སྤུན་འབྲེལ་རིགས་ལྷ་བྱུར་བསྐྱི་བཏང་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ལ་འབུལ་ན།

༈ བརྩེ་ཆེན་བྱམས་པའི་ཐུགས་རྗེས་ཉེ་བར་འཛིན་པ་བཀྲིན་འཁོར་མེད་མཆོག་གི་ཞབས་སེན་ཟླ་ཆེས་གསར་པའི་དྲུང་དུ། མཐོན་མཐིང་རལ་པའི་བྲུར་ཕྱུད་ཀྱིས་བཏུད་དེ་ཞུ་བ། དེང་དུས་རྒྱབས་ཆེན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་བཅུད་དུ་སྨིན་པའི་གསང་གསུམ་གཞོམ་མེད་རྡོ་རྗེའི་རང་ཁམས་སུ་བརྟན་ཅིང་མཚུངས་བྲལ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་གདུགས་དཀར་སྲིད་རྩེར་འཁོར་བཞིན་པར་བཞུགས་གསོལ་ནི་གཞིར་བཅས་བཀྲིན་གྱི་ཕྱུང་པོ་གཞལ་དཀའི་རང་བཞིན་གྱུར། འདིར་ཀུས་པའང་བཀྲིན་མཚུངས་མེད་གང་གི་ཐུགས་རྗེར་གྲིབ་མ་སྐུམ་པོར་བདེ་བར་མཆིས་ལགས། མཚམས་ཞུ། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཆར་ཡང་། མཛད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཛེས་སྐུ་སྲུན་བརྟན་གྱི་འཕྲོད་གཞེས་མི་གཡེལ་ཞིང་། ཞར་བྱུང་ཀུས་པའང་རྗེས་བརྩེ་ཐུགས་རྗེ་རྗེང་ཁང་ནས་མི་འདོར་བའི་བཀའ་སློབ་ཕེབས་དེས་ཀྱང་དེ་ཟླའི་བསྒྲོད་པ་ལྟར་རྒྱལ་བ་མཐྲིན་ལགས།

ཞེས་སྤྱན་རས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འབབ་རྟགས་རབ་དཀར་ལྷ་རྫས་བཅས་ཀུས་པ་ཆེན་པོས་ཕུལ།

X

༄༅།། རང་ལས་གཞོན་པའི་ཉེ་རིགས་ཀྱི་སྨྱུ་གུ་སོགས་ལ་ཡི་གེ་བཏང་ན།

༈ སྙིང་དབུས་མི་ཞིག་པའི་ཐིག་ལེར་སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ནོར་བུའི་གང་དེར། དེང་དབྱར་དཔལ་དར་བའི་ཀ་མ་ལ་ལྟར་ཡང་ཚོའི་གཟི་འོད་འཕྲོ་བཞིན་པ་ནས་ལུགས་གཉིས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་དགེ་མཚན་གོང་འཕེལ་དུ་ཡོད་པ་གཞིར་བཅས་པས་སྤྲོ་དགའི་ཚོར་བ་སྤོམ་པོ་ཐོབ། འདིར་ཡང་གཟུགས་ཕུང་ཁྲོ་རེའི་ངང་ནས་འདི་སྣང་གི་གཡེང་བ་རིམ་སེལ་ཡོད། མཚམས་འབྲས། སླད་མའི་དུས་ནའང་རྒྱུ་ལུས་ཡུན་བརྟན་གྱི་འབད་རྩོལ་མི་སྡོད་ངོས། ཁོ་བོ་ཡང་དུང་སེམས་རྡོར་རྗེའི་ངོས་ནས་མི་འདོར་བའི་ཡིལ་ངོས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བྱེད། རྟེན་བཅས་ཟླ་ཆེས་དགེ་བར།

XI

༄༅། ཐུགས་ཅང་གཞིན་པའི་རིགས་ལ་སྤྲིངས་ཡིག་ཕྲེད་ན།

ༀ རྣམ་དཔྱོད་མི་རྟག་རྒྱས་པའི་དགའ་ཚལ་ན། བསོད་ནམས་དཔྱིད་ཀྱི་ཤིང་རྟས་ཉེར་བརྡུངས་པའི། དགེ་མཚན་དབྱངས་ངེས་སྙན་རྡི་ཟའི་གླིང་བུ་ཅན། གྲོགས་མཆོག་ཁྱུ་བྱུག་བཞོན་ནུའི་ཞབས་དྲུང་དུ། ཉིད་དཀའི་དལ་ཉེན་གཙང་བུའི་ཁྲིར་འཛོམས་ཀྱང་། ངེས་པ་འབྱུང་བའི་གསོག་རྩབས་མཐུ་ཞན་པས། མི་ཁྲིམ་འཁོར་ཡོར་ཆུང་པའི་ཡོར་ཡིས། རྒྱ་རིང་སྤང་བའི་ངོ་ནས་འཚེང་འདི་ལྟ། ངལ་མང་ཤུལ་རིང་ལམ་ནས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི། ཚོང་ཟོག་དུམས་ཉིད་པའི་དལ་བརྟན་ནི། མི་རྣབ་རྒྱལ་མཛད་རྩེ་སོར་ཞིང་སངས་དགེད་ནས། པད་བདེའི་ཀུ་ཆར་ཕབ་འདི་བཀའ་དྲིན་དཔལ། འདི་ནང་བདག་ཀྱང་རྣམ་གཡེང་པ་རྩེའི་རིས། ཟིན་མེད་ཐདས་སུ་འཆིང་བའི་རྒྱ་གྲུན་གྱིས། མཆོག་ཆུང་ཆོས་འདིའི་རྣམ་བུ་སྤྲུབ་པ་ལས། ཡང་དག་ལྟ་བའི་རི་མོས་དབེན་བཞིན་བདས། མཚམས་ཏེས། སྨད་པའི་ཚར་ཡང་ཁྱེད་སྐུ་ཉིན་མོར་བྱེད། ཞིང་འདིར་སྤྱན་སེལ་མགོན་པོ་རྟག་བརྟན་ནས། ས་ལ་བདེ་སྐྱིད་རྫོགས་ལྡན་པད་མོའི་ཁ། རྒྱ་ཆེར་བཞད་པའི་དགེ་མཚན་གསལ་བར་མཛོད། དེ་སྐད་ལུ་མཆིད་གསེར་གྱི་སྦྱིན་བུ་ནས། རབ་དཀར་དར་གྱི་འདབ་མ་ལྷན་ཅིག་ཏུ། བསྐྱོད་སྨིན་གང་གི་དྲུང་དུ་འབུལ་ཏེ་སོང་།།

XII

Letter from De-pa Nor(rgyas)pa, Manager of *Sawang* Phalha's Estates at Gyan-tse to Sarat Chandra Das, in 1883.

བསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཆོག་ཏུ་མཁས་པ་པཎྜི་ཏ་སྨྲ་ཤ་ཏ་ཙནྡྲ་དཱ་ས་ལགས་མཆོག་གི་སྐུ་ཞབས་སུ། འབུལ་འབྲས། སྐུ་ཉིད་ཕེབས་ལམ་བགྲོད་བདེའི་ཐོག་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་འགྱུར་བ་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཅི་གདུང་ཅན་བསེལ་བ་ཀྱི་དོན་མཛད་ཀྱི་བཞུགས་པ་ཡང་རྗེ་ཆེ། འདིར་ཕྱིན་བཟང་མི་བུ་བཅས་ལུས་འཚོ་བདེ་ཐོག་བླ་དཔོན་ཐུགས་རྗེས་མཚོན་འཕྲོས་བརྟན་བཞུགས་བློ་རིམ་བསྐལ་དུ་བཞུགས་ལགས། མཚམས་ཏུ། ད་ལམ་སྐུ་བས་གཅིག་སེང་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱུད་གླུ་ལ་དེ་ནས་ཕྱག་བྲ་དང་། གནང་སྐྱེས་ཀུ་ཤའི་དཀར་ཡོལ་ཕེབས་བཅས། དཀར་སྲིར་ཕྱགས་སྲིར་ཆ་གཅིག། སོག་བྲ་ཁ་ཤས། ཕྲན་གྱི་བཟའ་བྲར་ཕྱགས་སྲིར་ཆ་གཅིག་བཅས་བཏང་སོང་སྣང་བས་འཚོངས་ལྡན་ན་བར་དབྱར་ཁའི་སྦྲ་ཐོས་ལྟར་དགའ་སྤྲོ་དཔག་མེད་ཐོབ་པས་ཕྱགས་རྗེ་ཆེ། ཁ་ཡིའི་ཡིག་བསྐུར་རྣམ་བཞག་འགྲོ་བད་འགོ་བསྒྲུབ་པོ་གསར་ཤུས་ཀྱི་འབུལ་དགོས་ཐད་ཕྲན་ནས་འཚུར་མེད་ཀྱི་གསར་ཤུ་མ་བྱུས་པ་གཏན་ནས་ཅིན་འདུས་ཀྱང་། ད་ཆད་སྨྲ་དཔོན་ཞབས་ཞུ་ངོས་སྤྲེལ་ཟིང་ཅི་ཆེ་ཡོད་ནས་གསར་ཤུ་འབུལ་བཞེང་མ་ཐུབ། ད་ལམ་འབུལ་མཆོད་ཀྱང་ཐེ་གཅིག་ཙམ་བྱུང་མ་སོང་ངར་དགོངས་འཕྲིལ་མི་བཞེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཡང་རིང་ནས་ཐོ་གྲེང་བརྒྱུད་ཕྱག་དཔེ་གསར་ཤུས་དང་ཡི་གེ་བཅས་ངེས་འབུལ་ཞུས་ཆོག་པ་ཐུགས་འཛིན་ནས། སྨད་མར་ཡང་། དར་བཀྲིས་འཕྱུར་བཙུས་མཛོད་གྲུབ་པའི་སྐུ་འཚོར་ཐབ་བཞེས་ཐོག་འདི་ཕྱིན་སེ་བརྣས་སྒྲོལ་ཀྱང་ཡང་ཡང་སྙན་ཆུའི་བརྡུན་ལྟར་སྐྱོལ་བ་མཁྱེན། མཁྱེན། གནང་ཉིན་ལྷ་རིག་བཅས་རྒྱལ་རྩེ་ནས་ནོར་རྒྱས་པས་ཕུལ།།

APPENDIX IX.

The love-songs of the 6th Dalai Lama Tshang-yang Gya-tsho.

༄༅། ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་མགུལ་གླུ་སྙན་འགྱུར་ཀྱིས་བཀོད་པ་བཞུགས་སོ༎

༄༅། ཤར་ཕྱོགས་རི་བོའི་རྩེ་ནས། དཀར་གསལ་ཟླ་བ་ཤར་བྱུང་། མ་སྐྱེས་ཨ་མའི་ཞལ་རས། ཡིད་ལ་འཁོར་འཁོར་བྱས་བྱུང་༎

ན་ནིང་བཏབ་པས་ལྗང་གཞོན། ད་ལོ་སོག་མའི་ཕོན་ལྷག། ཕོ་གཞོན་རྒས་པས་ལུས་པོ། ལྷོ་གཞུ་དེ་ལས་སྒྱོང་བའི༎

རང་སེམས་སོང་བའི་མི་དེ། བཏན་གྱི་མདུན་མར་བྱུང་ན། རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ནས་ནོར་བུ། ཐོབ་པ་དེ་དང་མཉམ་བྱུང་༎

འགྲོ་ཞོར་ལམ་བུའི་སྙིང་ཐུབ། ལུས་དྲི་ཞིམ་པའི་བུ་མོ། གཡུ་ཆུང་ཞུ་དཀར་རྙེད་ནས། སྐྱུར་བ་དེ་དང་འདྲ་བྱུང་༎

མི་ཆེན་དཔོན་པོའི་སྲས་མོ། ཁམས་འབྲས་མཚར་ལ་བལྟས་ན། ཁམ་སྡོང་མཐོན་པོའི་རྩེ་ན། འབྲས་བུ་སྨིན་པ་འདྲ་བྱུང་༎

སེམས་པ་ཕར་ལ་ཤོར་ནས། མཚན་མོའི་གཉིད་ཐེབས་གཅིག་ཡི། ཉིན་མོ་ལག་ཏུ་མ་ཡོན། ཡིད་ཐང་ཆད་རོགས་ཡིན་པས༎

མེ་ཏོག་ནམ་ཟླ་ཡལ་སོང་། གཡུ་སྦྲང་སེམས་པ་མ་སྐྱོ། བྱམས་པ་ལས་འཕྲོ་ཟད་པར། ང་ནི་སྐྱོ་རྒྱུ་མི་འདུག༎

རྩེ་ཐོག་བ་མོའི་ཁ་ལ། སྨིང་སེར་སྦྲུང་གི་ཕོ་ཉ། མེ་ཏོག་སྦྲང་བུ་གཉིས་ཀྱི། འབྲལ་མཚམས་བྱེད་མཁན་ཡོས་ཡིན༎

ངང་པ་འདམ་ལ་ཆགས་ནས། རེ་ཞིག་སྡོད་དགོས་བསམས་ཀྱང་། མཚོ་མོ་དར་ཁ་བཀྱིགས་ནས། རང་སེམས་ཁོ་ཐག་ཆོད་སོང་༎

གྲུ་ཤན་སེམས་པ་མེད་ཀྱང་། རྟ་མགོས་ཕྱི་མིག་བལྟས་བྱུང་། ཁྲིལ་གཞུང་མེད་པའི་བྱམས་པས། ང་ལ་ཕྱི་མིག་མི་ལྟ༎

ཆུང་འདྲིས་བྱམས་པའི་སྙིང་བསྐྱེད། ཕྱང་མའི་ཡོགས་ལ་བཙུགས་ཡོད། ཕྱང་སྲུང་ཨ་ཇོ་ཞལ་ངོས། རྡོ་ཀ་རྒྱག་པ་མ་གནང་༎

བྲིས་པའི་ཡི་གེ་ནག་ཆུང་། ཆུ་དང་ཐིག་པས་འཇིགས་སོང་། མ་བྲིས་སེམས་ཀྱི་རི་མོ། སུབ་ཀྱང་སུབ་རྒྱུ་མི་འདུག༎

རྒྱབ་པས་ནག་ཆུང་ཐེ་འུས། གསུང་སྐད་འགྱུར་ནི་མི་ཤེས། ཁྲིལ་དང་གཞུང་གི་ཐེའུ། སོ་སོའི་སེམས་ལ་སྐྱོན་དང་༎

སྟབས་ལྡན་ཏ་ཡོའི་མེ་ཏོག། མཆོད་པའི་རྫས་ལ་ཕེབས་ན། གཡུ་སྦྲང་གཞོན་ནུ་ང་ཡང་། ལྷ་ཁང་ནང་ལ་ཁྲིད་དང་༎

སེམས་སོང་བུ་མོ་མི་བཞུགས། དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཕེབས་ན། ཕོ་གཞོན་ང་ཡང་མི་སྡོད། རི་ཁྲོད་འགྲིམ་ལ་ཐལ་འགྲོ༎

མཚན་ལྡན་བླ་མའི་དྲུང་དུ། སེམས་འཁྲིད་ཞུ་བར་ཕྱིན་པས། སེམས་པ་འགོར་ཀྱང་མི་ཐུབ། བྱམས་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཤོར་སོང་༎

སྒོམ་པ་བླ་མའི་ཞལ་རས། ཡིད་ལ་འཆར་རྒྱུ་མི་འདུག། མ་སྒོམ་བྱམས་པའི་ཞལ་རས། ཡིད་ལ་ལྷ་ལེ་ལྷུ་ལེ༎

སེམས་པ་འདི་ལ་འགྲོ་འགྲོ། དམ་པའི་ཆོས་ལ་བྱིན་ན། ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ཉིད་ལ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་འདུག་གོ༎

དག་པ་ཤེལ་རི་གངས་ཆུ། ཀླུ་བདུད་རྡོ་རྗེ་ཟིལ་པ། བདུད་རྩི་སྨན་གྱིས་ཐབ་རྒྱུན། ཆང་མ་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ༎

དམ་ཚིག་གཙང་མས་བཏུང་ན། ངན་སོང་སྐྱོང་དགོས་མི་འདུག༎

རླུང་རྟ་ཡར་འགྲོའི་དུས་ལ། རླུང་བསྐྱེད་དར་ལྕག་བཙུགས་པས། འཛིང་མ་མ་བཟང་བུ་མོའི། མགྲོན་པོ་ལ་བོས་བྱུང་༎

སྙན་འགུགས་ཀྱིས་བཀོད་པ།

སོ་དཀར་ཕྲུགས་པའི་འཛུམ་མདངས། བཞུགས་གྲལ་སྟི་ལ་བསྐྲས་ན། མིག་ཟུར་ཁྲ་མོའི་གླིལ་མཚམས། གཞོན་པའི་གདོང་ལ་བསྐྲས་ཕྱུང་།།

ཏ་ཙང་སེམས་ལ་སོང་ནས། འཁྲུག་འདྲིས་ཨེ་ཡོང་དྲིས་པས། འཆི་བྲལ་བྱེད་ན་མིན་པ། གསོན་བྲལ་མི་བྱེད་གསུངས་བྱུང་།།

འཛིང་མའི་ཐུགས་དང་བསྟུན་ན། ཚེ་འདི་ཆོས་སྐལ་ཆད་འགྲོ། དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་འགྲིམས་ན། བུ་མོའི་ཐུགས་དང་འགལ་འགྲོ།

མཛུམ་དང་སོ་དཀར་སྟོན་ཅོག། གཞོན་པའི་བློ་ཁྲིད་ཡིན་འདུག། སྙིང་ནས་ཤ་ཚ་ཡོད་མེད། དབུ་མནའ་ཞེས་རོགས་གནང་དང་།།

སྙིང་ཐུབ་ཡིད་འཕྲོག་ལྷ་མོ། རྔོན་པ་ང་རང་ཟིན་ཀྱང་། དབང་ཆེན་མི་ཡི་དཔོན་པོ། ནོར་བཟང་རྒྱ་ལུས་འཕྲོག་སོང་།།

ནོར་བུ་རང་ལ་ཡོད་དུས། ནོར་བུའི་ནོར་ཉམས་མ་ཆོད། ནོར་བུ་མི་ལ་ཤོར་དུས། སྙིང་རླུང་སྟོད་ལ་ཚང་བྱུང་།།

རང་ལ་དགའ་བའི་བྱམས་པ། གཞན་གྱི་མདུན་མར་བླངས་སོང་། ཁོག་ནང་སེམས་པའི་གཙོང་གིས། ལུས་པོའི་ཤ་ཡང་སྐམ་སོང་།།

སྙིང་ཐུབ་ཀུ་ལ་ཤོར་སོང་། མོ་ཆ་རྟིས་འབུལ་རན་སོང་། བུ་མོ་དུང་སེམས་ཅན་མ། རྨི་ལམ་ནང་ལ་འཁོར་སོང་།།

བུ་མོར་འཆི་བ་མེད་ན། ཆང་ལ་འཇོད་པ་མི་འདུག། གཞོན་པའི་བཏན་ཀྱིས་སྐྱབས་གནས། འདི་ལ་བཙོལ་བས་ཡོས་ཆོག།

བུ་མོ་ཨ་མར་མ་སྐྱེས། ཁམ་བུའི་ཤིང་ལ་སྐྱེས་སམ། ཨ་གསར་ཟད་པ་ཁམ་བུའི། མེ་ཏོག་དེ་ལས་མགྱོགས་པས།།

བུ་མོ་ཆུང་འདྲིས་བྱམས་པ། སྤྱང་གིའི་རིགས་རྒྱུད་མིན་ནམ། ཤ་འདྲིས་ཕྲུགས་འདྲིས་བྱུང་ཀྱང་། རི་ལ་ཡར་གྲབ་མཛོད་ཀྱིས།།

ཏ་ནད་རི་ཡར་རྒྱབ་པ། སྙི་དང་ཞགས་པས་ཟིན་གྱིས། བྱམས་པ་ངོ་ལོག་རྒྱབ་པས། མཐུ་ཅོ་ཟིན་པ་མི་འདུག།

སྤྲག་དང་ལྕུང་པོ་སྡེབས་ནས། ཏད་པོའི་སློ་ལ་ཟན་བྱུང་། གཡོ་ཅན་ཛུ་བག་ཅན་གྱིས། ང་ལ་ཟན་པོ་བྱས་བྱུང་།།

སྤྲིན་པ་ཁ་སེར་གཉེན་ནག། སད་དང་སེ་རའི་གཉེ་མ། བན་དྷེ་སྐྱ་མིན་སེར་མིན། སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་དགྲ་བོ།།

ས་རི་ཁ་ཞུར་གཏིང་ཁྱུག! ཏ་ཕོ་གཏོང་ས་མ་རེད། གསར་འགྲོགས་བྱམས་པའི་ཕྱོགས་སུ། སྙིང་གཏམ་བཤད་ས་མ་རེད།།

ཆོས་ཆེན་བཅོ་ལྔའི་ཟླ་བ། ཡིན་པ་འདྲ་བ་འདུག་སྟེ། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་གྱི་རི་བོང་། ཚེ་ཟད་ཚར་ནས་འདུག་གོ།

ཟླ་བ་འདི་ནས་ཡར་འགྲོ། གཉིང་མའི་ཟླ་བ་ཚུར་ཡོངས། བཀྲ་ཤིས་ཟླ་བ་དཀར་པོ། ཟླ་སྟོད་ཕྱོགས་ལ་མཇལ་ཡོང་།།

དབུས་ཀྱི་རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོ། མ་འགྱུར་བརྟན་པར་བཞུགས་དང་། ཉི་མ་ཟླ་བའི་བསྐོར་ཕྱོགས། ནོར་ཡོང་བསམ་པ་མི་འདུག།

ཚེས་གསུམ་ཟླ་བ་དཀར་བ། དཀར་གོས་ནང་ནས་ཆོད་སོང་། བཅོ་ལྔའི་ནམ་དང་མཉམ་པ་རེ། ཞལ་བཞེས་ཅིག་ཡང་གནང་ཞུ།།

ས་བཅུའི་དབྱིངས་སུ་བཞུགས་པའི། དམ་ཅན་རྡོ་རྗེ་ཆོས་སྐྱོང་། མཐུ་དང་ནུས་པ་ཡོད་ན། བསྟན་པའི་དགྲ་བོ་སྒྲོལ་དང་།།

སྙན་འགུགས་ཀྱིས་བཀོད་པ།།

ཁྲ་ཆུག་མོན་ནས་ཡོངས་པའི། གནམ་ལོའི་ས་བཅུད་ཐེབས་སོང་། ང་དང་བྱམས་པ་ཕྲད་ནས། ལུས་སེམས་ལྷོད་པོར་ལང་སོང་།།

ཁྲི་དེ་སྐྱག་ཁྲི་གཟིག་ཁྲི། མདའ་ཁ་སྐྱེར་ནས་འདྲིས་སོང་། ནང་གི་སྐྱག་མོ་རས་འཛོམས། འདྲིས་ནས་མཐུ་རུ་ལང་སོང་།།

ཤ་འཛམ་ལུས་པོ་འདྲིས་ཀྱང་། བྱམས་པའི་ཞིང་ཆོད་མི་ཡོང་། ས་ལ་རི་སོ་བྲིས་པའི། ནམ་མཁའི་སྐར་ཚོད་ཐིག་བྱུང་།།

ང་དང་བྱམས་པའི་ཐེབས་ས། ལྷོ་འི་རོང་ལྗོན་པའི་ནགས་བསེབ། སྨྲ་མཁན་དེ་ཙོ་མ་གཉོགས། སུ་དང་གང་གིས་མ་ཤེས།།

སྨྲ་མཁན་དེ་ཙོ་སོ་ཤེས། གསང་ཁ་སྟོན་པ་མ་གནང་། ལྷ་ས་མི་རྫོགས་མཐུག་ལ། ཆུང་རྒྱལ་མི་སྲུས་དགའ་པ།།

ང་ལ་ཡོངས་པའི་ཆུང་འདྲིས། ཆུང་རྒྱལ་གཞུང་ན་ཡོད་དོ། ཁྲི་ཆན་རྒྱུ་ཟེར་བ། ནམ་ཤེས་མི་ལས་ཙང་བའི།།

སྒྲོད་ལ་ལང་སོང་མ་ཟེར། ཕོ་རངས་ཡོག་བྱུང་མ་ཟེར། སྒྲོད་ལ་བྱམས་པ་བཙལ་བའི། ཁ་བ་མང་པོ་འབབ་བྱུང་།།

པོ་ཏ་ལ་རུ་བཞུགས་དུས། རིག་འཛིན་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ། ལྷ་ས་ཞོལ་དུ་སྡོད་དུས། འཆལ་པོ་དང་བཟང་དབང་པོ།།

གསང་དང་མ་གསང་མི་འདུག། ཞབས་རྗེས་གང་ལ་བཞག་ནི། ཤ་འཛམ་མཐལ་ས་ནང་གི། སྙིང་ཐུབ་དུང་སེམས་ཅན་མ།།

ཨོ་ཡོས་དགེ་འདུན་འགྲོག་པའི། གསོ་སྨྲ་བཤད་པ་མིན་འགྲོ། དབུ་ཞྭ་དབུ་ལ་བཞེས་སོང་། དབུ་ལྕང་རྒྱབ་ལ་དབྱུགས་སོང་།།

ག་ལེ་ཐེབས་ཅིག་བྱས་པའི། ག་ལེ་བཞུགས་ཅིག་གསུང་གི། ཐུགས་སེམས་སྐྱོ་ཡོང་བྱས་པའི། མགྱོགས་པོ་འཕྲད་ཡོང་གསུང་བྱུང་།།

བྱ་དེ་ཁྲུང་ཁྲུང་དཀར་མོ། ང་ལ་གཤོག་རྩལ་གཡར་དང་། ཐག་རིང་འགྲུངས་ལ་མི་འགྲོ། ལི་ཐང་བསྐོར་ནས་བསླེབས་ཡོང་།།

ཤི་དེ་དམྱལ་བའི་སྲུལ་ཀྱི། ཆོས་རྒྱལ་ལས་ཀྱི་མེ་ལོང་། འདི་ནས་ཁྲིག་ཁྲིག་མི་འདུག། དེ་ནས་ཁྲིག་ཁྲིག་གནང་ཞུ།།

ཛོ་ཡན་ཏུ།།

མདའ་མོ་འཕེན་ལ་ཐོགས་སོང་། མདེའུ་ས་ལ་འཛུལ་སོང་། ཆུང་འདྲིས་བྱམས་པ་འཕྲད་བྱུང་། སེམས་ཉིད་རྗེས་ལ་འབྲང་སོང་།།

རྒྱ་གར་ཤར་ཀྱི་རྨ་བྱ། ཀོང་ཡུལ་མཐིལ་གྱི་ནེ་ཙོ། འབྲུང་ས་ས་འཁྲུངས་ཡུལ་ཡི་གཅིག། འཛོམས་ས་ཆོས་འཁོར་ལྷ་ས།།

མི་ཚོ་ང་ལ་ལབ་པ། དགོངས་སུ་དག་པ་ཁག་ཐེག། ཡོ་ཡི་འི་གོམ་གསུམ་ཕྲ་མོ། གནས་མོ་འི་ནང་ལ་ཐལ་སོང་།།

ལྷུང་མ་བྱེ་ཝུར་སེམས་ཤོར། བྱེ་ཝུ་ལྷུང་མར་སེམས་ཤོར། སེམས་ཤོར་མཐུན་པ་བྱུང་ན། སྐྱུ་བྲ་རྟོར་པས་མི་ཐུབ།།

ད་སྨན་ཚེ་འབྱུང་འདི་ལ། དེ་ཁ་ཙམ་ཞིག་བྱས་ནས། གཉིང་མ་བྱིས་པའི་སོ་ལ། མཇལ་འཛོམ་ཨེ་ཡོང་བལྟའོ།།

བྱ་དེ་སྨྲ་མཁན་དེ་ཙོ། ཁ་རོག་བཞུགས་རོགས་མཛོད་དང་། ལྷུང་གླིང་ཨ་སྐྱེ་འཛོལ་མོ། གསུང་སྙན་སྐྱུར་དགོས་བྱས་བྱུང་།།

རྒྱབ་ཀྱི་སྐུ་བདུད་བཙན་པོ། འཛིགས་དང་མི་འཛིགས་མི་འདུག། མདུན་གྱི་ཀ་ར་ཀུ་ཤུ། ཐོགས་སུ་དགོས་པ་བྱུས་སོང་།།

APPENDIX X.

The Song of the Precious Reed. *

As read or written.

སྨྲང་མའི་སྨྲང་བཤད། ལེགས་པ། རྩ་རི་གཞུང་གི་སྨྲང་མ།།
རྩ་བ་ནི་ཨ་མ་ཆང་མའི། ཁྲུང་བརྒྱུད་མཉེན་པ་ཡོད་ལ།
ཁྲུང་བརྒྱུད་མི་མཉེན་གསུངས་ན། རྩ་རི་གཞུང་ལ་ཡོག་ནས་འགྲོ།།
སྐྱིད་པ་མགོ་འདྲིན་དཔོན་པོ་འི། ཕྱས་མདའ་མཉེན་པ་ཡོད་ལ།
ཕྱག་མདའ་མི་མཉེན་གསུངས་ན། རྩ་རི་གཞུང་ལ་ཡོག་ནས་འགྲོ།།
རྒྱ་མོ་མཚན་ལྡན་བླ་མའི། ཕྱག་སྨྲག་མི་མཉེན་པ་ཡོད་ལ།
ཕྱག་སྨྲག་མི་མཉེན་གསུངས་ན། རྩ་རི་གཞུང་ལ་ཡོག་ནས་འགྲོ།།

As Sung.

༄༅། སྨྲང་གི་ལ་སྨྲང་བཤད། ལེགས་ལ་པ། རྩ་རི་གཞུང་གི་སྨྲང་ལ་མ། རྩ་རི་གཞུང་གི་སྨྲང་ལ་མ།
རྩ་བ་ནི་ཨ་མ་ཆང་མ་འི། ཁྲུང་བརྒྱུད་མཉེན་པ་ཡོད་ལ་ཟེ། ཁྲུང་བརྒྱུད་མཉེན་པ་ཡོད་ལ་ཟེ།
ཁྲུང་བརྒྱུད་མི་མཉེན་གསུངས་ལ་ན། རྩ་རི་གཞུང་ལ་ཡོག་ནས་འགྲོ། རྩ་རི་གཞུང་ལ་ཡོག་ནས་འགྲོ།
སྨྲང་གི་ལ་སྨྲང་བཤད་ལེགས་ལ་པ། རྩ་རི་གཞུང་གི་སྨྲང་ལ་མ། རྩ་རི་གཞུང་གི་སྨྲང་ལ་མ།
སྐྱིད་པ་མགོ་འདྲིན་དཔོན་ལ་པོ་འི། ཕྱག་མདའ་མཉེན་པ་ཡོད་ལ་ཟེ། ཕྱག་མདའ་མཉེན་པ་ཡོད་ལ་ཟེ།
ཕྱག་མདའ་མི་མཉེན་གསུངས་ལ་ན། རྩ་རི་གཞུང་ལ་ཡོག་ནས་འགྲོ། རྩ་རི་གཞུང་ལ་ཡོག་ནས་འགྲོ།།
སྨྲང་གི་ལ་སྨྲང་བཤད་ལེགས་ལ་པ། རྩ་རི་གཞུང་གི་སྨྲང་ལ་མ། རྩ་རི་གཞུང་གི་སྨྲང་ལ་མ།
རྒྱ་མོ་མཚན་ལྡན་བླ་མའི། ཕྱག་སྨྲག་མཉེན་པ་ཡོད་ལ་ཟེ། ཕྱག་སྨྲག་མཉེན་པ་ཡོད་ལ་ཟེ།
ཕྱག་སྨྲག་མི་མཉེན་གསུངས་ལ་ན། རྩ་རི་གཞུང་ལ་ཡོག་ནས་འགྲོ། རྩ་རི་གཞུང་ལ་ཡོག་ནས་འགྲོ།།

---

* *The slender Bamboo Reed, about a foot long, by means of which* Murwa *beer is drunk in Sikkim and Bhutan.*

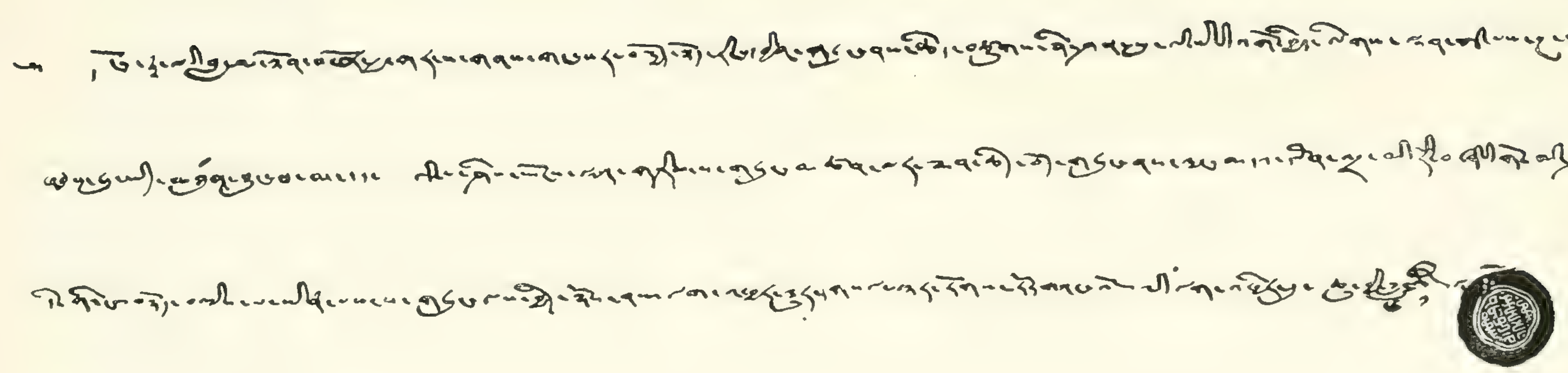

APPENDIX XI.

ལག་འཁྱེར།

བཀའ་ཤོག།

༄༅། ངོས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་སྙན་འཁོར་རྒྱ་གར་ས་གནས་གང་སར་བསྐྱོད་སྐོར་རིང་དབྱིན་གཞུང་ * ནས་ཆེད་བཙུགས་སྐྱེ་ཤན་པུ་ལི་སིའི་འགོ་བྱེད་ལེགས་ལྡན་འདི་པས་ཐོ་ཕྱིར་ཞབས་ཞུ་ཡིད་མཐུན་བྱུང་བ་མ་ཟད། འདི་པ་ཤེས་ཡོངས་ཕྱུན་གཤིས་ས་ †གཞུང་མཚན་ལར་སྣན་(ཕན)ཆེད་བོད་གཞུང་ ‡ནས་ཀྱང་མདའ་དཔོན་འདྲ་བའི་རིམ་པ་བཞི་བའི་གོ་མིང་སྤྲད་དེ་གཟེངས་བསྟོད་བགྱིས་པ་ཡིན་པས་ས་གཞུང་ལས་བྱེད་རྣམས་ནས་ལག་འཁྱེར་ཟུར་གསལ་ལྟར་རོགས་རམ་གནང་འོས་ཀྱི་ལག་འཁྱེར་དུ། ཆུ་བྱི་ཟླ་༦ ཚེས་༡ ལ། Seal of the Tālai Lama.

Translation.

DIPLOMA.

When I, Tālai Lama with my Court, sojourned in India, to whatever place of pilgrimage I went, Legs-ldan, Head Police Officer, being especially deputed by the British Government as a guide, rendered satisfactory service, from the first to the last. He knows (his work) fully. That he may, for the good name of the (British) Government do better services, the Tibetan Government has complimented him with the 4th class title and (military) rank like that of M̱dah-ḏpon. That British Officials may know from this his fitness to deserve their kind help, this diploma, dated the 1st of the 6th month, year *water-mouse*, July 1913 (is granted to him).

---

* དབྱིན་གཞུང་། or ས་གཞུང་། (དབྱིན་ ḏbyin stands for English, and ས for *Sarkar*) British Government.

† གཞུང་། literally signifies centre or central, but is ordinarily used to signify Government.

This letter-patent, bearing the red round seal of the Tālai Lama, was granted to Mr. S. W. Laden La, of the Bengal Police. He assisted me in the Press, when my Tibetan-English Dictionary was in the course of being printed.—*Sarat Chandra Das.*

གཤིས is a term of emphasis, signifying 'certainly'.

ལག་འཁྱེར།

བཀའ་ཤོག།

༄༅། །*ས་སྟེང་ནང་བསྟན་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་†ཧྐན་འཁོར་བཅས་དོན་གལ་ཆེའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་གླིང་དུ་བསྐྱོད་སྐབས་དབྱིན་གཞུང་གིས་ཆེད་འཛུགས་གནང་བ་ཊི་སི་ཀྲིག་སུ་པར་ཨིན་ཊེན་ཊན་ཨར་བྷྲ་ཀྱི་ལི་ལེགས་ལྡན་ནས་ངོས་སྐྱོན་འཁོར་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གནས་རྟེན་མཇལ་བསྐྱོད་སྐབས་བཅས་རྒྱས་མངའི་ཞབས་འགྱུར་དང་། འདི་ཕྱོགས་ལོ་ངོ་གསུམ་ཙམ་སྡོད་རིང་དབྱིན་གཞུང་བཀའ་འབྲེལ་སྐྱེ་ཤན་གྱི་བགྲིས་གོ་གང་ཅིར་ཡིད་མཐུན་འགྱུར་ཅི་གང་ལེགས་བྱུང་དོན་ལེགས་སྐྱེས་གཟེངས་བསྟོད་ཆེད་རིན་ཆེན་དང་པོའི་རྟགས་སྨ་སྦྱང་པ་དབྱིན་གཞུང་ལས་དོན་མཛད་པོ་ཁག་ནས་དེ་དོན་ཕན་ཆ་ཡོད་པ་ཧ་གོ་ཕྱིར་ལག་འཁྱེར་དུ་ཆུ་བྱི་བོད་ཟླ་ཚེས་ལ།

༥ ༢༥

Seal of the Tibetan Government.

Translation.

DIPLOMA.

During the visit of the Tālai Lama, Buddha's Vice-Regent on Earth, with his Court, to Darjeeling for an important religious purpose, when (His Holiness) was accorded a most cordial reception by the British Government (Mr.) Legs ldan, District Deputy Superintendent (of Police was on duty). When, under Government orders, he acted as a guide during His Holiness' and party's sojourn extending over two years, including pilgrimage in the sacred-places of *Ärya-deça* India, he behaved becomingly and rendered satisfactory service. In recognition of these (the Tibetan Government) confers on him a gold medal (and hopes) some Government Officers will know from this that Legs-ldan has been useful (to His Holiness). This letter-patent is dated (To-mo), the 25th of the 5th Tibetan month, year *water-mouse*, June 1913.

---

* ནང་བསྟན་ the orthodox Buddhism *i.e.* according to the doctrines of the *Tripiṭaka*; opposed to ཕྱི་བསྟན the religion of the outsiders; heretical.

† ཧྐན་འཁོར། The Court (of the Dalai Lama) comprising, གསོལ་དཔོན། Sol-pon, གཟིམས་དཔོན། Zim-pon, ཆོས་དཔོན། Choi-pon, སྐུ་བཅར་མཁན་པོ། Ku-char khan-po, གཙན་པོ་གུང་། Tsan-po-Kûng, ཛ་སག། Dsa-sag, ཏཱ་བླ་མ། Tālama, བློན་ཆེན་གཉིས། Lon-chen gñis the two Chief ministers (Sha-dā and Shol-khang). (See the Frontispiece).

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

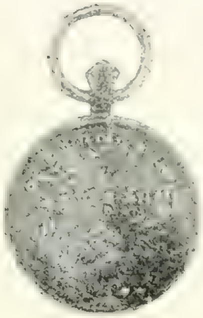

The first gold medal made at Lhasa and awarded by the Dalai Lama, in 1912, to Mr S. W. Laden La in recognition of services rendered to His Holiness in India.

Analysis of the Appendices.

APPENDIX I.

Identification

(of the soul of a deceased Lama with that of a Child-Pretender).

By command of the Emperor of China, the 14th Hierarch of the *Karma-pa* (Buddhist Sect of Tibet) was entitled *Shuhai Tā-pau-wa Wang-Zi-then tsi-tsā hu-o* Lord over the monasteries of *Szi-then* western country (Tibet). He bore the religious name of Theg-pa Mchog-gi Rdorje (in Sanskrit, *Parama Vajra Jñana*). His rescript runs thus:—

Hear and be sure, ye the general public of Jambu dvipa and particularly the clergy and the laity, great and low, the Lamas and the priests, the Ruling King, the ministers, captains and lieutenants, &c. (of Sikkim). Whereas this son of the Ruling King *Dharma-Raja* (of Sikkim) being identified by me as the embodiment of the soul of *Karma* Rin-chen ñes-don bstan hdsin (the deceased) nephew of Kun-Mkhyen Situ Rin-poche of Mdo-Khams, and also installed as High-Priest, has been placed on his seat and given (the religious) name of *Karma* sgrub brgyud bstan hdsin dar rgyas lhun-grub ñes-don dvan-po. He having duly graduated himself in the (holy) Orders of dge-tshul (*Çramaṇera*) and dge-sloñ (*Çramaṇa*) and having received consecration and initiation in the deep training of the new and older forms of mysticism, to turn an adept thereunto, has been appointed bishop over the following monasteries of his own sect:—

(1) *Karma* Rab-bstan gliñ.
(2) *Karma* Bkraçis chos-hkhor-gliñ.
(3) *Karma* Chos-hkhor gliñ.
(4) *Karma* Hchi-med rgyan dven.
(5) *Karma* Grub-brgyud-bstan dar gliñ.

The (new) incarnate Lama, by adopting the best means and methods of work, should with unflagging zeal, exert himself to the propagation of the religion of Buddha and work impartially and without prejudice. The religious classes should obey the Lama's behests, observe the customary laws and canonical regulations and act according to the established methods. The faithful believers and alms-givers should also pay him due respect, venerate and obey him.

This letter was issued on an auspicious date in the year *water-tiger* from the great Buddhist College of Hog-min in Tshor-phu.

ཕྱོགས་དུས། abbreviation of དཀོན་མཆོག་གི་ཕྱོགས། དཀར་ཕྱོགས and དུས་གསུམ། present, past and future.

རབ་འབྱམས། same as རབ་འབྱོར, excellent; become supremely good.

འཕྲིན་ལས། high office or commission.

དབང་བསྐུར། to endow with power or authority or spiritual sanctity.

གོང་མ་ཆེན་པོ་། The Supreme Ruler; Emperor.

གཟུ་ལའི། གནང་བའི conferring.

ཧྲ་པཙ་བ་ལྷང་། ནོར་བུ་འདྲ་བ་དང་། ཆེན་པོ precious like a gem great and kingly.

ཞི་ཞེན། western country, Tibet.

ཇེ་ཙུན་ཧུ་ཐོ། སྐྱེས་བོ་དམ་པ his holiness; saintly personage.

གཏམ statement here signifying rescript or decree.

སེར clergy, priest.

སྐྱ laymen, laity.

འཆད། explaining, རྩོད། disputation, religious controversy; བརྩོམ། mis-spelt for རྩོམ composition, writing books.

དྲངས་ཞེན taking one's order or wish in the spirit it is delivered; obeying implicitly and cheerfully.

སྦྱིམས mis-spelt for སྦྱིབས

ཡོན as in མཆོད་ཡོན and མཆོད་གནས། ཡོན་བདག lit. gift to Lamas, but ordinarily for སྦྱིན་བདག *dānā-pati*, alms-giver.

APPENDIX II.

(Marriage of *Lha-ding Princess* Yeçes sgrol-ma with the Sikkim Mahārājā Thu-tob Namgyal and his half-brother Hphrin-las Namgyal in 1882.)

In the beginning of the year *water* m. *horse*, 1882, the marriage of Mahārājā Thu-tob Namgayal and his half-brother Thin-leh Namgal with Ye-çe Dolma, Princess Lhading of Lhasa, was definitely arranged for. All preliminaries, according to the customs of Tibet, having been gone through, the marriage took place in the autumn of the same year. The geneology of the Lhading family, on the father's side is given, tracing its origin to the Çākya race of ancient India. This is followed by the account of several ancestors of the bride on the mother's side, and the services the ancestors of the two lines had rendered to Government. Then comes the presentation of what is called the proposal-wine (slon-chan) and the bride's price-wine (*Rin-chañ*); these being ceremonially performed on auspicious dates, the bride-groom's party was received in pomp and the marriage was duly celebrated with festive entertainments.

Then comes a description of the jewellery, ornaments, clothes, dresses, &c. (to be given to the bride), in a separate list.

Then follows an enumeration of the duties, both of the bride-groom and the bride, towards each other, and also to their respective fathers-in-law and mothers-in-law, the paying of due respect to them being strictly enjoined on them. Here the name of the Mahārājā's half-brother has been specially mentioned as the bride's joint-husband (thereby legalizing her marriage with him as well, according to the custom of polyandry prevailing in Tibet.) The parents of the bride here exhort their daughter to be equally faithful to her chief and joint-husband. The marriage deed concludes with the signatures and seals of the Mahārājā's mother, half-brother, and also those of Lhading Kusho and his sons, and the marriage witnesses, &c.

ལྷ་ཧྲིངས a particular family name, ལྷ་ལྕམ princess, a nobleman's wife ; equivalent to *Rānee* or *Mahārānee.*

དམ་ཆོས holy religion, Buddhism; in Sanskrit, *Sad-dharma.* དབྱར་སྐྱེས་རྔ་སྒྲ། summer-produced drum-sound, *i.e.*, the rattling thunder of summer. འདོད་པའི་རྒྱལ king of love *i.e.* Cupid, *Kāma-deva.* རྒྱལ་བའི་ཡུམ lit. the mother of all Buddhas ; the Goddess Tārā, deliverence or *Nirvāṇa* personified. In the *Ñiñ-ma* or *Karmapa Tāntrik* School she is called the goddess *Kuru Kullé.* The later *Tāntriks* make her the *Çakti* of the Buddhas. ནོར་སྦྱིན་ལྷ the god who dispenses wealth ; he is called མ་ཕམ the conquerable one. འདོད་དགུའི་ཆར the rain of wished for things དགུ signifies, 'many'. དམ་ཅན fearful spirits who used to do mischief to the Buddhist were bound down under solemn oaths to defend Buddhism. དམ་ཅན lit. under vow or oath.

ཕྱག་རྒྱ (*S. mudrā*) mystic configuration, represented by thumb-impression on deeds and contracts of a solemn nature. རབ་བྱུང་། the Cycle of 60 years introduced, in Tibet, in A.D. 1026, from Sanchi (*Çrīdhānya Kaṭaka* in Southern India. Its first year being designated *Prabhava* Rab-byuñ the Cycle itself came to be known by the name Rab-byuñ. སྣ་ཚོགས *chitra* the variegated one, it is the 16th year of the Cycle, in Tibetan ཆུ་ཕོ་རྟ་ལོ *Water*-male-*horse* year. (See Appendix V).

ཧོར་ལུགས according to the Calendar that was introduced in China by the early members of Tā-Yuan or the great Tartar dynasty of Mongol Emperors.

དཔྱིད་ར།
སྟག་གི་ཟླ་བ } spring (season) month, *i.e.* April, called the *Tiger* month.

འཕགས་ཆེན་ཐུགས་རྗེའི་གཏེར the most holy mine of mercy, *i.e. Boddhisattva Mahā Kāruṇika* or Avalokiteçvara. གདུལ་ཞིང་། the sphere of Avalokiteçvara's work of converting people into Buddhism. ཆོལ་ཁ་གསུམ the three great Provinces of Tibet. ས་ཚིགས geographical divisions.

ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ the Province (where Buddhism flourished) comprised དབུས and གཙང (U and Tsang).

ལྷོ་རོང the name signifying the Southern country of defiles or ravines, was given to Sikkim and its neighbourhood by the Tibetans.

འབྲས་མོ་ སྨིན་པའི་ འདུན་ས་ སྦས་གནས་ དཀར་མོ་ ལྗོངས

Rice, ripening, lovely land, hidden place, white, cultivated field or cultivation is the full name by which Sikkim is known to the learned of Tibet. Its abbreviation is འབྲས་ལྗོངས། land of rice-cultivation.

ས་ལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་པོ lit. the King who subsists on land produce (*Bhû-bhuja*). The Tibetans address the Mahārājā of Sikkim as འཛམས་གླིངས་ས་སྤྱོད་པ (in Sanskrit, *Bhû-bhuja*).

ཟབ་ཤེས wife. གནམ་བསྐྱོས Heaven-protected, celestial.

དགའ་བ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པ་ཕོ་བྲང་པ་ཆེན་པོ is the pedantic name of the present Lhasa Government. Its common and simple designation is དེ་པའི་གཞུང་། *Debā-shûng* the Government under a religious sect *i.e.*, of the *Gelug-pa* or Yellow-Cap Sect; on coins its name is inscribed as དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། The palace of (*Tuṣita*) victorious in all quarters. *Tuṣita* is the name of the Buddhist Paradise where Maitreya *Bodhisattva* now presides. He is the coming Buddha.

སྲིད་ཞུ dominion, Government. ཞབས་འདེགས service as in Civil, Medical or Military Service. མདུན་ན་འདོན། (in Sans. *Purohita*) Prime Minister.

གོ་གནས official rank or dignity. བརྒྱད་པ་ཆེན་པ the 8th (Dalai Lama) in succession from བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ Sonam Gyatsho.

ཞི་དྲག civil or spiritual and military. ཆོ་ལོ title or order. ནང་མའི་ལས་ཚན confidential officer of state. ཟམ་མི་ཆད་པ uninterruptedly; without break. རྗེ་དཔོན a chief or district officer. ང་ཕོད་པ name of family.

ཐུ་ཤིའི་གོ་མིང a Chinese title; ཟལ་ཐོན་ཏོག་དང་སྨྱི་ཤིག decoration of sapphire or ruby button on caps, with peacock's feather thereon.

རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་ཆེན་པོ the seventh Dalai Lama Kal-zang Gya-tsho བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

གོར་བོད་ཇི་གཟར the war between the *Gurkhas* and the Tibetans. *Gor* stands for Gurkha, *Bod* for Tibet; ཇི་གཟར, war; fighting. ཟིའི་ཅིའི hereditary དཔལ་ཟུ་ལའི་ཆོ་ལོ་མི་རབ་ཀྱི་དམག་དཔོན་གྱི་གོ་གནས (military rank) n. of a high Chinese hereditary military Order ཆོ་ལོ, order or dignity.

འབའ་ལི, Hbah for Bathang and Li for Lithang (two provinces) in Eastern Tibet ལར་དགོངས། ལར་རྒྱའི་དགོངས་པ

ཞབས་ཕྱར་འགྱུར་རིགས those who were in Government Service. སྤུན་མཆེད brothers and sisters. སློང་སྐྱེར (སློང་། proposal or asking for giving in marriage) སྐྱེར (promise) to give away (in marriage).

སོས by casting lots. ཞིབ་མོལ deliberation; in conference with.

ངོ་ཐོན for ཐུགས་པར་གསོ་བ, to be of service, or help. ཆབ་ཅིག for ལྷན་ཅིག, together with, in company with.

སྤང་བླངས། སྤང་ that which is to be avoided or left off; བླངས that is to be taken in earnest, or done or accepted.

གཉན་དཔང་། marriage witness. ཐེཙ also sometimes རེཙ, seal or seal impression. ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར། *Subhāṣita Ratna nidhi* name of a book containing moral sayings, by Çākya Paṇchen Kungah Gyal-tshan. ཡ་རབ་སྤྱོད་པ། noble deed or conduct; behaviour of the great; high character.

མ་རབ་སྤྱོད་པ mean or sordid action or behaviour. སོར་གནས། སྔར་རྒྱུན་ནང་བཞིན as in former custom or procedure.

རྒྱུན་འགྱངས་། at all times, རྟག་པ་རི་བཞིན། མི་ཤིག cannot be broken. གཡུང་དྲུང་གི་མདུད the knot or tie of marriage solemnized under the symbol of *Swastika*.

ཞལ་གཉེར the Steward General of Lhasa. དཀར་ཚང་། name of an individual.

APPENDIX III.

A Pass-port and Road-bill.

This Achārya Puraṇ-giri was sent on a mission for increasing beneficence. During the war between Bhutan and India he saved many souls from untimely death and thereby accomplished a great object. He is hereby granted a life-allowance. Whenever he comes to Tashilhunpo with as many servants as he likes, (he is to get it consisting of) tea, butter, rice, meat, barley-flour, corn-flour, (food for) riding horse, and lade animals he may have with him, all in sufficient quantity. When going to any quarters, he should be furnished with tents, accommodation in houses, ponies or mules for conveyance, beasts of burden and guides, &c., to help him in his journey to any place. His Holiness Blo-bzaṅ Dpal-ldan Yeçes dpal bzaṅ-po taking a personal interest in his welfare, grants him this letter-patent for his protection and safety, That His Holiness' wish may be honoured by all he has fixed his own seal on it. Accordingly all people great and humble should observe the rule (སྤང་བླང་ཡོང་བ) of "avoiding and doing". (This letter) is dated. (Tashilhunpo) the 1st of the 9th month, year *Tree-serpent* in the 13th cycle (རབ་བྱུང) 1774 A. D.

N.B.—It may be remembered that, at this time, this Tashi Lama was the Supreme Ruler of Tibet.

Official order for Food Allowance, &c., to Purṇagiri.

Conformably to the wish expressed in his holy general order by *Kyab-gon* (Lord-protector) in respect of Achārya Purṇagiri, he will get from the *Government Stores* personal allowance every month in barley flour—3 *Khals* of full *bré* measure; corn-flour 2 *Khals*; one and a half good carcase of sheep (dry or cured in cold air); for his personal attendants, should there be any, 2 *Khals* of barley-flour and 1 *Khal* of corn-flour and one sheep carcase per head. If he has any horse for his personal use, one *bré* measure of bran, for use with water. All these provisions should be of the best (and not of inferior) quality. This order-voucher is dated year *Tree-horse,* the 25th of the 11th month, in the 13th Cycle, 1763 A. D.

Road-bill to Achārya Dharjir-gir.

The *Gan-pos* (village elders or head-men) and the དམངས common people, *Jóng-Pons* and *Shi-Pons* (subordinate *jóngs*) residing on the road from Lhasa *via* Tashilhunpo and Phagri to India, be sure that under order of the Chief High Imperial Commissioner and Confidential Minister *Túng-thang Chenpo Áchārya* Dharjirgir and his servants bringing letters of the *Shahebs* from Calcutta, while travelling back (to India) at whatever place they may halt or stage, should be supplied with provision for journey, food, fuel, two saddled *yaks*, 5 riding ponies for their conveyance, and ten lade animals with two attendants or *coolies* at every stage.

The letters with enclosures, silk scarves, &c., from *Tung-thang Chenpo* to the *Shahebs* of Calcutta being forwarded by the hand of this (messenger) to a great distance, there should be not the least detention or delay in the transit on the way by the *Jong-Pons*, *Shi-Pons*, *Gan-po* and the common people.

It is important that nothing occurs like rambling about on throwing off (of the letter). The date of the starting of this (messenger) being noted in the Register of the *Yamun* of the Resident Anapa, laziness (on the part of the authorities on the way) will surely necessitate subsequent inquiry. For this reason, do the needful and avoid negligence, &c.

The guide and his servant should be supplied with two *through* relay ponies from Lhasa *via* Tashilhunpho to Phagri and back, besides food and fuel at the halting stages. These should be collected and supplied.

Carry out the above official order of Pass-port and Road-bill issued by the *Gyal-wang-chog* (Dalai Lama). *Water-ox* year, 13th of the 2nd month.

རྒྱ་གར་ཕྱིན་གྱི་ལམ་འཁྱོད lam-ḥkhyod on the road for going to India.

རྫོང་། for *jong* authorities; གཞིས for *shi-kha* authorities.

རྒན for *Gambu* head man (*Panchayit* man). དམངས common people; གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ the Emperor of China.

བཀའི་འཛིན་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ the Chief High Commissioner.

ནང་བློན Confidential Minister; ཕྱིར་ལོག on the return journey.

ཚ་གཞག། ཚ halting at noon and གཞག staying at night.

སྒྲོ་ཆས for འགྲོ་ཆས same as ལམ་ཆས provisions &c. for a journey; road-provisions.

རྟ་ཞབས རང་ཁྱེལ relays at every stage; རྟ་ཆལ ponies supplied by village people, free of cost. དོས་ཁལ་མ laden animals such as donkeys, yaks, ponies carrying loads; ས་ཚིགས fixed staging or halting places མི་རྗེང cooly without load on his back; བསྐྱ་གཏོང་། collect man and conveyances for despatching; གཏོང = མདོན།

འདི་པ this man *i.e.*, here this messenger; བཀའ་རྒྱ official communication.

གཞུང་རྟེན enclosure or accompanying presents.

རིང་ཁྱད idiomatically མགྱོགས to expedite despatching.

ལམ་འགྱོད falling on the way; འགོར་འགྱངས delay and obstruction.

ཕྲ་མོ་ཙམ the least, slightest. ཁྱམས for འཁྱམས, rambling about, throwing off.

སྐྱུར losing; བྱ་ཚེ in the event of doing; ཐོན་ཚེ time of starting or issuing; *Ampa* Chinese Imperial Resident.

ཡ་མེན (Chinese-office); གཞུང་ཁྲ Government Register.

འཁོད་སོང་བ noted down; ལེ་ལོགས laziness or relaxation.

ཤར་ཚེ in the event of occurrence; རྗེས་གཏོན reminder or *Ta-keed*; སྤང what is to be avoided; སྤངས what is to be done as in duty bound, *i.e.*, taken in earnest.

ས་མཁན a guide, one knowing the place; རྫོང་ཁྱེལ through journey from *jong* (district) to another *jong*.

བཀྲས་ལྷུན for བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ Tashilunpho (the grand monastery of).

ལྷ་སྐྱོངས. He protected of Heaven. The name by which Emperor Kuenlung was known to the Tibetans.

APPENDIX IV.

TO HIS MAJESTY THE KING-EMPEROR WHO REIGNETH RIGHTEOUSLY

BY

TURNING THE WHEEL OF GOVERNMENT WITH THE STRENGTH OF HIS MORAL MERITS (*Puṇyabala*).

THE TĀLAI LAMA presents his best compliments. Himself and Court, journeying pleasantly, have arrived. Thanks for the excellent arrangements made by the British Government for their residence here. A statement of their difference with the Chinese Ministers has been sent to the Viceroy. Should the Government, taking up the cause in earnest, provide for the present and future (state exigencies) and extend help and protection accordingly, he begs to say that these kindnesses will afterwards be gratefully borne in mind.

At present, in the hurry of business, this letter to avoid being sent empty, is accompanied by a long silk-scarf containing holy inscriptions, an image of Buddha of great sanctity, one bell and *Dorje*, gold-dust weighing 15 *Tolas* and 5 pieces of best satin of variegated colours.

ངོ་འཁོར (ངོ self and འཁོར Court or Official retinue); ལམ་བགྲོད journey or travelling; བདེ་ཐུན་ཐོག besides being pleasant; ཕྱི་གཞུང་། British Government; སྡོད་སྒྲིག arrangement for residence; ཡོ་ཆས་ཟབ་བཏིངས well furnished; འགྲིགས་མེད disagreement; རོགས་སྐྱོང་། help and protection; དམ་དོན་མཛད espousing the cause earnestly;

བཀྲིན (བཀའ་དྲིན) kindness; སྙིང་བཅངས་ཆོག་པ may be permitted to bear in mind *i.e.* will remember; ལྷ་རྫས lit. divine article *i.e.* silk-scarf; བྱིན་ཅན for བྱིན་རླབས་ཅན possessing sanctity; རྡོ་དྲིལ *i.e.* རྡོ་རྗེ and དྲིལ་བུ signifying thunder-bolt and bell; ཆ་ཚང one pair complete, སྒོར rupee.

TO THE FAITHFUL JAPAN LAMA

WHO IS CHEERFUL IN THE PRACTICE OF BUDDHISM AND SMILING AS THE ANTHERS OF THE EIGHT PETALLED LOTUS OF YOUTH.

IN the year *Tree-serpent*, while at Calcutta, you made me present of a sacred conch-shell encased in a small box. This time you have sent to me the book of the Essence of Buddhist Scriptures in Chinese, through one Buchûng of Kabug (Kalimpong). This having reached here undamaged has pleased me as a medicinal gift. Being in good health, I remain absorbed in the thought about the welfare of all living beings. Now, agreeably to your request, one complete set of *Kahgyur*, cleanly printed will soon be ready for

---

ཇའ་པན Japan; ངོས lit. by me, here used as 'myself'; མཆེད་ཟླ accompaniment; སྒྲད should be སྒྲོད case or vessel; རོ་ཆོག་གི་སྙིང་པོ the essence or pith which is most delicious. ཉེ་བས lately; ཀ་སྦུག (for Kalimpong); བུ་ཆུང་། name of an individual; འདུབ constitution, body; འགྲོ་ལ to all living beings, or moving ones; སྨས་པ for སྨན་པ= ཕན་པ to be useful; ངེས་པ་ཟུམ་སུ (should be ངེས་པར་ཕུལ་ཟུམ་སུ for certainly presenting; རིན་རྟགས་མདུད for རྟེན་རྟགས་མདུད as a symbol of relics and charmed knots; རྫས (for རྫས article or thing; ལ་ཚན for ལེ་ཚན kinds of things, chapter in books.

presentation to the Buddhist Church of Japan). Please let me know soon when you will come (to take delivery of the same.) Lastly, (I wish) you take care of your health and make progress in doing religious works. You may send me news and topics by and by. This letter of auspicious date is sent with enclosures of a scarf and silken-charmed knot and with several sacred articles together with sanctified relics.

TO THUB-BSTAN RGYA-MTSHO, THE MONGOL ASTROLOGER.

Lately this year in the 7th month our Lord Protector *Dorjechañ*, whose kindness to us all was unrivalled, has passed away. That moral merits may accrue to all living beings, we should offer our prayers for his residence in the holy mansion of *Sakhâvati*, a new sacred *Mausolia* should be erected to enshrine his relics with other like objects, after former precedents. If arrangements for its construction and supply of materials cannot be made here, we shall send orders to that direction for copper sheets &c., where these come from. There, it is hoped, you will, remembering the kindnesses you had received while here, earnestly exert yourself to render assistance, as one knowing the place and the market rate of things.

First (of all) the price per *seer* of copper-sheet which will easily take gold-gilding, should be ascertained, then the price of quick-silver of superior quality in weight, how many ounces or what quantity, in measure, per *rupee* should be ascertained, before purchasing the same. What is the market-price there ; how

---

མཚུངས་ཟླ་མ་མཆིས་པ having no rival or equal ; unrivalled.

རྡོ་རྗེ་འཛིན། *Vajradhara*, the supreme deity of the Lamaic school; his spirit like the Holy Ghost of the Christians is said to descend for inspiring the incarnate Lamas. Hence they are all designated *Dorji-chañ* or Vajradhara.

བསོད་ནམས་ཀྱི་རྭ་བར within the bounds of one's moral merits.

མ་ཚུད་པ=མ་ཤོང་པ could not be contained or kept in.

གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ mortal frame, in mundane existence.

ཆོས་དབྱིངས་སུ་མནལ་ཚུལ, entering into the spiritual state of existence.

ཞིང་མཆོག་དམ་པར in the paradise of Bde-wa-chan or *Sukhāvati*.

ཐོག་འཛུགས before all, at the outset.

ཐོན་འཐོར་ཆེ་ཆུང་། much or less in quantity or measure.

ཁེ་སྤྱབས profit arising from.

མཛོན་ཆུང་ཉང་རྩད secretly ascertaining by private inquiry.

གཏན་འཁེལ sure and positive.

སྔགས་ས consecrated with *mantras* or charms.

བཀའ་རྒྱ་མ personal writs.

and with what profit these can be purchased? In ascertaining these less talk and more secrecy and quiet observation should be maintained. Please to send sure and correct information (on these points) by the hand of this man, with enclosure of a *Kha-tag* (silk-scarf) with consecrated relics.

སྔོན་ལམ for སྔར་ལམ according to former precedents.

མཆོད་སྡོང་རིན་པོ་ཆེ the precious holy *Mausolia*, the grand three-storeyed lofty edifices of stone masonry roofed with gold-gilt copper domes, constructed in Chinese style, at Tashi-lhunpo, for enshrining the relics, of the Tashi Lamas.

TO PAṆDIT *ÇRI* SARAT CHANDRA,

WHO IS WELL VERSED IN ALL THE ARTS.

Presenting special compliments; on hearing that you are in the enjoyment of good health at that place, I got the rarest joy and immense delight. Here, in Tsang, our *Kyab-jé* * *Seng-chen Dorjé-chang* presides over the monastery of Tashi-lhunpo. We all are happy as heretofore. I *Tüng* Choi-dsad, herewith present, in the auspicious conjunction of events, a light-yellow *Khatag* (silk-scarf) called *Khalkha-choidar* as a sign of my meeting you in no distant time. The details (about here) fit for communication will be conveyed to you by Phurchûng. If you happen to send me any letter, I beg you will kindly do so by the hand of Phurchûng and not through any other person.

ཆེད special; འབུལ offering *i.e.*, compliments; དེ་ཁར there, in that place; ཁྱེད་སྐུ your person; ཡར་ངོའི་ཟླ the increasing moon, crescent. ཉུན་གྱི་སྣང་བ having come to the knowledge of my humble self.

མི་གཉིས་པའི་དཀའ་དང་། incorrectly written for མི་རྙེད་པའི that can hardly be got.

འདི་ཁ here: བཀྲས་ལྷུན་ for བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ; སྐྱབས་རྗེ * is same as སྐྱབས་མགོན one who grants refuge in danger; དབུས་བསྡོད་པ become head or president; ཉུང for ཉུང་ཆེན ཉུན little or humble self; ཆོས་མཛད n. of an individual. དངོས་མཇལ personal interview; མཇལ་མཚོན token of meeting or visit such as a *Khatag*, presentation silk-scarf &c.

Subject-Analysis.

OF

APPENDICES IV—XI.

བཀའ་ཤོག།

THE word མགྲོན་གཉེར། Mgron-gñer literally signifies receiver or entertainers of guests. It is generally applied to an official of the rank of Private Secretary to a great Lama or Chief. Lama Urgyen Gya-tsho, *Rai Bahadur*, while holding the position of Deputy Magistrate at Kalimpong, was appointed to this Honorary Office by His Highness Thutob Namgyal, K.C.I.E. Mahārāja of Sikkim. The Lama belonged to the *Gonsag-pa* sect of Kham which coming from the Do med District of Mi-ñag, in Ulterior Tibet, had resided for some years at Lhasa and Sakya before finally settling in Sikkim. Several of the Lama's ancestors had rendered good, loyal services to the state for which they were raised to distinction. The Lama had very faithfully served the Mahārājā and his family during the time they were kept as state prisoners at Darjeeling and Kurseong.

THE *Jongpon* of Bumthang in Bhutan ཞབས་དྲུང་། acknowledges the receipt of a letter and presents comprising of a stone *Chaitya* and other articles sent by the Japanese Buddhist monk, *Ekai* Kawaguchi. He writes him to say that he was pleased with the letter. He was unable to send for the *Kahgyur* (Encyclopœdia of Buddhist Scriptures, in 108 volumes) of Kham, Dergé-print on account of the disturbed state of that country. He has heard from rumour that the printing establishment at Dergé had recently been burnt by the Chinese soldiery. If, however, the rumour proves false, he will send his messenger with *caravans* proceeding to Kham to fetch the *Kahgyur*. He encloses a silk scarf for the Lama's acceptance.

APPENDIX V.

HERE is an enumeration, in Sanskrit, of the names of the cycle of sixty years that was current in Southern India, *i.e.*, in the regions to the south of the River Narmadā. The cycle is called *Vrihaspati Chakra*. It is stated in the *Kala Chakra Tantra* that it was introduced in Uttara Çambhala being taken there from Çridhānya Kataka in very early times. According to Tibetan historians, Chilu *Pandita* introduced the cycle, in Tibet, in 1025 A.D., where it is called Rab-byuñ, in Sanskrit *Prabhava*, from the name of the first year of the cycle. Uttara Çambhala was the name by which the capital of the Bactrian Empire of the Eastern Greeks was known to the Mahāyāna Buddhists. I may identify it with the Sanskrit, Balokshya mentioned in Kṣemendra's *Avadāna Kalpalatā*.

APPENDIX VI.

Sarat Chandra made arrangements for his journey, employing Lama Tshering Tashi and Palder to go with him to Lhasa. Early in the morning of the 25th of the 3rd month, year *Water-horse* 1882, after making reverence to Lama Seng-chen Rimpo-che, he sought refuge in the Three Holies and obtained his blessings. Then, receiving a fare-well scarf from the hands of *Kusho* Tung-chen, he started on his journey. The way lay along the thinly wooded banks of the Myang-chu, a tributary of the Tsang-po. Reaching Gyan-tse, he interviewed Lha-cham *Kusho* in Phala's residential Villa called *Gongyal-gah*. Her ladyship requested him to give some medicine to the *De-pa* of her Gyan-tse estates who was ailing for some times That officer entertained the party with tea, Tibetan dishes, etc., making presents of some fine blankets to Sarat Chandra. These he respectfully returned. Then travelling eastward and keeping the *Shi-kha* of Depon Chang-lo-chan he passed by the *Gelugpa* monastery of Gahdan choi-phelling and Da-khyud village. He then passed a stream coming from the distant snows and the road to Phagri beyond which lay the monastery of Ne-ñing. On both sides of the way there were villages, some of which possessed many deserted roofless houses. He then passed Dsing-rag, formerly a battle-field. Passing by the monastery of Ge-ñen-sum and walking with difficulty on a narrow pathway he crossed the bridge called Kudoong Zampa and arrived at the village of Gobshi where Lha-cham was staging. Here not being able to secure a good lodging, he spent the night in a horse-stall underneath a house. By exposure to cold and snow-storm at night, he fell ill. Next morning, being informed that Lha-chan *Kusho* had left Gobshi, though still very bad in health, he proceeded towards Ralung. Passing by the *Ningma* monastery of Kha-vo, he reached Ra-lung, where, in a corner of the big house where Lha-cham's party was accommodated, he spent a sleepless night. He resumed his journey in the morning, amidst snow-storm and rain. This increased his illness. Passing by the right flank of Kharula, he came to the foot of the snowy mountain called Noijin Khang-zang Then proceeding on his journey, he arrived at a place called Zawa. In the evening, he reached Nagartse. (Nang-kar-tse) Jong situated on the shore of lake Yamdo *Yum-tsho*. Here, his illness having taken a bad turn, he was unable to travel towards Lhasa in the company of Lha-cham. The kind lady gave him a letter of introduction to her cousin, the incarnate Dorje Phagmo (*Vajra-varahi*), the Lady Superior of the great monastery of Samding. He then slowly rode towards Samding. He stayed for a fortnight in the house of one Namgyal, receiving medical treatment from two Tibetan physicians. The incarnate Dorje Phagmo very graciously expressed much anxiety on his account, the illness being acute bronchitis. She sent provisions consisting of barley, flour, tea, butter, mutton, salt, etc., for him. Recovering from his illness he slowly proceeded towards Lhasa and made pilgrimage to the sanctuaries there. He had the audience of the Dalai Lama on the topmost storey of Potala.

APPENDIX VII.

A CLEAR exposition of the doctrine of re-embodiment of the souls of *Bodhisattvas* in general, and incarnations of *Chanre-sig* in the Dalai Lamas. An enumeration of the first six Dalai Lamas. The present Dalai Lama's career delineated, his flight to Mongolia, visit to Peking, and return to Lhasa described. His flight from there and coming to Darjeeling in 1909-10.

An enumeration of the one hundred twenty-five great acts of Buddha Çākya Muni from the time birth of his to his death, and The places where he resided &c.

APPENDIX VIII.

FORMS OF CORRESPONDENCE.

I. Letters to be addressed to Jong-pons, De-pa classes &c.
II. Letters to be addressed to one's equals.
III. Letters to be addressed to one's parents.
IV. Letters to be addressed to ladies of high rank.
V. Letters to be addressed to ladies of ordinary rank.
VI. Letters to be addressed to one's wife.
VII. Letters to be sent to women of humbler classes
VIII. Letters to be sent to one's subordinates and servants.
IX. Letters to one's relatives, senior in age and to superiors.
X. Letters to one's relatives, junior in age &c.
XI. Epistles to intimate friends.
XII. A letter from De-pa Nor (gye) pa.

APPENDIX IX.

The love-songs of the sixth Dalai Lama, Tshang-yang Gya-tsho.

APPENDIX X.

The Bhoteas (Tibetan settlers in Sikkim and Bhutan) while picknicking, of which they are very fond, drink *murwa* (half-fermented millet served in bamboo jug, filled with boiled warm water; this they suck through a reed. *Murwa* drink seems more to excite than to debanch the mind.

Sramana Ekai Kawaguchi.
Darjeeling.

An account of the Pilgrimage of Ekai Kawaguchi to the great Sanctuaries of Tibet.

(ཇའ་པན་བླ་མ་ཨེ་ཀའི་ཀ་ཝ་གུ་ཅིའི་བོད་ལ་བསྐྱོད་པའི་རྣམ་ཐར)

༄༅།། བྱང་ཆུབ་གནས་མཇལ།།

༄༅།། ཐུག་བརྟུལ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པ་དང་། བསམ་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་ལྡན།
སེམས་ཅན་གྲོལ་བར་བཙོན་མཛད་པའི། ཤཱཀྱའི་དབང་པོར་ཕྱག་འཚལ་ནས། ༡ ། པཎ་ཌི་ཏ་སྟོན་ཀ་ཟླ་བ་ལས། *
ཐུགས་དགོས་ཆེན་པོར་གནང་བར་བརྟེན། ཇའ་པན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཡི། † བོད་ལ་འགྲོ་བའི་རྣམ་ཐར་འབྲིས། ༢ །

ཨོཾ འཛིག་རྟེན་ཧུར་བྱུང་རི་བོ་ཆེ། ཧི་མ་ལ་ཡའི་བྱང་ཕྱོགས་ན། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དག་པའི་ཞིང་།
དཔལ་ལྡན་བོད་ཡུལ་ཞེས་བྱ་ལ། ༣ ། རིག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བཞུགས། བྱང་ཆུབ་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པ་ཡིས།
ཆོས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ས་ལ་བཀྲུན། རྨད་བྱུང་འབྲས་བུ་འབྱུང་གནས་ལ། ༤ ། བདག་ཉིད་ཇའ་པན་ཨེ་ཀའི་ཡིས།
འགྲོ་བར་སྨོས་པའི་དོན་གཞན་མེད། བོད་སྐད་དམ་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་དང་། བཀའ་བསྟན་བསྒྲུབ་པའི་སེམས་སྐྱེད་དེ། ༥
ལོ་ནི་བཅོ་བརྒྱད་སྟེ་རོལ་ན། མེ་བྱ་ལོ་ཡི་ཟླ་དྲུག་པར། ‡ ཇའ་པན་ཡུལ་ནས་གཏོང་ནས་ནི།
རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གླིང་དུ་སླེབས། ༦ ། གངས་ཅན་མཛོད་ལྔའི་གཟི་བརྗིད་ཀྱིས། རྡོ་རྗེ་འོད་ཟེར་འཆར་བའི་གླིང་།
དེར་གནས་པཎ་ཆེན་སྟོན་བླ་དང་། སོག་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་འི་དཔལ། ༧ ། ལྷ་སའི་དྲུང་ཡིག་དབང་ལྡན་དང་།
བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཞབས་དྲུང་ལ། བརྟེན་ནས་བོད་སྐད་ལོ་གཉིས་ཙམ། བསླབས་ཤིང་བོད་ལ་འགྲོ་ཐབས་བྱས། ༨
དེ་ལས་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་མཇལ། བདག་གིས་བོད་ལ་འགྲོ་བ་ཡི། རྐྱེན་གྱིས་བོད་ཀྱི་མི་རྣམས་ལ།
བར་ཆད་མ་ཡོང་སྨོན་ལམ་འདེབས། ༩ ། དེ་ནས་ཡམ་བུར་འགྲོ་བ་དང་། § མཆོད་རྟེན་རྣམ་གསུམ་མཇལ་བ་དང་།
སངས་རྒྱས་སྤྱན་སྔས་ཆེན་པོ་ལ། མིག་རྩ་རྩ་བོ་བཞིན་དུ་བབས། ༡༠ ། གངས་ཅན་པད་མའི་གུར་དྲུག་དང་།
གློ་ཡུལ་ཚ་མིག་བརྒྱ་རྩ་དང་། དའུ་ལ་གི་རིའི་གངས་ཤར་ལ། མཇལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་བྱམས་འོད་སྒྲོམས། ༡༡
ཛ་རངས་ལུང་པར་བཞུགས་པ་ཡི། དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ནས། རིག་གནས་རིག་ཆེན་གསང་སྔགས་རྣམས།
ལོ་གཅིག་ཙམ་ནི་བསླབས་པ་དང་། ༡༢ ། དེ་ནས་དའུ་རིའི་བྱང་ངོས་ཀྱི། གངས་ནས་གངས་རིར་འཛེག་པ་དང་།
དཔག་མེད་དཀའ་བ་སྤྱོད་ནས་ནི། ཡེ་ཤེས་གནས་ཆེན་སྤྲོལ་པོར་འཛུལ། ༡༣ ། རི་ལུང་ཆེན་པོའི་གངས་འདས་ཏེ།
བྱང་ཐང་བྲག་དཀར་དུག་ཏུ་སླེབས། སྒོམ་ཆེན་བློ་བཟང་མགོན་པོ་ལས། དམ་ཆོས་ཟབ་དོན་ཐོས་པ་དང་། ༡༤

---

* སྟོན་ཀའི་ཟླ་བ, ཤ་ར་ཏ་རྟེན་དུ། † ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ Ekai in Japanese. ‡ མེ་བྱ་ལོ 1897 A. D.

§ ཡམ་བུ by this name Katmundu the Capital of Nepal is known to the Tibetans.

མ་ཧེ་ལུང་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི། དབང་རྣམས་ལུས་ཏེ་ཞིག་འགའ་འདས། གངས་རིན་པོ་ཆེར་འགྲོ་བ་ཡི།

ལམ་ནི་ཡང་དག་དྲི་བ་ལས། ༡༥ །ཕྱོ་རྟུ་རོ་ཤོ་དེའི་བྱང་ཐང་ལ། རང་ཉིད་གཅིག་བུས་ཕྱི་གོས་ཀྱི།

ཁྱུར་པོ་རྫེ་བ་ཁྱུར་ནས་ནི། ཐང་གཅད་བཞིན་དུ་བགོམས་པ་གཏོར། ༡༦ །དགོན་འབྲོག་བྱང་ཐང་འགྲོ་བ་ལས།

གཡུང་དྲུང་ཆུ་བོ་ནལ་བ་ལ། ཆུ་ཡིས་འཁྱུར་ནས་ཤི་ཀར་ནུབ ལམ་མེད་རི་བོར་ཛོག་པ་ལས། ༡༧

ཁ་བ་ཆེན་པོ་བབས་པ་དང་། མཚན་མོ་སྐྱུན་ནག་བཀབ་པ་དང་། གངས་ཀྱི་ནང་དུ་མཉལ་བ་ལས།

ཤིན་ཏུ་ཁྱག་ནས་དྲན་མེད་གྱུར། ༡༨ །སངས་རྒྱས་བྱམས་སྙིང་འོད་ཟེར་གྱིས། དྲོས་བྱས་དབང་གིས་གསོས་པར་གྱུར།

དེ་ནས་ཆུ་མིག་གང་ག་ཡི། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྡན་ཆུ་འབྱུང་ནས། ༡༩ །ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་དྭངས་པར་གྱུར།

མ་དྲོས་ཆུ་ཡིས་མི་ཡོང་ལྟར། སྣང་བའི་མ་ཕམ་ཡུམ་མཚོ་ལ། མཇལ་ཏེ་བདེ་བ་དཔག་མེད་བྱུང་། ༢༠

གླང་ཆེན་ཁ་འབབ་ཆུ་རྡོགས་ཀྱི། ས་ལ་འཆི་མེད་ཆུ་ཚན་བྱིན། རི་ལ་མཇལ་མཆོད་རྒྱུན་འགྱུར་བའི།

ཏྲེ་ཏ་པུ་རིའི་གནས་ལ་མཇལ། ༢༡ །འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཆེན་ཏེ། རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་རྣམ་ཐོས་སྲས།

དགྲ་བཅོམ་ལྔ་བརྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། གངས་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་བ་ལས། ༢༢ །ཛོག་པར་དཀའ་བའི་སྒྲོལ་མ་ར།

གངས་ཀྱི་རྩེ་རུ་ཛོག་ཟིན་ནས། དཔག་མེད་དཀའ་བ་སྙིང་ནས་བསྐྱུད། གནས་བཟང་སྟོབས་ཀྱིས་བདག་མེད་ཤར། ༢༣

བྱིན་རླབས་རྨད་བྱུང་བྱུང་བ་ཡི། ལོ་ནི་ལྕགས་བྱི་ཟླ་དགུ་པ། * ཆོས་བཟང་པོ་དྲུ་རང་བཞིན་གྱི།

དཀྱིལ་འཁོར་མཇལ་ཞིང་འཁོར་ཟིན་ནས། ༢༤ །སླར་ཡང་བྱང་ཐང་ཤར་ལ་འགྲོ། དཀོན་རྒྱ་མཚོ་ཡི་ཆུ་རྡོགས་དང་།

དམར་མཚན་ཆུ་བོ་ནལ་བ་དང་། རྐྱང་ཆུ་ཆེན་པོ་གཏོང་བ་ལས། ༢༥ །བཅོམ་ཀྲན་གྱིས་རི་འབྲོག་པ་དང་།

ལྟོ་དང་མཐའ་སྐྱན་བཤོར་བ་ལས། གངས་ལ་མཉལ་ནས་གངས་ནི་བཟའ། གངས་ཀྱིས་མིག་དྲང་ཟུག་ཚ་ཆེ། ༢༦

ཡོང་གར་སྐྱུར་དང་ལྟོགས་པ་ལས། ལང་ང་ཡོང་ངེར་འགྲོ་གྱུར་ཡང་། ལྷ་སར་འགྲོ་བའི་སྨོན་སེམས་ཀྱིས།

སྙིང་རུས་ཆེན་པོས་འགྲོ་བྱས་ཀྱང་། ༢༧ །ཞག་གསུམ་ཉིན་གསུམ་ལྟོ་མེད་པས། ལུས་སྟོབས་བསྐོར་ཏེ་བ་ཡབ་བ་ཡབ་འགྲོ།

གངས་ཀྱི་ཐང་དུ་སྐྱིལ་བ་དང་། ཡང་ཡང་སྐྱིལ་ཏེ་ལང་སྟེ་འགྲོ། ༢༨ །དཀའ་བ་དཔག་མེད་སྤྱོང་བ་ལས།

བྲག་དཀར་སྒོམ་ཆེན་མདུན་དུ་སླེབས། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་སྒོ་བཟང་པོས། ཇ་མར་ཕྱེ་གོས་སྦྱིན་པ་ལས། ༢༩

འཆི་བ་དཀའ་བ་ཐར་ཟིན་ནས། སླར་ཡང་བྱང་ཐང་འབྲོག་སར་འགྲོ། སངས་རྒྱས་བདུན་གྱི་སྒྲ་བདུན་གནས།

མཇལ་ཏེ་སེང་གེའི་ལུང་ནི་འདས། ༣༠ །གཙང་པོ་ནལ་ཏེ་ལྷ་རྩེ་ནས། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་དགོན་པ་རུ།

པཎ་ཆེན་དེ་ལ་མཇལ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་ཐོས་པར་གྱུར། ༣༡ །དེ་ནས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་ཡི།

---

* ལྕགས་བྱི 1900, A. D.

དགོན་པར་མཇལ་ཏེ་ཟླ་ཕྱེད་ཙམ། དེར་བཞུགས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་མཇལ། དམ་ཆོས་ཞུས་ཏེ་དེ་ལས་གཏོང་། ༣༢

དབྱིན་དགོན་གནས་ཀྱི་མཁས་པ་དང་། རིག་གནས་འཁོར་དུ་རྩོད་པར་བྱས། ངོར་ཀླུམས་ཆེན་དང་ཙོང་ཁ་པས།

བཞེངས་པའི་མ་ཧེ་ལྷ་ཁང་མཇལ། ༣༣ རོང་རངས་པ་རུ་ཟླ་གསུམ་ཙམ། བཀའ་བསྒྱུར་སྒྲོག་ནས་སྤྱོད་པ་དང་།

ལྕགས་གླང་ལོ་ཡི་ཟླ་གསུམ་པར། * ལྷ་སར་སླེབས་ནས་ཇོ་བོ་མཇལ། ༣༤ །ཀུ་གར་ཁྲུངས་པའི་སྐུ་འདྲ་སྟེ།

སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས། རྒྱ་ཟ་ལྷན་ཅིག་ཇོ་བོ་བཞེངས། བོད་ཡུལ་བསྟན་པའི་གཞི་ལ་འདུད། ༣༥

དེ་ནས་སེ་རའི་དགོན་པ་རུ། སློབ་གཉེར་དོན་དུ་འཇུག་པ་དང་། དགེ་བཤེས་རྣམས་ལས་མཚན་ཉིད་བསླབས།

དམ་ཆོས་སླབ་པར་བརྩོན་པར་བྱས། ༣༦ །ལྷ་སྟོང་ལྷ་བརྒྱའི་དགེ་འདུན་གྱི། ནང་དུ་ཟབ་ཆོས་བསླབས་པ་ལས།

རང་སེམས་རྟག་ཏུ་དགའ་བ་དང་། སྐལ་བཟང་དེ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ༣༧ །སེ་རའི་འདུན་ཁང་རིན་པོ་ཆེས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེད་གནང་བ་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཡི་རིན་པོ་ཆེས། དགེ་ཚུལ་སྙིང་གཏམ་གནང་བར་གྱུར། ༣༨

དགེ་འདུན་ངོ་ཤེས་ནད་པ་ལ། བདག་གིས་སྨན་རྣམས་སྦྱིན་པ་དང་། སྤུར་དུ་ན་ཚ་གསོས་པ་ལས།

བདག་ལ་སྨན་པ་ཆེན་པོར་གྲགས། ༣༩ །ལྷ་ས་གྲོང་ཆེན་ནད་རྣམས་ལས། ནད་པ་མང་པོ་འོངས་པ་དང་།

སེ་རའི་ཨ་མཆི་ཞེས་བྱ་བར། མིང་ནི་ཆེན་པོར་གྱུར་བ་ལས། ༤༠ །ཧོ་ལའི་བླ་མ་རྒྱལ་བ་ཡི།

བླ་སྨན་པ་ཡིས་བདག་བོད་དེ། གསོལ་དཔོན་མཁན་པོ་འདི་ན་ཚོ་བསྟན། ལྷན་གཅིག་སྨན་སྦྱོར་བྱེད་པར་གྱུར། ༤༡

བླ་སྨན་པ་དེ་དང་ལྷ་ཡི། སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོར་འགྱུར་བ་དེས། ཉིན་ཅིག་བདག་ལ་ཟེར་བ་ལ།

ཁྱེད་ནི་ཚེ་གཅིག་བོད་ཡུལ་དུ། ༤༢ །སྨན་སྦྱོར་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་ནས་ནི། སེམས་ཅན་མང་པོ་འདི་ན་ཚོ་དང་།

ཟུག་རྔུ་སྡུག་བསྔལ་གྲོལ་བར་དགོས། དེ་ལ་བདག་གིས་ལན་འདེབས་པ། ༤༣ །ལུས་ནད་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལས།

སེམས་ནད་གྲོལ་བ་གཙོ་བོ་ཆེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་སློབ་བདག་ཅག་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྨན་གྱིས་ཕན་པར་བྱ། ༤༤

ངེས་ན་བདག་ཉིད་རྒྱ་གར་འགྲོ། ཐེག་ཆེན་བྱུང་ཁྲུངས་ལེགས་སྦྱར་གྱི། སྐད་རྣམས་སླབ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི།

དོན་དམ་ཆོས་ནི་བཤད་པར་བྱ། ༤༥ །དེ་ནས་ཧོ་ལའི་བླ་མ་ལ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་ནི་ཞུ།

ཡ་མཚར་གསང་སྔགས་གཏམ་ནི་ཞུས། བྱིན་རླབས་ཆེན་པོས་སེམས་བདང་སྟེ། ༤༦ །ཟླ་བ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་འདས་པར།

ང་དུང་བདག་གིས་ལྷ་ས་རུ། གནས་པར་འགྱུར་ན་ཕྱིན་བདག་དང་། གྲོགས་ལ་བར་ཆད་འབྱུང་བར་འགྱུར། ༤༧

དེ་ནི་རྒྱ་མཚན་གཞན་མེད་དེ། བདག་ལ་ཕྱི་གླིང་པ་ཡིན་པར། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མི་བྱུང་བས།

བོད་ཁྲིམས་དང་ནི་འགར་བ་དང་། ༤༨ །ངེས་ན་ཆུ་སྟག་ཟླ་ལྔ་པར། † ལྷ་ས་ནས་གཏོང་རྒྱལ་རྩེར་མཇལ།

---

* ལྕགས་གླང, 1901, A. D. † ཆུ་སྟག, 1902, A. D.

ཕག་རི་གྲོ་མོ་འདས་གྱུར་ནས། རྡོ་རྗེ་གླིང་དུ་སླར་ཡང་སླེབས། ༤༩ །ས་རཏ་ཙན་དྲ་སྟོན་ཟླ་ཡི།
ཁང་པར་གནས་ཤིང་འདས་པ་ལས། བདག་གི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་གཞུང་ནས། སེ་རར་སློ་ཐེ་རྒྱབ་པ་དང་། ༥༠
ཕྱིན་བདག་བྱམས་པ་ཆོས་བཟང་དང་། བདག་གི་ཚོ་ཞེས་མང་པོ་ནི། བཙོན་རར་བྲུག་ནས་ཞིབ་ཆོད་བྱས།
ཁྲིམས་གཏང་འགྱུར་བར་ཐོས་པ་ལས། ༥༡ །བདག་ལ་སྡུག་བསྔལ་དཔག་མེད་བྱུང་། དེ་རྣམས་ཐར་བའི་ཐབས་ཕྱིར་དུ།
རྒྱལ་བར་ཕྲན་ཡིག་ཕུལ་འདོད་པས། ཡམ་བུའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ༥༢ །ཡུལ་དེའི་དབང་པོ་ཙན་དྲ་པས།
བོད་ལ་ཡིག་དེ་གཏོང་བར་གནང་། བདག་ནི་སྐྱེ་གླིང་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་གར་བ་མིན་ཇའ་པན་ནས། ༥༣
དམ་ཆོས་སྤྱད་པའི་དོན་ཁོ་ནར། བོད་ལ་སླེབས་པས་ངའི་རྐྱེན་གྱིས། ཕྱིད་ཀྱི་མི་རྣམས་སུ་ལ་ཡང་།
ཁྲིམས་བཏང་དགོས་པའི་དོན་ནི་མེད། ༥༤ །ཅེས་ཡི་གེར་འཁོད་དེ་ཕུལ་བ་དང་། མི་རྣམས་ཕལ་ཆེར་བཙོན་ར་ནས།
ཐར་བར་ཐོས་ནས་ཇའ་པན་དུ། * ཆུ་ཡོས་ཟླ་བ་ལྔ་པར་ཐོག ༥༥ །བྱང་ཆུབ་གནས་བཟང་བོད་ལ་མཇལ།
འཆི་ཁར་ཐུག་པའི་དཀའ་མང་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིས། ནམ་པར་ཐར་བས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ།། ༥༦ །།

ལེ་ཨུ་གཉིས་པ།

༄༅། ལོ་གཅིག་ཟླ་བ་བཞི་ཙམ་ནི། ཕ་ཡུལ་ཇའ་པན་དུ་བཞུགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་གནས་བཟང་བོད་ཡུལ་དུ།
མཇལ་བའི་རྣམ་ཐར་མི་ལ་བཤད། ༡ བདག་ཅག་ཡུལ་དུ་བོད་པར་གྱི། བཀའ་བསྒྱུར་བསྟན་བསྒྱུར་མེད་པ་དང་།
ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་ཡང་། མེད་པས་དེ་རྣམས་སྒྲུབ་པ་དང་། ༢ །ལེགས་སྦྱར་སྐད་དང་བོད་སྐད་རྣམས།
ཡང་དག་སློབ་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། རྒྱ་གར་བལ་ཡུལ་བོད་ཡུལ་དུ། སླར་ཡང་འགྲོ་བར་སྨོན་གྱུར་ཏེ། ༣
ཤིང་འབྲུག་ཟླ་བ་བཅུར་ཇའ་པན་ནས། † རྒྱ་ཡིག་བཀའ་བསྟན་དཔེ་ཆ་ཀུན། འཁྱེར་ཏེ་ཐར་ཁས་ལེན་པ་བཞིན།
བལ་པོའི་ཡུལ་གྱི་དབང་པོར་ཕུལ། ༤ །དབང་པོ་དེས་ཀྱང་ལེགས་སྦྱར་གྱི། བྲི་མའི་དཔེ་རྣམས་གནང་བར་གྱུར།
ད་དུང་ཡུལ་དེར་ལེགས་སྦྱར་གྱི། བྲི་དཔེ་གསགས་ནས་ཟླ་བརྒྱད་གནས། ༥ །ཀལ་ཀཏྟའི་གྲོང་དང་བལ་ཡུལ་དང་།
ཝ་ར་ཎ་སིའི་མཁས་རྣམས་ལ། ལོ་དགུ་ལྷག་ཙམ་ལེགས་སྦྱར་སྐད། བསྟན་པའི་དོན་དུ་སྦྱངས་པར་གྱུར། ༦
སྨབ་བྱུ་དེ་ཡི་བར་མཚམས་སུ། སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་ཡུལ་རྒྱ་གར་གྱི། བྱང་ཆུབ་གནས་བཟང་མང་པོར་མཇལ།
སེར་སྐྱའི་གྲོང་དང་ལུམ་བི་ནིའི་ཚལ། ༧ །རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དང་སྦྱག་མའི་ཚལ། ནཱ་ལན་དའི་དགོན་ཤུལ་དང་།
ཨོ་ཏནྟ་པུ་རིའི་གནས་རྗེས་དང་། གནས་མཆོག་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི། ༨ །དཀའ་ཐུབ་ལོ་དྲུག་མཛད་པའི་གནས།

---

* ཆུ་ཡོས 1903, A. D. † ཤིང་འབྲུག, 1905, A. D.

སྤར་ཀྱུར་མཚང་རྒྱ་བ་ཡི་ཕྱུག། ན་ལན་ཛ་ནའི་ཚུ་ཛོགས་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་ཤིང་འོག་རྡོ་རྗེ་གདན། ༩

ཆོས་འཁོར་དང་པོར་འཁོར་བའི་ས། ནྡང་སྐྱོང་ཐུང་གནས་རི་དྭགས་ཚལ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ།

མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཀུན་དགའ་ར། ༡༠ །སྨྲ་ངན་འདས་གནས་རྩ་མཆོག་གྲོང་། གནས་རྣམས་མཐལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི།

བྱམས་པ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིས། མཛོད་པ་བཅུ་གཉིས་གནས་ལ་སྨྲར། ༡༡ །དངོས་སུ་ཞགས་རྗེས་རི་བཞིན་དུ།

མཐལ་དུས་འགྲོ་ཀུན་[illegible]་བཞིན་དུ། གཅིས་པའི་ཐུགས་དང་མཚན་བཟང་ཞེམས། རང་དབང་མེད་པར་མིག་ཆུ་བབས། ༡༢

གཞན་ཡང་འོད་སྲུང་བྱ་རྐང་རི། ཆོས་སྡུད་གནས་དང་ཡང་པ་ཅན། བཟང་བཟང་ཕྱུག་དང་ཁྲིམས་བཟང་གི།

གནས་རྣམས་མཐལ་ཏེ་ཡོད་པ་ལས། ༡༣ །པཎ་ཆེན་བླ་མས་བཀའ་བསྟན་བསྒྱུར། གནང་བར་འགྱུར་བའི་གཏམ་ཐོས་ཏེ།

ཛར་པན་ཡུལ་ནས་རྒྱ་ཡིག་གི། བཀའ་བསྟན་ལེན་ཏེ་དེ་རྣམས་ནི། ༡༤ །བོད་ལ་ཐུར་དུ་བཏང་བ་དང་།

བདག་གིས་བོད་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ། རྒྱ་གར་ཡུལ་ནས་བོད་ཀྱི་ལམ། ཕྱི་གླིང་གཞུང་གིས་ཐམས་ཅད་བཀག། ༡༥

སྤར་བཞིན་འགྲོད་པར་མི་ནུས་པས། ཐབས་མེད་བཞིན་དུ་ཐབས་བྱས་ཏེ། ཁྲིམས་ལ་འགལ་བར་ཤེས་བཞིན་དུ།

སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་དོན་གྱིས་པས། ༡༦ །ཕྱི་གླིང་གཞུང་འོག་འབྲས་ལྗོངས་སུ། ཆུ་གླང་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པར། +

རྒྱ་གར་གཏོང་སྔེ་འགྲོ་བ་ལས། ཉིན་མོར་མཉལ་ནས་མཚན་མོར་འགྲོ ༡༧ །ཤིང་ནགས་སྨུན་ནག་གཅན་ཟན་གྱི།

འཇིགས་ཁྲགས་རྣམས་ཀྱང་ཐར་བ་དང་། རི་རྩེར་ཛོན་དང་ལུང་ལ་བབས། ཡང་ཡང་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལས། ༡༨

གངས་ཀྱིས་ཞིབ་པའི་རི་བྱུར་དང་། ནམ་མཁར་རེག་བཞིན་རི་རྩེ་ཡི། མི་ཏོག་སྐྱེར་རར་སྨིན་པའི་ཚེ།

ཁ་བ་ལ་ནི་མང་དུ་བབས། ༡༩ །རླུང་ཆེན་གྱིས་ནི་དྲུང་བས་ན། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཤི་ཁར་ཐུག།

བཅོམ་ལྡན་སྙིང་རྗེ་དྲན་ཆེ་བས། ཁྱག་ནས་མ་ཤི་ཁམས་པ་ནས། ༢༠ །གཞི་གཙེ་རུ་སླེབས་པ་དང་།

པཎ་ཆེན་བླ་མར་བཀའ་བསྟན་ཞུ། དེ་ནས་ཁོན་གྱིས་བཀའ་བསྒྱུར་དང་། བསྟན་བསྒྱུར་གསུང་འབུམ་གནང་བར་འགྱུར། ༢༡

ཟླ་བ་དྲུག་ཙམ་དེར་གནས་ཏེ། དཔེ་སྙིང་བྲི་མ་མང་པོ་སྙིད། དེ་ནས་ལྷ་སར་འགྲོ་བ་དང་།

ཧཱ་ལའི་བླ་མ་རྒྱལ་བར་མཐལ། ༢༢ །རྒྱལ་བས་ཛར་པན་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི། སློབ་གྲྭ་ཆེན་པོར་བྲི་མ་ཡི།

བཀའ་བསྒྱུར་ཚང་པོ་གནང་བར་གྱུར། བདག་ལ་བྱིན་ཆེན་སྐུ་ཡང་གནང་། ༢༣ །སྤྱོད་ན་གནས་ཚང་བཟང་པོ་དང་།

འགྲོ་ན་རྟ་བོ་གནང་གྱུར་ཏེ། ཤིན་ཏུ་བདེ་བར་འདས་པ་ལས། ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་རྣམས། ༢༤

ཚོལ་ཆེད་རྭ་སླིང་དུ་སླེབ་ཀྱང་། དཔེ་དེ་གཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་བར། ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་ནས་ཕྱིག་ལམ་དུ།

དགའ་ལྡན་དགེ་ལུགས་རྩ་བའི་གནས། ༢༥ །རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསེར་གདུང་དུ། མཐལ་ནས་དགའ་པ་དཔག་མེད་ཐོབ།

+ ཆུ་གླང་ 1913, A. D.

ཤིང་ཡོས་ཟླ་བ་དང་པོ་ལ། *	ལྷ་ས་ནས་གཏོང་གཙན་དུ་སླེབས། ༢༦	།ཁ་བ་ཅན་པོ་རིར་འབབས་པས།
འགྲོ་བར་མ་ནུས་ཟླ་གསུམ་འདས།	ཡམ་བུའི་དབང་པོར་ལམ་ཡིག་ཐུ།	འོན་ཀྱང་དེ་ནི་མ་གནང་བས། ༢༧
སླར་ཡང་འབྲས་ལྗོངས་ལམ་ལེན་ན།	བཙན་རར་འཇུག་འགྱུར་ངེས་ན་ཡང་།	ཐབས་གཞན་མེད་པར་ལམ་དེར་འགྲོ།
ཕྱི་གླིང་གཞུང་དམ་ལམ་རེ་ལ། ༢༨	།ཤིན་ཏུ་དམ་པོར་བཀག་རྒྱུར་ཡང་།	དཀའ་བ་ཆེན་པོས་ཐར་བར་གྱུར།
ལོ་དེའི་ཟླ་བ་ལྔ་པ་ལ།	རྡོ་རྗེ་གླིང་དུ་སླེབ་པར་གྱུར། ༢༩	།དེར་གནས་ཕྱི་གླིང་གཞུང་པ་ཡིས།
བདག་ནི་བཙོན་རར་འཇུག་བསམ་ཡང་།	རྒྱ་གར་སྤྱི་ཁྱབ་དཔོན་ཆེན་གྱིས།	གྲོགས་སེམས་ལས་ནི་གྲོལ་བར་གྱུར། ༣༠
བདག་གིས་དམ་ཆོས་སྤྱོད་པ་དང་།	བཀའ་བརྟན་ཐུབ་པའི་རྡོན་ཕྱིར་དང་།	ལེགས་སྦྱར་བོད་སྐད་སླབ་ཕྱིར་དང་།
བྱང་ཆུབ་གནས་བཟང་མཛལ་བ་ལ། ༣༡	།བཀའ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཐར་བས།	བཙོམ་ལྡན་འདས་དང་རྒྱལ་བ་དང་།
པཎ་ཆེན་བླ་མ་རྒྱ་གར་གྱི།	སྤྱི་ཁྱབ་དཔོན་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ༣༢	།ཛའ་པན་ཡུལ་གྱི་སྲིད་བདག་དང་།
བཞེས་གཉེར་གྲོགས་པོས་པོ་བཙོ་བརྒྱད།	གནས་མཛལ་འགྲོ་སོང་ཀུན་སྤྱིན་ནས།	ཆོས་སྤྱོད་སྐྱོབས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ༣༣
གཞན་ཡང་བོད་ལ་པར་ཡོད་པའི།	གསུང་འབུམ་པོ་བརྒྱད་རིག་གནས་ཀྱི།	དཔེ་ཆ་རྣམས་ཀུན་ཉོ་ཚོག་གནས།
བོད་ནས་འབྲང་བའི་ལམ་དུ་ཡོད། ༣༤	།ངམ་ཆོས་ཉི་མ་ཤར་བའི་ཡུལ།	དེ་རྣམས་ཛར་པན་དུ་འཁྱེར་ཏེ།
འགྱུར་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཤར།	ཡང་དག་བློས་བུ་སྨིན་པར་ཤོག ༎ ༣༥ ༎	

ཞེ་འང་བདག་སྟེ་ཛའ་པན་གྱི་དགེ་སློང་ཨེ་ཀའི་ཀ་ཝ་གུ་ཙི་སྟེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་སླར་ཡང་བོད་ལ་འགྲོ་བ་དང་། ཤིང་ཡོས་ལོ་ཟླ་ ཟླ་ལྔ་པར་བོད་ལས་གཏོང་སྟེ་འདིར་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གླིང་དུ་སླེབས་ཏེ་སྡོད་པ་དང་། ངེར་བདག་གིས་དང་པོར་བོད་སྐད་སླབ་བའི་འཕྲིད་དང་ཟླ་བོ་གནང་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་ཤ་རཏ་ཙནྡྲ་དཱ་སའི་ཧྲ་རྫོང་སྟེ་སྐབས་ཆེན་སྟོན་ཁའི་ཟླ་བ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ནན་ཏན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་གནས་མཛལ་ཏེ་བོད་ལ་བགྲོད་པའི་རྣམ་ཐར་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བྲིས་དགོས་པར་བསྐུལ་བས་རང་ལོ་ལྔ་བཅུ་པ་སྟེ་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ཡོས་ལོ་སྤྱི་ཟླ་དྲུག་པ་ཚེས་བཅུ་གཉིས་སུ་རྡོ་རྗེ་གླིང་གི་ལྷ་ས་རྟེ་ལ་ར་ཨེ་ཀའི་ཀ་ཝ་གུ་ཙིས་བྲིས་པའོ༎ ཀུན་ཏུ་བཀྲ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག།
༦ ༡༢

---

* ཤིང་ཡོས 1915, A. D.

BOOK II.

THE GRAMMAR OF THE TIBETAN LANGUAGE.

The Text of Situ Sum Tag

སུམ་རྩ་པ་དང་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ།

BY

SITU PANCHEN

(Pages 1—88)

BEING

A Commentary on Sum-Chu-pa and Tag-jug-pa of Thon-mi SamBhota

WITH

An Index of Grammatical Terms

BY

SHRAMANA EKAI KAWAGUCHI

(Pages I—V.)

Page.	༨	Line.	༢༥	For.	[illegible]	Read.	[illegible]
,,	༥	,,	༡༠	,,	ཡོད་པ་ཡིན	,,	ཡོད་པ་མིན
,,	༦	,,	༢༠	,,	ངོ་འཛིན	,,	ཇོ་འཛིན
,,	༨	,,	༢༨	,,	ཟུར་དུ	,,	ཟོར་དུ
,,	༩	,,	༢༠	,,	ནུས་ལྡན་ཀྱི་ཐུ	,,	ནུས་ལྡན་ཀྱི་བྱ
,,	༡༠	,,	༥	,,	པར	,,	པའི
,,	༡༡	,,	༢	,,	ཟླ་ལྷ	,,	ཟླ་ལྷ
,,	༡༡	,,	༡༧	,,	གཞིས་ང	,,	གཉིས་པ
,,	༡༡	,,	༡༧	,,	སྒྲིར་དཔ	,,	སྒྲིར་རྡོ
,,	༡༢	,,	༧	,,	ལཔར	,,	ལས
,,	༡༣	,,	༥	,,	གོ་ངར	,,	ཕོ་བར
,,	༡༣	,,	༢༦	,,	ཐིག་པ་[illegible]་པ་[illegible]	,,	ཐིག་པ་སྤྲོད་པ་རིག་ན
,,	༡༧	,,	༡༡	,,	ཇེ་ཁྲུར	,,	ཇི་ཁྲར
,,	༡༧	,,	༡༦	,,	ཉེར་སོགས	,,	ཉེས་སོགས
,,	༢༥	,,	༨	,,	ཟླ་ཕྱི	,,	སྤྲ་ཕྱི
,,	༢༥	,,	༢༡	,,	གང་ཡང	,,	གང་ཡིང
,,	༢༦	,,	༡༨	,,	ཀྲུ་བོ	,,	འགྲུ་བོ
,,	༣༢	,,	༡༠	,,	གང་ལྡན་པའང་ཡིན་ལ	,,	གང་ཡིན་ལ
,,	༣༦	,,	༡༥	,,	སྤྲོས་སྤྱོས་མང	,,	སྤྲོས་མང
,,	༤༧	,,	༣	,,	བཏག་ཀྱི་འདུག་པ	,,	བཏགས་ཀྱི་འདུག་པ
,,	༥༦	,,	༢༨	,,	མཉམ་འབྱུར་རོ	,,	མཉམ་ཕྱིར་རོ
,,	༦༠	,,	༦	,,	ས་དང་ད་ནམལ	,,	ས་དང་ད་ནམས
,,	༦༥	,,	༢༣	,,	ལཀོ་པ་བྱེད	,,	འཀོལ་བྱེད
,,	༧༢	,,	༣	,,	ངའིང་པའི	,,	བའི
,,	༨༢	,,	༡༦	,,	གལ་ཆེར	,,	ཕལ་ཆེར
,,	༨༣	,,	༢༠	,,	རྣམ་པར་མཛོས་པ	,,	རྣམ་པར་མཛེས་པ

སི་ཏུའི་སུམ་རྟགས།

ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་ནམ་མཁའི་མཐའ་ཡི་སྣ་ཁྲུད་ཅན།

ཅིག་ཅར་འཇལ་བའི་འཁྲུལ་མེད་བློ་མངའ་འཇམ་པའི་དབྱངས་སོགས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས།

རྟག་ཏུ་བརྟེན་འོས་ཞབས་ཀྱི་རྩ་སྐྱེས་ལ་ཆགས་འཁོར་ལོའི་རྒྱལ་སྲུན་ཡང་།

དྲན་པ་ཁོ་ནས་སྨོངས་པའི་འཇིགས་འཕྲོག་ཤཱཀྱའི་གཙོ་བོ་ལ་བཏུད་ནས།

གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས། སླ་བའི་ངག་སྒྲོར་ལ་བརྟེན་ནས།

དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་རབ་གསལ་སྨད། བརྡའ་སྤྲོད་གཞུང་གིས་དགྲོལ་བར་བྱ།

དེའང་འདི་སྐད་ཅེས་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་སོགས་སུ་ཇི་སྐད་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དབུས་སུ་ཐུར་པ་ལྷ་ལྡན་ཉིད་དུ་ཝེ་ཚུ་བྱིའི་རིགས་ལས་ཆོས་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཚར་དུ་དངར་བ་རིམ་པར་བྱོན་པ་ལས་ཉི་མ་ལྷ་བུར་གྲགས་པ་རྣམ་པར་གསལ་བ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མིའི་ལྷའམ་ཡང་ན་སྐྱེ་བོ་མི་བསྲུན་པ་གདུལ་དཀའ་བ་རྣམས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སློབ་བཟང་པོའི་ལམ་དུ་ནན་གྱིས་སློང་ཞིང་། མཛའ་བ་དང་མི་མཛའ་བ་དང་བར་མ་རྣམས་ལ་ཐུགས་རབ་ཏུ་སྙོམས་པས་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་དྲང་བའི་བཀའ་ཁྲིམས་བཙན་པོའི་གནས་ལ་མངའ་དོག་པ་རྣམས་འདའ་བའི་སྐབས་མེད་པ་དང་། ཕྱི་དང་ནང་གི་བྱ་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་འཚོལ་ཞིང་འཁྲུགས་པ་མེད་པར་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་མཛངས་པར་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགོངས་པའི་གཏིང་དཔོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཞེས་མཚན་སྙན་པར་གྲགས་པ་ཉིད་སྐྱེ་དགུའི་དཔལ་དུ་ཤར་ཏོ། དེའི་ཚེ་དེའི་མདུན་ན་འདོན་མཁས་པར་གྲགས་པ་མང་པོའི་དབུས་སུ་མིང་གི་ཡི་གེ་རབ་ཏུ་བརྗོད་པ་ཐུ་''མི་སམ་བྷོ་ཊ་ནས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཀའ་དང་རང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སྨོན་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་མཐུས་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བརྫོལ་ཏོ། པཎྜི་ཏ་ལྷ་རིག་པའི་སེང་གེ་དང་། བྲམ་ཟེ་ལི་བི་ཀ་ར་སོགས་བསྟེན་ནས་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པ་མང་པོར་སྦྱངས་ཤིང་བསྟན་བཅོས་མང་པོས་མཁྱུལ་པ་བཀྲུན་ནས་སྔར་ཐོག་པའི་ཚེ། ལྷ་མཁར་མ་རྡུར་ལྷ་ག་རའི་ཡི་གེར་དཔེ་བྱས་ཏེ་བོད་ཡིག་གི་གཟུགས་བཟུམས་ཏེ་ཡིག་ཕྲད་དུ། རྒྱལ་པོ་བྱ་དཀའི་ལམ་ལས་དྲངས་པའི་བསྟོད་པས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པས་དགྱེས་ཤིང་། རིམ་པར་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་སོགས་བོད་ཀྱི་བརྡའ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་མཛད་པས་སྨུག་ལ་སྒྲོན་མེ་བཏེག་པ་བཞིན་དུ་ཤཱཀྱའི་བསྟན་པ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་རྒྱས་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། ཞེས་གྲགས་སོ། དེ་ལས'' སུམ་ཅུ་པ་དང་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་གཉིས་ཁོ་ན་དེང་སང་གི་བར་དུ་ཡོད་ཅིང་། མཁས་བླུན་མང་པོས་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ཁུར་བླངས་པས་དོན་གཞན་དང་གཞན་དུ་འདྲེན་པའི་གླིགས་བས་ཀྱི་སྒྲིང་བར་གྱུར་མོད་ཀྱང་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རིག་པའི་མདའ་རྣོན་གྱིས་ཕུག་པས་གཞུང་དོན་མང་པོ་ཞིག་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་གྱུར་ཅིང་། ཕལ་ཆེར་ནི་བྱང་ཕྱོགས་འདིར་གཙུག་ལག་གཉིས་ཀ་བར་དུ་ཉམས་པའི་དབང་ལས་བཤད་རྒྱུན་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཞན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་མི་གསལ་བ་རྣམས་ཁ་ཁྲོལ་འཇལ་བ་ཙམ་ལས་དོན་དུ་གནས་པར་མ་མཐོང་བས། བདག་ལྟ་བུས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པར་སླ་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་བློ་གྲོས་ཀྱི་ནོར་དང་ལྡན་པ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་ཆེད་དུ་བསྐུལ་བ་དང་། རང་ཉིད་གཞུང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་འདི་དག་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པའི་སྤྲོ་བ་བརྟས་པས་རྗེས་དཔག་གསུམ་གྱིས་ཇི་ལྟར་དཔག་པ་དགྲོལ་བར་བྱའོ། དེ་ལས་ཐོག་མར་སུམ་ཅུ་པའི་གཞུང་འཆད་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་བསྟན་བཅོས་དངོས་སོ།

དང་པོ་ལ། མཚན་གླེང་བ་དང་། འགྱུར་ཕྱག་གོ། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། མཚན་དོན་བཤད་པ། རྟོགས་གནས་དཔྱད་པ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི༔—རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཝྱཱ་ཀ་ར་ཎ་མཱུ་ལ་ཏྲིཾ་ཤཀ་ནཱ་མ། བོད་སྐད་དུ་ལུང་སྟོན་པ་རྩ་བ་སུམ་ཅུ་པ།

ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་སྟེ། ཝྱཱ་ཀ་ར་ཎ། ལུང་སྟོན་པ། མཱུ་ལ། རྩ་བ། ཏྲིཾ་ཤཀ། སུམ་ཅུ་པ། ནཱ་མ། ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། སླུའི་མཚན་ཉིད་ལུང་དུ་སྟོན་ཅིང་ལེའུ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་བརྟེན་གཞིར་གྱུར་པ་གང་ཞིག་གཞུང་ཚད་ཤོ་ལ་ཀ་སུམ་ཅུར་གནས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི། འགར་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་འདི་ལྟར་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་པདྡིའི་མིང་བརྟན་པ་ན་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཞེས་སྨོས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡུལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ལ་གཉེན་པ་རྣམས་སུ་འཁྲུལ་བས་འདི་ལྷའི་སྐད་དུ་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་སྐྱོན་འཇུག་གོ། ཞེ་ན་ཞིབ་མོར་དཔྱད་པའི་ལུགས་སུ་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་བདེན་མོད། འོན་ཀྱང་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་ཉིད་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་གཞན་དང་གཞན་དུ་དེ་ལྟར་མིན་པས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་མོ་ཆེའི་ངོར་གྲགས་པ་ཙམ་གཙོ་བོར་བྱས་བ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཇི་སྲིད་ཅིག་སྣང་བ་ཕལ་ཆེར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནས་འོངས་པ་ཤས་ཆེ་བས་ཡུལ་བྱིངས་སུ་བྱས་ཏེ། མཁན་པོ་ཉིད་དང་ཕྱི་ནས་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཟློད་པ་ཡིན་ཞིང་། མཁས་པས་འདིར་ནི་ཡི་གེ་དང་ཕྱི་བས་སུ་སྒྱུར་བ་རྣམས་འཕགས་ཡུལ་པ་དཔེར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁུངས་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་འང་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། ཡང་རྩ་བ་སུམ་ཅུ་པ་ཞེས་པའི་སྐབས། ཕལ་ཆེར་ཀྱིས་ཀ་ལི་སུམ་ཅུ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་ཅིང་།

འགའ་ཞིག་གིས་ནི་ན་ཡས་དུ་བྲམ་ཟེ་ལ་ཀ་སུམ་ཅུ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པའི་དོན་དུ་འང་དགོད་དེ། ཐ་མ་ལྟར་ན་རྟགས་འཇུག་ལ་འང་སུམ་ཅུ་པའི་མིང་འཇུག་པར་ཐལ་ཏེ་སུམ་ཅུ་པར་ཀ་ལི་སུམ་ཅུའི་ཚིག་ཕྲད་རྣམ་དབྱེ་སོགས་བསྟན་ལ། རྟགས་འཇུག་ཏུ་དེའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོགས་བསྟན་པས་གཉིས་ཀར་ཀ་ལི་སུམ་ཅུའི་བྱ་བ་སྟོན་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ན་ཀཱ་ལི་སུམ་ཅུ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་ཆེད་པ་ནི་ཅིས་མི་རིགས་པས་རྩ་བ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིང་དེས་ཁྱབ་པར་བཞེད་ན་ནི་འདིར་དམིགས་ཀྱི་གནོད་དོན་མེད་དོ།། ཕྱི་མས་ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་པར་སྣང་ཡང་། འདིར་མཆོད་བརྗོད་སོགས་ཐམས་ཅད་བགྲངས་པའི་གཞུང་ཚད་ཤོ་ལ་ཀ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་འབྱུང་བས་སུམ་ཅུ་ཁོ་ནར་མ་འགྲིག་ཀྱང་སུམ་ཅུ་ཙམ་ཞེས་ལས་སྟོར་བའི་མགྲོན་པོ་ལྟར་ཚོམ་ཚོམ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། སྐབས་གཞན་གྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པ་རྟགས་འཇུག་ལ་འདི་མེད་པས་གསལ་ཞིང་། སུམ་པ་ནི། ཡི་གེ་ཨ་ལི་ཀཱ་ལི་གཉིས། སོགས་སྐབས་དང་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཚིགས་བཅད་སུམ་ཅུ་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་པས་གྲངས་ངེས་པའི་མིང་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟ་བས་ན་སྔོན་ཚད་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བློ་གྲོས་སུ་ལ་ཆུད་པའི་ལེགས་བཤད་གསར་པ་འདིས་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་བག་ཕོངས་སུ་ཆིན་པར་མཛོད་ཅིག། གཉིས་པ་འགྱུར་ཕྱག་ལ་དངོས་དང་། མཐའ་དཔྱད་དོ།

དང་པོ་ནི། སྒྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

ཞེས་སྨོས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདི་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པས་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་ཡུལ་ནས་བསྒྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ལྟ་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་རིགས་སོ་ཞེས་འདོམས་པའི་དོན་དུ་ཐུ་མི་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི་མདོ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་འགྱུར་ཕྱག་དང་མཐུན་པར་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་ཕྱག་མཛད་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་ལ་ལ་ཞིག་གིས་བསྟན་བཅོས་བསྒྱུར་བ་སོགས་ལ་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་མཛད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཞེས་ཟེར་བ་མོད། བློ་རྣལ་དུ་གནས་པས་སྨྲས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩོམ་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ལས་སྔོན་དུ་དཔེར་བྱ་འོས་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཤིང་། དེ་འདོད་ན་བོད་ཡིག་དབྱིབས་སྦྱོར་དང་བཅས་པ་འང་ཐུ་མིས་བརྩམས་པ་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་པར་ཤུགས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པར་སོང་བས་བོད་ཀྱི་དེབ་ཐེར་རྙིང་མ་རྣམས་དང་། ཁྱོད་རང་གིས་དྲིན་ཅན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཐུ་མིང་། སོགས་དྲངས་པའི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་བཤིག་པར་ཐལ་ལོ། རྒྱུ་མཚན་འདིས། མཁན་པོས་ཐོག་མར་ཡི་གེ་བརྩམས་པའི་རྗེས་སུ་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་བརྩམས་པ་དང་། མདོ་ལ་སོགས་པ་འགྱུར་ཅིང་སློབ་མར་བཤད་པས། ལོ་ཙཱ་བ་རྣམས་བྱུང་བའི་གོ་རིམ་འདི་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག། གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་དངོས་ལ་གཞུང་ཕྱིའི་ཡན་ལག་ཏུ་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། སྐབས་དོན་དངོས་ཉིད་སུམ་ཅུ་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ལ། མཆོད་བརྗོད་དང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་གཉིས། དང་པོ་ཡང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱིར་ཕྱག་འཚལ་བ། དགོས་པའི་དབང་གིས་རྟག་ཞི་བ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ། དྲིན་གཟོ་བའི་ཕྱིར་མཁས་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའོ།།

དང་པོ་ལ་དངོས་དང་མཐར་དཔྱད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི།

གང་ལ་ཡོན་ཏན་མཆོག་མངའ་བའི། །དཀོན་མཆོག་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཞིག་གང་ལ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་བ་ནི་དཀོན་མཆོག་ཅེས་བྱ་ཞིང་། མཚུངས་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པ་ལ་རྙེད་པ་མིན་པས་འབྱུང་བ་དཀོན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྙོག་པའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པས་དྲི་མ་བྲལ་བ་དང་། རང་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང་། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དགེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། རྣམ་པར་བསྒྱུར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཏེ།

འབྱུང་བ་དཀོན་ཕྱིར་དྲི་མེད་ཕྱིར། །མཐུ་ལྡན་ཕྱིར་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི། །
རྒྱན་གྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། །འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་ཉིད། །

ཅེས་འབྱུང་བས་སོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཏེ་དཀོན་མཆོག་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཞིང་། དེའང་སྐྱབས་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྐུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་འགོག་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་དང་། སློབ་པ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་དང་། དེར་མ་ཟད་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དཀོན་མཆོག་དངོས་ལ་གུས་པ་འཕེལ་ཞིང་མོས་པས་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་རྐྱེན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་སོགས་དང་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་ལུང་གི་ཆོས་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལའང་མཁན་པོས་གསུང་དགོད་པའི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་འདུད་པའི་ཕྱག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་འདིས་དེའི་ཚེ་བོད་ཡུལ་དུ་བོན་ལས་གཞན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཕལ་ཀྱིས་ཡོད་པར་མ་འཚལ་ཅིང་། འཕགས་ཡུལ་དུའང་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་རྗེས་འཇུག་གི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་སླད་དུ་གང་ཞིག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདུད་ཅིང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དེ་ནི་ནོར་བ་མེད་ཅིང་ཡང་དག་པའོ། ཞེས་འདོམས་པའང་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས། སྐབས་འདིར་གང་ལ་ཞེས་པའི་ལ་ཡིག་ཐོགས་སུ་བཀར་ནས་ངོས་བཟུང་བའི་དོན་དང་། དེ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་ཡིག་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དོན་དུ་བཤད་མོད།

རྟ་མ་ནི། གཞུང་འདིའི་ལ་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་འདྲ་ལ་འཇུག་པར་མ་བཤད་པར་མ་ཟད་དོན་གྱིས་ཀྱང་དེ་འདྲར་འཇུག་མི་སྲིད་པས་མི་འཐད་ཅིང་། གང་ཞིག་ལ་ཡོན་ཏན་མཆོག་མངའ་བས་ལྡན་པ་ཞེས་སྦྱོར་དགོས་པས་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་གནས་གཞིའི་དོན་ཉིད་དོ། ཕྱི་མ་ནི་ལེགས་སྦྱར་ཤེས་རློམ་གྱིས་བུ་དཔེ་ལྷུས་ལ་བཀབ་པར་ཟད་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན། ཀ་ལཱ་པར། ནམས། སྭསྟི། སྭཱ་ཧཱ། སྭ་དྷཱ། ཨ་ལཾ། བ་ཥ་ཊ། སྦྱོར་བ་ལ་བཞི་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བར་ནམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཕྱིར་བཤད་། དོན་ཐོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་པ་འཇུག་ཀྱང་གྲགས་པ་དམིགས་བསལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞི་པ་སྦྱོར་བར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲལ་མོད་ཀྱི། དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པར། ནམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བཞི་པ་འཇུག་པར་བཤད་དོ་སྙམ་ནས་ཕྱག་འཚལ་བའི་དོན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཡི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་བཞི་པ་འཇུག་པར་བསམ་ཞིང་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཕྱི་རབ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་དབང་གིས། པྲ་ཎ་མ་སོགས་ཀྱིས་ཀྲིཏ་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབས་པ་དང་། ན་མོ་མི་སོགས་ཏིང་མཐའ་རྣམས་དང་། ཕྱིང་གཞན་ལས་བྱུང་བའི་བནྡེ་ནི་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱང་འདུད་ཅིང་ཕྱག་འཚལ་བའི་དོན་ཅན་དུ་མཚུངས་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཡུལ་ལ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་དབྱེ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ཀུན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་བོད་དུ་དེ་ལྟའི་གྲགས་པ་དམིགས་བསལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོན་ཐོབ་གཙོ་བས། བཞི་པའི་ཕྱིར་བཅད་ཀྱི་དོན་སྦྱིན་པའི་ཚིག་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཡང་བྱ་ཡུལ་དེའམ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་དུ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལས་ཡུལ་ཕྱག་བྱར་ཅན་ལ་ཕྱག་བྱེད་པ་ནི་ཕྱག་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དམ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ལས་ཕྱག་ཡུལ་དེའི་ཆེད་དུ་མིན་པ་ནི་གནག་རྫི་ས་ཀྱང་རྟོགས་པར་སླ་བའི་ཕྱིར་ཕྱག་གི་ཡུལ་ལ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་འཇུག་པ་ལས་འོས་མེད་དོ། །

དེ་ན་གནས་བརྒྱད་འགྲེལ་པ་ལས། བཞི་པ་སྦྱིན་པ་དང་ཕྱག་འཚལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། ཞིང་གི་ཕྱིར་རྒྱུ་འདྲེན་པའང་ཞིང་ཉིད་རྒྱས་པ་དང༌། སྨིན་པའི་ཕྱིར་རྫོགས་ཡང་དེ་ན་གྱིས་རྒྱུ་འདྲེན་པའི་བྱེད་པ་པོའི་ཆེད་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང༌། མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང༌། མཆོད་རྟེན་ཉིད་ཕྱག་གི་ཡུལ་ལས། གནས་སུ་སྦྱར་ཡང་དེ་ན་གྱིས་ཕྱག་འཚལ་བ་པོའི་ཆེད་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་བཞི་ག་བྱ་བའི་ཆེད་ཀྱི་དོན་དུ་དྲང་ངོ༎ ཞེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གནས་བརྒྱད་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་འགའ་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱ་ལས་རྒྱབ་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་བ་ཡོད་ཅིང་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་འཇུག་ཚུལ་འདིའང་བརྟག་དགོས་སོ། རྒྱུ་དྲིན་པའི་བྱེད་པ་པོའི་ཆེད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཞིང་ལ་བཞི་པ་འཇུག་པ་དང༌། ཕྱག་འཚལ་བའི་བྱ་བའི་ཚད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མཆོད་རྟེན་ལ་བཞི་པ་འཇུག་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར། བཤད་པས་ཕྱུགས་གསོད། ཚོང་པས་ནོར་སྒྲུབས། ཁ་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད། ལྟ་བུ་རྣམས་བཟང་རིམ་པར་གསོད་པ་པོ་དང་སྒྲུབས་པ་པོའི་ཆེད་ཡིན་པས་ཕྱུགས་དང་ནོར་ལ་བཞི་པ་འཇུག་པར་ཐལ་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པས་ཁ་ཟས་ལ་བཞི་པ་འཇུག་པར་ཐལ་བ་སོགས་དང༌། སྤྲང་པོ་ལ་ཟན་སྦྱིན་ལྟ་བུར་སྦྱིན་བྱ་འམ་སྦྱིན་ཡུལ་ལ་བཞི་པ་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྐྱོན་མཐའ་ཡས་ཤིང༌། བརྡ་སྤྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་ལྡན་གང་དུའང་དེ་འདྲའི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་མ་མཐོང་བས་སོ། ཡང་གང་ལ་དང་དེ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་དོན་གཉིས་མཐར་གཅིག་ཏུ་མི་མཚུངས་པར་འཆད་དགོས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་སྦྱོར་ཚུལ་དང་བསྡུར་ན། གང་ཞེས་པ་སྤྱིའི་སྒྲ། དེ་ཞེས་པ་བྱེ་བྲག་ངེས་གཟུང་གི་སྒྲ་ཡིན་པས། སྤྱིའི་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་ལ་ངེས་གཟུང་གིས་སྦྱོར་བ་འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་གཉིས་ཀར་རྣམ་དབྱེ་མཚུངས་པར་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནའང་རུང་ངོ། ཕྱག་འཚལ་ལོ།། གང་ལ་ན་ཡོན་ཏན་མཆོག་མངའ་བའི་དཀོན་མཆོག་དེ་ལའོ།། ཞེས་འཆད་པའི་ལུགས་སོ།། གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི།

གང་གིས་སྒྲ་དབྱངས་ཀུན་གསུངས་པའི། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཞིག་གང་གིས་སྒྲ་དབྱངས་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་སྟོན་ཅིང་གསུངས་པས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོར་གྱུར་པ། ཉེས་པའི་རྩོལ་རིག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་འཇམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁམས་དབང་བསམ་པ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་པའོ། སྒྲ་དབྱངས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཡང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གོང་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བརྙེས་སུ་ཟིན་ཀྱང༌། ས་བཅུ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱི་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་ཞིག་སྟེ། དོན་དམ་པར་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའོ།། དེ་ཉིད་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུར་པ་དང༌། དེའི་སྤྲུལ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་བརྗོད་པ་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའང་ཡིན་ནོ། རྒྱུ་མཚན་དེས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྒྲ་དབྱངས་གསུངས་པར་བཤད་དེ། མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ལས།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐུ། །གཙུག་ཏོར་ཆེན་པོ་ཚིག་གི་བདག།
ཡེ་ཤེས་སྐུ་སྟེ་རང་བྱུང་བ། །འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་ཚིག་རྐང་ཐ་མའི་དོན་གྲོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་འགྲེལ་པར། འཇམ་པ་ནི་མཉེན་པ་དང་དཔལ་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཇམ་དཔལ་ལོ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀུན་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། འཇམ་དཔལ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའང་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སྟེ། དེས་ས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟ་ན་དེ་སུ་ཞིག་ཡིན་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་ཉིད་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སྟེ་ཞེས་དང༌།

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཨ་ལས་བྱུང་། ཨ་ནི་ཡི་གེ་འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཆོག།
དོན་ཆེན་ཡི་གེ་དམ་པ་སྟེ། ཁོང་ནས་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་མེད།
བརྗོད་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་ཡི་མཆོག། ཚིག་ཀུན་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད།

ཅེས་དང་། འགྲེལ་པར་ངེས་ན་འདི་སྐད་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཡི་གེ་ཨ་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་གནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་འཇམ་དཔལ་གྱི་རང་བཞིན་བསྐྱེད་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་བྱེད་ཅིང་ཚིག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གསུང་གི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུའི་མཆོག་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བྱེད་བླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་དབྱངས་ཞེས་པ་ཨ་ཝི་ཀུ་ཧྲུག་ཁོ་ནར་ངོས་བཟུང་སྟེ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་གསུངས་སོ་ཞེས་བབ་ཅོལ་དུ་སྨྲ་བར་བྱེད་མོད། དེ་དག་གིས་བརྗོད་པ་ཙམ་ལ་བསམས་ན་ནི་སྒྲ་པོ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་སྔོན་དུ་ཨ་ཝི་བཙུ་ཧྲུག་ཁོ་ན་གསུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གཏན་ཚིག་ཡོད་ནའང་བཀོད་རིགས་པ་ལས་མི་སྣང་ཞིང་། འཇམ་དཔལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་ཡིན་པས་ཨ་ཝི་ཁོ་ན་གསུངས་པ་འཐད་དོ། ཉམས་ནང་རང་བཟོར་རྟོགས་སླ་བར་མ་ཟད། མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་གིས་སྒྲ་དབྱངས་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་གཉིས།

དང་པོ་ནི།

གང་གིས་མིང་གཞི་སྔོན་གསུངས་པ། རྟག་ཞི་བ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

ཞེས་པའོ། དེ་འང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས། བདའ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་འདི་དག་ཐོག་ནས། བསྒྲུབ་པ་ཀུན་གྱི་གཞི་འཛིན་ཅིང་། སོགས་འཇུག་འགྱུར་ཕྲར་གྲུབ་མཐའ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུའམ། ཕྱི་རོལ་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་སླད་དུ་ལྷ་ཆེན་པོ་དབང་ཕྱུག་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་ཡིན་ཞིང་། དབང་ཕྱུག་གི་མཚན་དུ་རྟག་ཞི་བ་ཞེས་པ་ནི་ས་ཏྲ་ཤི་བ་སྟེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་རྒྱང་ཆར་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ལྷ་ཆེན་པོས་ཡི་གེ་ཐོག་མར་བཀོད་པར་གསུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་། ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ཕྱག་བྱེད་པར་མི་འགྲེལ་བས་མི་འཐད་དོ། ཞེ་ན་ལྷ་ཆེན་པོས་ཡི་གེ་ཐོག་མར་བཀོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེང་སང་བོད་ཡུལ་འདིར་ཡོངས་གྲགས་སུ་མེད་ཀྱང་སྔོན་དུས་མེད་པར་མ་ངེས་ལ། འཕགས་ཡུལ་དུ་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་དག་གིས་དབང་ཕྱུག་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པོར་ཡང་འདོད་ཅིང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དུ་བྱེད་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བཤད་པ་ལས་ཡི་གེའི་བྱེད་པོ་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡོད་པར་མ་ཟད། མ་མཐོང་ཕྱིར་ན་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར་ཁྱོད་རང་གི་མ་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་མེད་པར་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷར་ཕྱག་བྱེད་པ་ཕྱིར་མི་འོས་ཀྱང་འདི་དགོས་པ་དང་བཅས་ཤིང་ལྷ་ཆེན་པོ་དེ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་རོལ་དུའང་ཟ་མ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བར་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་ཕྱག་མཛད་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་རང་རྒྱུད་པར་བཟུང་བའམ། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པོ་སོགས་སུ་ཞེན་པས་ཕྱག་མཛད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ། དེས་ན་མཁན་པོ་འདིས་ཡི་གེ་དབང་ཕྱུག་གིས་བཀོད་པ་འཕགས་ཡུལ་དུ་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པར་དགོངས་ནས་མ་བརྟགས་ཉམས་དགའི་ངོར་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་བསྟུན་ཏེ་དགོས་པའི་དབང་གིས་འདི་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ནི་ཉེས་པའི་ཆ་ཕྲ་མོས་ཀྱང་གོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། འདིར་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་གཞན་དག་གིས་རྟག་ཞི་བ་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་། ཚངས་པ་དང་། ཁྱབ་འཇུག་སོགས་སུ་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་རིམ་བཞིན་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཐོག་མར་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པས་འདིར་སླར་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་དགོས་པ་འཐད་ལྡན་སྣ་རྒྱ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་ཞི་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དུ་གྲགས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་ལྷ་ཚངས་པ་དག་གིས་ཀྱང་ཡི་གེ་ཐོག་མར་བཀོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འཐད་ལྡན་སྣ་རྒྱ་མེད་

པར་མ་ཟད། དེ་དག་ལ་འང་རྟག་ཏུ་ཉེ་བའི་མིང་ཡོངས་སུ་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱབ་འཇུག་གིས་ཡི་གེ་བཀོད་པར་བཤད་པའི་གཞུང་དེའང་འཐད་ལྡན་ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས་ཤིང་ཁྱབ་འཇུག་ལ་རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་ཡང་མ་གྲགས་ཏེ་མིང་སྟོང་གིས་ཁྱབ་འཇུག་ལ་བསྟོད་པའི་རྒྱུད་པོ་ཏི་ཕོའི་ལག་ཏུ་སོན་པས་དེའི་ནང་དུ་འང་རྟག་ཉེ་བ་ཞེས་པ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ས་སོར་འབྱུང་མའི་སྣང་བའི་སྐབས་སུ། དམངས་རིགས་ཕྱིར་ན་རྟག་ཉེ་བ། ཁྱབ་འཇུག་ལེགས་པར་ཕྲིས་པར་བྱ། ཞེས་འབྱུང་བ་འང་དེ་གཉིས་གཅིག་པར་བརྟན་པས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དམངས་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་དབང་ཕྱུག་གམ་ཁྱབ་འཇུག་གང་རུང་བྲི་བའི་དོན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་ཐག་ཏུ། རྗེའུ་རིགས་ཕྱིར་ནི་རྣམ་ཐོས་བུ། ལྷ་ཡི་དབང་ཕྱུག་དབང་པོ་ཕྲིས། ཞེས་འབྱུང་བའང་རྣམ་ཐོས་བུའམ་དབང་ཕྱུག་གམ་བརྒྱ་བྱིན་གང་རུང་བྲི་བའི་དོན་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་འགྲེལ་བྱེད་སྔ་མ་ཞིག་གིས་རྟག་ཉེ་བ་དང་ཕྱུག་ཏུ་འདོད་མཁན་དགག་པ་བྱེད་པར་བསམས་ཏེ། དབང་ཕྱུག་དང་དྲག་པོ་སོགས་སྐབས་འདིར་མཆོད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མ་མཆི་ཤིང་ཞེས་སྨྲས་ནས་རང་ལུགས་བཞག་པའི་སྐབས་སུ། གཞན་རྗེའི་ངོར་རངས་པ་དང་ཁྱབ་འཇུག་སོགས་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པར་འགྲེལ་རིགས་ཚུལ་ཙམ་ཏོག་གི་ལུང་རྒྱས་པར་དྲངས་ནས་བསྒྲུབ་འདུག་སྟེ། དེ་དག་དགོས་འགལ་དུ་གྱུར་རམ་སེ་འགྱུར་དབང་ཕྱུག་དང་དྲག་པོ་ཞེས་པའང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་གྱི་ལྷ་ཞི་ངོ་བོ་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་ལགས་སོ། ཡང་འདིར་བསྟན་གྱི་མིང་གཞི་ཞེས་པའང་ཁ་ཅིག་གསལ་བྱེད་ཁོ་ན་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ནི། དེ་བས་གོང་དུ་སྨྲ་དབྱངས་ཨ་ཞི་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱིས། དེ་དང་འབྲེལ་མཚུངས་པའི་སྐད་དུ་དེ་ལྟར་སེ་འཐད་ཀ་མེད་བྱུང་བ་ལས་རྒྱུ་མཚན་གཞན་མི་སྣང་ངོ་། མིང་གཞི་ཡི་གེ་ཙམ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་སྟེ། འོག་ཏུ་མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡི་གེའི་ཞེས་དང་། ཡི་གེ་ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་གཉིས། ཞེས་བཤད་པས་མིང་གཞི་ཡི་གེ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅིང་ཡི་གེའང་ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལིའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་ནི།

སྡེབ་སྦྱོར་ལེགས་མཛད་མཁས་རྣམས་དང་། བླ་མ་ལ་ཡང་ཕྱག་འཚལ་ནས།

ཞེས་པ་སྟེ། སྙན་ངག་གི་བརྗོད་པ་དང་དོན་སྡེབ་ལེགས་པར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་ཚིག་དོན་གཉིས་ལ་མི་སློབ་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ནུས་པའི་གཞུང་རྩོམ་ཞིང་འདོམས་པར་མཛད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་མཁན་པོ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟའི་བྱ་བ་མཛད་པའི་བྲམ་ཟེ་ཤི་ཝི་ཀ་ར་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་རྣམས་ལའང་ཕྱག་མཛད་པ་སྟེ། ནས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲའོ།། དེས་ན་སྡེབ་སྦྱོར་ཞེས་པ་སྙན་ངག་གི་འཇུག་པ་ཕྱིངས་རྒྱན་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་སྡེབ་ལེགས་པར་སྦྱར་བས་ཚིག་དོན་འཁྲུལ་པ་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་རིག་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཉན་པ་པོའི་རྣ་བ་དང་ཡིད་དུ་འཐེབས་ཤིང་ངོ་མཚར་བའི་སྐད་དུ་སྒྲེ་ཡང་གི་ཕྲེང་བ་དང་ཚིག་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་ལུས་རྒྱན་མང་པོ་བརྒྱབས་ནས་སྦྱོར་བ་སྡེབ་སྦྱོར་དང་། སྔར་དག་སྐྱེ་བོད་བརྡའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི་ཚིག་ས་བསྒྱུར་བའི་སྡེབ་སྦྱོར་ཏེ་ཚིགས་བཅད་ཁོ་ན་ནི་འདིར་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་རྩོམ་པར་དམ་འཆའ་བ་ལ་དགོས་དང་ཞར་བྱུང་གི་དོན་ནོ།།

དང་པོ་ནི།

བསྒྲུབ་པ་ཀུན་གྱི་གཞི་འཛིན་ཅིང་། རིག་བྱེད་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ།
མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་ཀུན་གྱི་གཞི། ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པར་བྱ།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྒྲུབ་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཕྱི་རོལ་པའི་ངེས་བརྗོད། མཆོད་སྦྱིན། སྐར་ཚོགས། སྲིད་སྲུང་སྟེ་རིག་བྱེད་བཞི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། བཟོ་གསོ་སྒྲ་ཚད་ལ་སོགས་པ་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་འང་ཡིན་ལ་ཕྱིར་ཡི་གེ་ལས་མིང་། མིང་ལས་ཚིག་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་འགྱུར་བ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནར་ལ་བརྟན་བཙོས་ཀྱི་དགོས་པ་སོགས་ཆོས་བཞི་པའང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་དུ་བའི་ངང་གཞི་གཞིགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་སོགས་པར་འཇུག་པའི་བདའ་དང་སྐད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་ནི་རྩ་བ་ངེ་རྒྱུད་པའི་བསྟན་བཙོས་འདི་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའོ།། དེ་ཉིད་འཛིན་ཅིང་རྟོགས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྨོངས་པའི་བློ་གྲོས་སྐྱེ་ཞིང་བསྒྲུབ་པ་གསུམ་དང་རིག་བྱེད་སོགས་གཙུག་ལག་གཉིས་ཀར་འཇུག་པའི་ལམ་ཡངས་ངོར་འགྱུར་བ་ནི་དགོས་པའོ།། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཏེ་མཐར་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་དགོས་པའི་དགོས་པའོ།། ཉིང་དགོས་དགོས་པར་འབྲེལ། དགོས་པ་བརྗོད་བྱར་འབྲེལ་ཞིང་། བརྗོད་བྱའང་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྔ་མ་སྔ་མར་འབྲེལ་པ་ནི་འབྲེལ་པའོ།།

གཉིས་པ་སྐབས་དོན་སུམ་རྩ་པ་དངོས་ལ་ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། གདམས་ངག་བརྗོད་པས་འཇུག་བསྡུ་བའོ།

དང་པོ་ལ། སྔར་བྱ་ཡི་གེའི་རྣམ་བཞག་དང་། སྦྱོར་ཚུལ་ཚིག་འཕྲད་ཀྱི་འཇུག་པ་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། བོད་ཡིག་གི་དབྱངས་གསལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་མཐའ་དཔྱད་དོ།

དང་པོ་ནི།

ཡི་གེ་ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་གཉིས། ཨཱ་ལི་གསལ་བྱེད་ཨི་སོགས་བཞི། ཀཱ་ལི་སུམ་ཅུ་ཐམ་པའོ།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེའང་ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ། ཨ་ཀྵ་ར་སྟེ་མིག་ལྟ་བུར་འདྲེན་བྱེད་ལྟ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་མིང་དུ་མས་བསྟན་དུ་ཡོད་ལ། ཀ་ཧྣ་བུ་ནི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་པས་འགྱུར་མེད་དང་། ཝྱཉྫ་ན་སྟེ་མིང་ཚིག་མཐའ་དག་འདི་གསལ་བས་ན་གསལ་བྱེད་དང་། ཝརྞ་སྟེ། དོན་མཐའ་དག་འདིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རྗོད་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་དེ་ཉིད་ལྷའི་སྐད་ཀྱི་དབང་གིས་དབྱངས་ཡིག་བཅུ་དྲུག་དང་། གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་ཚ་གསུམ་དུ་བཞུ་བ་སོགས་སྐད་ཀྱི་ཕྱེ་བྲག་དང་སྐབས་ཐོབ་ལས་སྣ་ཚོགས་པར་འགྱུར་ནའང་རིགས་མཐུན་ཚོགས་པར་བྱས་པའི། དབྱངས་གསལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཙམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡི་གེ་མཐའ་དག་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཨཱ་ལི་སྟེ་ཨ་ཕྲེང་དང་ཀཱ་ལི་སྟེ་ཀ་ཕྲེང་གཉིས་སུ་དབྱེའོ། དེ་ལས་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་འཕེལ་བར་བཙུ་བའི་སྐད་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ནི་ཨཱ་ལིའི་བྱ་བ་གསལ་བར་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་བཞི་དང་། ཀཱ་ལི་མཚོན་པར་བྱེད་པ། ཀ་ཁ་ག་ང་། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ་སྟེ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་ནི། འདི་སྐབས་འགྲེལ་བྱེད་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། ཨ་ཡིག་ཨཱ་ལིར་བགྲངས་པའི་ཨཱ་ལི་ལྔ་དང་ཀཱ་ལི་ཉེར་དགུར་འདོད་པ་བྱུང་མོད་ཀྱི་མཁས་པའི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་པར་གཟུ་ལུམ་ལུས་པར་སྣང་སྟེ་ཆ་བ་ལ་དངོས་འགལ་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་བདའ་སྦྱོར་པའི་གཙུག་ལག་རྣམས་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཡི་གེ་ཚོགས་པ་མཚུངས་པ་སོ་སོར་བགྲུ་བར་མཛད་ན་ཨ་ཡིག་ཁོ་ན་ཚོགས་པ་མི་མཚུངས་པར་བཀྲལ་བའི་དགོས་པ་ཅི་ཞིག ཅེས་འདྲི་ན་འདི་ལ་བློན་རིན་མཁས་པའི་གོ་སར་བཞུགས་པ་མང་པོས་ངོ་འཛིན་གཡོ་བར་མ་མཛད་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྐད་ལ་གསལ་བྱེད་སྲོག་ཅན་སྲོག་མེད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་སྲོག་དེ་ཡིན་ན་དབྱངས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཀ་ལྟ་བུ་སྲོག་མེད་རྐྱང་པ་བརྗོད་མི་བཏུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། བོད་དུའང་ལེགས་སྦྱར་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཡིག་ཨི་ཐུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གསལ་སྲོག་མེད་འཁྲུར་བ་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་རིགས་འགྲེ་ནུས་ཀྱང་། མགོ་ཅན། འཕྱུལ་ཅན། འདོགས་ཅན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྲོག་ཅན་སྲོག་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་བདེ་བླང་མ་ཡིན་ཞིང་འཇུག་པར་དཀའ་བ་དང་། དགོས་ཤེ་ལྷག་བོར་མི་ཆེ་བས་དེ་ལྟའི་རྣམ་བཞག་མ་མཛད་དོ། དེ་བས་ན་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་སྲོག་མེད་རྐྱང་པ་འདྲེར་མི་འདོད་ཅིང་ཨ་ཡིག་དེ་ཀ་ལ་སོགས་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཕོ་ཚད་མེད་པས། དེས་ན་དེ་དག་ལ་ཨཱ་ལིའི་བྱ་བ་གསལ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཀཱ་ལིའི་སྡེ་ཚན་དུ་འདྲེན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།། འོ་ན་མཁས་གྲས་ཡི་གེ་སྲོག་མེད

ཀྱི་རྣམ་བཞག་མ་མཛད་ན། ཚིག་ཏུ་དེ་ལ་ཨ་ཡི་བཞི་པ་སྦྱར་སོགས་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་ཅེ་ན། དེ་ནི་སྔོག་མེད་ལ་ཨ་ཡི་ཐུགས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་ཀ་ཡི་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཨཱ་ར་སོགས་སྦྱར་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གི་གུ། ཞབས་ཀྱུ། འགྲེང་བུ། ན་རོ་བཞི་ལ་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་བཞི་བཏགས་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་དག་གིས་ཀ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་ཚོ་ཚོ་ངེར་ཀི་ཀུ་ཀེ་ཀོ་སོགས་སྦྱོའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ནུས་པས་ཨ་ཡིའི་བུ་བ་གསལ་བར་མཚོན་ནུས་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་ནས་ཨ་ཡིའི་སྦྱར་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ངེས་ན་ཀ་ཡི་ཡུམ་ཅུ་པ་ལ་ཨ་ཡི་དང་ཡི་སྦྱར་བས་ཁེ་ཡིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་ཨ་ཡིག་ནི་བརྗོད་དོན་རྗེས་འབྲེལ་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དབྱེ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། འདིར་ཁ་ཅིག་ཚེས་གི་གུ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ར་འདིར་བསྟན་གྱི་ཨ་ཡི་ཡིན་ན་དེ་དབྱངས་ཡིག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དབྱངས་ནི་ང་རོའི་རྣམ་པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་ནི་གསལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདོན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་པ་སྐྱེ་བ་སྲིད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། དངོས་སུ་འདིར་ཨ་ཡི་སྔོག་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མ་མཛད་ཀྱང་མཚོན་བྱེད་འདི་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱངས་ཀྱི་བྱ་བ་གསལ་བར་མཚོན་ནུས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཞིགས་སྦྱར་ལྟར་ཨ་ཨི་འདུས་པས་ཨེ་སོགས་སུ་འགྱུར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ་ཡི་གེ་བཟླ་རྩལ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གསལ་བྱེད་ཅེས་པ་ལའང་མང་པོས་འབྲུ་གཉེར་ཚིག་ངར་བྱས་འདུག་པས་ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བཤད་པ་འདི་ནི་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ལྟར་བརྟེན་པར་འོས་སོ། གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་རྗེས་འཇུག་བཅུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་ལྔ་ནི་སྔོན་དུ་འང་འཇུག། མི་འཇུག་པ་ནི་ཉི་ཤུའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཡི་གེ་ཀ་ཡི་དེ་དག་ལ་དབྱེ་ན་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་བཅུ་དང་། རྗེས་འཇུག་ནི་ཉིད་ལས་ལྔ་ནི་སྔོན་དུ་འང་འཇུག་པ་ཡིན་པས་སྔོན་འཇུག་ལྔ་དང་སྔོན་རྗེས་གཉིས་ཀར་མི་འཇུག་པའི་ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་སྟེ་ཚན་པ་གསུམ་དུ་དབྱེའོ། གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་དབྱེ་ངོ་སྤྲོད་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི།

ཀ་ཡི་ཕྱི་དང་བརྒྱད་སྡེ་ནི། བཞི་བཞི་དག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ལས།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྗེས་འཇུག་ལ་སོགས་པར་དབྱེ་བའི་འོག་མར་ཕྱེ་བ་སོ་སོར་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པས། ཀ་ཡི་དེ་རྣམས་ཕྱི་བ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་དུ་བགོས་པའི་ཕྱེ་བ་རེ་རེ་ལ་ཡི་གེ་བཞི་བཞིར་དབྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེའང་ཀ་ཁ་ག་ང་ཕྱེ་བ་དང་པོ་སོགས་ནས་ཧ་ཨ་ཕྱེ་བ་ཕྱེད་པའི་བར་དུ་སོ་སོའི་མིང་ཤེས་པར་བྱའོ། ཡང་ན་ཞེས་པ་ནི། དབྱེ་བ་བཞི་པ་འདི་ལས་ཚིག་ཏུ་དང་པོ་གསུམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སོ་སོའི་ཡི་གེ་རྣམས་དྲན་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་འབྲུག་ཁྲུངས་དང་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྒྲའོ། གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། རྗེས་འཇུག་བཤད་པ། སྔོན་འཇུག་བཤད་པ། མི་འཇུག་པ་བཤད་པ་གསུམ།

. དང་པོ་ནི།

དང་པོ་གསུམ་པ་བཞི་པ་ཡི། ཆས་གཉིས་དྲུག་པའི་གསུམ་པ་དང་། བདུན་པ་ལ་ནི་ཐ་མ་བཏགས། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་རུ་འདོད།།

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། གོང་དུ་རྗེས་འཇུག་བཅུ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཕྱེ་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐམ་ཀྱི་ཡི་གེ་གཉིས་གཉིས་ཏེ། ག་ང་ད་ན། བ་མ་རྣམས་དང་། ཕྱེ་བ་དྲུག་པའི་གསུམ་པ་འ་དང་། བདུན་པའི་ཞ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་ར་ལ་ས་གསུམ་མོ། དེའང་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འདི་དག་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྗེས་འཇུག་ཅེས་བྱ་ཞིང་ཡི་གེའི་གྲངས་བཅུ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་སྔོན་འཇུག་བཤད་པ་ནི།

རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ལས། དང་པོ་གསུམ་པ་ལྔ་པ་དྲུག། བདུན་པ་རྣམས་ནི་སྔོན་དུ་འང་འཇུག།

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། གོང་དུ་སྔོན་འཇུག་ཅེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས། དང་པོ་ག། གསུམ་པ་ད། ལྔ་པ་བ། དྲུག་པ་མ།

པ་དུ་ན་པ་འ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་མ་ཟད་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་དུ་འཇུག་པའང་ཡོད་པས་ན་སྔོན་འཇུག་ཅེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ་ཡི་གེའི་གྲངས་སྔར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྔོན་རྗེས་འདི་དག་གི་འཇུག་ཚུལ་ནི་རྟགས་འཇུག་གིས་རྒྱས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་མི་འཇུག་པ་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་། སྐབས་དོན་གྱི་མིང་གཞི་ཕྱུད་པར་དུ་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི།

མིང་གཞི་གཉིས་སམ་གསུམ་བྲིལ་ལམ། །དེ་ལ་དབྱངས་ཀྱི་བཞི་ལྡན་ཡང་། །གང་དུའང་འཇུག་མིན་སྦྱར་བཟང་མིན། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སྔོན་འཇུག་དང་རྗེས་འཇུག་བསལ་བའི་ལྷག་མ་མིང་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ཀ་ཁ། ཙ་ཚ་ཛ་ཉ། ཏ་ཐ། པ་ཕ། ཚ་ཙ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་ཡ། ཤ་ཏ་ཨ་ཧི་ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་དེ་དག་ནི་ཚིག་བར་གཅིག་ཏུ་གཉིས་སམ་གསུམ་བྲིལ་བའམ་དེ་ལ་དབྱངས་ཡི་སོགས་གང་རུང་རེ་སྦྱར་བས་བཞི་ལྡན་དུ་བྱས་པ། ཪྻཀ། ཙྪཕ། ཁྨ། ཐྱ། ལྟ་བུ་གངས་ལྗོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་གང་ལའང་འཇུག་པ་མིན་པས་འདི་བཞིན་སྦྱར་བར་རིགས་པ་བཟང་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ་སྔོན་རྗེས་མིང་གསུམ་གྱི་ལྷུས་ཕྱི་བའི་མིང་གཞི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔོན་རྗེས་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་གང་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་བཏགས་པས་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་མིང་གཞིར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བསྒྲུབས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ཚེ་བརྩེགས་མའི་ས་ག་ར་གསུམ་ནི་སྔོན་འཇུག་པ་དང་། རྗེས་འཇུག་པ་ས་དག་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མིང་གཞིའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་ཅིང་རབ་ལྟ་བུ་ལ་ར་ཡིག་མིང་གཞི་བ་ཡིག་རྗེས་འཇུག་དང་། བར་ལྟ་བུ་དེ་ལས་བཟློག་པར་འང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བསྒྲུབས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ཨུ་ཡིག་སོགས་ཡྻ་ཡི་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་མིང་གཞིར་ཐོས་ཀྱང་། འདིར་དབྱངས་སྦྱོག་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་བྱུར་མེད་པས་ཨུ་ཡིག་སོགས་ཀྱི་སྒྲས་གསུངས་པའི་ཞབས་ཀྱུ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་འཕུལ་རྐྱེན་འཇུག་ཡུལ་གྱི་མིང་གཞིའི་ཡན་ལག་ལས་དངོས་མིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་གྱི་ཨཱ་ཡི་རྐྱང་པ་ཡིན་ན་འཕུལ་རྐྱེན་གྱི་བྱ་བ་མི་འཇུག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྔོན་འཇུག་རྗེས་འཇུག་མིང་གཞི་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་བ་སྔོན་འཇུག་ལྔ། རྗེས་འཇུག་མིང་གཞི་ཅི་རིགས་འགྱུར་བ་རྗེས་འཇུག་བཅུ། མིང་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལྷག་མ་མི་འཇུག་པ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་སྟེ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་པ་ལས། ཕྱི་བྲག་འདིར་ནི་མི་འཇུག་པ་ཁོ་ན་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐ་མ་འདི་ཉིད་བཟུང་ནས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་གོང་དུ། ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ལ་མིང་གཞིས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པ་དང་འགལ་བར་རྟོགས་པ་སྲིད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་དག་ཏུ་ཇི་སྙེད་ཡི་གེ་ཙམ་ལ་དགོངས་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་ན། ཡི་གེ་ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་གཉིས། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡིན་ན་མཆོད་བརྗོད་གསུམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་མིང་གཞི་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང་མིང་གཞི་དེ་ཉེ་མིང་ཚིག་གི་གཞིར་གྱུར་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། དཔེར་ན་བོད་ཡུལ་དུ་ཡི་གེ་རྣམས་ལས་ཕྲེང་བུ་ཙམ་མེད་པས་ཀྱང་དེས་བརྗོད་པ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་ངེས་པར་ཡི་གེ་ཇི་སྙེད་པ་མིང་ཚིག་གི་གཞིར་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྔོན་འགྲེལ་བྱེད་འགས་སྤྱབས་ལེགས་ཀྱིས་སྐབས་འདིའི་མིང་གཞིའི་དོན་འཛིན་ཚམ་འགྲིག་ཀྱང་དཔྱིས་ཕྱིན་པའི་ལེགས་བཤད་ནི་དུས་ཐུབ་ཀྱི་སྨྲ་ལ་འགྲན་ཟླར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡིན་པས་བློ་ལྡན་རྣམས་དགྱེས་པའི་འཛུམ་ཞལ་ངོམ་པར་མཛོད་ཅིག །

གཉིས་པ་སྦྱོར་ཚུལ་ཚིག་ཕྲད་ཀྱི་འཇུག་པ་བཤད་པ་ལ། རྗེས་འཇུག་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྲད་རྣམ་དབྱེ་དང་བཅས་པ་དང་། ཕྲད་རང་དབང་ཅན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྐར་བསྡུ་ལ་དོན། ཨེ་ལྡན་གྱི་རྣམ་དབྱེ། རྒྱན་སྡུད། ལྷག་བཅས། འབྱེད་སྡུད། འབྱུང་ཁུངས། བོད་པའི་སྒྲ་བསྟན་པ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། ལོག་རྟོག་སེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི།

རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ནི། །མིང་གང་གི་ནི་མཐར་སྦྱར་བ། །དེ་ལ་ཨུ་ཡི་བཞི་པ་སྦྱར། །སྐར་བསྡུ་བར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སྔར་བཤད་པའི་རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ཉིད་མིང་ཚིག་གང་གི་མཐར་སྦྱར་བ་ཡོད་ཀྱང་རུང་། དེ་དག་ལ་ཨ་ཡི་བཞི་པ་ཨོ་ཡིག་སྦྱར་ནས་ཏེ་སྐུར

བ་ནི། སྐབས་བབས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ནམ་ཚིག་དེ་ཉིད་དེ་ཚོམ་གྱིས་བསྡུ་བར་ཡོང་བས་སྔར་བསྡུའི་སྒྲ་ཞེས་སམ་རྫོགས་ཚིག་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། ཞེས་སོ། དེའང་གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། གོ། ངོ་། དོ། ནོ། བོ། མོ། འོ། རོ། ལོ། སོ་སྙེ་ཉིད་ཡིན་ཡང་། ད་དྲག་གི་མཐར་ཏོ་འཕོབ་བས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། འོ་ན་འདིར་ཏོའི་སྒྲ་མི་བསྟན་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཞུང་འདི་གཞིའི་གཤམ་དུ་རྫོགས་འཇུག་བཅུ་ཡི་དོན་ནི་ཞེས་ན། ཞེས་དང་། རྫོགས་འཇུག་སྡུད་བ་མཁས་པ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་གཞུང་འདིས་གཙོ་བོ་རྫོགས་འཇུག་གི་བྱ་བ་འཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིང་གཞི་རྐྱང་པའི་སྒྲ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐད་བདག་སྒྲ་ཙམ་ལས་གཞན་འདིར་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་སྐབས་འདིས་ཏོའི་སྒྲ་གཅིག་པུར་མ་ཟད། ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཏེ་དང་། ཨི་ལྟར་གྱི་ཡི་ཡིས། རྒྱན་སྡུད་ཀྱི་ཡང་། འབྱེད་སྡུད་ཀྱི་ཏམ། ལ་དོན་གྱི་ཏུ་རྣམས་ཀྱང་འདིར་མ་བསྟན་པའི་གནད་ཀ་ཞེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཀྱི་ཀྱིས་ཀྱང་སྟེ་རྣམས་ནི་འཇུག་པའི་ཡི་གེ་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་སྒྲ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་གསུངས་པ་ཉིད་དོ། དེ་ལྟ་ན་ཁྱོད་རང་གིས་སྔར་འཇུག་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱང་འཁྲུལ་ཆེན་གྱི་ཡུལ་དུ་སྦྱོར་ཚེ་མིང་གཞི་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་སྐད་འདི་རྣམས་ལའང་མཐའ་རྐྱེན་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མིང་གཞི་ཉིད་དུ་ཐལ་བས་རྫོགས་འཇུག་གི་བྱ་བར་མི་འགྱུར་རོ། སྙམ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། རྫོགས་འཇུག་གི་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནི་རྫོགས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་ལ་བྱ་བ་འབྱུང་བ་ཙམ་གྱི་ཆ་ནས་ཡིན་གྱི། སྐད་སོགས་སུ་གྲུབ་ཟིན་ནས་མིང་གཞི་དང་རྫོགས་འཇུག་གང་ཡིན་དཔྱད་པའི་ཆ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ད་དྲག་ཅན་གྱི་མཐར་ཏོ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བའི་དོན་ནི།

རྟགས་འཇུག་ཏུ། དེ་ཉིད་རང་གི་སྒྲ་མཐུན་པའི་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ཕྱིར་བཏང་རྫོགས་འཇུག་ལ་ལྟོས་པའི་རྣམ་དབྱེ་དང་སྡུད་རྣམས་ལ། སྦྱོར་ཡུལ་མིང་ཚིག་གི་མཐའ་དེ་དང་སྦྱར་བས་བརྗོད་པ་བདེ་ཞིང་སྒྲ་མཐུན་པ་ཡོད་ན་རྟགས་མཚུངས་ཉིད་སྦྱར་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུ་མེད་ནའམ་ཡོད་ཀྱང་བརྗོད་མི་བདེ་ན་བརྗོད་བདེ་བ་གང་ཡིན་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་པས་རྫོགས་འཇུག་གཞན་རྣམས་རང་རང་ལ་སྟ་རུ་སོགས་སྦྱར་བར་རྟགས་མཚུངས་མིན་ཅི་རིགས་ཡོད་ཀྱང་བརྗོད་བདེ་བ་དང་གྲགས་ཤེད་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏོས་པ་ཡིན་ལ། ད་དྲག་ཅན། བརྟན། གྱུར། རྒྱལ། ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་ཀློག་དག་པའི་དབང་གིས།

རྫོགས་འཇུག་གཉིས་ལས་ན་ར་ལ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་ཤུགས་ཆེ་ཙམ་དང་དའི་སྒྲ་འབྱུང་བར་ཆབ་ཙམ་ལས་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། བརྟན་ཏོ། གྱུར་ཏོ། རྒྱལ་ཏོ། བརྟན་ཏམ་གྱུར་ཏམ། རྒྱལ་ཏམ། ལྟ་བུ་ནི་བརྗོད་བདེ་བའང་མ་ཡིན་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་གྲགས་པས་བརྗོད་བདེ་རྟགས་མཚུངས་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་མཐུན་པ་ནི་ཏོ་དང་ཏམ་སོགས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། སྔར་བསྡུའི་སྐད་དེ་རྣམས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་པའང་། རྟག་གོ། བཟང་ངོ་། ཡོད་དོ། ཡིན་ནོ། གྲུབ་བོ། བསམ་མོ། བྱའོ། འགྱུར་རོ། སེལ་ལོ། བྱས་སོ། ཞེས་སོགས་འབྱམས་ཀླས་པ་ནི་གོ་བར་སླ་ཞིང་། ད་དྲག་ཅན་གྱི་མཐར་ཡང་། བརྟན་ཏོ། གྱུར་ཏོ། རྒྱལ་ཏོ། ཕྱིན་ཏོ། འདོན་ཏོ། ཞེས་སོགས་མང་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བྱེད་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་དེར་ཕྱིན་ཏོ་ལྟ་བུ་སྔར་བསྡུ་དངོས་ཡིན་ཞིང་རྫོགས་ཚིག་ཀྱང་ཡིན་པ་དང་། རྟག་གོ་ལྟ་བུ་སྔར་བསྡུ་ཙམ་པ་དང་། བྱའོ་སྙམ་ནས་བྱེད་དོ་ལྟ་བུ་ཚམ་པོ་བའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཙམ་ལས་དོན་དུ་དེའང་མིན་པར་འདོད་པ་ཞིག་འདུག་པ། དེ་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། བྱའོ་ཞེས་པའི་འོ་སྒྲ་བརྗོད་པའི་ཚེ་འོ་སྒྲ་དེས་གང་ཞིག་སྡུད་དགོས་པའི་དོན་དེ་བསྡུས་པར་སོང་ངམ་མ་སོང་། སོང་ན་སྔར་བསྡུ་དང་རྫོགས་ཚིག་དངོས་མིན་ཞེས་བསྙད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་དེ་ལ་ལྟོས་ཤེད་འབྲེལ་བའི་ཚིག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྔར་བསྡུ་དངོས་ཀྱི་མཚན་གཞི་མཐའ་ཆེན་གྱི་རྫོགས་སོ་ལྟ་བུ་ལས་མང་དུ་མི་རྙེད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཁྱོད་རང་གིས་རྫོགས་ཚིག་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་དེར་ཕྱིན་ཏོ་ལྟ་བུ་ལའང་ཕྱིན་ནས་ཀྱང་ལྟ་བུའི་ཚིག་གཞན་སྦྲེལ་བའི་ཚེ་དེ་དངོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་གཞུང་འདིར་བསྟན་གྱི་སྔར་བསྡུའི་སྒྲའི་འཇུག་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་སྔར་བསྡུ་དངོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་མ་སོང་ཟེར་ན་འོ་སྒྲ་ལ་ནུས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། ཁོ་བོ་ནི་གཞུང་འདིར་བསྟན་གྱི་སྔར་བསྡུ་སྒྲ་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་ཟླ་སྤྱོད་དེང་སང་རྫོགས་ཚིག་ཏུ་གྲགས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཅིང་། བྱའོ་སྙམ་ནས་བྱེད་དོ་ལྟ་བུའི་འོ་སྒྲས་ཀྱང་སྙམ་རྒྱུའི་དོན་དེ་བསྡུས་ཤིང་རྫོགས

པར་གོ་རུས་པས་སྐར་བསྒྱུ་དངོས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བཙའ་སྦྱོད་པའི་གཞུང་དུ། གྲངས་ལས་རྫོགས་པ་ལ་གས་མ་དག་གོ། ཞེས་པའི་ཏྲྀ་ཏྲ་ཀྱི་རྗེས་བེང་ཤ་ཏེ་ཏ་ཨ། ཞེས་པར་ཚིག་གྲོགས་ཨེ་ཏེ་བྲཱ་ཧྨ་ཞེས་པ་སྦྱར་བས་རྫོགས་ཚིག་དངོས་མིན་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དང་། ཀ་རོ་ཏྲེ་ཏེ་ཙོར་ཏ་ན་གྲྀ་ཡ་ཏེ། ཞེས་པར་ཡང་བྱ་ཚིག་ཕྱ་ཕྱ་དག་ཏེང་མཐའ་དངོས་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། རྗེས་འཇུག་བ་ཡིག་གི་རྗེས་སུ་པོ་དང་། ད་ས་དག་གི་རྗེས་སུ་ཏོ་སྦྱར་བ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གི་བ་ཡིག་འདས་ཚིག་དངོས་ཡིན་པའི་རྗེས་སུ་པོ་སྦྱར་བར་བཤད་མོད། སྤྱི་མས་ཞེན་དོན་རྟག་མཚུངས་སྦྱར་ཁྱལ་དུ་འདུག་ཀྱང་གོང་སློས་ལྟར་རྟགས་འཇུག་གི་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མ་རྟོགས་པས་རིགས་འགྲོ་ཐལ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་དང་། བྱས་ཏོ་ལྟ་བུ་ཞིན་ཏུ་བརྗོད་མི་བདེ་བའི་ཚིགས་ཀྱིས་སྦྱར་བ་དོན་མེད་ཅིང་གྲགས་པ་ལས་ཧ་ཅང་བརྒལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་དོ། འདོད་པ་ཕྱི་མ་དེའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བ་ཡིག་གི་མཐའ་འདས་ཚིག་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་ཉིད་དང་སྦྱར་བས་བརྗོད་བདེ་ཞིང་སྒྲ་མཐུན་པ་བ་ཡིག་ཨོ་ལྡན་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་གཞན་འཇོལ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདས་ཚིག་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཆེད་དུ་འོ་སྐབས་ན་འང་མི་འཐད་དོ། དེ་ལྟ་ན་རྗེ་བཙག་གོ། ལྟ་བུ་ལའང་། བཙག་སོ། ཞེས་སྦྱར་དགོས་པར་འགྱུར་བས་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ།

ཡང་འགྲེལ་བྱེད་ཕལ་ཆེར་གྱིས། སྨྲར་བསྡུའི་སྒྲ་འདི་རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་དོན་དུ་བཤད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འཐད་པར་མ་མཐོང་ཞིང་། རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་གཅིག་ཚིག་གིས་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་ལས་གཞན་མི་སྟོན་ལ། འདི་ནི་སྡུད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་ལྡོག་པ་སྟོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཆེ་ཞིང་། ཁྱོད་ལའོ། འདི་ཡིས་སོ། སྒོང་མོ་པར་རོ། འབྱུང་ཁུངས་ནས་སོ། བདག་གིའོ། ཤིང་ལའོ། རྟག་ཏུའོ། ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཡང་སྨྲར་བསྡུ་སྦྱར་བ་ཡོད་པས། ཁྱད་ལྟར་ན་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། སྨྲས་པ།

ལེགས་ལེགས་ལྟར་སྣང་སྨོངས་བློ་འི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས། བདེན་བདེན་བཙོམ་མའི་ཚིག་ཕྲེང་གསེར་འོད་ཅན།
གསལ་གསལ་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་འདིས་རེག་ཚེ། ངེས་ངེས་ཡེར་ཏ་ལ་ཡི་རང་ཚུལ་བཟུང་།
གཞན་ཟེར་མཆིང་བུའི་དུམ་བུ་མང་བསྡུས་ནས། འགྲིག་འགྲིག་ཚིག་གི་སྲད་བུར་བརྒྱུས་ན་ཡང་།
འཕྲུལ་ཆེད་རྣམ་དཔྱོད་ཟེར་གྱིས་ཉེར་བསྐྱབས་པའི། ལེགས་བཤད་རྡོ་ཤལ་འདི་དང་བསྡུན་དུ་ཅི།
བློ་ནོར་གྱིས་འཕོངས་བླུན་རྣན་སུ་ཏོ་པའི། ཚོགས་སུ་གང་ཞིག་ཁྲིམ་པ་མ་འཚལ་ཀྱང་།
གཟུར་གནས་མཁས་པ་གནས་པའི་མདུན་ས་དེར། རིག་པའི་སྲང་གིས་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་འགྱུར།

གཉིས་པ་ལ་དོན་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་མཐར་དཔྱད་དོ། དང་པོ་ལ་གཞུང་དོན་འགྲོལ་བ་དང་། སྦྱོར་ཚུལ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི།

རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་རྣམས་ལས། གང་མིང་མཐར་ན་བཅུ་པ་གནས
དེ་ལ་ཨུ་འི་གཉིས་པ་སྦྱར། གང་མིང་མཐར་ན་བརྒྱད་པ་གནས།
དེ་ལ་གཉིས་པ་ཨུ་ཨང་སྦྱར། གང་མིང་མཐར་ན་གསུམ་པ་གནས།
དེ་ལ་ཨུ་འི་གཉིས་པ་སྦྱར། བཞི་པ་དགུ་པ་དངོས་ཀྱང་སྟེ།
ལས་དང་ཆེད་དང་རྟེན་གནས་དང་། དེ་ཉིད་ཚེ་སྐབས་ལ་སྒྲ་ཡིན

ཞེས་པ་སྟེ། །རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ཉིད་ལས། གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་གི་མཐའ་ན་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་སྦྱར་བའི་ཚེད་དུ་བཅུ་པ་ས་ཡིག་གནས་པ་དེ་ལ་ཨུ་ཡི་གཉིད་པ་ཨུ་ཡིག་སྦྱར་བས་སུ་ཞེས་གྲུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚིག་བར་གཅིག་ཉིད་དུ་མིང་མཐར་བརྒྱད་པ་ར་ཡིག་སྦྱར་ཏེ་གནས་པ་ལྷུག་པར་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ར་ཡི་དེ་ཉིད་ཚིག་བར་ཕྱུས་པ་ལ་ཨུ་ཡིག་ཀྱང་སྦྱར་བས་རུ་ཞེས་པ་དང་། རྗེས་འཇུག་གསུམ་པ་ད་ཡིག་གནས་པར་ཨུ་ཡིག་སྦྱར་བས་དུ་དང་། རྗེས་འཇུག་བཞི་པ་ན་དང་དགུ་པ་ལ་གཉིས་ནི་དབྱངས་ཀྱིས་མ་བརྒྱན་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གནས་པའང་སྟེ་དྲུག་པོ་དེ་དག་དང་། འདི་ན་མ་གསུངས་ཀྱང་གོང་བཤད་སྦྱར་བསྡུའི་སྐབས་ལྟར་དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཏ་ཡིག་ཨུ་ཞུགས་བཅས་ལ་དོན་བདུན་དུ་ངེས་ཤིང་། འདི་དག་ཀྱང་སྐབས་སུ་མཆི་ལྟ་བུ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བའི་དོན་ཅན་དུ་སྦྱར་ན་ལས་ཀྱི་སྒྲ་དང་། དབུལ་ཕོངས་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་ལྟ་བུ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དོན་ཅན་ཡིན་ན། དགོས་ཆེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ལྟ་བུ་བདུན་པ་གནས་གཞིའི་དོན་ཅན་ཡིན་ན། རྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲ་དང་། བོད་དུ་གསལ་ལྟ་བུ་སྦྱ་བཏང་ལས་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པ་ལ་མཐའ། ཁྱད་པར་ལས་དང་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་སྒྲ་དང་། ཉི་མ་ཤར་བ་ན་ཆོས་སྟོན་ལྟ་བུ་དུས་བརྗོད་པའི་བདུན་པ་ཡིན་ན་ཚེ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྣམ་དབྱེར་སྦྱོར་པ་ན་ལ་སྒྲའི་འཇུག་པ་དང་ཕལ་ཆེར་མཐུན་པས་ལ་སྒྲ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དེ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྒྲ་དང་དོན་གྱི་སྦྱོར་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིའི་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་དུ་རྣམ་དབྱེའི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་ལས་དེ་དག་མིང་མཐའི་རྗེས་འཇུག་དང་སྦྱོར་ཚུལ་མི་གསལ་ཡང་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་ནུས་པའི་དབང་དུ་མཛད་པས་རྗེས་འཇུག་ག་བ་གཉིས་དང་ད་དྲག་ཅན་གྱི་མཐར་སྦྱར་བསྡུའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་འདིར་མ་བསྟན་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པས་ཏུ་ཡིག་ཨུ་ལྡན་སྦྱར་བ་དང་། ང་ད་ན་མ་ར་ལ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དུ་དང་། ས་མཐར་སུ་དང་། འ་ཡིག་མཐར་ར་ཡིག་རྐྱང་པ་ཡང་ན་རུ་སྦྱར་བར་བྱ་ཞིང་། ལ་ན་དག་ནི་སྐབས་དང་བསྟུན་སྟེ་རྗེས་འཇུག་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། དེ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་དཔེར་བརྗོད་ན། རྟག་ཏུ། རབ་ཏུ། ཀུན་ཏུ། ཕ་རོལ་ཏུ། མངོན་དུ། གང་དུ། ཐམས་ཅད་དུ། གཏན་དུ། ནམ་དུ། ཤར་དུ། དཔལ་དུ། གཡས་སུ། ལྷ་ཞོགས་ལ། ཞོགས་ན། སྟེང་ལ། སྟེང་ན། ཡོད་ལ། ཡོད་ན། འཇོན་ལ། འཇོན་ན། འཛོད་ལ། འཛོད་ན། སྐྱོད་ལ། སྐྱོད་ན། གྲུབ་ལ། གྲུབ་ན། ཁྲིམ་ལ། ཁྲིམ་ན། མཐའ་ལ། མཐའ་ན། ཤར་ལ། ཤར་ན། རབ་གསལ་ལ། རབ་གསལ་ན། གཡས་ལ། གཡས་ན། ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། དེ་ལ་ཏུ་ཡིག་ཨུ་ལྡན་གྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ནི། ཕོས་ཕོའི་མིང་མཐར་འདྲེན་པའི་ལུགས་ཏེ་ཀློག་ཚུལ་ཟུར་མི་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་ཡོད་ཀྱང་། རྗེས་འཇུག་ཤུགས་པའི་ཀློག་ཚུལ་ཟུར་ཕྱིན་པར་འདོན་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ཉིད་བརྗོད་བདེ་བའང་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་ང་མ་འདས་རྣམས་ལ་དུ་སོགས་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་དེ་ནི་སོས་སོ་ཡིག་འདྲེན་པ་དང་ལ་མཐར་དུ་སྦྱོར་བ་ནི་རྟགས་མཚུངས་སུ་སྦྱར་ན་བརྗོད་པ་མི་བདེ་བས་བརྗོད་བདེ་འདྲེན་པ་དང་། ལྷག་མ་ན་ར་ལ་རྣམས་ལ་དུ་སོགས་སྦྱོར་བ་ནི་རྟགས་མཚུངས་དང་དུ་མེད་པས་བརྗོད་བདེ་འདྲེན་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ཤིང་གོ་དོན་རུང་ཟད་བསྡུ་བའི་སྐབས་སུ་སྨོས་པ་བཞིན་ནོ། འཇང་འགྱུར་རྣམས་ལའང་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་ཞིང་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་དོན་གྱི་སྦྱོར་ཚུལ་ལ། འདིར་བསྟན་བཤད་པ་དང་། མ་བཤད་པ་ཁ་སྐོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལ་ན་གཉིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་གཞན་ལ་འཇུག་པ་དང་། སུ་ར་རུ་དུ་ཏུ་ལྔ་པོ་དེ་རྣམས་ལས་སུ་བྱ་བ་སོགས། དོན་ལྔ་ལ་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྦྱར་ན། བྱེད་པ་པོས་བྱ་བ་གང་ལ་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ནི། ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ། རྡོ་བར་གཟུགས་བརྙན་བྱེད། མཐར་ཐུ་འཁྱོལ། རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ། རྒྱབ་ཏུ་ཕྱོགས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན། གཟུགས་ལ་ལྟ། མདུན་ན་རྒྱུ། ལག་ཏུ་བཟུང་། སྟེང་དུ་བཞག། ཐད་དུ་འགྲོ། ལམ་དུ་ཞུགས། ཡུལ་དུ་ཕྱིན། ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས་པར་བསྒྲེས་ནས་སྦྱར་བའོ། དེ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་གང་ཞིག་གིས་བྱ་བའི་ཡུལ་དེའམ། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ལ་ཕན་འདོགས་པར་འགྱུར་བའི་དོན་གྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་ནི། ཆོས་ཕྱོགས་སུ་དཀའ་བ་སྤྱད། དམན་པར་བཅོ། བདུད་རྩི་རུ་བསྒྲུབ། ཞིང་གཙོད་དུ་རྟ་རེ་དགོས། སྒྲུབ་ཏུ་རེ། གར་ལྟ་བ་ལ་སྐྱོན་མི་ཐོགས། ཞིང་ལ་ཆུ་འདྲེན། ཚོགས་ན་ཏོར་འབྱེད། བླ་མ་ལ་ཡོན་འབུལ། ལྷ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ། དགེ་འདུན་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱ།

ཐུལ་པོ་ལ་བྱིན་པ་གཏོང་། ཧ་ལ་ཧ་ཧུ་ཧྲིཿ། ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཆེད་དུ། དེའི་ཆེད་ལ། དེའི་དོན་དུ། དེའི་དོན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དུ། ཀྲ་བུ་དགོས་ཆེད་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་ཆེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པ་བློས་མ་དགོས་སོ།།

རྟེན་གནས་ཏེ་གང་ཞིག་གང་ལ་བརྟེན་པ་འམ་ཡོད་པའི་དོན་ཅན་དུ་འཇུག་པ་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་ནི། ཤར་ཕྱོགས་སུ་འོད་སྣང་། མེར་མེ་ལྷ་གནས། ལྗོང་གཞིན་ཏེ། ཧྲི་བ་རུ་ཟུང་བཅས། ལྷ་ཁང་དུ་མཆོད་རྟེན་ཡོད། ས་འོག་ཏུ་ཀློབས་ལྡན་གནས། གཟུགས་ཁམས་ན་ཚངས་པ། ཉི་ཟླ་ལ་འོད། ལྕགས་ལ་གསེར་འགྱུག། ཀྲ་བུ་སྐྱེ་ཀོ་བར་སྦྱོར།། རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་ཁྱེ་བྲག་ཡུལ་གང་ཞིག་ལ་བྱ་བ་གང་ཞིག་བྱེད་པའི་ཚེ།

ལས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལས་ནི་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པས་ལས་དང་བྱ་བ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ་ཀྲ་བུའི་ལས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་ཤེས། ལྷར་གསལ། སྦ་བར་བྱེད། བརྟན་པར་གྱུར། སློབ་མ་ཚེའི་ལྷ་རུ་བརྟེན། འོད་དུ་འཚེར། གཅིག་ཏུ་གྱུར། མང་དུ་འཕེལ། མེ་རུ་འབར་ཆུ་རུ་འཁྱིལ། རླུང་དུ་འཚུབ། གཟུགས་སུ་གྲུབ། སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ཉིད་རྟོགས་དཀའ་བས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་ཤེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ། སྐྱིར་བཏང་སྐྱབས་སུ་ཤེས་པ་ནི་བྱ་བ། མཆོག་གསུམ་ནི་བྱ་བ་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་སྦྱོར་བ་ཡིན་མོད། ཁྱེ་བྲག་ཕྱེ་ན་ལས་དང་བྱ་བ་ཐ་དད་མི་དད་ཀྱི་དབང་གིས་ལས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འཇུག་པའི་ཡུལ་གཙོ་ཕལ་གཉིས་ལས་གཙོ་བོ་ནི་དེ་ཉིད་དང་། ཕལ་པ་འདིར་བསྟན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཅན་ནི་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ལས་དང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ཤེས་པ་ནི་བྱ་བ། སྐྱབས་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྒྱུའི་ལས་ཡིན་པས་དེར་ལ་དོན་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འཇུག་པ་དེ་ཉིད་དེ། སྐྱབས་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཕྱིར་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་བྱ་བ་གཅིག་ལ་སྦྱོར་བ་འདི་འདྲའི་སྐབས་ཤེས་པ་ཉིད་སྐྱབས་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་ངོ་བོར་སྤྱོས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་པས། ཤེས་པ་ཡུལ་ཅན་དང་སྐྱབས་ཡུལ་དུ་མི་བཟུང་བར། མཆོག་གསུམ་ཡུལ་དང་། སྐྱབས་དང་ཤེས་པ་བསྡོམས་པའི་ཚིག་ཏུས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་སྟོན་པ་ཡིན། དེས་ན་བྱ་ལས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ལ་དོན་འདི་རིགས་ལ་གཞུང་འདིར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་བསྟན་ཅིང་། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་དབྱེ་ངོས་མི་འབྱུང་བས། འཕགས་ཡུལ་པའི་བརྡའ་སྤྱོད་པ་དག་གིས་ལས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའམ་ཕལ་པ་ཞེས་ཟེར་རོ།། ལ་ན་དག་ནི་དོན་འདི་འདྲ་ལ་ནམ་ཡང་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པས། སྒྲ་སྦྱོར་ལ་ན་དག་གི་འཇུག་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འདིར་འཇུག་པ་མ་བཤད་པ་དང་། དུ་ལ་སོགས་པ་ལ་དང་མཐུན། དེ་དག་ལས་ནི་ལྷག་མ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ།།

ཚེ་སྐབས་ཏེ་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་ཉིད་དུས་བརྗོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཚེས་གཉིས་སུ་ཉི་མ་ཟློག། ཉི་མ་ཤར་བར་ལྡང་། འཚར་ཁ་རུ་དུས་གདབ། རྒྱུན་དུ་ཁ་ཏོན་བྱེད། རྟག་ཏུ་བདེན་པ་སྨྲ། ནམ་ལངས་པ་ན་ཆོས་སྟོན། སྔོན་ལ་བདུད་བཏུལ། སོགས་མང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ལས་སུ་བྱ་བའི་རྗེས་མཐུན་ནི། ཡང་སྐབས་འདིར་ལས་ཀྱི་དོན་སོགས་ལ་དགག་སྒྲ་དང་འབྲེལ་བས་ལས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པར་གྱུར་པ། གཟུགས་ལ་མི་ལྟ། སློང་བ་པོར་སྦྱིན་པར་མི་བྱ། གཟུགས་ཁམས་ན་དྲི་ཟ་མེད། རྟེན་འཇིག་པར་མི་བྱེད། ཀྲ་བུ་རྣམས་ཀྱི་ལ་དོན་དེ་དག་ལས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་དབྱེར་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན། རིམ་པ་བཞིན། ལས་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། རྟེན་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས་གཞན་མིན་པའི་ལས་རྣམས་བཀག་པས། དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བཞག་པའི་རྣམ་དབྱེ་དེ་དག་དངོས་སུ་མི་འགྱུར་ཡང་དགག་བྱའི་ཚིག་དེ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་ལས་རྣམ་དབྱེ་དེ་རྣམས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། གཉིས་པ་གཞུང་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལ་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ན་ལ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ནའི་སྒྲ་དམིགས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་དོན་དུ་སྦྱར་བ། དཔེར་ན། མདོར་བསྡུ་ན། ཡིན་གྲང་ན། སོགས་དང་། རྒྱུ་མཚན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱར་བ། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། མེ་ཡོད་ན་དུ་བ་འབྱུང་། ཀྲ་བུ་དང་། རྒྱུ་མཚན་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་བ། འདིར་ཞིང་ཡང་མེད་ན་ཞིང་རྨས་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ན་མི་རྟག་པར་རུང་ངམ། ཀྲ་བུ་དང་། རྒྱུ་མ་དེ་ལས་ཚོགས་ཀྱི་མ་འགག་བཞམ་མ་ཡིན་པ་སོགས་སྐྱོན་བའི་དོན་དུ་སྦྱར་བ། འདི་སྔོན་དུ་ཕྱིན་པ་སྤྱོད་པ་ཞིག་ན་ནི་དགེ་བ་ལ་ཡིད་འཛུད་པར་བྱེད་དོ། འདི་སྔོན་ནོར་གྱིས་དབུལ་

པ་ཡིན་ན། ད་ནི་དབུལ་པོ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ངེས་པར་དཀའ་བ་རྟེ་མི་ངེས་པའི་ཚིག་གམ་ཚོད་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་ཚིག་དོན་གྱི་མ་ངེས་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་བ། ལུས་བཏུད་ན་མིས་ལྷ་ཅི་སྨོས། རབ་བྱུང་རྣམས་ཁྲིམས་ལ་འབྲིན་པར་བྱེད་ན་ཁྲིམས་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྨོས། ལྟ་བུ་དང་། ངེས་པ་ནན་གྱིས་བཟུང་ནས་ཕྱི་ཚིག་ངེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་ཁྲིམས་པ་ལྟ་འདོད་པ་ལ་སྲིད་ན་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་འདོད་པ་ལ་སྲིད་པར་བྱེད་དོ། དུད་འགྲོ་རྣམས་བླུན་པ་ཉིད་ན་མིའང་དེ་ལྟ་བུ་དག་མཐོང་ངོ་། ལྟ་བུ་དང་།

སྨོན་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་བ། བདག་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་ན་རྣམ་མོ། ལྟ་བུ་དང་།

ཟེ་ཚོམ་གྱི་གཞིའི་དོན་དུ་སྦྱར་བ། ས་བོན་ནི་བཏབ་ན། འདི་ལས་མྱུ་གུ་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་། ཆོས་ནི་བསྟན་ཟིན་ན་གཞན་གྱིས་རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས། ལྟ་བུ་མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་། ལའི་སྒྲ་ཚིག་ལྷག་མ་འདྲེན་པ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་མཉམ་པར་བཞག་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས། ལག་པ་བསྐྱལ་ལ་ཟོས་ཟ་ལྟ་བུ་དང་།

ཚིག་ཕྲ་ཕྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་བདེ་བ་དང་ལྡན་ལ་གནོད་པ་མི་མངའ་བ། གསལ་ཞིང་དྭངས་ལ་དྲི་མ་མེད། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། འདིར་སྒྲ་སྒོ་ལས།

ན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གི་དོན། དམིགས་ཀྱིས་འབྱེད་དང་རྒྱུ་མཚན་དང་། རྒྱུ་མཚན་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། ལས་དང་ཆེད་དང་རྟེན་གནས་དང་། ཕྱི་ཚིག་དེ་གཞན་སོགས་སྟོན་དང་། ངེས་པར་དཀའ་བ་ཚིག་འཛིན་ལས། ཕྱི་ཚིག་ངེས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་བཟློག་པ་ཉིད་དང་ནི། འགལ་བཤད་མི་འགལ་སྟོན་པ་དང་། སྨོན་དང་འདྲི་དང་ཟེ་ཚོམ་གཞི། ཚེ་སྐབས་རྣམས་ལ་འདི་མཐོང་ངོ་།

ཞེས་དང་།

ལ་ནི་གཉིས་པ་བཞི་པ་དང་། བདུན་པ་སྐྱུད་དང་སྦྱོར་བ་དང་། སྨོན་དང་ཚོད་འཛིན་གཞི་དང་ནི། ཚེ་སྐབས་དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན།

ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་འགྲེལ་པས་བཀྲལ་བ་ལས་འདས་པའི་ཆར་འདུག་སྐམ་པ་རྣམས་བགོད་ཀྱི། ན་སྒྲ་འགལ་བཤད་མི་འགལ་བར་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དོན་དམ་དུ་དབྱེར་མེད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དབྱེར་ཡོད་ལྟ་བུ་དཔེར་བརྗོད་པས། ཕྱི་ཚིག་དེ་གཞན་སོགས་སྟོན་དང་།ཞེས་པའི་བསྟན་བྱ་དང་བློས་པར་འགྱུར་ཞིང་།

འདྲི་བའི་གཞིར་འཇུག་པ་ནི། གཟུགས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ནམ་འདི་ཅེས་གཟུགས་སུ་རུང་ལྟ་བུ་དཔེར་བརྗོད་པས། དམིགས་ཀྱི་འབྱེད་པའམ་ཟེ་ཚོམ་གྱི་གཞི་གང་རུང་ལས་བཅོམས་ཏེ་འདྲི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་དོན་ལས་ཐོགས་སུ་དབྱེ་བ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་ལའི་སྒྲ་སྐྱུད་པ་དང་སྦྱོར་བ་དང་སྨོན་པ་རྣམས་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་ནི་སོ་སོའི་དཔེར་བརྗོད་དང་སྦྱར་ནས་བརྟགས་ན་ལྷག་བཅས་ཉིད་དུ་གསལ་བས་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་དོན་མི་ཆེ་བ་དང་། ཚོད་འཛིན་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་ཚོད་བརྗོད་པའི་དོན་ཙམ་དུ་མི་འདུག་པས་དེ་རྣམས་ནི་འདིར་མ་སྨོས་སོ།

གཉིས་པ་མཐར་དཔྱད་པ་ནི། སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བྱེད་ཕྲ་ཕྱི་རྣམས་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་དཔྱད་པས་འགྲེལ་ཚུལ་འདི་ཉིད་ལའང་ངེས་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་བཞེད་ཀྱི་སྙིང་པོ་བསྡུས་ནས་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན།།

གང་མིང་མཐའ་ན་བཙུ་པ་གནས།

སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་མིང་མཐར་གནས་པའི་དོན་འགྲེལ་བྱེད་ཕྲ་མ་ཐལ་ཆེར་གྱིས་རྣམ་དབྱེ་སྦྱར་ཡུལ་མིང་མཐའི་རྗེས་འཇུག་དེ་ཉིད་དུ་འདོད་ཅིང་། རྒྱུ་མཚན་ནི།

གང་མིང་མཐའ་ན་བརྒྱད་པ་གནས། དེ་ལ་གཉིས་པ་ཀྱུ་ཡང་སྦྱར།

ཞེས་འབྱུང་བས། ར་མཐར་རུ་འཇུག་པ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས། མིང་མཐར་གནས་པའི་དོན་ཕྲ་མ་བཞིན་དུ་འདོད་ཅིང་ར་མཐར་རུ་འཇུག་པ་མི་འདོད་པས། དེ་ལ་གཉིས་པར་ཀྱུ་ཡང་སྦྱར་ ཞེས་ར་ཡིག་བསྒྱུར་ནས། གཉིས་ཞེས་པའང་སྔོན་འཇུག་གཉིས་པར་ངོས་བཟུང་སྒྲ་མཐར་དུ་སྦྱར་བའི་དོན་ཅན་དུ་འཆད་

པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་རྟགས་མཚུངས་སྦྱོར་བར་རློམ་ནས་དམ་བཅའ་ཏུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་དང་། ཕལ་ཆེར་ཀྱིས་ལ་སྒྲའི་འཇུག་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཅེས་པ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ཉིད་ཅེས་པ་ངེས་གཟུང་གི་དོན་དུ་འདོད་པ་དང་། ལ་ལས་ལ་སྒྲ་ཅེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་སྦུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་སོགས་དོན་ལྡན་ལ་མཚུངས་པར་འཇུག་པས་སོང་ཞེས་འདོད་ཅིང་རྒྱུ་མཚན་དེས་ལ་ན་དག་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་འགའ་དང་འགས་རྗེས་ཟློས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྨྲ་བར་བྱེད་ཅིང་། འགའ་དང་འགས་ཁྱད་ཆོས་སུ་ངོམ་པར་བྱེད་དོ། དེ་ལ་འདོད་པ་ཐ་མ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རྗེས་འཇུག་ས་ར་ད་གསུམ་གྱི་མཐར་སུ་རུ་དུ་རྣམས་འཇུག་ཅེར་བ་ཉི་ཚེ་ཞིག་གཞུང་འདིས་བསྟན་པར་སོང་བས་རུ་དང་དུ་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་ད་དུང་གཞན་ཡང་ཡོད་ན་གཞུང་འདིས་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཐད་ལྡན་སྨྲ་དགོས་ཤིང་། རྒྱུ་མཚན་མེད་ན་ནི་གཞུང་གི་བསྟན་བྱ་མ་ཚང་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ར་མཐར་དུ་འཇུག་པའང་ཤིན་ཏུ་བརྗོད་མི་བདེ་བས་མིང་མཐའ་རྣམ་དབྱེ་འདྲེན་ཚུལ་གཞུང་འདི་དང་འགལ་བར་མ་ཟད། མེས་དབོན་གྱི་བཀའ་གཅིག་ཞལ་བཞུས་དག་པ་རྣམས་དང་། ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཙན་དུས་ཀྱི་ཞལ་བྱང་ཅན་བྲག་ལ་བརྐོས་པའི་ལྷ་དང་ཡི་གེ་དུ་མ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་སྣང་བ་རྣམས་དང་། རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེ་དང་། གནའ་བོའི་གསུང་རབ་དག་པ་རྣམས་སོགས་གང་དུའང་མི་འབྱུང་བས་མི་འཐད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་ལ་དོན་འཆད་པའི་གཞུང་འདི་སྐབས་བསྡུ་དང་འབྲེལ་སྒྲ་སོགས་པའི་སྐབས་ལྟར་སྒྲ་དང་མིང་མཐའ་སྦྱོར་ཚུལ་ཞིག་སྟོན་རིགས་པ་ལ། མ་སྟོན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྦྱོར་ཚུལ་དེ་ནི་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་གོང་འོག་གཞན་དང་རྟགས་འཇུག་སོགས་ལས་ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་ནུས་པར་དགོངས་ནས་གཞུང་ཚིག་ཡངས་པའི་ཆེད་དུ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཟད་པས་སྐྱོན་དུ་ཅི་ཞིག་འགྱུར། དེ་བས་ཁྱེད་རང་གི་གཞུང་འདིས་སྒྲ་དང་མིང་སྦྱོར་ཚུལ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ཉིད་སྐྱོན་ཆེ་སྟེ། དེས་རྗེས་འཇུག་ས་ར་ད་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་བཤད་ཀྱི་གཞན་ལ་མ་བཤད་པ་དང་། དེ་གསུམ་བཤད་པས་སྦྱོར་ཚུལ་གཞན་གོ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཉན་པ་པོ་ལ་སླར་ཡང་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པར་མ་ཟད། གོང་དུ་སྨོས་པ་ལྟར་མཁས་པ་ལ་མ་གྲགས་ཤིང་། གཞུང་དོན་སྤྱིའི་མིང་མཐའ་འདྲེན་ཚུལ་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དེའང་ཞེ་འདོད་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་མིང་མཐར་ས་ཡིག་སོགས་གནས་ཞེས་པ་དེ་མིང་མཐའ་ལ་སྦྱར་ནས་གནས་པའི་དོན་མིན་གྱི། དཔེར་ན། གཡས་དང་། ཤར་ལྟ་བུའི་མིང་མཐའ་རྣམ་དབྱེའི་དོན་དུ་ས་ར་ད་རྣམས་བཀོད་དེ་གནས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡུ་ཡིག་སྦྱར་རྒྱུའི་དོན་ཏེ། ལེགས་སྦྱར་བཤད། དེ་བ་ཞེས་པར་སི་བྱིན་ཨི་ཕྱིས་དེ་བས་ཞེས་གནས་པ་ལ་ཅེར་བ་ལྟ་བུར་ཤེས་དགོས་སོ།། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་འདོད་པ་གཉིས་པ་དེའི་ལོག་རྟོག་གི་རྩ་བ་སུན་འབྱིན་པར་ནུས་སོ། འོན་ཀྱང་གཞུང་བཅོས་ནས་དོན་མིན་དུ་བཤད་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱེད་ཅག་གི་ཚུལ་དུ་བཏོན་པའི་བཤད་པ་དེ་ལ་གཉིས་པ་ཞེས་པ་སྟོན་འཇུག་གཉིས་པར་ངོས་འཛིན་པ་སྐབས་དང་མི་འབྲེལ་བ་དང་། གཉིས་པར་ཞེས་བཅོས་ནས་ད་ཡིག་ལ་ཡུ་སྦྱར་བའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་འདོད་པས་གཞུང་གི་བསྟན་བྱ་གཞན་རྣམས་ཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་སྒྲ་བརྗོད་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་དོ།།

སུམ་ཅུ་པའི་གཞུང་ཚིག་འདི་གྲས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དང་ཡ་ཞིའི་གྲངས་རྫོགས་པར་སྣང་བ་ལ། སྔ་ཕྱིའི་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་པར་འདིར་སྒྲ་དོན་དུ་སྦྱོར་འཇུག་གི་གྲངས་རྫོགས་པ་མཁས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུགས་སུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།

གང་མིང་མཐའ་ན་གསུམ་པ་གནས།

ཞེས་སོགས་ཁྱོད་རང་ཡང་དུ་སྒྲ་འཆད་པའི་གཞུང་དུ་འདོད་པ་གང་ཞིག། དེར་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདི་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ད་མཐར་དུ་འཇུག་པའི་དོན་དང་། འདིར་ར་མཐར་དུ་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ་སོ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་དེའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ང་ན་མ་ལ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཡང་དུ་སྒྲ་འཇུག་པས་དེ་དེ་དེ་ནས་འཆད་པའི་གཞུང་འབྱུང་བར་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ།།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན། ལ་དོན་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཡ་ཀྱལ་ར་དང་དུའི་སྒྲ་དག་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔར་བསྡུའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་མཚན་སྨོས་པ་བཞིན་ཏེ་ཡིག་ཡུ་ལྡན་ལྟ་བུ་འདིར་མ་བཤད་པ་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་སྐབས་དོན་རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་དང་སྦྱར་བའི་ལ་དོན་འཆད་ན་རྩོམ་པ་པོ་མཁས་པའི་

གསུང་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡང་ཞེས་པ་ཚིག་རྐྱང་གཉིས་དང་སྦྱར་བའི་དོན་དུ་འཇུག་པ་ལས་ཚིག་རྐྱང་གི་དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་རྟོགས་པར་སླ་བས་སྦྱར་བའི་དོན་ལས་མེད་ཅིང་། སྦྱར་བའི་དོན་ཡང་དབྱེ་གཞི་གཅིག་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས་སམ་མང་པོར་མཐུན་པར་བསྡུ་བ་འམ། ཁྱད་གཞི་གཅིག་ལ་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་སམ་མང་པོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བརྗོད་དགོས་པ་ལྟ་བུར་འདོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། ཁྱད་ལྟར་ན། ཕྱི་ཡང་སྦྱར་ཞེས་པའི་ཡང་སྒྲ་ཞེས། གཞི་གང་ལ་གང་ཞིག་གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་བའི་དོན་ཅིའང་མི་སྟོན་པར་འགྱུར་བས་མཁན་པོས་འདིར་ཡང་སྒྲ་གསུངས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་ཉེས་པ་འདི་ནི་གཞུང་འདིས་ཏུ་ཡིག་རྐྱང་པ་བརྟན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལའང་འབྱུང་བར་དགོས་སོ།། འདོད་པ་གསུམ་པ་དེའང་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། ད་ཡིག་རྗེས་འཇུག་མོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ངེས་ཏུ་འདྲེན་པ་འཐད་དོ་སྙམ་པར་འདུག་ཀྱང་། དེ་ལྟ་ན། ས་ཡིག་ལའང་མཚུངས་པས། གཡས་ཏུ། རྫ་ཏུ། ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་བརྗོད་མི་བདེ་ཞིང་མ་གྲགས་པ་མང་པོ་ཞིག་གསར་དུ་སྦྱར་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ས་མཐར་སུ་ཐོབ་པ་གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ད་མཐར་དུ་ཐོབ་པའང་གཞུང་འདིས་དངོས་བསྟན་དུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་ཡང་ལུགས་དེ་མི་འཐད་པ་གོང་དུ་སྨོས་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་རོ།། ཡང་ད་དྲག་གི་མཐར་ཏུ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སོ་སྙམ་ནའང་མི་འཐད་དེ། སྔར་བཞུའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཡིག་གི་འཇུག་ཡང་འཇུག་གི་མཐའ་གཉིས་ད་ཡིག་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་མཚུངས་ཀྱང་ཀློག་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ད་དྲག་མཐར་ཏུ་སྒྲ་ཉིད་བརྗོད་བདེ་ཞིང་། གཅིག་ཤོས་ལ་དེ་བས་དྲག་སྒྲ་ཉིད་བརྗོད་བདེ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདོད་པ་བཞི་པ་དེའང་མི་འཐད་དེ། ཕྱིར་ནའི་སྐད་འཆད་འགྱུར་ལྟར་དེ་ཉིད་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། ཁྱད་པར་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་སུ་དེ་ཉིད་ཅེས་པ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འདོད་པར་འདུག་པས་དེ་ལ་ནམ་ཡང་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ན་ཡིག་སྔོན་འདོད་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དངོས་པོའི་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་རིགས་པ་ལ། དེའང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་སྒོ་ལས། ཁོ་ནའི་སྒྲ་དོན་དྲུག་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་འཐད་ཅིང་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ངེས་གཟུང་གི་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་སྦྱོལ་ནས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡང་དངོས་པོའི་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་ངེས་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྱིན་མེད་བུ་དེ་ཁོ་ན་མཐུ་ཆེའོ།། ལྟ་བུ་ངེས་གཟུང་ལ་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་གཅིག་རྐྱང་ཁྱབ་དེའང་ཞེ་འདོད་དེར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་ཁོ་ན་ཞེས་པ་ཚིག་གྲུབ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ཁོ་དང་ན་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཆད་པར་སྐྱོན་པ་ནི། ལ་དོན་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་དེ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་དང་མ་འབྲེལ་པ་ཞིག་དགོས་པས་བཟུང་ནས་དཔེར་བརྗོད་བརྩལ་ཀྱང་མ་རྙེད་གཏེ་ཐུག་སྟེ་ཟེར་རྒྱུ་ཐོངས་པའི་རྟགས་ཟད་མར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ།། འདོད་པ་ལྔ་པ་དེའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་ཉིད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་འདི་ཐད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་དུ། རྒྱ་གར་དུ་ཤེས། སྟོད་དུ་རིག། འོག་མིན་དུ་ཤེས། དཔལ་དུ་འདུག། ཅེས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལ་སྒྲ་ནི་ལས་དང་བྱ་བ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཡིན་པས་ངེད་འདོད་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་དཔེར་རིགས་ཀྱང་ཁྱེད་རང་གི་ཞེན་དོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ངེས་གཟུང་གི་སྒྲ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ལ་དགའ། དེ་རུ་སྐྱིད། རྒྱལ་དུ་སྐྱོ། ཞེས་འབྱུང་བའི་ལ་སྒྲ་རྣམས་ནི་བྱ་བ་དང་ཐ་དད་པའི་ལས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་འདིར་བསྟན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དངོས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ངེས་བཟུང་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟག་ཏུ་དགའ། ཕ་རོལ་ཏུ་འདུག། ཅེས་འབྱུང་བའི་ལ་དོན་རྫ་མ་དུས་བརྗོད་པའི་བདུན་པ་ཡིན་པས་འདིར་བསྟན་ཚེ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཕྱི་མ་རྟེན་གྱི་བདུན་པ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ངེས་གཟུང་གི་སྒྲའི་དོན་མེད་པས་སོ། །ཅི་སྟེ་དེ་དག་ནན་གྱིས་ངེས་གཟུང་དུ་འདོན་ཅིང་ལ་དོན་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དེ་ཉིད་ཀྱང་དེ་དག་ཏུ་འདོད་པ་མི་གཏོང་ན་ནི་མཁན་པོ་ཉིད་ལ་ཅི་འདྲ་བར་ཆས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་གཅིག་པུ་བསྟན་པས་ཚོག་གི། ལས་དང་ཚེ་སྐབས་དང་རྟེན་གནས་རྣམས་ལ་འཇུག་ཚུལ་སོ་སོར་འཆད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་རྣམ་དབྱེ་འདི་དག་སོ་སོར་འཆད་པར་སྨོས་བཞིན་དུ་ཕྱེ་བྲག་མ་ཕྱེད་པ་དང་། ངེས་གཟུང་གི་སྒྲའང་ལན་དུ་མར་སྦྱར་ཞིང་འཆད་བཞིན་དུ་དེ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་འཁྲུལ་བ་སོགས་བློ་གྲོས་ཀྱི་བཞིན་རས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་འགྲེལ་བཤད་སྐད་བྱེད་འོང་བུ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚར་བའི་གནས་སོ།། འདོད་པ་དྲུག་པ་དེའང་འཐད་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་ལ་སོགས་པ་ཕྲལ་མ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་སོགས་དོན་ལྔ་ལ་བ་ཡིག་དང་མཚུངས་པར་འཇུག་པ

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལ་ན་གཉིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིད་རང་གིས་ཀྱང་དཔེར་བརྗོད་འགའ་ཞིག་བཀོད་ནས་འདི་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ལ་ལ་ཡིག་ཕྱུར་ཙུང་ངོ། ཞེས་སྨྲ་བ་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་པའི་དཔེར་བརྗོད་བཀོད་མ་ནུས་པ་དང་། ན་ཡིག་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད་ཀྱང་འཐད་ལྡན་འགོད་རྒྱ་མ་སྐྱིད་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའང་ཞིབ་མོར་བརྗོད་ན། འདུས་བྱས་སུ་གྲུབ། ཆོས་སུ་གནས། མི་བསྒྱུ་བར་ངེས། ཆོས་ཉིད་དུ་གསལ། དཀྱུ་བཙམ་དུ་གྲུབ། སོགས་བཀོད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་དཔེར་ཙུང་ཡང་། དེ་དག་ལ་ཡིག་སྦྱར་དུ་རུང་ངོ། འདུས་བྱས་ལ་གྲུབ། ཆོས་ལ་གནས། མི་བསྒྱུ་བ་ལ་ངེས། ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ། དཀྱུ་བཙམ་ལ་གྲུབ་ཅེས་སོགས་སྦྱར་བས་རྟེན་དང་རྟེན་པ་འམ་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་བྱ་བ་ཐ་དད་དུ་གསལ་བའི་ཚིག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་རྟེན་གནས་དང་འགའ་ཞིག་ལས་དང་འགའ་ཞིག་དགོས་ཆེད་ཀྱི་སྒྲར་ཡང་འགྱུར་ཞིང་། བྱ་ལས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དེ་རྣམས་ལ་ན་ཡིག་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་མི་རུང་ཞིང་། དཔེར་བརྗོད་དུ་དེ་རང་ན་འདུག། ཅེས་པ་ཡོན་ན་བཀོད་ཀྱང་དེ་ནི་གནས་གཞིའི་དོན་ཅན་ཡིན་གྱི་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནམ་ཅི་སྙོམ་ལས་ཀྱི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་གཞུང་འདིར་ལ་ན་དག་དམིགས་སུ་མ་བྱི་བར།

ལས་དང་ཆེད་དང་རྟེན་གནས་དང་། །དེ་ཉིད་ཚེ་སྐབས་ལ་སྒྲ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། ལ་སྒྲ་རྣམས་ལས་སོགས་དོན་ལྔ་པོ་ཕལ་ཆེར་ལ་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་མང་བའི་དབང་གིས་ཕྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ཁྱོན་མེད་ལ། ལ་སྒྲ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ལས་སོགས་འཇུག་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ལ་ཡིག་དང་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་ལ་ཡིན་ཏེ། ཏུ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནམ་དུ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་དེའི་ཐ་མ་ལ་ཡིག་ཡིན་པས་དེ་བཟུང་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་ལ་སྒྲ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་འཐད་པའང་ཡིན་ཏེ་བདའ་སྤྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ན། བདའ་ཆད་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཅར། ཕལ། ལྷ་བུ་ཡི་གེ་བསྡུས་ནས་མིང་དུ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་མིང་དེའི་ཁོངས་སུ་མེད་དེ་བྱ་བ་གང་གི་ཆེད་དུ་བཏགས་པའི་བྱ་བ་དེ་ལ་མི་མཁོ་བའི་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་མོད་ཀྱི་མཁོ་བ་མང་བའི་ཆ་ནས་དེར་བཏགས་པ་མི་འགལ་བ་དང་། དམིགས་བསལ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཁྱབ་ཀྱང་ཁྱབ་པ་ཕྱིར་བཏང་བཤད་པ་མི་འགལ་བ་ལྟ་བུར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟར་བློར་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྒོ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་མཐའ་དཔྱད་ཙམ་ཞིག་སྤྲོས་ཀྱི། གཞན་གྱི་ནོར་བ་མཐའ་དག་ནི་དགག་པར་མི་ལྡང་ངོ་། སྨྲས་པ།

དོན་མེད་རྟོག་མ་མཐའ་དག་བསྐྱུང་བྱེད་ཅིང་། །དོན་གྱི་བཞིན་རས་ཡོངས་རྫོགས་གསལ་མཐོང་བ། །

ནོར་བུ་ཀེ་ཏ་ཀ་ཡི་མེ་ལོང་དང་། །མཚུངས་པའི་གཏམ་འདི་བློ་ལྡན་དགའ་སྐྱེད་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཨི་ལྡན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འཆད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ལ། །ཨི་དང་མཐུན་ལུགས་འདི་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གང་རུང་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་མིང་རྣམས་ལ། ཨི་ཡིག་དང་སྦྱར་བའི་རྣམ་དབྱེའི་སྒྲ་རྣམས་ཇི་ལྟར་མཐུན་པར་སྦྱོར་བའི་ལུགས་ནི་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱའོ། ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་འབྲེལ་སྒྲ་བཤད་པ་དང་བྱེད་པ་པོའི་སྒྲ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་གཉིས་ལ་དང་པོ་མཐུན། །གསུམ་ལྔ་བཅུ་ལ་ཀྱི་དང་སྦྱར། །བདུན་པ་ཉིད་ལ་བདུན་པ་སྟེ། །

ལྷག་མ་རྣམས་ལ་གྱི་སྦྱར་བ། །དེ་དག་ཨི་སྦྱར་འབྲེལ་བའི་ས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ་རྗེས་འཇུག་བཅུའི་དང་པོ་ག་དང་ང་གཉིས་གང་རུང་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་མིང་རྣམས་ལ་ནི། རྗེས་འཇུག་དང་པོ་ག་ཉིད་མཐུན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་འཇུག་གསུམ་པ་ད། ལྔ་པ་བ། བཅུ་པ་ས་རྣམས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ལ་ཀྱི་དང་སྦྱར་བ་དང་། བདུན་པ་འ་ཡིག་གི་མཐའ་ཅན་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་འ་ཡིག་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་

བདུན་པ་འ་ཉིད་སྐུར་བ་དང་། འདིར་རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེའི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་བསྟན་པས་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་ཡང་འ་ཡིག་གི་མཐར་རྐང་པ་ཁ་སྐོང་དགོས་པའི་ཚེ་ཡ་ཡིག་སྐུར་བ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་ལྷག་མ་ན་མ་ར་ལ་བཞི་པོའི་མཐའ་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་ཀྱི་ཉིད་སྐུར་བ་མཐུན་པ་བཅས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཨི་ཡིག་ཀྱི་གི་གྱི་སྐུར་བས། གྱི་ཀྱི་འི་ཡི་གྱི་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་རྣམས་གང་ཞིག་གང་དང་སྦྱར་མཐུན་པའི་མིང་མཐའ་སོ་སོ་དང་སྦྱར་བས། བདག་གི། གང་གི། ཐམས་ཅད་ཀྱི། རབ་ཀྱི། ཕྱོགས་ཀྱི། དེའི། དེ་ཡི། ལམ་གྱི། གསེར་གྱི། དཔལ་གྱི་སོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ནི་གཞུང་གཞན་དུ་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའམ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་སོགས་མིང་དོན་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་པ་བརྗོད་པའི་དོན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཡིན་པས་འབྲེལ་པའི་ས་ཞེས་བྱའོ།། ཞེས་པའོ།། འདིར་ཡིག་རྐྱང་དག་པ་རྣམས་སུ་ད་དྲག་ཅན་གྱིས་ཀྱི་ཉིད་དྲངས་པ་མཐོང་མོད་ཀྱི་དེང་སང་ད་དྲག་མི་མཛད་པས་ཕལ་ཆེར་ཀྱི་ཉིད་སྦྱོར་བར་སྣང་ཡང་ལྷད་གཞན་དང་བསྒྱུར་ན་ཀྱི་རང་འདྲེན་པ་བརྗོད་བདེ་ཞིང་ལེགས་པར་སེམས་པས། ཀུནད་ཀྱི། རབ་འབྱོརད་ཀྱི། བཀའ་སྐ་ལད་ཀྱི་སོགས་སུ་སྦྱར་བར་བྱའོ།།

འབྲེལ་སྒྲ་དེ་དག་ཚིག་ཕྲུགས་དང་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་ནི། བདག་གི་ནོར། གང་གི་དྲིན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན། རབ་ཀྱི་ཡུལ། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། དེའི་ཚུལ། དེ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་ཅི་ཞིག་ལྟུང་། གཏན་གྱི་དོན། ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན། གསེར་གྱི་རྒྱན། དཔལ་གྱི་བེའུ། ཀུནད་ཀྱི་མཆོག། རབ་འབྱོརད་ཀྱི་ཚུལ། བཀའ་སྐ་ལད་ཀྱི་སྙིང་པོ་སོགས་ཏེ་རྟོགས་པར་སླའོ། གི་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་རྣམ་དབྱེའི་དོན་མ་ཡིན་པ་གཞན་ཡང་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། འདི་ནི་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་གཏི་མུག་གོ། བདག་ཅག་གི་སྐྱབས་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་གྱི་དྲག་པོ་སོགས་མ་ཡིན་ནོ།། འདི་ལྟར་འཐད་མོད་ཀྱི་དོན་ཀྱང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཕྱི་ཚིག་འགལ་བའམ་མི་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་གི་རྒྱན་ལའང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།། གཉིས་པ་བྱེད་པ་པོའི་སྒྲ་ནི།

དེ་ཉིད་ལ་ནི་བཙུ་པ་སྦྱར། བྱེད་པ་པོ་རུ་ཤེས་པར་བྱ།

ཞེས་བས་བསྟན་ཏེ། སྔར་བཤད་པའི་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ་གི་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་རྗེས་འཇུག་བཅུ་པ་ས་ཡིག་སྦྱར་བས། གིས། ཀྱིས། འིས། ཡིས། གྱིས་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་བྱེད་པ་པོས་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་སྟོན་པས་ན་གཞུང་གཞན་དུ་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་བྱེད་པ་པོའི་ས་རུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། ཞེས་སོ།། དེ་རྣམས་མིང་མཐར་སྦྱོར་ཚུལ་ནི་འབྲེལ་སྒྲའི་སྐབས་དང་མཚུངས་པས། བདག་གིས། གང་གིས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས། རབ་ཀྱིས། ཕྱོགས་ཀྱིས། དེའིས། དེ་ཡིས། གཞན་གྱིས། ལམ་གྱིས། གསེར་གྱིས། དཔལ་གྱིས། ཀུནད་ཀྱིས། རབ་འབྱོརད་ཀྱིས། ཟླད་ཀྱིས། ལ་སོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་རྟོགས་པར་སླ་མོད། འོན་ཀྱང་འ་མཐར་འིས་ཞེས་པ་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་འབྱུང་བ་ནི་ཡི་གེ་ཚེར་ཡངས་པའི་ཆེད་དུ་འ་མཐར་ཕལ་ཆེར་བསྡུས་པ་བཞིན་འིས་ཞེས་པའི་འི་ཡིག་ཕྱིས་ནས་བསྡུས་པར་ཟད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མེད་པས་ནི་མ་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་སྟེ་གཞུང་འདིར་བསྟན་པར་མ་ཟད་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་དུས་ཀྱི་རྡོ་རིང་གི་ཡི་གེ་སོགས་ལའང་དེ་ལྟར་སྣང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།། བྱེད་པ་པོའི་སྒྲ་དེ་རྣམས་ཚིག་ཕྲུགས་དང་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བའང་། བདག་གིས་བསྟན། གང་གིས་བསྒྲུབས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདུད། རབ་ཀྱིས་བསྐུར། ཕྱོགས་ཀྱིས་དབྱེ། དེའིས་མཚོན། ཞེས་སམ། སྐད་གསར་བཅད་ལྟར་ན། དེས་སྟོན། དེ་ཡིས་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་བྱས། གཞན་གྱིས་གསོས། ལམ་གྱིས་འཚོ། གསེར་གྱིས་བྱུགས། དཔལ་གྱིས་བརྒྱན། ཀུནད་ཀྱིས་སྐྱོང་། རབ་འབྱོརད་ཀྱིས་གསོལ། ཟླད་ཀྱིས་མནན། ཅེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། སྒྲ་སྒྲོ་ལས་གིས་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱན་ལ་འཇུག་པར་བཤད་ཀྱང་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ་དེའི་དཔེར་བརྗོད་དུ། དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱིས་ཞེས་དང་། འོན་ཀྱིས་ཀྱང་ཞེས་བཀོད་པའི་སྔ་མའི་ཞེན་དོན་ལ་བརྟགས་ན། རྟག་པར་ཡོད་ཀྱིས། མི་རྟག་པར་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བསམས་པར་སྣང་ཡང་། དེ་འདྲའི་ཀྱིས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དོན་གྱི་བྱེད་པ་པོའི་རྣམ་དབྱེ་ཡིན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་རྒྱན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་དེའི་ཞེན་དོན་ལ་བརྟགས་ན་བསྒྲུབ་ཏུ་རུང་གིས་ཀྱང་མི་བསྒྲུབ་བོ།། ལྟ་བུ་ལ་བསམས་པར་སྣང་ཡང་དེ་འདྲ་ནི་མི་མཐུན་པའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་ནི་ཀྱང་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་གིས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའང་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འདི་འདྲའི་རིགས་རྣམས

དང་། བྱེད་དུ་ཏུང་གིས་བྱིས་ཤིག། ཀླུ་བུའི་བྱེད་པ་པོའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་གྱི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས། ཊྲིས་ཀྱིས་ཏྲྀ་ཏུའང་
བྱེད་པ་པོའི་སྒྲ་ཏྲྀ་འདྲ་བ་པ་མཐོང་མོད་ཀྱི་སྣུན་པའི་ཉམས་སུ་རྟོགས་པར་སླ་བ་ཉིད་དོ།། བཞི་པ་རྒྱན་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲ་ནི།

ཨཱ་ཡི་ཕྱིས་ནས་གཉིས་པ་སྦྱར། ཚིག་རྒྱན་གཉིས་དང་སྤྱོད་པར་འགྱུར།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་འབྲེལ་སྒྲ་དེ་དག་ལས། ཀྱི། ཝི། གཉིས་ཀྱི་ཨཱ་ཡི་ཏྲི་གི་ཀུ་ཕྱིས་ནས་སོ་སོར་རྗེས་འཇུག་གཉིས་པ་ང་ཡིག་སྦྱར་བས་ཀྱང་འང་། ཞེས་པར་གྲུབ་པ་དང་། འདིར་མ་བསྟན་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཡང་གི་སྒྲ་དང་བཅས་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ནི་ཚིག་ཕྱི་མ་མཐུན་པའམ་མི་མཐུན་ཀྱང་རུང་བའི་ཚིག་རྒྱན་གཉིས་དང་། གཞིའམ་དོན་གཞན་ཞིག་ལ་སྤྱོད་ཅིང་སྦྱོར་བའི་སྒྲར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་སོ།།

དེ་རྣམས་མིང་མཐར་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་ག་ད་བ་ས་རྣམས་དང་ད་དྲག་གི་མཐར་རྟགས་མཚུངས་བརྗོད་བདེ་གཉིས་ཀའི་ཀྱི་ནས་སྒྲ་མཐུན་པ་ཀྱང་ཉིད་སྦྱར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་སུ་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་རུང་འ་མཐའ་ཅན་རྣམས་ལ་འང་དང་། ང་མ་དག་གི་མཐར་ཡང་གི་སྒྲ་འཇུག་པ་དང་། ན་ར་ལ་གསུམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་བརྗོད་བདེ་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡང་ཉིད་འཇུག་གོ།། ཚིགས་བཅད་ཀྱི་རྐང་པ་ཁ་སྐོང་དགོས་པའི་ཚེ་ནི་འ་མཐར་ཡང་། ཡང་གི་སྒྲ་སྦྱར་དགོས་སོ།། དཔེར་ན། རྟག་ཀྱང་། བཅད་ཀྱང་། བཀག་ཀྱང་། བྱས་ཀྱང་། བསྟན་ཀྱང་། འགྱུར་ཀྱང་། སྨྲ་ལྡན་ཀྱང་། ལྷའང་། ལྷ་ཡང་དུས་སུ་ཚར་འབེབས་ཤིང་། གང་ཡང་། ལས་ཡང་། ཡིན་ཡང་། ཚར་ཡང་། གསལ་ཡང་། ཀླུ་བུ་ཀྱ་ཅེར། ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་དག་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ཡང་མཐུན་པའི་ཚིག་རྒྱན་དུ་སྦྱོར་ན། གསལ་ཡང་གསལ། མཛེས་ཀྱང་མཛེས། ཀླུ་བུ་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྒྱན་དུ་སྦྱོར་ན། བཏུད་ཀྱང་ཁྲོ། མཛའང་བསྒྱུ། ཀླུ་བུ་དང་། སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་སྦྱོར་ན། གཟུགས་འདི་ནི་མཛེས་ཤིང་འོད་ཀྱང་འཕྲོ། མིར་མ་ཟད་ལྷས་ཀྱང་བཏུད་དོ། འདི་ནི་ཨུ་ཏྤ་ལ་འང་ཡིན་ལ་སྔོན་པོའང་ཡིན་ནོ། གང་ཡང་ཕྱོགས་བཅུའི་བདེ་གཤེགས་ཐམས་ཅད་ལ། ཞེས་སོགས་སུ་བསྒྲེས་ནས་རྟོགས་པར་བྱའོ། འདིར་ལ་ལ་ཞིག་གིས། མཐུན་པའི་རྒྱན་གྱི་དཔེར། ཨུཏྤ་ལའང་ཡིན་པས་སྔོན་པོའང་ཡིན་ཞེས་དང་། གཅིག་ཤོས་ཀྱི་དཔེར། ཇི་ལྟར་པད་མ་ཆུ་ནང་དུ། སྐྱེས་ཀྱང་ཆུ་ཡི་གོས་པ་མེད། དེ་བཞིན་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ། སྐྱེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མ་གོས། ཞེས་སོགས་བཀོད་མོད། འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། སྔ་མ་ནི་གཞི་གཅིག་ལ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཨུཏྤ་ལ་དང་སྔོན་པོ་གཉིས་སྤྱོད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་གཞི་གཅིག་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་ཆུ་ནང་དུ་སྐྱེས་པ་དང་ཆུས་མ་གོས་པ་གཉིས་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་སྤྱོད་པའི་དཔེར་འོས་ཀྱི། ཚིག་རྒྱན་གྱི་དཔེར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ངེས་མེད་ཀྱི་དཔེ་དང་། སྙན་པའི་དཔེ་སོགས་སྣ་ཚོགས་རྒྱུ་འགའ་ཞིག ཚིག་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་སྦྱོར་བའང་དེ་དང་འདྲའོ། ཡང་སྒྲ་སྒྲོ་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བ་བསྣན་པའང་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བར་ཕྱིས་བཅོས་ནས་བསྣན་པ་ཞེས་རྟོན་ཏེ་ཁུངས་སུ་དྲངས་ནས། ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུང་བ་གང་། ཞེས་སོགས་བསྐྱར་བའམ་བསྣན་པའི་དོན་དུ་བཤད་མོད། བསྣན་པ་ཉིད་ཡིག་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་པས་བསྐྱར་བ་དང་གཅིག་པའི་སྐབས་མེད་ཅིང་། སྒྲ་སྒྲོའི་ཚིག་ཕྱིས་མ་བཅོས་པ་དེ་ཉིད་དོན་ལ་གནས་པར། ཡང་ཡང་། སླར་ཡང་། དེ་ནས་ཡང་། ཡང་གསུངས་པ། ཀླུ་བུ་རྣམས་བསྐྱར་བའམ་བསྣན་པའི་སྒྲར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། འོན་ཀྱང་ཡང་གི་སྒྲ་དེ་འདྲ་དེ། སྐབས་འདིའི་ཀྱང་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དང་མཚུངས་པ་ནི་མི་སྲིད་དོ།

བཞི་པ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ནི།

ལ་དོན་སུ་ལ་ཨུ་ཕྱིས་ནས། དེ་ལ་གསུམ་པའི་དང་པོ་སྦྱར། དེ་ལ་ཨཱ་ཡི་གསུམ་པ་སྦྱར། དེ་ནི་ལྷག་དང་བཅས་པའོ།

ཞེས་པ་སྟེ། སྔར་བཤད་པའི་ལ་དོན་གྱི་ནང་ཚན་སུ་ཞེས་པ་དེའི་ཨུ་ཡིག་སྟེ་ཞབས་ཀྱུ་ཕྱིས་ནས་ས་ཞེས་གནས་པ་དེ་ལ་ཀ་ཡི་སྡེ་པ་གསུམ་པའི་དང་པོ་ཏ་ཡིག་སྦྱར་ཞིང་། དེ་ལ་སླར་ཡང་སྟེང་དུ་ཨཱ་ཡི་གསུམ་པ་སྟེ་འགྲེང་བུ་སྦྱར་བས། སྟེ་ཞེས་གྲུབ་པ་ནི་མིང་ཚིག་གང་གི་མཐར་སྦྱར་ཡང་བརྗོད་བྱའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་སྒྲ་ཞེས་བྱའོ།། ཞེས་སོ།། དེ་ལྟར་གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་ལ་སྟེ་སྒྲ་གཅིག་པུ་ལས་མི་འབྱུང་ཡང་། མིང་མཐའ་སོ་སོ་དང་སྦྱར་བའི་ཚེ་གོང་དུ་སྨོས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པས

བརྗོད་བདེ་བ་གོ་ནས་སྦྱོར་གྱི་རྟགས་མཚུངས་ཀྱང་ བརྗོད་མི་བདེ་བ་སྤྱར་མེད་པས། ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་ཟུར་ཕྱིན་པར་སྒྲོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནི། གང་བ་ས་འ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ སྡེ་ཡིག་ས་སྦྲ་དང་ལྡན་པ་དེ་བརྗོད་པས་འདུག་ཀྱང་། ན་ར་ལ་གསུམ་དང་ད་དག་གི་མཐར་ནི་དེ་ཤིན་ཏུ་བརྗོད་མི་བདེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ས་ཡིག་གི་མཐར་ནི་ས་སྦྲ་སྟ་མ་དེ་ཉིད་དང་སྡེ་ཡིག་གི་ས་སྦྲ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པས་སོ་སོར་མི་མངོན་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་མེད་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ས་ཡིག་ཕྱིས་ནས་ཏེ་རྐྱང་ཉིད་སྤྱར་བ་གཞུང་འདིའི་དགོངས་པར་ནི་ནོན་ཏུ་གནས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ད་མཐར་ཡང་ས་སྦྲ་ཅན་སྒྲོག་པ་བདེ་བར་མ་ཟད་དེ་སྒྲ་འདུག་ཡུལ་གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་དང་། སྦྲ་སྒྲོ་ཙ་འགྲེལ་མཐུན་པར་སྣང་བས། དེར་དེ་སྦྲ་ལྷག་བཅས་ལ་འདུག་པར་བཤད་པ། ལ་དོན་ཀྱི་སྐབས་སུ་ད་མཐར་དུ་སྦྱོར་བ་ལྟར་ད་ཡིག་གི་མཐར་སྤྱར་བ་རིགས་པའི་ཕྱིར་ན་རྗེས་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པའི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ། སྟེ་ཏེ། དེ། གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ॥ གོང་དུ་སྨོས་པའི་ལ་དང་འཇད་འགྱུར་གྱི་ནས་དག་ལྷག་བཅས་ལ་འདུག་པ་ནི་རྗེས་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཕྱད་རང་དབང་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ॥ དེས་ན་སྟེ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མིང་ཚིག་ཅི་རིགས་པའི་མཐར་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་བའི་དཔེར་བརྗོད་པའང་། བཞག་སྟེ། སྣང་སྟེ། བཀག་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྟེ་མདུན་སྟེ། ཡིན་ཏེ། འགྱུར་ཏེ། གསལ་ཏེ། བྱས་པར་ཏེ། བརྟན་ཏེ། ཤུར་ཏེ། བསལ་ཏེ། བྱས་ཏེ། བསྒྲུབས་ཏེ། དེ་ཡིས་ཏེ། ཡོད་དེ་བཤད་དེ། ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ་རྟོགས་སླ་བར་ཟད་དོ॥ སྦྲ་སྒྲོ་ལས།

ལྷག་ནི་ལྷག་མ་ཡོད་པ་སྟེ། མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་དམ་བཅས་དང་། གཞན་འདྲེན་པ་དང་གསུམ་དུ་འདོད། ཕྱིད་དང་བྱ་བཅས་ཡང་ན་ནི།
བྱ་བ་ཉིད་དུ་སྦྱོར་བ་གང་། ཚིག་གཉིས་རིམ་མམ་དུས་གཅིག་ཏུ། སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་མཚམས་སྦྱོར་ཡིན། གང་ཞིག་གི་ནི་ཐ་མ་ལ།
གསལ་བར་བྱེད་པ་དམ་འཆའ་བ། ལྷག་མ་ཡོད་ཙམ་སྟོན་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་ཤུར་གཞན་འདྲེན་པའོ॥

ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཚིག་དོན་ལྷག་མ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་དོན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཕལ་ཆེར་ལེགས་བཤད་དུ་འང་འདུག་པས་འདིར་སྨོས་ན། སྟེ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ལྷག་མ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཚམས་སྦྱོར་དང་། དམ་བཅའ་དང་། གཞན་འདྲེན་ནོ॥

དང་པོ་ལ། ཚིག་ཕྲ་མ་བྱེད་པ་དང་ཕྱི་མ་བྱ་བར་སྦྱོར་བས་རྫིན་བྱེད་དང་འདྲེན་བྱ་དུས་རིམ་པར་འདུག་པ་ཞིག་དང་། ཕྲ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་བྱ་བར་སྦྱོར་ཞིང་དུས་རིམ་གྱིས་འདུག་པ་ཞིག་དང་། དེ་ཉིད་ལ་དུས་ཕྲ་ཕྱི་མེད་པ་ཞིག་ཏེ་གསུམ་འབྱུང་བའི། ཕྲ་མ་ནི། མདའ་འཕངས་ཏེ་ཐོག། ལྷ་བསྒྲུབས་ཏེ་གྲུབ། ལྟ་བུ་དང་།

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་མཆོད་དེ་ལས་བྱ། ཕྱག་འཚལ་ཏེ་བཤད། ལྟ་བུ་དང་། ཕྱི་མ་ནི། འཇུམ་སྤྲུལ་ཏེ་མདངས་ཕྱུང་། བཞུར་ཏེ་འགྲོ། ཚིག་སྒྲ་དང་བཅས་ཏེ་འབར། ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་རྣམས་ནི་ནས་དང་ཅིང་སོགས་ཀྱི་སྒྲད་དང་ཡང་འདུག་པ་མཐུན་ནོ॥ དམ་བཅའ་ཞེས་པ་ནི་ཚིག་ཕྲ་མ་དམ་བཅས་པ་དེའི་གསལ་བྱེད་དམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཚིག་ཕྱི་མ་འདྲེན་པ་སྟེ། དེའང་དབྱེ་བ་འདྲེན་པ་དང་གཏན་ཚིག་འདྲེན་པ་དང་། ངེས་ཚིག་འདྲེན་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་འདྲེན་པ་སོགས་ནང་གསེས་མང་པོར་འགྱུར་རོ॥ དཔེར་ན། དངོས་པོ་ནི་རིགས་གསུམ་སྟེ། བེམ་པོ་དང་ཤེས་པ་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དོ॥ རྟག་པ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཏེ་མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་བློ་རྒྱས་པའོ॥ བསྟན་པ་ཀུན་གྱི་གཞི་འཛིན་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསླབ་པ་ནི་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷག་པ་བསམ་གཏན་དང་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གསུམ་དུ་ནང་པ་ལ་གྲགས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་པ་ལའང་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་བསླབ་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ཞེས་སོགས་རིམ་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ॥

གཞན་འདྲེན་ནི་མཚམས་སྦྱོར་དང་དམ་བཅའ་གཉིས་སུ་མི་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་ཡོད་པ་ཙམ་སྟོན་པའི་སྒྲ་གཞན་རྣམས་ཏེ།

ཤར་གྱི་ཕྱོགས་ན་དབང་པོ་སྟེ། ལྷོ་ཡི་ཕྱོགས་ན་འཆི་བདག་གོ། ཁྱོད་ནི་དཔལ་ཏེ་ཁྱོད་ནི་མགོན། ལྟ་བུ་རྣམས་སོ།

སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས། ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་སྟེ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། གོང་སྨོས་ལྟར་རྗེས་འཇུག་འགའ་ཞིག་ལ་སྟེ་སྦྱར་བ་སྒྲོག་དཀའ་བའི

སྨིན་དང་། དེ་ཡིག་ལྷག་བཅས་ཀྱི་དོན་ཅན་འཇུག་པའི་སྐབས་མི་འབྱུང་བའི་སྐྱོན་དང་། སྔོན་གྱི་གྲྭ་གས་བས་དག་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དྲུག་པ་འབྱེད་སྡུད་ནི།

རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ལ། དྲུག་པ་སྦྱར་ན་འབྱེད་སྡུད་ཡིན།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུག་པ་མ་ཡིག་སྦྱར་བས། གམ། ངམ། དམ། ནམ།' བམ། མམ། འམ། རམ། ལམ། སམ། རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་དག་དང་། ལྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པས་དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི། ཏམ་བཅས་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་ནི། ཚིག་དོན་སོ་སོར་འབྱེད་པའམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་སྒྲར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། དེ་རྣམས་མིང་ཚིག་གང་གི་མཐར་ཡང་རུང་། སྔར་བསྡུའི་སྐབས་དང་མཚུངས་པར་ཕྱིར་བཏང་རྗེས་འཇུག་སོ་སོར་རང་རང་ལ་མ་ཡིག་སྦྱར་བ་ཉིད་འཇུག་པ་མཐུན་པ་ཡིན་ཡང་། དམིགས་བསལ་དུ་དྲག་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཏམ་ཡིག་སྦྱོར་ཏེ། དེ་དག་རིམ་པས་དཔེར་བརྗོད་ན། ཏག་གམ། མཐོང་ངམ། ཡོད་དམ། ཡིན་ནམ། སྒྲུབ་བམ། སྒོམ་མམ། རིགས་ཀྱི་བུའམ། དེ་ཉིད་དུའམ། གསེར་རམ། མཚལ་ལམ། བྱས་སམ། ཁྱོད་ཀྱིས་སམ། འཛིནད་ཏམ། གྱུརད་ཏམ། འཆལད་ཏམ། སོགས་སོ།

དེ་དག་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ལ། དབྱེ་གཞི་གཅིག་ལས་ཕྱེ་བྲག་གཉིས་སམ་མང་པོར་འབྱེད་པ་ཆོས་ནི་གཉིས་ཏེ། འདུས་བྱས་སམ། འདུས་མ་བྱས་སོ། ཕུང་པོ་ནི་ལྔ་སྟེ། གཟུགས་སམ། ཚོར་བའམ། འདུ་ཤེས་སམ། འདུ་བྱེད་དམ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཕུང་པོའོ། ལྟ་བུ་དང་།

ཚིག་དོན་གཉིས་སམ་མང་པོ་དོན་གཅིག་ཏུ་སྡུས་པ། འདུས་བྱས་སམ། འདུས་མ་བྱས་ནི་ཆོས་སོ། གཟུགས་སམ། ཚོར་བའམ་འདུ་ཤེས་སམ་འདུ་བྱེད་དམ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཕུང་པོའོ། ལྟ་བུ་རྒྱ་ཆེར་ཤེས་པར་བྱའོ། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་མི་ལྡན། ཏག་གམ་མི་ཏག་ལྟ་བུ་དྲི་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཚིག་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་བརྟག་ཅིང་འབྱེད་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་འབྱེད་པའི་སྒྲ་ཉིད་དུ་ངེས་སོ།

ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིར་ཡང་། རྗེས་འཇུག་ད་བ་ས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཏམ་འཇུག་པར་འདོད་ཀྱང་། རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་པའི་རིགས་འགྲེ་ཐལ་ཆེས་པར་ཟད་དོ།

བདུན་པ་འབྱུང་ཁུངས་ལ། དངོས་དང་། དེ་དག་དགར་སྡུད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ། མ་བཤད་པ་ཁ་སྐོང་ཞིང་འདོད་པ་གཞན་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་སྟེ་གསུམ།

རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ཡི། བཞི་པ་དགུ་པ་ལ་བཅུ་པ།

སྦྱར་བ་འབྱུང་ཁུངས་ས་ཡིན་ཏེ།

ཞེས་པས་བསྟན་པ། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེའི་བཞི་པ་ན་དང་དགུ་པ་ལ་གཉིས་ལ་སོ་སོར་བཅུ་པ་ས་ཡིག་སྦྱར་བས། ནས། ལས། ཞེས་གྲུབ་པ་ནི་ཆོས་གང་ལས་གང་ཞིག་བྲལ་བའམ་བྱུང་བ་སྟོན་པའི་དོན་དུ་མཚུངས་པར་འཇུག་པས་གཞུང་གཞན་དུ་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་ཞེས་བཤད་པ་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ས་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། ཏེ་ཞེས་པ་ཚིག་ལྷག་མ་འདྲེན་པའི་དོན་ཏེ། དེ་དག་གཞུང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པས་སྦྱོར་ཚུལ་རྗེས་འཇུག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ།

འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་ལས་ཆོས། ཆོས་ལས་འཕགས་པའི་ཚོགས། ཚོགས་ལས་སྙིང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཁམས་ཐོབ་མཐར་ཉེས་དང་། གསེར་ཁ་ནས་གསེར། རྒྱ་མཚོ་ནས་ནོར་བུ། བ་ལས་འོ་མ། མཁས་པ་ལས་རིག་པ། ལྟ་བུ་དང་། འབྱུང་ཁུངས་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་སྐབས་དེར་དེ་ལས་བྱུང་བས་འབྱུང་ཁུངས་དང་འདྲ་བ། ཏ་ལས་ལྟུང་། རི་ལས་ལྷུང་། སྐས་ནས་བབས། ཤར་ཕྱོགས་ནས་འོད་སྣང་ལྟ་བུ་རྣམས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཡང་མཚན་ཅན་དེ་དུ་བ་མཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་ཁུངས་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་ཉིད་དོ།

གཉིས་པ་ནི།

དགར་དང་སྟུད་པའང་དེ་བཞིན་ནོ།

ཞེས་པས་བ་ན་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལས་ནས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་དག་འབྱུང་ཁུངས་ཁོ་ནར་མ་ཟད། རྣམ་དབྱེ་སྦྱར་གཞི་དེ་ལས་རིགས་དང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པར་གང་ཡང་སྟང་བ་ཕོགས་སུ་དབྱར་བ་ དོན་ཡའང་འཇུག་ཅིང་། དེ་ལས་ནས་ཀྱི་སྒྲ་གཅིག་པུ་ཀྱི་གུལ་དང་དུས་དང་དཔེ། ཐོ་ལ་སོགས་པ་མཚམས་འཛིན་ཅིང་སྟུད་པའི་དོན་དུ་ངང་དེ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པར། དེ་དག་དབྱེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་དཔེར་བརྗོད་ན། རིགས་དང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཀྱིས་གནད་གཅིག་ལས་དགར་བ་ནི། མིཐམ་ཅི་ལས་ཧྲི་ཐ་ཕ་དད་དོ། བཤེས་གཉེན་ངན་པ་བསྟུར་ཏེ་ཕྱིད་པ་ལས་བླ་མཆོད་པ་ཉིད་ཞིགས། ཡང་སོས་ལས་ཤིག་ནག་ཕྱག་བཟླ་ཀེ། ལྷ་ཆེན་པོ་ལས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཡོན་ཏན་དུ་རུས་འཕགས་སོ། ཞེས་པ་ཀྲ་བུ་སྟེ་འདི་འདྲའི་རིགས་པ་ལས་ཀྱི་སྒྲ་ཉིད་འཇུག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་གཞི་གཉིས་ཀྱི་མང་པོ་ལས་ཀྱང་ངོ་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཕྱུང་བ་ཀྲ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཕོགས་སུ་དགར་བ་ཙམ་ཀྱི་དོན་ཡའང་ལས་ཀྱི་སྒྲ་ཉིད་འཇུག་སྟེ། ནག་པ་དང་དཔོན་པོའི་ཚོས་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་གནན་ནོ།། ཟ་བ་དང་སྐོད་པ་དང་སླབ་དང་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་ལམ་ཡལ་པ་རྣམས་ལས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་དང་སྐོར་བ་བྱེད་པ་ཞེས་སོ། ཁ་དོག་རྣམས་ལས་དཀར་པོ་ཉིད་མཛེས་སོ། ཀྲ་བུར། རིགས་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ནས་འཛིན་པ་ཀྲ་བུར་དགར་བ་ན་པི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱལ་རིགས་དཔའ། གསེར་དངུལ་ཅང་ནས་གསེར་བཟང་ངོ་། རིགས་བདེའི་ནང་ནས་དམངས་རིགས་དམན། བ་རྣམས་ཀྱི་དཀྱིལ་ནས་ནག་མོ་འོ་མ་མང་། བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མཆོད་པ་ནི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའོ། ཀྲ་བུ་སྟེ་འདི་འདྲ་ལ་ནས་ཉིད་འཇུག་གོ། ནས་ཀྱི་སྒྲ་སྟུད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལྷ་ས་ནས་གཞིས་ཀ་རྩེའི་བར། མཚར་མེད་ནས་ཕྱིད་རྩེའི་བར། དེང་ནས་སང་ཉི་མ་ཤར་གྱི་བར། གཅིག་ནས་འབུམ་བར་ཀྲ་བུའོ། དེ་ལྟར་དགར་སྟུད་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་འདི་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་གནས་མ་ཡིན་པར་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པའི་ཡན་ལག་ཉིད་དུ་ཤེས་དགོས་སྟེ། དགར་བ་ནི་གང་ལས་དགར་བའི་གཞི་དེ་ལས་ཕྱིད་པར་དུ་ཕྱུང་བ་ཀྲར་སྣང་བ་དང་། སྟུད་པ་ནི་ཐོག་མ་གང་ནས་བཙམས་པ་དེ་ལས་བསྒྲུ་རུའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་སྦྱར་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། འོ་ན་འབྱུང་ཁུངས་ཉིད་སྐོས་པས་ཆོག་གོ་སྙམ་ན། འབྱུང་ཁུངས་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་ནི་འབྱུང་ཁུངས་དངོས་དང་། དེ་དང་ཆ་འདྲ་བ་གཅོ་བོ་རྣམས་སྟུད་པའི་དོན་དང་། དཔེར་སྟུད་གསུངས་པ་ནི་འབྱུང་ཁུངས་དངོས་དང་ཆ་མཐུན་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཡང་ཚིག་སྦྱོར་ཙམ་གྱིས་ཆ་མཐུན་དང་འདྲ་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྔ་པའི་ཡན་ལག་ཕལ་པར་གྱུར་པ་རྣམས་སྟུད་པའི་དོན་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་ནི། གཞུང་འདིར་མ་བསྟན་ཀྱང་ནས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་མཚམས་སྦྱར་བའི་ལྷག་བཅས་ཡའང་འཇུག་པ། ཕྱག་འཚལ་ནས་བཤད། ལྷ་མཆོད་ནས་ལས་བྱ། ལག་པ་བརྐྱངས་ནས་བཟུང་། མིག་གྱི་ནས་བཙུམ་ལྟ་བུ་སྟེ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འང་ཕྱོགས་ཙམ་སྨོས་པ་བཞིན་ནོ། སྒྲ་བོ་ལས།

ལས་ནི་རྒྱུ་དང་འབྱུང་ཁུངས་དང་། དགར་བ་ཡིན་ཏེ་ནས་དེ་བཞིན།

ཞེས་ལས་ནས་ཀྱི་སྒྲ་དག་ཏུ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་ཅིང་། འགྲེལ་པར་རྒྱུའི་དོན་ནི་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་ཞེས་པ་ཀྲ་བུར། ཞེས་འབྱུང་བ། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་འདྲ་འབྱུང་ཁུངས་དངོས་ཡིན་པར་བྱས་ནས། འབྱུང་ཁུངས་ལས་ཕོགས་སུ་དབྱེ་བ་པི་འཐད་ཅེས་སྨྲ་ཀྱང་། དེ་འབྱུང་ཁུངས་དངོས་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་དོན་བོད་སྐོས་ལྟར། རྒྱ་མཚོ་ནས་ཆོར་རྡུ་རྟ་བུ་ཐོར་བུའི་འབྱུང་ཁུངས་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ཞིང་། ཆོར་བུ་ནི་འི་ལག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཚེ་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཕྱིད་དགོས་པ་དང་། དངོས་སུ་འབྲེལ་པ་བྱེ་པི་དགོས་ཀྱང་རིག་པའི་འབྱུང་ཁུངས་ཁས་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལས་སློབ་མས་རིག་པ་སློབ་པ་ན་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པས་ཕྱེ་བར་སྣང་བར་ཀྲ་བུ་ཞིག་སྟེ། བཏའ་སྐོད་ངའི་གཞུང་རྣམས་སུ་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་དོན་འཇར་པ་ན་གང་ལས་འབྲུལ་བཅས། ཞེན་པཅས། ཞེས་དང་། བྱེ་ཉིང་ཕྱུང་བ། ཞེས་དང་། ཨ་ཤྭ་ཐ་ན་ངེས་པར་ཕྱིན་པ་ཞེས་བསྒྱུར་ཀྱང་ཨ་པ་འབྲེལ་པ་ཤྭ་ཐ་ན་ཚུར་ལེན་པ་ཡིན་པས་འབྲལ་བ་ལེན་པ་ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ལ། སྐུ་གུ་ནི་ས་བོན་ཆེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་པར་གྲུབ་ཀྱང་ས་བོན་ཉིད་སྐྱུ་གུར་འགྱུར་བས་ས་བོན་གྱི་སྐབས་ན་སྐྱུ་

ཀུ་མེད་ཅིང་སྐྱུ་ཀུའི་གནས་སྐབས་ན་ས་བོན་གྱི་གནས་སྐབས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདྲའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་པས་སོ།། ངེས་ན་དེ་འདྲ་དེ་འབྱུང་ཁུངས་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་དེ་སྐྱེ་བའམ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་ཁུངས་དང་འདྲ་བར་རིགས་པས། བོང་སྐྲོས་ཤར་ཕྱོགས་ནས་འོད་སྣང་སོགས་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།། སྣ་ཚམ་འདིར་འགྲེལ་བྱེད་པས་ཆེར་གྱིས་དཀར་སྨུད་ལ་འཇུག་པའི་ལས་ནས་ཀྱི་སྒྲ་དག་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པར་མི་འདོད་པར་སྣང་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་མཚན་བོང་དུ་སྐྲོས་པ་ཏྲ་ར་འཐད་ཕྱིར་ཏེ་ལེགས་སྦྱར་ལའང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ནས་དཀར་བ་ལ། གཱ་ཪྻཱ་ཀྱི་ཏྲ་ཀྵ་སི་པཏྟྲ། ཀློ་ཏྲ། བ་རྣམས་ལས། ནག་མོའི་ཧོ་མ་ཕུན་སུམ་ཚོགས། དྷ་བུ་དམིགས་གསལ་དུ་དྷུག་པ་འཇུག་ཀྱང་། ཕྱིར་བཏང་དཀར་བ་ཙམ་ལ། ཏ་སླཱ་ཏ། ཨ་ཏྲ་ན་སྨིན། དེ་ལས་གཞན་ནག་པོའི་ཧོ་མ་དུ། ཨ་ཏྲྀ་གྲི་ཤ་དྲི་ཧྲར། ཁང་པ་ལས་གཞན་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་། ཀྵ་བུ་ལྷ་པ་ཉིད་འཇུག་པ་དང་། མཚམས་འབྱུང་ནས་སྨྲད་པ་ལའང་། + + + + འདི་ནས་ལྷ་སོགས། ཉེར་བུའི་ཡུལ་གྱི་བར་དུ་ལྷས་རང་འབེབས་སོ།། ཀྵ་བུ་རྣམས་དབྱེ་སྦྱོར་ཡུལ་ཐ་མི་ཏུང་ཅད་པི་འདུ་བ་ལས། དོན་གྱིས་མཚུངས་པར་ཐུབ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་བརྒྱུད་འགྲེལ་པར་ཡང་ལྷ་པའི་དོན་ནི་གང་ཞིག་ལ་གང་གིས་ཡོད་པ་ལས་དེ་གནི་དེ་ལས་བྱུང་བ་དང་བུབ་བ་དང་དཀར་བ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ན་གང་ལས་ནས་བུ་བའི་སྒྲ་ཡོད་དེ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལགས་བཤད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ལས་སྒྲ་སྦྱོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བཤད་ཅིང་། དཔེར་བརྗོད་དུ་ལས་སོགས་པ་ཞེས་འགོད་པ་དང་། ལ་རིགས་པ་ཞེས་ཀློག་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་ལས་འགོག་པར་བྱེད་མོད། ལེགས་བཤད་དུ་མ་མཐོང་ངོ་། དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་ལས་སོགས་པ་ཀྵ་བུར་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ངེས་པར་ལས་སྒྲ་ལ་ལྟོས་པ་ཞིག་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་ན་དེའང་མི་ལྟོས་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཞེས་ལས་སྒྲ་མེད་པས་ཀྱང་དོན་དེ་རྟོགས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ལ་སོགས་ཞེས་འདོན་པ་མི་འཐད་འདི་ཕྱ་བ་བྱེད་དུ་ལ་སྒྲ་དེ་ལ་གཞུང་འདི་དང་སྒྲ་སྒོ་སོགས་ནས་བཤད་པའི་ལ་སྒྲའི་འཇུག་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེའང་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བཀོད་མོད། དེ་ལྟ་ན། ལ་ལ་དག་ཅེས་འདོན་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལ་སྒྲ་ལ་གཞུང་འདི་དང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ལ་སྒྲའི་འཇུག་དོན་གྱིས་མཚན་ཉིད་ཅེའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞུང་འདིར།

དཀར་དང་སྨུད་པའང་དེ་བཞིན་ནོ།།

ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་དཀར་སྨུད་གཉིས་ལ་ལས་ན་པ་ཀྱི་འཇུག་པ་ཁྱབ་མཉམ་དུ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དག་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པ་བོང་སྐྲོས་ལྟར་གྱི་ཕྱིར་དང་། ལས་ནས་གཉིས་དཀར་སྨུད་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་དོན་དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་པས་ཚིག་གི་ཁྱབ་མཉམ་དུ་སྟོན་གཀ་ལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་གསུང་རབ་ཉིད་པ་ལ། ལ་སོགས། ཞེས་བར་ཚིག་མེད་པ་ཡོད་པས་ཀྱང་ལ་སོགས་ཞེས་ཀློག་པ་མི་འཐད་པར་བསྒྲུབ་མི་ནུས་སྟེ། གསུང་རབ་ཉིད་པ་རྣམས་སུ། རལ་གྱི་སོགས་དང་། སྐྱེ་དང་སྐྱེ་སོགས་དང་། ཕྱོགས་སོགས་ཡོད་པས་རལ་གྱི་དང་མེ་དང་། པི་དང་སོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དག་པར་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་དཀར་སྨུད་སྐབས་སུ་རྩ་དཀར་བའི་དཔེར་བརྗོད་དུ། བུམ་པ་ལས་གསེར་བུམ། ཞེས་དང་། ལ་ལས། ཀྵྭའི་ནང་ནས་རྡོ་རྗེ་ཅེ་རྒྱ་འདོན་པ་ནི་བཀྲ་ཤིན་ནོ།། ཞེས་བཀོད་མོད། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་རིགས་མཐུན་དངོས་པོ་བཀར་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྩ་མ་ནི་དཀར་གཞི་དཀར་བྱ་གཉིས་ཀ་བུམ་པ། དཀར་བྱེད་དམ་ཁྱད་པར་འབྱེད་བྱེད་ནི་གསེར་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་དཀར་གཞི་ལྷ་རྣམས་དཀར་བྱ་བརྒྱ་བྱིན། ཁྱད་པར་འབྱེད་བྱེད་རྡོ་རྗེ་སོགས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་དཀར་བྱ་རིགས་ཙམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་ཡང་དཀར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་དང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་རུང་བ་དཀར་བ་ཡིན་གྱི་རྫས་རྐྱང་པ་དཀར་བ་མི་སྲིད་དེ། རྫས་ནི་རྫས་གཞན་ལྡན་པ་བཀྲོད་པ་ཡིན་པས། དབྱུག་པ་ཅན་ལས་ཕྱིར་བ་ཅན་མཚོས་ཀྵ་བུ་བི་ཕྱིར་བའི་རྫས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཀྵ་བུ་རིགས་དཀར་བ་སོང་། དབྱུག་གུ་ཚོགས་པ་ལས་འཕྱིད་བ་བཟློག་པ་ལེགས། ཀྵ་བུ་ཉི་ཕྱིད་བ་བཟློག་པའི་བྱ་བ་དག་དཀར་བར་སོང་། ངེས་ན་ངེས་རིགས་བསྒྲུབ་ཏེ་ལེགས་པར་བརྟགས་པས་རྫས་རྐྱང་པ་དཀར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྡའ་སྤྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་བའང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་དག་གིས་རྫས་དཀར་བ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ངེས་ན་འདི་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་ཚུལ་བཞིན་འགོད་པར་འདོད་ན་ཐོག་མར་རིགས་སོགས་བཞི་པོ་དེ་ཅི་ལ་ཟེར་མཚོ་བསམ་ཞིབ་མོར་དཔྱད་ན་མཛེས་སོ།། སྨྲས་པ།

མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་གནས་ངག་འདྲིས་པའི་ཚང་ཚོང་སྐུག་ལྡན་འགྲོག་དགོན་དུ། ནམ་དཔྱོད་རྩལ་པོས་འཇུག་པར་རྩོམ་ཡང་གཞུང་དོན་ལམ་བཟང་ཀ་ལ་རྟེན། འདི་ན་དེ་དག་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་རིགས་པའི་སྤྱལ་ཡོད་པས། གཞུར་གནས་གང་དག་བདེར་འཇུག་འདོད་རྣམས་ཐབས་འདི་གོགས་མེད་བརྟེན་མཛོད་ཅིག། བརྒྱད་པ་འབོད་པའི་སྒྲ་ནི།

གང་མིང་བརྗོད་པའི་དང་པོ་དུ། ཀྱེ་སྒྲར་བ་ནི་བོད་པ་ཡིན།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་བརྗོད་པའི་ཐོག་མར་ཀྱེ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱར་བ་ནི་བོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སོ།། དེའང་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་ཅན་ལ་ནི་མི་འཇུག་ཅིང་བོད་སྐད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་དང་མིང་ཙམ་ལ་ཁྱད་མེད་པས་དེའི་ཐོར་དུ་སྦྱོར་བ། ཀྱེ་ལྷའི་ལྷ། ཀྱེ་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བ། ཀྱེ་ལྷ། ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།། ལྟ་བུ་སྟེ་འདིའང་ཐོག་མར་སྦྱོར་བ་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་ལས། ཚིགས་བཅད་སོགས་སྦྱོར་བའི་ཚེ། བདག་ལ་དགོངས་ཤིག་མགོན་པོ་ཀྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མཐར་སྦྱར་བའང་ཡོད་དོ།། འདི་ནས་མ་བསྟན་པ། ཀ་ཡེ་དང་ཀྭའི་སྒྲ་དག་ཀྱང་བོད་པ་གསལ་བྱེད་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཟུར་གྱིས་རྟེན་པ་དང་བསྐུལ་བ་དང་སྨྲ་ལེན་པ་དང་འབྱུ་བ་ལྟ་བུ་སྣག་ཆེས་དང་དུག་ཤུལ་ལ་སོགས་པར་འཇུག་པ་ལས་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྗོད་པ་ནི་རུང་ཞིག་མི་མཛེས་པར་ནང་ཟད་དོ།། སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བྱེད་དཔལ་ཆེར་གྱིས། ཀྱེ་ཞེས་པ་བོད་པའི་རྣམ་དབྱེར་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་དབྱེ་མིང་གི་ཐོག་མར་སྦྱར་བ་མེད་པ་དང་། བོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་གཅིག་ཚིག་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་ངོ་བོ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་ལས་ལོགས་སུ་དབྱེར་མེད་ཅིང་བོད་ལ་དང་པོའི་གཅིག་ཚིག་གི་རྟེན་མི་གསལ་ཡང་། གཉིས་ཚིག་དང་མང་ཚིག་གི་རྟེན་ཆ་མཐུན་ཡོད་པར་མ་ཟད་རྣམ་དབྱེ་ཞིག་ངེས་པར་འཇུག་དགོས་ཤིང་གཉིས་པ་སོགས་གཞན་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལས་དོན་ཐོབ་ཀྱིས་དེ་དང་མཚུངས་པར་མིང་མཐའ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལ་སྐུར་རྣམ་དབྱེ་ཕྱིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་ཀྱེ་ཞེས་པ་རྣམ་དབྱེ་མ་ཡིན་ཞིང་བོད་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཧེ་བྷོ་ཧྲས་སོགས་དང་མཚུངས་པར་ཤེས་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་འཕྲུད་རང་དབང་ཅན་ཕྱིན་བཤད་པ་ལ། ནི་སྒྲ། ངང་སྒྲ། དེ་སྒྲ། གང་སྒྲ། བདག་སྒྲ། དགག་སྒྲ་བཤད་པ་སྟེ་དྲུག་ལས།

དང་པོ་ནི།

གང་མིང་མཐའ་དང་མཐུན་པ་ཡི། བཞི་པ་ལ་ནི་ཨི་སྦྱར་བ། དགར་དང་བསྟན་པའི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར།།

ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་ཚིག་གི་མཐའ་དང་མཐུན་པར་སྦྱར་རུང་བའི་སྒྲད། རྗེས་འཇུག་ངའི་པ་ན་ཡིག་ལ་དབྱངས་ཨི་སྦྱར་བས་ནི། ཞེས་གྲུབ་པ། དེ་ནི་གཞི་ལས་མཆོག་ཏུ། འམ་དམན་པར་རམ་ཐ་དད་ཙམ་དུ་དམིགས་བཟུང་ནས་དཀར་བའི་དོན་དང་། དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་ནན་ཏན་དུ་བསྟན་པའི་དོན་བཟང་འཇུག་པའི་ཚིག་ཏུ། འགྱུར་རོ།། ཞེས་སོ།།

དེ་ལ་མཆོག་ཏུ་དཀར་བ་ནི། ཁྱབ་འཇུག་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བརྟུལ་ཕོད་པའོ།། དམན་པར་དཀར་བ་ནི། རིགས་རྣམས་ལས་ནི་གདོལ་པའི་རིགས་ཐ་ཆད་དོ།། ཐ་དད་པ་ཙམ་དུ་དཀར་བ་ནི། མཐིང་ག་ནི་སྔོ་སངས་ལས་གཞན་ནོ།། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ།།

སྣ་ཚོ་ལས། དཀར་གཞི་དངོས་སུ་སྨོས་མ་སྨོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་བཤད་དེ། ལྷ་རྣམས་ལས་གདོང་བཞི་དང་ལྡན་པ་ནི་ཚངས་པའོ།། མཆོད་སྦྱིན་བརྒྱའི་བདག་ཉིད་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ནོ།།

བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཁྱོད་ནི་གཉེན་དང་ཡོད་ནི་བཤེས། སྣང་བར་བྱ་བ་ནི་སྣང་བ། རྩབ་པར་བྱ་བ་ནི་རྩུབ། ལྟ་བུ་སྟེ། ཚོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལྡན་པར་ནི་ལྟ་བུ་ཚིག་གི་ཁ་སྐོང་དུ་འཇུག་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་དོན་ནི་ངེས་གཟུང་གིས་བསྟན་པའི་སྒྲ་ཉིད་ཡིན་ནོ། དེས་ན་ནི་སྒྲ་འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཏུ་དང་ཏུ་བསྒྱུར་པ་ཡིན་པར་བཤད་པའང་ཐུགས་ཆགས་ཞིག་ནས་ཡིན་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དང་སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་ནི།

མིང་གང་དྲུང་བའི་བར་མཚམས་སུ། གསུམ་པ་ལ་ནི་གཉིས་པ་སྦྱར།
དེ་ནི་སྡུད་དང་འབྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཚེ་སྐབས་གདམས་ངག་ཟློའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། མིང་ཚིག་གང་ཡང་དྲུང་བའི་བར་མཚམས་རྣམས་སུ་རྗེས་འཇུག་གསུམ་པ་ད་ཡིག་ལ་གཉིས་པ་ང་ཡིག་སྦྱར་བས། དང་། ཞེས་གྲུབ་པ་དེ་ནི། ཚིག་སྔ་ཕྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པ་དང་། སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་དུས་བརྗོད་པ་ཚེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་དང་། གཞན་ལ་གདམས་ངག་བརྗོད་པའི་དོན་ཏེ། དོན་ལྔ་ལ་འཇུག་གོ། ཞེས་སོ། དེའང་སྡུད་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཆོས་སོ། མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་རྣམས་ནི་དབང་པོའོ།།

གང་དང་མཚུངས་པར་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས། དགའ་དང་བདེ་དང་འབྱུན་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར།།

ལྟ་བུ་ཚིག་དོན་གཉིས་སམ་མང་པོ་དོན་གཞན་ཞིག་ལ་སྦྱར་ནས་བསྡུ་རྒྱུ་ཡོད་པ་རྣམས་དང་། འབྱེད་པ་ལ་སྦྱར་བ་ཆོས་ནི། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པའོ། དབང་པོ་རྣམས་ནི་མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་སོ། ལྟ་བུ་དབྱེ་གཞི་གཅིག་ལས་གཉིས་སམ་དུ་མར་འབྱེད་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་རྣམས་དང་།

རྒྱུ་མཚན་ལ་སྦྱར་བ། སྨན་ཟོས་པ་དང་ནད་སོས་སོ། ཆོས་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྷག་མཐོང་འཕེལ་ལོ། དུ་བ་མཐོང་བ་དང་མེར་ཤེས་སོ། ལྟ་བུ་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དང་ལྡན་པ་རྒྱུ་མཚན་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་དང་སྒྲ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་རྣམས་དང་། ཚེ་སྐབས་དང་སྦྱར་བ། རྒྱུ་སྐར་རྒྱལ་འཆར་བ་དང་ཡུལ་དུ་ཆས་སོ། ཉི་མ་ཤར་བ་དང་ཆོས་སྟོན་དྲངས། ལྟ་བུ་དུས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་འདུག་པ་གཅིག་པ་རྣམས་དང་། གདམས་ངག་ལ་སྦྱར་བ། ལེགས་པར་སློབས་དང་། ཁ་ཏོན་གྱིས་དང་། ཡིད་ལ་ཟུངས་དང་། ལྟ་བུ་གཞན་ལ་གདམས་པར་བསྐུལ་བའི་ཚིག་དང་འབྲེལ་པ་རྣམས་སོ།།

འདི་སྐབས་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱུ་མཚན་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད་དུ། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག། སྟེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཀོད་མོད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་དང་སྒྲ་དེ་རྣམས་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ལ་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་ཅི། རང་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་གྱི་སྒྲས་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པས། དེ་དང་འབྲེལ་པའི་དང་གི་སྒྲས་ཀྱང་དེ་སྟོན་ཏོ། སྙམ་ན་ཐོས་པ་པོ་དང་མཐོང་བ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དང་གི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱང་བདག་པོའི་དོན་སྟོན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། འོ་ན་ཀྱིས་དང་། ལྟ་བུ་ཀྱིས་ཀྱི་སྒྲས་སྐུལ་བ་སྟོན་ལ་དེ་དང་འབྲེལ་པའི་དང་གིས་ཀྱང་དེ་སྟོན་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་དང་འདི་མི་མཚུངས་ཏེ། ཀྱིས་དང་ལྟ་བུའི་ཀྱིས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་སྐུལ་ཚིག་དངོས་དང་དང་སྒྲ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བར་དངོས་སུ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་འདྲའི་དང་སྒྲ་དེས་བསྐུལ་ཚིག་ལས་གཞན་པའི་དོན་ཅི་ཡང་མི་སྟོན་པ་དང་། ཕྱིར་འདོད་པའི་དང་སྒྲ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་མཚན་མི་སྟོན་ཅིང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབས་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་དང་གཞན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་ཅིང་སྡུད་པར། སྟོན་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། འགའ་ཞིག་གིས་དང་སྒྲ་རྒྱུ་མཚན་ལ་འཇུག་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་དུས་བརྗོད་པའི་ཚེའམ། སྐབས་རྒྱུ་མཚན་ལ་འཇུག་པར་བཤད་མོད། འཐད་པར་མ་མཐོང་ཡང་རྡོ་གལ་མི་ཆེ་བས་དཔྱད་པའི་སྤྲོས་པ་མི་བྱེད་དོ།

གསུམ་པ་ཏེ་སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་མཐའ་དཔྱད་དོ།། དང་པོ་ནི།

གང་མིང་གི་ནི་ཡ་མཐའ་རུ། གསུམ་པ་ལ་ནི་ཏེ་སྦྱར་བ། ཐ་སྙད་དབང་དུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ།
དངོས་པོ་དབང་དུ་བཞི་རུ་འགྱུར། དུས་ཀྱི་དབང་དུ་གཉིས་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་གི་ཡ་མཐའ་སྟེ་ཐོག་མར་རྗེས་འཇུག་གསུམ་པ་ད་ཡིག་ལ་དབྱངས་ཨེ་ཏེ་འགྲེང་བུ་སྦྱར་བས། ཏེ། ཞེས་གྲུབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྣམ་གྲངས་གཞན་ཞིག་རྗེས་སུ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་དོན་ཅན་དང་། ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། དུས་གསུམ་ལས་འདས་པ་སྟེ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་དང་།

དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བདེན་པ་དང་། གསང་བ་དང་། བདག་གི་བ་དང་། ཕ་རོལ་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་བཞི་ལ་དུས་གསུམ་གར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། དུས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སོ།། དེ་ལྟར་གཞུང་ནས་མིང་གི་ཡ་མཐར་གསུངས་པ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དོན་ཡིན་དུ་མཐར་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་དག་སོ་སོའི་དོན་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་ཙམ་ལས་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ནི་རྫོགས་ཚད་སུས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་སྣང་བས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། འདི་སྐབས་དབྱེ་ཚུལ་གསུམ་ལས་ཐ་མ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབྱེ་བས་དེ་སྒྲའི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དེ་སྒྲ་དེའི་ཡུལ་དུ་ཚིག་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་གསལ་མི་གསལ་ཇི་ལྟར་ཡང་དོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཞིག་བྱུང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། དེ་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ། དེ་ལས་ཀྱང་གཞན།

ལེགས་སྦྱར་ངེས་ནི་འབྲས་བུ་ཆེན་པོར་འགྱུར། དེ་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་འབྱུང་གནས་ཉིད།

ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་དེ་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གང་ལ་དཔེར་བྱའི་ཡུལ་དེ་དང་། བྱེ་ལས་དམིགས་སུ་གཟུང་བྱ་དེ་དང་། ལས་ཀྱི་བྲས་གང་ལས་དགར་བའི་གཞི་དེ་དང་། འབྲས་བུ་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་དང་། འབྱུང་གནས་སུ་ངོ་གཟུང་བྱ་དེ་བཅས་གོ་ཞིང་མཚོན་ནུས་པ་ལྟར་ལྷག་བཅས་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་དེ་སྒྲའི་འཇུག་པ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡོད་པར་སྟོན་པ་བའི་དོན་ཅན་དུ་འདུས་ཤིང་། ལྷག་བཅས་ཀྱི་དེ་སྒྲ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དོན་གཞན་མི་མཚོན་པས།

དཔེར་ན། ཤིང་བཅད་དེ་ཅི་ཞིག་བྱེད། བ་ནི་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་དེ་རྟག་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་བརྗོད་བྱ་ལྷག་མ་འདྲེན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་ཟུར་དུ་མཛད་པ་དང་། འཇུག་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་ཕྱིའི་དོན་ལ་མ་དཔྱད་པར་བརྗོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཐད་ཀར་བརྟགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་འམ། ཕ་ལར་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་རྣམས་གྲངས་གཞན་སྟོན་པ། དེ་སྒྲ་དང་སྟོན་རྒྱུའི་དོན་དེ་དངོས་སུ་ཚིག་ཟིན་དུ་ཡོད་ན་དེ་རྗེན་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་འཐྲུད་ཡིན་པས་འདས་པར་འགྱུར་བ། མ་འོངས་པ་ན་འཕོད་ཕོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བསྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་དྲུག་པ་སེང་གེའི་སྐྱར་འགྱུར་རོ།། སང་གི་ཁ་ཟས་དེ་དེ་རིང་ཟ་གོན་གྱིས་ཤིག། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཚིག་ཟིན་དུ་མེད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟ་བུའི་དེ་སྒྲས་བསྟུས་པའི་དོན་དེ་རྗེན་དུ་སོང་བའམ་བརྗོད་ཟིན་པ་ཞིག་ལ་མི་བསམས་པ་མི་སྲིད་པས་འདས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལྷག་བཅས་ནི་ཚིག་ཙམ་བརྗོད་ཟིན་གྱི་འདས་པ། རི་མོར་བྱེད་དེ་བསྒྱུར་ཕྱིར་ཡང་བྱེད་དོ། ལྟ་བུ་དང་།

ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་འདས་མ་ཐག་པ། ཕྱིར་བསྐྱོད་དེ་འགྲོ། ཤིང་བཅད་དེ་འབུད། ཀྭ་བུ་འདས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་དབྱེ་བ་མཚན་ཉིད་པ་གཉིས། དབྱེ་གཞི་ཡུལ་དུ་དུས་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པ་གསལ་བའི་འཇུག་ཚུལ་གཅིག་བཅས་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཤིང་། དབྱེ་བ་འདི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྣམ་གྲངས་གཞན་སྟོན་ཀྱི་དེ་ནི་དོན་གཞན་ལ་དེ་ཞེས་ནན་གྱིས་བཏགས་པ་ཙམ་དང་། ལྷག་བཅས་ཀྱི་དེ་ནི་ལྷག་མ་འདྲེན་པར་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཙམ་དང་དུས་འདས་པའི་དེའང་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་ཡང་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཐ་སྙད་ཅེས་པའི་གོ་བའང་།

གནས་བརྒྱད་ཚ་བར། ཐ་སྙད་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་དངོས་པོར་བཏགས་པ་སྟེ། དེའང་བཏགས་པ་དང་འཇུག་པ་དང་བརྗོད་པར་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དོ།།
དེ་ལ་བརྡར་ནི་གོ་བར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་ནི་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ།། ཞེས་དང་།

འགྲེལ་པར། ཐ་སྙད་ནི་དངོས་པོ་ལ་ཐ་སྙད་མེད་པ་ལ་ནན་གྱིས་བཏགས་པ་སྟེ། དེའང་བཏགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་ དེ་ཀ་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའོ།།
བརྗོད་པ་ནི་འདི་ཀ་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲའོ།། འཇུག་པ་ནི་ཀ་བ་ཡིན་པས་ཁང་ཁྱིམ་བྱེད་པར་རྩོམ་པ་ལ་སོགས་པའོ།།

ཐ་སྙད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནོ།། ཞེས་ལྷུག་པར་བཀྲལ་ནས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ།།

དབྱེ་ཚུལ་གཉིས་པ་ངེས་ནི། ལྷག་བཅས་ཁོ་ན་དངོས་པོར་ལེ་འཇུག་པ་ལ་བསལ་བ་མ་གཏོགས་དེ་སྒྲའི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། དེ་རེ

བཞིན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་སྟོན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་ནས་དོན་དངོས་སུ་མི་སྨྲ་བར་ཟུར་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཚིག་སྦྱོར་གྱིས་དེ་ལེགས་པར་གྲུབ་པས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གསང་བའི་དངོས་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་།

བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ། བདག་གི་ལྟ་དེ། ཁོ་བོའི་ཉོར་དེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བདག་གི་བའི་དངོས་པོ་སྟོན་པ་དང་། དེ་ནི་ཡོད་དོ། དེ་ནི་མེད་དོ། ཀ་བ་དེ་ལྟ་བུ། ཁྱོད་ཀྱི་དེ། དེས་བསྟན་པ་དེ་ནི། ཞེས་པ་ལ་སོགས་ལྟ་བུ་ཕ་རོལ་པོའམ། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོན་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞི་གང་རུང་དུ་མ་འདུས་པའི་འབྲུད་འདེས་དངོས་པོ་བསྟན་པ་མེད་ཅེང་དངོས་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་དེ་སྐྱབང་ལྷག་བཅས་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་དབྱེ་བ་འདི་ཕྱིའི་དངོས་པོའི་དོན་གཙོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཕྱེས་པས་དུས་གསུམ་གར་ལ་ཡོད་དེ།

འདས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བརྗོད་པ། སྔོན་གྱི་ཚེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དེ་ན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

ད་ལྟ་བ། རྡོ་རྗེ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདེགས་ནུས་སམ། ལྟ་བུ་དང་།

འབྱུང་འགྱུར་ལ། འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་དེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཚིག་གྲོགས་ཀྱི་དོན་ལས་རིག་པར་བྱ་ཞིང་།

མི་འཇུག་པ་ནི། རང་ལ་དེ་ཞེས་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

དབྱེ་ཚུལ་གསུམ་པ་དེ་ནི། དེ་སྒྲ་ཕྱིའི་དབང་དུ་མ་བྱས་པར་དུས་ཁོ་ན་བརྗོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དེ་སྒྲ་ལ་དབྱེ་བ་བྱས་པར་ཟད་དེ། འདས་པའི་དུས་བརྗོད་པ་དང་འབྲེལ་བ། སྟོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་བ་འཇིག་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་དེའི་ཚེ། ན་ཞིང་གི་མོ་དེ་ལ། ཁ་སང་གི་ཉི་མ་ཤར་བ་དེའི་ཚེ། སྐད་ཅིག་མ་དེར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་བརྗོད་པ་དང་འབྲེལ་བ། དེའི་དུས་ན་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དུང་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།། སང་ཉི་མ་ཤར་བའི་དུས་དེར་སྐྱོལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འདས་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་དོ།།

ད་ལྟར་བའི་དུས་ལ་ནི། ནམ་ཡང་མི་འཇུག་ད་ལྟའི་བསྐལ་པ་འདིར། ད་ལྟའི་ལོ་འདིར། དེ་རིང་གི་དུས་འདིར་ཞེས་སོགས་སྦྱོར་བ་ལས། ད་ལྟའི་བསྐལ་པ་དེར་སོགས་མི་སྦྱོར་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་སྒྲ་སྒོ་ལས།

དེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གི་དོན། ཐ་སྙད་དངོས་དང་དུས་འཇུག་གསུམ། འདས་དང་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཅན་དང་། ལྷག་མ་དག་དང་བཅས་པའོ།།

བདེན་པ་གང་དང་གསང་བ་དང་། བདག་གི་པ་དང་ཕ་རོལ་པོ།། དངོས་པོ་དག་ལ་འཇུག་པ་གཞི། འདས་པ་དང་ནི་མ་འོངས་པའི།

དུས་གཉིས་ལ་ནི་འཇུག་པ་ཡིན། བདག་ཉིད་ད་ལྟ་ཉིད་ལ་སྤང་། དངོས་པོའི་དུས་ནི་མི་འདོར་ཏེ། ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱ།

ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་དང་ཡང་ལེགས་པར་འགྲོར་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཕྱེས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པས་བློས་ཀྱི་དོགས་པ་སོགས་མི་བདེ་བ་མང་པོས་མ་བཅིངས་པའི་བུ་ཡངས་སུ་བློ་ལྡན་རྣམས་རྟེན་པར་མཛོད་ཅིག།

གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་བྱེད་ཐུ་མ་འགའ་ཞིག་གིས། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གསུམ་ལ་ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་དང་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སོགས་སུ་འདོད་པ་དང་དངོས་པོའི་དབང་གིས་རིག་དང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྫས་བཞིར་འདོད་པ་སོགས་སྣང་ཡང་ཐ་སྙད་ལ་མི་མཁས་པའི་མཚན་མ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཁམས་གསུམ་སྲིད་གསུམ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་སོགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་སོགས་གསུམ་ཐེབ་བཞི་ཐེབ་ཡོད་དགུ་ཅིག་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོར་རིགས་པ་ར་དེ་དག་ཁོ་ན་ངེས་པར་གཟུང་བ་ཅི་ཞིག། དེ་དག་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་དང་། དངོས་པོ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་གཞན་ཡང་ཅེར་མི་མཚུངས། དེ་བས་ན་འདི་སྐབས་སུ་གཞ་ཅེ་བའི་སྒྲ་གྱིས་འཇུག་ཚུལ་འཆད་དུ་མེད་པར་དབྱེ་བར་སོགས་ཀྱི་བཤད་པས་ཆུས་པས་ནི་གང་དུའང་མི་འགྱུར་རོ།། ཡང་ཕལ་ཆེ་ཅེས་སྒྲ་སྒོ་འི་ལུགས་སུ་ཙམ་ཀྱང་གཞུང་འགྲེལ་གྱི

དོན་ལེགས་པར་མ་འབྲེལ་བས་ཉོངས་པ་མཐོང་ངོ། འགའ་ཞིག་གིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་ལ་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་དུ་གྲངས་པ་མ་ཤེས་པས་ངེས་གཟུང་གི་དེ་སྒྲ་འདས་པར་ཁས་བླངས་ནས་རྣམ་གྲངས་གཞན་སྟོར་གྱི་དེ་སྒྲ་ངེས་གཟུང་དང་ལྷག་བཅས་མ་ཡིན་པ་ཞིག་འདོད་ཀྱང་མ་རྙེད་པས། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་མཚུན་འདོད་པ་དེ་དེ་ལ་དོན་དེ་དང་དེ། སོགས་བཀོད་པ་དང་།

དངོས་པོའི་སྐབས་སུ། བདག་གི་བ་དང་གསང་བ་དང་བདེན་པའི་དངོས་པོ་བརྗོད་པ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྦྱོར་བའི་དེ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་པ་རོལ་པོའི་དངོས་པོར་རྟོན་ངར་འཇུག་པ་མ་གོ་བས། དེའི་དཔེར་ཕྱོད་ཀྱིས་དེ་སྒྲ་ཁྱོན་ཕྱུར་ནས་བཀོད་པ་སོགས་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་རྣམ་གྲངས་གཞན་སྟོར་ཞེས་པའི་རྣམ་གྲངས་དེ་དོན་རྣམ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་པོར་བསམས་ནས། དེ་འདུ་གོ་བར་བྱེད་པས་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་དང་འབྲེལ་པའི་དེ་སྒྲ་རྣམས་རྣམ་གྲངས་གཞན་སྟོར་གྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་སོགས་སོ།། པོ་ན་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་སྐྱོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། འདོད་པ་དང་པོ་དེའི་སྐྱོན་ནི་རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་འབའ་ཞིག་མ་རྙེད་པ་རང་ཟད་དེ། དཔེར་བརྗོད་དེ་རྣམས་ཁྱོད་རང་གི་ཞེན་དོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་སྒྲ་དེ་ངེས་གཟུང་ཁོ་ནར་སྣང་བའི་ཕྱིར་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་རང་གི་ངེས་གཟུང་གི་དཔེར་བཀོད་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ཞེས་པ་དང་། དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་མའི་ཇི་ལྟར་མཚན་འདོད་པ་དེ། ཞེའམ། དོན་དེ། ཞེའམ། སངས་རྒྱས་ཀྱང་དེ། ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་སྒྲའི་འཇུག་པ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་མའི་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་མཚན་པ་དང་དོན་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ངེས་པར་གཟུང་བའི་སྒྲ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདོད་པ་གཉིས་པ་དེ་ལ་འང་། ལེགས་པར་མ་བཤད་པ་དང་བསྟན་བྱ་མ་རང་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། བདག་གི་བ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ། ཕ་རོལ་པོ་འམ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཅེས་པའི་སྒྲ་ཉིད་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ་ཕ་རོལ་པོའི་དོན་དུ་ཉེན་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར།

འདོད་པ་ཕྱི་མ། དེ་ལྟར་ཕྱིར་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ལ་འདུ་བ་པ་དང་། རྒྱུ་དེས་སྐབས་དོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ལེགས་པར་མ་བཤད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དག་གིས་རྣམ་གྲངས་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་གྲངས་མང་པོར་འཇུག་པར་དོན་གྱིས་ཞེན་པས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་འདིའི་རྣམ་གྲངས་ཞེས་པའི་དོན་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་གྲངས་ཞེས་པ་ལེགས་སྦྱོར་གྱི་སྐད་དུ་པར་ཡཱ་ཡ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གནས་སྐབས་དང་རིམ་པ་དང་རྫུལ་པ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་ལ་འཇུག་པར་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་བཤད་ལ། དེ་རྣམ་གྲངས་སུ་བསྒྱུར་བ་ཡི་རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པས། རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན།

མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཞན་མེད་དེ།། དོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་འོ།། དོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་གོ། འདི་ནི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་མོ།།

རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་དམ་བདེན་པའོ།། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་གྲངས་མང་ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར།

མིང་གི་རྣམ་པ་གཞན་མེད་དེ།། དོན་གྱི་རྣམ་པ་མང་པོའོ།། དོན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་གོ། འདི་ནི་རྣམ་པ་ཙམ་མོ།།

རྣམ་པའི་དོན་དམ་བདེན་པའོ།། ཞེས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པའི་སྒྲ་དང་འཇུག་པར་གཅིག་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་ཕྱི་མཐའ་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་སྒྲ་སྦྱོར་འི་གཞུང་དུ་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཙམ་ཞེས་དང་འགྲེལ་པར་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡོད་ནར་སྟོར་བ་ཞེས་འབྱུང་བར་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་རྣམ་པ་ཙམ་ལས་གཞན་མ་བརྟན། དེ་ལས་གཞན་དབང་མང་པོ་དགོས་པ་རྟེན་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་མ་བྱུང་ཞིང་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་མེད་པས། དེ་སྒྲ་དེའི་ཡུལ་དུ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་སྒྱུར་རྒྱུ་ཡོད་པས་ཆོག་པ་ལ། དགོས་མེད་ཀྱི་འབྱུ་དོན་ལྷག་པར་གཉེར་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་འགྲེལ་བྱེད་ཕྱི་མ་ཞིག་གིས། ཐ་སྙད་ལ་བྱ་རི་ཐ་སྙད་དང་། མིང་ཚིག་ཐ་སྙད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཤིང་འདིར་བསྟན་གྱི་ཐ་སྙད་ཕྱི་མར་འདོད་པ་དང་། དངོས་པོ་ཞེས་པ་སྐབས་འདིར་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཙམ་ལ་ངོས་བཟུང་མོད། ཊཱ་མ་ལ་འཐད་དེ། མིང་ཚིག་ལ་མ་བརྟེན་པར་བྱ་ཁོ་ནས་ཐ་སྙད་བྱར་ཡེ་རུང་ཞིང་། སྦྱོ་བ་ར་བརྟེན་པར

ཡང་མིང་ཚིག་ཁོ་ནས་ཐ་སྙད་གདགས་སུ་མེད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འདུལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་པ་ཤེས་བརྗོད་འདུག་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཤེས་མཁས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་རྒྱུང་རྟར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཕྱི་མ་འདང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན། ལྷག་བཅས་ཀྱི་དེ་བྲུ་དེ་ཊེ་པ་ཊན། དངོས་པོ་སྟོན་བྱེད་དུ་ཐལ། བརྗོད་བྱའི་དོན་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པར་འདོད་ན་དེ་འདྲ་དེས་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་བཞི་ལས་གང་རིག་སྟོན་པ་བཤད་དགོས་ཤིང་། མ་བྱུང་ན་ལྷག་བཅས་ཀྱི་བྲུ་ཊ་ཊཱ་ཨམ་སྦྱོར་སོགས་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །འདིར་སྨྲས་པ།

ལ་ལས་ཚོ་བརྒྱུར་ཕྱུངས་པ་གང་། ལ་ལས་ཕུད་ཚམ་གཅིག་ལ་ཤེས། ལ་ལས་ཚིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་ཡང་། ལ་ལས་བདེ་བླག་ཉིད་དུ་བྱེད།

ལ་ལས་མཁས་པར་རློམ་པ་གང་། ལ་ལས་མོངས་པའི་གནས་སུ་བཀོད། ལ་ལར་སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་ཀྱང་། ལ་ལར་ལྕུག་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་འཛིན།

བློ་ལྡན་ཚམ་དུ་མཚུངས་ན་ཡང་། བློ་གྲོས་མཆོག་གི་ཁྱད་པར་ལྟོས། བློ་གཉེར་དབང་པོ་བི་བློ་མཆོ་ལས། བླང་བའི་བློ་ཅན་ང་མིན་སུ།

བཞི་པ་གང་སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་ནི།

གང་མིང་བརྗོད་པའི་དང་པོར་ནི། །དང་པོ་ལ་ནི་གཉིས་པ་སྦྱར། །ཕྱི་ལ་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་བརྗོད་པའི་དང་པོར་རྗེས་འཇུག་དང་བོ་ག་ལ། གཉིས་པ་ང་སྦྱར་བས། གང་ཞེས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་གཙོ་བོར་དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་དམིགས་སུ་མི་འཛིན་པར་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པའི་དོན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།། ཞེས་སོ།། དེའང་དཔེར་ན།

གང་ཞིག་རྟག་ཏུ་སྙིང་པོའི་དོན་བསམ་པས། །གང་ཡང་དམན་པར་འགྱུར་བའི་གནས་དེ་ཅི། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་སྒྲ་དངོས་དང་།

ཕྱིར་རོ།། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ།

གང་ཞིག་བརྟེན་ན་ཡོན་ཏན་ཀུན། འདོད་དགུར་བྱིན་པ་ཁོ་བོའི་རྗེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིའི་སྒྲ་དང་། འདིའི་གཏན་ཚིགས་གང་། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷ་གང་ཡིན། གང་བྱེད། ལྟ་བུ་སྤྱི་སྒྲ་འདྲི་བའི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་སོགས་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འདིར་མིང་ཐོག་ཏུ་སྦྱར་བ་གསུངས་པའང་གཙོ་ཆེ་བའི་དོན་ལ་དགོངས་ཀྱི་མིང་མཐར་མི་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་དུ་འདྲི་བའི་དཔེར་བརྗོད་ལ་སོང་བ་ལྟར་དང་དེ་འདྲ་མ་ཟད་དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་། ཞེས་སོགས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།།

འདི་ནས་མ་བསྟན་ཀྱང་ཅི་དང་ཇི་དང་སུའི་སྒྲ་རྣམས་གང་དང་སྐབས་ཕལ་ཆེར་ལ་འཇུག་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གང་ཅིའང་རུང་། ཇི་ལྟར་སུ་དག་འགྲོ་བ་རྣམས། ལྟ་བུའི་ཅི་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་འཇུག་པ་དངོས་དང་།

ཅི་ཞིག་བསམ་པ་དེ་གྲུབ་ནས། །ཇི་ལྟར་བདེ་བ་དེ་ལྟར་བ། །སྐལ་བཟང་སུ་ཡིན་དེ་འགྲོ་འགྱུར།

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱི་སྒྲ་དང་།

དངོས་པོ་དེ་ཅི་ཇི་ཙམ་ཞིག། བདག་པོ་ཁྱོད་སུ་ལེགས་པར་སྨྲོས།

ལྟ་བུ་དྲི་བ་འཇུག་པ་རྣམས་སོ།། ཅི་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གང་དང་འཇུག་པ་མཚུངས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ་སུའི་སྒྲ་གང་ཟག་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་གྱི་བེམ་པོ་སོགས་དངོས་པོ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའང་ཇི་སྙེད་དང་། ཇི་སྲིད་ལྟ་བུ་ལའང་གང་སྒྲ་མི་འཇུག་པ་དང་། ཅེས་ཀྱང་ལྟ་བུ་ལའང་གང་དང་ཇིའི་སྒྲ་མི་འཇུག་པ་སོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཉེར་སྤྱོད་དང་བསྟུན་ནས་སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ལྔ་པ་བདག་སྒྲ་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་། མཐའ་དཔྱད་དོ།།

དང་པོ་ནི།

གང་མིང་གི་ནི་མཐའ་ན།། བྷུ་ཝི་ཀྲ་ཡི་སྒྲ་ཅན་པ། དེ་ལ་བྷུ་ཝི་ཀྲ་སྒྲུར་ན།། བདག་པོ་འི་མཐར་ནི་ཞེས་པར་བྱ།།

ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་གི་མཐའ་རྣམས་སུ་བྷུ་ཝི་ཀྲ་ཏི་ཞེས་བྱ་རྟགས་མངོན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཆ་ཡོད་པ་དག་ཡིན་ན། དེ་ལ་བྷུ་ཝི་ཀྲི་སྒྲ་སྒྱུར་བར་བྱས་པས་དེའི་བདག་པོའི་དོན་གསལ་བར་ནུས་པའི་ཕྱིར་བདག་ཏེ་འི་མཐར་ཞེས་པར་བྱའོ།། ཞེས་སོ།། དེ་ལ་བྷུ་ཝི་ཀྲའི་སྒྲ་ནི་བདག་པོའི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཡ་དང་པོའི་སྒྲ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྟར་མེད་པ་ལ་གསར་དུ་སྒྱུར་བས། རྟ་པ། གསེར་པ། ཁ་སྐོ་པ། ཕྱིད་པོ།། གཏོང་བ་པོ་སོགས་སོ་སོའི་བདག་པོ་གོ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་སོ།། དེ་བཞིན་དུ། ཡོད་པ་པ། མེད་པ་པ། ཕྱིད་པ་པོ།། ཞེས་པ་པོ།། དྷ་བྷ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིན་ནས་ཡོད་ཡོད་པའི་པ་སྒྲ་རྣམས་བདག་པོའི་དོན་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་བྷུ་ཝི་ཀྲའི་སྒྲ་མིན་པས་སྒྱུར་བྱ་ཝི་ཀྲའི་སྒྲ་སྒྱུར་ཏེ་བདག་པོའི་དོན་ཅན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ།། བདག་པོ་ནས་ངང་རྟ་དང་གསེར་སོགས་དང་ཕྱིད་པ་དང་ཤེས་པ་སོགས་གང་ལ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་དེར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཞེས་པོ་སོགས་ལ་བདག་པོའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།། འདིར་བྷུ་ཝི་ཀྲ་དང་ ཀྲི་ཏ་ཞེས་པའི་དོན་ཀྱང་བོད་ཡུལ་དུ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་བྱེད་པ་པོ།། འབྱིན་པ་པོ།། ཞི་བ་པོ། ལྷ་པ། ཚོས་པ། ལྷ་བུའི་པ་དང་པོའི་སླས་ཀྱིས་པར་མཚོན་ཞིང་དེ་ལས་ཟློག་ཏེ། ཕྱིད་པ་མོ།། འབྱིན་པ་མོ།། ཞི་བ་མ། ལྷ་མ། ཚོས་མ་ལྷ་བུའི་མ་དང་མོའི་སླས་བུད་མེད་དུ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒྲ་དེ་དང་དེ་དག་ལ་ཞུགས་པའི་རྟགས་དང་བུད་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མིང་ཅིས་བརྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས། བ། ཅན། ལྡན། རྣམས་ཀྱང་བྷུ་ཝི་ཀྲའི་སྒྲར་འདོད་པར་སྣང་བ་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། དེ་དག་ལ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་གྱི་བྷུ་ཝི་ཀྲའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟ་དང་ལྡན་ཏེ་སྒྲ་གཉིས་གང་ཞིག་བང་ལ་ཡོད་པ་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་བདག་སྒྲ་དང་མཚུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ཞེས་པོ་ལ་འང་འཇུག་པས་བདག་སྒྲར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། བ་ཡིག་ནི་བྷུ་ཝི་ཀྲའི་སྒྲ་དངོས་སུ་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཕྱིར་བདག་རྟེན་ཕྱིད་ཚམ་དུ་འང་མི་འཇུག་པའི་བ་ཡིག་བདག་སྒྲར་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད་དུ། འཇོར་ཚོས་སྐྱུར་བ། ལྷ་ས་བ། སེར་ར་བ། ལྟ་བུ་དུ་མ་བཀོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་འཐད་ཅིང་འཐད་ལྡན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་གཞན་ཡང་དགོད་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇོར་ཚོས་སྐྱུར་བ། ལྟ་བུའི་བ་ཡིག་གིས་བདག་པོ་མཚོན་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་དེ་འདྲ་ནི་འཇོར་ཚོས་སྐྱུར་བ་པོ་ཞེས་པའི་པོ་སྒྲ་བསྡུས་པའི་རྗེས་ཚམ་ཡིན་པས་པོ་ཡིག་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཤིང་ཕྱི་ཏི་ཀོག་ནས་བདག་པོའི་དོན་གསལ་བ་ཡིན་གྱི་བ་ཡིག་ཁོ་ནའི་ནུས་པ་མ་ཡིན་པ། བ་ཡིག་མེད་པའི། འཇོར་སྐྱུར། ལྟ་བུས་ཀྱང་བདག་པོ་གོ་ནུས་པ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་ལ། ལྷ་ས་བ། སེར་བ། ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་ཐོང་པའི་སྐད་ཕལ་བ་ཚམ་དུ་ཟད་པས་དཔེར་མི་རུང་ངོ་། དེ་འདྲ་ལ་ཡིད་བརྟན་འཛིན་ན་ཞིར་པ་མང་པོ་འང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་དག་པར་འདོད་ན། ལྷ་ས་པ། སེར་པ་ལྟ་བུ་བརྗོད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཡང་རྗེས་འཇུག་འ་ཡིག་མཐར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་དེ་རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་ཚུལ་དུ་བསམ་པ་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་། བདག་སྒྲ་འདི་རྗེས་འཇུག་གི་བྱེད་པར་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་དབང་ཅན་ཡིན་པས་དེ་འདྲར་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད། རྟ་པ། གྲུ་པ། ཡོད་པ་པ། ཞི་བ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣོར་ཚུལ་མ་ལོག་ངའི་དཔེར་བརྗོད་རྣམས་ལ་བརྟགས་པས་ཀྱང་འབྲེལ་པ་སེལ་བར་འགྱུར་རོ།།

ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། པ་བ་ཅན་རྣམས་འདུག་པ་མཚུངས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། པ་བ་ཅན་ནི་བདག་པོ་འམ། ལྡན་པའི་དོན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱ། ཞེས་སྒྲ་སྙན་གྱི་སྒྲུང་འདྲེན་སྣོད། དེའི་དཔེ་དག་པ་རྣམས་སུ་པ་འམ་ཅན་ནི་བདག་པོ་འམ། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་འགྲེལ་པ་ཡང་གསེར་པ་དང་གསེར་ཅན་ཞེས་དཔེར་བརྗོད་པ་ལས་བ་ཡིག་གི་དཔེར་བརྗོད་མ་བྱུང་བར་མ་ཟད།

གསུང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ།

བ་ནི་ཕྱི་རུ་བཞག་པ་སྟེ། ཡུལ་དུས་ངེས་པར་མ་བཟུང་བའོ།། ཟ་བ་བཟའ་དང་ཟ་པོ་བཞིན། མ་ཞིང་དག་ཏུ་བཞག་པར་བྱ།

ཞེས་ཟ་བ་ལྟ་བུའི་བ་ཡིག་དེ་ཉིད་བདག་གཞན་དུས་གསུམ་གང་འཕང་རྩེ་ཟུག་ཏུ་མི་འཇུག་པར་བཤད་པས་ཕྱིད་དང་གིས་དཔེ་མདག་པ་དེག་མཇོང་བའམ་བསྒུག་ཉེས་པའམ་རང་འདོད་

གྱིས་བཙོས་པར་བྱས་ཀྱི། ལུང་དེ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་དེའི་གནོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཡོད་དོ།། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། ཛ་མ། ཙང་མ་སོགས་མ་ཡིག་བུ་ཝིཀྵར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་ཐོས་ཀྱང་། གཞུང་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་དཔྱད་པའི་རྟགས་སུ་ཟད་དེ། དེ་འདྲ་དེ་བདག་པོའི་དོན་བསྟན་དུ་རྟག་ཀྱང་བུ་ཝིཀྵའི་ཀློག་ཕྱོགས་ཧྲུ་ཝིཀྵའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རྟག་པ་དགག་སྒྲ་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་མཐའ་དཔྱད་གཉིས། དང་པོ་ནི།

གང་མིང་བརྗོད་པའི་ཨ་མཐའ་ན།། ཧྲུ་ཝི་ཀྵ་ཡི་སྒྲ་མེད་པ།། དེ་ལ་ཧྲུ་ཝི་ཀྵ་ཧྲཱུ་ར་ན།། དགག་པའི་བརྡས་སུ་ཤེས་པར་བྱ།།

ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་བརྗོད་པའི་ཨ་མཐར་སྟེ་ཐོག་མར་ཧྲུ་ཝིཀྵ་སྟེ། མོ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཧྲུ་ཝིཀྵའི་སྒྲ་སྦྱར་བ་བྱས་ན་སྔོན་ཡུལ་གྱི་དོན་དེ་མ་ཡིན་པའང་ཆེད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དགག་པའི་གནས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ།། དེ་ལ་ཧྲུ་ཝིཀྵའི་སྒྲ་དངོས་ནི། མ་དང་མི་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་གོང་སློས་ལྟར་ལས་མོ་ཡིག་དགག་སྒྲ་ལ་ཤི་འཇུག་པས་འདིར་མ་ཡིག་ཉིད་བཟུང་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་དང་འབྲེལ་པའི་མི་ཡིག་ཀྱང་ཞར་གྱིས་ཐོབ་པས་དེ་དག་དགག་སྒྲར་སྦྱོར་ཚེ་དགག་བྱའི་མིང་ཐོག་ཁོ་ནར་ངེས་པ། དཔེར་ན། མ་ཡིན། མ་ལུས། མ་ཤེས། མ་མཐོང་། མ་ངལ། མ་བྱེད། མ་སྟོན། མི་རིགས། མི་འགྱུར། མི་རྟག། མི་འགལ། མི་བྱ། ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བྱེད་ཕལ་ཆེར་གྱིས་འདིར་བསྟན་མོ་རྟགས་ཀྱི་དགག་སྒྲ་མིང་མཐར་ཡང་འཇུག་པ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། དེའི་དཔེར་བརྗོད་དུ། གཟུགས་མེད། སྒྲ་མེད། ཡོད་མིན། མེད་མིན། རྒྱ་མ་ཡིན་སོགས་བཀོད་པ་དང་། ལ་ལས། བྱམ་པས་སྟོང་པ། བྱམ་པས་དག་པ། ལྷ་བྲལ་འདིའི་དཔེར་བརྗོད་དུ་བྱས་སྣང་བ་བློ་གྲོས་རྫིང་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱོན་དུ་ངེས་སྟེ། མེད་དང་མིན་དག་ནི་མ་ཡིག་དང་འབྲེལ་པའི་དགག་སྒྲར་གྱུར་པ་དང་དོན་དང་ལྡན་པའི་སྒྲད་ཀྱང་ཡིན་པས་རྟགས་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཧྲུ་ཝིཀྵའི་སྒྲའི་ཆ་ཤས་སུ་གཏོགས་མོད་ཀྱི་འདི་དག་མིང་གི་ཐོག་མར་མི་འཇུག་པས་སྐབས་འདིའི་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་དགག་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་མིང་དེའི་ཐོན་དུ་འགོག་བྱེད་མོ་རྟགས་སྒྲར་བ་ཡིན་པས་ཁོ་རང་གི་ཞེན་དོན་གྱི་དཔེར་མི་རུང་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་དག་པ་སོགས་ཀྱང་སྒྲད་མོ་རྟགས་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགག་པའི་དོན་ཙམ་གྱི་སྒྲ་ཡོད་ཚད་གཏི་མུག་རིགས་འགྲེས་ཀྱིས་འདིར་བསྡུ་བར་སྙམ་པ་གཞུང་དོན་ལ་ཞེན་ཏུ་མ་ཞུགས་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ།། འདི་སྐབས་སྒྲད་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་མིང་གི་འཇུག་པ་གཞན་བསྟན་པས་ཅི་དགོས་ཞེ་ན། ཕྱིར་མིང་གི་འཇུག་པ་སྟོན་པ་ནི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སོགས་སུ་གཙོ་བོར་མིན་ཞིང་། བརྡ་དག་གི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་ནི་མིང་ཚིག་དེ་དག་གི་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཚུལ་སྒྲད་དང་རྣམ་དབྱེ་ལ་སོགས་པར་གཙོ་བོར་འབྱུང་བ་ཤེས་དགོས་ལ། ཁྱད་པར་གཞུང་འདིར་ནི་སྒྲད་དང་རྣམ་དབྱེ་ཁོ་ན་བསྟན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེའི་སྐབས་དོན་དང་མི་མཐུན་པའི་མིང་དོན་ལྷག་པོ་ཁ་ཤས་བསྟན་ནས་དགོས་མེད་ཀྱི་བཤད་ཡམ་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པར་སྨྲ་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་སར་མཛེས་པ་མ་ཡིན་ནོ།། གཞན་ཡང་སྒྲ་སྒྲོ་རྒྱ་འགྲེལ་དུ་འདིར་མ་བསྟན་པའི་སྒྲད་སོགས་མང་དུ་བཤད་ཅིང་ཕལ་ཆེར་ལེགས་བཤད་དུ་འང་ཡོད་ལ་སྐྱོན་དུ་མཛོན་པའང་དུ་མ་མཐོང་མོད། འདིར་ནི་ཡི་གེ་མངས་པའི་འཇིགས་པས་སྤྲོ་བར་མི་བྱ་ཞིང་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་འདོད་ན་དེ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཤིག།

གང་མིང་གི་ནི་ཨ་མཐར་དུ། གསུམ་བབ་ལ་ནི་ཨི་སྒྱུར་བ།

ཐ་སྙད་དབང་དུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་དབང་དུ་བཞི་རུ་འགྱུར། དུས་ཀྱི་དབང་དུ་གཉིས་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་གདམས་ངག་བརྗོད་པས་འདུག་བསྡུ་བ་ལ་བཞི་སྟེ། ཚིགས་བཅད་འགྲོལ་ཚུལ་འདོམས་པ། ཉན་པ་པོ་བློ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་འདོམས་པ། བསླབ་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་ལ་འདོམས་པ། གདམས་ངག་སྙིང་ཙང་ལ་བསྟན་དགོས་པར་འདོམས་པའོ།།

དང་པོ་ནི།

ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་མཚམས་སྦྱོར་རྣམས། ཐུང་ཟད་བསྡུས་པ་ཡོད་ནའང་།
དེ་ནི་དེ་བཞིན་སྦྱར་བར་བྱ།།

ཞེས་པ་སྟེ། དེའང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་དང་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་པ་དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་རིག་གནས་ཀུན་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བས་རྣམ་དབྱེ་དང་ཚིག་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་མཚམས་སྦྱོར་མང་དུ་བསྡུས་པ་ཡོད་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཐུང་ཟད་བསྡུས་པར་སྦྱར་བ་ཡོད་ནའང་། དེ་ནི་འདིར་སྔོན་དུ་བསྟན་པའི་སྦྱར་བསྡུ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་ཅིང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པས་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། ཞེས་པ་ལྟ་བུར་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་སྦྱད་པའི་སྒྲ་དང་འབྲེལ་སྒྲ་སོགས་བསྡུ་ནས་དོན་དང་ཚིག་བསམ་པ་དང་གཞན་ལ་འཆད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། དེའང་ ཚིགས་བཅད་ལ་ཚིག་སྦྱོར་མང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་ལས་ཚིག་སྡུག་པར་ཡང་སྒྲ་སོགས་མཚམས་སྦྱོར་བསྡུས་པ་རྣམས་པ་འདི་ལྟར་སྦྱར་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་འཇུག་མེད་མི་རུང་དུ་བསྟན་པ། རྗེས་འཇུག་ཤེས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ། དེ་དོན་ལ་དབབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི།

སྔོན་འཇུག་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་།། མིང་བཞི་རེ་ཡི་གེ་བར་རྣང་པའང་ཡིན་ལ།། གཉིས་འབྲེལ་ཡོད་དམ་གསུམ་འབྲེལ་ཡོད།།
ཕྱི་ལི་བཞི་ལས་གང་འབྲེལ་ཡང་།། རྗེས་འཇུག་བཅུ་པོ་མ་ཞུགས་ན།། མིང་གཞན་སྦྱོར་བ་ཡོད་མི་སྲིད།།

ཅེས་པ་སྟེ། མིང་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྔོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་རྣམས་སྔོན་དུ་ཞུགས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། བསྒྲུབས། སྒྲུབ། ལྟ་བུ་ཅི་རིགས་པར་སྣང་ཞིང་འཕུལ་རྟེན་གྱི་འཇུག་སྒྲ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རྣམས་ནི། ལྷ། ལྟ་བུ་གཉིས་འབྲེལ་ཡོད་དམ་སྐྲ་ཀྱུ་ལྟ་བུ་གསུམ་འབྲེལ་ཡོད་དམ། དེ་དག་ལ་ཕྱི་ལི་བཞི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ལྡན་པ། ལྷུ། སྐྱོ། ལྟ་བུ་རྣམས་ལའང་ རྗེས་འཇུག་བཅུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་ཞུགས་ན་ཡི་གེའི་གཟུགས་དེ་ཉིད་ལས་མིང་དོན་གཞན་ལ་འཇུག་ཅིང་སྦྱོར་བ་ནི་ཚུལ་འདི་ལ་ནམ་ཡང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སོ།། དེས་ན་དཔེར་སྨོས་པ་དེ་དག་ལ་རིམ་པ་བཞིན་རྗེས་འཇུག་སྦྱར་བས། ལྷན། སྐྲར། ཀྱུར། ལྷུན། སྐྱོན། ལྟ་བུར་སོ་སོར་དོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། སྒྲ་སྒྱུར་ཀྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་ཚེ། དཔའ། འདའ། དགའ་སོགས། དགོས་དབང་གིས་དམིགས་གསལ་ཁ་ཤས་མ་གཏོགས་འ་མཐར་ཅན་ཆེར་མེད་ཡང་བའི་ཚེད་དུ་བསྡུ་བར་མཛད་པས་དེང་སང་དངོས་སུ་མེད་ནའང་རྣམ་དབྱེ་དང་སྦྱར་གྱི་སྐབས་སུ་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་དེ་གསལ་བར་མཚོན་པ་གོང་བཤད་ལྟར་རོ།། འདི་སྐབས་འགྲེལ་བྱེད་ཟླ་མ་འགའ་ཞིག་གིས། རྗེས་འཇུག་གང་རུང་མ་ཞུགས་པའི་མིང་གི་སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་འདོད་པ་སོགས། འཁྲུག་བཤད་མང་དུ་བྱས་པ་མཐོང་མོད་ཀྱི་སྐད་ནས་དཔྱོད་ལྡན་ཁ་ཅིག་གིས་ཡུན་འཛིན་པར་མཛད་འདུག་པས་དགག་པ་མ་སྤྲོས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི།

རྗེས་འཇུག་བཅུ་ཡི་དོན་ཤེས་ན།། འབྲི་དང་ཀློག་དང་བཤད་རྣམས་ཀྱི།། མཚམས་སྦྱོར་སླ་ལ་ཐོགས་མེད་ཅིང་།།
འབྲེལ་པར་སླ་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར།། གཞན་ཡང་རྗེས་འཇུག་ཤེས་པ་ཡིས།། དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་མ་མཐོང་ཡང་།།
དོན་དང་མཐུན་པའི་སྦྱོར་བ་ཤེས།།

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བཅུའི་བྱ་བ་དང་གཙོ་བོར་འབྲེལ་པའི་སྒྲད་དང་རྣམ་དབྱེ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས། མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཡི་གེར་འབྲི་བ་དང་ཡི་གེར་བྲིས་ཟིན་པ་རྣམས་བཟློད་པ་དག་པར་ཀློག་པ་དང་། ཚིག་དོན་རྒྱ་བསྒྲུལ་ནས་བཤད་པ་བྱེད་པ་དང་། ངེར་མ་ཟད། བསྟན་བཅོས་

སོགས་རྩོམ་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཀློལ་བ་རང་གཅོད་པའི་ཀྱིར་རྩོད་པ་སྤྲོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་ཚིག་དོན་ཟབ་མོ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་བྱ་དོན་རྣམས་ལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྣང་བ་བརྟག་པར་དོགས་པ་མེད་ཅིང་ཚིག་དང་དོན་ཟབ་མོ་གོ་བོག་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་དང་། འགྲེལ་བ་ལ་ནོག་པ་པའི་སྤྱོད་མེད་པར་འཆད་པ་དང་ཐུན་དང་འབྲེལ་བཀགས་པ་ཡོན་བྱ་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་རྗེས་འཇུག་གི་དོན་རྣམ་ཤེས་པ་དེས། ཡི་གེ་གྲིས་པ་མཐོང་བས་གཞན་གྱིས་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པ་ཐོས་ཀྱང་རྒྱུང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེའི་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལྟར་མ་མཐོང་ང་ནི དཔྱོད་ལྡན་དུ་མ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་བརྗོད་པ་དེའི་སྐད་ཡིག་ན་གྱི་རྣམ་པས་དོན་དང་མཐུན་པའི་སྦྱོར་བ་གང་ཡང་རྟེན་དཔག་ཏུ་ཤེས་པར་ནུས་པ་ཡིན་ནོ།། ཡང་ན་ཚིག་རང་བྱེ་མ་གཉིས་ཀྱི་ངན། བདེན་བཅས་ལ་སོགས་པའི་ངན་ནས་པར་འབྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་སོགས་བློད་ངད་མ་མཐོང་ཡང་འགྲེལ་བཤད་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་མཐུན་པའི་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་པའོ།། གསུམ་པ་ནི།

རྗེས་འཇུག་སྦྱོར་བ་མཁས་པ་ན།། གཞུང་གི་དོན་དང་སྦྱོར་བ་དང་།། བླ་མའི་མན་ངག་གསུམ་ལྡན་ནས།། དོན་གྱི་ཤོག་ཏུ་དབབ་པར་བྱ།

ཞེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་གི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གིས་རང་རྫོགས་ཤིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སོང་དང་ནུས་སོང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་གང་དང་གང་ལ་འཇུག་ཅིང་ཤེས་པར་འདོད་པ་ན་དེ་དང་དེའི་རང་རང་གི་ཁུངས་སུ་གྱུར་པའི་གཞུང་ཐུན་མོང་བར་དུང་སྤྱོད་དང་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་བཟླས་བཅོས་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཚད་ལྡན་རྣམས་ལས་འབྱུང་བ་དག་གི་དོན་ཐབས་སུ་ཇི་ལྟར་འཇམ་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང་། བསླབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་དེ་ལ་མཁས་ཤིང་དོན་སྙིང་བཞིན་དུ་འདོམས་པའི་བླ་མ་རེ་མན་ངག་དག་ཀྱང་མཉན་ནས་རྗེས་འཇུག་གི་སྦྱོར་བ་མྱང་དོན། བླ་མའི་མན་ངག་གསུམ་ཀྱི་ཀླུ་པ་གཅིག་ཏུ་སྤྱར་ཏེ་ཞེས་པར་འདོད་པའི་དོན་དེའི་སྙིང་དུ་དབབ་པས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ང་ལྟར་བྱའོ།། ཞེས་སོ།། དེའང་ངག་དོན་རྟོགས་པར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་བྲུད་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཞེས་པས་ཀྱང་འགྲོལ་ངར་ནུས་ལ། རྟོགས་པར་དཀའ་ཞིང་འབྲུལ་གཞི་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ནི་རེ་ཞིག་མ་ཟད་ལུང་དོན་ཀྱང་རྩོད་དགོས་པ་དང་ལུང་གི་དོན་ཀྱང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དག་འབྲུལ་མེད་དུ་ཤེས་པ་བླ་མ་འམ་སློབ་དཔོན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། ཚིག་སྦྱོར་བླ་མོ་རེའི་དོན་ལ་འང་དེ་གསུམ་ག་ངེས་པར་ཚོགས་དགོས་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཅན་དུ་པའི་ཡི་གེའི་མདོར། གནས་དང་བྱེད་པ་དང་རྩོལ་བ་ཞེས་གསུམ་དུ་བཤད་པ། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚེ། སོ་སོའི་གནས་ནི། ཀ་ཁ་ག་ང་འ་ཧ་ཨ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་མགྲིན་པ། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ་ཙ་ཚ་ཛ་ཞ་ཡ་ཤ་ཨི་ཨེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་རྐན། ཏ་ཐ་ད་ན་ཟ་ལ་ས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་སོ། པ་ཕ་བ་མ་ཝ་ཨུ་ཨོ་འདི་སྐབས་ཁ་ཅིག་གིས། དོན་གྱི་ཤོག་ཏུ་ཞེས་པའི་དོན་དེ་སྙིང་པོའི་ཉམས་ལེན་ཁོ་ནར་བཤད་པ་ནི་ཁྲུབ་ཆུང་ངོ་།།

གསུམ་པ་བསྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་ལ་འཇོམས་པ་ནི།

བསྟན་པ་ལ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་གིས།། དང་པོར་ང་རོ་རྣམས་ལ་སྦྱང་།

སྔོན་འཇུག་རྗེས་འཇུག་མིང་གཞི་གསུམ། ཀློག་གི་ཆེད་དུ་བསླབ་པ་ཡིན།

རྗེས་འཇུག་བཞི་ཡི་སྦྱོར་བ་ནི། མཉན་དགས་བརྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱར། མན་ངག་དེ་དག་མནུ་ཡིས་ནི།

འདུས་བྱའི་ཆེད་དུ་དོན་ལ་དབབ། བསླབ་པའི་རིམ་པ་འདི་ཡིས་ནི། གང་ཞིག་འདད་པ་ཆུང་ངུས་ཀྱང་།

ཤེས་རབ་མྱུར་དུ་སྤྲོལ་བར་འགྱུར། དེ་ཕྱིར་དང་པོར་འདི་ཉིད་བསླབ། དེ་ནས་རྒྱས་དབང་མཉན་བྱས་སྟེ།

བསླབ་པ་གང་ལ་དད་པ་ཡི། གཞུང་ཉིད་བློ་མ་དག་ལས་མཉན།

ཞེས་བསྟན་ཏོ།། རིགས་པའི་ཚུལ་གང་ཞིག་བསླབ་པར་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ལས་དང་པོ་པ་དེས་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ང་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི་གེ་རྐྱང་པ་རྣམས

རང་རང་གི་སྐྱེ་གནས་དང་མཐུན་པ་དང་། དབྱངས་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོའི་ང་རོ་འབྱུང་ཚུལ་བཅས་ཡི་གེ་རེ་རེ་ནས་ཀློག་པའི་སྒྲ་གདངས་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་སྦྱོར་འཇུག ལྡང་དང་འཕྲུལ་རྟེན་གྱི་འཇུག་ཡུལ་མིང་གཞི་སུམ་ཅུ་དང་རྗེས་འཇུག་བཅུ་སྟེ། དེ་གསུམ་ཅི་རིགས་པ་ཚོགས་པར་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ཡང་ཀློག་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསླབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཀློག་ལ་བྱང་ནས་རྗེས་འཇུག་སྒྲ་དེར་སྦྱོར་འཇུག་ཀྱང་འདུས་པ་དེ་དག་རྟགས་འཇུག་ནས་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲ་དོན་གང་ལ་འཇུག་པ། ཡི་གེ་གང་གིས་འཇུག་པ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོར་བ་རྣམས་ནི། རང་ལ་སློབ་ཅིང་འདོམས་པར་བྱེད་པ་པོ་བླ་མ་སོགས་ལས་ལེགས་པར་བཤད་པ་མཉན་པ་དང་། ཉན་པ་དེའི་དོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམས་པ་དང་། དོན་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་གཞན་ལ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་ཏེ་མཁས་པར་བསླབ་པར་བྱའོ།། ཀློག་དང་བརྡ་དག་གི་ཡན་ལག་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐུས་ནི་གང་བསླབ་པར་བྱ་བ་དེ་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སླད་དུ་དོན་ལ་དབབ་ནས་ཉམས་སུ་བསྟར་བར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བསླབ་པའི་རིམ་པ་འདིས་ནི་སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་ཐོས་བསམ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་སློབ་ཅི་དགོས་ཏེ། འབད་པ་ཆུང་ངུ་ཙམ་བྱས་པས་ཀྱང་ཚིག་དོན་ལ་མྱོངས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་མྱུར་དུ་སྤྲོ་བར་འགྱུར་རོ།། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་མཁས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སུམ་ཅུ་པའི་གཞུང་འདི་ཉིད་བསླབ་པར་བྱ་ཞིང་འདི་ཤེས་ནས་རྟགས་འཇུག་ལ་སོགས་པ་འདིའི་སྐབས་སྐྱེ་མ་རྣམས་དང་། དེ་ནས་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་རྒྱས་པ་གཞན་དང་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཉན་པར་བྱས་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན། རིག་པ་གསུམ་གྱི་གཏེར་གྱུར་པའི་བསླབ་པ་གང་ལ་དང་ཅིང་སློབ་པར་འདོད་པ་དེའི་གཞུང་ལུགས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ཉིད་བླ་མ་རྣམས་ལས་མཉན་པར་བྱའོ།། ཞེས་སོ།། དེ་ན་འདིར་ཐོག་མར་ཡི་གེའི་ང་རོ་དང་དབྱེ་ནས་སྦྱོར་ཀློག་ལ་སྦྱངས་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེའི་ཚུལ་བོད་ཡུལ་དུ་རྒྱུན་ལྟར་གྲགས་པ་ཉིད་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་དག་དག་པར་འདོན་པ་ནི་ཆེས་དཀོན་པར་སྣང་བས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན།

རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་མཆུ། ར་ཡིག་གི་སྐྱེ་གནས་སྤྱི་རྩེ་དང་ཉེ་བའི་སྤྱི་བོ་སྟེ་སྤྱི་རྩེའི་སྟེང་ཕྱོགས། ང་ཉ་ན་མ་རྣམས་རང་རང་གི་གནས་སུ་མ་ཟད་སྣ་དང་བཅས་པའོ།། བྱེད་པ་ནི་མགྲིན་པ་དང་མཆུ་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་གནས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཅན་དང་། རྐན་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལྕེའི་དབུས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཅན་དང་། སོ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལྕེ་རྩེའི་བྱེད་པ་ཅན་དང་། ར་ཡིག་ནི་ལྕེ་རྩེ་དང་ཉེ་བའི་བྱེད་པ་ཅན་ནོ།།

རྩོལ་བ་ལ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ལས་ཕྱིའི་རྩོལ་བ་ནི།། ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྲ་ཐོན་པ་ལྟ་བུའི་བྱེད་རྩོལ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའང་གདངས་འཐོན་ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་བས། གང་ཛ་ཉ་ད་ན་བ་མ་ཛྷ་ཞ་འ་ཡ་ར་ལ་ཧ་ཨ་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་རྣམས་སྒྲ་ལྡན་དང་། ཀ་ཁ་ཙ་ཚ་ཏ་ཐ་པ་ཕ་ཚ་ཞ་ཟ་ཤ་ས་རྣམས་སྒྲ་མེད་དང་། སྒྲ་ཕྱིར་དབྱུང་ཚེ་དབུགས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་གྱིས། ཁ་ཆ་ཐ་ཕ་ཚ་ཞ་ཤ་ས་ཧ་ཨ་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་རྣམས་སྲོག་ཆེན་དང་། ཡི་གེ་ལྷག་མ་རྣམས་སྲོག་ཆུང་དང་། དེ་དག་ལས་ཁ་ཟ་ཞ་ས་ཧ་རྣམས་བརྗོད་པའི་ཚེ་དབུགས་དོ་བར་འབྱིན་པས་དོ་བཞང་ཡིན་ནོ།།

ནང་གི་རྩོལ་བ་ནི། མགྲིན་པ་གདངས་ནས་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཨ་ཡིག་མ་གཏོགས་པའི་སྲོག་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཕྱེ་བའི་རྩོལ་བ་ཅན་དང་། ཨ་ཡིག་མགྲིན་པ་མ་ཕྱེ་བར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཙུམ་པའི་རྩོལ་བ་ཅན་དང་། ཡི་གེའི་གནས་རྣམས་འདྲ་འབྱེད་ཀྱི་རྩོལ་བ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ལྕེ་མ་གཏོགས་པའི་ཧ་ཡ་ལྭའི་ཡི་གེ་རྣམས་ཕྱེད་པའི་རྩོལ་བ་ཅན་དང་། འདྲ་འབྱེད་ཀྱི་རྩོལ་བ་དེ་དག་ལས་ལྷོད་པའི་ཕྱིར་ཡ་ར་ལ་བ་རྣམས་ཅུང་ཟད་ཕྲད་པའི་རྩོལ་བ་ཅན་ནོ།། དེས་ན་ཡི་གེ་དེ་རྣམས་སོ་སོར་ཀློག་པའི་ཚེ་སོ་སོའི་གནས་དང་བྱེད་པ་དང་རྩོལ་བ་རྣམས་དང་མཐུན་པ་ཤིག་གཡལ་ཆེ་ཞིང་གསལ་བྱེད་ལ། དབྱངས་ཡིག་སྦྱོར་བའི་ཚེའང་། ༼ ཀ་ལྟ་བུ་མགྲིན་པའི་སྐྱེ་གནས་ཅན་ལ་ཨི་ཨེ་མཚོན་བྱེད་གི་གུ་དང་འགྲེང་བུ་སྦྱར་བས་རྐན་གྱི་སྒྲ་གནས་དང་ཡང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཀློག་ཚུལ་ཐོན་པ་དགོས་སོ། ཁྱད་པར་དབྱངས་སྦྱར་བའི་ཀློག་ཚུལ་ནི་དག་པ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པར་མཐོང་སྟེ། ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་འགའ་རེ་ལ་ན་རོ་དང་འགྲེང་བུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཀློག་ཚུལ་ཐ་དད་དུ་མི་འབྱུང་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ན་ཞབས་ཀྱུ་དང་ན་རོ་ཀློག་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་མ་དག་པར་འདོན་པ་མང་ཞིང་། དེས་ཡི་གེ་འབྲི་བ་ནའང་མ་དག་པ་ཡོ་ནས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

སྦྱོར་ཀློག་གི་སྐབས་སུའང་། །འཕྱུལ་རྟེན་དང་མགོ་འདོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཙ་ཚའི་སྒྲ་ཐོན་དགོས་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ།།

གང་དང་གང་ལ་གང་བཏགས་པ། །གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གནས་ནས་འབྱུང་། །དེ་ལ་ར་མགོ་ལྡེ་རྩེ་འདར། །ལ་མགོ་ལྡེ་ཀློང་ཀྱུ་ཡངས་བརྗེད། །

ས་མགོ་སོ་ཡི་བར་ནས་འབྱུང་། །ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཤེས།། །གལ་ཏེ་མ་ཕྱིན་ཕྱུར་པ་ནི། །ཡི་གེ་ཕྲལ་ཞིང་བརྗོད་པར་བྱ།།

དཔེར་ན་གྲ་ལ་ག་ར་འམ། །དགྲ་ལ་ད་གར་ཇི་བཞིན་དུ། །དེ་ནས་འཕྱུལ་བ་བསྒྲུབ་པར་བྱ། །གས་འཕྱུལ་ཐོག་མར་རྐན་ནས་འབྱུང་། །

དས་འཕྱུལ་ལྡེ་རྩེ་ཀློང་པ་ལས། །བ་མས་འཕྱུལ་བ་ཐོག་མར་ནི། །མཆུ་བཙུམ་པ་ལས་ཁྱད་པར་སྣང་། །ཙས་འཕྱུལ་ཁྲེ་བའི་ཕྱུག་ནས་འབྱུང་། །

འཕྱུལ་ཞིང་བརྩེགས་པའི་ཡི་གེ་ཡང་། །གོ་རིམ་བཞིན་དབྱུང་མ་ཕྱིན་ན། །འདི་ཡང་ཕྲལ་ཞིང་བཀླག་པ་སྟེ། །འབྲུ་ལ་ཁ་ར་ཇི་བཞིན་ནོ།།

ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ཀྱང་གྲུབ་སོང་། །སྔོན་འབྲི་ཁུང་དུ་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་ཚེ་གནའ་བོའི་དུས་བཞིན་དུ་ཡིག་ཀློག་ཚུན་ཆད་ཀྱང་བརྩེགས་འཕྱུལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ནུར་ཕྱིན་པར་འདོན་པའི་སློལ་བཟང་པོ་དབྱུང་བར་གྲགས་པ་དང་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་ཁམས་མདོ་དང་རྒྱལ་མོ་རོང་སོགས་བྱང་ཤར་གྱི་ཆ་རྣམས་སུ་འཁོད་པའི་རྒྱ་བོ་དག་ལའང་གནའ་བོའི་དུས་སུ་བོད་ཡུལ་དབུས་ནས་བྱུང་བའི་ཀློག་ཚུལ་མ་ཉམས་པ་ཡིན་པར་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་ཀློག་ཚུལ་དང་། །དེ་དག་གི་ཡུལ་སྐད་བཅས་ལའང་ཀྱོང་ཉམས་ཆེ་ཙམ་ལས་འཕྱུལ་རྟེན་སོགས་ཀྱི་ནུར་དག་པར་འདོན་པ་འབྱུང་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་མཚོན་ནུས་སོ། །གཞན་ཡང་བོད་ཡིག་གི་སྡེབ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི་སྔོན་གྱི་བོད་སྐད་དག་པ་ཉིད་ལ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་མཁན་པོ་འདིས་སྦྱར་བ་ཡིན་པས། །སྐད་ལ་འཕྱུལ་རྟེན་སོགས་ཀྱི་ནུར་གསལ་བ་མེད་ན་ཡི་གེ་ལ་དེ་ལྟར་སྡེབ་པ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞིག་གིས་རྟོགས་པར་ནུས། །དེས་ན་གནའ་བོའི་དུས་སུ་ཡིག་ཀློག་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བོད་སྐད་ཉིད་ལའང་སྒྲ་ནུར་ཐམས་ཅད་མ་ཉམས་པར་འདོན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ངེས་ཀྱང་། །དེང་སང་བོད་ཡུལ་དབུས་དང་མཐའ་འཁོབ་ཕལ་ཆེར་ལ་རང་སྐད་དང་ཡིག་ཀློག་གཉིས་ཀ་སྒྲ་དག་པར་འདོན་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པའི་ཁྲོད་ནའང་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་སྡེབ་དག་ཕྱིན་ཀློག་ཚུལ་དེ་དང་ངེས་པར་བསྟུན་མི་དགོས་བསམ་པའམ། །སྡེབ་སྦྱོར་ནི་ཡི་གེ་འབྲི་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་མ་བྱས་སྙམ་པའམ། །ཀློག་ཚུལ་ཡིག་སྡེབ་དང་བསྟུན་དགོས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཙམ་ལས་ཡིག་སྡེབ་ཇི་ལྟ་བར་སྒྲ་ནུར་ཐོན་པ་ནི་སྔར་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་ད་ལྟ་ཡང་འདོན་པར་མི་ནུས་སོ་སྙམ་པ་མང་དུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དང་།

ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལའང་། །གངས་ཅན་གྱི་བར་ཕྱོགས་ཤེས་པར་རློམ་པ་ཕྱིས་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་རྟགས་ཀྱི་ཀློག་ཚུལ་ཞེས་བར་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་གཏན་འགལ་བ་རེ་ལ་ཡིད་བརྟན་འཆའ་ཞིང་དབྱངས་གསལ་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་རྣམས་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་གཏོགས་བརྗོད་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བར་སྦྱོར་མི་ནུས་སྙམ་པར་འདུག་པ་ནི་ཡ་ཆའོ།། །དེ་བས་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་དག་པར་བཀླག་མ་ཤེས་པའམ་མ་ནུས་ནའང་ཀློག་ཚུལ་དག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ།།

སྦྱོར་ཀློག་དངོས་ཇི་ལྟར་བྱ་བའང་། །འཕྱུལ་ཅན་རྣམས་ལ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་འཕྱུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རང་རང་གི་སྐྱེ་གནས་དང་མཐུན་པའི་ཐོག་མར་འབྱུང་དགོས་ཤིང་། །མགོ་ཅན་དང་འདོགས་ཅན་རྣམས་ལའང་མགོ་དང་འདོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་སོ་སོའི་གནས་དང་མཐུན་པའི་བརྗོད་པ་སོ་སོར་འབྱུང་དགོས་པ་དཔེར་ན་སྒྲ་ལྟ་བུ་ལ་ས་ག་ར་རྣམས་རིམ་པར་རང་སྒྲ་ཐོན་ཙམ་དུ་ཤུར་བ་ཀློག་པ་ལྟ་བུ་དང་། །འ་མཐའ་ཅན་ཕལ་ཆེར་ཞིག་གི་རྟེན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མི་གསལ་བས་དེ་དག་མ་གཏོགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་མཐའ་རྟེན་ཅན་ཡང་ཡང་འཇུག་མེད་པ་རྣམས་ནི་རྟེན་ཤིག་སོ་སོའི་གནས་དང་མཐུན་པའི་སྒྲ་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། །ཡང་རྗེས་འཇུག་ཅན་ལ་ས་ཡིག་གི་ཡང་འཇུག་ཅན་ནི་པ་རོལ་དུ་ཚིག་གྲོགས་གཞན་མེད་ན་ས་སྒྲ་དངོས་སུ་མི་གསལ་ཡང་སྒྲ་དེ་འབྱུང་བར་ཉེ་བ་ལྟར་བཀླག་ཅིང་། །ཚིག་གྲོགས་ཡོད་ན་རྗེས་འཇུག་སྔ་མ་དེའི་སྒྲ་ནུར་གྱི་རྗེས་སུ་ས་སྒྲའང་ཐོན་པར་འབྱུང་དགོས་པ་དང་། །ད་ཡིག་གི་ཡང་འཇུག་ཅན་ནི་ཚིག་གྲོགས་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་རྗེས་འཇུག་སྔ་མའི་སྒྲའི་མཐར་ད་ཡི་སྒྲ་འབྱུང་ལ་ཁད་ཙམ་སྒྲ་མཉན་པ་ལྟ་བུར་བཀླག་པ་ཡིན་ནོ།། །དེས་ན་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་དུས་སུ་འ་མཐའ་ཕལ་ཆེར་དང་ད་དྲག་མ་ཕྱིས་པའང་དེ་དག་གི་སྒྲ་བརྗོད་པ་ལ་ཧ་ཅང་མ་གསལ་བས་ཡིན་པར་སྣང་ངོ་།། །དེ་ལྟར་ཡི་གེ་ཀློག་ཚུལ་དག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཕྱོགས་ཙམ་སྦྱོང་བར་

ནད་ཀྱི་རྒྱས་པར་སྨོས་སུ་མ་ཐང་ས་ཤིང༌། འདི་ཙམ་གྱིས་ཀྱང༌། ཀུ་ཀྲུ་ཀྱ་རྣམས། ཙ་ཚ་ཛ་རྣམས་དང༌། ཀྵ་ཥྭ་ཀྭ་རྣམས་ཕྱོགས་མཚུངས་པར་སྦྱོག་པ་དང༌། བསྒྲ་བརྒྱ་ཀྱ་སྐྱ་དཀ་སྐྱ་ཧྲ་རྣམས་མཚུངས་པར་སྦྱོག་པ་དང༌། ཛ་ཟླ་དང་ར་རྣམས་མཚུངས་པར་སྦྱོག་པ་སོགས་འདུ་བ་བ་འགྱུམས་སུ་གྲུས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚང་ངག་པར་ནུས་སོ།། ཞབས་འདིར་འགྲེལ་ཀུན་ཏུ་མ་འགའ་ཤག་གིས་རྩིས་འཇུག་བའི་སེ་སྦྱོར་བ་དེ། ཞེས་དང༌། གཞན་ཡང་ཀྱོག་བཤད་རྒྱས་པ་འགར་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འགྲེལ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་བལྟས་པར་བཀག་པའང་མཐོང་བས་འདིར་དགག་པའི་སྨོས་པ་མ་བྱས་སོ།། བཞི་པ་རྫོད་ཚུང་ལ་གདམས་ངག་བསྟན་དགོས་པར་འདོམས་པ་ནི།

སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་ཅིང༌། ལེ་ལོ་གཡེང་བ་རྣམ་པར་སྤངས། ཡོ་བཟང་དད་པ་ལ་བརྟེན་པ།
སྐྱེས་བུ་དེས་ནི་སྦྱར་རྟགས་ཏེ། དེ་ལ་དུས་སུ་འདོམས་པར་བྱ། ཅིག་ཤོས་དེས་ལས་ཟློག་པའོ།།

ཞེས་པ་སྟེ། བརྡའི་སྦྱོར་བ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཆུ་བུའི་གདམས་ངག་བསྟན་དུ་རུང་བའི་དོན་ནི། གདམས་ངག་སྟོན་མཁན་གྱི་སློབ་དཔོན་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་དུ་འཛིན་ཅིང་ཞེ་ས་དང་བཅས་པས་བཀུར་དུ་བཅོབ་དང༌། རིག་པ་སློབ་པའི་ཡི་མཐུན་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བདེ་བ་སྤྲོ་བ་ཐན་པའི་ཕ་སོ་ཟང༌། བྱ་བ་གཞན་ལ་འདུག་པའི་གཡེང་བ་གཉིས་སྤྱང་ས་པ་སྟེ་དེ་དག་གིས་གླགས་མི་རྙེད་པའི་རྣམ་སྦྱོར་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་དང༌། རིག་པ་སློབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཟོ་རྩེ་རང་བའི་ནས་ངང་སྤུ་བཟང་ཞིང་བསླབ་པར་བྱ་བའི་གནས་ལ་མཆོག་ཏུ་དད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤུས་སྦྱོར་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་སྤྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བུའི་ཤེས་བྱ་ངས་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་དེ་སྦྱར་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་དུས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དུས་སུ་འདོམས་པར་བྱ་ཞིང༌། ཅིག་ཤོས་གཞན་ནི་དེ་ལས་ཟློག་པ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ལ་མ་གུས་པ་དང༌། ལེ་ལོ་དང་གཡེང་བ་ཅན་དང༌། རང་བཟོ་ཅན་ཞིང་དད་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་རྫོད་དང་མི་ལྡན་པས་དེ་ཤོག་འདོམས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། དོན་ཀྱང་རྒྱ་ནས་དོན་དུ་གཉེར་ཅིང་འདུན་པར་འགྱུར་ན་ལེགས་པར་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་ཡང་བྱའོ།། ཞེས་སོ།། འདིར་སྨྲས་པ།

གང་ག་རྟགས་རྗེས་སྨྲར་བསྒྲུབ་བས། བདག་བློ་ནི་གདངས་རྣམ་ད་ང་སང་ཌ། ལེགས་ངཤད་སྣང་སྟེ་ནི་ཟར་ངབ་པས། དོན་རབ་གསལ་བའི་དབྱར་ཁ་བྱུང༌།

ཐ་མིའི་གཞུང་བཟང་ཚོར་འཛིན་མར། ཚིག་དོག་རྩལ་གཏམས་པ་ངས་ཆེད་ངའི། ངཤད་སྦྱོས་གློས་མང་ཐ་རི་སྤྲོ་བྱར་གྱིས། དཀྲུགས་ལྡན་དབྱིད་ཀ་ཤར་བའི་ཚེ།

ད་སྐྱེ་བློ་གསལ་གཞོན་ནུ་རྣམས། འདྲུལ་མེད་རྣམ་དཔྱོད་སྐྱུ་གུ་གསར། ཅི་ཡང་རྒྱས་པའི་ངང་ག་འདིར། བག་ཡངས་ཉིད་དུ་རྩེན་པར་འོས།

དེ་ལྟར་སུམ་ཅུ་པའི་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་གྱི་ཆ་རང་བློས་ཇི་ལྟར་དཔྱད་པ་རི་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ།། ང་ལྟར་བཤད་ངས་ངང་ནས་འཛིར། ཀུན་གྱི་པ་རི་ལྟར་རྟོགས་ཕྱིར་ཅིག།

རྟགས་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ།

སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཝྱཱ་ཀ་ར་ཎ་ལིང་གཱ་བ་ཏཱ་ར་ནཱ་མ། བོད་སྐད་དུ། ལུང་དུ་སྟོན་པ་བརྟག་ཀྱི་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཝྱཱ་ཀ་ར་ཎའི་དབང་ཕྱུག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

སྨྲ་བའི་སྐྱེས་མཆོག་སྨྲ་བའི་རྒྱལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

༄༅། སྐད་ཅིག་ཙམ་ཞིག་ཡིད་མཁར་ཤར་བས་ཀྱང་། ནང་གི་སྨུན་ཕྱུག་རྣམ་པར་སྤེལ་བྱེད་པ།

འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོའི་བྱིན་རླབས་ཉིན་མོར་བྱེད། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་མགོ་གསུམ་སྙིང་པོར་བརྟེན།

ཞེས་ཤིས་པའི་ཚིག་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་ད་ནི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་ཅུང་ཟད་འགྲོལ་བར་བྱའོ།། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གཞུང་འདིར་སྤྱི་སྡོམ་གྱིས་དཔྱད་ན་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་སྤྱིའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། སྔོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་བཤད་པ་དང་། རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་བཤད་པ་སྟེ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱའོ།། དང་པོ་ནི།

ཕོ་ཡི་ཡི་གེ་འབའ་ཞིག་ལ། སྡེ་པ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་གནས་པའང་། སྡེ་ཚན་ལྔ་རུ་དབྱེ་བྱས་ལ།
ཕོ་དང་མ་ནིང་མོ་དང་ནི། ཤིན་ཏུ་མོ་དང་བཞི་བཞི་རུ། སྡེ་པ་བཞི་པ་ཡན་ཆད་དབྱེ།
ལྷག་མ་བཅུ་བཞི་གནས་པ་ལ། ཙ་སོགས་གསུམ་ནི་ཙ་སོགས་སྦྱར། ཝ་ནི་བ་དང་སྦྱར་བར་བྱ།
ལྷག་མ་དྲུག་ནི་མོ་རུ་སྦྱར། ར་ལ་ཧ་ནི་མོ་གཤམ་སྟེ། ཨ་ནི་མཚན་མེད་ཅེས་ཀྱང་བྱ།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སྤྱིར་བོད་ཀྱི་སྐད་ལ་ཉེ་བར་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་ཕོ་མོ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དབྱངས་ཡིག་མཚོན་བྱེད་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་བཞི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མོ་དང་། ཀ་ནས་ཧའི་མཐར་ཐུག་པ་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་པོ་རྣམས་ནི་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཕོར་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེས་ན་ཕོའི་ཡི་གེ་འབའ་ཞིག་སྟེ་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་པོ་ཕོ་ན་ལ་སྡེ་པ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་དུ་གནས་ཏེ། སྡེ་པ་དང་པོ། ཀ་ཁ་ག་ང་། གཉིས་པ། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། གསུམ་པ། ཏ་ཐ་ད་ན། བཞི་པ། པ་ཕ་བ་མ། ལྔ་པ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། དྲུག་པ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། བདུན་པ། ར་ལ་ཤ་ས། བརྒྱད་པ། ཧ་ཨ། རྣམས་སོ། དེ་རྣམས་སྡེ་ཚན་ལྔ་རུ་དབྱེ་བ་ནི་ཕོ་དང་མ་ནིང་དང་མོ་དང་ཤིན་ཏུ་མོ་དང་མོ་གཤམ་སྟེ་རྣམ་པ་ལྔའོ།། དེའང་། སྡེ་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ཀ་ཅ་ཏ་པ་རྣམས་ཕོ་དང་། གཉིས་པ་ཁ་ཆ་ཐ་ཕ་ཚ་རྣམས་མ་ནིང་དང་། གསུམ་པ་ག་ཇ་ད་བ་རྣམས་མོ་དང་། བཞི་པ། ང་ཉ་ན་མ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་མོར་དབྱེ་བར་བྱའོ།། དེར་མ་ཟད་པའི་ལྷག་མ་ཙ་སྡེ་ཕྱིན་ཡི་གེ་བཅུ་བཞིར་གནས་པ་ལ། ཙ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཙ་ཚ་ཛ་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་སྔར་བསྟན་པའི་ཙ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཙ་ཕོ། ཚ་མ་ནིང་། ཛ་མོར་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་བཞིན་དུ་ཝ་ནི་བ་དང་སྦྱར་བས་མོ་དང་། ལྷག་མ་ཞ་ཟ་འ་ཡ་ཤ་ས་དྲུག་ཀྱང་མོའི་ཡི་གེར་སྦྱར་བར་བྱའོ།། ར་ལ་ཧ་གསུམ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཨ་ཡིག་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་ཡི་གེ་ཡིན་པར་མ་ཟད་མཚན་མེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།། ཞེས་པའི་དོན་ཏོ།། འདིར་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རྣམས་ཕོ་ལ་སོགས་པར་རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྒོ་ནས་བཞག་པའང་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་སྟེ། ཡི་གེ་རྣམས་སོ་སོར་ངག་ནས་བརྗོད་པའི་ཚེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་གནས་མགྲིན་སོ་མཆུ་རྐན་སོགས་ལ་བྱེད་རྩོལ་གྱི་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་ངམ་གྲིམས་ལྷོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཤུགས་ཆེ་བའམ་གྲིམས་པ་རྣམས་ཕོ་ཡིག་དང་། རན་པ་རྣམས་མ་ནིང་དང་། ཆུང་ཟད་ཆུང་བའམ་ལྷོད་པ་རྣམས་མོ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཆུང་བའམ་ལྷོད་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་མོ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྩོལ

བསྒྲོད་ཅིང་ཞན་པ་རྣམས་མོ་གཤམ་དུ་བཞག་པའོ།། དེས་ན་ཨ་ཡིག་རྩོལ་བ་མེད་ཏུ་སྒྲོད་པའི་སྒོ་ནས་མོ་གཤམ་དུ་བཞག་མོད་ཀྱི་ར་ལ་ད་གསུམ་པ་རྟོས་པའི་དེ་ལས་ཀྱང་རྩོལ་བ་ཞན་པའི་ཕྱིར་མཚན་མེད་དུའང་བཞག་གོ།། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཅེས་ཤེས་ན་འདི་ཉིད་དུ་ཟེར་ཏེ་དག་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདུག། ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཤུགས་ལས་ཀྱང་རྟོགས་ཤིང་། ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་གློག་ཚུལ་རང་གིས་ཀྱང་བདེ་བླག་ཏུ་གོ་བར་ནུས་ཏེ། ག་དྷ་སོགས་བདེ་བའི་ཕྱི་པ་སོ་སོའི་དང་པོ་ལས་གཉིས་པ་སོགས་རིམ་པར་རྩོལ་བ་སྒྲོད་པ་དང་། ཙ་ཚ་ཛ་གསུམ་ཡང་དེ་དག་གི་རིམ་པ་དང་མཚུངས་ཤིང་ཞ་ཟ་འ་ཡ་ཤ་ས་རྣམས་ག་སོགས་དང་འདྲ་བ་དང་། ར་ལ་ད་ཨ་རྣམས་དེ་ལས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་རྩོལ་བ་སྒྲོད་པར་ཚད་སུམ་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཨ་ཡིག་ནི་གློག་ཚུལ་གྱིས་མོ་གཤམ་གཞན་ལས་སྒྲོད་པར་ནུབ་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་ཡི་གེའི་མདོར་བྲོག་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་རྩོལ་བ་ཅན་དུ་གྲུས་ཤིང་ཨ་ཕོ་ན་མགྲིན་པ་བཙུམ་པའི་རྩོལ་བ་ཅན་དུ་བཞག་པས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།། སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བྱེད་ཐུ་མ་ཁ་ཅིག་ཨ་ཡིག་རྟགས་མེད་དུ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་མོ་གཤམ་མ་ནིང་དུ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཕོ་རྟགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་། ལུགས་དང་པོ་ལྟར་ན་བུ་མི་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་པ་བྱེད་དང་བརྒྱད་པོ་ཕྱི་ཚན་ལྟར་དབྱེ་བར་བསྟན་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཏེ་ཕྱི་ཚན་ལྟར་ན་གཏོགས་པའི་རྟགས་མེད་ཀྱི་ཨ་ཡིག་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། འདོད་པ་གཉིས་པ་ལྟར་ཡང་ཀི་ལེགས་ཀྱི་རང་འགྱུར་ལྟར་གཞུང་གི་ཡི་གེ་ཉམས་པ་ཉིད་ཚད་མར་བཟུང་ནས་ཨ་ཡིག་ལ་ངོལ་ཚོད་ཀྱིས་རིགས་འགྲེ་སྦྱར་བ་ཙམ་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།། ལུགས་གསུམ་པ་ལ་འང་སྐྱོན་ཏེ་དེ་ནི་གཞུང་ཉིད་དུ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཕོ་ཡིག་ཕོར་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཡང་སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བྱེད་པས་ཆེར་མཁྱེན་གཅིག་ཏུ་ར་ལ་ད་རྣམས་མོ་གཤམ་ཡིན་པར་མ་ཟད་མ་ནིང་མཚན་མེད་ཀྱང་ཡིན་པར་སྨྲ་བའང་འཐད་པར་མ་གོ་སྟེ། དེ་དག་གིས་ར་ལ་ད་ནི་མོ་གཤམ་སྟེ། མ་ནིང་མཚན་མེད་ཅེས་ཀྱང་བྱ། ཞེས་གཞུང་གི་ཡི་གེ་ཉམས་པ་ཉིད་སྣ་དང་འདད་དུ་བཟུང་ནས་འདོམས་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ།། གཞུང་དེ་ལྟར་བསྒྲགས་པས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མོ་གཤམ་དང་མ་ནིང་གི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྐྱོན་དེ་ཉིད་དང་། ཕྱི་པ་བྱེད་དང་བརྒྱད་པོ་ཕྱི་ཚན་ལྟར་དབྱེ་དགོས་པ་ལ་དབྱེ་མི་ནུས་པའི་སྐྱོན་དུའང་འགྱུར་རོ།། དེ་ལ་མོ་གཤམ་དང་མ་ནིང་གི་གཞི་མཐུན་ཁས་བླངས་པས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱིར་ག་ཡིག་ལྟ་བུ་ཕྱིར་བཅང་གསལ་བྱེད་རྣམས་ཕོ་ཡིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕོ་ཡིན་པ་དང་། ནང་གསེས་ཀྱི་ཚན་ལྟར་དབྱེ་བའི་མོ་ཡིན་པ་ཁ་བུ་ཡི་འགལ་ཡང་དབྱེ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་ནི་ཡི་གེའི་གནས་ཀྱི་རྩོལ་བ་ཆེ་ཆུང་ངམ་བྲེ་གྲིམས་སྒྲོད་སོགས་འབྱེད་ཚེས་ལ་དད་པས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དབྱེ་བ་བ་དང་པ་རྣམས། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱག་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཐ་སྙད་དུ་འདུ་བར་རུང་བས་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་རྩོལ་བ་ཆེ་བའི་བྲེ་གྲིམས་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་ཕོ་ཡིག་ཀ་ལྟ་བུ་ལ། སྐབས་དེའི་མ་ནིང་དང་མོ་སོགས་ཀྱི་འབྱེད་ཚེས་ཀྱི་པ་དང་རྩོལ་བ་མཉམ་པ་དང་སྒྲོད་པ་སོགས་ལྟར་ཅིག་ཏུ་འགལ་བ་འདུ་བའི་སྐབས་མེད་པ་བཞིན་ནོ།། དེས་ན་མ་ནིང་བྱེད་རྩོལ་མཉམ་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་དང་། མོ་གཤམ་བྱེད་རྩོལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོད་ཅིང་ཞན་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་གཉིས་དབྱེ་གཞི་གཅིག་གི་ཚེ་ནམ་ཡང་མི་འདྲེག་སྟེ། དཔེར་ན་བའི་མོ་གཤམ་དང་མ་ནིང་སོགས་ཀྱང་གཞི་གཅིག་ལ་གཉིས་ཀ་དང་གསུམ་ད་སོགས་མིན་པའི་མི་སྲིད་ཅིང་དེ་ལྟར་སྲིད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བའང་འཇིག་རྟེན་ཀྱིས་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་བཞིན་དཔེ་ཅན་འབའ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཡང་ཕྱི་ཚན་ལྟར་དབྱེ་མི་ནུས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ར་ལ་ད་གསུམ་མོ་གཤམ་དུ་བཤད་པས་ཨ་ཡིག་ཀྱང་མོ་གཤམ་དུ་ལུགས་ཀྱི་གོ་ནུས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་མི་འདོད་དེ་ཡི་གེ་གཞན་པ་ར་ལ་ད་རིམ་བཞིན་ནས་བཤད་ཅིང་ཨ་ཡིག་གཅིག་པུ་ལུགས་བསྟན་དུ་བཞག་པ་ལ་ཉན་པ་པོར་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ལས་དགོས་པ་གཞན་ཅིའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་དོན་དུ་བགོད་པ་བཞིན། ཨ་ནི་མཚན་མེད་ཅེས་ཀྱང་བྱ། ཞེས་ཀློག་པ་ཉིད་དོན་དང་འཐུན་ཏེ། ཀྱང་སྒྲས་ནུས་པས་ཨ་ཡིག་ར་ལ་ད་བཞིན་དུ་མོ་གཤམ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅིང་། མཚན་མེད་ཅེས་པས་ནི་མོ་གཤམ་ཡིན་ཡང་མོ་གཤམ་གྱི་ཡི་གེ་གཞན་གྱི་བྱེད་རྩོལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཏ་ཀྱང་གསལ་བར་མཚོན་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མཚན་མེད་ཅེས་ཀྱང་མིང་དུ་བཏགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་འདི་གྲུབ་བོ།། དེ་ལྟ་ནའང་མཚན་མེད་ཅེས་པས་མ་ནིང་མཚན་མེད་ཉིད་བསྟན་པར་སོང་བས་ཉེར་སྐྱོན་པའི་སྐྱོན་མི་རིགས་སོ།། སྙམ་ན་དོགས་པ་སྐྱེ་མི་དགོས་ཏེ། མ་ནིང་ལ་འགྱུར་བ་དང་། མཚན་གཉིས་དང་མཚན་མེད་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཟུར་འདུག་གི་སྐབས་སུ་ཡིན་གྱི་འདིར་མི་འགྲིག་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་ཚིགས་ཀྱིས་རྩོད་བ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་འདིར་ཡི་གེ་ཉམས་པའི་ཚུལ་དོན་གྱིས་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་མ་ཟད་ཡིག་གཟུགས་ལས་ཀྱང་མ་ནིང་དང་ཨ་ནི་ཞེས་པ་ལ་འདུལ་གཞི་འབྱུང་རིགས་པར་རྟོགས་སླ་བ་ཡིན་གྱི། འགའ་ཞིག

ཏུ་ར་བ་ཏུ་ཏྭ་མོ་གཤམ་ཏེ། ཞེས་དག་པར་འདོན་པའི་ཁྱུལ་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་བརྟགས་པ་ཉིད་དོ།། འདིར་སྨྲས་པ།

ཐེ་ཚོམ་མཚན་མོ་བརྟན་བཞིན་དུ། གུ་སའི་གཞུང་ལུགས་བརླ་འདོད་རྣམས། སྔོན་ཆད་མཁས་པའི་ཁུར་འཛིན་པའི། འགྲེལ་བྱེད་འགར་འགའི་ཡིད་མཐར་ན། ནམ་ཡང་ཤར་ཞེས་མ་ཐོས་པའི། ཁོ་བོའི་ལེགས་བཤད་ཟླ་སྣང་འདི། གོགས་མེད་བསྐྱེན་ནས་རིགས་པའི་ལམ། དྲང་པོ་ཕྱོགས་སུ་འཇུག་པར་གྱིས།

གཉིས་པ་སྔོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་བཤད་པ་ལ། མིང་གཞི་ལས་སྔོན་རྗེས་དབྱུང་བའི་ཚུལ། སྔོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། དེའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི།

མོ་ཡི་ཡི་གེ་ནང་ནས་ནི། འཇུག་པའི་ཡི་གེ་བཅུ་དབྱུང་བྱ། འཇུག་པ་བཅུ་ཡི་ནང་ནས་ནི། སྔོན་འཇུག་ཡི་གེ་ལྔ་དབྱུང་བྱ།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། མོའི་ཡི་གེ་ལ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་མོ་ཚམ་དང་ཤིན་ཏུ་མོ་དང་མོ་གཤམ་དང་གསུམ་དུ་གནས་པ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བའི་ནང་ནས་རྣམ་སྟོང་སུམ་རྩ་པར་བཤད་པ་ལྟར་རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ། ག་ང་ད་ན་བ་མ་འ་ར་ལ་ས་སྟེ་བཅུ་པོ་རྣམས་དབྱུང་བར་བྱ་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྔོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ། ག་ད་བ་མ་འ་ལྔ་པོ་རྣམས་དབྱུང་བར་བྱའོ།། ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་སྔོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི།

སྔོན་འཇུག་ཡི་གེ་ལྔ་པོ་ལ། ཕོ་དང་མ་ནིང་མོ་དང་ནི། ཤིན་ཏུ་མོ་དང་བཞི་རུ་དབྱེ།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྔོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་ལྔ་པོ་དེ་ལ། ཕོ་བ་ཡིག་དང་། མ་ནིང་ག་ད་གཉིས་མོ་འ་ཡིག་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་བཅས་བཞིར་དབྱེ་བར་བྱའོ། ཞེས་སོ། འདི་སྐབས་དབྱེ་ཚུལ་ལ་འབྲུལ་གཞི་མེད་པས་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་ངག་མཐུན་པར་སྣང་ལ། རྟགས་དེ་ལྟར་དབྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མིང་གཞི་ལྟར་སྔོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་རང་རང་གློག་པའི་སྒྲ་ཁྱིམས་ལྡོད་སོགས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་དེ་དག་འཇུག་ཡུལ་གྱི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེའི་དང་སྦྱར་ནས་ཀློག་པའི་ཚེ་སྒྲ་གདངས་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའོ།།

གསུམ་པ་དེའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། འཇུག་ཚུལ་རྟགས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དྲི་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི།

དང་པོ་ནི།

དེ་དག་རེ་རེའང་བཞི་བྱེད་དེ། གང་ལ་འཇུག་བྱེད་གང་གིས་འཇུག ཇི་ལྟར་འཇུག་བྱེད་ཅི་ཕྱིར་འཇུག

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། སྔོན་འཇུག་དེ་དག་གི་ཕོ་སོགས་རེ་རེའི་འཇུག་ཚུལ་ལའང་རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་བྱེད་པ་ཉི་བྱེད་པ་བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ།། དེའང་འཇུག་ཡུལ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གང་དང་གང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། འཇུག་པ་པོ་སྔོན་འཇུག་གང་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་པ་པོར་བྱེད་པ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་དྲི་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་གང་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ། ཇི་ལྟར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་བསྟན་པ། ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་བསྟན་པ་སྟེ་གསུམ་མོ།། དང་པོ་ལ་དྲི་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ལན་གྱིས་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི།

གང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེ་ན།

ཞེས་པའོ།། གཉིས་པ་ལན་ལ། ལན་དངོས་དང་། ཤར་སྐྱང་གི་འཇུག་པ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི།

ཕོ་ནི་ཕོ་དང་མོ་ལ་འང་འཇུག། མོ་ནི་མོ་དང་མ་ནིང་ལ། མ་ནིང་ཡང་ནི་ཕོ་མོ་ལ་འང་།
ཤིན་ཏུ་མོ་ནི་མ་ནིང་དང་། མོ་དང་ཤིན་ཏུ་མོ་ཉིད་ལ་འོ།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་གང་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་པོ་སྔོན་འཇུག་གི་ཕོའི་ཡི་གེ་བ་དང་། རང་གི་ཐྱེ་པ་མ་ཡིན་པའི་མིང་གཞིའི་ཕོ་ཡིག་ཀ་ཅ་ཏ་ཙ་རྣམས་དང་། མོ་ཡིག་ག་ང་ཇ་ཉ་ད་ན་ཛ་ཞ་ཟ་ར་ཤ་ས་རྣམས་ལ་འཇུག་གོ། དེའང་། ཀ་ག་གཉིས་ལ་བརྟགས་འདོགས་རྒྱང་གསུམ་ཀར་དང་། ཅ་ད་གཉིས་ལ་རྒྱང་བརྟགས་གཉིས་ཀར་དང་། ང་ཇ་ཉ་ན་ཛ་རྣམས་ལ་བརྟགས་མ་ཁོ་ནར་དང་། ཅ་ཤ་གཉིས་ལ་རྒྱང་པ་ཁོ་ནར་དང་། ཞ་ས་གཉིས་ལ་རྒྱང་འདོགས་གཉིས་དང་། ར་འདོགས་ཅན་ཁོ་ན་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་འདི་སྐབས་སུ་རྒྱང་འཕུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕོ་ལ་བ་ཡིག་འཇུག་ཚུལ་ནི། བཀའ། བཅས། བཏགས། བཙགས། ལྟ་བུ་དང་།

མོ་ལ། བགོས། བདག། བཞེད། བཟང། བཤད། བསམ། ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་དཔེར་བརྗོད་པར་བྱའོ།། དེ་བཞིན་དུ་བརྟགས་འཕུལ་གྱི་དབང་གིས། དཔེར་ན་ཕོ་ལ། བཀྲ། བཀྱོན། བཏྲས། བཙྲལ། བཀྲོད། བཀྱེགས། སོགས་དང་།

མོ་ལ། བགླལ། བགླ། བདྲའ། བཟླགས། བརྫོད། བརླས། བསྙེན། བདྲའ། བཟླུད། བཟློག། བརྡོག། བརྙན། བཛྲང་ལྟ་བུ་དང་། འདོགས་ཕུལ་གྱི་དབང་གིས། ཕོ་ལ། བཀྲི། བཀྲང་། བཀྱེད། བཀྲག། བཀྱུར། བཀྲུགས། སོགས་དང་།

མོ་ལ། བགྲད། བགླིངས། བགྲད། བགྲུགས། བགྲང་། བགྲས། བཛྲབས། བགྲངས། ལྟ་བུས་མཚོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ།

སྔོན་འཇུག་གི་མོ་འ་ཡིག་ནི། མིང་གཞི་མོ་ག་ཇ་ད་བ་ཛ་རྣམས་དང་མ་ནིང་ཁ་ཆ་ཐ་ཕ་ཚ་རྣམས་ལ་རྒྱང་འཕུལ་གྱིས་འཇུག་ཅིང་། དེ་རྣམས་ལས། ག་བ་ཁ་ཕ་རྣམས་ལ་འདོགས་ཕུལ་དུའང་འཇུག་གོ།།

དཔེར་ན། རྒྱང་འཕུལ་ལ། འགོད། འཇམ། འདམ། འབོལ། འཛོམ། འཁོར། འཆམ། འཐད། འཕགས། འཚོལ་ལྟ་བུ་དང་།

འདོགས་འཕུལ་ལ། འགྲེད། འབྱེད། འཁྱུར། འགྲོལ། འབྲེལ། འཁྲིར། འཕྲུད། ལྟ་བུའོ།། སྔོན་འཇུག་གི་མ་ནིང་ག་ཡིག་ནི་མིང་གཞིའི་ཕོ་ཙ་ཏ་རྣམས་དང་། མོ་ཉ་ད་ན་ཞ་ཟ་ཡ་ཤ་ས་རྣམས་ལ་རྒྱང་འཕུལ་ཁོ་ནར་འཇུག་སྟེ།

དཔེར་ན། གཅིག། གཏམས། གཙང་། གཉེར། གདངས། གནས། གཞལ། གཟུགས། གཡས། གཤམ། གསལ། ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།།

སྔོན་འཇུག་གི་མ་ནིང་ད་ཡིག་ནི། མིང་གཞིའི་ཕོ་ཀ་པ་གཉིས་དང་། མོ་ག་བ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལ་རྒྱང་འདོགས་གཉིས་ཀར་འཇུག་ཅིང་། མོ་ཡིག་ང་མ་གཉིས་ལ་རྒྱང་འཕུལ་ཁོ་ནར་འཇུག་གོ།

དཔེར་ན། རྒྱང་ཕུལ་ལ། དགོན། དཔའ། དགའ། དབང་། དངར། དམར། ལྟ་བུ་དང་།

འདོགས་ཅན་ལ། དཀྱིལ། དཔྱད། དཀྲིས། དབྱངས། དགྲོགས། དགྲམ། དབྲོག་ལྟ་བུའོ།།

སྔོན་འཇུག་གི་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་ནི། མིང་གཞིའི་མ་ནིང་ཁ་ཆ་ཐ་ཚ་རྣམས་དང་། མོ་ཡིག་ག་ཇ་ད་ཛ་རྣམས་དང་། ཤིན་ཏུ་མོ་ང་ཉ་ན་རྣམས་ལ་རྒྱང་འཕུལ་གྱིས་འཇུག་ཅིང་། དེ་ལས་ཁ་ག་གཉིས་ལ་འདོགས་འཕུལ་དུའང་འཇུག་གོ།

དཔེར་ན། རྒྱང་འཕུལ་ལ། མཁའ། མཆན། མཐོང་། མཚན། མགུ། མཇེད། མདོག། མཛད། མངོན། མཉེས། མནབས། ལྟ་བུ་དང་།

འདོགས་འཇུག་ལ། མཆིན། མཁྲངས། མགོགས། མཁྲིན་ལྟ་བུའོ།། སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་མ་ཁ་ཅིག་གིས།

ཕོ་ནི་ཕོ་དང་མོ་ལ་འཇུག། ཅེས་པའི་གཞུང་གིས་རྐྱང་བརྟགས་གཉིས་ཀའི་འཕུལ་འཇུག་བཤད་པར་འདོད་བཞིན་དུ་ང་ཛ་ཉ་ན་ཛ་རྣམས་ལ་བརྟགས་པའི་འཕུལ་དང་། ར་ཡིག་ལ་འདོགས་འཇུག་གི་འཇུག་ཚུལ་བོར་ནས་བཤད་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། ངག་དོན་གྱི་དོ། ཚིག་འགོད་པའི་ཚེ་དེ་དག་ལས་ནར་གཉིས་ལ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། ཅི་ཕྱིར་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་རྒྱས་པར་འགོད་པའི་ཉམས་དགའ་བའི་ཕྱིར་ངེ་ཆེན་པོ་སྣ་བར་བྱེད་པ་ཀི་ཀིན་ཏུ་མི་རིགས་སོ། ཕྱིར་རྒྱས་བཤད་དང་དེའི་ངག་དོན་བསྡུས་པའི་སྐོར་ཚིག་མཐུན་དགོས་པ་ཉིད་དེ་དག་དང་། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མ་ག་ལ་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་མཐུན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ཆེས་མོ་ལ་ཞེས་པའི་མོ་ཡིག་ནིས་ཀྱི་ལ་མི་འདོད་པར་ག་ཛ་བ་ད་སོགས་མོ་ཡིག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་བགས་ནའང་། ཕྱི་ནང་གི་དཔེ་ཚིག་ཏུ་ནར་གཉིས་ཀྱང་བ་དང་འདུ་བ་བར་མ་ཟད་གཞན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་།

ཕོ་ནི་ཕོ་དང་མོ་ལ་འཇུག།

ཅེས་པས་སྔོན་འཇུག་གི་ཕོའི་འཇུག་ཡུལ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ནས་བསྟན་པར་འདོད་དགོས་པ་ཀང་ཞེ་ན། དེའི་འཇུག་ཡུལ་འགའ་ཞིག་མ་ཚང་བར་བཤད་པས་གཞུང་དོན་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞུང་འདིར་སྔོན་འཇུག་གི་ཕོ་དང་མ་ནིང་སོགས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་ཐམས་ཅད་བཤད་པར་བྱེད་དང་ཡང་འདོད་ཅིང་། དེ་ལས་ཕོ་ཡིག་གི་འཇུག་ཡུལ་ཚང་བར་མ་བཤད་པར་འདོད་པ་ལ་དགོས་པ་ནི་མེད་ཅེས་བཤད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཁ་ཅིག་འདིར་བཤད་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་པ་རྣམ་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་གཞུང་གི་བསྟན་ཚུལ་ཇོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཁྱབ་ཆུང་བ་ཉིད་དུ་ཟད་ཅིང་། དེ་ལྟར་འདོད་པའང་མོ་ལ་ཞེས་པ་མོ་ཡིག་ཁོ་ན་ལ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱད་ཉིད་དུ་གསལ་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་མ་ནིང་གི་འཇུག་པ་འཆད་པའི་ཚེ་ནི་མོ་ལ་ཞེས་པ་མོ་ཡིག་ཁྱེར་མི་འདོད་ཀ་ཆེད་ཀྱང་སྣང་ངོ༌།། ཡང་ཀྱེ་དུས་གདངས་ཅན་དུ་བཏང་དག་གི་སྒྲོལ་ཆེར་བརྗོད་པ་པོ་རྣམས་མཁྲིན་གཅིག་ཏུ་ཡ་ར་ལ་གསུམ་གྱི་འདོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཀ་ཁ་སོགས་པ་ཕོ་ཡིག་གི་ཡི་གེ་གཉིས་འབྲེལ་ཅན་ལ་ཡང་འཕུལ་བྱེད་གང་གིས་ཀྱང་རྒྱུད་འཕུལ་དུ་བཞེད་ཀྱང་། ཡང་ཞིབ་མོར་དཔྱད་ན་དེ་ལྟར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་རྒྱུད་པའི་གོ་དོན་ཕྱིར་འཇུག་གི་འཇུག་ཡུལ་རྗེས་འཇུག་མི་བཅུ་བའི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ཉིད་དེ་ཡིན་ན་རྒྱུད་པ་དང་། གཉིས་གསུམ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་བརྟགས་མཐའི་སྐད་འཇུག་ཅིང་། འདོགས་ཅན་ཞེས་པ་སྐད་ཀྱང་ཀྱི་ཡང་བརྟགས་པའི་ཀྱི་དུག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཀྱི། བསྐུར། བཀྲུས། བརྒྱན་སོགས་ཁེང་གཉིས་གཉིས་འབྲེལ་ཅན་རྣམས་ལ་རྒྱུད་པའི་སྐུས་བརྗོད་ཅི་བ་སྐྱད་པ་མཐོང་བས་པའི་ངག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡ་ར་ལ་བ་པུས་ཀ་ལའི་ཡ་ཀྱུས་དུ་བརྟན་བཞིན་དུ་འདིར་ལྷ་ལེ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་གི་གུ་དང་ཞབས་ཀྱུ་སོགས་དང་མཚུངས་པར་ཡི་གེའི་ཡན་ལག་ཙམ་ལས་ཡི་གེ་དངོ་མིན་པར་གྲུབ་ནས་དེ་རྣམས་ལྡན་པའི་ཡི་གེ་ལ་རྐྱང་པར་བརྩིས་པས་དོན་ལ་འབའ་འབྲུལ་པ་དང་། དེ་ལྟར་བརྩིགས་འཇུག་གཞན་རྣམས་ལ་འང་ཀྱ་མཚན་མཚུངས་པས་ཀྱེ་ཁྱབ་མེད་པར་རྟུང་འབྱུལ་དུ་བརྗོད་དགོས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ།། ཡང་སྐབས་འདིར་བརྟགས་ཅན་དང་། འདོགས་ཅན་རྣམས་ལ་འཕུལ་ཡིག་འཇུག་པའི་ཚེ་མགོ་འདོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་འཕུལ་ཡིག་གི་ཕྱུལ་ཡིན་ཡིན་པ་སྔོན་དུ་ཤུས་ཀྱང་དངོས་སུ་དཔྱད་པ་མ་མཐོང་མོད། གཞན་དོན་ལ་བརྟགས་ན་མགོ་ཅན་དང་འདོགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་དངོས་གཞི་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་རྣམས་འཕུལ་འཇུག་གི་ཕྱུལ་དུ་མི་འདོད་པར་སྣང་བ། གཙོ་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་དེ་བཞིན་འཐད་པའང་ཡིན་ཏེ། བ་ཡིག་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་རྟེན་འཇུག་མི་བཅུ་བའི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གཉིས་གསུམ་འབྲེལ་པ། བཀྱི། བརྐལ། བསྐྱེད། ལྟ་བུ་ལ་རིམ་པར་ཀ་ཡ་དང་ར་ཀ་དང་ས་ཀ་ཡ་རྣམས་སོ་སོར་ཀྱུ་ཞེའི་ཡི་གེ་དང་རྒྱུ་ཕྲུབ་པ་རེ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་བརྗོད་པའི་ཚེ་དེ་དག་ལས། རང་ཕྱིའི་ཀ་དང་ག་དང་ཀ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་གཙོ་བོར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཞུང་འདིར་ཡང་དེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཕྱིར་འཇུག་རྣམས་ཡི་གེ་གང་འཇུག་ཚུལ་གསུངས་པར་སྣང་བ་རང་གི་བློ་དང་འགྲུབ་པའོ།

མི་འཇུག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕོ་ཡང་མོ་ལ་འཇུག་མི་འགྱུར།

ཞེས་བསྟན་པས་ཤེས་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ། འགྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཤིག་དང་ཕྲེའི་ཡལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཕྱིར་ནི་དེ་འདྲའི་མགོ་འདོགས་ཀྱི

ཡི་གེ་རྣམས་འབྱུང་ཞིག་གི་འཇུག་ཡུལ་ཙམ་ཡིན་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་མེད་པར་མ་ཟད་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །ཛེས་པ་ལྟ་བུའི་བ་ཡིག་ཕྱིར་འཇུག་དང་ད་ཡིག་རྗེས་འཇུག་དང་། །ས་ག་ཡ་གསུམ་ཡང་གང་འགྱུར་རིང་། །མིང་གཞི་དེ་གསུམ་ག་ཕྱིར་རྗེས་དེ་དག་གི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ཡིན་ན་ཕྱིར་རྗེས་གཉིས་ཀ་ནམ་གང་རུང་གི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ས་ཡ་གཉིས་པོ་དེ་རྗེས་འཇུག་གི་ཡུལ་དུ་རུང་གི་ཕྱིར་འཇུག་གི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་ངོ་ན་འབའ་ཞིག་ཚུལ་ལྟར་འདིར་བསྟན་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདེན་མོད། །ཕྱིར་བཅང་ཙམ་ལ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཁར་ཕྱང་དུ་མི་འཇུག་པ་བཤད་པ་ནི།

པོ་ནི་མ་ནིང་ལ་མི་འཇུག །མོ་ཡང་པོ་ལ་འཇུག་མི་འགྱུར། །མ་ནིང་རང་ལ་རང་མི་འཇུག །
རང་གི་སྡེ་དང་ལྡན་པ་ན། །པོ་ཡང་མོ་ལ་འཇུག་མི་འགྱུར། །མ་ནིང་མོ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་བསྟན་ཏེ། །ཕྱིར་འཇུག་གི་པོ་བ་ཡིག་ནི་མིང་གཞིའི་མ་ནིང་ཁ་ཆ་ཐ་ཙ་རྣམས་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། །ཕྱིར་འཇུག་གི་མོ་འ་ཡིག་དང་དེའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་དག་ནི་མིང་གཞིའི་པོ་ཀ་ཙ་ཏ་པ་ཙ་རྣམས་མི་འཇུག་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་འཇུག་གི་མ་ནིང་ག་ད་གཉིས་ཀྱང་རང་སྡེའི་པོ་མོ་དག་ལ་འཇུག་པས་ག་ཡིག་མིང་གཞི་ཀ་ཁ་ག་ང་རྣམས་དང་། །ད་ཡིག་ཏ་ད་ན་རྣམས་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། །ཕྱིར་འཇུག་གི་མོ་ཡིག་འ་ནི་རང་སྡེའི་མིང་གཞིའི་མོ་འ་ཡ་གཉིས་དང་མ་ནིང་ཙ་ཡིག་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། །ཡང་རྒྱའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཕྱིར་འཇུག་གི་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་ནི་རང་སྡེའི་མིང་གཞིའི་མོ་དང་མ་ནིང་པ་བ་མ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས། །སྐབས་འདིར་གང་གིས་འཇུག་བྱེད་འཇུད་པའི་གཞུང་འཇུད་པར་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་དོང་ཚོས་བཞིན་འདིར་འཇུག་བྱེད་དང་འཇུག་ཡུལ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བཞིན་དེ་ལས་ཟློག་སྟེ་སྒྲ་བ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་བསམ་དགོས་ཤིང་། །མ་ཟད་དུར་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་སོ་སྙམ་ནའང་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་མཚོན་པའི་ངག་བཀོད་ཟིན་ནས་སླར་ཡང་དེ་ཉིད་སྐུར་བ་ནི་ཟློས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་བསྟན་པ་བདེ་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། །བན་ཀྱིས་བསྟད་པ་གཉིས། །དང་པོ་ནི།

ཇི་ལྟར་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། །

ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།

པོ་ནི་འདས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ། །མ་ནིང་རན་པར་འཇུག་པ་ཡིན། །མོ་ནི་ཞན་པས་ཚུལ་གྱིས་ཏེ། །
ཤིན་ཏུ་མོ་ནི་མཉམ་པས་སོ། །རང་ཡུལ་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ལ། །འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པའོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། །ཕྱིར་འཇུག་གི་པོ་ཡིག་བ་ནི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་སྒྲ་དང་བྱེད་རྩོལ་དག་ངའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་དང་། །མ་ནིང་ག་ད་གཉིས་ནི་སྒྲ་རྩོལ་རན་པས་འཇུག་པ་དང་། །མོ་ཡིག་འ་ནི་སྒྲ་རྩོལ་ཞན་པས་འཇུག་པ་དང་། །ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ནི་སྒྲ་རྩོལ་མཉམ་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ཕྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་དག་འདིར་མཉམ་པ་ཞེས་པ་དྲག་ཞན་མཉམ་པར་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། །དེ་ལྟ་ན་མ་ནིང་གི་འཇུག་ཚུལ་དང་ཟློས་པར་འགྱུར་ཞིང་། །ཕྱིར་བོད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མོ་ཞེས་པ་མོ་ཡིག་ཏུ་འདོད་དགོས་པས་སྒྲ་རྩོལ་ཞན་པས་འཇུག་པ་ལས་ངེས་མེད་ཅིང་ལྷག་པར་ཤིན་ཏུའི་སྒྲས་སྒྲ་རྩོལ་ཤིན་ཏུ་ཞན་པས་འཇུག་པ་ཉིད་དེ་མཉམ་པ་ཞེས་པའམ་ཅུང་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་ཅེང་ད་ལྟ་ཡུལ་འགའི་སྐྱེ་བོ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བདའ་ཆགས་པའང་མཐོང་ངོ་། །འགྲེལ་བྱེད་པས་མོ་ཆེས་སྐབས་འདིའི་འཇུག་ཚུལ་དྲག་ཞན་སོགས་སྒྲ་གདངས་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་བཞག་པར་འདོད་ཀྱང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །པོ་དང་མ་ནིང་གི་འཇུག་ཚུལ་ལ་སྒྲ་དྲག་ཞན་གྱི་དབྱེ་བ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གཙོ་བོར་བྱེད་རྩོལ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒོ་ནས་འབྱེད་དགོས་ཤིང་། །གཞན་རྣམས་ཀྱང་སྒྲ་གདངས་དག་ཞན་དུ་མ་ཟད་བྱེད་རྩོལ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པ་འདའ་དེབ་མོའི་བློས་དཔྱད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་བསྟན་པ་ལ་དྲིས་ལན་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་ལན་གྱིས་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི།

ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེ་ན།

ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ། གཞུང་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་འདིར་བསྡུས་ཀྱི་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་ཕྱིར་བཤད་པ་དང་གཞུང་དོན་གྱི་ལན་དངོས་བཤད་པ་སྟེ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལ། དངོས་དང་མཐའ་དཔྱད་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཆད་པར་འགྱུར་བ།

པོ་ནི་འདས་དང་གཞན་བསྒྲུབ་ཕྱིར།

ཞེས་སོགས་ཀྱི་གོ་དོན་དབྱིས་ཕྱིན་པར་བྱ་བར་ལ། ཐོག་མར་འདིར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ལས་གང་ཞིག་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བྱེད་པ་པོའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་དང་དེ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ནི་བདག་ཅེས་བྱ་ཞིང་། དེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་ནི་གཞན་ཞེས་བྱའོ།། དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་ཇི་ལྟར་ཡང་རུང་། བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པ་ནི་དུས་འདས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ནི་དུས་མ་འོངས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པ་ནི་དུས་ད་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། གཞན་དུ་བྱེད་པའི་ལས་དང་བྱ་བའི་ལས་ཞེས་ལས་ཀྱི་ཚིག་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའང་དབྱེ་བ་དེ་དག་ཏུ་འདུས་ཏེ་དུས་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་བྱེད་པའི་ལས་ནི་དུས་ད་ལྟ་བ་དང་བྱ་བའི་ལས་ནི་དུས་མ་འོངས་པར་འདུ་ཞིང་ བདག་གཞན་གྱི་དབང་གིས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱེད་པ་བདག་དང་བྱ་བ་གཞན་ཡིན་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་རོ།། རྒྱ་མཚན་འདིས་དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ནི་བྱེད་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ངག་གི་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཅིང་། བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བས་ནི་དེ་ཙམ་དུ་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ཡང་། གཞུང་འདིར་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲ་རྣམས་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་ཙམ་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཞར་ལས་བདག་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཕལ་ཆེར་ཤེད་མཚུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་ཅི་ཕྱིར་རྟགས་འཇུག་གི་གཞུང་འདི་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་བཤད་པ་རྣམས་ནི། བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་བསྡུ་བའི་དོན་དུ་བསྣན་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ངེས་པར་བྱས་ནས་དབྱེ་བ་དེ་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་རྒྱས་པར་གཤམ་དུ་འཆད་འགྱུར་རྣམས་མ་འཛིངས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་མོད་ཀྱི། འདིར་ཡང་གོ་བདེ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་གསལ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་ཅུང་ཟད་འགོད་ན།

བྱེད་པ་པོ་བདག་གི་དངོས་པོའི་སྒྲ་ནི། སྒྲུབ་པ་པོ། སྟོན་པ་པོ། གཅོད་པ་པོ། འབྱིན་པ་པོ། སྒྲུབ་བྱེད། སྟོན་བྱེད། གཅོད་བྱེད། འབྱིན་བྱེད་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་བྱེད་པའི་ཚིག་གསལ་བར་བྱེད་པ། སྒྲུབ་པར་བྱེད། སྟོན་པར་བྱེད། གཅོད་པར་བྱེད། འབྱིན་པར་བྱེད། སྒྲུབ་བོ། སྟོན་ཏོ། གཅོད་དོ། འབྱིན་ནོ། ལྟ་བུ་དང་།

བྱ་བའི་ཡུལ་གཞན་གྱི་དངོས་པོའི་སྒྲ་ནི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ། བསྟན་པར་བྱ་བ། གཅད་པར་བྱ་བ། དབྱུང་བར་བྱ་བ། བསྒྲུབ་བྱ། བསྟན་བྱ། གཅད་པར་བྱ། དབྱུང་བར་བྱ། ལྟ་བུ་དང་།

དེའི་བྱ་བའི་ཚིག། བསྒྲུབ་པར་བྱ། བསྟན་པར་བྱ། དབྱུང་བར་བྱ། བསྒྲུབ་བོ། བསྟན་ཏོ། གཅད་དོ། དབྱུང་ངོ། ལྟ་བུ་དང་།

དབྱེ་བ་དེ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་དུས་གསུམ་ལས་བྱས་ཟིན།

འདས་པའི་སྒྲ་ནི། བསྒྲུབས། བསྟན། བཅད། ཕྱུང་། གྲུབ། ཆད། བྱུང་། ལྟ་བུ་དང་།

བྱེད་བཞིན་ད་ལྟ་བའི་སྒྲ་ནི། ད་ལྟ་སྒྲུབ་བཞིན་པ། སྟོན་བཞིན་པ། གཅོད་བཞིན་པ། འབྱིན་བཞིན་པ། འགྲུབ་པར་བྱེད། འཆད་པར་བྱེད། འབྱུང་བར་བྱེད། འགྲུབ་བཞིན་པ། འཆད་བཞིན་པ། འབྱུང་བཞིན་པ་ལྟ་བུ་དང་།

ཕྱི་འགྱུར་མ་འོངས་པའི་སྒྲ་ནི། འགྱུར་བར་འགྱུར། འཚང་བར་འགྱུར། འབྱུང་བར་འགྱུར། འགྲུབ་པོ།། འཚང་ངོ།། འབྱུང་ངོ།། འགྲུབ་པར་གྱུར། འབྱུང་བར་ཕྱ་ཀྱ་བུ་རྟ། འདི་དག་གིས་མཚོན་ནས་ཀུན་ལ་བསྒྲེ་བར་བྱའོ།

འདིར་ [illegible] ། [illegible] བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཕྱིར་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་ལས་སྟེ། དཔེར་ན། ལྕགས་གསེར་དུ་བསྒྱུར་ད་ཨིན། བསྒྱུར་བར་བྱ། སྒྱུར་བར་བྱེད། ཤིང་བཅད་ཨིན། བཅད་པར་བྱ། གཅོད་པར་བྱེད། འབྱུར་ཁུངས་ནས་སྦྱང་ཨིན། དབྱུང་བར་བྱ། འབྱིན་པར་བྱེད་ཀྱ་བུ་དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དངོས་པོ་གང་ཞིག་ལ་ལས་ [illegible] སྟེ། དཔེར་ན། ལྕགས་གསེར་དུ་གྱུར་ཨིན། འགྱུར་བཞིན་པ། འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ། ཤིང་ཆད་ཨིན། འཆད་བཞིན་པ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ། གནས་ནས་བྱུང་། འབྱུང་བཞིན་པ། འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྒྲེས་ནས་རྟོགས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལས་ [illegible] རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པས་ [illegible] བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་དངོས་སུ་མི་སྣང་བ་ལྟ་བུ་དང་། [illegible] བྱེད་པ་པོ་གཞན་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་ནས་ཞིབ་མོའི་བློས་ངེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། [illegible] དོན་དང་པོ་འཆད་པ་ལ་ཞིང་། བཤད་པ་འདྲིག་ [illegible] དེ་དག་ནི་ [illegible] གི་ཚིགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ [illegible] འདིར་ [illegible] འདི་བས་འདོད་ཅིང་གསལ་ཀྱི་དོན་འཛིན་གསལ་ [illegible] ། [illegible] རྣམས་ཀྱང་འདི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི། [illegible] དེ་མི་འཐད་དོ། ཕྱ་དའི་སྒྲ་ལ་བྱེད་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་མི་འབྲེལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ [illegible] དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཞན་དང་དེ་ཕྱ་དའི་སྒྲ་གཉིས་པོ་ནི་སྟོན་ཆེ་ཞིང་དུ་ [illegible] སྐད་འདོགས་ན་ནི་ལྟ་མ་གྲོགས་གཅིག་ནས་ [illegible] ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་དུ་མ་བྱུང་བ་ཞིང་འབྱུང་བ་ཚང་མི་སྲིད་པས་འབྲེལ་མེད་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། [illegible] མ་བསྟན་པའི་ཕྱ་དའི་དབྱེ་བ་གསལ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་གཉིས་པ་ནི་རང་མི་འཐད་དེ། [illegible] བྱེད་པའི་སྒྲ་ཡིན་ནོ་བདག་དང་། ཕྱ་དའི་སྒྲ་ཡིན་ཚད་གཞན་དུ་ངེས་བླངས་པར་སོང་བས། [illegible] དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་མ་འོངས་པའི་སྒྲ་འཆད་པའི་ཚེ་བློས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཟད་ [illegible] པས་དབྱེ་བ་དགོས་ [illegible] འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། [illegible] བསྟན་ཕྱིའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་པོ་དང་ཕྱ་བའི་ཡུལ་གཉིས་ཅད་པའི་རྟེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ཚུལ་གསུམ་པ་དེ་འང་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་བྱེད་ལས་ཙམ་ཕྱ་ཚིག་གི་ཚོ་ནས་འབྱེད་དགོས་ཤིང་། མིང་རྐྱང་ལ་བྱ་བྱེད་ཀྱི

ཐ་སྙད་མི་འཇུག་པས་བྱ་བྱེད་མེད་པ་བྱ་བྱེད་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ལས་མཚང་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཁྱད་པར་མིང་རྐྱང་རྣམས་བདག་གཞན་གྱིས་ཕྱེ་བའི་བདག་ཡིན་པར་བསམ་ནས་མ་ཤིང་དང་མོའི་རྟེན་འཇུག་གི་འཇུག་པ་འཆད་པའི་ཚེ་གད་འའི་འཕུལ་ཅན་གྱི་མིང་རྐྱང་རྣམས་བདག་གི་དཔེར་བརྗོད་དུ་བཀོད་འདུག་པ་དེ་ལྟ་ན་བོ་ཡིག་བས་འཕུལ་ཅན་གྱི་མིང་རྐྱང་ཡང་མང་པོ་ཡོད་ན་སློབ་དཔོན་ཐུ་མིས་བོད་ཡིག་བདག་སྦྱོར་ལ་འཇུག་པར་མ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡོད། སེམས་ཉལ་དུ་ཕབ་ནས་ལེགས་པར་བསམ་དགོས་སོ། ངེས་ན་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་མིང་ལ་བདག་དང་དུས་གསུམ་ལ་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དང་། མིང་རྐྱང་ཉིད་དུས་གསུམ་ལས་ད་ལྟ་བར་འདོད་པ་སོགས་ཡོད་པ་ནི་གཞུང་གཞན་དང་གཞན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ཡིན་གྱི་སྐབས་འདི་དང་འབྲེལ་པའི་དོན་མེད་ལ། མི་འབྲེལ་བཞིན་དུ་བསྙིལ་བར་སྨོས་པ་ནི་གཡག་གི་རྣ་རྟའི་མགོ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་མཚུངས་སོ། གཞན་ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་བདག་བྱེད་པ་པོ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དང་། ལ་ལས་བྱེད་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མཐོང་བས་དེ་དག་ལ་ནི་གང་བཤད་པ་དཔྱིས་མ་ཕྱིན་པ་དང་གཞུང་གི་བརྡ་ན་བྱ་མ་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་ཡང་འདུག་གོ། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་དང་། བྱ་བའི་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་དུ་ངོས་བཟུང་ཞིང་། ཕྱི་མ་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པར་འདུག་མོད། ལས་དེ་དག་ཀྱང་ངོས་མ་ཟིན་པས་དཔེར་བརྗོད་དུ་མིང་རྐྱང་སྦྲིག་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་དཔྱད་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ།

འཕེན་ཟན་རིན་ཆེན་ལ་བལྟ་ཡི། །དགའ་དུ་མལ་ནི་སུ་ཞིག་དཔྱོད། །

ཅེས་པ་ལྟར་བས་པའི་ཕྱིར། དོན་ཀྱང་སྔོན་གྱི་ཕྱོགས་མཚོན་པ་ཙམ་ཞིག་ཏོག་ཏུ་འཆད་པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་དུ་ན། བདག་གཞན་གྱི་འཆད་ཚུལ་དེ་འང་ལེགས་པར་བསམ་པའི་ངག་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་དེ་དག་སྟོན་པའི་ཚིག་ཐམས་ཅད་ལ་འདིར་བསྟན་བདག་གཞན་གྱི་སྒྲ་འཇུག་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིའི་བདག་གཞན་གྱི་སྒྲ་ནི་དངོས་སུ་བྱེད་པོ་དང་བྱ་བ་ངེས་པར་ཐ་དད་པ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་བཞག་དགོས་པ་བཤད་ཟིན་དང་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དངོས་སུ་བྱེད་པོ་དང་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ལས་ཀྱི་ཚིག་རྣམས་ལ་ནི་ལས་དེ་དག་གང་རུང་སྟོན་པའི་ཚིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བས་འདིར་བསྟན་བདག་གཞན་གྱི་སྒྲ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཕྱིར་རང་གིས་གཞན་དུ་ངོས་འཛིན་རྒྱུའི་བྱ་བ་གཞིའི་ལས་ལ་དུས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའང་ཆེས་མི་འཐད་དེ།། དེ་ལྟ་ན་པོ་ནི་འདས་དང་གཞན་བསྒྲུབ་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་འཆད་པའི་སྔོན་རྗེས་གྱི་པོ་ཡིག་བྱེད་ལས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་དུས་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པ་ཞིག་ཁས་མི་ལེན་ཀ་མེད་དུ་སོང་བས་འདས་དང་ཞེས་སོགས་སུ་བཀར་ནས་གསུངས་པ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ལུགས་ཀྱིས་མ་ཤིང་གད་གཉིས་ཀྱང་དུས་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པར་འདོད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ཕལ་ཆེར་བྱེ་བྲག་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། སྤྱིར་ཡང་བྱ་བ་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་ལས་ལ་དུས་གསུམ་དུ་དབྱེར་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གཅད་པར་བྱ། གཅོད་པར་བྱེད། བཅད་ཟིན། ལྟ་བུར་མཚོན་ན་གཅད་བྱ་མ་འོངས་པ་དང་བཅད་ཟིན་འདས་པ་གཉིས་བྱ་བའི་གཞི་དང་འབྲེལ་མོད་ཀྱི། གཅོད་བྱེད་ད་ལྟ་བ་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་བྱ་བའི་གཞིར་འབྲེལ་པའི་སྐབས་མེད་དོ།།

འདིར་བྱ་གཞིའི་ལས་ད་ལྟ་བའི་དཔེར་བརྗོད་དུ། ཆུ་དགག། བུམ་པ་དགང་། བཅིངས་པ་དགྲོལ། གདུགས་དབུབ། རྒྱན་དུ་གདེག། བརྟོད་པ་གདོན། གསལ་གདབ་སོགས་བཀོད་པ་མཐོང་བ་ནི་བྱ་གཞིའི་ལས་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་མོད་ཀྱང་དུས་མ་འོངས་པ་ཡིན་གྱི་ད་ལྟ་བར་ནམ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ།

དེ་རྣམས་ལ་དུས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་ཚེ། བཀག། འགེགས། དགག། བཀང་། འགེངས། དགང་། བཀྲོལ། འགྲོལ། དགྲོལ། ཕུབ། འབུབས། དབུབ། བཏེག། འདེག། གདེག། བཏོན། འདོན། གདོན། བཏབ། འདེབས། གདབ་སོགས་རིམ་པ་བཞིན་འདས་ད་ལྟ་མ་འོངས་གསུམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་འགྲེལ་བྱེད་ཐུ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདི་སྐབས་ལས་ཀྱི་ཚིག་ལ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་མཛད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་ལེགས་ཏེ། དེ་མ་ཤེས་ན་བྱེད་པོ་དང་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ལས་ཀྱི་ཚིག་སོ་སོར་ངོས་མི་ཟིན་ཅིང་། དེ་མ་ཟིན་པས་འདིར་བསྟན་བདག་གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་གང་ལ་འཇུག་པ་ཚུལ་བཞིན་མ་རྟོགས་པར་ལོང་བའི་འཁར་བ་བཞིན་གར་འཇུག་མེད་པའི་ཅལ་ཅོལ་མང་པོ་བྱུང་བར་སྣང་ངོ།། དེས་ན་གནད་འདི་རྟོགས་པ་གཞུང་དོན་ཇི་བཞིན་མ་འཛོལ་བར་འཆད་པའི་བར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ངེང་། འགའ་ཞིག་གིས། བྱེད་པོ་དང་བྱ་ཡུལ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ལས་ཀྱི་ཚིག་ཀུང་འཇའ་དམ་སྐྱམ་པ་སྲིད་ན་དེ་འདྲ་མང་དུ་བྱུང་ཞེ། བོང་དུ་ཡུམ་དུ་པར་ལ་ངོ་ན་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་སྟུལ་གྱི་སྐབས་སུ་འང་ཕྱོགས་ཙམ་སྤྲོས་པ་འདྲར། དཔེར་ན། ངད་ཀ་འགྲོ་བོ། ཞེས་པའི་འགྲོ་བའི་བྱ་དེ་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་ཡང་། བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བའི་གཞི་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་པོ་བདག་ཡིན་ཞིང་འགྲོ་བར་བྱ་བའང་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། ལྟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་གསེར་དུ་འགྱུར། ཞེས་པ་འགྱུར་བྱེད་དང་འགྱུར་བྱ་གཉིས་ཀ་ལྕགས་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཀྱི་རིགས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་མོར་དཔྱོད་པའི་ཚེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་མཚན་སོ་སོ་ནས་རང་ཤེས་རང་ལ་བྱ་བ་འགལ་ཡང་། ཕྱི་རོག་རགས་པ་རམ་ཐ་སྙད་ཙམ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་པ་དང་མཐུན་པར་རང་ཤེས་རང་ལ་བྱ་བ་འབྱུང་བའང་གོ་དགོས་སོ།། དེ་དག་ཏུ་དཔེར་བརྗོད་ཚིག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བས་སྤྲོས་ཀྱིས་ལེ་ལང་སོད། དོན་ཀུང་སྔོན་དུ་འགའ་ཞིག་གི་མཚང་བརྗོལ་ཐེར་ཙིང་འདིར་ཡང་ཕྱོགས་ཙམ་སྤྲོས་ན།

སྔོན་འཇུག་གི་ཐོ་ཡིག་བ་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད་ལ། སྒྲ་བསྒོང་། མགོ་བཀད། སོགས་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་ཚིག་དང་། སྔོད་བཀང་། ཤིང་བཀས། ཆུ་བཀག། སོགས་འདས་ཚིག་དང་། རྣམས་པར་བཀྲ། སྐྱན་བཀྲ། སོགས་མིང་ཀྲུང་རྣམས་བཀོད་པ་ལས། བྱ་བའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་སྣ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་དང་།

མ་ཞིང་ག་ཡིག་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་ལས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད་དུ། རང་ཉིད་གཅིག་པུ། གདུང་ལ་བོར་བ། ཡིད་གཟུགས་པ། འཕངས་པའི་གཅེས་སོགས་ལས་ཀྱི་ཚིག་མ་ཡིན་པའི་མིང་ཀྲུང་ཁོ་ན་བཀོད་པ་དང་།

ག་ཡིག་བྱ་བ་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་ལས་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་ཡང་། གཙན་གཟན། ལ་གཙན་པ། སྤྲ་གཙན། རྣམ་ཀྱི་གཉེན། དུད་འགྲོ་གཙན་སོགས་ལ་ཞེར་མིང་ཀྲུང་ཁོ་ན་བཀོད་པ་དྲ། དུས་མཚན་མ་བརྟགས་པའི་བབ་ཅོལ་མང་དུ་སྤྲོས་པའི་ཐོ་བ་རྣམས་བློ་ཕྱོགས་ཀྱི་པད་མ་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུང་ཟད་དཔྱད་པས་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ན་ཇི་སྙེད་པ་འདིར་ཡི་གེ་སྤྲོལ་བའི་དཀའ་ཚེགས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། འདིར་སྨྲས་པ།།

བླ་མའི་གཞུང་ལུགས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་གཏེར་གྱི་སྒོ། ། ད་དུས་འདི་ན་བློ་ཤིག་པི་གསལ་བློ་ལྡན་ཚུལ་རང་དུ་མ་ཕྱིས།

དགེ་བར་སྨོམ་ནས་དོན་མིན་ཚིག་ཕྲེང་ཧག་ཅི་ཀྱལ་ངེས་གནས་མིན་དུ། ཡང་བཀྲུར་བརྟགས་ཀྱང་རང་ཉིད་ངལ་ལས་གཞུང་དོན་རིན་ཆེན་སྙིང་ངེས་ཅི།

ངེང་དུས་ལེགས་བཤད་གཏེར་སྟོན་འདི་བྱུང་ནས། གཞན་གཞུང་ཚར་གཅོད་རིགས་པའི་ལྕུགས་ཅན་གྱིས།

ལོག་བཤད་ཚང་ཚིང་སྡུག་པོ་རྣམ་པར་བསྲེགས། འཆད་ལྡན་རྣམ་དཔྱོད་གཞོང་ནོན་ལེགས་ངོགས་ཏེ།

དཀའ་གནས་པོར་མའི་བུ་ག་གསལ་བྱས་པས། ད་སྐྱེ་བློ་གསལ་གཞུང་ལུགས་དོན་གཉེར་དག །

ལ་ཕྱུར་སྤྱོན་ལ་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡི། གཞུང་དོན་ནོར་བུའི་ཚོགས་ལ་ཅི་གར་རོལ། ཅེས་སོ།།

གཉིས་པ་ཐོ། ཐོ་ཡིག་གི། མ་ཞིང་གི། མོ་ཡིག་གི། ཤིན་ཏུ་མོའི་འཇུག་དོན་བཤད་པ་སྟེ་བཞི་ལས།

དང་པོ་སྔོན་འཇུག་གི་ཐོ་ཡིག་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་ནི།

ཐོ་ནི་འདས་དང་གཞན་བསྒྲུབ་ཕྱིར།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་སྔོན་འཇུག་གི་ཐོ་ཡིག་བ་ནི་དགོས་པ་དུས་གསུམ་ལས། བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་འདས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་བདག་གཞན་གཉིས་ལས་གཞན་ཏེ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ།།

དེ་ལས་འདས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་དཔེར་ན། རྟུས་བཀང་། གོས་བཀབ། ཐོགས་སུ་བཀར། ལམ་བཀག། ལག་པ་བཀན། ཁལ་བཀལ།

ཤིང་བཀས། སྣོད་བུ་བཀལ། ཁྲལ་བཀལ། གཞུ་བཀང་། གོང་དུ་བཀུར་ཏོ། ཤིང་བཀུག། སྨན་བཀུམ། སྲོག་བཀུམས། ཐྭ་བཀོང།། རྩ་བ་བཀོག། ལྤགས་བཀོད། ཟུར་དུ་བཀོལ་ཏོ། གཡོག་ཏུ་བཀོལ་ཏོ། ཕག་པས་བཀྲིགས། སྦྲུལ་པ་བཀྲིས། ཀྱ་བཀྲེད། མེ་ཏོག་བཀྲམ། དགོངས་པ་བཀྲལ། ཁྲལ་བཀྲལ། རྒྱལ་པོས་བཀྲབས། ཐར་པར་བཀྲིས། དྲི་མ་བཀྲུས། དཀྱུ་བཅོམ་བཀྲོངས། ཚིག་གིས་བཀྲོས། མདོ་བཀྲུགས། འདོད་པ་ལ་བརྐམ། ནོར་བརྐུས། ལག་པ་བརྐྱངས། ས་བརྐོས། ཁ་བསྐངས། ཐུགས་དམ་བསྐངས། ཆུ་བསྐམས། ཡང་ཡང་བསྐྱར། སྲོག་བསྐྱབས། ཆུ་བསྐྱམས། དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས། ཏ་བ་བསྐྱུས། གནས་སུ་བསྐྱལ་ཏོ། ཕྱིར་བསྐྱད། ཆུ་བསྐྱིལ་ཏོ། ནོར་བསྐྱིས། སྐུམ་བསྐུམས། དབང་བསྐུར་ཏོ། ལག་བསྐུམས། ནོར་བསྐུངས། ཆོས་ལ་བསྐུལ་ཏོ། རྒྱབ་ཏུ་བསྐུར་ཏོ། སེམས་ཀྱིས་བསྐུད་དོ། གཙོམ་བསྐུངས།། ཁྲིངས་པ་བསྐུངས། ཟས་བསྐུས། ལོ་ཏོག་བསྐྲུན་ཏོ། སེམས་བསྐྱེད། སྐྱ་བསྐྱེད། སྨན་བསྐོལ་ཏོ། རྒྱལ་སར་བསྐོས། འཁོར་གྱིས་བསྐོར་ཏོ། གོས་བསྐོན་ཏོ། རྟར་བསྐྱོན་ཏོ། རླུང་གིས་བསྐྱོད་དོ།།

གད་མོ་བགད། ལམ་བགགས། ཚོད་བགམ། གཡང་ལ་བགྲིལ། གོ་བགོས། གོས་བགོས། གོམ་པ་བགོམས། སྐལ་བ་བགོས། ལམ་དུ་བགོར་ཏོ། དུས་བགྱངས། ལས་བགྱིས། མིག་བགྲད། ཕྲེང་བ་བགྲངས། གྲངས་བགྲངས། ཆུ་བགྲུངས། འབྲས་བགྲུས། བཀའ་བགྲོས། ལམ་བགྲོད། ཆུ་བརྒལ། རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཏོ། དྲན་མེད་བརྒྱལ་ཏོ། མཚོན་བརྒྱབ། ངོ་བརྒྱལ་ཏོ། ནོར་གྱིས་བརྒྱགས། ཀོ་བ་བརྒྱངས། རྒྱུད་མར་བརྒྱུད། ཕྲེང་བ་བརྒྱུས། བང་བརྒྱུགས། བུ་རམ་བསྒར། མདའ་བསྒྲགས། ནོར་གྱིས་བསྒྲབ། ལམ་དུ་བསྒུགས། ལག་པས་བསྒུལ་ཏོ། དྲིས་བསྒོས། བསམ་གཏན་བསྒོམས། ཐན་བསྒྲེངས། བཀའ་བསྒོས། རྣམ་པར་བསྒྱིངས། ཞིགས་པར་བསྒྱུར་ཏོ། ཕྱིར་བསྒྲིལ་ཏོ། ཆོས་བསྒྲགས་ཆ་བསྒྲལ་ཏོ། ཐན་བསྒྲངས། གྲལ་བསྒྲིགས། སྒོ་བསྒྲིམས། སྐུད་པ་བསྒྲིམས། སྒྲོན་བསྒྲིབས། ཞི་གུ་བསྒྲིལ་ཏོ། དེ་ཡིས་བསྒྲུན་ཏོ། དོན་བསྒྲུབས། ཇོ་བསྒྲུབས། རིགས་བསྒྲེས། གྱེན་དུ་བསྒྲེངས། བུད་མེད་བསྒྲོད།

༄ ནོར་གྱིས་བརྔན་ཏོ། བཙས་མ་བརྔས། ངུ་བ་བརྔུབས། རི་དྭགས་བརྔོན་ཏོ། བུད་མེད་བརྔོད། ཡོན་ཏན་བསྔགས། དགེ་བ་བསྔོས། མཚང་བསྔོགས། ༄ ཚོགས་སུ་བཅར་ཏོ། ཕྱག་བཅབས། ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། ཤིང་བཅག། དུས་ཐུར་བཅད། མིག་བཅར། འཁྲུལ་འཁོར་བཅམས། དམ་བཅས། སློས་བཅལ། ནོར་བཅལ། ལག་ཏུ་བཅངས། ཕྱིར་བཅིལ། ཞགས་པས་བཅིངས། ཆིབ་བཅིབས། སྣོད་དུ་བཅུག། ཆུ་བཅུས། ཕྲང་དུ་བཅུར་ཏོ། ཤིང་གཅེར་ཏོ། ནོར་བཅོལ། དཀྱུ་བཅོམ། ཡུར་བ་བཅོས། ལམ་བཅོལ། ༄ ཕན་ཚུན་བརྗེས། མཆོད་ཅིང་བརྗོད་དོ། བདག་གིས་བརྗོད་ཟེར། ༄ གོས་བརྙན་ཏོ། རྗེས་སུ་བསྙགས། ལག་པས་བསྙབས། འཕྲེད་ལ་བསྙལ་ཏོ། ཆང་བསྙལ་ཏོ། ཁོད་བསྙམས། གཞན་ལ་བསྙད། ཕྱིར་བསྙིལ་ཏོ། མར་ཁུ་བསྙུགས། ཡོ་བྱད་བསྙུངས། ནད་ཀྱིས་བསྙུན་ཏོ། ཉེ་བར་བསྙེན་ཏོ། ཚངས་པར་བསྙེམས། གནས་སུ་བསྙེངས། ཆུ་བསྙོགས། གཞན་ལ་བསྙོན་ཏོ། ༄ རྒྱན་བཏགས། ཁ་བཏགས། ནོར་བཏག། རྒྱས་བཏབ། ཞལ་དུ་བཏབ། ཐིག་པ་བཏིག། གདན་བཏིང། མེ་ཏོག་བཏུས། ཐུགས་བཏུས། ཆང་བཏུངས། སྤྱི་བོས་བཏུད། ཐོས་སུ་བཏེག། བདུད་བཏུལ། ཕུར་མས་བཏུར། གྱེན་དུ་བཏེག། སྣང་ལ་བཏེག། བཙོན་ལས་བཏོན། མགོ་བཏོན། སྒྲ་བཏོགས། སྣོལ་བཏོད། ཀླས་བཏགས། ཕྱོགས་པ་ལ་བརྟབས། བྱ་བ་བརྟུལ། དེར་བརྟེན་ཏོ། ཐག་པས་བརྟད། གནས་སུ་བརྟོལ། ནག་བརྟོལ་ཏོ། སྐྱ་བལྟམས། བཙུད་ཀྱིས་བལྟམས། མིག་གིས་བལྟས། གོས་བལྟབས། ས་དེ་བསྟར། ཆོས་བསྟན་ཏོ། འགྲོ་ཚས་བསྟད། ཁ་ཟས་བསྟབས། ལྷ་བསྟིམས།

ཚིག་གིས་བཅིངས། ཐག་བསྡུངས། གྲོས་བསྡུན། བཞེས་གཉེན་བསྙེན་ཏོ། མངོན་པར་བསྔོད། ཏོ མདུན་དུ་བདར་ཏོ། རྗེས་སུ་ངདས། ཕྱག་བདར་ཏོ། ཕྱི་མར་བདར་ཏོ། ཉོར་བདལ། བདུག་པས་བདུགས། གཞུ་བརྡུངས། ཐང་མར་བདལ་ཏོ། མཆོན་བཙར་ཏོ། ཐག་པ་བཙ་བས། ཇ་བརྡུངས། བྲོ་བརྡུངས། དུལ་མོ་བརྡུལ་ཏོ། ཡང་ཡང་བཟླབས། ཀྱི་མ་བཟླགས། ཁ་ཟས་བཟླད། སར་བཟུད། ཉེས་པ་བཟླམས། ཐག་པས་བཟླམས། འཇིགས་ཚུལ་གྱིས་བརྫིགས། དབང་དུ་བསྡུས། ཕན་ཚུན་བསྡུར་ཏོ། འགྲུས་པ་བསྡུམས། ཕན་ཚུན་བརྫིབས། སྣ་ཐག་བརྫོགས། སྣ་ཐོན་བརྫོགས། གྲོགས་དང་བསྡོངས། ཕྱོགས་གཅིག་བསྡོམས། སྡོག་དང་བསྡོམ། དགྲ་ལ་བསྡོམ། ཏོ ནན་གྱིས་བསྣན་ཏོ། ཡིད་ལ་བསྣགས། ཐམས་ཀྱིས་བསྣངས། ཉོར་བསྣོག། ཇས་ལ་བསྣབས། སྙིང་དུ་བསྣུན་ཏོ། མདུག་བསྣར་ཏོ། ཕྱག་ཏུ་བསྣམས། གནད་དུ་བསྣུན་ཏོ། སྣེ་བསྣམས། དུས་ཆོད་བསྣུར་ཏོ། སྣག་ཚ་བསྣུར་ཏོ། སྣོལ་བསྣུབས། ཉེས་པར་བསྣམས། ཁོང་ཁོག་བསྣུར་ཏོ། ཕན་ཚུན་བསྣོལ་ཏོ། ཟན་བསྣོས། ཏོ བྱ་བཙས། ཉོར་བཙོལ་ཏོ། ཚགས་ཀྱིས་བཙགས། རྡུས་པ་བཙབས། གསེབ་ཏུ་བཙངས། གཅེས་པར་བཙས། ཐོ་བཙམས། དམ་པོར་བཅིར་ཏོ།། ཤིང་བཙུགས། སྔོད་དུ་བཙུད། མིག་བཙུམས། ལྦུ་བ་བཙོམས། གནོད་པས་བཙོས། ཆོས་ཀྱིས་བཙོས། ཉོར་བཙོངས། རྡོས་བཙོགས། བརྟན་བཙོས་བཙུམས། རྡིམས་ཤིང་བརྩད། འགོ་བརྩམས། རྩིག་པ་བརྩིགས། བྲངས་བརྩིས། སྙིང་དུ་བརྩེགས། རྩེད་མོ་བརྩེས། ཏོ གཞན་དུ་བརྫངས། རྫོད་དུ་བརྫངས། རྐང་པས་བརྫིས། ཟན་བརྫིས། བྲོ་བོར་བརྫུས། རལ་པ་རྫིས། ཏོ དལ་བུས་བཞབས། གནས་སུ་བཞག། སྐྲ་བཞར་ཏོ།། ཁྲུ་བ་བཞིབས། ལམ་དུ་བཞུད། གདན་ལ་བཞུགས། མར་ཁུ་བཞུར་ཏོ། ལྷག་གིས་བཞུས། རྣན་ལས་བཞེངས། བཟའ་བ་བཞེས། ཤིང་བཞོགས། བཞོན་མ་བཞོན།

ཟས་བཟས། ཞབས་ཏོག་བཟབས། ཕྲག་པར་བཟར། སྔགས་བཟླས། ལ་བཟླས། ལག་པས་བཟུང་། འཕྲུང་ལས་བཟུར། ན་བར་བཟླུགས། ཚོགས་བཟླུམས། གཅིག་ཏུ་བཟླུམས། སྟོད་བཟེད། ཤིང་བཟོས། གསུལ་བཟློག། ཏོ ཕྲིན་གྱིས་བཟྲབས། ཚུས་བརྩིན་ཏོ། འབྱུང་པོས་བཟླམས། དགྲ་བཟླག། ཏོ སྲུབས་བཤངས། ཚུས་བཤལ། བྲིས་བཤར། འཕྲུང་ལ་བཤར། ལུག་བཤས། སྐྱིག་པ་བཤགས། ཞེགས་པར་བཤད། བཀོད་པ་བཤམས། ཤིང་བཤགས། མཉམས་ངར་བཞེབས། མཁར་བཤིག། པགས་པ་བཤུས། མེས་བསྲུར་ཏོ། ཕྱི་བས་བསྲུམས། ཉོར་བསྲུགས། དཔེ་བསྲུས། ཕན་ཚུན་བསྲུད། གཏམ་བསྲེར་ཏོ། ཕྱིར་བསྲོས། རི་དྭགས་བསྲོར་ཏོ། འཁྲུས་བསྲོལ་ཏོ། ཏོ ཚོགས་བསགས། རྡི་མ་བསངས། སྐྱེན་བསལ་ཏོ། རྡོན་བསམས། རྡིན་ལན་བསབས། སྒྲོག་ཆགས་བསད། ཡོ་བྱད་བསར་ཏོ། ལག་གིས་བསིགས། མདེའུ་བསིར། དུས་ཕྱུར་བསིལ་ཏོ། རྗེས་བསུབས། ཁ་བསུམ། མདུན་བསུས། ཞེབ་མོར་བསེད། ཉོར་བསོགས། ངལ་བསོས། སྒྲིབ་པ་བསྲུབས། ཡོ་བ་བསྲངས། གཞུང་བསྲུངས། ཡི་གེ་བསྲིངས། སེམས་ཀྱིས་བསྲན་ཏོ། ཚེ་བསྲིངས། ཉོར་བསྲེས། ཉེ་བསྲུབས། བསྲུང་བྱ་བསྲུངས། ཚུང་མ་བསྲེལ་ཏོ། ཕན་ཚུན་བསྲེས། མེས་བསྲེགས། མེར་བསྲོས། རིག་པ་བསྲུབས། ཉོར་བསྲུངས། གཞན་གྱིས་བསྲུད། ཕྱོགས་སུ་བསྲུན་ཏོ། ཁྲིན་དུ་བསྲུངས། བསྲུ་བྱ་བསྲུས། ཕྱིར་བསྐྱོག། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ་དེ་དག་ལ་སྦྱར་བསྡུའི་སྒྲ་སྦྱར་བ་རྣམས་དཔེ་ཡིག་གི་ཡང་འདུག་ཡོད་པར་ཤེས་དགོས་སོ།།

དེ་རྣམས་ཀྱང་དཔེར་ན། བྲིམ་པ་རྟུས་བཀང་། ལྟ་བུ་སྔོན་འཇུག་ཕོ་ནའི་བྱེད་པས་འདས་ཚིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་དང་། རྟགས་དམ་བསྙངས་ལྟ་བུ་སྔོན་འཇུག་མོ་ཡིག་དང་འབྲེལ་བ་ཙམ་ལས་གཙོ་བོར་རྗེས་འཇུག་གི་བྱེད་པས་འདས་ཚིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་སོགས་བྱེ་བྲག་ཕྱེས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བ་ཡིག་གཞན་ཟླ་བའི་ཡུལ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་ནི། དཔེར་ན། བཀན་བྱའི་ལག་པ། བཀྲིག་བྱའི་དགྲ། བཀོལ་བྱའི་དོན། བསྒོམ་བྱའི་

ཞབདས། བཀྲབ་བྱུའི་འབབས། བཀྲུ་བྱུའི་རས། བཀླག་བྱུའི་ཡི་གེ། བསྐམ་བྱུའི་དངོས་པོ། བཀྲི་བྱུའི་ནོར། བཀོ་བྱུའི་ས། བཀྱང་བྱུའི་ལག་པ། བསྐང་བྱུའི་དམ་ཚིག། བསྐུ་བྱུའི་སྨན། བསྐྱུལ་བྱུའི་ལས། བསྐོར་བྱུའི་འཁོར་ལོ། བསྐོན་བྱུའི་ལྭ། བསྐུམ་བྱུའི་སྐོད། བསྐུ་བྱུའི་ནོར། སྐུར་བྱུའི་ཚིག། བསྐྱི་བྱུའི་དངོས་པོ། བསྐྱིལ་བྱུའི་རྫིང་། བསྐྱུར་བྱུའི་ཉེས་པ། བསྐྱེད་བྱུའི་འདྲེ། བསྐུན་བྱུའི་བསོད་ནམས། ༈ བགམ་བྱུའི་ནོད། བགད་བྱུའི་གད་མོ། བགོ་བྱུའི་གོས། བགྱི་བྱུའི་ལས། བགྲང་བྱུའི་གྲངས། བགྲད་བྱུའི་འདོམས། བགྲུ་བྱུའི་འབྲས། བསྒྲི་བྱུའི་གྲུས། བསྒྲོད་བྱུའི་ལམ། བརྒལ་བྱུའི་ལ། བརྒྱན་བྱུའི་གཟུགས། བརྒྱལ་བར་བྱ་བའི་དགྲ། བརྒྱང་བྱུའི་ཞགས་པ། བརྒྱུག་བྱུའི་རྟ། བརྒྱུད་བྱུའི་ཕྲེང་བ། བརྔག་བྱུའི་བུག། བསྔབ་བྱུའི་གཉེན། བསྔར་བྱུའི་བུ་རམ། བསྒུག་བྱུའི་མགྲོན། བསྒུལ་བྱུའི་རྡོ་བ། བསྒོ་བྱུའི་ངག། བསྒང་བྱུའི་ཟན། བསྒྱུར་བྱ། བསྒྲིལ་བྱ། བསྒྲུག་བྱུའི་ཆོས། བསྒྲིམ་བྱུའི་བློ། བསྒྲིབ་བྱུའི་སྐྱོན། བསྒྲིག་བྱུའི་གྲལ། བསྒྲིལ་བྱུའི་ཤོག་གུ། བསྒྲུབ་བྱུའི་དོན། བསྒྲན་བྱུའི་དཔེ། བསྒྲུག་བྱུའི་རྡེ། བསྒྲེ་བྱུའི་ཆོས་མཚུངས། བསྒྲེང་བྱུའི་རྒྱལ་མཚན། བསྒྲོད་བྱུའི་བུད་མེད། ༈ བརྔན་བྱུའི་གྲོགས། བརྔལ་བྱུའི་ལོ་ཏོག། བརྔབ་བྱུའི་སྔན། བརྔོད་བྱུའི་ནས། བསྔག་བྱུའི་ཡོན་ཏན། བསྔོ་བྱུའི་དགེ་བ། བསྔོག་བྱུའི་མཚང་། ༈ བཅར་བྱུའི་མིག། བཅང་བྱུའི་སྨན། བཅག་བྱུའི་ས། བཅའ་བྱུའི་འདུལ་འཁོར། བཅབ་བྱུའི་ཆུང་བ། བཅིངས་བྱུའི་ཀུན་པོ། བཅིབ་བྱུའི་རྟ། བཅུར་བྱུའི་འཐུང་། བཅུ་བྱུའི་ཆུ། བཅོལ་བྱུའི་ནོར། བཅོ་བྱུའི་གཏོར་མ། ༈ བརྗེ་བྱུའི་དངོས་པོ། བརྗེད་བྱུའི་དམ་པ། བརྗོད་བྱུའི་གཏམ། ༈ བརྙན་བྱུའི་གོས། བསྙག་བྱུའི་བུ་ལོན། བསྙབ་བྱུའི་དངོས་པོ། བསྙལ་བྱུའི་ཤིང་། བསྙམ་བྱུའི་རིང་ཐུང་། བསྙད་བྱུའི་གཏམ། བསྙིལ་བྱུའི་བྲག། བསྙུག་བྱུའི་མར་ཁུ། བསྙུང་བྱུའི་ཡོ་བྱད། བསྙུན་བྱུའི་ལུས། བསྙེན་བྱུའི་ལྷ། བསྙེམ་བྱུའི་ཡོན་ཏན། བསྙོག་བྱུའི་ཆུ།།

གཏིག་བྱུའི་ཞིག་པ། བཏུ་བྱུའི་ཐུགས། བཏུང་བྱུའི་ཆང་། བཏག་བྱུའི་ལྷས། བལྟའ་བྱུའི་ལུས། བརྟེན་བྱུའི་ཡུལ། བཏོད་བྱུའི་རྟ། བཏོལ་བྱུའི་ནག། བལྟ་བྱུའི་གཟུགས། བལྟམ་བྱུའི་གནས། བརྟབ་བྱུའི་གོས། བརྟན་བྱུའི་ཆོས། བརྟུད་བྱུའི་ཕྱུགས། བརྟོད་བྱུའི་སྒྲ། བརྟེམ་བྱུའི་ལྷ། བསྟུང་བྱུའི་ཐག། བསྟེན་བྱུའི་བཤེས་གཉེན། བསྟོད་བྱུའི་ཡོན་ཏན།།

མདུན་དུ་བདར་བྱུའི་ཐུས། བདའ་བྱུའི་ཕྱུགས། བདར་བྱུའི་ཙན་དན། བདམ་བྱུའི་ནོར། བདུག་བྱུའི་སྤོས། བདུང་བྱུའི་གཞུ། བདལ་བྱུའི་ཐྲུ་མ། བདར་བྱུའི་མཚོན། བདབ་བྱུའི་ཐལ་མོ། བདུང་བྱུའི་ཇ། བཟླབ་བྱུའི་ཚིག། བཟླག་བྱུའི་སྐྱུ་མ། བཟླད་བྱུའི་ཟས། བཟླམ་བྱུའི་ཟས། བཟླམ་བྱུའི་ཉེས་པའམ་ངག། བཟླིག་བྱུའི་སྐྱུ་བོ། བཟླུ་བྱུའི་འཁོར། བཟླུམ་བྱུའི་མཁོན། བཟླུར་བྱུའི་དངོས་པོ། བཟླེབ་བྱུའི་ཕྱོགས། བཟློག་བྱུའི་ཐག་པ། བཟློག་བྱུའི་ཆས་དགོས། བཟློང་བྱུའི་ཕྱོགས། བཟློམ་བྱུའི་གྲངས། བཟློ་བྱུའི་དགྲ།།

བརྣན་བྱུའི་དོན། བརྣག་བྱུའི་དོན། བསྣན་བྱུའི་ནོར། བསྣམ་བྱུའི་དྲིལ་ཕྱག་མཚན། བསྣར་བྱུའི་མཐུག། བསྣུན་བྱུའི་མཚོན་ནམ་རྒྱ་མ། བསྣུབ་བྱུའི་སྨྲོལ་ངན། བསྣུར་བྱུའི་དུས། བསྣོར་བྱུའི་གོ་རིམ། བསྣོལ་བྱུའི་གོ། བསྣོ་བྱུའི་ཟན།

བཙའ་བྱུའི་བུ། བཙལ་བྱུའི་ནོར། བཙག་བྱུའི་ཆུ། བཙའ་བྱུའི་སྙིང་སྡུག། བཙུམ་བྱུའི་ཁ། བཙེར་བྱུའི་གཡོག། བཙེམ་བྱུའི་གོས། བཙོ་བྱུའི་གསེར། བཙོང་བྱུའི་ཚོང་། བཙོག་བྱུའི་མཆིག། བརྩམ་བྱུའི་བྱ་བ། བརྩད་བྱུའི་ཞལ་ཆེ། བརྩིག་བྱུའི་རྡེ། བརྩི་བྱུའི་གྲངས། བརྩི་བྱུའི་ཕྱོགས།།

བརྫང་བྱུའི་པོ་ཉ། སྔོན་དུ་བརྫང་བྱུའི་ནོར། བརྫི་བྱུའི་གདན་ནམ་ཟན། རྫབ་བྱུའི་བྲོ་བ། བརྫི་བྱུའི་སྲ།།

བཞར་བྱའི་སྐྲ། བཞབ་བྱའི་ནོར། བཞུ་བྱའི་མར། བཟུར་བྱའི་ཤིང་། བཟུར་བྱའི་སྐྲ། བཞོག་བྱའི་ཤིང་། བཞོ་བྱའི་འོ་མ།། བཟར་བྱའི་ཟས། བཟབ་བྱའི་མགྲོན། བཟླ་བྱའི་སྔགས། བཟླུག་བྱའི་གཏམ། བཟེད་བྱའི་ཟས། བཟློག་བྱའི་བྱད། བཟློ་བྱའི་གཏམ། བཟོ་བྱའི་ཤིང་། ཕྱིན་ཀྱིས་བརླབ་བྱ། བརླན་བྱའི་དྲ། བརླམ་བྱའི་ཁོག་པ། བརླན་བྱའི་རྫས། བརླིང་བྱའི་མང་།།

བཤའ་བྱའི་ལུག། བཤད་བྱའི་ཆོས། བཤལ་བྱའི་རྫོད། བཤར་བྱའི་ནས། བཤང་བྱའི་སྤུབས། བཤགས་བྱའི་སྡིག། བཤམ་བྱའི་ཧྟར་སོ། བཤིག་བྱའི་རྫོང་། བཤུ་བྱའི་པགས་པ། མེར་བཤུར་བྱའི་རྫས། བཤུས་བྱའི་ཕྱུག་བཏུལ། བཤུད་བྱའི་མཐུར་རྩེས། བཤུག་བྱའི་ཆོར། བཤེར་བྱའི་ཆེག། བཤོལ་བྱའི་འགྲུལ། བཤོར་བྱའི་རི་དྭགས།།

བསང་བྱའི་དྲི་མ། བསམ་བྱའི་དོན། བསག་བྱའི་ཚོགས། བསལ་བྱའི་སྐྱོན། བསར་བྱའི་ཆས། བསབ་བྱའི་དྲིན། བསིག་བྱའི་རལ་པ། བསིར་བྱའི་མདེའུ། བསུབ་བྱའི་རྗེས། བསུམ་བྱའི་ཁ། བསུ་བྱའི་མགྲོན། བསེད་བྱའི་བལ། བསོག་བྱའི་ནོར། བསྲང་བྱའི་མདའ། བསྲབ་བྱའི་བག་ཆགས། བསྲན་བྱའི་རྐྱེན། བསྲིང་བྱའི་འཕྲིན། བསྲིང་བྱའི་ཚེ། བསྲི་བྱའི་ཟས། བསྲུབ་བྱའི་ཞོ། བསྲུང་བྱའི་སྲི། བསྲིལ་བྱའི་ཚང་མ། བསྲེ་བྱའི་རྫས། བསྲེག་བྱའི་བུད་ཤིང་། བསྲོ་བྱའི་ཚོད་མ། བསླབ་བྱའི་རིག་པ། བསླང་བྱའི་ཟས། བསླང་བྱའི་བསོད་སྙོམས། བསླན་བྱའི་ཕྱུགས། ཀྱིན་དུ་བསླང་བྱའི་ཤིང་། བསླུ་བྱའི་སྲོག། ཕྱིར་བསློག་བྱ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་འདི་རྣམས་ལ་ཚིག་ཕྲུགས་དང་སྦྱར་ནས་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་བོ་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་གཞན་དུ། བཀན་བྱ། བཀོལ་བྱ། བགམ་བྱ། བགད་བྱ། བཅར་བྱ། བཅང་བྱ། ཞེས་སོགས་སློབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲ་ཡིན་པ་རྟོགས་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་དངོས་ནི་དེ་རྣམས་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་འཆད་འགྱུར་གྱི་འཇུག་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུའང་ཤེས་པར་བྱའོ།། ཡང་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་བྱ་ཚིག་གིས་གསལ་བ་མི་དགོས་པར་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཙམ་པ། གོས་སོགས་ལ་བགོ་བ་དང་། ཏ་ལ་བཅིབ་པ། ཆང་སོགས་ལ་བཏུང་བ། སྤོས་ལ་བདུག་པ། བྱ་བ་ལ་བརྩམ་པ། ཟས་ལ་བཟའ་བ། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་བསྒྲུབ་པ་སོགས་དང་། འཆད་འགྱུར་མ་ཞིང་གི་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ། གནས་བྱ་ལ་གནས་པ། རྟ་ལ་གཞན་པ། ཡུལ་ལ་གཟུང་བ་སོགས་དང་། མོ་དང་ཤིན་ཏུ་མོའི་འཇུག་པའི་སྐབས་སུའང་དེ་འདྲ་མང་དུ་འབྱུང་བ་གོ་དགོས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་བ་ཡིག་དངོས་པོ་གཞན་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་བ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི། བཀལ་བར་བྱའོ། བཀལ་ལོ། བཀོལ་བར་བྱ། བཀོལ་ལོ། བཀན་པར་བྱ། བཀན་ནོ། བཀྲིག་པར་བྱ། བཀྲིག་གོ། ཀྱིན་པར་བྱ། བཀྱིན་ནོ། བཀྲབ་པར་བྱ། བཀྲབ་བོ། བཀྲུ་བར་བྱ། བཀྲུའོ། བཀླག་པར་བྱ། བཀླག་གོ། བསྐམ་པར་བྱ། བསྐམ་མོ། བསྐུ་བར་བྱ། བསྐུའོ། བསྐོ་བར་བྱ། བསྐོའོ། བསྐྱང་བར་བྱ། བསྐྱང་ངོ། བསྐང་བར་བྱ། བསྐང་ངོ། བསྐྱུ་བར་བྱ། བསྐྱུའོ། བསྐྱུལ་བར་བྱ། བསྐྱུལ་ལོ། བསྐོར་བར་བྱ། བསྐོར་རོ། བསྐྱོན་པར་བྱ། བསྐྱོན་ནོ། བསྐུམ་པར་བྱ། བསྐུམ་མོ། བསྐྱ་བར་བྱ། བསྐྱའོ། བསྐུར་བར་བྱ། བསྐུར་རོ། བསྐྱི་བར་བྱ། བསྐྱིའོ། བསྐྱིལ་བར་བྱ། བསྐྱིལ་ལོ། བསྐྱུར་བར་བྱ། བསྐྱུར་རོ། བསྐྱེད་པར་བྱ། བསྐྱེད་དོ། བསྐྱུན་པར་བྱ། བསྐྱུན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ། བགམ་བྱ། བགད་བྱ་སོགས་སྔར་སྨོས་པ་རྣམས་དང་གཞན་ལའང་སྦྱར་ནས། བགམ་པར་བྱ། བགམ་མོ། བགད་པར་བྱ། བགད་དོ། སོགས་རྒྱས་པར་དཔེར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་།

འདི་སྐབས། བརྐྱན། བཀྲར། བརྐྱལ་ལྷ་བུ་ནར་ལའི་མཐའ་ཅན་རྣམས་ནི་འདས་ཚིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་དག་མི་འཐོབ་པས། བརྐྱན་ནོ། བཀྲར་རོ། བརྐྱལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའི། བརྐྱན་ཏོ་ཞེས་སོགས་སུ་མི་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་བཞིན་དུ་མ་ནིང་གི་འཇུག་པའི་སྐབས་སོགས་འཆད་འགྱུར་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བའི་ཚིག་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བརྡའི་སླ་ཁའང་དེ་དག་གི་ན་ར་ལའི་མཐའ་རྟེན་གྱིས་རྗེས་སུ་འཛིན་ཏོ། ལྷ་བུ་དཔེགས་བསལ་འགར་ཞིག་ལས་ལས་ཅེར་ལ་དང་དག་མི་འཐོབ་པར་ངེས་པས་ཏོ་ཡིག་གི་སྒྲ་བརྗོད་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞིང་འདི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་འགྲུད་གཞན་རྣམས་སྦྱོར་བའི་ཚེའང་འདིས་མཚོན་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སྔོན་འཇུག་གི་མ་ནིང་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་འཇུག་པ་ནི།

མ་ནིང་གཉིས་ཀ་ད་ལྟར་ཆེད།

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། སྔོན་འཇུག་གི་མ་ནིང་གད་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེར་མ་གཏོགས་པའི་དུས་གསུམ་ལས་ད་ལྟ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འཇུག་གོ།

དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་དཔེར་བརྗོད་ན། ག་ཡིག་བདག་བྱེད་པ་པོ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལོགས་སུ་གཅོར་བ་པོ། གཅོར་བྱེད། གཅིན་གཅི་བ་པོ། གཅི་བྱེད། བར་དུ་གཅེར་བ་པོ། གཅེར་བྱེད། སྟང་དུ་གཙུར་བ་པོ། གཙུར་བྱེད། ལག་པ་གཙུ་བ་པོ། གཙུ་བྱེད། ཤིང་གཙོད་པ་པོ། གཙོད་བྱེད། རྡོ་བ་གཅོག་པ་པོ། གཅོག་བྱེད། སོ། བཙང་ངན་གཅུལ་བ་པོ། གཅུལ་བྱེད། ཙོན་གཉེར་བ་པོ། གཉེར་བྱེད། བཅའ་ཕྱིར་གཉོག་པ་པོ། གཉོག་བྱེད། སོ། ཁྲག་གཏར་བ་པོ། གཏར་བྱེད། ནོར་གཏམ་པ་པོ། གཏམ་བྱེད། ཆུ་གཏིག་པ་པོ། གཏིག་བྱེད། མགོ་གཏུམ་པ་པོ། གཏུམ་བྱེད། ཤིང་གཏུབ་པ་པོ། གཏུབ་བྱེད། ཞབས་ལ་གཏུག་པ་པོ། གཏུག་བྱེད། སེ་གོལ་གཏོག་པ་པོ། གཏོག་བྱེད། གཞན་ལ་གཏོད་པ་པོ། གཏོད་བྱེད། ནོར་གཏོང་བ་པོ། གཏོང་བྱེད། དཔེགས་པ་གཏོད་པ་པོ། གཏོད་བྱེད། སོ། ཁ་གདང་བ་པོ། གདང་བྱེད། གདུང་བ་པོ། གདུང་བྱེད། ཐུག་པ་གདུ་བ་པོ། གདུ་བྱེད། མཚོན་གདེང་བ་པོ། གདེང་བྱེད། སོ། འོག་ཏུ་གནོན་པ་པོ། གནོན་བྱེད། སོ། གཙག་བུས་གཙག་པ་པོ། གཙག་བྱེད། ཤིང་གཙུབ་པ་པོ། གཙུབ་བྱེད། གནོད་པས་གཙེར་བ་པོ། གཙེར་བྱེད། སོ། བློས་གཞིག་པ་པོ། གཞིག་བྱེད། ལམ་དུ་གཞུག་པ་པོ། གཞུག་བྱེད། ཤ་གཞུར་བ་པོ། གཞུར་བྱེད། ཕྱུག་གིས་གཞུ་བ་པོ། གཞུ་བྱེད། སོ། ཟུག་ལ་གཟར་བ་པོ། གཟར་བྱེད། གཟིར་བ་པོ། གཟིར་བྱེད། ལམ་དུ་གཟུར་བ་པོ། གཟུར་བྱེད། གཡེང་བ་པོ། གཡེང་བྱེད། གཡབ་གཡུག་གཡོབ་པ་པོ། གཡོབ་བྱེད། ཟས་གཡོ་བ་པོ། གཡོ་བྱེད། ཕོས་གཡོག་པ་པོ། གཡོག་བྱེད། མིག་གཡོར་བ་པོ། གཡོར་བྱེད། སོ། གྲལ་གཤིབས་པ་པོ། གཤིབས་བྱེད། སོ། ཆུ་གཤོ་བ་པོ། གཤོ་བྱེད། ཤིང་གཤོག་པ་པོ། གཤོག་བྱེད། ཁྲིམས་གཤོར་བ་པོ། གཤོར་བྱེད། མཆོད་པ་གཤོམ་པ་པོ། གཤོམ་བྱེད། སོ། དྲིལ་བུ་གསིལ་བ་པོ། གསིལ་བྱེད། ལུས་གསིག་པ་པོ། གསིག་བྱེད། གསུང་བ་པོ། གསུང་བྱེད། ཤིང་གསེ་བ་པོ། གསེ་བྱེད། ནོར་གསོག་པ་པོ། གསོག་བྱེད། གསོད་པ་པོ། གསོད་བྱེད། མདུང་གསོར་བ་པོ། གསོར་བྱེད། གསང་གཏམ་གསོང་བ་པོ། གསོང་བྱེད། རྒྱུད་གསོན་པ་པོ། གསོན་བྱེད། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ག་ཡིག་བྱེད་པ་པོ་བདག་ལ་ཡོད་པའི་ལས་སམ་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་ནི། གཅར་བར་བྱེད། གཅར་རོ། གཅེ་བར་བྱེད། གཅེའོ། གཅེར་བར་བྱེད། གཅེར་རོ། གཙུར་བར་བྱེད། གཙུར་རོ། གཙུ་བར་བྱེད། གཙུའོ། གཙོད་པར་བྱེད། གཙོད་དོ། གཅོག་པར་བྱེད། གཅོག་གོ། སོ། གཅུལ་བར་བྱེད། གཅུལ་ལོ། གཉེར་བར་བྱེད། གཉེར་རོ། ཞེས་སོགས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ་དཔེར་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

ག་ཡིག་གཞན་བྱ་བའི་ཡུལ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི། གཅད་བྱའི་ཤིང་། གཅི་བྱའི་ཆུ། གཅེར་བྱའི་ལྟས། གཅོག་བྱའི་རྡོ། ཉོ གཉག་བྱའི་ཐམ། གཉལ་བྱའི་སྐྱོན། གཉེར་བྱའི་དོན། ཉོ གཏད་བྱའི་ལྟས། གཏང་བྱའི་ནོར། གཏམས་བྱའི་སྡོད། གཏིགས་བྱའི་ཆུ། གཏིབ་བྱའི་སྤྲིན། གཏུབ་བྱའི་ཤིང་། གཏུམ་བྱའི་མགོ། གཏུར་བྱའི་ལྟས། གཏུག་བྱའི་ཞབས། གཏོར་བྱའི་མེ་ཏོག ཉོ གསོལ་བ་གདབ་བྱའི་ཡུལ། རྒྱས་གདབ་བྱའི་དངོས་པོ། གདབ་བྱའི་དངོས་པོ། གདགས་བྱའི་མིང་། གདབ་བྱའི་ས་བོན། གདམས་བྱའི་གྲོས། གདམ་བྱའི་ནོར། གདིང་བྱའི་ལྷན། གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན། གདུ་བྱའི་ཐུགས། མེས་གདུང་བ། སྡང་ལ་གདེག་བ། ངན་སོང་ལས་གདོན་བྱའི་སེམས་ཅན། གདོན་བྱའི་གདོན་པ། ཉོ བཞོག་བྱའི་ཤ། གཞུབ་བྱའི་མེ། གཞོར་བྱའི་དགྲ། ཉོ གཞལ་བྱའི་ཚད། གཞག་བྱའི་དངོས་པོ། གཞིག་བྱའི་དོན། གཞིབ་བྱའི་ཁྲུ་བ། གཞིལ་བྱའི་ནད། གཞིབས་བྱའི་གྲུལ། ནང་དུ་གཞུག་བྱའི་མི། གཞུར་བྱའི་དངོས་པོ། བྱེད་དུ་གཞུག་བྱའི་ལས། ལྷག་གིས་གཞུ་བྱ། གཞོམ་བྱའི་དགྲ། གཞོག་བྱའི་ཤིང་། གཞོལ་བྱའི་ལམ། ཉོ གཟར་བྱའི་ཕོས། གཟབ་བྱའི་ལས། གཟན་བྱའི་གཟན་པ། གཟད་བྱའི་ཕོས། གཟགས་བྱའི་བཟུད། གཟེར་བྱའི་བགེགས། གཟུགས་བྱའི་གཟེར་བུ། གཟུང་བྱའི་ཡུལ། ཆོས་ལ་གཟུད་བྱའི་སྐྱེ་བོ། ལམ་གཟུར་བྱ། གཟོད་བྱའི་གཟན། ཉོ གཡབ་བྱའི་གཡབ་མོ། གཡེར་བྱའི་ཡིད། གཡོ་བྱའི་ཐམ། གཡོག་བྱའི་ཕོས། གཤག་བྱའི་ཤིང་། གཤིབས་བྱའི་གྲལ། གསད་བྱའི་བགེགས། གསང་བྱའི་ལྟགས། གསིལ་བྱའི་དྲིལ་བུ། དུམ་བུར་གསིལ་བྱ། གསོ་བྱའི་བུ། ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ།།

ག་ཡིག་གཞན་བྱ་བའི་གཞི་དང་འབྲེལ་པའི་ལས་སམ་བྱ་བ་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་ནི། གཅད་པར་བྱ། གཅད་དོ། གཅི་བར་བྱ། གཅིའོ། གཅེར་བར་བྱ། གཅེར་རོ། གཅོག་པར་བྱ། གཅོག་གོ། གཉག་པར་བྱ། གཉག་གོ། གཉལ་བར་བྱ། གཉལ་ལོ། གཉེར་བར་བྱ། གཉེར་རོ། གཏད་པར་བྱ། གཏད་དོ། གཏང་བར་བྱ། གཏང་ངོ་། སོགས་རིམ་བཞིན་སྦྱར་ནས་དཔེར་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

ད་ཡིག་བདག་བྱེད་པ་པོ་ལ་འཇུག་པ་ནི། སྐལ་མས་དཀྲི་བ་པོ། དཀྲི་བྱེད། རྟ་དཀྲུ་བ་པོ། དཀྲུ་བྱེད། ཉོ གཞན་དུ་དགར་བ་པོ། དགར་བྱེད། གད་མོ་དགོད་པ་པོ། དགོད་བྱེད། ཉོ དར་དཔྱོང་བ་པོ། དཔྱོང་བྱེད། མཚན་མར་དཔྱོད་པ་པོ། དཔྱོད་བྱེད། གཏིང་དཔོག་པ་པོ། དཔོག་བྱེད། ཉོ དབྱིག་གིས་དབུར་བ་པོ། དབུར་བྱེད། རལ་གྲི་དབྱུག་པ་པོ། དབྱུག་བྱེད། པགས་པ་དབྲོལ་བ་པོ། དབྲོལ་བྱེད། ཉོ སྙིང་ནས་དམོད་པ་པོ། དམོད་བྱེད་ལ་སོགས་པའོ། ཉོ ད་ཡིག་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཀྲི་བར་བྱེད། དཀྲིའོ། དགར་བར་བྱེད། དགར་རོ། སོགས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ད་ཡིག་གཞན་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཀྲི་བྱའི་མདོས་རིས། དཀྲུ་བྱའི་རྟ། དགར་བྱའི་གནས། དགག་བྱའི་སྐྱོན། དགས་བྱའི་ཤིང་། དགལ་བྱའི་ཁལ་མ། དགབ་བྱའི་སྟོད། དགྲམ་བྱའི་ཐང་། དགང་བྱའི་བུམ་པ། དགུག་བྱའི་མགྲོན། དགོད་བྱའི་ཡི་གེ། དཀྲོལ་བྱའི་མདུད་པ། ཉོ དཔག་བྱའི་གློག་ཤུར། དཔྱང་བྱའི་དར། དཔྱད་བྱའི་ཡུལ། དཔྱར་བྱའི་སྐྱོན། ཉོ དབྲལ་བྱའི་པགས་པ། དབབ་བྱའི་ཆར། དབྲི་བྱའི་གྲངས། དབྱི་བྱའི་རི་མོ། དབྱུང་བྱའི་ཚེར་མ། དབུག་བྱའི་ཤིང་། དབུལ་བྱའི་ལྟས། དབུབ་བྱའི་ཁྲིམ། དབུབ་བྱའི་གདུགས། དབྱུག་བྱའི་རལ་གྲི། དབུར་བྱའི་རས། དབྱེ་བྱའི་ཁ། དཔོ་བྱའི་ཆུ། དབྲོག་བྱའི་ནོར། དཔོག་བྱའི་ལུང་། དམད་བྱའི་ཉམ། ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ།།

ད་ཡིག་གཞན་བྱ་བ་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དཀྲི་བར་བྱ། དཀྲིའོ།། དཀྲུ་བར་བྱ། དཀྲུའོ།། དགར་བར་བྱ། དགར་རོ། དགག་པར་བྱ། དགག་གོ། དགལ་བར་བྱ། དགལ་ལོ། དཀྲོལ་བར་བྱ། དཀྲོལ་ལོ། སོགས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་རྟོགས་པར་བྱའོ།།

མ་ནིང་གི་སྔོན་འཇུག་གཉིས་པོ་དེ་བཤད་མ་ཐག་པའི་བདག་གཞན་གཉིས་པོ་དེར་མི་གཏོགས་པའི་དུས་ད་ལྟ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། བྱེད་པ་པོ་བདག་དང་འབྲེལ་པའི་བྱེད་པའི་ཚིག་གི་དཔེར་བརྗོད་པ་དེ་རྣམས་ཉིད་ཚིག་གྲོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེའང་དཔེར་ན། གཙང་བར་བྱེད། གཙང་ངོ། དཀྲི་བར་བྱེད། དཀྲི་འོ།།

ལྟ་བུ་ད་ལྟ་བའི་སྒྲ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གཟུང་བར་བྱ། གཟུང་ངོ། དགང་བར་བྱ། དགང་ངོ། ལྟ་བུ་གཞན་གྱི་སྒྲ་ལའང་དེ་དང་ཞེད་མཚུངས་ཡོད་པས་སྦྱར་སྟབས་མཚུངས་ཀྱིས་བདག་གཞན་དུ་ཕྱེས་ཕྱེ་བའི་བདག་སྐྱའི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་ནས་བརྗོད་ཟིན་པས་འདིར་ནི་དོན་གྱིས་བདག་བྱེད་པའི་ཚིག་ཡིན་ཡང་གཞན་གྱི་སྒྲ་ལ་དེ་དང་ཞེས་མཚུངས་སྦྱར་རྒྱུ་མེད་པས་གོང་སློས་བདག་སྐྱའི་ཁོངས་སུ་སྡུད་པར་མི་འོས་པའི། གཙང་བྱིན་སྣང་ངོ། གཙང་བཞིན་པའོ།། དཀྲི་ཡིན་འདུག་གོ། དཀྲི་བཞིན་པའོ།། ལྟ་བུ་སྔར་སློས་པའི་བདག་སྐྱའི་བྱེད་ཚིག་དེ་རྣམས་ཉིད་བརྗོད་ཚུལ་ཚིག་གྲོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པས་དཔེར་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་སྔོན་འཇུག་གི་མོ་ཡིག་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་འཇུག་པ་ནི།

མོ་ནི་བདག་ད་མ་འོངས་ཕྱིར།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ།

སྔོན་འཇུག་གི་མོ་ཡིག་འ་ནི། དངོས་པོ་བདག་དང་། དུས་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་དག་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འཇུག་གོ།

དེ་ལ་བདག་བྱེད་པ་པོ་ལ་འཇུག་པ་ནི། སྐྱོད་པ་འཁྱལ་བ་པོ། འཁྱལ་བྱེད། ཁྱུར་འཁྱུར་བ་པོ། འཁྱུར་བྱེད། ལུས་ལ་འཁྱུད་པ་པོ། འཁྱུད་བྱེད། ཐག་པས་འཁྱིག་པ་པོ། འཁྱིག་བྱེད། གཞན་དུ་འཁྱེར་བ་པོ། འཁྱེར་བྱེད། གནས་སུ་འགྲུ་བ་པོ། འགྲུ་བྱེད། བྲོ་འབྲུབ་པ་པོ། འབྲུབ་བྱེད། ལམ་དུ་འབྲིད་པ་པོ། འབྲིད་བྱེད། ཤིང་ལ་འབྲིལ་བ་པོ། འབྲིལ་བྱེད། ཆགས་པས་འབྲིག་པ་པོ། འབྲིག་བྱེད། དྲི་མ་འབྲུད་པ་པོ། འབྲུད་བྱེད། ཁྲིམ་ལ་འཁྲིན་པ་པོ། འཁྲིན་བྱེད། ༈ གྲུ་འགམས་པ་པོ། འགམས་བྱེད། འགུགས་པ་པོ། འགུགས་བྱེད། སྣོད་འགེངས་པ་པོ། འགེངས་བྱེད། མགོ་འགེམས་པ་པོ། འགེམས་བྱེད། འགོག་པ་པོ། འགོག་བྱེད། འགོད་པ་པོ། འགོད་བྱེད། འོད་འགྱེད་པ་པོ། འགྱེད་བྱེད། གསུལ་འགྱེད་པ་པོ། འགྱེད་བྱེད། ཕྱིན་དུ་འཁྱོག་པ་པོ། འཁྱོག་བྱེད། ཚ་འགྲིམ་པ་པོ། འགྲིམ་བྱེད། མདུད་པ་འགྲོལ་བ་པོ། འགྲོལ་བྱེད། ༈ ཆོས་འཆད་པ་པོ། འཆད་བྱེད། ཉེས་པ་འཆབ་པ་པོ། འཆབ་བྱེད། གནས་འཆའ་བ་པོ། འཆའ་བྱེད། འཆང་བ་པོ། འཆང་བྱེད། ཁྲིམས་འཆའ་བ་པོ། འཆའ་བྱེད། ཞགས་པས་འཆིང་བ་པོ། འཆིང་བྱེད། ༈ དལ་གྱིས་འཆུ་བ་པོ། འཆུ་བྱེད། ཁས་འཆེ་བ་པོ། འཆེ་བྱེད། ལས་འཆོལ་བ་པོ། འཆོལ་བྱེད། རྒྱུད་འཆོས་པ་པོ། ཆོས་བྱེད། ༈ བྲེའམ་ཚད་ཀྱིས་འཇལ་བ་པོ། འཇལ་བྱེད། ཁྲུ་བ་འཇིབ་པ་པོ། འཇིབ་བྱེད། མཆོད་རྟེན་འཇིག་པ་པོ། འཇིག་བྱེད། གོས་ལ་འཇུ་བ་པོ། འཇུ་བྱེད། ནང་དུའང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་པོ། འཇུག་བྱེད། ཐབས་ཀྱིས་འཇུན་པ་པོ། འཇུན་བྱེད། སྣང་དུ་འཇུར་བ་པོ། འཇུར་བྱེད། འོ་མ་འཇོ་བ་པོ། འཇོ་བྱེད། གནས་སུ་འཇོག་པ་པོ། འཇོག་བྱེད། ཤིང་འཇོག་པ་པོ། འཇོག་བྱེད། དགྲ་འཇོམས་པ་པོ། འཇོམས་བྱེད།

དགྲ་ལ་འཐབ་པ་པོ། འཐབ་བྱེད། ཕྱེ་མར་འཐག་པ་པོ། འཐག་བྱེད། ཟས་ལ་འཐུ་བ་པོ། འཐུ་བྱེད། དུམ་བུར་འཐུབ་པ་པོ། འཐུབ་བྱེད། ཆུ་འཐུང་བ་པོ། འཐུང་བྱེད། སྣན་བུ་འཐུ་བ་པོ། འཐུ་བྱེད། ཐག་པས་འཐེན་པ་པོ། འཐེན་བྱེད། ཤ་འཐོག་པ་པོ། འཐོག་བྱེད། ཚ་འཐོར་བ་པོ། འཐོར་བྱེད། ༈ སྐྱི་མ་འདག་པ་པོ། འདག་བྱེད། ཉེར་འདམ་པ་པོ། འདམ་བྱེད། འདུན་པ་པོ། འདུན་བྱེད།

འདུད་པ་པོ། འདུད་བྱེད། འདུལ་བ་པོ། འདུལ་བྱེད། འདུ་བ་པོ། འདུ་བྱེད། འདེགས་པ་པོ། འདེགས་བྱེད། རྗེས་སུ་འདེད་པ་པོ། འདེད་བྱེད། འདེབས་པ་པོ། འདེབས་བྱེད། སྣོད་དུ་འདོགས་པ་པོ། འདོགས་བྱེད། ཕྱིར་འདོན་པ་པོ། འདོན་བྱེད། གདམས་ངག་འདོམས་པ་པོ། འདོམས་བྱེད། ཡོམ་པའམ་དྲི་མ་འདོར་བ་པོ། འདོར་བྱེད། དྲ་བ་འདྲལ་བ་པོ། འདྲལ་བྱེད། ཁ་སྐད་འདྲི་བ་པོ། འདྲི་བྱེད། ནོར་གྱིས་འདྲིད་པ་པོ། འདྲིད་བྱེད། ཤིང་འདྲུད་པ་པོ། འདྲུད་བྱེད། ཁྲུང་འདྲུབ་པ་པོ། འདྲུབ་བྱེད། སྦྲ་འདྲིག་པ་པོ། འདྲིག་བྱེད། གནས་ནས་འདྲེན་པ་པོ། འདྲེན་བྱེད།

ཕྱིར་འཕྱུལ་བ་པོ། འཕྱུལ་བྱེད། མདའ་འཕེན་པ་པོ། འཕེན་བྱེད། དར་འཕྱར་བ་པོ། འཕྱར་བྱེད། གཞན་ལ་འཕྱ་བ་པོ། འཕྱ་བྱེད། ཐལ་བ་འཕྱག་པ་པོ། འཕྱག་བྱེད། ནོར་འཕྲོག་པ་པོ། འཕྲོག་བྱེད།

ལས་ལ་འབད་པ་པོ། འབད་བྱེད། སྦྲ་འབབ་བ་པོ། འབབ་བྱེད། ཤིང་འབིགས་པ་པོ། འབིགས་བྱེད། ནོར་འབུལ་བ་པོ། འབུལ་བྱེད། ཁྲིམ་འབུབ་པ་པོ། འབུབ་བྱེད། དུང་དམ་རྒྱུང་འབུད་པ་པོ། འབུད་བྱེད། ཚར་འབེབས་པ་པོ། འབེབས་བྱེད། གདམས་ངག་འབོགས་པ་པོ། འབོགས་བྱེད། མིང་ནས་འབོད་པ་པོ། འབོད་བྱེད། ཕྱིར་འབོར་བ་པོ། འབོར་བྱེད། རི་མོ་འབྲིད་པ་པོ། འབྲིད་བྱེད། གནས་ནས་འབྱིན་པ་པོ། འབྱིན་བྱེད། ཆོན་འབྲུག་པ་པོ། འབྲུག་བྱེད། སྦྲ་འབྲེད་པ་པོ། འབྲེད་བྱེད། འབྲེད་ད་པོ། འབྲེ་བྱེད། སྦུས་འབྲོག་པ་པོ། འབྲོག་བྱེད། རྒྱ་འབྱོ་བ་པོ། འབྱོ་བྱེད། ས་ལ་འབྲུད་པ་པོ། འབྲུད་བྱེད། སྤྲངས་འབྲིད་པ་པོ། འབྲིད་བྱེད། ཡི་གེ་འབྲི་བ་པོ། འབྲི་བྱེད། མཚང་འབྲུ་བ་པོ། འབྲུ་བྱེད། ཁྲུང་བུ་འབྲུད་བ་པོ། འབྲུད་བྱེད། རྗེས་སུ་འབྲེང་བ་པོ། འབྲེང་བྱེད།

ཕྱག་འཚལ་བ་པོ། འཚལ་བྱེད། སྦྱིན་པ་འཚབ་པ་པོ། འཚབ་བྱེད། ཆུ་འཚག་པ་པོ། འཚག་བྱེད། ཉིལ་འཚེར་བ་པོ། འཚེར་བྱེད། ཐམ་འཚེད་པ་པོ། འཚེད་བྱེད། གཞན་ལ་འཚེ་བ་པོ། འཚེ་བྱེད། ནོར་འཚོལ་བ་པོ། འཚོལ་བྱེད། ཚོང་འཚོང་བ་པོ། འཚོང་བྱེད། ཕྱུག་འཚོ་བ་པོ། འཚོ་བྱེད། རྡོ་བས་འཚོག་པ་པོ། འཚོག་བྱེད། ལུས་འཚོ་བ་པོ། འཚོ་བྱེད། ཛ དངོས་པོ་འཛིན་པ་པོ། འཛིན་བྱེད། སྣོད་དུ་འཛུད་པ་པོ། འཛུད་བྱེད། ཙང་འཛུག་པ་པོ། འཛུག་བྱེད། ཁྲང་དུ་འཛུལ་བ་པོ། འཛུལ་བྱེད། སྣོད་འཛེད་པ་པོ། འཛེད་བྱེད། ཁྲིན་དུ་འཛོག་པ་པོ། འཛོག་བྱེད། ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་བཀོད་པ་རྣམས་ནི་ཡོང་སྦྱོར་ལྟར་གང་ཞིག་ལས་སམ་བྱ་བ་དེ་ལས་ངེས་པར་ཐ་དད་པར་གྱུར་པའི་བདག་བྱེད་པ་པོའི་ཚིག་སྟེ། འདིར་བརྟན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་དངོས་ཡིན་ལ། ཞར་ལས་གང་ཞིག་ལས་སམ་བྱ་རྒྱུ་དེ་དང་ཐ་མི་དད་པ་ལྟར་སྣང་བའི་བྱེད་པ་པོའི་ཚིག་རྣམས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་འདས་ལྡུལ་ཙམ་དུ་ཤེས་དགོས་ཏེ།

དཔེར་ན། རྟེན་ལ་འཁར་བ་པོ། འཁར་བྱེད། ངག་འཁྲུན་པ་པོ། འཁྲུན་བྱེད། གདན་ལ་འཁོད་པ་པོ། འཁོད་བྱེད། འཁོར་བར་འཁོར་བ་པོ། འཁོར་བྱེད། ལུས་འཁྱུར་བ་པོ། འཁྱུར་བྱེད། ཡུལ་དུ་འཁྱམས་པ་པོ། འཁྱམས་བྱེད། ཀྱུར་བར་འཁྱུག་པ་པོ། འཁྱུག་བྱེད། གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་པོ། འཁྱིལ་བྱེད།

རྒྱུད་འགྲིང་བ་པོ། འགྲིང་བྱེད། རྟོག་པ་འགྱུ་བ་པོ། འགྱུ་བྱེད། གནས་འགྱུར་བ་པོ། འགྱུར་བྱེད། ཁྱིམ་དུ་འགྲིམ་པ་པོ། འགྲིམ་བྱེད། ལམ་དུ་འགྲོ་བ་པོ། འགྲོ་བྱེད།

འཆག་སར་འཆག་པ་པོ། འཆག་བྱེད། ཤར་ནས་འཆར་བ་པོ། འཆར་བྱེད། འཆི་བ་པོ། འཆི་བྱེད། འཇུག་པ་པོ། འཇུག་བྱེད། བྱིར་འཐོན་པ་པོ། འཐོན་བྱེད། ༈ མྱ་ངན་འདའ་བ་པོ། འདའ་བྱེད། ཚོགས་སུ་འདུ་བ་པོ། འདུ་བྱེད། རྟེན་ལ་འདུག་པ་པོ། འདུག་བྱེད། ལྡིངས་སུ་འདེད་བ་པོ། འདེད་བྱེད། སྣོ་འདོག་པ་པོ། འདོག་བྱེད།

གནས་ལས་འཕག་པ་པོ། འཕག་བྱེད། འཕར་བ་པོ། འཕར་བྱེད། གནམ་དུ་འཕུར་བ་པོ། འཕུར་བྱེད། གོང་དུ་འཕོ་བ་པོ། འཕོ་བྱེད། ལྡིངས་སུ་འཕྱན་པ་པོ། འཕྱན་བྱེད། ཁང་མེད་འཕྱེ་བ་པོ། འཕྱེ་བྱེད། ནམ་མཁར་འཕྱོ་བ་པོ། འཕྱོ་བྱེད།

སར་འབབ་པ་པོ། འབབ་བྱེད། རང་ཉིད་འབར་བ་པོ། འབར་བྱེད། འབྱུང་བ་པོ། འབྱུང་བྱེད། འབྱོན་པ་པོ། འབྱོན་བྱེད། གཞན་དུ་འབྲོལ་བ་པོ། འབྲོལ་བྱེད། རྗེས་སུ་འབྲང་བ་པོ། འབྲང་བྱེད། འབྲོས་པ་པོ། འབྲོས་བྱེད།

འཛུལ་བ་པོ། འཛུལ་བྱེད། བཞིན་འཛུམ་པ་པོ། འཛུམ་བྱེད། ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།། དེའང་དཔེར་ན་འཁོར་བར་འཁོར་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། འཁོར་བ་པོའམ་འཁོར་བྱེད་ཀྱང་འཁོར་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་དེར་སེམས་ཅན་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མི་དམིགས་པས་བྱེད་པོ་དང་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཆ་ནས་འཁོར་བ་པོའམ་འཁོར་བྱེད་ཅེས་འ་འཕུལ་ཅན་དུ་ཀློག་པ་ཡིན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ནི་དེ་ལྟར་ཀློག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རྫ་མཁན་གྱིས་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་ཚེ་སྒྲ་ལྡོག་ནས་འཁོར་བ་བྱེད་པ་པོ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་དེ་མི་བརྗོད་པར་འཁོར་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་ཙམ་བརྗོད་པའི་ཚེ་བྱེད་པོ་དང་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་ཐ་མི་དད་པའི་དབང་གིས་རྫ་མཁན་གྱི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། དེས་མཚོན་ནས་བརྗོད་བྱའི་གནས་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་ཐོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་རྣམས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་དགོས་སོ།

ཐོན་འཇུག་མི་ཤིག་བདག་དང་འབྲེལ་པའི་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་ནི། སྐྱུད་པ་འཁལ་བར་བྱེད། འཁལ་ལོ། འཁྱུར་བར་བྱེད། འཁྱུར་རོ། འཁྱུད་པར་བྱེད། འཁྱུད་དོ། འཁྱིག་པར་བྱེད། འཁྱིག་གོ། འཁྱེར་བར་བྱེད། འཁྱེར་རོ། འཁྲབ་པར་བྱེད། འཁྲབ་བོ། འཁྲིད་པར་བྱེད། འཁྲིད་དོ། འཁྲོལ་བར་བྱེད། འཁྲོལ་ལོ། འཁྲིག་པར་བྱེད། འཁྲིག་གོ། འཁྲུད་པར་བྱེད། འཁྲུད་དོ། འཁྲེན་པར་བྱེད། འཁྲེན་ནོ། འགམ་པར་བྱེད། འགམ་མོ། འགུགས་པར་བྱེད། འགུགས་སོ།། ཞེས་སོགས། ཐ་མ་བཞིན་ཐམས་ཅད་ལ་རིག་འགྲེ་བར་བྱའོ།།

ཐོན་འཇུག་གི་མི་ཤིག་ཕྱིར་བཤད། བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བས་མ་བསྡུས་པའི་དུས་ད་ལྟ་བར་འཇུག་པ་ནི། མ་ཞིང་གི་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་ངཤད་པ་ཕྲར་སྦྱོར་མ་ཐག་པའི་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་གཉིས་ཀའི་བྱེད་ཚིག་རྣམས་ལ་ཚིག་གྲོགས་ཀྱིས་བསྐྱུར་བ། སྐྱུད་པ་འཁལ་བཞིན་པ། འཁལ་གྱིན་སྣང་། འཁྱུར་བཞིན་པ། འཁྱུར་གྱིན་སྣང་། འཁྱུད་བཞིན་པ། འཁྱུད་གྱིན་འདུག་སོགས་དང་། འཁར་བཞིན་པ། འཁར་གྱིན་འདུག། འཁྱུན་བཞིན་པ། འཁྱུན་གྱིན་འདུག། འཁོད་བཞིན་པ། འཁོད་ཀྱིན་སྣང་། སོགས་ཟླ་མ་བཞིན་རྒྱས་པར་སྦྱར་ནས་རྟོགས་པར་བྱའོ།།

ཐོན་འཇུག་གི་མི་ཤིག་ཕྱིར་བཤད་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བས་མ་བསྡུས་པའི་དུས་མ་འོངས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་བྱེད་པོ་གཞན་མེད་པ་དང་རགས་པར་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་དུ་མི་སྣང་བའི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཚིག་རྣམས་ཏེ།

དཔེར་ན། ཁྱིམ་ལ་འཁར་བར་འགྱུར། གཞན་དུ་འཁྱུར་བར་འགྱུར། ཡུལ་དུ་འཁྱམ་པར་འགྱུར། འོད་འཁྱིམས་པར་འགྱུར། ཆུ་འཁྱིལ་བར་འགྱུར། གོས་ལ་འཁྲི་བར་འགྱུར། གཡོག་ཏུ་འཁྱོལ་བར་འགྱུར། རང་བཞིན་འཁྲུན་པར་འགྱུར། བག་འཁུམས་པར་འགྱུར། གཡ་གྱིས་འགུ་བར་འགྱུར། ཐོག་འཁྲུག་པར་འགྱུར། ཁྲི་མ་འཁྲུ་བར་འགྱུར། སྐྱ་འབྱུང་བར་འགྱུར། ལུས་ལ་འཁྲིམ་པར་འགྱུར། འཁོར་བར་འཁོར་བར་འགྱུར།

གདན་ལ་འཁོད་པར་འགྱུར། ཁྲིན་དུ་འཁོར་བར་འགྱུར། ཤིང་འཕྱུག་པར་འགྱུར། ལུས་འཁྱུར་བར་འགྱུར། རྒྱ་མཚོ་འཁྱིམ་པར་འགྱུར། གནམ་སུ་འཁྱིལ་བར་འགྱུར། རོལ་མོ་འཁྲོལ་བར་འགྱུར། སོགས་དང་།

དེ་བཞིན་དུ། འགག། འགས། འགྲིམ། འགྲིབ། འགྲིལ། འགུལ། འགུམས། འགྱུ། འགྱུར། འགྲུབ། འགྲུས། འགྲོལ། འགྲེ། འགོ། འགྲོ།

འཆར། འཆད། འཆག། འཆབ། འཆི། འཆུས།

འཇགས། འཇིག། འཇུ། འཇུག། འཇོ།

འཐོན། འཐོབ། ཐོ འདའ། འདག། འདུ། འདུག། འདོང་།

འཕར། འཕག། འཕྱན། འཕྱང་། འཕྱད། འཕྱེ། འཕྱུག། འཕྱི། འཕྱོ། འཕྲོ།

འབབ། འབུམ། འབུར། འབུང་། འབྲུལ། འབྲང་། འབྱིང་། འབྱི། འབྲི། འབྲིམ། འབྱུང་། འབྱེད། འབྱེར། འབྱོངས། འབྱོར། འབྲོས།

འཚོལ། འཚོ། འཚོག། ཙོ འཛག། འཛུར། འཛོམ། ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་ལའང་འགའ་ཞིག་ནི་ཚིག་གྲོགས་སམ་བྱ་ཚིག་གིས་གསལ་མི་དགོས་པར་སྐབས་འདིའི་དཔེར་བརྗོད་དུ་རུང་བ། དཔེར་ན། འགག། འགྱུར། འགྲུབ། འདུ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་དག་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་པ་ཡིན་ན། དགག། བསྒྱུར། བསྒྲུབ། བསྡུ་ལྟ་བུ་ཞེས་སྦྱོར་བཞིན་འཐོབ་ཅིང་། བྱེད་པ་དང་ལྟ་བ་བརྗོད་ན། འགོག་པར་བྱེད། འགྱུར་བར་བྱེད། འགྲུབ་པར་བྱེད་སོགས་ཐོབ་པས་འབྲེལ་གཞི་མེད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ནི་ཚིག་གྲོགས་སམ་བྱ་ཚིག་དང་བཅས་པས་འདི་སྐབས་ཀྱི་དཔེར་རུང་བ། དཔེར་ན། འཁྲུན། འཆག། འདག། ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་འཁྲུན་པར་འགྱུར། རང་ཉིད་འཆག་པར་འགྱུར། རང་འདག་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་ལྟ་བུར་སྦྱར་ན་བྱེད་པོ་གཞན་མི་མངོན་པ་སོགས་གསལ་བའི་ངག་ཏུ་འགྱུར་བས་སྐབས་འདིའི་དཔེར་རུང་ཞིང་། གཞན་དུ་དེ་རྣམས་ཚིག་གྲོགས་མེད་པ་ཉིད་བྱ་ཚིག་ཕྱི་ཚམ་དུ་བྱས་པས་དཔེར་མི་རུང་བ་དང་། ནད་ཀྱིས་འཁྲུན་པར་བྱེད། རྐང་པས་འཆག་པར་བྱེད། འདག་ཆལ་གྱིས་འདག་པར་བྱེད། སོགས་སྦྱར་ནའང་མི་རུང་བ་ལྟ་བུར་ཞིབ་མོར་བྱེ་བྲག་ཕྱེ་ནས་རྟོགས་དགོས་ཤིང་། འདིར་ནི་སོ་སོའི་དཔེར་བརྗོད་རྒྱས་པར་འགོད་པ་ཡི་གེ་འཇིགས་པས་སྤྲོས་པ་སྐྱུང་ངོ་།།

འདིར་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ། མོ་ནི་བདག་དང་མ་འོངས་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡོད་ཅིང་འགྲེལ་བྱེད་ཕྲ་མ་རྣམས་ལའང་དོགས་པ་མ་ཤར་སྣང་། དེ་ནི་འདིར་བསྟན་གྱི་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་བཞིན་མ་ཕྱིན་པས་ནོངས་ཏེ། བདག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་མ་བསྟན་པའི་ད་ལྟ་བའི་ཚིག་འ་འཕུལ་ཅན་མང་དུ་ཡོད་པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་དགོས་པ་མ་ཤེས་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་གཞུང་དེ་ལྟར་བཀླགས་པ་གཞུང་གི་བསྟན་བྱ་མ་རྫོགས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བས་ཡིག་ནོར་བརྒྱུད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དཀྲུགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་གཟུང་བར་བྱའོ།།

བཞི་པ་སྟོན་འཇུག་གི་ཤིན་ཏུ་མོ་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་འཇུག་པ་ནི།

ཤིན་ཏུ་མོ་ནི་མཉམ་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། སྟོན་འཇུག་གི་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་ནི་སྔར་བཤད་པའི་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པ་སྟེ་མཚུངས་པ་ཉིད་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འཇུག་གོ། དེས་ན་དཔེར་བརྗོད་ཀྱང་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་ལ་སོ་སོར་མི་དགོས་པས་ཅི་རིགས་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དགོད་ན།

མཁས་པར་བྱས། མཁས་པ། མཁས་པར་བྱེད། མཁས་བྱ། མཁས་པར་བྱ། མཁས་པར་གྱུར། མཁས་བཞིན་པ། མཁས་པར་འགྱུར།

ལྷ་བུ་ཀུན་ལ་སྦྱར་ཏེ། མཁང་། མཁྲང་། མཁྱེན། འཁྲིགས། མཁོ། སྙོ མགར། མགུ། མགྱོགས།

མངའ། མངག། མངགས། མངོན། སྙོ མཆི། མཆིས། མཆེད། མཆོད། སྙོ མཇལ། སྙོ མཉན། མཉམ། མཉེས། མཉེན། མཉེ།

མཐུན། མཐུད། མཐོ། མཐོལ། མཐོང་། སྙོ མདུད། སྙོ མནན། མནར། མཚུངས། མཚོན། སྙོ མཛད། མཛའ། མཛངས། མཛེས། ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ།། དེར་ཡང་མངགས་དང་མཆིས་སོགས་འདས་ཚིག་ལ་ཕྱུད་པར་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་རྗེས་འཇུག་གི་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྔོན་འཇུག་མ་ཡིག་གི་འཇུག་པ་མི་མཉམ་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་པ་དང་། དེའི་འཇུག་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པའོ།། དང་པོ་ལ་གཞུང་དོན་འཐད་པ་དང་བཅས་ནས་བཤད་པ་དང་། གཞན་གྱི་ནོར་བ་འགོག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། ཕྱིར་རྟགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། ནང་གསེས་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི།

རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ལ། ཕོ་མོ་མ་ནིང་གསུམ་དུ་དབྱེ།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་ག་ང་ད་ན་བ་མ་འ་ར་ལ་ས་སྟེ་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ལའང་ཕོ་མོ་མ་ནིང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བར་བྱའོ།། ཞེས་སོ།།

དེ་ལ་ཕོ་ནི་ག་ད་བ་ས་བཞིའོ།།

མོ་ནི་ང་མ་འ་གསུམ་མོ།།

མ་ནིང་ནི་ན་ར་ལ་གསུམ་མོ།།

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཙམ་ཤེས་ཤི་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་ལ་ཕོ་མོ་མ་ནིང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་རྗེས་འཇུག་དེ་ཉིད་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གང་ལ་ཞུགས་པ་ལས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གདངས་དྲག་ཞན་བར་མར་འགྱུར་བའི་ཆ་ནས་བཞག་དགོས་ཏེ།

ཕོ་གསུམ་མོ་གཉིས་མ་ནིང་གསུམ། དྲག་ཞན་བར་མ་གསུམ་དུ་འཇུག།

ཅེས་གཞུང་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སོ།། དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཚེ་མིང་གཞི་གང་གི་མཐར་ཡང་རུང་ག་ད་བ་ས་རྣམས་ཞུགས་པ་སྒྲ་དྲག་པ་དང་། ང་མ་འ་རྣམས་ཞུགས་པ་སྒྲ་ཞན་པ་དང་། ན་ར་ལ་རྣམས་ཞུགས་པ་སྒྲ་བར་མར་འགྱུར་བ་ཞིབ་མོའི་བློས་བརྟགས་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དེའང་བརྗོད་པ་ལྷབ་ལྷིབ་མ་ཡིན་པར་ཡི་གེའི་སྐྱེ་གནས་བྱེད་རྩོལ་སོགས་དང་མཐུན་པར་ཐུར་ཕྱིན་པར་བཀླགས་པ་ལས་སོ།།

འདིར་ཁ་ཅིག་ཕོ་གསུམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གིས་སྒྲའི་འཇུག་པ་ཙམ་བསྟན་གྱི་རྟགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གཙོ་བོར་མིང་མཐའ་འདྲེན་ཚུལ་སོགས་ལས་ངེས་དགོས་སོ། སྙམ་པ་སྲིད་ཀྱང་། གཞུང་དེས་སྒྲ་འཇུག་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པར་གྲུབ་སྟེ། རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྒྲའི་འཇུག་པ་ལ་ལྟོས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་ཙམ་རྟགས་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིང་མཐའ་འདྲེན་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་རྟགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་རྣམས་རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་ལ་ལྟོས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྗེས་འཇུག་དེ་རྣམས་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དེའི་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།

ཕོ་ལ་སྐྱེས་བུ་རབ་འབྲིང་གསུམ། མོ་ལ་མོ་དང་ཤིན་ཏུ་མོ།

མ་ནིང་འགྱུར་དང་མཚན་གཉིས་དང་། མཚན་མེད་དག་དང་གསུམ་དུ་འདོད།

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྫོགས་འཇུག་ལ་རྟགས་གསུམ་དུ་ཕྱེས་པ་དེ་ལ་སླར་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་སྟེ། ཕོ་ལ་སྐྱེས་བུ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་དང་། མོ་ལ་མོ་ཙམ་དང་ཤིན་ཏུ་མོ་གཉིས་དང་། མ་ནིང་ལ་འགྱུར་བ་མ་ནིང་མཚན་གཉིས་མ་ནིང་མཚན་མེད་མ་ནིང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བར་འདོད་དོ། ། ཞེས་སོ། །

དེའང་རྫོགས་འཇུག་གི་ཕོ་ག་ཡིག་ལ་ཡང་འཇུག་ས་ཡིག་ཞུགས་པ་ནི་རྫོགས་འཇུག་རང་སྟོབས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་སྒྲ་དག་པའི་དག་པར་འགྱུར་བས་སྐྱེས་བུ་རབ་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་རྫོགས་འཇུག་བ་ལ་ས་ཡིག་ཞུགས་པ་ནི་སྒྲ་དག་པའི་འབྲིང་དུ་འགྱུར་བས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་པོའོ། །

ག་བ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཡང་འཇུག་མ་ཞུགས་པ་དང་ས་དའི་མཐའ་རྣམས་ནི་སྒྲ་དག་པའི་ཞན་པར་གྱུར་བས་སྐྱེས་བུ་ཐ་མའོ། །

མོ་ཡིག་ང་མ་གཉིས་ལ་ཡང་འཇུག་ཞུགས་པ་ནི་སྒྲ་ཞན་པའི་དག་པར་འགྱུར་བས་མོ་ཙམ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་ཡང་འཇུག་མ་ཞུགས་པ་དང་འ་ཡིག་གི་མཐའ་རྣམས་ནི་སྒྲ་ཤིན་ཏུ་ཞན་པར་འགྱུར་བས་ཤིན་ཏུ་མོའོ། །

མ་ནིང་གི་ཡི་གེ་ན་ར་ལ་གསུམ་ནི་མིང་གཞིའི་ཕོ་ཡིག་གི་མཐར་ཡང་འཇུག་ཡོད་མེད་གང་རུང་དང་མོ་ཡིག་གི་རྗེས་སུ་ཡང་འཇུག་མེད་པར་ཞུགས་པའི་ཚེ་ནི་སྒྲ་དང་པོའི་དག་པ་ཞན་པར་འགྱུར་བས་འགྱུར་བ་མ་ནིང་དང་། མིང་གཞིའི་མོ་ཡིག་གི་མཐར་ཞུགས་ཤིང་ཡང་འཇུག་དང་བཅས་པར་གྱུར་པའི་ཚེ་ནི་སྒྲ་བར་མ་ལས་དག་ཞན་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བས་མ་ནིང་མཚན་གཉིས་པ་དང་། མིང་གཞི་མ་ནིང་གི་མཐར་ཞུགས་པའི་ཚེ་ཡང་འཇུག་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་རུང་སྒྲ་བར་མ་ཙམ་ལས་དག་ཞན་གང་དུའང་མ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་མཚན་མེད་མ་ནིང་ངོ་། །

དེ་ལྟར་རྟོགས་རྣམ་འབྱེད་བྱེད་ཡུལ་ཀུང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱི་རྟོལ་འདི་ནི་འགྱུར་མའི་བུ་བཞིན་དུ་ཡུ་ཐིག་ཡོད་རེས་པར་འགྱུར་སྙམ་ན། སྔར་ཕྱིར་དབང་རྣམས་ཀྱི་ངག་བའི་རྒྱ་མཚན་སྨྲས་པ་བཞིན་དུ་གཞུང་འདི་ཉིད་ལས། དག་པ་གསུམ་ནི་ནང་སྐྱེད་དམ། ཞེས་སོགས་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འདིའི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་པོར་གསུངས་པ་ཉིད་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པས་ཡིད་རྟོན་དུ་རུང་བར་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། སྔ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་གི་དགོས་བསྟན་གསལ་བ་རྣམས་རང་རང་གི་བློ་ཡིས་བཤད་ཀྱིས་འབྱེད་ནས་གང་འདོད་གཏོལ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཞུགས་ཏེ་སྒྲ་ལྟོགས་ཀྱི་སྦྱོང་བར་དོན་མུག་ཚོན་དུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་དེ་བས་ཀྱང་སུ་ཐིག་ཡོད་རེས་པར་འགྱུར། རིགས་པར་བསམ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་འགོག་པ་ནི། རྫོགས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའི་སྐབས་འདིར་འབྱེད་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་མང་ཡང་སྦྱོར་སྒྲ་དང་སྦྱར་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་གི་སྒྲིང་བ་ཡལ་ཆེར་མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་ཤས་ཆེ་བར་མཐོང་སྟེ། འོན་ཀྱང་དེ་རྣམས་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་ཅིང་སུན་འབྱིན་པ་ནི་ཡི་གེའི་ལས་སུ་ཆེ་ཞིང་དགོས་པའང་ཆེར་མེད་པས་བཞག་ལ། སྔོ་གསལ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་སུ་མི་རུང་བའི་མཚང་འགའ་ཞིག་འཆད་འགྱུར་རྣམས་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཀྱི་འདིར་ཡང་ཕྱོགས་ཙམ་སྨོས་ན། ཕྱིར་ཐོང་བློས་ལྟར་སྐབས་འདིའི་ཕྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྟགས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་སྐབས་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་རྒྱས་པ་ལ་དེའི་ཕོ་བ་ངེས་ཙམ་སྟོང་བར་རྟགས་འགའ་ཞིག་མེད་མཐའ་དང་རྣམ་དབྱེ་སོགས་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དང་། འགའ་ཞིག་སྔོན་འཇུག་བཞིན་དུ་འདས་པ་དང་གཞན་སྦྱོར་སོགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དང་། འགའ་ཞིག་སྒྲ་འཇུག་དག་ཞན་གྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་འབྱེད་པར་སྨོས་ཤིང་དེར་ཡང་འབྱེད་ཚུལ་འདི་ཡིན་མང་དུ་སྣང་ངོ་། ། དེ་ལ་ཕྲ་མ་མིང་མཐའ་སོགས་འཇུག་ཚུལ་ཕྱིས་འབྱེད་པ་དེ་ནི་སྐབས་འགར་འགྲིག་ཏུ་རུང་ཡང་ཕལ་ཆེར་ལ་མི་འགྲིག་པ་མང་བས་མི་འཐད་དོ། །

དཔེར་ན་པེར་མཐའ་འཇུག་ཚུལ་གྱིས་འབྱེད་པའི་ཚེ། གཞུང་ཐུ་མི་གཞན་དང་།

ཕོ་ཡིས་ཕོ་ཡི་མིང་མཐར་སྣང་།

ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་མ་ནོར་བའི་སྒོ་ནས་དཔྱད་པ་ན། རྟག་པ། བཙད་པ། བསྐྱབ་པ། བྱས་པ། བཟང་བ། བྱ་བ་སོགས་པོ་མོའི་རྟགས་ཕལ་ཆེར་ལ་དམིགས་བསལ་ཁ་ཤས་མ་གཏོགས་འགྱུར་ཀྱང་མོ་ཡིག་ཨ་མཐའ་ཅན་དང་མ་ནིང་གི་མཐའ་ཅན་རྣམས་ལ་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་བ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་དང་། ཕོ་མོ་མ་ནིང་གི་ངོས་འཛིན་གཞན་དང་གཞན་བྱེད་པ་རྣམས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་མོས་ཕོའམ་མོས་མ་ནིང་ངམ་མ་ནིང་གིས་མོའི་མིང་མཐའ་དྲངས་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་དབྱེ་དྲུག་བྲ་པོ་ཡིག་ཅན་དང་མཐུན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་ད་བ་ས་གསུམ་ཕོར་སྒྲུབ་པ་སོགས་རྣམ་དབྱེ་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པའི་ཚེའང་། རང་རང་གི་རྟགས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དང་ཡེ་འགྲིག་པའི་ཞགས་པ་མང་དུ་འབྱུང་སྟེ། ད་བ་ས་གསུམ་པོ་དང་། གང་ན་མ་ར་ལ་མོར་འདོད་པ་རྣམས་གསུམ་པ་དང་དྲུག་པའི་སྒྲ་ལ་འགྱུར་ཀྱང་ལ་དོན་རྣམས་ལ་མི་འགྱུར་བ་མང་བ་དང་། ཨ་མ་ནིང་དུ་འདོད་པ་ནི་གསུམ་ག་ལ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ག་ཡིག་ཕོར་འདོད་པ་ལ་དོན་ལ་འགྱུར་ཀྱང་གསུམ་པ་དྲུག་པ་ལ་མི་འགྱུར་བ་དང་། གང་ན་མ་ར་མ་ནིང་དུ་འདོད་པ་ནི་རྣམ་དབྱེ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འགྱུར་བ་སོགས་སྨོས་ཀྱིས་མི་ལང་ཞིང་། འཕྲོད་འདྲེན་ཚུལ་གྱིས་འབྱེད་པའི་ཚེའང་། ཅིང་ཅེས་ཞིང་ཞེས་སོགས་ག་ད་བ་ཕོར་འདོད་པ་དང་ང་ན་ལ་ར་ར་ལ་མོར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་འགྱུར་ཀྱང་ས་ཕོ་དང་ང་ན་མ་འ་ར་ལ་མ་ནིང་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་འགྱུར་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་སྡུད་སྒྲར་བསྡུ་ལྷག་བཅས་སོགས་དང་སྦྱོར་བའི་ཚེའང་འགྲིག་མི་འགྲིག་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་བ་ཞིབ་མོར་དཔྱད་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ །། ཅི་སྟེ་ཐམས་ཅད་ནས་མ་འགྲིག་ཀྱང་གང་འགྲིག་འགྲིག་གི་ཐད་ནས་རྟགས་ངོས་བཟུང་བས་ཅི་སྐྱོན་སྙམ་ན། ཁྱེད་རང་གི་དགོངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་པ་ངེས་ཀྱིས་ཀྱང་འཁྲུམས་མོད་ཀྱི། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ངེས་པ་ལ་སྐྱོན་པ་རིགས་པ་མཁྱེན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་བཞིན་དུ་མཁས་པོའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བཀུར་སྟི་བྱ་བར་འདོད་པ་ལས། རྒྱབ་བྱེད་མ་ངེས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་འདྲ་མིན་མང་པོ་སྤེལ་ཏེ་མཁས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣད་གསན་པར་མི་བྱེད་དོ།། ཕྱིར་ཡང་རྣམ་དབྱེ་དང་འཕྲད་རྣམས་རྟགས་མཚུངས་ཁོ་ནས་འདྲེན་པར་འདོད་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་མཚན་ཇི་སྐད་སྨྲས་ཟིན་པར་ཡང་བཤད་ལ་གཞན་དུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་སྔོན་འཇུག་བཞིན་དུ་དོན་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱིས་འབྱེད་པའི་ཚེའང་ཡེ་ལེགས་ཏེ། ཚུལ་འདིས་རྟགས་འབྱེད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་འཇུག་གི་དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ། ཐ་མ་སྔོན་འཇུག་ལྟ་བཞིན་སྦྱར། ཞེས་གསུངས་པའམ་རྗེས་འཇུག་རྣམས་སྔོན་འཇུག་ལྟར་གཙོ་བོར་རང་དབང་གིས་འདས་དང་གཞན་སྒྲུབ་སོགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་བྱེད་སོ་སོར་ངེས་པ་ཅན་དུ་འཇུག་པར་འཆད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པ་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་པས་རྗེས་འཇུག་གི་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་རང་དབང་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་ཅིང་རིགས་པས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འདས་དང་གཞན་སྒྲུབ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཕོ་ཡིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ད་བ་ས་གསུམ་པོ་ཡིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་པ་ན། ས་ད་གཉིས་ཀྱིས་འདས་པ་རང་དབང་དུ་སྒྲུབ་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་བ་ཡིག་གིས་འདས་པ་སྒྲུབ་པ་མེད་ཅིང་། དེ་གསུམ་གྱིས་བྱ་བ་གཞན་སྒྲུབ་པའང་མེད་པས་བབ་ཅོལ་དུ་སྨྲས་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ །། དེ་ལ་བ་ཡིག་འདས་ཚིག་གི་མཐར་འབྱུང་བ་བཀབ་བ་ངབ་ལྟ་བུ་དང་།

བ་ས་ད་གསུམ་ག་གཞན་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ། གཟབ་བྱ། གཙུབ་བྱ། གདགས་བྱ། གདམས་བྱ། གཅད་བྱ། གསད་བྱ་སོགས་འབྱུང་བས་སྐྱོན་རེད་སྙམ་ན་རང་མི་འཐད་དོ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྔོན་འཇུག་གི་ནུས་པས་འདས་པ་དང་དངོས་པོ་གཞན་སྒྲུབ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི་རྗེས་འཇུག་གི་ནུས་པས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྗེས་འཇུག་གི་ནུས་པས་དེ་ལྟར་བསྒྲུབས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་འདས་ཚིག་དང་གཞན་སྒྲུབ་ལ་དེ་དག་སྦྱར་བ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་འགྲུབ་པོ་སྙམ་ནའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། འདོགས། གཅོད། འཇོབ། ལྟ་བུ་བྱེད་པ་བདག་གི་ཚིག་ཅན་གྱི་ད་བ་སའི་མཐར་དུ་མ་འབྱུང་བ་རྣམས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རྗེས་འཇུག་དེ་རྣམས་བདག་སྒྲུབ་ལ་འཇུག་པར་རང་དབང་དུ་སྨྲས་ཀྱང་སྐྱོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་ད་ལྟ་བ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མ་ནིང་དང་། བདག་དང་མ་ངེས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མོར་སྒྲུབ་པ་དག་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འ་ཡིག་བདག་དང་མ་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཙམ་མཐོང་གི་གཞན་དེ་དག་ཅི་དང་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ངེས་པར་འཇུག་པ་མ་མཐོང་ཞིང་དོན་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་གི་མཐར་རྗེས་འཇུག་དེ་དག་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཞེན་དོན་ཡེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། བཀང་། གང་། བདར། བརྡར། ཤར། བཅལ། ཉལ། བཀྲམ་སོགས་མོའམ་མ་ནིང་དུ་འདོད་པའི་ཡི་གེའི་མཐའ་ཅན་གྱི་འདས་ཚིག་མང་དུ་འབྱུང་བས་

ཡི་གེ་དེ་རྣམས་འདས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པའང་། ཡི་འདོད་བཅེན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁ་གཅིག་ནང་གསེས་ཀྱིས་རྟགས་ཚོམ་འཛིན་པར་འདོན་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་བཤད་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡང་། །རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམས་རྟགས་ཉིད་དུ་འདུལ་ནས། །ཚིག་ཚིའི་རྟགས་སྦྱོར་པ་ཚིས་མོའི་རྟགས་སྦྱོར་པ་ཞེས་སོགས་རང་བཟོ་འི་གཟུ་ལུས་ཀྱིས་བརྟན་བཙོས་ལ་དངང་ཐ་བར་ཟད་དེ། །བཤད་པ་དེ་ལ་ངེགས་པར་བརྟགས་པའི་ཚེ་འཐད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་ཟད་ཀྱང་མི་སྣང་ངོ། །འོན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དཀྱུད་པ་ཡི་གེའི་ལས་སུ་ཆེ་བས་ཕྱོགས་ཙམ་སར་ནི་ན་ཕྱོགས་སྟ་དེས་མེད་ལས་གཉེན་པ་བྱ་ཁྱེད་ལས་གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ་ཚོ་མོ་གཉིས་ཀའི་རྟགས་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་རིང་དུ་ཁས་བླངས་པའི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་སོང་རྟེང་གི་མཐར་ཀྱང་བ་མཚན་མེད་མ་རིང་དུ་བསྒྲུབ་སོད། །དེ་སླ་ན་མིང་རྒྱང་གི་འ་མཐའ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་མོར་འདོད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། །ས་དའི་མཐར་ནར་གྱི་མིང་རྐྱང་ཡང་ཡོད་པས་དེ་འདྲའི་ས་དང་ད་རྣམས་ལ་རྟེང་མཚན་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་དེས་མིང་རྟེང་གི་མཐའི་ས་ད་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཚོས་འཛིན་ཚོགས་སུ་མ་བྱས་པས་རི་དགུ་ལ་ཕོ་མཚན་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་གསར་པ་ཞིག་མཛད་པ་ར་བཞེད་ཀྱང་ལུས་པ་ཡིན་འདུ་སྣམ་མོ། །ཇི་རེ། །ངེས་མཚོན་ནས་སྐྱོན་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཁ་ཅིག་སྒྲ་འཇུག་དག་ཞར་གྱི་སྒོ་ནས་རྟགས་འབྱེད་པ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ཡང་། །དེ་དག་གི་སྒྲ་འཇུག་དག་ནན་ཉིད་མ་བྱེད་པས་ཚོངས་ཏེ། །ད་བ་ས་གསུམ་ཕྱིར་སྒྲ་འཇུག་དྲག་པར་ཚོམ་འཛིན་པ་ཙམ་འགྲིག་ཀྱང་། །ག་ཡིག་སྒྲ་འཇུག་དག་པར་ཆ་ཚོན་ཐུམ་དུ་གྲུབ་བཞིན་དུ་མ་ཆེང་དང་བསྒྱལ་བ་དང་། །ན་ར་ལ་རྣམས་ལས་ང་འ་མ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་སྒྲ་ཉན་པར་རྟོགས་སླ་བ་ཡིན་ཡང་། །དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་འདུགས་པ་དང་། །གཞན་ཡང་ཚོར་པ་མང་ཞིང་རྒྱ་མཚན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དང་། །ནང་གསེས་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཚོག་པར་བཀྲལ་པའི་དབང་གིས་ནང་གསེས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་རྣམས་ལའང་འཇུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། །དང་པོ་ནི། །

དེ་ཡང་བྱེད་པ་བཞི་བྱེད་དེ། །གང་ལ་འཇུག་བྱེད་གང་གིས་བྱེད། །ཇི་ལྟར་འཇུག་བྱེད་ཅི་ཕྱིར་བྱེད། །

ཅེས་པས་བསྟན། །དེའང་རྗེས་འཇུག་ཕོ་མོ་མ་ནིང་གསུམ་དེ་དེ་ཡང་བྱེད་པ་བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །འཇུག་ཡུལ་ཡི་གེ་གང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། འཇུག་པ་པོ་གང་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །

གཉིས་པ། །དེ་དག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། །རྣམ་པ་བཞི་ལས། །དང་པོ་གང་ལ་འཇུག་པ་ནི། །

གང་ལ་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ལ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། །རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་འཇུག་ཡུལ་ཡི་གེ་གང་དང་གང་ལ་འཇུག་ན་མིང་བཞིའི་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་འཇུག་གོ། །ཞེས་སོ། །

དཔེར་ན། །བཀག །བཀང་། །བཀད། །བཀན། །བཀབ། །བཀུམ། །བཀའ། །བཀར། །བཀལ། །བཀས་ལྟ་བུ་ཀ་ཡིག་གི་མཐར་རྗེས་འཇུག་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་སོགས་ཀུན་ལ་བསྒྲེ་བར་བྱའོ། ། སྐབས་འདིར་རྗེས་འཇུག་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་ཡི་གེ་ཡིན་ན་འདིར་བསྟན་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བས་ནི་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། །ས་ཡིག་རྗེས་འཇུག་གང་བ་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཡང་འཇུག་ཅིང་། །ད་ཡིག་ན་ར་ལ་རྣམས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གང་གིས་འཇུག་པ་ནི། །

གང་གིས་བཅུ་པོ་དེ་དག་གིས། །

ཞེས་བསྟན་ཏེ། །ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་པོ་ཡི་གེ་གང་དང་གང་ཞིག་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེ་ན་སྔར་བཤད་པའི་རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གིས་འཇུག་གོ། །ཞེས་སོ། ། འདིར་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་པར་རྗེས་འཇུག་ཉིད་ཁོ་ནས་དུས་གསུམ་དང་བྱང་དོར་གྱིས་གནད་ཐམས་ཅད་སྟོན་བྱེད་དུ་འཇུག་གོ། །ཞེས་ཟེར་ཡང་བབ་ཅོལ་དུ་སྨྲས་པར་ཟད་དེ། །སྔོན་འཇུག་སོགས་གཞན་གང་ལའང་མ་ལྟོས་པར་རྗེས་འཇུག་ཁོ་ནས་རང་དབང་གིས་ཕྱིད་འདོད་པའི་རྗེས་འཇུག་རང་རང་གི་བསྟན་བྱ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པའི་ཕྱིར་

འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་དུ་སྨོས་པ་བཞིན་སྔོན་འཇུག་ལ་མ་ལྟོས་པར་ས་ད་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་པས་འདས་པ་དང་སྐུལ་ཚིག་སྟོན་པ་དང་། འ་ཡིག་གིས་མ་འོངས་པའི་ཕྱད་པར་འགར་ཞིག་སྟོན་པ་ཙམ་མཐོང་ཡང་དེ་རྣམས་མིང་གཞི་ལ་མི་ལྟོས་པ་ནི་མི་སྲིད་པས་རང་སྟོབས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་མི་སྟོན་ཅིང་རྗེས་འཇུག་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་སྟོབས་གཙོ་བོར་སྟོན་པས་གང་ཡང་བསྟན་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།། གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་འཆད་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས།

དང་པོ་ནི།

ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ཡི་འཇུགས་ཚུལ་དོན་གྱི་ཚུལ།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་ཞུགས་ཚུལ་གྱིས་སྒྲ་དྭག་ཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་ཞུགས་པས་དོན་ཅི་ཞིག་སྟོན་པ་དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ལོ། ཞེས་སོ།།

འདིར་ཡང་ཁ་ཅིག་རྗོད་བྱེད་སྒྲ་དང་བརྗོད་བྱ་དོན་ཞེས་གསལ་བཀོད་པ་ཡོད་མོད། སྒྲའི་འཇུག་པ་རྣམས་བརྗོད་བྱེད་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དོན་ཡིན་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟགས་མཚུངས་དང་སྒྲ་མཐུན་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་དོན་འདྲེན་བྱ་དང་འདྲེན་བྱེད་ཡི་གེ་མཐུན་མི་མཐུན་སྟོན་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་གྱི་འཇུག་པ་དེ་སྒྲའམ་ཡི་གེའི་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། མིང་ཚིག་དེ་དག་གིས་དོན་གང་ཞིག་བརྗོད་པར་འགྱུར་བའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་དང་དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དྭག་ཞན་སྦྱོར་འཇུག་ཚུལ། ནང་གསེས་ཞིབ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ། ཐུན་མོང་དུ་དེ་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་བསྟན་པའོ།

ཕོ་གསུམ་མོ་གཉིས་མ་ནིང་གསུམ། དྭག་ཞན་བར་མ་གསུམ་དུ་འཇུག

དང་པོ་ནི།

ཅེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བཅུ་ལས་ཕོ་རྒྱས་བུ་རབ་འབྱེད་པ་གསུམ་དང་། མོ་མོ་ཙམ་དང་ཤིན་ཏུ་མོ་གཉིས། མ་ནིང་འགྱུར་དང་མཚན་གཉིས་མཚན་མེད་གསུམ་སྟེ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕོ་གསུམ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གང་ལ་ཞུགས་ཀྱང་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གདངས་དྭག་པར་འགྱུར་བས་དྭག་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མོ་གཉིས་ཞན་པར་འཇུག་པ་དང་། མ་ནིང་བར་མ་སྟེ་རན་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ།། དེ་ལྟར་དྭག་ཞན་བར་མ་གསུམ་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ངེས། ཕྱིར་བཅད་རྗེས་འཇུག་ལ་ཕོ་མོ་མ་ནིང་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པའང་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཞར་ལས་བསྟན་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནང་གསེས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་ནི།

དྭག་པ་གསུམ་ཉིད་ནང་ཕྲད་དམ། གལ་ཏེ་ཞན་པ་ནང་ཕྲད་ན། དེ་ལའང་ནང་གི་ཆ་ཤས་ཀྱིས།
དེ་ཡང་དྭག་ཞན་གཉིས་སུ་དབྱེ། མ་ནིང་གསུམ་དུ་གང་གཏོགས་པ། དྭག་དང་ཕྲད་ན་དྭག་པར་འགྱུར།
ཞན་དང་ཕྲད་ན་ཞན་པར་འགྱུར། གཉིས་ཀ་དང་ནི་ཕྲད་གྱུར་ན། དེ་ནི་གཉིས་ཀ་ཅན་དུ་འགྱུར།
གཉིས་ཀ་དག་དང་མ་ཕྲད་ན། གང་དུ་ཡང་ནི་མི་འགྱུར་རོ། དེས་ན་འགྱུར་དང་མཚན་གཉིས་དང་།
མཚན་མེད་དག་དང་གསུམ་དུ་འདོད། དེ་ནི་སྒྲ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་ལོ།

ཞེས་ནི་ཤོ་ཀ་གསུམ་དང་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་གཉིས། གཞུང་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཤད་པ་དང་། དེའི་འཐད་པ་བསྒྲུབ་པའོ།།

དང་པོ་ནི། རྟགས་ཚིས་འདིར་གོང་དུ་སོང་བ་ལྟར་རྗེས་འཇུག་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་རྟགས་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་ནི་སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པས། དེ་རྣམས་

ལ་སྦྱིའི་འཇུག་ཚུལ་ཐ་དད་པ་བརྒྱད་དུ་ཇི་ལྟར་དབྱེ་ཞེ་ན། དྲག་པ་གསུམ་སྟེ་ཕོ་ཡིག་སྐྱེས་བུ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ནི་རྗེས་འཇུག་ཉིད་ནང་སྦྲག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དབྱེ་སྟེ། མིང་གཞི་གང་གི་མཐར་ཡང་རུང་རྗེས་འཇུག་གི་ཕོ་ཡིག་རྣམས་ཡང་འཇུག་དང་བཅས་ཞུགས་པས་སྒྲ་དྲག་པ་གོང་བཞག་པའི་ནང་གསེས་དྲག་འབྲིང་གང་རུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཆ་ནས་སྐྱེས་བུ་རབ་འབྲིང་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཅིང་། ཡང་འཇུག་མེད་པ་ཞུགས་པས་སྒྲ་དྲག་པའི་ཞན་པར་འགྱུར་བའི་ཆ་ནས་སྐྱེས་བུ་ཐ་མར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་དམ་ཉེས་པ་སྤྱད་པའི་ཚིག་སྤྱད་དེ་གཤམ་དུ་དབྱེ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་སྦྱོར་བའི་སྐད་དུའོ། དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་ཞན་པ་སྟེ་མོ་ཡིག་རྣམས་རྗེས་འཇུག་ནང་སྦྲད་ཀྱིས་མིང་གཞིར་ཞུགས་པ་ཡོད་ན་ངར་ལྟོས་པས། དེ་དག་ལ་ནང་གི་ཆ་ཤས་སྒྲ་འཇུག་དྲག་ཞན་གྱི་དབང་གིས་ཕྱིར་ཞན་པ་དེ་ལའང་ནང་གསེས་དྲག་ཞན་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། ཡང་འཇུག་དང་བཅས་པའི་མོ་ཡིག་ཞུགས་པ་མོ་ཙམ་དང་། ཡང་འཇུག་མེད་ན་ཤིན་ཏུ་མོར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་མ་ནིང་གསུམ་དུ་གང་ཞིག་གཏོགས་པར་གྱུར་པའི་རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་དེ་རྣམས་ནི་མིང་གཞིར་འཇུག་ཚུལ་དང་རྗེས་འཇུག་ནང་སྦྲད་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་དབྱེ་སྟེ། དེ་རྣམས་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་དྲག་པ་དང་འབྲད་ན་ཡང་འཇུག་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་རུང་སྒྲ་དྲག་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཞན་པ་དང་སྦྲད་ན་ཡང་འཇུག་མེད་པའི་ཚེ་ཞན་པར་འགྱུར་བ་དང་། མིང་གཞི་ཞན་ཅིང་ཡང་འཇུག་དྲག་པའི་བར་དུ་ཆུད་པས་དྲག་ཞན་གཉིས་ཀ་དང་སྦྲད་པར་གྱུར་ན། མ་ནིང་དེ་རྣམས་སྒྲ་དྲག་ཞན་གཉིས་ཀ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མིང་གཞི་དྲག་ཞན་གཉིས་ཀ་དང་མ་སྦྲད་པ་སྟེ་བར་མ་མ་ནིང་གི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་ཞུགས་པའི་ཚེ་ཡང་འཇུག་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་རུང་སྒྲ་དྲག་ཞན་གང་དུའང་མི་འགྱུར་བར་བར་མ་ཉིད་དུ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུམ་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། འགྱུར་བ་མ་ནིང་། མཚན་གཉིས་མ་ནིང་། མཚན་མེད་མ་ནིང་གསུམ་དུ་འབྱེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། སྔོན་གྱི་འབྲེལ་བྱེད་ཡལ་སོ་ཙམ། སྐབས་འདིར་དྲག་པ་གསུམ་ནང་སྦྲད་པ་ནི། སྔོན་འཇུག་མིང་གཞི་རྗེས་འཇུག་གསུམ་ཀྱི་ཕོ་ཡིག་འདུས་པ་དང་། ཞན་པ་ནང་སྦྲད་ཀྱང་དེ་གསུམ་གྱི་མོ་ཡིག་འདུས་པ་ལ་འདོད་སོད། དེ་ཡི་ངེས་པར་ཁས་བླང་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཆད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པ་དང་། བཤད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། སྐབས་དོན་ཚད་པའི་སྐྱོན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་སྐྱོན་དང་པོ་ཡོད་དེ། འདི་སྐབས་ཕྱིར་རྟགས་འཇུག་གི་འཇུག་པ་འཆད་པའི་སྐབས་དང་ཁྱད་པར་སྦྱིའི་འཇུག་པ་འཆད་པའི་སྐབས་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ནང་གསེས་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་འདིར་བྲ་ཚོལ་དུ་སྔོན་རྗེས་མིང་གསུམ་གཞི་ཐུན་མོང་གི་སྒྲ་འཇུག་འཆད་པ་མི་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

སྐྱོན་གཉིས་པ་འབབ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དག་གི་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞུང་དོན་ལ་བརྟགས་པའི་ཚེ། དྲག་པ་གསུམ་དང་ཞན་པ་གསུམ་ནང་སྦྲད་པ་གཉིས་བཞག་ནས་དེ་དག་ལ་ནང་གསེས་དྲག་ཞན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་ལས་མ་བསྟན་པས། དངོས་བསྟན་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་ན་ནི་སྔོན་རྗེས་མིང་གསུམ་འདུས་པའི་སྒྲ་འཇུག་ཕྱིར་བསྟན་པའང་སྐབས་འདིར་དགོས་པ་མེད་ན། ཉེ་ཚེ་བ་དེ་དག་བསྟན་པ་ལྷག་པར་ཡང་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྔོན་རྗེས་མིང་གསུམ་དྲག་ཞན་བར་མ་སྣ་ཚོགས་འཕྲད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དྲག་པའི་དྲག་ཞན་འབྲིང་གསུམ་སོགས་དབྱེ་བ་མང་པོ་བྱེད་པ་ནི་རང་བཟོ་ཉིད་དུ་ཟད་པས་རང་འདོད་ཀྱི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་དྲག་ཞན་བར་མ་སྣ་ཚོགས་འདུས་པ་དབྱེ་གཞིར་བཟུང་བས་ནང་སྦྲད་ཅེས་པའི་ཚིག་གི་ནུས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། རྣམ་པ་མང་པོར་ཕྱེས་པས་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།།

སྐྱོན་མེད་དེ་ཁྲམ་ཞུགས་བརྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། ཕྱི་མ་སྔོན་རྗེས་དག་ལ་མིང་གཞི་ཞན་པ་སོགས་མང་པོར་ཕྱེ་ནའང་དྲག་ཞན་སོ་སོར་དྲག་ཞན་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། སྙམ་ནའང་རིམ་པ་བཞིན་མི་འཐད་དེ་གཞུང་དུ་ནང་སྦྲད་ཅེས་ངེས་གཟུང་མཛད་པ་ལ་ནང་མི་མཐུན་ཤུགས་བསྟན་དུ་འབྱུང་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྔོན་རྗེས་མིང་གསུམ་སོ་སོར་ཕོ་མོ་མ་ནིང་གསུམ་གསུམ་དུ་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་ནས་གསུངས་པ་ལས་བརྒལ་ནས་དེ་དག་གི་མོ་དང་མ་ནིང་དག་སྒྲ་ཞན་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་དྲག་ཞན་གཉིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དེ་སྐབས་འདིར་མ་འགྲིག་པས་རང་བཟོ་མི་བྱེད་ཀ་མེད་དུ་གྱུར་པ་ལས་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྐྱོན་གསུམ་པའང་ཡོད་དེ། གཞུང་འདིའི་གོང་དུ་རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་གསུམ་ཕྱིར་དབྱེ་བའི་སྒྲ་འཇུག་བཤད་ཅིང་། མཇུག་ཏུ་ནང་གསེས་མ་ནིང་ལ་གསུམ་དུ་

དགྲེ་བའི་སྒྲ་འཇུག་གསུངས་པའི་བར་དུ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་ངེས་པར་རྟེན་རིགས་པ་ལ་དེ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རྒྱུན་མེད་དེ། ཕོ་གསུམ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཡི་གེ་དེ་རྣམས་ཉིད་ཐོག་འཇུག་དང་མིང་གཞི་ལ་སྦྱོར་བས་སྒྲ་གདངས་འགྱུར་ཚུལ་ཉིད་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྟམ་ནའང་མི་འཐད་དེ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཞེས་ངེས་གཟུང་མཛད་པ་ལས་བཀལ་བའི་རྒྱུན་དང་ཐུན་མོང་གི་འཇུག་པ་བརྟན་པའི་རྒྱུན་གཉིས་སེལ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་འདོད་པ་ལ་དཔྱད་པས་རང་ལུགས་འཐད་ངེར་གྲུབ་སྟེ་སྐབས་དོན་ཡིན་པ་དང་། བཤད་པ་གཞུང་དོན་དང་མཐུན་པ་དང་། གཞུང་གི་བསྟན་བྱ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ཐུན་མོང་དུ་དེ་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་བསྟན་པ་ནི། རྟགས་གསུམ་སྦྱོར་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་ཞར་ལ་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདིར་ནང་གསེས་ངེས་རྒྱུད་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་ཕྱོགས་ཙམ་འགོད་པ་ལ།

སྐྱེས་བུ་རབ་ནི། སྒྲུགས། དགྲིགས། དགྲོགས། དཀྲུགས། བསྒྲུགས། བགྲིགས། འཁྲུགས། འཁྲུགས། ཁྲུགས། སྦྱོགས། སྦྲུགས། བསྒྲགས། འགགས། ངོགས། བརྔགས། ཕྱུགས། བཅགས། འཆགས། འཇགས། འཇིགས། གཉེགས། སྙོགས། བསྙེགས། སྙེགས། ཏགས། ཏོགས། བཏགས། གཏོགས། གཏུགས། བདགས། སྡེགས། ཐོགས། ཐེགས། ཐུགས། དོགས། འདོགས། འདེགས། གདགས། ནགས། པགས། བརྡོགས། ཕྱགས། སྤྲགས། སྤྲུགས། ཕྲུགས། འཕྱུགས། བགས། བོགས། སྦུགས། སྦྲགས། དབུགས། སྦྲགས། སྦྲིགས། དབགས། སྨྲགས། སྨུགས། དམིགས། དམུགས། སྨུགས། གཙིགས། གཙུགས། བཙགས། བཙིགས། བརྩིགས། ཚོགས། ཚགས། ཚེགས། འཛུགས། ཛོགས། ཞགས། ཞུགས། གཞོགས། བཞུགས། གཟུགས། གཟིགས། གཟགས། བཟླུགས། གཡོགས། གཡིགས། རིགས། རྒྱུགས། ལེགས། ལགས། ཤགས། གཤེགས། གཤགས། བཤགས། སོགས། བསྲིགས། ཧྲགས། ཞེས་སོ།།

སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ནི། སྐབས། ཀྲུབས། བཀྲབས། སྐྱུབས། བསྐྱུབས། སྐྱོབས། འཁོབས། བསྒྲུབས། སྒྲུབས། བརྫུབས། བཅབས། བཅིབས། ཆབས། ཆིབས། འཇབས། འཇིབས། བརྙབས། སྙོབས། རྟབས། རྡོབས། གཏིབས། བཏབས། ཐབས། འཐེབས། ཐུབས། འཐིབས། བསྡེབས། སྡབས། བརྡུབས། སྡུབས། མནབས། སྣབས། ཡེབས། ཕུབས། དྲུབས། བྲུབས། སྦྲུབས། གཙུབས། རྩིབས། རྩུབས། ཚབས། འཚབས། ཞབས། གཞིབས། གཞུབས། གཟབས། གཡབས། རབས། བརླབས། རློབས། ཤུབས། གཤིབས། སྲུབས། བསྲུབས། བསབས། ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ།།

སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ནི། སྐམ། སྐད། བཀག། བཀབ། མཁས། འཁྲིད། ཁྲག། ཁྲབ། འགས། བརྒྱད། སྒྱུག། སྦུབ། ཟུམས། ངེད། ངག། རྫབ། ལ་སོགས་པའོ།།

མོ་ཙམ་ནི། བསྐངས། བསྐུམས། ཁྱེངས། ཁམས། གངས། བགོམས། དངངས། བཛམས། ལ་སོགས་པའོ།།

ཤིན་ཏུ་མོ་ནི། བསྐང་། ཀོང་། སྐོམ། བཀའ། ཁྱེང་། ཁམ། མཁའ། གང་། སྒོམ། འགའ། ངང་། དངོམ། ཟུར། ལ་སོགས་པའོ།།

འགྱུར་བ་མ་ཞིང་ནི། བསྙད། ཀུན། བརྗོད། བརྟར། རྒྱ་བད། བཙལ། འདྲེན། འཐོར། འགྱུལ། ལ་

སོགས་པའོ། །

མཚན་གཉིས་པ་ནི། འཛིནད། བསྒྱུརད། སྐྱུརད། འཁྱུརད། རོལད། བསལད། ལ་སོགས་པའོ། །

མཚན་མེད་ནི། ཕྱིནད། མཐུན། ཐརད། འཁོར། འཕྲུལད། འཁྲུལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ་དེ་དག་གིས་མཚོན་ནས་རྒྱ་ཆེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི།

དོན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ཕོ་མ་གང་ལྟར་སྒྱུར་པ་དང་། ཕྱི་མ་གང་ལྟར་འགྱུར་བའོ།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྗེས་འཇུག་རྣམས་དོན་གང་དང་གང་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ཕོ་མ་རྗེས་འཇུག་ཉིད་གང་ལ་ཞུགས་ཤིང་གནས་པའི་མིང་དེའི་དོན་གང་ལྟར་ཏེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱི་མ་རྗེས་འཇུག་གམ་མཐའ་དེས་མིང་མཐའ་ལ་སོགས་པ་འདྲེན་ཚུལ་གྱིས་དོན་གང་ལྟར་འགྱུར་བའོ། ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཕོ་མ་གང་ལྟར་འགྱུར་བ་འཆད་པ་ལ། གཞུང་དོན་དཔེར་བརྗོད་དང་བཅས་དགོས་པ་དང་། གཞན་གྱི་འདོད་པ་ཆོར་བར་བསྟན་པ་གཉིས་སོ། ། དང་པོ་ནི།

ཕོ་མ་སྔོན་འཇུག་ལྟ་བཞིན་སྒྱུར།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྗེས་འཇུག་རྣམས་གང་ལ་ཞུགས་པའི་མིང་དེ་ཉིད་མིང་མཐའ་སོགས་ལ་སྦྱོར་ནས་ཕོ་མར་གྲུབ་པས་དེས་བདག་གཞན་སོགས་དོན་ཅི་རིགས་སྟོན་པ་ནི་མིང་དེའི་སྔོན་དུ་གནས་པ་སྔོན་འཇུག་ལྔ་ལས་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དེའི་དོན་དང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་ནས་རྟོགས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་པའོ། །

དེས་ན་གཙོ་བོར་སྔོན་འཇུག་གི་རྣམ་པ་དང་ཐུར་ནས་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམས་དེ་དང་མཐུངས་པར་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་སྐབས་འགར་ཞིག་ཏུ་མ་གཏོགས་པར་རྗེས་འཇུག་གི་རྣམ་པ་གཙོ་ཆེ་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ནི་འདིར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནད་དམ་པའོ། །

འདིར་ཁ་ཅིག་སྔོན་འཇུག་ལ་མི་ལྟོས་པར། བྱས། ཐོས། བཀུགས། ཆད། ཐརད། ཐོནད། ཐོག། དག། ཐབ། ལྟ་བུ་ཕོ་ཡིག་གིས་འདས་པ་སྟོན་པ་དང་།

གྱིས། ཕྱོས། ཁོས། ཆོནད། རོལད། ཆོད། རྒྱོབ། སོག། ལྟ་བུ་མོ་ཡིག་གིས་སྐུལ་ཚིག་སྟོན་པ་དང་། སྔོན་འཇུག་ལ་ལྟོས་ཀྱང་རྗེས་འཇུག་གི་རྣམ་པ་གཙོ་བ། བསྐྱངས། བསྒྲུབས། བསམས། བསགས། བསད། བཅད། བསྟན། བསྒྱུར། བསལད། ལྟ་བུ་ཕོ་ཡིག་གིས་འདས་པ་སྟོན་པ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པས་འདིར་རྗེས་འཇུག་གི་རྣམ་པ་གཙོ་བོར་མི་འཆད་པ་མི་ལེགས་སོ་སྙམ་པ་དག་ཡོད་པར་མངོན་ཡང་། དོགས་པ་མི་དགོས་ཏེ། སྐུལ་ཚིག་གི་འཇུག་ཚུལ་ནི་གཞུང་འདིར་དངོས་ཤུགས་གང་དུའང་མ་བསྟན་པ་དེར་ཟད། སྔོན་འཇུག་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཉིད་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་སོགས་བྱ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་ཚིག་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་སྔོན་འཇུག་ཅན་ལ་ལྟོས་ན་ཤས་ཆུང་བས་ཞར་ལ་གོ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ཅིང་། སྔོན་འཇུག་ལས་རྗེས་འཇུག་གི་རྣམ་པ་གཙོ་བོ་འདས་པ་སྒྲུབ་པའི་ས་ཡིག་གི་ཡང་འཇུག་གཉིས་ཀ་དང་ད་ཡིག་གི་ཡང་འཇུག་ཁོ་ན་ཙམ་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་རྣམས་སྔོན་འཇུག་གི་རྣམ་པ་གཙོ་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྔོན་འཇུག་གི་འཇུག་པས་བདག་གཞན་སོགས་སྟོན་པ་ཁྱབ་ཆེ་བས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་དགོངས་ནས་འདིར་སྔོན་འཇུག་ལྟ་བཞིན་སྒྱུར་ཞེས་རྩ་བ་གཞུང་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྔོན་འཇུག་མེད་པར་རྗེས་འཇུག་གིས་དོན་བསྟན་པ་ཆེས་མང་སྟེ་མིང་རྐྱང་ཐལ་ཆེར་དེ་འདྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། དེ་འདྲའི་མིང་རྐྱང་རྣམས་རྗེས་འཇུག་གིས་མིང་དུ་

སྦྱབ་པ་ཡིན་ཀྱང་ངེས་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་སོགས་བརྟན་པ་མེད་པས། ཕྱིར་རྟགས་འཇུག་གི་གཞུང་འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་སྔོན་འཇུག་ལྟ་བཞིན་སྦྱར། ཞེས་པའི་ཕྱིར་བྱ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ།།

དེས་ན་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དཔེར་བརྗོད་ནི་སྔོན་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་ལོགས་སུ་མི་དགོས་ནའང་ཕྱོགས་མཚོན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་ཅུང་ཟད་བཀོད་པས་གོ་བདེ་བ་ལ་བསམ་ནས་དཔེར་བརྗོད་ན།

རྗེས་བྱའི་རྟགས་རབ་འབྱེད་བ་གསུམ་ཅི་རིགས་པར་དུས་འདས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། བརྟགས། བཏགས། བཙགས། བསགས། བསྐྱབས། བསྐྱབས། བརྟབས། བཀག། བརྣམས། བརྒྱབ། བཅད་ལྟ་བུ་དང་།

དེ་རྣམས་བྱེད་པ་བདག་ལ་འཇུག་པ་ནི། འདོགས་བྱེད། འདེགས་བྱེད། འཇུག་བྱེད། འགུགས་བྱེད། གཞིབས་བྱེད། གཤིབས་བྱེད། བསྐྱབ་བྱེད། འཛོག་བྱེད། འགས་བྱེད། འགྱུབ་བྱེད། གཙོད་བྱེད་ལྟ་བུ་དང་།

དེ་རྣམས་བྱ་བ་གཞན་ལ་འཇུག་པ་ནི། གདགས་བྱ། བཞིགས་བྱ། བཞོགས་བྱ། གཏུབས་བྱ། དགག་བྱ། བརྣམ་བྱ། གཟབ་བྱ། བསྐྱབ་བྱ། བརྟབ་བྱ། བསྒྲུབ་བྱ། བསྐྱེད་བྱ་ལྟ་བུ་དང་།

དེ་རྣམས་བྱ་བ་གཞན་ལ་འཇུག་པ་ནི། གདགས་བྱ། བཞིགས་བྱ། བཞོགས་བྱ། གཏུབས་བྱ། དགག་བྱ། བལྟམས་བྱ། གཟབ་བྱ། བསྐྱབ་བྱ། བརྟབ་བྱ། བསྒྲུབ་བྱ། བསྐྱེད་བྱ་ལྟ་བུ་དང་།

དེ་རྣམས་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བས་མ་བསྡུས་པའི་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པ་ཅི་རིགས་པར་འཇུག་པ་ནི། འདེགས་བཞིན་པ། འདོགས་བཞིན་པ། གཏུབས་བཞིན་པ། འགོག་བཞིན་པ། གཙོད་བཞིན་པ། རང་བཞིན་གྱིས་གཤེགས་པར་འགྱུར། རང་བཞིན་གྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། འཆད་པར་འགྱུར། འཐམས་པར་འགྱུར། ལྟ་བུ་རྣམས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་མཐའ་རྟགས་གཉིས་འདས་པ་ལ་འཇུག་པ། བསྐངས། བརྐྱངས། བསྐུམས། བཀང་། བཀུམ་ལྟ་བུ་དང་།

བདག་ལ་འཇུག་པ། འདོམས་བྱེད། འགེངས་བྱེད། འཆིངས་བྱེད། འདོད་བྱེད། འཁྱུམ་བྱེད། གསོར་བྱེད་ལྟ་བུ་དང་།

གཞན་ལ་འཇུག་པ། གདམས་བྱ། འཁུམས་བྱ། བསྐང་བྱ། དགང་བྱ། གཏམས་བྱ། བཟར་བྱ་ལྟ་བུ་དང་།

ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པར་འཇུག་པ། འདོམས་བཞིན་པ། འགེངས་བཞིན་པ། བདོད་བཞིན་པ། གསོར་བཞིན་པ། རང་བཞིན་གྱིས་འདོམས་པར་འགྱུར། འགྲོ་བར་འགྱུར། འགོང་བར་འགྱུར། འདམ་པར་འགྱུར་ལྟ་བུའོ།།

མ་ཉིང་གསུམ་འདས་པ་ལ། བསྟནད། བཀནད། བཀརད། བསྟརད། བཅལད། མནནད། བགརད། བསལད། མཁྱེནད། མཛརད། འཁྲུལད། ལྟ་བུ་དང་།

བདག་ལ། བསྟན་བྱེད། བརྩོན་བྱེད། གཏོན་བྱེད། གཏོར་བྱེད། གསོར་བྱེད། འཁོལ་བྱེད། འགྲོལ་བྱེད། འདུནད་བྱེད། འཛེརད་བྱེད། གསོལད་བྱེད། མཐརད་བྱེད། འཕོར་བྱེད། འཕེནད་བྱེད། མཐུན་བྱེད། འཐུལ་བྱེད། ལྟ་བུ་དང་།

གཞན་ལ། བསྟེན་བྱ། བསྐུར་བྱ། དགར་བྱ། བསྒྲལ་བྱ། བསྐྱལ་བྱ། མཁྱེན་བྱ། འཆོར་བྱ། འཕོལ་བྱ། ལྟ་བུ་དང་།

ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པར། བརྩེནད་བཞིན་པ། གཏོན་བཞིན་པ། གཏོར་བཞིན་པ། འཛེརད་བཞིན་པ། གསོལད་བཞིན་པ། འགྲོལད་བཞིན་པ།

འཕྱོརད་བཞིན་པ། མཆིརད་བཞིན་པ། རང་བཞིན་གྱིས་དགོརད་པར་འགྱུར། འདུནད་པར་འགྱུར། མཐུན་པར་འགྱུར། གསལ་བར་འགྱུར། འཕྲུལ་བར་འགྱུར་ཀྲྀ་བྲ་ཀྱ་ཏེར་ཞེས་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཕྲིན་འཇུག་ལ་ལྟོས་པ་གཙོ་བོར་གསུངས་པའི་ཞར་ལས་ཕྲིན་འཇུག་མེད་པའི་མིང་དོན་རྣམས་ལ་ཡི་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

དཔེར་ན། སྐྱེས་པའི་རྟགས་འདས་པ་ལ་འཇུག་པ། གྲགས། ཐོགས། ཆགས། བྱབས། བྱས། གས། བྲོས། ཐོས། ནོས། སྦྲས། ཟོས། ཐོག། ནོག། ཐུབ། གྲུབ། སྤྱད། ཆད། ཕོད། ནོད། སོགས་དང་།

བདག་ལ། སྒྲོགས་བྱེད། སྐོགས་བྱེད། སྤོབས་བྱེད། གྲུབས་བྱེད། ཕྱིབས་བྱེད། སྒྲུབ་བྱེད། སྤྲོད་བྱེད། སྤོད་བྱེད། ཛད་བྱེད། རྟོག་བྱེད། རིག་བྱེད། ལྟོས་བྱེད་སོགས་དང་།

གཞན་ལ། རྟོགས་བྱ། གྲུབས་བྱ། ཤེས་བྱ། སྒྲུག་བྱ། སྤྲོད་བྱ་སོགས་དང་།

དེ་དག་ལས་གཞན་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པར་འཇུག་པ། རྟོག་བཞིན་པ། ཤེས་བཞིན་པ། སྤྱོད་བཞིན་པ་སོགས་དང་། རྟོག་པར་འགྱུར། སྒྲུག་པར་འགྱུར། ཤེར་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པར་བྱའོ།།

དེ་བཞིན་དུ་མོ་གཉིས་འདས་པ་ལ་འཇུག་པ། སྦྲངས། ཁྲངས། ཐེངས། གོམས། ཁྲིམས། ཡང་། སོང་། ཕམ། ཕུམ། ཚིམ། ཐིམ་སོགས་དང་།

བདག་ལ། སྐྲངས་བྱེད། རིངས་བྱེད། སྒྲིམས་བྱེད། ཉམས་བྱེད། སྐྱོང་བྱེད། སྡང་བྱེད། བཟློ་བྱེད། སྤེལ་བྱེད། རྒྱལ་བྱེད།

གཞན་ལ། སྦྲངས་བྱ། སྦྲང་བྱ། སྦྲིང་བྱ། སྦྲང་བྱ། རྡོམ་བྱ། སྤེལ་བྱ། སོགས་དང་།

ད་ལྟ་མ་འོངས་པར། རིངས་བཞིན་པ། སྒྲིམས་བཞིན་པ། སྐྱོང་བཞིན་པ། བཟློར་བཞིན་པ། ངང་གིས་སྐྱོང་བར་འགྱུར། ཉམས་པར་འགྱུར། གང་བར་འགྱུར། དམ་པར་འགྱུར། སྤེལ་བར་འགྱུར། སོགས་སོ།།

མ་ནིང་གསུམ་འདས་པར་འཇུག་པ། སྐྱུལད། རོལད། དུལ། ཤར། ཕོར། སྤྲནད། གྲནད། ཟིནད། སྦྱིནད། ཕྱིནད། བྱིནད། ཐརད། ཚརད། ཚོར། ཐལ། སོགས་དང་།

བདག་ལ། སྒྲནད། སྐྲནད། རྟནད། སྦྱིན། སྤྲུན། སྦྱོན། སྐྱུརད། སྦྱུལད། སྐྱུར། སྐྱེལ། ཡེནད། སྨྲོནད། སེལད། ཉནད། ཁྲུར། ཕན་བྱེད་སོགས་དང་།

གཞན་ལ། སྦྱར་བྱ། སྒྲེལ་བྱ། སྦྱོར་བྱ། སྦྱིན་བྱ། སྐྱུལ་བྱ། སྒྲོན་བྱ། ནལ་བྱ་སོགས་དང་།

ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པར་འཇུག་པ་ཡང་། སྒྲནད་བཞིན་པ། སྐྲནད་བཞིན་པ། སྐྱུར་བཞིན་པ། སྐྱོལ་བཞིན་པ། སྐྱུལ་བཞིན་པ། སྒྲོལ་བར་འགྱུར། སྨྲན་པར་འགྱུར། ཕྱིན་བར་འགྱུར། ཐར་བར་འགྱུར། སོགས་ཏེ་འདི་དག་གིས་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚོན་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་དཔེར་བརྗོད་པ་དེ་རྣམས་ལས་ཕྲིན་འཇུག་གི་ཤིན་ཏུ་མི་བདག་གཞན་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པར་འཇུག་པར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཕྲིན་འཇུག་ལ་ལྟོས་པར། མཐུན་མཆྱིན་སོགས་མང་པོ་དང་། ཕྲིང་འཇུག་མེད་པར་ཡང་། རྟོགས། སྦྲངས། སྣང་། སྐྲགས། རངས། སྦྲུལ་སོགས་མང་པོ་བདག་གཞན་དུས་གསུམ་ཀུན་ལ་གཟུགས་ཐ་དད་མེད་པར་འཇུག་པས་འཇུག་ཡུལ་བདག་གཞན་སོགས་གང་ཡིན་ཚིག་ཟློགས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱང་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱའོ།།

གཞན་ཡང་གཞུང་འདིར་དམིགས་གསལ་དུ་མ་བརྟན་ཀྱང་རྗེས་འཇུག་ས་ཡིག་གི་འཇུག་ཡང་འཇུག་གཉིས་ཀ་དང་། ད་ཡིག་གིས་ཡང་འཇུག་གིས་དྲག་འདས་པ་སྟོན་པ་ཞིག་ཏུ་མང་དེང་། འ་ཡིག་འདས་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་ཙམ་ནི་གསལ་བར་མཐོང་བ་ཀྱོན་རྗེས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་བཀོད་པ་རྣམས་ཀུ་གསལ་ལེང་། ཀྲུགས་ཆེ་བ་དེར་ཟད། རྗེས་འཇུག་རྣམས་སྐུལ་ཚིག་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། གཞུང་འདིའི་དངོས་ཤུགས་གཉིས་ཀར་མ་བཤད་པས་བཤད་བྱར་མ་ཐུར་མོད། འོད་ཀྱང་དེ་ཡི་རྣམ་གཞག་འདར་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དཔེར་བརྗོད་ན།

ས་ད་གཉིས་དང་ཁྱད་པར་ས་ཡིག་སྐུལ་ཚིག་ལ་འཇུག་པ་མང་བར་མཐོང་སྟེ། སྒོགས་ཤིག། ཀློགས་ཤིག། སྦྲོགས་ཤིག། རྟོགས་ཤིག། ཚིགས་ཤིག། ཐུགས་ཤིག། སྲིགས་ཤིག། ཚུགས་ཤིག། ཐོགས་ཤིག། ཐོབས་ཤིག། ཕྱོབས་ཤིག། སྐྱབས་ཤིག། རྩིས་ཤིག། གྲིས་ཤིག། ཕྱུས་ཤིག། རྒྱུས་ཤིག། རྗེས་ཤིག། སྦྲེས་ཤིག། ལྷོས་ཤིག། ཉོས་ཤིག། སྙོས་ཤིག། ཁུས་ཤིག། ཁྱིས་ཤིག། ཚོས་ཤིག། ཉོངས་ཤིག། སྦྲོངས་ཤིག། ཐེངས་ཤིག། སྲུངས་ཤིག། དངས་ཤིག། ཀྱོངས་ཤིག། ཕྱོམས་ཤིག། སྒོམས་ཤིག། སོམས་ཤིག། ཙོམས་ཤིག། སྐོནད་ཅིག། ཐོནད་ཅིག། ཉོནད་ཅིག། སོལད་ཅིག། ཉརད་ཅིག། སྐྱེནས་ཅིག། སྐྱེནད་ཅིག། རོལད་ཅིག། རྩོལད་ཅིག། ཐྲོལད་ཅིག། སྒྲོལད་ཅིག། སྐུརད་ཅིག། སྦྲོརད་ཅིག། སྐོརད་ཅིག། ཚོད་ཅིག། སོད་ཅིག། ཁྲིད་ཅིག། སྤྱོད་ཅིག། སྦྱོད་ཅིག། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་།

རྗེས་འཇུག་གཞན་དེར་འཇུག་པ་ན། ཤོག་ཅིག། ཁྲིག་ཅིག། བློས་ཅིག། ཕོབ་ཅིག། ཐོབ་ཅིག། སྐྱོབ་ཅིག། སྐྱོང་ཞིག། ཟུང་ཅིག། སོང་ཞིག། མ་སྦྱལ་ཞིག། མ་ཕྲལ་ཞིག། མ་བློལ་ཞིག། སྐྱུན་ཞིག། སྐྱུན་ཞིག། ཕྱུར་ཞིག། སྐྱུར་ཞིག། ཚོལ་ཞིག། སྙོལ་ཞིག། ལྟ་བུ་སྟེ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་ནས་རྒྱ་ཆེར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེས་ན་སྐུལ་ཚིག་ཕལ་ཆེར་ལ་སྔོན་འཇུག་མེད་པ་མང་ཞིང་སྔོན་འཇུག་སྦྱར་དགོས་པའང་ཡོད་དེ། བཀྲུས་ཤིག། བསྐྱོད་ཅིག། བརྟེན་ཞིག། བསྔོས་ཤིག། གཏོརད་ཅིག། གདུངས་ཤིག། གསོངས་ཤིག། དཀྲུགས་ཤིག། དགོངས་ཤིག། དཔྱོད་ཅིག། མཆོད་ཅིག། མཆོང་ཞིག། མཛོད་ཅིག། འགོམས་ཤིག། མ་འགྲོའ་ཞིག། མ་འཚོའ་ཞིག། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་ཆོར་བ་བརྟན་པ་ནི། སྐབས་འདིར་འབྲེལ་བྱེད་ཐ་མ་ཕལ་ཆེར་གྱིས། ཐ་མ་སྔོན་འཇུག་ལྟ་བཞིན་སྦྱར། ཞེས་པའི་དོན་སྔོན་འཇུག་ལྟར་རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་རྣམས་འདས་པ་དང་། གཞན་སྐུལ་ལ་འཇུག་པ་སོགས་རྟགས་ཀྱི་ཐུ་བྲག་གིས་འཇུག་ཡུལ་སོ་སོར་སྦྱར་རྒྱུ་འདོད་མོད། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་སྐབས་དེ་གཉིས་ལ་འགྲིག་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་ཕལ་མོ་ཆེར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་དུ་འགྱུར་བས་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་ཕོང་དུ་རྟགས་ངོས་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་བསྐྱོན་མང་དུ་ཡོད་དེ། གཞུང་གི་ཚིག་ཟིན་ལ་བཅད་དང་མི་འགྲིག་པ་དང་། ཀྱི་བྲག་མདོར་བསྟན་དང་འགལ་བ་དང་། ཉེར་དོན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐ་མ་སྔོན་འཇུག་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི། ཕྱི་ཞི་ས་དཔྱད་དེ་ལྟར་འཇུག་བྱེད་འཆད་པའི་སྐབས་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་དོན་གྱི་དེ་ལྟར་འཇུག་བྱེད་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་ལ། དེ་དང་མི་འགྲིག་པའི་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་བྱེད་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་འཇུག་རྣམས་སྔོན་འཇུག་གི་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པ་བཤད་པ་ལྟར། རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་སྟོན་པའི་སླད་དུ་འཇུག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐ་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་དང་། ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པ་གཉིས་ཀ་དང་མཐུན་པར་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འབའ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པ་ནི་དོན་དེ་སྟོན་བྱེད་དུ་ངེས་པར་འཇུག་པ་ཞིག་དགོས་ལ། ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་ནི། སྒྲ་དོན་དེ་དང་དེར་འཇུག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་དང་ཅི་ཕྱིར་ཀྱི་འཇུག་པ་གཉིས་སྐབས་འདིར་མཐུན་པར་བཤད་ན། གཞམ་དུ་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པ་གསུངས་པ་བློས་བཏམས་དཔེ་བ་བཏགས་པའི་ཕྱོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། གལ་ཏེ། ཕོ་ནི་འདས་དང་གཞན་བརྒྱུ་ཕྱིར། སོགས་རྟེན་འཇུག་གི་སྐབས་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་འཆད་བྱེད་ཡིན་ཡང་འདིར་མིན་ནོ་ཞེར་ནའང་། མ་བཤད་མ་འགྲིག་པས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་ཀྱིས་བྱུང་རྒྱལ་དུ་བླུས་པར་ཟད་དེ། རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་མ་ཟད་དོན་དེའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་འཆད་བཞིན་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ཐ་མ་གང་ལྟར་འགྱུར་བ་ཞེས་མཛད་བརྟན་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་གང་ཞིག། དེ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་རྗེས་འཇུག་རྣམས་རང་དབང་གིས་དོན་སྟོན་བྱེད་དུ་འཇུག་པར་བཤད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་དོན་རྗེས་འཇུག་རྣམས་རང་དབང་མི་བཙན་པར་སྔོན་འཇུག་ལ་སོགས་པའི་དོན་བདུན་དུ་འགྱུར་འགྲོ་བ་ལ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་གྲུབ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་འཆད་རིགས་ཏེ་ཐ་མ་རྗེས་འཇུག་གི་དོན་གཙོ་བོར་སྔོན་འཇུག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་ཕྱི་མ་མིང་མཐའ་དང་རྣམ་དབྱེ་སོགས་ཀྱི་དོན་རྗེས་འཇུག་དང་ཚིག་ཕྲད་མ་དག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གཞུང་དུ་གང་ལྟར་འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བཤད་པས་ཆུང་བློས་པའི་སྐྱོན་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྤྲོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་འདིར་ད་བ་ས་གསུམ་གྱིས་འདས་པ་སྟོན་པའི་དཔེར་བཀོད་པ། བཅད། བཀབ། བཀས། ཞེས་པ་རྣམས་ལས་ཕྱི་མ་ས་ཡིག་གིས་འདས་པ་བསྟན་དུ་རུང་ཀྱང་། ཐ་མ་གཉིས་འདས་ཚིག་ཏུ་བྱས་པ་རྗེས་འཇུག་གི་ནུས་པས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས། གཅད། གཅོད། དགབ། འགེབ་ཅེས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ལ་སྦྱར་བའི་ཚེ་ནའང་རྗེས་འཇུག་དེ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོན་འཇུག་གི་ནུས་པ་ཁོ་ནས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཏུ་བསྒྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་དཔེར་བརྗོད་དེ་ཙམ་ལའང་ཡིད་བརྟན་པར་བ་མ་བྱུང་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པའི་དཔེར་བརྗོད་གཞན་རྣམས་འགོད་པ་ར་ལྟག་ལ་ནུས་པས་བཀོད་མ་ནུས་པ་དེར་ཟད་དོ།།

གཞན་ཡང་། ལུགས་དེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིས་བྱུང་རིག་གིས་སྐབས་འདིར་དཔེར་བརྗོད་ཙུང་ཟད་མང་བར་འགོད་པའི་ཁྲལ་དུ་ཞུས་ཏེ། བྱ་བ་བྱས། ཆར་པ་ཕོབ། མེ་ཏོག་ཕོག། ན་ཚ་ཆད་ཅེས་སོགས་འདས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བྲིས་པོ། བྲིབ། སྦོག། སྦྲིད་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་གཞན་དང་། གདམས་པར་བྱ། བསྒྲུབ་པར་བྱ། བཀག་པར་བྱ། བརྗོད་པར་བྱ་ལྟ་བུ་བྱ་ཚིག་དང་དཔེ་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱུས་པར་བྱས། ས་བོན་བཏབ། ལམ་འགོག། རྡོད་འབྱེད་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་ཡང་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་གཞན་དང་། ཡོད་པའི་གདའ་སོགས་ད་ལྟར་བསྟན་པ་དང་། འགྱུར། འཛལ། འབྱུང་། འདྲེན། འཁྲུམ། བྲོ་གསར། ཚ་སྒོར། བགྲང་ཕྲེང་། མདུན། མཚལ་སོགས་བདག་དང་མ་འོངས་པ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཞེས་བྲིས་མོད། དེ་རྣམས་ཐེར་རྒྱུས་ཕོངས་པ་འཁྲམ་བློ་ནལ་དུ་མི་གནས་པའི་སྐྱོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྨྲས་པ་སྟེ། འདས་པའི་དཔེར་སྨྲལ་ཚིག་བྲིས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དཔེར་མིང་རྐྱང་དང་འདས་ཚིག་དང་བྱེད་ཚིག་བཀོད་པ་དང་། བདག་དང་མ་འོངས་པའི་དཔེར་མིང་རྐྱང་བཀོད་པ་སོགས་ཐལ་ཆེར་འགལ་བ་ཁོ་ནར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁྱད་པར་མིང་རྐྱང་རྣམས་འདིའི་དཔེར་བརྗོད་དུ་བཀོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མཚར་ཆེ་སྟེ། མིང་རྐྱང་ཙམ་དེ་འདིར་བསྟན་གྱི་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་གྱིས་མ་བསྡུས་པ་རྟེན་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་དང་། མིང་རྐྱང་རྣམས་ལ་རྗེས་འཇུག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྲག་མེད་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པས་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་དོན་གྱི་དབང་གིས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅིའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། སྔོན་དབང་གིས་དཔེར་བརྗོད་འགྲིག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཐོང་བློས་བཞིན་རང་གི་ཞེན་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ། འ་ཡིག་འདས་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། ས་ད་གཉིས་འདས་པ་ལ་འཇུག་པ་མང་བ་ཙམ་ལས་གཞན་གྱི་བྲག་རྟེར་མེད་པར་རྗེས་འཇུག་རྣམས་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདིར་སྨྲས་པ།

མཁས་རློམ་ཕལ་ཆེར་རེ་བོང་ཅལ་རྗེས་སྙོགས། སྨིག་རྒྱུའི་ཆུ་སྲིད་བྲག་ཅའི་སྒྲ་དབྱངས་ལེན། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་འབབས་སྟེགས་ལ།

གསོལ་བཞིན་ངལ་བ་ཅི་ཡང་བརྩེན་པ་མཐོང་། འདི་དང་འདི་འདྲའི་ཚུལ་ལ་བརྟགས་པའི་ཚེ། ནམ་ཡང་གཞན་དྲིང་ཁོ་ནར་མི་བརྟེན་ཅིང་།

གཞན་ཟེར་ཁོ་ནའི་ལད་མོའང་མི་བློ་བས། ཁོ་བོའི་བློ་གྲོས་སྣལ་བ་བཟང་སྐྱམ་བགྱིད། མཁས་པའི་བསྟན་བཅོས་རང་བཞིན་དག་པའི་དངོས།

གསལ་བྱེད་མཁས་པ་ཉིད་ལ་རག་ལས་ཏེ། འདོད་སྤྲིན་དབྱིག་མཆོག་ནོར་བུ་བཻ་ཌཱུར། དེད་དཔོན་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་ལ་ལྟོས། ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ཕྱི་མ་གང་ལྟར་འགྱུར་བ་འཆད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། དང་པོ་ནི།

ཕྱི་མ་དག་གིས་འདྲེན་ཚུལ་ནི།

ཞེས་པ་སྟེ། ཕྱི་མ་མིང་མཐའ་དང་རྣམ་དབྱེ་སོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གི་དོན་ཇི་ལྟར་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི་ཕྲ་མའི་རྗེས་འཇུག་དང་ཕྱི་མའི་བརྗོད་བྱ་དག་པ་ལ་ཅི་རིགས་པར་ལྟོས་པའི་བློ་ནས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། ཞེས་མདོར་བསྟན་པའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་མིང་མཐའ་འདྲེན་ཚུལ་དང་། རྣམ་དབྱེ་སོགས་འདྲེན་ཚུལ་འཆད་པ་སྟེ་གཉིས་སོ། དང་པོ་ནི།

ཕོ་ཡིས་ཕོ་ཡི་མིང་མཐའ་དྲང་། མོ་ཡིས་མོ་ཡི་མིང་མཐའ་དྲང་། མ་ནིང་གིས་ནི་མ་ནིང་ངོ་།།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། མིང་ཕྲ་མའི་མཐའི་རྗེས་འཇུག་ཕོ་ཡིག་གིས། དེ་ཉིད་ཀྱི་མིང་མཐར་གཞན་གྱི་མིང་གཞིའི་ཕོ་ཡིག་དྲང་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་མོ་ཡིག་གིས་མོའི་མིང་མཐའ་དྲང་བ་དང་། མ་ནིང་གི་མ་ནིང་གི་མིང་མཐའ་དྲང་བར་བྱའོ།། ཞེས་སོ།།

དེས་ན་མིང་ཕྲ་མའི་མཐའི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱང་མིང་མཐའ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་གྱི་མིང་མཐའ་ཞེས་པ་ནི་རྗེས་འཇུག་གིས་མིང་དུ་གྲུབ་པའི་མིང་ཕྲ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་མིང་དེའི་མཐར་སྦྱར་རྒྱུ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་སོ།།

དེ་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི།

ཕོས་ཕོའི་མིང་མཐའ་དྲངས་པ། དཔྱིད་ཀ། སྟོན་ཀ། ཐད་ཀ། སྔོད་ཀོར། གླད་ཀོར། ཞེང་ཀ། བསྐོད་པ། མཁྲིན་པ། བཅད་པ། ཐན་པ། ཕྱིན་པ། སྤྲིན་པ། ཐོད་པ། རྫོད་པ། ནོད་པ། གློད་པ། ཁབ་པ། ཚབ་པ། གྲབ་པ། སྐྲབ་པ། གློབ་པ། གདབ་པ། བདས་པ། ཐེབ་པ། འགྲུབ་པ། ·ཐུབ་པ། སོས་ཀ། གཉིས་ཀ། བྱུས་པ། བསྒྲུབས་པ། བརྟགས་པ། དགོངས་པ། གཏམས་པ། དངོས་པོ། དགོས་པ། གོམས་པ། བསླུས་པ། དམིགས་པ། ཆགས་པ། མཁྲིས་པ། པགས་པ། སྐྱུས་པ། རྟག་པ། འཕྲུག་པ། ཅག་པ། ལྷག་པ། དག་པ། རིག་པ། ལག་པ། བདུག་པ། གདུག་པ། གཅིག་བུ། ཅིག་ཅར། བདག་ཅག་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་།

མོས་མོའི་མིང་མཐའ་དྲངས་པ་ནི། གང་བ། བྱུང་བ། མཐོང་བ། གསུང་བ། འབྱུང་བ། འདུང་བ། གཏོང་བ། བསྐང་བ། དགང་བ། བཟང་བ། སྙིང་ག། མཐོང་ག། མཆིང་ག། ལྡང་ག། སྦྲང་མ། དང་མ། གདུང་མ། གསེང་མ། འདུང་མ། འདེམ་ག། གསུམ་ག། ཐམ་ག། ཟླ་བ། འདུ་བ། དཔའ་བ། སྨྲ་བ། དགའ་བ། འཚའ་བ། བདེ་བ། རེ་བ། བཙའ་བ། བཀྲ་བ། གདའ་བ། ཉི་མ། དགའ་མ། གཏའ་མ། འདའ་ག། ཡ་ག། ཉ་ག། འདི་ག། སྒོ་ག། ཁྲི་ཕུ། ཕུ་

གུ་སོགས་སོ།།

མ་ནིང་གིས་མ་ནིང་དྲངས་པ་ནི། སྟོན་ཁ། དགུན་ཁ། མོན་ཁ། དབྱར་ཁ། སེར་ཁ། གཏར་ཁ། ཤར་ཁ། སྤུར་ཁ།

རལ་ཁ། ཉལ་ཁ། མཚལ་ཁ། རྒྱལ་ཁ། གསལ་ཁ། དཔལ་ཁ། སོགས་སོ།།

དེ་ལྟར་མིང་མཐའ་རྟགས་མཚུངས་ཁོ་ན་འདྲེན་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ནི་ཕོ་མོའི་རྟགས་ཕལ་ཆེར་གྱིས་དེ་ལྟར་འདྲེན་པས་གཙོ་ཆེ་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། འཆད་འགྱུར་ལྟར། དེ་ཉིད་རང་གི་སྒྲ་མཐུན་པའི། ཞེས་གསུངས་པ་དང་སྦྱར་ན་འདྲེན་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། ཆ་དོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་མ་ཟིང་གི་རྟགས་རྣམས་ཀྱིས་རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་པ་དཔེར་བརྗོད་བཀོད་པ་འདི་འདུ་ཤོར་བུ་ལས། ཕལ་ཆེར་བརྗོད་བདེ་བས་སྒྲ་མཐུན་པ་མོ་རྟགས་ཉིད་དྭངས་པ་མཐོང་སྟེ། མཛད་པ། མཐུན་པ། བརྟར་བ། ཤར་བ། དར་བ། འཐུལ་བ། གསལ་བ། རྒྱལ་བ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མོ་རྟགས་མ་ཤིག་གིས་ཀྱང་བརྗོད་བདེ་རང་སྡེའི་སྐྱེས་པའི་རྟགས་དྭངས་པ། དམ་པ། བསམ་པ། རྨས་པ། སྙམ་པ། རམ་པ། རིམ་པ། ལུམ་པ། ནམ་པ། ཐུམ་པ། ལྟ་བུ་མང་དུ་སྣང་བས་ཀྱི་བྱུག་སོ་སོར་མ་འཛོམས་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། གཞན་དུ་ཆང་པ། ཁང་པ། སྐྱོང་པ། སོགས་ང་ཤིག་གིས་ཕོ་དྭངས་པ་འགའ་ཞིག་སྣང་བ། ཁ་ཅིག་གིས། བདག་པོའི་སྒྲ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་པ་རྟགས་སྒྲ་བས་དེ་དག་དང་། གཞན་ཡང་། ལྷས་མ། བཙས་མ། ལྷད་མོ། རྟགས་མ་སོགས་ཕོ་མོ་དྭངས་པ་ལྟ་བུ་དམིགས་གསལ་དེ་འདུ་བར་ཤོར་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ།

ཀ་སྒྲུ་པར། ལྷག་མ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཉེར་སྤྱོད་ལས་འཛིན་པ་གྲུབ་པོ།། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པ་དང་བསྟུན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདིར་ཁ་ཅིག། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་པའི་དཔེར་བཀོད་པ་འདི་རྣམས་ལ་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བ་ཡོད་དེ། སྔར་ཡང་འདུག་དང་བཅས་པའི་ནང་ལ་རྣམས་མ་ཟིང་དང་། ང་མ་ཡང་འདུག་ཙན་རྣམས་མོ་རྟགས་སུ་ཁས་བླངས་པ་གང་ཞིག། འདིར་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཕོ་ཡིག་དྭངས་པ། ཕོས་ཕོའི་མིང་མཐར་དྭངས་པའི་དཔེར་བརྗོད་དུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། སྨྲས་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། སྔར་སྒྲ་གདངས་དག་ཅན་གྱི་འདུག་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་བཤད་ཅིང་། འདིར་ཡང་འདུག་ཅེད་ན་མིང་མཐའི་རྗེས་འདུག་དེ་ཉིད་དང་ཡོད་ན་ཡང་འདུག་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་གང་ཡིན་པ་དང་སྦྱར་ནས་མིང་མཐའ་ཕྱི་མ་འདྲེན་ཚུལ་ཙམ་འཆད་པ་ཡིན་གྱི། སྔ་མ་ལྟར་འདུག་ཡང་འདུག་གཉིས་ཀ་བརྗེབས་པའི་སྒྲ་གདངས་དེའི་ཆུས་པ་འཆད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བྱེད་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མིང་གཞི་ཕྱི་མས་མིང་མཐའ་སྔ་མ་འདྲེན་པར་འདོད་ཀྱང་། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིའི་འདྲེན་ཚུལ་ནི་ངག་གི་བརྗོད་པ་དང་སྦྱར་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་འདྲེན་བྱེད་སྔོན་དུ་མ་བརྗོད་པ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་འདྲེན་བྱའི་བརྗོད་པ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་དེ།

དཔེར་ན། རྟག་ལྟར་བུའི་ངག་སྔོན་དུ་ཡོད་ན་དེའི་མཐའ་ག་ལ་ལྟོས་པའི་མིང་མཐའ་མི་མ་པ་ཡིག་འདྲེན་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱེད་རྣམས་ལྟར་ན་ལྟོས་ས་མ་བྱུང་བའི་སྔོན་དུ་ལྟོས་ཆོས་གྲུབ་ཟིན་པ་དང་། འདྲེན་བྱེད་མ་བྱུང་བའི་སྔོན་དུ་དེར་ལྟོས་པའི་འདྲེན་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པ་སོགས་སྐྱོན་ཅི་ཡོག་མང་པོ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདྲེན་བྱེད་རྣམ་དབྱེ་དང་ཚིག་ཕྲད་སོགས་སུ་བྱས་ཤིང་། འདྲེན་བྱ་མིང་ཕྱི་མའི་མཐར་འདོད་པ་དེ་ལས། མིང་མཐའ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། སོགས་ཀྱི་གཞུང་འཆད་པའི་ཚེ་དངོས་འགལ་དུ་འང་སླ་དགོས་པར་བྱུང་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཕྱིར་ཡང་མིང་མཐའ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་འདྲེན། མིང་མཐའ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀས་རྣམ་དབྱེ་སོགས་འདྲེན་པ་འདིའི་རྒྱ་མཚན་ངེས་པ་མ་རྙེད་པས། འདྲེན་བྱའི་མིང་མཐའ་ངོས་མ་ཟིན་པ་དང་། འདྲེན་ཚུལ་གོ་ལྡོག་དང་ནལ་མ་གཉིས་ཤོར་བ་འདི་ལགས་སོ། གཞན་ཡང་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བ་འགའ་ཞིག་གིས། དཀོན་ཅིག། རིན་ཅེན་ཐབས་ཅིག། ལྷན་ཅིག། ཡུངས་དཀར་ལ་སོགས་པ་རྣམས། དེ་དག་གི་སྐད་དོད་ལེགས་སྦྱར་ལ་དཀོན་པའི་མཆོག་དང་། རིན་ཐང་ཆེན་པོ་དང་ལྷངས་ཀྱི་གཅིག་དང་ཁ་དོག་དཀར་པོ་སོགས་ཀྱི་དོན་མེད་པས་དེ་དང་དེའི་དོན་དུ་མི་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཕོས་ཕོའི་མིང་མཐའ་དྭངས་པར་བཞེད་པ་མཁས་པའི་གསུངས་ཡིན་ཡང་། ཞིབ་མོར་དཔྱད་ན་གོ་བ་མི་བཟང་སྟེ། ཕྱིར་ལྟར་བོད་དུ་མ་གྲགས་པའི་འཛ་གསུང་རབ་སྒྱུར་བ་ན་དགོས་པར་བྱུང་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དང་སྦྱར་ཏེ་གསར་དུ་བཏགས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཕྱིང་ས་སོགས

དང་བསྟུན་ནས་དཔྱད་པས་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་དགོས་པ་སེལ་ཞིང་བརྗོད་དོན་ཇི་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲ་དོན་དང་སྦྱར་ནས་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་མཚོན་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་གསར་དུ་སྦྱར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་དེ་འདྲ་ལ་སྐད་དོད་ཡོད་མེད་དང་ཁམས་དང་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པས་འགྲུབ་མི་འགྲུབ་དཔྱད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀཱ་རི་ཀཱ། ཞེས་པ་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པར་བསྒྱུར་ན་དེར་ཚིག་དང་ལེའུ་གཉིས་ཀའི་སྐད་དོད་མེད་པ་དང་། པཉྫི་ཀཱ། དཀའ་འགྲེལ་དུ་བསྒྱུར་ན་དེར་དཀའ་བ་དང་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀའི་སྐད་དོད་མེད་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་དུ་བོད་ཉིད་ལ་ཐུར་ནས་གྲགས་པའི་བརྡའ་འདོད་རྒྱལ་དང་རྗེས་སྒྲུབ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་། དེ་འདྲའི་ཐེབ་སྐོར་ལ་ལེགས་སྦྱར་གྱིས་ཐུས་དག་བགྱིད་མི་བཏུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་དེ་ལེགས་སྦྱར་ནས་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ཡང་སྐད་གཉིས་པའི་འཇུག་ཡུལ་མཚུངས་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་གྱི་ནུར་ཡན་ཆད་གཅིག་ཤོས་ལ་གང་ཡོད་གཅིག་ཤོས་ལ་ཡོད་པའི་བར་བཀག་ཅིང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་རཏྣ་ཞེས་པ་དཀོན་ཅོག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་ནི། བོད་དུ་དམ་ཆོས་མ་དར་གོང་དུ་དཀོན་མཆོག་གི་བརྡའ་མེད་པ་ལ་མོ་ཚུ་བས་རིན་ཆེན་དུ་བསྒྱུར་ན་དབྱིག་གི་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དོན་མཚོན་པར་འདོད་ནས་ལུང་དང་སྦྱར་ཏེ་དཀོན་པ་དང་སྒྲ་དོན་དང་སྦྱར་ནས་མཆོག་ཅེས་བཟློས་ནས་མིང་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་དཀོན་ཅོག་ཅེས་འདོན་པར་རུང་ངམ་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་རུང་སྟེ་དཀོན་ཅོག་ཅེས་མིང་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཚེ་མཆོག་གི་སྒྲ་མིང་མཐར་འགྱུར་བས་ཐོས་པོའི་མིང་མཐའ་དང་བའི་ཕྱིར་སྔོན་འཇུག་མོ་ཡིག་ཕྱིས་ནས་མིང་གཞིའི་མ་ཉིད་རང་ཟླའི་པོ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བར་ཐད་ཀྱི་དོན་བསྒྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་སྦྱར་ལ་ཏྲ་ཏི་ཤྲི་ཏུ་བསྒྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།

དེས་ན་དཀོན་པ་དང་མཆོག་སྒྲ་དོན་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་ཅེས་འདོན་པ་འཐད་ཀྱི་དཀོན་ཅོག་ཅེས་མི་རུང་ངོ་ཟེར་བའང་གནད་འདི་མ་རྟོགས་པའི་ཅལ་ཅོལ་ཙམ་མོ།།

རཏྣའི་སྒྲ་མཆོག་ལ་མི་འཇུག་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རིགས་ཀྱི་མཆོག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རཏྣ་རང་རིགས་གཙོ་བོ་ལ། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རཏྣའི་སྒྲ་ལ་མཆོག་གི་སྐད་དོད་དངོས་སུ་མེད་ཟེར་བ་དང་། ཙནྡྲ་པའི་ཡུཀྟ་སོགས་སུ་རཏྣ་ནི་གང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེའོ།།

ཞེས་འབྱུང་བ་ལུང་འདྲེན་པའང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རཏྣའི་སྒྲ་མཆོག་གི་སྐད་དོད་དངོས་སུ་འགྱུར་བར་ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཀོན་ཅོག་ཅེས་པའང་བོད་ཀྱི་འདོད་རྒྱལ་ཡིན་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དེ་བོད་དུ་ཐོག་མ་ནས་མ་གྲགས་ཤིང་མཁས་པ་དག་གིས་དོན་དང་བསྟུན་ནས་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པར་གསར་དུ་བཏགས་པའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲ་བསྡུས་པས་རིན་ཆེན་ཞེས་པ་ནི་བོད་བརྡའ་རྙིང་པ་ཡིན་ཞིང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་དོན་ཡང་ཡིན་མོད། དེའི་སྐད་དོད་ཀྱང་རཏྣ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རིན་ཆེ་བའི་སྒྲ་བཤད་བྱེད་དུ་མེད་ཀྱང་དེ་དག་གི་འཇུག་ཡུལ་རང་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་མཚུངས་པས་རིན་ཆེན་དུ་བསྒྱུར་བ་ནི་འགལ་ཞིང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་དོན་ཉིད་མི་གཏོང་བར་ཐོས་པོའི་མིང་མཐའ་དྭངས་པའི་དགོས་པས་རིན་ཆེན་དུ་གྲུབ་པའང་ཡིན་ནོ།།

བོད་སྐད་རིན་ཐང་ཆེ་བ་ཙམ་རང་རིགས་ཀྱི་མཆོག་ལ་མི་འཇུག་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་འགང་ཆེན་བུད་མེད་འགང་ཆེན་ནོར་འགང་ཆེན་ཞེས་སྤྱོད་པ་ལ་གྲགས་པའང་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ཚིག་ཙམ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།།

ཐབས་ཅིག་གམ། ལྷན་ཅིག་གི་སྒྲའང་དེའི་སྐད་དོད་ལ་གྲངས་གཅིག་གི་དོན་མེད་རུང་། བོད་བརྡའ་རྙིང་པ་ཕྱོགས་གཅིག་གམ་ཚོམ་གཅིག་གི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་

ཁུངས་ཀྱི་སྒྲུར་ངེས་པ་དང་། ཁྱུངས་ཀར་ཞེས་པའང་ཁྱུང་དཀར་ནག་གི་ཟླུམ་སྒྲ་བའི་ཁྱུངས་གཞི་དཀར་པོ་ཡིན་པས་དཀར་ཞེས་པ་ཁ་ཏོག་ཉིད་དུ་གོར་མ་ཆག་པས་དེ་དག་གི་གཅིག་དང་དཀར་ལ་འཕྲུལ་བྱེད་དོན་བཟང་མིང་མཐའ་འདྲེན་ཚུལ་ཉིད་དོ།།

རྒྱ་མཚར་འདྲེས། སྐད་དོད་དང་བོད་སྐད་གཉིས་ཀ་མཐུན་པའི་གོ་ནས་ཁྲུངས་སུ་ངེས་པ་ལ་ནད་ཅེག་ཀླ་བུ་ལའང་ག་འཕྲུལ་མི་འགྱུར་བའིང་བའི་གནད་ཀ་དང་། སྐད་ཅིག་གིད་ཡིག་འབྱེད་མི་དགོས་པ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་ཞེས་པ་རྒྱ་ཡུལ་ལོགས་སུ་གར་བའི་དོན་ཡིན་ཞེས་འཆད་དེང་རྒྱ་དཀར་ངའི་དོན་དུ་འདོད་པ་རྣམས་གཏི་མུག་ལྷུང་མེད་དུ་ཕྱི་བར་མཛད་ཀྱང་། ཞེགས་པར་བརྟགས་ན་ཅི་འགྱུར་མི་ཤེས་ཏེ། རྒྱ་ནག་པོ་ཞེས་ཡུལ་དེའི་མི་རྣམས་ནི་གོས་སོགས་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱི་བ་ལས་གྲགས་ཤིང་གཙིག་ལོས་དེ་ལས་བཟློག་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ནག་གི་ཟླུམ་དངས་པའི་རྒྱ་དཀར་པོ་ཞེས་བོད་དུ་གྲགས་པར་ཟད་སོད། དོན་ཀྱང་མིང་མཐའ་འདྲེན་ཚུལ་གྱིས་རྟོན་འཇུག་མ་ཤེད་ད་ཡིག་གྱིས། མིང་གཞི་རང་ཉིད་མི་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བས་རྒྱ་གར་ཞེས་གྲུབ་པར་འདུམས་པས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ། གླད་གོར། རྫོད་གོར། པད་གོར་སོགས་ཀྱང་སྔོར་བའི་དོན་ལ། སྤྲ་མའི་རྗེས་འཇུག་གི་དབང་ལས་ས་མགོ་མ་ཡིག་ཡིན་པས་ས་ཕྱིས་པ་སྟེ་སྔོར་བའི་སྐད་དོད་ཡོད་མེད་རྩད་གཅོད་མི་དགོས་ཤིང་སོ་སྔོར་ཉེ་སྔོར་སོགས་ལ་ས་མགོ་ངེས་པར་རྒྱུར་དགོས་པ་ལྟ་བུའང་གོ་བར་བྱའོ།།

དེས་ན་འདི་འདྲའི་རིགས་མིང་མཐའ་རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་ཚུལ་ཐོན་གྱི་བརྒྱ་རྩིང་པ་ཕྱིན་ཏུ་མང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲ་བའང་གསར་བཅད་ཀྱི་ཆུས་དག་མངས་པས་དཔྱ་དཔའ་ཉིད་ཀྱིས་པར་གནོད་པ་ཟ་བ་དཔྱད་བརྗོད་ཀྱང་ཅེར་པ་སྣང་ལ། འདིས་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་འགྲོ་སྤྱུར་ཚིག་བཟང་སྲན་པར་ཆ་ཚོན་ཏེ། འདི་རིགས་པ་ང་མཐའ་འདྲེན་ཚུལ་རྟགས་མཚུངས་བཟློད་བདེ་བ་བདེ་སོགས་དང་བསྟུན་པའི་ཚིག་རྟུད་ལས་བྱུང་བའི་དཔེགས་བསམ་གྱི་ཡི་གེ་རྣམ་འགྱུར་ཤིག་ཏུ་མཆོན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན། པད་ཅེས་པའི་ད་ཡིག་ཕོ་ཡིན་པས་ས་མགོ་མི་ཐོབ་ཅེ་ནའང་མི་འཐད་དེ། སྐྱབ་སྔོར་དང་། བཤད་སྐྱབ་དང་། མཛད་སྐྱོད་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ལ་ས་མགོ་མི་ཐོབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་ཟེར་བའང་སྤྲིང་པོས་དཔེན་པར་རྟོགས་སོ།།

གཉིས་པ་རྣམ་དབྱེ་སོགས་འདྲེན་ཚུལ་ལ། སྤྱིར་འདྲེན་ཚུལ་དང་། ནང་གསེས་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི།

མིང་མཐའ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །དེ་ཉིད་རང་གི་སྒྲ་མཐུན་པའི། །ཆོས་དངོས་ལས་དང་བྱེད་པ་དང་། །
སྦྱིན་དང་འབྱུང་ཁུངས་འབྲེལ་པ་དང་། །གནས་དང་བོད་པའི་སྒྲ་ཡང་རུང་། །གཞན་ཡང་སྡུར་བསྡུ་ལྷག་བཅས་དང་། །
འབྱེད་སྡུད་བསྣན་དང་བདག་པོ་དང་། །དགག་སྒྲུབ་རྒྱུ་དང་དུས་ལ་སོགས་འཇུག །དེ་དག་ཕྲ་ཤུགས་འདྲེན་པས་འབྱུང་། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་མིང་མཐའ་སྔ་མ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས། མིང་མཐའ་དེ་དག་ཉིད་རང་གི་རྟགས་མཚུངས་པའམ་བཟློད་པ་བདེ་བས་སྒྲ་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་ཆོས་དངོས་སམ་ངོ་བོ་ཙམ་བརྗོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ་དང་། གསུམ་པ་བྱེད་པ་པོ་འམ་བྱེད་པ་ཙམ་དང་། བཞི་པ་སྦྱིན་པའི་ཡུལ་གྱིས་མཚོན་ནས་ཚེད་དུ་བྱ་བ་དང་། ལྔ་པ་འབྱུང་ཁུངས་དང་། དྲུག་པ་འབྲེལ་པ་དང་། བདུན་པ་གནས་གཞི་དང་། བརྒྱད་པ་བོད་པའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱང་དྲངས་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་རྣམ་དབྱེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའམ་མ་གྱུར་པའི་ཚིག་ཕྲད། སྡུར་བསྡུ་དང་། ལྷག་བཅས་དང་། འབྱེད་སྡུད་དང་། བསྣན་པ་དང་། བདག་པོ་དང་། དགག་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་། རྒྱུ་དང་། དུས་ཏེ་ཚེ་སྐབས་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་ཕྲ་མ་མིང་མཐའི་ཤུགས་ཀྱིས་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ན་སྦྱོར་ཚུལ་ལེགས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སོ།།

དེ་རྣམས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་སུམ་བཅུ་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་སྨོས་ཟིན་པ་དང་གཞན་དུའང་ཕྱོགས་ཙམ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་མི་སྤྲོ་ཞིང༌། སྐབས་འདིར་ལྷ་མཐུན་ཞེས་པའི་དོན་རྟགས་མཚུངས་ཁོ་ན་ལ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་བཞེད་ཀྱང་རྣམ་དབྱེ་དང་ཟླ་སོགས་རྟགས་མཚུངས་ཁོ་ནས་འདྲེན་པར་མ་ངེས་ཤིང་གཙོ་བོར་བརྗོད་དེ་བའི་ལྷ་མཐུན་འདྲེན་པ་ཞུས་ཆེ་བར་སྣང་བ་དང༌།

སུམ་བཅུ་པར། དང་པོ་གཉིས་ལ་དང་པོ་མཐུན། གསུམ་ལྔ་བཅུ་ལ་ཀྱང་དང་ཟུར། བདུན་པ་ཉིད་ལ་བདུན་པ་སྟེ། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཀྱ་ཟུར་བ། དེ་དག་ཡི་ཟུར་འབྲེལ་པའི་ས། ཞེས་ལྷ་མཐུན་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་པའང༌། ད་བ་སང་རྣམས་ཀྱི་མཐར་རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་པ་འགྲིག་ཀྱང་གཞན་རྣམས་བརྗོད་བདེ་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་པར་སྣང་བས། རྒྱ་མཚན་འདི་རྣམས་དང་སྦྱར་ན་ཁོ་བོའི་འགྲེལ་ཚུལ་འདི་ཉིད་ལེགས་བཤད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ནང་གསེས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་དག་ནང་གསེས་གང་འཇུག་པ། མཐར་སྦྱར་ཐོག་མའི་མིང་དོན་ལས།

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་དབྱེ་དང་ཚིག་ཕྲད་དེ་དག་གི་ནང་གསེས་གང་དང་གང་ཞིག་འཇུག་པ་ནི་གཙོ་བོར་རྣམ་དབྱེའམ་འཕྲད་དང་བཅས་པའི་མིང་ཚིག་དེའི་མཐར་སྦྱར་རྒྱུའི་མིང་དོན་ཐོག་མ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།། ཞེས་སྦྱར་བསྟན་པའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཞུང་དོན་དང༌། འཕྲོས་དོན་ནོ། དང་པོ་ལ། རྣམ་དབྱེའི་ནང་གསེས་གང་ཞིག་འཇུག་པ་དང༌། འཕྲད་ཀྱི་ནང་གསེས་གང་ཞིག་འཇུག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

སྒྲ་འཇུག་ཡོད་དམ་བྱེད་པ་ཡོད། དེ་བཞིན་ཆེད་བྱེད་རྟེན་བྱེད་དང༌།
ལས་བྱ་བླང་བྱ་བསྒྲུབ་པར་བྱ། ཕྱོན་དུ་འོས་པ་གནས་པ་འམ།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་དབྱེའི་ནང་གསེས་གང་དང་གང་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་དབྱེ་སྦྱར་སའི་མིང་བདུད་རྩི་ལྟ་བུ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲ་འཇུག་པའི་སྒྲ་གང་ཞིག་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་མིང་ཐ་མ་ལ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་འཇུག་པ་ཡིན་ཡང་བོད་སྐད་ལ་མིང་རྐྱང་དང་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་སོ་སོར་མཚོན་པེ་རྒྱུས་པས་མིང་རྐྱང་དེ་གར་གནས་པ་བདུད་རྩིས་གང་ཞིག་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་དང༌། མིང་དེའི་མཐར་འཚོ་བར་བྱེད་ལྟ་བུ་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཡོད་ན་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་འཇུག་པས་བདུད་རྩིས་འཚོ་བར་བྱེད། ཅེས་པར་འགྱུར་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱུར་ཏེ་མིང་དེའི་མཐར་ཆེད་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲ་མོས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་ལ་འཇུག་པས་བདུད་རྩི་ལ་མོས་པ་ཞེས་སུ་འགྱུར་བ་དང༌། བརྟེན་ལྟ་བུ་རྟེན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡོད་ན་བདུན་པ་འཇུག་པས་བདུད་རྩི་ལ་བརྟེན་ཅེས་དང༌། བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུ་ལས་སུ་བྱ་བའི་སྒྲ་ཡོད་ན་གཉིས་པ་འཇུག་པས་བདུད་རྩི་ར་བསྒྱུར་ཅེས་དང༌། བླང་བར་བྱ་ལྟ་བུ་བླང་བྱའི་སྒྲ་ཡོད་ན་ལྔ་པ་འཇུག་པས་བདུད་རྩི་ལས་བླང་བར་བྱ་ཞེས་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་ཡོད་ན་དྲུག་པ་འཇུག་པས་བདུད་རྩིའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་དང༌། ཕྱོན་དུ་འཐོབ་པར་འོས་པའི་མིང་བདུད་རྩི་མ་ལྟ་བུ་ཡོད་ལ་དེ་ལ་འབོད་ལས་བཙལ་ཀྱི་ལྟ་བུ་འབོད་པར་འོས་པའི་དོན་ཡོད་ནའང་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་འཇུག་ཅིང་བོད་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཀྱེ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། བདུད་རྩི་མ་ཀྱེ་བདག་ལ་འཆི་མེད་སྐྱོལ། ཞེས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ།། ཞེས་པའོ།།

འམ་ཞེས་པ་ནི་ཕྱི་མ་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་སྡུད་པའི་ཚིག་ཕྲད་དོ།།

དེ་དག་ལ་དཔེར་བརྗོད་གཞན་ཡང༌། མིང་མཐའ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་དབྱེ་དྲངས་པ་དང་མིང་མཐས་མིང་མཐའ་གཞན་དྲངས། ངེས་རྣམ་དབྱེ་དྲངས་པའི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་གཉིས་གཉིས་ཏེ། ལྷ་གང༌། རྟག་པ་གང༌། ལྷས་བྱུང༌། དཀོན་ཅོག་གིས་སྐྱོབ། འཆོལ་དུ་འགྲོ། སྦྱིན་བ་པ་སྦྱིན། ཤིང་ལ་གནས།

བརྟན་པ་ལ་གནས། ཐུར་བཅུ། གསལ་བར་བྱེད། ལས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་། བདེ་བ་ལས་དགའ་བ་སྐྱེ། གསེར་གྱི་བུམ་པ། རྟག་པའི་གོ་འཕང་། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་སྦྱར་བར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་འདིར་གཉིས་པ་བདེ་བ་དྲུག་པ་བརྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་དོན་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་འཇུག་དང་། བྱེད་པ་སོགས་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་དབྱེ་དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་དོན་ཙམ་ཕྱོགས་རེའི་ཆ་ནས་དཔེར་བརྗོད་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་མཐའ་དག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་ཏུ་མི་གཏོགས་པའི་འཇུག་དོན་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དཔེར་ན། བདུད་རྩི་ཞེས་པའི་མིང་མཐར་ངེས་གཟུང་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཡོད་ནའང་ཕྲ་མར་དང་པོ་འཇུག་པས་མིང་རྐྱང་ཉིད་དུ་གནས་པ། བདུད་རྩི་དེ། བདུད་རྩི་འདི། ལྟ་བུ་དང་། མིང་ཕྲ་མ་ངེས་བཟུང་བར་བྱ་བའི་མིང་དོན་ཁོ་ན་ཏུ་གནས་པ་ལ་ཕྲ་མར་བྱེད་པ་པོ་དང་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་གསུམ་པ་འཇུག་པ། བརྗོད་པས་ཉི་མ་དང་མཚུངས། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་ཡོད་པར་གྲུབ། ལྟ་བུ་དང་། མིང་མཐར་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྦྲང་རྩི་དཀར་བྱེའི་སྦྲང་རྩི། བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲ་ཡོད་ན་འབྱུང་ཁུངས་སོགས་ཀྱི་ལྔ་པ་འཇུག་པ། ས་གཞི་ལས་ལྗོ་ཏོ་འཁྲུངས། རྒྱ་མཚོ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་འབྱུང་། ཚངས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཁྱད་པར་འཕགས། ནག་པ་ལས་སྙིད་སྒྲུབ་འཕོང་གྱེན། མི་རྟག་པ་ལས་དངོས་པོར་གྲུབ། ལྟ་བུ་དང་། མིང་མཐར་རྟེན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་རྟེན་བྱེད་ལྟར་སྣང་བའི་བྱ་བའི་ཚིག་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལའང་བདུན་པ་འཇུག་པ། མཐུན་རྐྱེན་ལྡན་རེན་མཐོང་། མཁན་ཁར་བསད། ལྟ་བུ་སྟེ་འདིས་མཚོན་ནས་འཇུག་དོན་དང་སྦྱོར་ཚུལ་གཞན་ཡང་རྒྱས་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ།།

སྐབས་འདིར་ཡང་། ཁ་ཅིག་གིས། ཕྱི་འཇུག་གང་ལྟ་བུར་བོས་བཟུང་ནས་དེས་རྣམ་དབྱེ་འདྲེན་པ་དང་། དྲུག་པ་མ་གཏོགས་པའི་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་རྣམ་དབྱེར་བོས་བཟུང་ནས་དེས་ཕྱི་ཚིག་འདྲེན་པར་འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། གཞུང་དོན་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་སྦྱར་རྐྱེན་ཕོག་མའི་མིང་དོན་གྱི་འཇུག་ནས་བསྒྲུབ་བྱའི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པར་དེ་ལས་མིང་ཕྲ་མའི་མཐར་རྣམ་དབྱེ་དང་། པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་འཇུག་པར་དཀྲུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བླུས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དེ་ལྟར་འདོད་ན། དེ་དག་ནང་གསེས་གང་འཇུག་པ། ཞེས་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཕྱི་འཇུག་གིས་རྣམ་དབྱེ་འདྲེན་བྱེད་བ་ཙམ་དང་། བྱེད་པ་སོགས་རྣམ་དབྱེས་རང་རང་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱི་ཚིག་འདྲེན་བྱེད་བ་ཙམ་ལས་རྣམ་དབྱེའི་ནང་གསེས་གང་འཇུག་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་བསྟན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་ཁྱོད་ལྟར་ན། གཞུང་འདིར་བྱེད་པའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་བྱེད་ལས་དེ་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཆེད་དུ་བྱེད་པའི་ལས་དེ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། རྟེན་པར་བྱེད་པ་དེ་བརྟེན་བྱ་དང་། ལས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་ལས་བྱ་རྒྱུ་དང་། འབྱུང་བྱ་དེ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་ཁམས་འབྱུང་ས་བར་སོང་བས། གཞུང་འདི་དང་འགལ་བ་བལྟ་ཅི་སྨོས་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་རྫོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པར་ཟད་དོ།།

གཞན་ཡང་སྔོན་དུ་བོད་པ་གནས་པའམ། ཞེས་པར། བོད་པའི་སྒྲ་ཀྱཻ་སོགས་སྔོན་དུ་གནས་པས་འབོད་རྒྱུའི་མིང་འདྲེན་པར་འགྲུ་གཉེར་བཞང་མི་འཐད་དེ་ཕྱིར་སུམ་ཅུ་པར་འབོད་པའི་སྒྲ་མིང་གི་སྔོན་དུ་སྦྱར་བ་ཞེས་ཆེ་བར་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་དཔེར་བརྗོད་དུ་མིང་གི་མཐར་སྦྱར་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱཻ་སྐྱེ་འདིར་མིང་མཐའི་རྗེས་འཇུག་གིས་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་ཀ་འདྲེན་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་གང་ཞིག། སྔོན་དུ་བོས་པ་ཞེས་པའང་གང་ལ་འབོད་པར་བོས་པའི་མིང་སྔོན་དུ་གནས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་དེ། རྣམ་དབྱེ་གཞན་རྣམས་མཐར་སྦྱར་རྒྱུའི་མིང་དོན་ལ་ལྟོས་དགོས་ཀྱང་བོད་པའི་སྒྲ་དེ་རྣམས་དང་མི་མཚུངས་པའི་དམིགས་བསལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་སྦྱར་ཀྱི་ནང་གསེས་གང་ཞིག་འཇུག་པ་ནི།

གཞན་ཡང་ཚིག་དོན་འོག་མ་ལས། །བསྡུ་རྒྱུ་ཡོད་དམ་ཉིད་པ་དང་། །གོང་མ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། །

རྣམ་གྲངས་དག་ཀྱང་བཀོད་པ་ལས། །བསྒྱུར་བ་ཡོད་དམ་མེད་པ་དང་། །ཕོ་སྒྲ་དང་ནི་མོ་སྒྲ་དག །
མིང་གི་མཐའ་ན་ཡོད་མེད་དང་། །རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཡང་། །དོན་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་མེད་དང་། །
བརྟན་བྱ་ཞུགས་མ་ཡོད་མེད་དང་། །ཚིག་དོན་རྫོགས་དང་མ་རྫོགས་ཀྱིས། །དེ་དག་ཞང་བསེམས་རྣམ་པར་དབྱེ། །

ཞེས་པ་བརྟན་ཏེ་གཞན་ཡང་མིང་མཐའ་ཚིག་སྦྲད་ཀྱི་ཕྱེ་བྲག་གང་ཞིག་འདྲེན་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཕལ་ཆེར་མིང་དེའི་མཐར་སྒྱུར་རྒྱུའི་ཚིག་དོན་ཕོག་མ་ལས་ཤེས་དགོས་ཤིང་ཕྱི་ཚིག་ལ་རྟོས་མ་དགོས་པར་བརྗོད་འདོད་ཙམ་གྱི་འགྲུབ་པ་འང་ཡོད་པ། །དཔེར་ན་ཚིག་དོན་ཕོག་མ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་དང་མཚུངས་པ་ལས་རྫ་མ་བརྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། །མིང་རྫ་མ་རྫ་མའི་མཐར་རྫ་མ་སྦྱད་པའི་ཚིག་སྦྲད་སྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ། །ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དང་དྲི་ཟར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡིད་རང་སྟེ། །ལྟ་བུ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ཚིག་དོན་རྫ་མ་དེ་ཉིད་དང་མཚུངས་པ་ལས་ཕྱི་མ་བརྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཕྱི་མ་བརྒྱ་བའི་ཚིག་སྦྲད་འཇུག་སྟེ། །ལྷས་ཀྱང་བཏུད་ན་མིས་ལྟ་ཅི་སྨོས། །ལྷས་ཀྱང་འཇིགས་ན་བགེགས་ལྟ་ཅི་སྨོས། །དེ་དག་ཀྱང་བདག་དང་ལྡན་ཅིག་དགོས། །ལྟ་བུ་དང་། །མཐུག་ཏུ་ཕྱེ་ཚིག་ལྟ་བུར་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྦྲེལ་ཕྱིར་ཚིག་དོན་ཕྱི་མ་ལ་ཕྱི་མ་བརྟན་དགོས་པ་ཡོད་ནའང་སྟོད་པའི་ཕྱེ་བྲག་བརྟན་པའི་སྦྲད་སྒྱུར་ཏེ། །སངས་རྒྱས་པའི་ཐུབ་མཐར་མ་ཟད། །ཕྱི་རོལ་པའང་ཤེས་པར་བྱ། །གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་གཞན་ཆེའང་ཐུར། །ལྟ་བུ་དང་། །ཕྱི་མར་མིང་ཚིག་གི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་མང་པོ་བཀོད་པ་ལས། །དེ་དག་ཀྱང་གལ་ཏེ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ན་རྫ་མ་རྫ་མར་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་འབྱེད་པར་སྟོད་པའི་སྦྲད་སྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ། །དོན་བསྒྱུར་བ་ལ། །ཉི་འོད་ནི་གསལ་བར། །སྣང་བའོ། །འཆི་མེད་དམ། །རྣམ་སད་དམ། །མིག་མི་འཛུམ་ནི་ལྷའོ། །འགྲོ་བ་དང་། །འདོང་བ་དང་། །མཆི་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་བསྒྱུར་བ་ལ། །སྔོར་ཞིང་སྔོར་ཞིང་ལྟར་ཡང་དེ་ཏུ་འབབ། །གཏུབས་ཤིང་གཏུབས་ཤིང་དུག་ཏུ་གསོལ་བར་བྱེད། །ལྟ་བུ་དང་། །མིང་གི་མཐར་ཕོ་སྒྲ་སྟེ་པུ་ལིངྒའི་སྒྲ་གསར་དུ་སྒྱུར་བ་ཡོད་ན་མིང་མཐའ་དེ་ཉིད་བདག་པོའི་སྒྲར་འགྱུར་བ། །རྗེ་པ། །གསེར་པ། །རྟག་པ་པ། །ཡོད་པ་པ། །བྱེད་པ་པོ། །སྒྲུབ་པ་པོ། །ལྟ་བུ་དང་། །བདག་པོའམ་དགག་པའི་དོན་དུ་གསར་དུ་སྒྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་མིང་མཐའ་ཉིད་པུ་ལིངྒམ། །སྟྲཱི་ལིངྒར་གནས་པ་ནི་ངོ་བོའམ་བྱ་བ་གང་ཡིན་དེ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲར་འགྱུར་བ། །རྟག་པ། །དམ་པ། །བསྟོད་པ། །མཛེས་པ། །ཡག་མ། །གསར་མ། །བློ་མ། །གོང་མ། །ལྟ་བུ་དང་། །མིང་གི་མཐར་དགག་དོན་དུ་སྒྱུར་བའི་མོ་སྒྲ་སྟེ་སྟྲཱི་ལིངྒའི་སྒྲར་གཏོགས་པ་ཡོད་ན་ངོ་བོའམ་བྱ་བ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་དགག་པའི་སྒྲར་འགྱུར་བ། །འཇིག་མེད། །འཆི་མེད། །ཡོད་མིན། །མེད་མིན། །གཟུགས་མེད། །སྒྲ་མེད། །ལྟ་བ་དང་།

ཚིག་དོན་རྫ་མ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱི་ཚིག་གཞི་གཅིག་ཏུ་བརྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་ན། །རྫ་མ་ལ་མཐུན་པའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་སྦྲད་སྒྱུར་ཏེ། །མཛེས་ཀྱང་མཛེས་ལ་འོད་ཀྱང་འཚེར། །ལྟ་བུ་དང་། །རྫ་ཕྱི་ཆོས་མི་མཐུན་པ་གཞི་གཅིག་ཏུ་བརྒྱ་ན། །རྫ་མར་མི་མཐུན་པའི་རྒྱན་འཇུག་སྟེ། །ལྷ་ཉིད་ཡིན་ཡང་བདུད་ཀྱི་བདུད། །ཁྲོ་བ་ཕྱུངས་ཀྱང་དགྱེ་འཛུམས་པ། །ལྟ་བུ་སྟེ་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་ཚིག་སྦྲད་དེ་དག་ཀྱང་ངེས་པར་དོན་ལ་ཞུགས་པ་ཡོད་ན་ལེ་ཚུར་དུ་ཡི་ཏུང་ཞིང་ཚིག་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་སྒྱུར་རམ་མི་སྒྱུར་ཅི་བདེར་དོན་ལ་ཏུང་བ་དང་། །ཚིག་དོན་རྫ་མའི་འཁྲུལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བརྟན་བྱ་ཤུགས་མ་ཡོད་ན་རྫ་མ་ལ་ཤུགས་བཅས་ཀྱི་སྦྲད་འཇུག་སྟེ། །རྟག་ཏུ་འཇིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྒྱལ་བཏབ་སྐྱེ་བཞག །ལྟ་བུ་དང་། །ཚིག་གི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཁྲུལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བརྟན་བྱ་མེད་པས་རྫོགས་པ་ཡིན་ན་སྒྲར་བསྡུའི་སྦྲད་སྒྱུར་ཏེ། །རྟག་གོ །རྫོགས་སོ། །བརྟན་ཏོ། །བྱའོ། །འགྲུབ་བོ། །ལྟ་བུ་རྣམ་དབྱེ་དང་སྦྲད་དེ་དག་གི་ནང་གསེས་གང་དང་གང་ཞིག་འཇུག་ཅིང་དོན་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྟོན་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

སྐབས་འདིར་ཡང་འགྲེལ་བྱེད་ཐུ་མི་རྣམས་ཀྱིས་མ་བརྟགས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་འདི་སྐབས་མིང་མཐའ་སྦྱོར་དང་རྣམ་དབྱེ་སོགས་འདྲེན་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་ཤིན་ཏུ་ཕ་ཕ་རེ། ས་ཿ ཨུ་པ་སོགས་ཀྱི་ཧེ་སླར་དང་ ཕྱིར་མིནྣའི་ཕྲུག་མེད་གི་ཕྲོན་དུ་ཕྱར་ནས་ཚིག་རྒྱན་དང་། དགག་སྒྲ་དཔེར་བརྗོད་པ་དང་། མིང་ཆ་རྣམ་གྲངས་བཀོད་པ་ལ་ཚིག་དོན་བསྒྱུར་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཀྱིས་སྐད་ཀྱི་སྦྱོར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ལ་སྐད་སྦྱོར་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་དོན་འདི་ཡིན་རེད་པའི། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་དང་། ཨ་ལ་ལ་ཆོས་ཨ་ལ་ལ་ཆོས། སོགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་བཀོད་པ་དང་། དེ་དག་ནང་གསེས་གང་འདུག་པ། ཞེས་པའི་དེ་དག་གི་སྒྲས། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཆོས་དངོས་ལས་དང་སོགས་ནས། དུས་ལ་འདུག་ཅེས་པའི་བར་བརྟན་ཅིང་། མཐར་ཕྱིར་ཚིག་མའི་མིང་དོན་ལས། ཞེས་པའི་མིང་དོན་དེ། ཕྱི་འདུག་ཡོད་དམ་སོགས་ནས། མ་རྫོགས་ཀྱིས། ཞེས་པའི་བར་གྱི་བརྟན་བྱ་ཡིན་པས་ཚིག་མ་ཤེས་ཏེ་བའི་མིང་དོན་གང་ཡོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལས་མིང་མཐའ་རྣམ་དབྱེ་དང་སྦྱར་གང་འཛོམ་ལྟ་དགོས་པ་གསལ་བོར་གཞུང་གིས་ཟིན་པ་ལ། དེ་འདྲའི་རྣམ་བཞག་གང་ཡང་མེད་པའི་འགྲེལ་མེད་ཀྱི་ལུང་འདྲེན་དང་བཤད་པ་མང་དུ་བྱས་པ་སོགས་སོ།།

གཉིས་པ་འགྲོས་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་ཕྱིར་རྣམ་དབྱེ་དང་སྐད་ཀྱི་དོན་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བར་སྣང་བས་རྒྱུད་ཟད་བཤད་ན། རྣམ་དབྱེ་ཞེས་པ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་མིང་གི་མཐར་སྦྱར་ནས་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་སུ་སི་སོགས་བདུན་གསུམ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པོ་རྣམས་ཏེ། དོན་ཐོབ་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སྐད་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་དབྱེ་དེ་རྣམས་མེད་པ་མི་སྲིད་པས་མཁས་པོ་འདིས་བོད་ཀྱི་སྐད་བརྡ་ལེགས་སྦྱར་དང་བསྟུན་ནས་རྣམ་དབྱེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་འང་ལེགས་སྦྱར་ལ་ཨོ་གཉིས། རྒྱུ་གསུམ་རྒྱས་གཉིས། ཡིས་གཉིས་རྣམས་སྟོར་ཤུལ་དོན་ཐོབ་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ལས་རྟེན་གྱི་ངོ་བོ་གཉིས་སུ་མེད་པས་རྟེན་གྱི་ངོ་བོ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་བོད་སྐད་ལ་དེ་དང་མི་མཐུངས་པས། ལ་དོན། འབྲེལ་པ། བྱེད་པ་སྒྲ་རྣམ་དབྱེའི་རྟེན་གྱི་ངོ་བོ་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་གཉིས་ཚིག་དང་མང་ཚིག་མཚོན་པའི་སྒྲ་དག་ཀྱང་རྣམ་དབྱེའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུག་པའི་སྒྲ་ཙམ་མོ།།

ལ་ན་ཏུ་དུ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཉི་མིང་མཐའ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཙམ་ལས་རྟེན་གྱིས་ངོ་བོ་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་སྦྱར་ལ་དཔེར་ན་ཨིས་སུ་བསྒྱུར་བ་དང་། ཨི་ཊི་ན་དང་ཨི་ཊེ་དང་ཨ་ཡན་རྣམས་ཡི་ཡུས་ཡུས་ཡུམ་དུ་བསྒྱུར་བ་སོགས་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རྣམ་དབྱེ་དེ་རྣམས་ཀྱང་དོན་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ལེགས་སྦྱར་དང་མཐུན་པར་རིགས་བདུན་དང་རེ་རེར་གཅིག་ཚིག་གཉིས་ཚིག་མང་ཚིག་གིས་བསྒྱུར་བས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།

དེའང་མི་ཟད་པ་མ་གཏོགས་པའི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་མིང་ཐམས་ཅད་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་དེའི་ཆེད་དུ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ཡང་འདིར་དེ་མེད་པས་མིང་དོན་ཙམ་ལ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ། ལས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས་པ། བྱེད་པ་པོའི་དོན་ལ་གསུམ་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དོན་ལ་བཞི་པ། འབྱུང་ཁུངས་སམ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་དོན་ལ་ལྔ་པ། འབྲེལ་པའི་དོན་ལ་དྲུག་པ། གནས་གཞིའི་དོན་ལ་བདུན་པ་རྣམས་འཇུག་ཅིང་། བརྒྱད་པ་བོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་བོད་པའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་ཉིད་འཇུག་ཅིང་ཀྱི་དང་ཀྱ་སོགས་ནི་བོད་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཡིན་པས་ལོགས་སུ་དབྱེར་མེད་དོ།།

དེ་ལ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་གཅིག་ཚིག་གིས་མིང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པ་ནི། བུམ་པ། རྟག་པ། བརྟན་པ། བྱུས་པ། བསྒྲུབས། བསྒྲུབ། རྟུན། ལྷ་བྲ་ཧྨ། བོད་སྐད་ལ་རྣམ་དབྱེའི་རྟེན་ལོགས་པ་མེད་པས་མིང་ཙམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་མིང་ལ་ནི་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཅན་རྣམས་དང་མིང་རྐྱང་ཡང་རྟུང་སྐྱེ་ཁྱད་པར་མེད་དོ།།

དཔེར་ན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ། ཀྲྀ། ཀ་ར་ཏཱ། ཀྲྀཏ། ལྷ་བུ་དུས་གསུམ་དང་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་ཅན་ཡོད་པས་སྒྲ་རྣམས་ཀྱང་མིང་ཙམ

ཉིད་དུ་མཚུངས་པ་ལ་རྣམ་དབྱེ་ཚིག་ཏུ་བསྒྱུར་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།

དང་པོའི་གཉིས་ཚིག་དང་མང་ཚིག་དག་ནི་ས་ནི་ཕྱོགས་པ་ཙུང་ཟད་དང་བཅས་པའི་མིང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་ཏེ། ལྷ་དག། ལྷ་རྣམས། བུམ་པ་དག། བུམ་པ་རྣམས། བསྒྲུབ་པ་དག། བསྒྲུབ་པ་རྣམས། སྒྲུབ་བྱེད་དག། སྒྲུབ་བྱེད་རྣམས། ལྟ་བུའོ།།

འདིར་དག་དང་རྣམས་ཞེས་པའི་སྒྲའང་ཚིག་སྦྱར་ཙམ་ལས་རྣམ་དབྱེའི་རྒྱུན་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ད་དུང་དེ་དག་གི་མཐའ་ལ་རྣམ་དབྱེ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐད་འདི་དག་མིང་གང་གི་མཐར་སྦྱར་ཡང་དུང་རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་གཉིས་[illegible] གཉིས་ཚིག་གི་མང་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་རོ།།

དག་ཅེས་པའི་སྒྲའང་ཕྱིར་གཉིས་ཚིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ་ཕལ་ཆེར་མང་ཚིག་ལ་སྦྱོར་བ་ཤས་ཆེ་ཞིང་། གཉིས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་སྐད་ཡོད་སྐད་པ་མེད་པས་དེའི་དོན་དུ་གཅིག་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་གཉིས་ཡན་ཆད་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་ཡོ་རྣ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིའི་སྒྲ་བྱེ་བྲག་ལ་སྦྱར་ནས་གཉིས་ཚིག་ཏུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་དག་གི་སྒྲ་མང་ཚིག་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་ཅེས་སྨྲ་བ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ལུགས་མ་ཐལ་ཆེས་པའི་གསུང་དུ་སྣང་ངོ།། འགའ་ཞིག་གིས་ཐམས་ཅད་དང་ཀུན་དང་། མཐའ་དག་སོགས་ཀྱང་རྣམ་དབྱེའི་མང་ཚིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་མིང་དང་རྣམ་དབྱེ་མ་ཕྱེད་པར་ཟད་དོ།། [illegible] སྟོན་ཏེ།

དཔེར་ན། བུམ་པ་ལ། ཞེས་པས་དེའི་བྱ་བའམ་ཆེད་དོན་ནམ་རྫས་གཞན་ལྡན་པའི་དོན་དག་བུམ་པའི་ཞེས་པས་དེ་དང་འབྲེལ་པའི་དོན་དང་། བུམ་པས་ཞེས་པས་དེའི་བྱེད་པའི་དོན་སྟོན་པས་ཚིག་དེ་དག་གིས་བུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དེའི་ཕྱོགས་པ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ལ་ལ་དོན་རྣམས་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། ལྷ་ལ་ཕྱག་འཚལ། གཟུགས་ལ་ལྟ། ཤར་དུ་འགྲོ། ལྟ་བུའི། ལྷ། གཟུགས། ཤར་རྣམས་ནི་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། ལྟ་བ་དང་། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ། ལས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཞིབ་མོར་དཔྱད་ན། གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་ལྟ་བུ། གཟུགས་པ་ལས་ཀྱི་དོན་དང་། ལྟ་བ་ལ་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལྟ་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་འཇུག་ཅིང་ཕྱི་མ་ལ་གཞུང་འདིར་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུས་གསུངས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པར་ལྟ་ལུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བུམ་པ་ལ་བྱ་བ་བལྟ་གས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་གཉིས་པ་[illegible] ཏུ་ནི་ལྷགས་པར་བྱ་རྒྱུའི་ལས་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས་པ་ཁོ་ན་འཇུག་མོད། ཕྱི་མ་འདི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཡོད་སྐད་ལ་མེད་པ་ཆར་ངོ།།

རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་པ་པོ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལྷས་བརྟན། རྡོ་རྗེས་ཕྱག། ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱོང་། བདག་གིས་བཟོད་ལྟ་བུ་སྟེ། བརྟན། ཕྱག། སྦྱོང་། བཟོད། རྣམས་བྱ་བ་ཡིན། ལས་དེ་བྱེད་མཁན་གྱི་དོན་དུ་རིམ་པར། ལྷ། རྡོ་རྗེ། ཁྱོད། བདག་རྣམས་ལ་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་པ་པོའི་ཚིག་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

དེའང་ཞིབ་མོར་དཔྱད་ན། བདག་ཅེས་རིགས་ཐྱགས་ཀྱིས་[illegible] ལ་འཇུག་ཀྱང་། བདག་བྱེད་པོ་གཙོ་བོ་དང་རིགས་ཐྱགས་བྱེད་པོ་[illegible] བྱ་བུག་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།

རྒྱ་མཚན་གྱི་དོན་ལ་གསུམ་པ་འཇུག་པའང་རྒྱ་མཚན་དེས་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པས་བྱེད་པ་པོ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལོ་ཏོག་ལ་ཆུ་འདྲེན། ནོར་འཚོང་དུ་འགྲོ། སློང་མོ་པ་ལ་ཟན་སྦྱིན། ཀྐཱ་བྷྱ། ཆུ་འདྲེན་པ་དང་། འགྲོ་བ་དང་། ཟང་ནི་སྦྱིན་པ་རྣམས་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གང་གིས་དོན་ནམ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ། ལོ་ཏོག ནོར་འཚོང་། སློང་མོ་པ་རྣམས་ལ་བཞི་པ་དགོས་ཆེད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱ་བ་གང་ཞིག་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཡུལ་དེ་ལ་ཕན་བཏགས་པ་ཆེད་དུ་འཇུག་པའི་ལ་དོན་ཕྱག་པོ་རྣམས་ནི་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་ལ་ལས་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ། དཔེར་ན་ཞིའི་ཆེད་དུ་ཕྱུགས་གསོད་པ་བྱེད། ཀྐཱ་བྷྱ་ལ་མཆོད་ན། གསོད་པ་བྱ་བ། ཕྱུགས་ནི་ལས། ཞི་ནི་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་གསོད་པའི་བྱ་བས་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་ཕྱུགས་ཞེ་ཅེས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱ་བ་དང་། སློང་མོ་པར་ཟན་དུ་ཞེས་བྱ་བ། ཟན་བཞི་བྱ་བ། ཟན་ནི་ལས། སློང་མོ་པ་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཕན་པ་ཕྱིར་ན་སྦྱིན་པས་སློང་མོ་པར་ཕན་འདོགས་པ་སོགས་གོ་དགོས་ཤིང་། བར་དུ་ལས་ཀྱི་ཚིག་མེད་ཀྱང་ཞིའི་ཆེད་དུ་གསོད། སློང་མོ་པར་སྦྱིན་སོགས་ཀྱང་བཞི་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལས་མི་འདའ་འོ།།

འོ་ན་ཞིགས་སྤུར་ལ་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཡུལ་དེར་ཕན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་བཞི་པ་འཇུག་པ་མང་དུ་མཐོང་བ་ཅི་སྙམ་ན། ཞིགས་སྤུར་ལའང་ཕྱིར་བཏང་གི་འཇུག་ཡུལ་འདི་དང་མཐུན་ཀྱང་དམིགས་གསལ་མི་མཐུན་པ་ནི།

མགོ་བོར་དབྱུག་པས་བརྡུང་བའི་དོན་ལ། མཱུརྡྷྣ་ཡ་དཎྜེ་ནཱ་ཏཱ། མགོ་བོར་དབྱུག་པ་སྦྱིན་ཞེས་དང་། བྲམ་པར་ཚུ་བླུགས་པའི་དོན་ལ། ཀྐཱུ་ཡ་ཛ་ལཾ་དཱ་ཏཱ། བྲམ་པར་ཚུ་སྦྱིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ནི་སྦྱིན་པའི་ཡུལ་ལ་བཞི་པ་འཇུག་པ་སྦྱར་བཅད་བས། འདིར་བསྟན་པ་དང་། སྦྱུགས་པ་ལ་སྦྱིན་པའི་སྒྲས་བ་ར་ཎ་སི་ནི་ཤིག་ཚེ་མགོ་བོར་རྒྱལ་དཔལ་དེའི་ཡུལ་ལ་བཞི་པ་སྦྱར་བ་ལས་ཀྱི་མཐའ་དེའི་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་དངོས་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དེའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པའང་བཞི་པ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་མ་གཉིས་པ་དང་གྱི་མ་བདུན་པར་དོན་གྱིས་འཐོབ་པ་ལ་བཞི་པ་སྦྱར་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ནམ་སྨྲ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བཞི་པ་འཇུག་པའང་དོན་ཐོབ་ཀྱི་བཞི་པའི་འཇུག་ཡུལ་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཉེར་སྤྱོད་ལས་དེ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་སྟེ་སྐབས་འདིར་མ་ཟད་རྣམ་དབྱེ་གཞན་དང་གཞན་ལའང་འདི་འདྲའི་རིགས་མང་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་རྣམ་དབྱེ་དེ་དངོས་ཀྱི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བས་ཙམ་པོ་པ་ཞེས་བྱའོ།།

བོད་འདིར་ནི་དམིགས་བསལ་དེ་འདྲ་དབྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པས་དོན་འཐོབ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དུ་ས་བོན་བཏབ། ཞེས་པ་ལྟ་བུར་ས་བོན་བཏབ་པས་གསོད་བྱ་ལ་ཕན་པར་མི་འགྱུར་ཡང་། གཏོང་བ་རྒྱུ་བའི་བྱ་བས་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཡུལ་གསོད་པ་བ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

སྐབས་འདིར་འགའ་ཞིག་གིས་དོན་དང་ཆེད་དང་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲ་རྣམས་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པར་བྱས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་རྣམས་རྣམ་དབྱེ་འཇུག་ཡུལ་གྱི་མིང་ཚམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་དག་ལ་རྣམ་དབྱེ་ཞུགས་པས། དོན་དུ། དོན་གྱི། དོན་གྱིས། ལྟ་བུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཞིགས་སྤུར་ལ་དེའི་ཆེད་དུ་ཞེས་ངར། ཏ་དར་ཐཱ་ཡ། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཨར་ཐའི་སྒྲ་དེ་རྣམ་དབྱེ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།།

རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་འབྱུང་ཁུངས་ལ་འཇུག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལས་ཆོས། གསེར་ཁ་ནས་གསེར། རྒྱ་མཚོ་ལས་ཆུ་བོ་འབྱུང་། དྲག་རི་ནས་ཐབ་ལྷུང་། མཛོད་ནས་ནོར་བླངས། བྷྲ་བུ་ཧྲི། ཆོས། གསེར། ཆུ་བོ། ཐབ། ནོར་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་རིམ་པ་བཞིན། སངས་རྒྱས། གསེར་ཁ། རྒྱ་མཚོ། དྲག་རི། དཀོར་མཛོད་རྣམས་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཏ་ལས་ལྷུང་། འཇིགས་རྣམས་ལས་བཅས། ཤར་ཕྱོགས་ནས་ཉོད་བྱུང་། ཀྐཱ་བྲུ་ལྷུང་བ་དང་། བབས་པ་དང་། འོད་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དངོས་རྟ་དང་། སྐྱེས་དང་ཤར་རྣམས་མ་ཡིན་ཡང་འབྲལ་དུ་དེ་དག་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་མཚན་འཇུག་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་ལས་ཀྱང་ལྔ་པ་འཇུག་ཅིང་། དེ་བའི་ཏོག་ལས་ཆེ་ཡོད་ངར་ཐེམ་སུ་དཔག་གོ། ཏཱ་ཏཱ་རྒྱ་མཚན་གྱི་དོན་བཤད་ཏགས་དེ་ལས་ཐེམ་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་

བས་འབྱུང་ཁུངས་ཕྲེར་སྣང་བའི་ཕྱིར་བླ་པ་སྒྱུར་བ་དང་། བུད་མེ་རྣམས་ལས་སྤྲོ་བསངས་མཛེས། ཕྲ་བུ་ཡོན་ཏན་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ནས་ལོགས་སུ་བཀར་བ་སྐྱེ་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བྲེལ་བྱེད་པར་ཕྱི་ནས་སྦྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་ཁུངས་དང་འདྲ་བའི་དོན་གྱིས་བླ་པ་སྒྱུར་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལེགས་སྦྱར་ལ་ཇི་གང་ལས་འགྲུབ་པའི་དོན་ལ་བླ་པ་བཤད་ཅིང་དོན་དེས་བླ་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་ཡང་བཤད་པ་མཐོང་བས་བོད་སྐད་ལའང་ཞིབ་མོར་བརྟགས་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་འགྱུར་བར་སེམས་སོ། །

རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་འབྲེལ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཕྱུག་པོའི་ནོར། ཁྲིམས་ཀྱི་ལྷ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ། བདག་གི་དོན། ཤིང་གི་ཡལ་ག། ཕ་བུ། ནོར། ལྷ། སྐུ། དོན། ཡལ་ག་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན། ཕྱུག་པོ། ཁྲིམས། ཆོས། བདག ཤིང་རྣམས་དང་འབྲེལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་འཇུག་ཅིང་འདིར་གོང་དུ་བསྟན་བྱ་ཞེས་གསུངས་པས་ཞིབ་མོར་བརྟགས་ན་དྲུག་སྒྲ། འི། ཀྱི། ཀྱི་རྣམས་བསྟུན་བྱ་ནོར་དང་། ལྷ་དང་། སྐུ་རྣམས། བདག་པོ། ཕྱུག་པོ་དང་། རྟེན་གནས་ཁྲིམས་དང་། ཞི་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་འབྲེལ་པའི་སྦྱོར་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུར་གོ་དགོས་སོ། །

འབྲེལ་པའང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པར་བརྗོད་པ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ། རྒྱ་མཚོའི་རྦ། གསེར་གྱི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱུག་པོའི་ནོར་ལྟ་བུ། བདག་པོ་དང་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་པ། ཁྲིམས་ཀྱི་ལྷ་ལྟ་བུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་པ། ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལྟ་བུ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་སོགས་དུ་མར་འགྱུར་བ་སྔ་རྟོགས་པར་སླའོ། །

ལ་དོན་དྲུག་པོ་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་གནས་གཞི་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཤིང་ལ་བྱ། ཁྲིམས་དུ་མི། བུམ་པར་ཆུ། གདན་ལ་འདུག ས་ལ་ཉལ། རྒྱབ་ཏུ་རི་ཡོད། ཕ་བུ། བྱ། མི། ཆུ། འདུག ཉལ། རི་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གནས་སམ་གནས་པའི་གཞི་ནི། ཤིང་། ཁྲིམས། བུམ་པ། གདན། ས། རྒྱབ། ཕྱོགས་རྣམས་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་ལ་ཞུགས། ཁྲང་དུ་འདུག གསུམ་དུ་གོ་བགོས། དཀྱིལ་དུ་བསད། ཕ་བུ་རྣམས་ཀྱང་ཞུགས་པ་དང་འདུག་པ་དང་གོ་བགོས་པ་དང་བསད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་དག་གི་རྟེན་གནས་བཞིན་དུ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཡིན་པས་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དེ་རྣམས་བདུན་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་སྐས་བུ་རིག་གིས་སྐྱེས་བུ་གཅན་རིག་ལ་མཚུབ་མོས་བཙས་བསྟན་ནས་མཚུབ་མོའི་རྩེ་འདི་ལ་བླང་བྱ་ཏེ་བཀྲ་ཡོད་དོ་ཞེར་བ་ལྟ་བུ་ལ་མཚུབ་མོའི་རྩེ་རེར་བླང་བྱ་ཏེ་དེ་རྣམས་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་མཚུབ་མོའི་རྩེ་དེས་མཚོན་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་དེར་བླང་བྱ་ཆེ་མཐོང་བའི་ཕྱག་ཞེས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་རྟེན་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་བདུན་པ་འཇུག་པ་དང་། རྫིག་པ་ལ་འཛེགས། སེང་གེ་ལ་སྐྲག་སོགས་གང་ལས་འཇིགས་པ་འབྱུང་བའི་གནས་དེ་ལ་རྣམ་དབྱེ་བླ་པ་འཇུག་པ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ལུགས་ཡིན་ཡང་། བོད་སྐད་ལ་འཇུག་པ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ལས་རྟེན་དུ་འགྱུར་པའི་ཆ་ནས་བསྟན་པ་ཉིད་སྦྱོར་བ་དང་། སྐུག་ལ་རྒྱན་མ་འབྱུང་། ཉི་མ་ཤར་བ་ན་གཉིད་སད་ཕ་བུ་གཏན་སྐབས་དེ་དང་དེར་བརྟེན་ནས་དེ་འདུ་འཐུང་བས་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་དོན་ཐོབ་ཀྱིས་དུས་བརྗོད་པ་ལ་བདུན་པ་སྦྱར་བ་དང་། ཚེས་གསུམ་ལ་ལྷ་མཆོད། དབྱིད་ལ་ཁ་བུག་བུགས། སྟོན་དུས་སུ་བསོད་མ་བཟང་ཕྲ་ཐུ། དུས་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ལ་བདུན་པ་སྦྱར་བ་སྟེ་འདི་དག་གིས་མཚོན་ནས་འཇུག་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ཞིབ་མོར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་རྣམ་དབྱེའི་འཇུག་ཚུལ་ཕྱོགས་ཙམ་བསྟན་ནས་ཚིག་གི་སྒྲ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱིར་ལིང་ཙམ་གཉིས་སམ་དུ་མར་སྦྲེལ་བའི་ཚེ་བར་དུ་མཚམས་སྦྱོར་བའམ་དོན་གསལ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་ཅིང་འགའ་ཞིག་དེ་འདྲའི་ཚིག་མཐར་གཉིས་དང་། མིང་རྐྱང་ཙམ་ལའང་དོན་གསལ་བར་བརྗོད་བདེ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྲའི་རྣམ་པ་ཞིག་སྟེ་དེའང་། མིང་ངམ་ཚིག་གཞན་ལ་མ་སྦྱར་ན་དེ་ཉིད་རྐྱང་པ་བརྗོད་པས་དོན་གསལ་བར་མི་མཚོན་པའི་ཕྲད་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་རྣམ་དབྱེའི་རྐྱེན། ལ། ན། ཏུ། དུ། སུ། རུ། ཀྱི། གྱི། གི། འི། སོགས་དང་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་གཏོགས་པའི། ལ། ན། ཀྱི། གྱི། གི། ཡི། ནས་

རྣམས་དང་། གོ། ངོ། དོ། ནོ། བོ། མོ། འོ། རོ། ལོ། སོ། ཏོ། པ། བ། བོ། མ།
མི། ཅན། ནི། ཕྱིར། ཀྱི། ཀྱ། ཅིང་། ཞིང་། ཤིང་། ཅེས། ཞེས། ཤེས། ཅིག། ཞིག། ཤིག།
ཅེའོ། ཞེའོ། ཤེའོ། ཅེ་ན། ཞེ་ན། ཤེ་ན། གུ། ཀྱང་། འང་། ཡང་། གམ། ངམ། དམ། ནམ།
བམ། མམ། འམ། རམ། ལམ། སམ། དག། རྣམས། ཏེ། སྟེ། དེ། ལྟ། ལྟར། བཞིན། སྙེད།
དང་། ཡོ། ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིན་མོད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་རྣམས་ལོགས་སུ་བཤད་པས་ལྷག་མ་རྣམས་གཟུང་བར་བྱའོ།།

དེ་རྣམས་ཀྱང་མིང་ཚིག་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་ན།

དག་ལ་གསལ་ན་ལེགས་མོད་ཀྱི། བསྟན་གྱི་འདུག་གི་འཆད་བྱ་ཡི། མཁས་པར་བྱས་ནས་རྩོལ་བརྟག་གོ།
བྱ་བ་བཟང་ངོ་ལེགས་བཀོད་དོ། འགྲོན་ནོ་འགྲུབ་བོ་དོན་བསམ་མོ། བྱའོ་ཕྱུར་རོ་ལྷ་རྒྱལ་ལོ།
བསྐུས་སོ་བསྟན་ཏོ་ལྷ་ཆོས་པ། སྐྱབ་པོ་དགའ་བོ་གསར་མ་པ། མཆོག་མི་ལྷུང་དགེ་བ་ཅན།
ད་ནི་ཅི་ཕྱིར་ཀྱི་ཀྱི་བུ། ཀྱ་ཡི་གྲོགས་དག་བསྒྲོད་ཅིང་མཆིས། བདེ་ཞིང་དབྱིས་ཤིང་ཡོད་ཅེས་ཟེར།
གསལ་ཞེས་མཛེས་ཤེས་* ཞད་ཅིག་མདའ། ནམ་ཞིག་གྲོས་ཤིག་གདབ་ཅེ་འོ། སུ་ཡོད་ཅེ་ན་གང་ཞེ་ན།
མ་བྱས་ཤེ་ན་གྲོས་ཤིག་གུ། འཁོད་ཀྱང་འགྲོ་བའང་དྲན་ན་ཡང་། རྒྱུག་གམ་འདྲེད་ངམ་རྫོད་དམ་ཅི།
མདུན་ནམ་རྒྱབ་བམ་ལེགས་བསམ་མམ། བྱའམ་འཆར་རམ་ཅང་ཐལ་ལམ། རྒྱུས་སམ་དེ་དག་དཔལ་འབྱོར་རྣམས།
མཁས་ཏེ་འཆད་དེ་ཀུན་རྟུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་སྙེད། ཇི་སྙེད་བདེ་དང་ལྡན་ནོ་ཡོ།

ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རྒྱུར་ཡུལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་དོན་གསལ་བར་མཚོན་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་ནི། གང་། ཅི། དེ། འདི། སུ། ཡང་། ནམ། སྔར། འོ་ན། ལ་ལ། ཇི། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲ་རྐྱང་པ་རྣམས་དང་། སྒྲ་གཉིས་གསུམ་སོགས་འདུས་པ། གང་དག། དེ་དག། གང་རྣམས། དེ་རྣམས། ཇི་སྙེད། དེ་སྙེད། གང་ལྟར། ཇི་ལྟར། གལ་ཏེ་ན། གལ་ཏེ། ཅི་ཞིག། སུ་ཞིག། ཅི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར། དེ་སྐད། དེ་ལྟ་ན། འོན་ཀྱང་། ཅིའང་། ཅི་ནས་ཀྱང་། ཡང་ཡང་། སྔར་ཡང་། ཅི་ཞིག་ན་དེ། ནམ་ཞིག། སུའང་། ཅི་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་། འོ་ན་ཞེས་པ་བསྡུས་པས་འོན་དང་། ཅིའང་ཞེས་པ་བསྡུས་ཅང་དང་། གང་ལ་ལ་ཞེས་པ་བསྡུས་པས་གལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ།། དེས་ན་ཚིག་ཕྲད་ཀྱི་རིགས་འདི་འདྲ་[illegible] མང་བས་འདིར་ཕྱོགས་ཙམ་[illegible]

འདིར་[illegible] ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་[illegible] ཚིག་ཕྲད་ཡིན་པའི་[illegible] བོད་སྐད་ཀྱི་ཚིག་ཕྲད་[illegible] ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་[illegible]

[illegible]

* [illegible]

པའི་ཕྱིར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་པཱ་ཏ་ཚིག་ཕྲད་དུ་སྒྱུར་བའི་དགོངས་པ་ནི། ལེགས་སྦྱར་གྱི། ཙ། ཝཱ། ཨེ་ཝ་ལ་སོགས་པ་ནི་པཱ་ཏ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ཚིག་ཕྲད་ལ་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་བས་ཡིན་གྱི་བོད་སྐད་ཀྱི་ཚིག་ཕྲད་དང་ནི་པཱ་ཏ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དུ་དགོངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བསྒྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་སྦྱར་ནི་པཱ་ཏ་ལ་ཡོད་པའི། སྭར྄། ཤཱི་གྷྲམ྄། ཧུར྄་ཏ་ཏམ྄། ཀཏ་ཐཱི། སྭསྟི། མིཐུ། ཨུཙྩཻས྄། ལྟ་བུ་རྣམས་རིམ་བཞིན་བསྒྱུར་བའི། མཐོ་རིས། མགྱོགས་པ། སྐྱུར་པོ། ཅུ་བ། བདེ་ལེགས། བརྫུན། མཐོན་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་བོད་སྐད་ཀྱི་ཚིག་ཕྲད་མ་ཡིན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ལ་ཚིག་ཕྲད་དུའང་བཟུང་ཚིག་པའི་རྣམ་དབྱེའི་རྐྱེན་གྱི་གི་ལ་ན་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་། ལེགས་སྦྱར་ལ་དེའི་དོད། སྱ། ཡཱས྄། ཡཱམ྄། ལྟ་བུ་རྣམས་རྣམ་དབྱེའི་རྐྱེན་གྱི་རྗེས་ཙམ་ལས་ནི་པཱ་ཏ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཕྱིར་ཡང་ནི་པཱ་ཏ་ཞེས་པ་སྒྲ་ཐང་ཀློག་ཏུ་བསྒྱུར་ན་ངེས་ཚིག་ཅེས་བྱ་ཞིང་ངེས་པའི་དོན་ཡང་ནི་པཱ་ཏ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་རྟགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་། རྣམ་དབྱེ་རྣམ་འགྱུར་ཕལ་ཆེར་མེད་པས་སྒྲའི་གཟུགས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཞེ་ཟད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། བོད་ཀྱི་ཚིག་ཕྲད་ཅེས་བཏགས་པ་ནི་ཚིག་གི་བར་བར་དུ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་འཕྲད་དུ་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་དོན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་ཕྱི་རྟོགས་སུ་བོད་བརྡའ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐབས་སྐབས་ནས་ཚིག་གི་འཕྲད་དུ་འབྱུང་བ་ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས་འཕྲད་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་བཀོད་པ་ལ་ནི་པཱ་ཏ་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་ལ་སྐྱོན་དུ་སྨྲ་བ་ནི་ཡ་ཅའོ།།

དེ་བཞིན་དུ་སྣ་སྒོ་ཙ་འགྲེལ་དུ་གང་ལ་ཞེས་པ་བཏུས་པས། གལ་དང་ཅི་ཞིག་ན་ཞེས་པ་སྐྱེ་ནར་བསྒྱུར་ནས་སྦྱར་བས་གལ་ཏེ་ན་ཞེས་གྲུབ་པར་བཤད་པ་སྤུན་ཕྱིན་པའང་ལེགས་བཤད་ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་དེའི་སྐད་དོད་ཡ་དི་དང་ངེས་པར་སྦྱར་དགོས་ན། ཡ་དི་ཞེས་པ་ཡ་ཏ་ལ་དུས་བརྗོད་པའི་དོན་དུ་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པའི་ཊི་ཕྱིན་ནས་ཚིག་ཕྲད་ཀྱི་ལུགས་སུ་བསྒྱུབས་ཤིང་ཚིག་ཕྲད་དུ་གྱུར་པ་ཏ་དི་དང་ཏདྡི་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་བོད་སྐད་གང་ལ་ཞེའམ་གང་ཚེ་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་སྣ་སྒོ་འི་འཚད་ཚུལ་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འགྲིག་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་བས་ཡ་དིའི་འཐའ་དེ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཅི་ཡིན་མ་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་བརྟན་པ་དེ་ག་མཚར་ཆེ་བར་དོགས་སོ།།

ཡང་ལེགས་སྦྱར་ལ་རྣམ་དབྱེའི་རྐྱེན་དང་ནི་པཱ་ཏ་མི་མཚུངས་པ་ཐུགས་མོད་ཀྱང་བོད་སྐད་གཉིས་བཞག་གི་རྣམས་དབྱེའི་རྐྱེན་ལ་ཚིག་ཕྲད་དུ་བརྗོད་པ་མི་འགལ་ཏེ་རྐྱེན་དེ་དག་ཚིག་ཕན་ཚུན་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྲད་ཀྱི་དོན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

རྣམ་དབྱེ་རྐྱེན་ཙམ་དང་ཚིག་ཕྲད་མིང་ངམ་ཚིག་ཡིན་པས་ཁྱད་ཆེར་རྣམ་པ་སྲིད་ཀྱང་གོང་བློས་སྦྱོར་ཡུལ་གཞན་མེད་པར་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་བརྗོད་ན་དོན་མི་གསལ་བའི་ཕྲད་རྐྱང་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྐྱེན་ཙམ་ཡིན་གྱི་མིང་ཚིག་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཙ་དང་ཅོ་ཏ་བསྒྱུར་བའི་དང་དང་ན་ལྟ་བུའང་རྐྱེན་དུ་འདོད་དགོས་པས་ཏ་ཙང་ཐལ་ལོ་སྙམ་ན་གོང་བློས་ཕྲར་སྐད་གཉིས་དོན་ཐོག་ཏུ་དཔབ་དུས་མཚུངས་ཕྱིན་རྐྱེན་དང་མིང་སོགས་ཡིན་མཉམ་དགོས་པར་བསམས་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཐལ་ཆེས་ཏེ། དཔེར་ན། ན་རྣ་ཡ་ཀ་ཞེས་པར་ན་ར་སྲིད་མེད་དང་། ཡཱ་ཡ་ན་ནཀ་གི་རྐྱེན་དོན་བུར་བསྒྱུར་བ་ན་བོད་སྐད་བུ་ཞེས་པ་མིང་ཡིན་གྱི་རྐྱེན་མ་ཡིན་པ་དང་། ས་རྦྦ་ཡ་ཞེས་པར་སརྦ་ཀུན་དང་ཡ་པའི་དོན་ཕན་པར་བསྒྱུར་བ་ན་ཕན་པ་རྐྱེན་མ་ཡིན་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ལེགས་སྦྱར་གྱི་ལུགས་ལའང་ཀཏྭ་དང་ཏ་ཕྱ་དང་ཏུ་མུན་ལ་སོགས་པ་རྐྱེན་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེའི་མཐའ་ནི་པཱ་ཏའང་ཡིན་པས་རྐྱེན་དང་ནི་པཱ་ཏ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགལ་བར་བསམས་ནའང་མི་རུང་ངོ་།།

ཡང་སྐད་དོད་ལ་རྣམ་དབྱེ་དབྱེ་བར་མིང་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གང་ཅི་དེ་སོགས་ཚིག་ཕྲད་མིན་ཞེས་གསུངས་པའང་ཕྱི་བྲག་མ་བྱེད་པའི་གསུངས་སྐད་དེ་དག་གི་སྐད་དོད་ཡར

55_ གིས་སོགས་རྒྱ་མཚན་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ནི་པཱ་ཎི་ཡི་ན་པ་འཆི་མེད་མཛོད་སོགས་སུ་གསལ་ཞིང་ས་ར་སྭ་ཏཱིའི་སྐབས་སུ་ནི་པཱ་ཎི་ཡིན་པའང་སྒྲ་གཞུང་རྣམས་སུ་གསལ་བ་ངས་ དེ་དག་མ་བྱེད་པར་སྦྱོར་ཡོང་གྲིས་གཞན་ལ་གོལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ ༎

དེས་ན་འཆི་མེད་མཛོད་སོགས་གཟིགས་པའི་ཞལ་ཅན་ཀུང་དེ་ཙམ་དུ་བས་སོ ༎ ཡང་དོན་དམ་པར་འགྱུར་མེད་ན། ཞེས་པ་ལྷ་བུའི་ན་དེ་ལ་དོན་འཆད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པར་བཤད་འདུག་པ། ཕྱི་ཚིག་མི་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་རྒྱུས་པ་ནི་སྒྲ་དེ་ལ་མེད་ན་དོན་དམ་དུ་འགྱུར་མེད་ཅེས་ཚིག་ཟླ་མ་དེར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་ཡོད་ཅེས་ཚིག་ཕྱི་མ་དག་ཚི་མའི་ངོ་བོ་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལ་མི་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་རྒྱུས་པ་དེ་བས་ཀྱང་མེད་དོ ། ། གཞན་ཡང་མི་འཐད་པ་དུ་མ་ཞིག་སྣང་ཡང་དགག་པའི་སྤྲོས་པ་མ་བྱས་པ།

སྒྲ་སྒོ་རྩ་འགྲེལ་དང་སྒྲ་བ་ཀུན་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུའི་བསྟན་བཅོས་རྩ་འགྲེལ་འདི་རྣམས་ལའང་མི་འཐད་པ་རིན་ཏུ་མང་ཞིང་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་གསོད་བྱེད་བརྗོད་པ་གནང་དུ་རུང་བའང་མང་བར་སྣང་བས་འཕགས་ཡུལ་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་ནི་མིན་པར་ངེས་སོ། དོན་ཀྱང་ཡུམ་ཏུ་པའི་སྐབས་སུ་འགའ་ཞིག་དྲངས་པ་སོགས་གཞུང་འདིའི་དོན་དང་རྣམ་འགར་མཐུན་པའི་ལེགས་བཤད་མང་དག་ཀྱང་འདུག་པས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འདོར་བྱ་ནི་མ་ཡིན་ནོ ༎

དེ་ལྟར་གལ་ཆེ་བའི་འཕྲོས་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ནས། བདེ་པ་རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་རྣམས་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་འཆད་པ་ལ། རྗེས་འཇུག་གི་དགོས་པ་དངོས་བཤད་པ་དང་། ཞར་བྱུང་ཡི་གེའི་འཇུག་པ་སྤྱིའི་དགོས་པ་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི།

ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། ཡི་གེའི་ཁོངས་ནས་མིང་དབྱུང་ཕྱི།
མིང་གི་ཁོངས་ནས་ཚིག་ཕྱུང་ནས། ཚིག་གིས་དོན་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད།

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྔོན་འཇུག་ཡོད་མེད་གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་དུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་ཡང་རུང་རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཞུགས་པར་དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་མིང་དུ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས་ཡི་གེའི་ཁོངས་ནས་མིང་དབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། མིང་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་དུ་མ་སྦྲེལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའམ་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་དབྱེ་དང་ཕྲད་སོགས་གལ་ཆེར་རྗེས་འཇུག་ལས་བྱུང་ཞིང་རྗེས་འཇུག་ལ་རྟོས་པ་དེ་རྣམས་མ་ཞུགས་ན་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཏུ་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས་མིང་གི་ཁོངས་ནས་ཚིག་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ཚིག་གིས་འདོགས་རྗེས་སུ་དོན་རྣམས་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་མཆོན་པའི་བརྗོད་པ་ཇི་སྙེད་པའང་རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་རྣམས་འཇུག་པའི་དགོས་པར་གྲུབ་བོ་ཞེས་སོ ༎

སྐབས་འདིར་མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་གསུམ་པོ་ཇི་ལྟར་དབྱེ་བའི་ཚུལ་ནི། ཀླུ་ཀ་ར་རའི་ལུགས་ལ་རྣམ་དབྱེའི་མཐར་ཅན་ནི་ཚིག་གོ། རྣམ་དབྱེ་མེད་པ་ནི་མིང་ངོ ། ཞེས་འབྱུང་ཡང་། བོད་སྐད་ལ། རྣམ་དབྱེ་དང་ངའི་གཅིག་ཚིག་མིང་ཙམ་ལས་ཡོ་གས་སུ་འགྱུར་ཆེད་རེང་། དག་དང་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་ཀྱིས་གཉིས་ཚིག་དང་མང་ཚིག་མཚོན་ཅང་ད་རུང་དེ་དག་གི་མཐར་རྣམ་དབྱེ་གཞན་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་བཞག་དེ་ལྟ་བུ་ཕྱིར་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། ཚེས་མཛོད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་མིང་། མིང་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་ཚིག ། ཅེས་གསུངས་པའང་ཕྱིར་བཏང་རགས་ཙམ་ཡིན་པས་འདིར་སྦྲ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མི་འཁྱུར་བས་སྐབས་འདིར་ནི་བོད་སྐད་གཞིར་བཞག་གིས་གང་ཞིག་ཡི་གེ་གཉིས་སམ་མང་པོ་འདུས་པའང་རུང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པའི་སྒྲ་ནི་མིང་ཡིན་ཞིང་། མིང་དེ་ཉིད་རྣམ་དབྱེའམ་ཕྲད་གང་རུང་དང་ལྡན་པས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་ཚིག་དང་། ཚིག་མང་པོ་སྦྲེལ་ནས་དོན་དང་ལྡན་པའི་ངག་གི་ཕྲེང་བར་གྱུར་པ་ནི་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱའོ ༎

དེའང་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་ལུགས་ཀྱིས་དབྱངས་ཡིག་སྒྲོག་ཞུགས་མི་བཞེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡི་གེ་གཅིག་ཡིན་ཡང་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་རྗེས་འཇུག་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པས་ངར་ཞེས་ཡི་གེ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཡི་གེ་གཉིས་སོགས་པའི་མིང་གི་མཚན་གཞི་དང་། དེ་བཞིན་དུ། དཔལ། དགའ་བ། སྒྲུབ་པ། བསོད་

ནམས་ཨཱ་བུ་རིམ་བཞིན་ཡི་གེ་གསུམ་བཞི་ལྔ་དྲུག་འདུས་པའི་མིང་དུ་ཤེས་པར་བྱ། དེང་ཡི་གེ་དེ་ལས་མང་བ་འདུས་པའི་མིང་རྣམས་ཀྱང་མཚོན་པར་བྱའོ།

ཡང་། སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ། རྡོ་རྗེ་འཛིན་དབང་། སྒྲོན་མེད་བུ། ཨཱ་བུ་རྣམས་ནི་ཚིག་གཉིས་སམ་མང་པོ་བསྡུས་ནས་མིང་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་སྟེ། དོན་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་མིང་ཅན་དེའི་ངོ་བོ་ཙམ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་མིང་ལས་མི་འདའོ།།

འདི་འདྲ་ཤས་ཆེར་ལ་བར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་ཕྲད་རྣམས་བསྡུས་པ་མང་ཡང་མ་བསྡུས་པ་འང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ། འཁོར་ལོའི་དབང་ཕྱུག། ཨཱ་བུ་ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་བས་དེ་འདྲ་རྣམས་ལ་ཕྲད་དང་རྣམ་དབྱེ་ཡོད་པས་ཚིག་ཏུ་འདྲིལ་བར་ཡེ་བྱ་རྗེ་ཕྱི་ལྡོག་ནས་མིང་ཅན་དེའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པས་མིང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལེགས་སྦྱར་ལ། ཀེ་ཤ་ཞེས་པ་མགོ་རལ་ཏེ་མིང་དེའི་ནང་ན་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་ལྡོག་ནས་སྒྲའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་ལས་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་མིང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཡང་ལྷ་མོ་དང་། བྱིན་བྱེས་ཨཱ་བུ་ནི་ལེགས་སྦྱར་ལ་མིང་གཅིག་ཉིད་ལ་མོ་རྟགས་དང་བུ་རྐྱང་གི་རྐྱེན་སོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་ཡོད་ཀྱང་བོད་སྐད་ལ་དེ་འདྲའི་རྐྱེན་མེད་པས་མིང་ཁ་ཉམས་བསྡུས་པ་ཡིན་ཞིང་། བདེ་བ་ཅན་ཨཱ་བུ་ཕྲད་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་ཡང་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་མིང་དུ་བྱེད་པའི་ཚེ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་མིང་ཡིན་ཞིང་། བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཙམ་བརྗོད་རྒྱུ་ཡིན་ན་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པས་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཕྲད་རྣམས་ལའང་། གང་། དེ། འདི། ཨཱ་བུ་རྣམས་ལ་མིང་ཙམ་དང་། གང་དག། གང་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ། འོན་ཀྱང་། དེ་ལྟ་ན། ཨཱ་བུ་རྣམས་ཚིག་དང་། ན། ལ། སྟེ། ཨཱ་བུ་རྣམས་མིང་ཚིག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་གོ་དགོས་ཤིང་། རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་དང་། གཉིས་དང་མང་པོའི་ཚིག་ཕྲད་དང་། བོད་ཀྱི་སྒྲ་སོགས་སྦྱར་བ་རྣམས་ནི་ཚིག་ཕྲན་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་ཕྲད་ཙམ་གྱིས་ཚིག་ཏུ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ནི་སླར་ཡང་ཕྲད་དང་རྣམ་དབྱེ་ཅི་རིགས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་པ་རྣམ་དབྱེས་ཚིག་ཏུ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ནི་སླར་རྣམ་དབྱེ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཕྲད་འགའ་ཞིག་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། དེ་ཡིས་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱི་ནི་ཨཱ་བུ་རྣམས་སོ།།

ཚིག་བསྡུས་ནས་མིང་དུ་གྱུར་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཡང་ཕྲད་དམ་རྣམ་དབྱེ་སྦྱར་བས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་ན་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་དཔེ་རྩ་རེ་བློས་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱད་པར་མཐའ་དག་ནི་འདིར་འབྲི་བར་མ་ལངས་སོ།།

ཡང་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བའང་སྤྱིར་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གང་ཡང་རུང་ངག་གི་བརྗོད་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཏུ་རུང་ཡང་། སྙན་ངག་གི་གཞུང་དུ་བརྗོད་པ་དང་གནས་གཉིས་རིགས་གཅིག་པར་བཤད་པ་བཞིན་མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་བརྗོད་པ་ནི་ཚིག་དུ་མ་འདུས་པའི་ངག་གི་ཕྲེང་བ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་མིང་གཞན་གནས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། པདྨ་དཀར་པོ་ལྟར་རྣམ་པར་མཛེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

འདི་བོད་ཀྱི་ཞ་ལུའི་འགྲེལ་པར་གནས་བརྒྱད་ཆེན་མོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི། སྒྲ་དང་སྐད། མིང་དང་མཚན་མ། བརྡའ་དང་བསྙད། ཚིག་དང་དོན་ཏེ་ཡི་གེ་འཇུག་པའི་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་བཤད་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེར་ལེགས་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་སྐད་ཟུར་ཆག་ཏུ་མཛད་པ་ཙུང་པ་ལེགས་ཏེ་སྐད་རིགས་བཞི་ནི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་ལ། སྐད་ངག་མི་ཐོང་དུ།

བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་ལེགས་སྦྱར་ལས། གཞན་པ་ཟུར་ཆག་ཉིད་དུ་བརྗོད།

ཅེས་འབྱུང་བ་འང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གོ་ཊ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་རྣམས་ནི། ཊྃས་ལ་ཏུ་མི་དང་། ཨ་ཊཾ་ལ་ཏ་མི་དང་། སཱུ་ཊི་ཤ་ལ་ས་རི་ཁ་དང་། ཨ་གྷེ་ལ་ཨ་གཱི་ན་དང་། རཏྣ་ལ་རཏན་ཨཱ་བུ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཟུར་ཉམས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་གར་མཐའ་འཁོབ་

ཀྱི་བ་ཡང་ཧཱི་ལ་སོགས་པའི་སྐད་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་རྣམས་ཉིད་ལས་བྱུང་ཉམས་པར་འདོན་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། ཤ་ཟའི་སྐད་ཅེས་པའང་ སློབ་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་འབྱུང་སྟེ། ཕཱ་ཎི་པུ་ཏྲ་ཞེས་པར། ཨཧཾ་ཧཾ་ཨཱུཏྟཱ་དང་། ཡ་ཀྱེ་པཱི་ཞེས་པར། ཧཾ་ཨི་ཨེ་ཧཱུཾ་དང་། ཀུ་ལ་པུ་རྦྷི་ཞེས་པར། ཀུ་ལ་པ་པ་ཏུ་ཀ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཟུར་ལེན་ཏུ་ཉམས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སྐད་རིགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལེགས་སྦྱར་ལས་ཟུར་ཆག་པ་ཉིད་དུ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་ལེགས་སྦྱར་ལས་གཞན་པའི་སྐད་ཐམས་ཅད་ཟུར་ཆག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། བོད་དང་རྒྱ་ནག་ཧོར་བུའི་སྐད་རྣམས་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཟུར་ཆག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟུར་ཆག་ཏུ་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅིའང་མེད་དོ།།

འོན་ཀྱང་བོད་དང་རྒྱ་ནག་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དབུས་པའི་སྐད་བརྟན་བཅོས་སུ་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲོས་ནས་སོ་སོའི་མཐའ་འཁོབ་པའི་སྐད་སོགས་དེ་ལས་མ་དག་པར་འདོན་པ་རྣམས་ཡུལ་དེ་དང་དེའི་ཟུར་ཆག་གི་སྐད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་ན་ནི་འོས་པ་ཙམ་མོ།།

དེས་བོད་སྐད་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་རིགས་བཞིའི་ཁོངས་སུ་ཆུད་པས་སྐད་རིགས་དེ་བཞི་ལས་འདི་ཡིན་ཞེས་ངོས་གཟུང་མི་དགོས་ཀྱང་མཐུན་ཕྱོགས་ན་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་ཡིན་ཕྱས་པས་ཚིག་སྣ་པྲ་ཀྲི་ཏ་ཞེས་པ་ཕལ་པ་ལ་འཇུག་པས། རྒྱ་གར་གྱི་སྦྱིན་འཁོར་ཆེན་པོར་གྲགས་པའི་ཕལ་སྐད་བཞིན་དུ། བོད་ཡུལ་གྱི་ཕལ་སྐད་དམ་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་མེད་གི་སྐབས་སུ་བདའ་སྦྱོ་པའི་ལུགས་ཀྱིད་རྣམ་དབྱེའི་མཐའ་ཅན་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཡིག་ནོར་དུ་གོར་མ་ཆག་སྟེ། ཁྱིང་ལྷ་བུའི་ཨ་ཁམས་པ་ཆེན་པོ་ལ་དེ་ཙམ་གྱི་འཁྲུལ་པ་ག་ལ་འབྱུང་། ཞ་ལུའི་གསུང་གི་རྗེས་བཟློས་མཛད་པར་རློམ་མཁན་ཕྱིས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཅིག་གིས་ནི་དེ་ཙམ་ལའང་རྟོག་དཔྱོད་མ་བཏུགས་པར་ཚིག་དེ་ཉིད་བཀུས་ཤིང་མེད་གི་ངེས་ཚིག་ནུ་མའི་མྱུ་ལས་དྲངས་ཏེ་ལེགས་པར་བཤད་པ་མ་རྟོགས་ནས་གཞན་དུ་དྲངས་པ་དང་། སྦྱ་བར་བྱེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་པའི་འབྲུ་དོན་མ་གོ་བར་སྦྱ་བར་བྱེད་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་འཆད་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་འགལ་བ་མང་པོ་སྨྲོས་པ་སོགས་རྗེས་བཟློས་བྱེད་ཕྱིར་རྗེས་བཟློས་ཁུར་མོད། ལུགས་དེ་ལེགས་པ་ལ་དེའང་མིན་པའི་མཁས་ཁྱད་འདོད་པས་རྗེས་བཟློས་ཀྱང་མ་འགྱོར་བ་དེར་གདའ་འོ།།

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ཡི་གེའི་འཇུག་ཕྱིའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ། ཡི་གེའི་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་། ཡི་གེའི་འཇུག་པ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དགོས་པ་ཟློག་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ་དང་། ཉིང་དགོས་ཟློག་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི།

ཨཱ་ལི་ཡི་གེ་མེད་པ་ན། ཀཱ་ལི་ཡིག་བརྗོད་པ་མེད་པར་འགྱུར།
ཀཱ་ལི་ཡིག་དེ་དག་རྣམས་ལ་ཡང་། འཇུག་པར་བཅས་པ་མེད་ན་ནི།
མིང་དང་ཚིག་ཀྱང་གསལ་མི་ནུས། མིང་ཚིག་གསལ་བ་མེད་ན་ནི།
དོན་རྣམས་བརྗོད་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

ཞེས་པ་བསྟན་ཏེ། ཨཱ་ལི་ཡི་གེ་གི་གུ་སོགས་ཨཱ་ལི་བཞི་པོ་མེད་ན་ཀཱ་ལི་ཡིག་ཀཱ་ལི་རྣམས་ཀྱིན་བརྗོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཨཱ་ལི་རྣམས་ལ་ལྟོས་པའི་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་མི་རུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀཱ་ལི་ཡིག་ཀཱ་ལི་དེ་དག་རྣམས་ལའང་ཨཱ་ལི་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ཇི་ལྟར་ཡང་འཇུག་པར་བཅས་པ་སྟེ་འཇུག་པའི་ཡི་གེ་བཅུ་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་མིང་དང་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་ཀྱང་གསལ་བར་མི་ནུས་ཏེ། ཡི་གེའི་ཕྲེང་ནས་མིང་བྱུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཕྱིར་དང་། མིང་དང་ཚིག་གསལ་བར་གྱུར་པ་མེད་ན་ནི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་རང་དང་གཞན་ལ་མཚོན་ཞིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།

དེས་ན་ཨཱ་ལི་རྣམས་ནི་ཀཱ་ལིའི་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་ནི་མིང་ཚིག་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡི་གེའི་འཇུག་པ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པའི་མིང་ཚིག་རྣམས་ནི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་དག་མཚོན་ཅིང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་མཁས་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་ཡི་གེ་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་དང་སྦྱོར་བ་དེ་རྣམས་ནི་རང་གི་ངང་གིས་དོན་ནུས་དགོས་པ་དང་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ།།

འདིར་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས་སོ་ཡིག་ཅེས་པ་མིང་གཞི་ལ་ཐོ་སོ་མ་ཉིད་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་སོ་ཡིག་རྣམས་ལ་ཚོས་བཟུང་ནས་དེ་ནས་བྱུང་བའི་འཇུག་པའི་གེ་རྣམས་མེད་ན་མིང་གཞིའི་ནང་ཚན་ཐོ་ཡིག་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་བཀྲལ་མོད། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ་ཕྱིར་སོ་ཡིག་རྣམས་ཞེས་ཟེར་ཡང་ཡང་ཏིག་འཇུག་པའི་ཡི་གེ་བཅུར་དམིགས་རྩེ་གཏད་པས་དེ་དག་མེད་ན། ཐོ་ཡིག་ཀ་ཙ་ཏ་པ་ཙ་ཞ་བའི་བརྗོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་འཇུག་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་མེད་པའི་ཉེས་པ་དེ་འཇུག་ཡུལ་གྱི་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་དང་སྦྱར་རིགས་པ་ལ་ཐོ་ཡིག་ཉི་ཚེ་བ་དེ་རྣམས་ཁོ་ན་དང་སྦྱར་བ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་དགོས་པ་ཅིའང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་ཡིག་འཇུག་པ་བཅུར་ཁས་བྲངས་ནས་ཐོ་ཡིག་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ནའང་ལེ་དུང་སྐྱེ་འཆད་འགྱུར་ལྟར། འཇུག་པར་བཅས་པ་མེད་ན་ནི། མིང་དང་ཚིག་ཀྱང་གསལ་མི་ནུས། ཞེས་པ་དང་སློས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། འདི་ལྟར་འཆད་མཁན་འདི་མ་རིག་གིས་ཞ་ལུ་བའི་གསུང་རྒྱུན་སྙོར་དུ་དྲངས་མོད་ཀྱི། ཞ་ལུ་བས་ནི་འདེར་བསྟན་གྱི་ཐོ་སོ་སོ་སོར་གང་ཡིན་ངོས་བཟུང་བ་མི་འདུག

ཀྱང་ཁོ་རང་གིས་ཤ་ཝ་ཀ་ཊཱ་ཡཱི་འགྲེལ་པའི་མཚམས་མ་བྱིན་པས་ནོངས་པར་སྣང་བ། རྒྱས་འགྲེལ་དེ་ཚེའི་ཀྱི་ཀླུགས་ཁྲིར་བཏེགས་པ་ལ་ཁྲུངས་སུ་མཛད་རྒྱུའི་ཕྱག་དཔེ་དེར་ཐོགས་ཙམ་ཞིབ་མོ་ཚམ་ཡང་མི་མཛད་པ་ནི་ཡ་མཚན་པའི་གནས་སོ།།

འགྲེལ་བྱེད་འདིས་མོ་ཡིག་འདིར་བརྟན་ཀྱི་ཕྱི་བཞི་པ་ངོས་འཛིན་མཁན་ཚོར་དགག་པ་མང་དུ་མཛད་མོད།། ཕྱོགས་སྔ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱངས་ཡིག་ཕྲོག་ཤུགས་ཀྱི་སྐད་བོད་ཡིག་ལ་སྒྱུར་བ་ཡོད་ན་ནི་སྐྱོན་དེ་དག་འགོ་བར་སྣང་ཡང་ཕལ་ཆེར་ཀྱིས་ཕྱི་བཞི་ཞེས་པ་ཁོ་ན་ཀུ་སོགས་ལ་བསམས་པ་འདྲ་བས། དེ་ལྟ་ན་ཕྱོགས་སྔའི་ནམ་མ་ལངས་པར་དགག་བཞག་གི་ཉི་མ་ཤར་ཟེར་བ་དེ་བྱུང་སྣང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ཉིད་དགོས་ལྡོག་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལྟར་གྱུར་ན་འཇིག་རྟེན་དུ། །དོན་མཚོན་བརྗོད་པ་ཀུན་ཀྱང་མེད། །
རིག་བྱེད་སླ་བའང་ཡོད་མི་འགྱུར། །ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །
བསླབ་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་གྱུར་ན་འཇིག་རྟེན་འདིར་དོན་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་བརྗོད་པ་སྤྱི་སྤྱང་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ་སྐད་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་བས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་བཟོ་གནས་རྩིས་དང་སྨན་དཔྱད་སོགས་རིག་བྱེད་སླ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་འདུག་པའི་ཤེས་བྱ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསླབ་པ་རྣམས་སྟོན་བྱེད་སླ་བའང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པ། འཇིག་རྟེན་དུ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགོས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་བྱ་དང་བསླབ་བྱ་མཐའ་དག་ཅི་རིགས་པར་སྟོན་ཐེང་སླ་བ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་དག་ལ་ཞུགས་ཤིང་བླང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་དང་གཞན་གྱི་བདེ་བ་དམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན་ཏོ།།

འདིར་རིག་བྱེད་ཅེས་པ་མཆོད་སྦྱིན་སོགས་རིག་བྱེད་བཞི་པོ་ཁོ་ན་ལ་འདོད་པ་ནི་ཁྱབ་ཆུང་བས་མི་ལེགས་ཏེ་བོད་བརྒལ་སོར་བཞག་གིས་ཐུན་མོང་བའི་ཤེས་བྱ་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ལའང་རིག་བྱེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཡང་ན།། མོ་ཡི་ཡི་གེ་མེད་ན་ནི། སོགས་ནས། བསླབ་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདིས་གོང་སློས་ལྟར་རྩིས་འཇུག་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཡི་གེའི་འཇུག་པ་སྤྱིའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི།

ཡི་གེའང་བོད་ཡུལ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱི་ཁྱབ་ལ་སྦྱར་དུ་རུང་བའི་དབྱངས་སམ་ངོ་ཚོམ་ལ་མོ་ཡིག་དང་། གསལ་བྱེད་དམ་ང་རོས་འདྲེན་པའི་ཡི་གེའི་རྣམས་ཆ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་ཕོ་ཡིག་དང་ཡི་གེ་དེ་རྣམས་དོན་མཚོན་པའི་བརྗོད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་ལ་འཇུག་པར་བཅས་པ་ཞེས་དགོངས་པའི་བར་དུ་བྱས་ནས། ཚིག་དོན་ལྷག་མ་རྣམས་དང་སྦྲེལ་ཏེ་བཤད་ནའང་དཔྱོད་ལྡན་དག་གི་བློ་ལ་འཐེབས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ཡི་གེའི་འཇུག་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལ་དངོས་དང་། དགོས་པ་དེ་འགྲུབ་པར་སྟོན་པའོ།།

དང་པོ་ནི།

ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་རྣམས། །ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །
གྲུབ་མཐའ་གཞན་ཡང་ཡོད་ན་ཡང་། །རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མི་ཤེས་བཞིན། །
དེ་བཞིན་ཡི་གེའི་འཇུག་ཚུལ་རྣམས། །སླ་བ་ཀུན་ལ་གནས་གྱུར་ཀྱང་། །

རང་རྩལ་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པས། དོན་ལ་སྦྱོར་བ་ག་ལ་ཤེས།
དེ་ཕྱིར་སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་གི། རྗེས་སློབ།

ཞེས་གསུང་ཏེ། ཇི་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ། གཟུགས་ཕུང་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་དང་། མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་དང་། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་རང་རང་ལ་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཕྱུབ་པའི་མཐས་བཞག་པ་གཞན་ཡང་གྲངས་ཅན་པའི་དེ་ཉིད་ཉེར་ལྔ་དང་། ནང་པའི་ཚིག་རྟེན་ལུགས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་སོགས་གཞན་དང་གཞན་ཡང་ཡོད་ཅིང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་པ་ཡིན་ཡང་ཐོག་མ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་བཞག་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་རང་གི་ཡི་གེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡུལ་སོ་སོའི་ཕུང་རྟེན་པའི་སྐྱེ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་སྟེ་མེད་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་གཞན་ཀྱིས་བརྡ་སྤྲོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་མེད་པར་ཐོག་མ་ནས་ཡི་གེ་རྣམས་མིང་ཚིག་སོགས་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་རང་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མི་ཤེས་ན་མིང་ཚིག་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བྱེ་ནས་དོན་ལ་ཇི་ལྟ་བར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ག་ལ་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་སོ།།

དེ་བས་ན། ཐུ་མི་བདག་གིས་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་བརྩེ་བའི་བློས་འདི་དང་གཞན་གྱི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རིག་བྱེད་དང་བསྟན་བཅོས་དང་བསླབ་པ་གསུམ་དང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་ལེགས་པར་སློབ་ཅིང་ཤེས་སུ་རུང་བ་བརྡའ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ། ཡི་གེ་དང་མིང་དང་ཚིག་གི་འཇུག་པ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལུས་པར་མཐོང་ནས་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ལྟ་བུའི་ཆེད་དུ་ཡུལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དང་རྗེས་སུ་འཚམས་པའི་ཡི་གེའི་འཇུག་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་འཕགས་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་འཆད་པའི་ཚུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི།

འདི་ཀུན་རྟོགས་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡི་གེའི་འཇུག་པ་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་ཚུལ་འདི་གངས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་རྟོགས་ནས་མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྨོངས་པ་མེད་པར་སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོར་གྱུར་ཅིག། ཅེས་པ་སྟེ། ཞར་ལ་སྔར་སྨོས་པའི་ཉིང་དགོས་དེ་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་སྨོན་ལམ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་གྱི་ཆ་རྣམས་ཇི་ལྟར་དཔོག་པ་རེ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

འདིར་སྨྲས་པ།

གང་དག་ཐར་མཆོག་བདེ་ཆེན་དབྱིག་ཐོབ་ཕྱིར། ངེས་དོན་སྙིང་པོའི་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་འདོད་ན། མིང་ཚིག་བརྗོད་གཞི་ཡི་གེའི་སྦྱོར་བའི་གྲུ།
བློ་ལྡན་དེད་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་བྱ་ཡིན། གྲགས་པའི་གཏེར་གྱུར་ཡོན་ཏན་བྱེ་བའི་མཛོད། མཁས་པའི་ཁང་བཟང་རྩེ་མོར་འཛེག་འདོད་ན།
བརྡ་དང་ཐ་སྙད་རྣམ་པར་སྦྱོར་བ་ཡི། འཛེག་སྐས་འདི་ལ་མི་བརྟེན་ཐབས་གཞན་ཅི། ལྷ་དང་མི་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་དཔལ་གང་ཡིན།
དཔག་བསམ་ཟླ་བ་བདུད་རྩི་འི་རྗེས་འགྲོ་བ། དེ་དག་ལེགས་བྱས་རྒྱུ་གཏེར་ལས་འབྱུང་མོད། དེ་ཡང་རིགས་ལམ་དེ་དབང་འདིར་རྟོགས་སོ།
དེང་དུས་ཆེར་སྙེམས་སྒྲི་བརྩོལ་ཅན་འགའ་ཞིག། ཡིག་རྗེབ་ཙམ་ལའང་བློ་མིག་ལྡོང་བཞིན་དུ། འཆད་ཉན་བྱིས་པའི་བློས་གར་སྒྱུར་བ་ལ།
མཁས་རློམ་དེ་དག་གི་ནར་མ་གྱུར་ཏམ། བརྡ་སྤྲོད་ཤེས་པས་དོན་ལ་མི་རྨོངས་དང་། ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་དོན་ལ་རྟོགས་པ་དང་།
རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ལུང་ལ་རག་ལུས་ཤེས། རིགས་པར་སྨྲ་བའི་བྲག་ཅ་བློ་བཞིན་དུ། གཙུག་ལག་དང་འགལ་ལུང་དོན་འཆད་རློམས་དང་།
ལུང་དང་འགལ་བའི་རློམ་སྒྲུབ་བྱེད་པ་རྣམས། བསམས་ཀྱི་ཁོང་ནས་གད་མོ་འཚོར་ན་ཡང་། སྙིགས་མའི་རང་མདངས་བཙོས་སུ་ཅི་ཞིག་ཡོད།
དེ་ཕྱིར་རྣམ་བཤད་སྐྱ་རིག་ཕྲེང་མཛེས་འདི་འདང་། མཁས་མཆོག་ཐུ་མིས་དགོངས་པ་གསལ་བྱེད་པའི། རྒྱན་དུ་སྤྲ་འགྲེལ་གཞན་གྱིས་བསྒྲུན་ཟིན་པར།

ཐུབ་པ་གཞུང་གནས་རྣམས་ཀྱིས་མཁྱེན་འགྱུར་མོད།
དེ་འདྲས་གཞན་ལ་ཕན་པར་མི་འགྱུར་ཡང་།
རིགས་དང་མི་རིགས་ཙམ་ཞིག་དཔྱད་པ་ཡང་།
དེ་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་འདི་ལས།
མཁན་པོའི་དགོངས་དོན་པད་མ་འབྱེད་པར་མཛོད།
མཁྱེན་ལྡན་ཡངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་མཛོད་ལ།
ལེགས་པར་བཤད་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་གཞི་ཕྱིར།

ཕལ་ཆེར་ལྷན་པོས་དོན་དུ་མི་གཉེར་ཉིང་།
རང་ཉིད་ལྷག་བསམ་དཀར་བའི་རྒྱུན་བྱེད་དོ།
སྡང་དང་ཕྲག་དོག་དབང་གིས་མ་ལགས་ཏེ།
བརྟམས་ཏེ་གཞུ་བོར་གནས་པའི་མཁས་རྣམས་ཀྱིས།
གང་འདིར་བདག་བློ་དམན་པའི་དབང་གྱུར་པས།
ཉེས་པའི་དྲི་མ་རྣམ་པར་སྦྱང་དུ་གསོལ།
འགའ་ཞིག་བདག་པར་རློམ་པའང་མཁས་རྣམས་ཀྱི།

བློ་ལྡན་འགའ་ཡང་ཕྱོགས་ལྷུང་ཟུག་རྔུ་སྤངས།
འདི་ན་མཁས་པ་དག་གིས་རྣམ་བཤད་པར།
བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་བློ་གྲོས་འཕེལ་སླད་དུའོ།
རིགས་པའི་སྣང་བྱེད་འབུམ་ཕྲག་སྤྲིན་འཕྲོས་ནས།
མ་བཤད་པ་དང་ལོག་པར་བཤད་པ་སོགས།
གཞན་གྱིས་ལན་མོ་མིན་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས།
མཐུན་དང་སྐྱོན་ཀྱི་རྒྱན་དུ་མཛེས་གྱུར་ཅིག།

ངས་སུམ་རྟ་པ་དང་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་གཞུང་ལ་རྒྱས་འགྲེལ་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་སུ་ཏིག་ཕྲེང་མཛེས་འདི་ནི་དོན་གཉེར་དུ་ཡམ་སྦྱོར་དུ་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོམ་ནུ་པ་

ཀ་ཡུག་ལག་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བས་རང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་ལ་གཞུང་ལྟ་མའི་འགྲེལ་པ་བརྩམས་པ་ལ་གཡེང་བའི་རྐྱེན་དུ་ཡམ་འགྱུར་ནུས་ཤིང་།   སྔར་རང་ལོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དུ་

... མི་འགྱུག་ཡོར།   གྲུབ་པའི་རིགས་སུ་འབྱུངས་ཤིང་གཙུག་ལག་མང་པོར་གཟིགས་པའི་ཕྱིན་རས་པད་མའི་འདབ་མ་རྒྱས་ཡངས་པ་གདངས་ཅན་གྱི་སའི་དབང་ཕྱུག་དམ་པའི་

བཀའི་འདུན་ན་འདོན་རིན་ཅེའི་ཅེར་ངོར་གྱུར་པ་ཞབས་དྲུང་མདོ་མཁར་པ་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་མི་རྟོད་དང་བཅས་ཏེ་དངོས་སུ་སྐུལ་བར་མཛད་པ་དང་།   སྔར་ཡང་བཀར

... ཀྱི་གྲོ་ནས་ཡང་ཡང་སྐུལ་བར་མཛད་པས་བཀའ་བཞིན་བགྱིད་པར་ཡིད་ལ་བཅགས་ཀྱང་སྐབས་འགར་བརྟེན་ལྷུབ་སོགས་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་དང་ཕལ་ཆེར་བསྒྲིག་དུ་མེད་པའི་གཞན་དབང་

... འཁོལ་བ་ཉིད་དུ་འཕྲོས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་བར་མེད་དུ་གཉེན་པས་རེ་ཞིག་འགྱངས་ཡང་།   རང་ལོ་བཞི་བཅུ་རྩ་ལྔ་པར་ས་རྟ་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པ་ཤིང་དཔྱར་ཞིང་ཟླ་

... ཚོར་ཚུར་བརྩམས་རྫིན་པ་རྣམས་ལ་དག་ཞེར་དང་།   ལྷ་མའི་འགྲོས་དང་རྟགས་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་བཅས་ཀྱི་སྣྲའི་དངང་ཕྱག་བླ་བ་རྒྱ་ཚེན་གྱི་འགྲུབ་རྟོར་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་བའི་

... ཀྱི་རྣམ་ཐར་འབྲུལ་མེད་བདུད་རྩི་རྒྱུན་མཆོམས་དང་ལྡན་པའི་དུས་དགེ་བར་རྒྱབ་བརྟན་ཆོས་འཁོར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་འདིའི་དགེ་བས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་

... རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་།   ལུས་ཅན་མཁའ་མཉམ་པ་དག་བླ་ན་མེད་པའི་ཕྱུག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མྱོང་

པར་གྱུར་ཅིག།   མངྒ་ལཾ།   ཕུན་ཚོགས་ལེགས་ཚུལ་རྒྱ་མཚོས་མི་འགྲུབ་ཤིང་།།   སྔོན་མེད་ལེགས་བཤད་དགེ་མཚན་འབུམ་འཛིན་པའི།།   ངོ་མཚར་བདུད་དག་སྟོང་

... བཏང་སྤྲོས་ཏེ།།   བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་འཛིན་ལྷ་ཡི་ཚོད་ཅོར་བཏགས།།   བང་ག་ཕྱིར་ཡས་ཟབ་བསྐྱང་གསར་ཆེར།།   ཉེར་གནས་རྣམ་དཔྱོད་དེད་དཔོན་ཀུ་དབང་གིས།།

དཀར་གནང་ཉོར་བུའི་སྐྱེས་བཟང་སྤྲེལ་བ་འདི།།   མཁས་ཀུན་སྙན་དང་མཐུན་པར་མཛེས་གྱུར་ཅིག།

སརྦ་ཀ་ལྱཱ་ཎཾ་ཡོ་ཏི་བ་ཏུ།།   །།

D. B. Press 502—1,000—17-7-1912.

INDEX OF GRAMMATICAL TERMS.

Page.

ཀླ་ཝི ༦, ༤
ཀྱང་སྒྲ ༡༠, ༧༥
ཀྱི་སྒྲ ༡༠
ཀྱིས་སྒྲ ༡༠
རྐྱང་འཕྲུལ ༨༠
སྐུལ་ཚིག་གི་དཔེར་བརྗོད ༦༧
ཁོ་ནའི་སྒྲ་དོན་རྫུག་ལ་འཇུག་པ ༡༦
གང་སྒྲ ༢༩
གང་ཡའི་ལ་དོན ༣, ༨
གི་གུ ༤
གྱིས་སྒྲ་སྐུལ་ཚིག་ལ་འཇུག་པ ༢༥
གྲགས་པ་དམིགས་གསལ་གྱི་སྒོ ༣, ༧༤
དགག་སྒྲ ༣༡
འགྲེང་བུ ༤
རྒྱན་སྡུད ༩, ༧༥
རྒྱན་སྡུད་ཀྱི་ཡང ༡༠
རྒྱན་སྡུད་ཀྱི་སྒྲ ༡༩
སྒྲ ༨, ༥
སྒྲ་མཐུན་པ ༡༠
སྒྲ་རྗོད་ལ་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཡི་གེའི་རྟགས་སྐྱེ་ཚུལ ༨༢
སྦྱོར་འཇུག ༤, ༣༢, ༣༣, ༣༩
སྦྱོར་འཇུག་ག་ཡིག་གཞན་བྱ་བའི་གཞི་དང་འབྲེལ་པའི་ལས་སམ་བྱ་བ་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད ༥༢
སྦྱོར་འཇུག་གང་ལ་འཇུག་པ་དང་གང་གིས་འཇུག་པའི་ཚུལ ... ༣༩, ༨༠, ༨༡
སྦྱོར་འཇུག་ག་ཡིག་གཞན་བྱ་བའི་ཡུལ་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད ༥༢
སྦྱོར་འཇུག་ག་ཡིག་བདག་བྱེད་པ་པོ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད ... ༥༡
སྦྱོར་འཇུག་ད་ཡིག་གཞན་བྱ་བ་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད ... ༥༢
སྦྱོར་འཇུག་གི་ཕོ་ཡིག་བ་ནི་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པ ... ༨༧
སྦྱོར་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ ༣༩
སྦྱོར་འཇུག་གི་མ་ཉིང་ག་དང་དའི་མཇུག་ཚུལ ... ༥༡
སྦྱོར་འཇུག་གི་ཤིན་ཏུ་མོའི་མ་ཡིག་འཇུག་ཚུལ་དང་དཔེར་བརྗོད .. ༥༦, ༥༧
སྦྱོར་འཇུག་གིས་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ ... ༨༢
སྦྱོར་འཇུག་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ ༨༢
སྦྱོར་འཇུག་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པ ༨༣

Page.

སྦྱོར་འཇུག་ད་ཡིག་གཞན་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད ༥༢
སྦྱོར་འཇུག་བ་ཡིག་དངོས་པོ་གཞན་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ ༥༠, ༥༡
སྦྱོར་འཇུག་བ་ཡིག་གཞན་བྱ་བའི་ཡུལ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པ ... ༨༤, ༨༩, ༥༠
སྦྱོར་འཇུག་མ་ཡིག་བདག་དང་འབྲེལ་པའི་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད ༥༥
སྦྱོར་འཇུག་མ་ཡིག་དུས་ད་ལྟ་བ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད ... ༥༥
སྦྱོར་འཇུག་མ་ཡིག་དུས་མ་འོངས་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད ... ༥༥, ༥༦
སྦྱོར་རྗེས་གང་གིས་འཇུག ༣༩
སྦྱོར་རྗེས་གང་ལ་འཇུག་བྱེད ༣༩
སྦྱོར་རྗེས་ཅི་ཕྱིར་འཇུག ༣༩
སྦྱོར་རྗེས་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་བྱེད ༣༩
སྦྱོར་རྗེས་ཇི་ལྟར་འཇུག་བྱེད ༣༩
སྦྱོར་དང་རྗེས་འཇུག་ལ་ལྟོས་པའི་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པའི་དཔེར་བརྗོད ༦༥, ༦༦
སྦྱོར་དང་རྗེས་འཇུག་ལ་ལྟོས་པའི་འདས་ཚིག་གི་དཔེར་བརྗོད ... ༦༥
སྦྱོར་དང་རྗེས་འཇུག་ལ་ལྟོས་པའི་བྱ་བ་གཞན་སྒྲའི་དཔེར་བརྗོད ... ༦༥
སྦྱོར་དང་རྗེས་འཇུག་ལ་ལྟོས་པའི་བྱེད་པ་བདག་སྒྲའི་དཔེར་བརྗོད ... ༦༥
སྦྱོར་འཇུག་མ་ཡིག་འ་ཡི་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པ ... ...
སྦྱོར་འཇུག་གཙོ་ཆེ་བའི་དོན ༦༨
སྦྱོར་འཇུག་འ་ཡིག་བདག་བྱེད་པ་པོ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད ... ༥༣, ༥༨, ༥༥
སྦྱོར་འཇུག་ཡོད་པའི་སྐུལ་ཚིག ༦༧
སྦྱོར་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་དུས་གསུམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད ... ༨༥
ཅན་སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ ༣༠
ཆེ་དགྲ་ཡང་ན་གཏོགས་ཚེད ༡༡, ༡༢
རྗེས་འཇུག ༤, ༣༢, ༣༣, ༣༩, ༤༢
མིང་གཞིའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཡིག།
རྗེས་འཇུག་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ ... ༥༧, ༥༤, ༦༡, ༦༢
རྗེས་འཇུག་སྐྱེས་བུ་ཐ་མའི་དཔེར་བརྗོད ༦༣
རྗེས་འཇུག་སྐྱེས་བུ་འབྲིང ... ༥༧, ༥༤, ༦༡, ༦༢
རྗེས་འཇུག་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་དཔེར་བརྗོད ༦༣
རྗེས་འཇུག་སྐྱེས་བུ་རབ ... ༥༧, ༥༤, ༦༡, ༦༢
རྗེས་འཇུག་སྐྱེས་བུ་རབ་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད ༦༣
རྗེས་འཇུག་ཕོ་ནར་ལྟོས་པའི་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པའི་ཚིག ... ༦༦

	Page.
རྗེས་འཇུག་ཕོ་ནར་སྐྱེས་པའི་བདག་སྒྲ	༦༦
རྗེས་འཇུག་ཕོ་ནར་སྐྱེས་པའི་འདས་ཚིག	༦༦
རྗེས་འཇུག་ཕོ་ནར་སྐྱེས་པའི་གཞན་སྒྲ	༦༦
རྗེས་འཇུག་གང་གིས་འཇུག་ཚུལ	༦༠, ༦༡
རྗེས་འཇུག་གང་ལ་འཇུག་པ	༦༠, ༦༡
རྗེས་འཇུག་འགྱུར་པ་མ་ནིང་གི་དཔེར་བརྗོད	༦༣
རྗེས་འཇུག་འགྱུར་བ་མི་ནིང	༥༤, ༦༡, ༦༢
རྗེས་འཇུག་སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ	༦༡, ༦༢, ༦༣
རྗེས་འཇུག་བཅུའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུམ	༥༧
རྗེས་འཇུག་བཅུ་ཞེས་པའི་ཕན་ཡོན	༣༢, ༣༣
རྗེས་འཇུག་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཚུལ	༦༡
རྗེས་འཇུག་དོག་གི་འཇུག་ཚུལ	༦༨
རྗེས་འཇུག་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ	༥༧, ༥༤
རྗེས་འཇུག་ཕོ་ཡིག	༥༧
རྗེས་འཇུག་མ་ནིང	༥༧
རྗེས་འཇུག་མོ་ཙམ	༥༧, ༥༤, ༦༡, ༦༢
རྗེས་འཇུག་མོ་ཙམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད	༦༣
རྗེས་འཇུག་མོ་ཡིག	༥༧
རྗེས་འཇུག་མཚན་གཉིས་མ་ནིང	༥༤, ༦༡, ༦༢
རྗེས་འཇུག་མཚན་གཉིས་མ་ནིང་གི་དཔེར་བརྗོད ...	༦༨
རྗེས་འཇུག་མཚན་མེད་མ་ནིང	༥༤, ༦༡, ༦༢
རྗེས་འཇུག་མཚན་མེད་མ་ནིང་གི་དཔེར་བརྗོད ...	༦༨
རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པ	༤༢
རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་ནས་བརྗོད་བྱ་ཕྱི་མ་འདྲེན་ཚུལ ...	༦༩
རྗེས་འཇུག་བཞི་ཡི་སྦྱོར་བ	༣༣, ༣༨
རྗེས་འཇུག་ཤིན་ཏུ་མོ	༥༧, ༥༤, ༦༡, ༦༢
རྗེས་འཇུག་ཤིན་ཏུ་མོའི་དཔེར་བརྗོད	༦༣
རྗེས་འཇུག་ལ་ལྟོས་པའི་སྐད	༩
བརྗོད་པ	༦
བརྗོད་བདེ་བའི་སྦྱོར་བ ...	༡༠, ༡༡, ༢༠, ༧༠, ༧༡, ༧༢
གཉིས་ཚིག་གི་ངོ་བོ་བཤད་པ	༧༧
མཉམ་པ	༥༦
བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་ལ་མཉམ་པར་འཇུག་པའི་དོན།	
མཉམ་པ	༨༢
སྒྲ་རྩོལ་ཤིན་ཏུ་ཞན་པའི་དོན།	
ཏྲིམ་ཤད	༡
རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ	༡, ༢༧
རྟགས་མཐུན་པའི་སྦྱར་བ	༡༠, ༡༡
རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་སྒྲ	༧༩
རྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲ	༡༡, ༡༢, ༡༣
སྡེ་སྒྲ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་པ	༢༠
སྡེ་སྒྲ་མཚམས་སྦྱོར་གྱི་དོན་དུ་འཇུག་པ	༢༠
སྡེ་སྒྲ་མཚམས་སྦྱོར་དུ་འཇུག་པ	༢༠
སྡེ་སྒྲ་བཞན་འདྲེན་ལ་འཇུག་པ	༢༠
སྡེ་སྒྲའི་སྒྲ་སྒྲོའི་བཤད་པ	༢༠
སཏྟེ་ཝེ་ཏའི་སྒྲ་སྡེ་མོ་སྒྲ་བདག་སྒྲ་ལ་འཇུག་པ ...	༢༠, ༣༡
ཐ་སྙད	༦, ༢༡
ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ	༢༤
མཐུན་པའི་ཚིག་རྒྱན་གྱི་སྒྲ	༡༩
ད་ལྟ་བའི་སྒྲའི་དཔེར་བརྗོད	༨༣
ད་དྲག་ཅན	༡༠, ༡༦
དང་སྒྲ	༢༨, ༢༥
དང་སྒྲ་རྒྱུ་མཚན་ལ་འཇུག་པ	༢༥
དང་སྒྲ་གདམས་ངག་ལ་འཇུག་པ	༢༥
དང་སྒྲ་སྡུད་པ་ལ་འཇུག་པ	༢༥, ༧༥
དང་སྒྲ་འབྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ	༢༥
དང་སྒྲ་ཚེ་སྐབས་ལ་འཇུག་པ	༢༥
དུས་ད་ལྟ་པའི་མཚན་ཉིད	༨༣
དུས་འདས་པའི་མཚན་ཉིད	༨༣
དུས་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད	༨༣
དེ་སྒྲ	༢༠
ལྷག་བཅས་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ།	
དེ་སྒྲ	༢༥
ཐ་སྙད་དབང་དུ་གསུམ་དང་དངོས་པོའི་དབང་དུ་བཞི་དང་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ།	
དེ་སྒྲ་ཐ་སྙད་དུ་འཇུག་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ	༢༦
དེ་སྒྲ་ཐ་སྙད་དབང་དུ་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཅན་ལ་འཇུག་པ ...	༢༥, ༢༦
དེ་སྒྲ་ཐ་སྙད་དབང་དུ་དུས་གསུམ་ལས་འདས་པ ...	༢༥

(Meaning is relative pronoun).

Page.

དེ་ཟླ་བདག་གི་བ་ལ་འཇུག་པ ༢༦, ༢༧
དེ་ཟླ་བཟེན་པ་ལ་འཇུག་པ ༢༦, ༢༧
དེ་ཟླ་ཕ་རོལ་པ་ལ་འཇུག་པ ༢༦, ༢༧
དེ་ཟླ་འདས་པ་ལ་འཇུག་པ ༢༦, ༢༧
དེ་ཟླ་མ་འོངས་པ་ལ་འཇུག་པ ༢༦, ༢༧
དེ་ཟླའི་འཇུག་ཚུལ་ཟླ་སྒོ་ལས་བཤད་པ ༢༧
དེ་ཟླ་ལ་འགྲེལ་བྱེད་ཟླ་མ་རྣམས་ཀྱི་འཁྲུལ་པ་སེལ་བ ... ༢༧, ༢༤, ༢༩
དེ་ཟླ་ལ་གནས་བརྒྱད་རྩ་བའི་བཤད་པ ༢༦
དེ་ཟླ་གསང་བ་ལ་འཇུག་པ ༢༦, ༢༧
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཟླ ༡༡, ༡༢, ༡༣, ༡༦
དེ་བའི་ལ་དོན ༣, ༨
དོན་ཐོབ་ཀྱི་སྒོ ༣, ༧༤
དོན་དང་ཆེད་དང་ཕྱིར་ནི་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་མིན་པ ... ༧༤
བདག་ཟླའི་མཚན་ཉིད ༨༣
བདག་པོའི་ཟླ་ལ་མ་ཟླ་མོ་ཟླ་སྦྱར་བ ༣༠
བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་ཟླ ༧༩
བདག་པོའི་ཟླ ༣༠, ༧༥
བདག་པོ་དང་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་ཟླ ༧༩
འདས་པའི་ཟླའི་དཔེར་བརྗོད ... ༨༣, ༨༦, ༨༧, ༨༤
འདོགས་འཕུལ ༨༠, ༨༡
ལྡན་ཟླའི་འཇུག་ཚུལ ༣༠
སྡུད་པའི་ཚིག་རྒྱན ༡༩
སྡེ་པ་བྱེད་དང་བརྒྱད ༤
སྡེབ་སྦྱོར ༥
ན་ཟླ ༡༢, ༡༣, ༤༢,
ན་ཟླ་རྒྱ་མཚན་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་སྒྱུར་བ ... ༡༣
ན་ཟླ་རྒྱ་མཚན་གྱི་དོན་དུ་སྒྱུར་བ ༡༣
ན་ཟླ་ཐུ་མ་དེ་ལས་ཚིག་ཕྱི་མ་འགལ་བ ༡༣
ན་ཟླ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞིའི་དོན་དུ་སྒྱུར་བ ༡༨
ན་ཟླ་མི་འོས་པའི་ཚིག་དོན་ལས་ཚིག་ཕྱི་མ་ངེས་པའི་དོན་དུ་སྒྱུར་བ ༡༨
ན་ཟླ་དམིགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་དོན་དུ་སྒྱུར་བ ... ༡༣
ན་ཟླ་སྨོན་པའི་དོན་དུ་སྒྱུར་བ ༡༨

Page.

ན་ཟླ་འོས་པ་ནན་གྱིས་བཟུང་ནས་ཕྱི་ཚིག་ངེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་སྒྱུར་བ ༡༨
ནི་ཟླ ༢༨
ནི་ཟླ་དགར་བ་ལ་འཇུག་པ ༢༨
ནི་ཟླ་བསྡན་པ་ལ་འཇུག་པ ༡༨
གནས་བརྒྱད་འགྲེལ་པ ༨
གནས་བརྒྱད་ཆེན་མོའི་ཞྭ་ལུའི་འགྲེལ་པ ༤༣
རྣམ་དབྱེ ༧༥
རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་དངོས་མིང། ༡༡, ༧༢
རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ ༡༢, ༧༢, ༧༧
རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་བྱེ་བྲག་དེ་ཉིད ༡༣
རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་ཟླ ༡༤, ༧༢, ༧༧
རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་དགོས་ཆེད ༡༢, ༧༢, ༧༤
རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་འབྱུང་ཁུངས ... ༢༡, ༢༣, ༧༢, ༧༨, ༧༤,
རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་འབྲེལ་ཟླ ... ༡༤, ༧༢, ༧༩
རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་རྟེན་གནས ... ༡༣, ༧༢, ༧༨, ༧༩
རྣམ་དབྱེ་བདུན་པའི་བྱེ་བྲག་ཚེ་སྐབས་ཀྱི་ཟླ ... ༡༣, ༧༣
རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་པ་བོད་ཟླ ༢༨, ༧༢, ༧༨
རྣམ་དབྱེ་དང་འདྲ་བའི་ཚིག་ཕྲད ༤༣
རྣམ་དབྱེ་ལ་གཏོགས་པའི་ཚིག་ཕྲད ༧༣
རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་གཏོགས་པའི་ཚིག་ཕྲད ༧༩, ༤༠
སྣ་རོ ༤
པུ་ཎི་ཡི་ཟླ་སྐྱེ་བོ་ཟླ ༣༠
སྤྱི་ཟླ་དྲི་བ་ལ་འཇུག་པ ༢༩
སྤྱི་ཟླ་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པ ༢༣
སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པའི་ཟླ་སྟེ་སྤྱི་ཟླ་གང་ཅི་དང་ཇི་དང་སུ་རྣམས་ཀྱི་ཟླ ༢༣
ཕོས་པོའི་མིང་མཐའ་དྲངས་པ ༦༩, ༦༡
ཕྱིར་ཟླ་རྒྱ་མཚན་སྟན་པ ༢༥
ཕྲད་རང་དབང་ཅན ... [illegible], ༢༡, ༢༨, ༣༠
བ་ཟླའི་འཇུག་ཚུལ ༣༠
བྷ་ཀ་ར་ཎ ༡
བོད་ཀྱི་བརྡའ་ནི་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ ༧༠, ༧༡, ༤༠, ༤༡
བོད་ཀྱི་བརྡའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད ༡

Page.

བོད་སྐད་ནི་ཕལ་སྐད་ཡིན་པའི་ཚུལ་ ༤༣, ༤༨
བོད་པའི་ སྒྲ་སྐྱེ་བོད་སྒྲ ༩, ༢༨
བྱ་འགྱུར་མ་ཚངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད ... ༨༨
བྱ་བའི་ཚིག་གི་དཔེར་བརྗོད ༧༤
བྱ་བའི་ཚིག་ནས་བྱུང་བའི་མིང་རྐྱང་ ... ༧༥
བྱ་བའི་ཡུལ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་འི་སྐབས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད ... ༨༣
བྱ་བའི་ཡུལ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་འི་བྱ་ཚིག་གི་དཔེར་བརྗོད ... ༨༣
བྱེད་སྒྲ་ཀྱུ་མཚན་དོན་དུ་འཇུག་པ ... ༡༤, ༡༩
བྱེད་པ་བདག་དང་གཞན་གྱི་དབྱེ་བའི་བཤད་པ ... ༥༦
བྱེད་པ་པོ་བདག་གི་དངོས་པོ་འི་དཔེར་བརྗོད ... ༨༣
བྱེད་པ་པོ་འི་སྒྲ་སྐྱེ་བྱེད་སྒྲ ༡༤
བྱེད་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་བྱ་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ ... ༨༣, ༨༥
དབྱངས ༨, ༥, ༩
དབྱངས་ཡིག ༦, ༤
འབྱེད་སྡུད ༩, ༢༡
འབྱེད་སྡུད་ཀྱི་སྒྲ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དོན་དུ་འཇུག་པ ... ༢༡
འབྱེད་སྡུད་ཀྱི་དམ ༡༠
འབྱུང་ཁུངས ༩, ༢༡, ༢༢
འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲ་དགར་བ་ལ་འཇུག་པ ... ༢༢
འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲ་སྡུད་ལ་འཇུག་པ ༢༢
འབྱུང་ཁུངས་དང་འདྲ་བའི་སྒྲ ༢༡
འབྱུང་ཁུངས་ནས་སྒྲ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་འཇུག་པ ... ༢༢
འབྱུང་ཁུངས་ལས་སྒྲ་ཀྱུ་མཚན་དོན་དུ་སྦྱར་བ ... ༢༢
འབྲེལ་སྒྲ་སྐྱེ་རྣམ་བྱེད་རྫོགས་པ ༡, ༧, ༡༤
འབྲེལ་སྒྲ་ཕྱི་ཚིག་འགལ་བར་འཇུག་པའི་དཔེར་བརྗོད ... ༡༤
སྦྱོར་ཡིག་ཀློག་ཚུལ ༣༥
མ་ནིང་གིས་མ་ནིང་དྲངས་པ ༦༩, ༧༠, ༧༡
སྨྲ་ལ ༡
མིང ༦, ༩
མིང་རྐྱང་ནི་རྟགས་འཇུག་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བཤད་པ ... ༦༤
མིང་གི་གཅིག་ཚིག ༧༧
མིང་གི་གཉིས་ཚིག ༧, ༧
མིང་གི་མང་ཚིག ༧. ༧
མིང་འཇུག་པ ༤, ༩
མིང་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་འཇུག་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཚུལ ... ༢༢
མིང་མཐའ ༡༡, ༡༨, ༡༥
མིང་མཐའི་དགག་སྒྲ ༧༥
མིང་སྒྲ་དང་མིང་སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ ༣༡
མིང་མཐའི་འདྲེན་ཚུལ ༦༩
མི་མཐུན་པའི་རྒྱན ༡༩
མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ ... ༤༢, ༤༣, ༤༦, ༤༧
མིང་གཞི meaning, ཡི་གེ ༨, ༥
མིང་གཞི ༩, ༡༠, ༢༢, ༣༣, ༢༩
མིང་གཞི་འདི་ནི་ཁྱད་པར་དུ་སྔོན་རྗེས་གཉིས་ཀར་མི་འཇུག་པའི་ཡི་གེ་གཉིས་ཤུ་པོ་དེ་དང་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྔོན་འཇུག་ཡང་ན་རྗེས་འཇུག་ཡང་ན་སྔོན་རྗེས་གཉིས་ཀའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའི་མིང་གི་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཡི་གེ་ལ་ཟེར་བོ།།
མིང་གཞིའི་མ་ནིང ༣༧, ༣༤
མིང་གཞིའི་ཕོ་ཡིག ༣༧, ༣༤
མིང་གཞིའི་མོ་ཡིག ༣༧, ༣༤
མིང་གཞིའི་མོ་གཤམ་གྱི་ཡི་གེ ༣༧, ༣༤
མིང་གཞིའི་མཚན་མེད་ཀྱི་ཡི་གེ ༣༧, ༣༤
མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་སྤྱིའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ ༢, ༧, ༣༤
མིང་གཞིའི་ཤིན་ཏུ་མོ་ཡིག ༢, ༧, ༣༤
མོས་མོ་འི་མིང་མཐར་དྲངས་པ ༦༩, ༧༡
དམིགས་གསལ་སྐྱེ་གྲགས་པ་དམིགས་གསལ་གྱི་སྒོ ... ༣, ༧༤
སྨྲ་སྒྲོས་ན་སྒྲ་དང་ལ་སྐབས་ཀྱི་བཤད་པ ... ༡
ཙམ་པོ་བའི་དོན ༧༤
བརྩེགས་མ་ ༨༡
ཚིག ༦, ༩
ཚིགས་བཅད་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་གྱི་ཚུལ ༢༢
ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་བསྒྱུར་བའི་ཚིག ༧༥
ཚིག་ཕྲད་ཕལ་ཆེར་སྦྱར་བའི་ཚིགས་བཅད ... ༤༠
ཚིག་ཕྲད ༩, ༧༩, ༤༡, ༤༢
ཚེ་སྐབས ༡༡, ༡༣, ༡༢, ༧༩
རྫོགས་ཚིག ༡༠, ༡༡
རྫོགས་ཚིག་གི་ཏོ་སྒྲ ༡༠

	Page.		Page.
ཉམས་ཀྱུ	༤	ལ་སྒྲ་དང་དོན་གྱི་སྦྱོར་ཚུལ	༡༤
གཞན་སྒྲ་བསྒྲུབ་པའི་བཤད་པ	༥༩	ལ་སྒྲ་ཚིག་ཕྲ་ཕྱི་རེ་མཚམས་སྦྱར་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ ...	༡༨
གཞན་སྒྲའི་མཚན་ཉིད	༨༣	ལ་སྒྲ་ཡང་ན་ལ་དོན་དོན ...	༩, ༡༡, ༡༢, ༡༧
ཡང་སྒྲ	༡༦, ༡༩	ལ་སྒྲ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ	༡༨
ཡང་སྒྲ	༡༩	ལ་དོན་གྱི་དུ	༡༠, ༡༢
བསྒྱུར་བཅས་བསྟན་པའི་སྒྲར་འགྱུར་བ་སྟེ་དཔེར་ན་ཡང་ཡང་ ཞེས་པའི་ཡང་སྟེ་ཀྱང་སོགས་ཀྱི་ཡང་སྒྲ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།		ལ་དོན་དང་རྗེས་མཐུན་གྱི་དགག་སྒྲ	༡༣
		ལ་སོགས་པའི་ལ་དོན	༢༣
ཡང་འདུག	༦༠, ༦༧	ལས་ཀྱི་ཚིག	༨༦, ༧༤
ཡང་ལག་དང་ཡང་ལག་ཅན་གྱི་འབྲེལ་སྒྲ ...	༦༩	ལས་ཡང་ན་ལས་སུ་བྱ་བ	༡༡, ༡༢
ཡི་གེ	༥, ༦, ༩	ལས་སུ་བྱ་བའི་རྗེས་མཐུན་གྱི་དགག་སྒྲ	༡༣
ཡི་གེའི་ང་རོ་འི་སྐྱེ་བའི་སྐབས་ཀྱི་རྩོལ་བའི་དབྱེ་བ ...	༣༨, ༣༧	ས་དང་ད་ནི་ཡང་འདུག་གི་ཚུལ	༦༠
ཡི་གེའི་འདུག་ཚུལ	༤༦, ༤༧	སུ་སྒྲ་གང་ཟག་ཁོ་ནར་འདུག་པ	༢༠
ཡི་གེའི་འདུག་པ་རང་བཞིན་གྱི་དགོས་པ ...	༤༥	སུམ་ཅུ་པ	༡, ༢
ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ	༥, ༦	གསལ་བྱེད	༦, ༧
ཡི་གེ་སོ་སོའི་སྒྲའི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ	༣༣, ༣༨	གསལ་བྱེད་དེ་པོ་ཡིག་སུམ་ཅུ	༣, ༧
ཡི་ལྡན་གྱི་རྣམ་དབྱེ	༡༧, ༡༤, ༧༣	གསལ་བྱེད་སྲོག་ཅན	༦
རོམ་པོ་བའི་དོན	༧༤	གསལ་བྱེད་སྲོག་མེད	༣, ༤
བརྟགས་མ	༡༨	སྟྲི་ལིངྒའི་སྒྲ་སྟེ་མོ་སྒྲའི་མ་དང་མི་སྦྱར་བ་སྟེ་དགག་སྒྲ ...	༡༣
ཚིག	༦, ༩	སྦྱར་བསྡུ	༩, ༡༠
རང་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་དོན་གསལ་བར་མཚོན་ནུས་པའི་ཚིག་ཕྲད	༤༠	ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཏེ་སྒྲ	༡༠, ༡༠
རིགས་མཐུན་དག་དགར་བའི་དོན་དུ་འདུག་པའི་ནས་སྒྲ ...	༢༢	ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ	༩, ༢༩, ༡༠, [illegible]
རིགས་མི་མཐུན་པ་དགར་བའི་དོན་དུ་འདུག་པའི་ལས་སྒྲ ...	༢༢	ཨ་ཡིག	༤, ༡༧, ༣༤
ལ་སྒྲ	༡༣	ཕྱ་ཡི	༦, ༤
ལ་ཡིག་གཅིག་གི་བྱ་བ་བཤད་པ་སྟེ་ལ་དོན་གྱི་ལ་སྒྲ་མ་ཡིན།		ཨི་ལྡན་རྣམ་དབྱེ	༧

BOOK III.

ON SPELLING.

Dag-je Sal-wai Melong

དག་བྱེད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། Pages 1—27.

MIRROR OF CLEAR (CORRECT) SPELLING.

In this work, the different methods of spelling have been clearly illustrated, almost all the root-words with their meanings being metrically arranged according to the rules of spelling, which are peculiar to the Tibetan language. Words of similar sound, conveying different significations, have been explained and, where necessary, they are differentiated, by elucidation in the manner of their spelling.

Contents.

	Page.
ཀ	
ཀའི་བརྡ་བཤད་པ། རྐྱང་པ	༡
དས་འཕྱུལ་ཀ་ཤིག the letter ཀ with ད prefix	༢
བས་འཕྱུལ་ཀ་ཤིག the letter ཀ with བ prefix	༢
ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཀ the letter ཀ surmounted by ར	༣
བས་འཕྱུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཀ the letter ཀ surmounted by ར with བ prefix	༣
བས་འཕྱུལ་ས་མགོ་ལྡན་པའི་ཀ the letter ཀ surmounted by ས with བ prefix	༤
ཁ	
ཁའི་བརྡ་བཤད་པ། རྐྱང་པ	༤
མས་འཕྱུལ་ཁ the letter ཁ with མ prefix	༤
འས་འཕྱུལ་ཁ the letter ཁ with འ prefix	༤
ག	
གའི་བརྡ་བཤད་པ། རྐྱང་པ	༥

	Page.		Page.
དས་འཕྱུལ་ག་ཤིག་དང་བས་འཕྱུལ་ག་ཤིག ...	༥	ཙའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་པ)	༨
མས་འཕྱུལ་ག་ཤིག་དང་འས་འཕྱུལ་ག་ཤིག ...	༦	དས་འཕྱུལ་ཙ་ཤིག་དང་བས་འཕྱུལ་ཙ་ཤིག ...	༨
བས་འཕྱུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་ག་ཤིག	༧	ལ་མགོ་ལྡན་པའི་ཙ་ཤིག	༩
བས་འཕྱུལ་ས་མགོ་ལྡན་པའི་ག་ཤིག	༧	ཚའི་བརྡ་བཤད་པ	༨
ངའི་བརྡ་བཤད་པ་དང་དས་འཕྱུལ་ང་ཤིག ...	༧	མས་འཕྱུལ་ཚ་ཤིག་དང་འས་འཕྱུལ་ཚ་ཤིག ...	༩
མས་འཕྱུལ་ང་ཤིག	༧	ཛའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་པ)	༡༠
ར་མགོ་ལྡན་པའི་ང་ཤིག་དང་ས་མགོ་ལྡན་པའི་ང་ཤིག ...	༨	མས་འཕྱུལ་ཛ་ཤིག་དང་འས་འཕྱུལ་ཛ་ཤིག ...	༡༠

	Page.
ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཛ་དང་ལ་མགོ་ལྡན་པའི་ཛ ...	༡༠
བས་འཕུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཛ	༡༠
ཉའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་པ)	༡༡
གས་འཕུལ་ཉ་ཡིག་དང་མས་འཕུལ་ཉ་ཡིག ...	༡༡
ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཉ་ཡིག	༡༡
ས་མགོ་ལྡན་པའི་ཉ་ཡིག	༡༡
བས་འཕུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཉ་ཡིག	༡༡
བས་འཕུལ་ས་མགོ་ལྡན་པའི་ཉ་ཡིག	༡༡
ཏའི་བརྡ་འཤད་པ (རྐྱང་པ)	༡༡
གས་འཕུལ་ཏ་ཡིག	༡༢
བས་འཕུལ་ཏ་ཡིག	༡༢
ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཏ་ཡིག	༡༢
ལ་མགོ་ལྡན་པའི་ཏ་ཡིག་དང་ས་མགོ་ལྡན་པའི་ཏ་ཡིག ...	༡༣
བས་འཕུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཏ་ཡིག	༡༣
བས་འཕུལ་ལ་མགོ་ལྡན་པའི་ཏ་ཡིག	༡༣
ཐའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་པ)	༡༣
མས་འཕུལ་ཐ་ཡིག	༡༣
འས་འཕུལ་ཐ་ཡིག	༡༣
དའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་པ)	༡༣
གས་འཕུལ་ད་ཡིག་དང་བས་འཕུལ་ད་ཡིག ...	༡༤
མས་འཕུལ་ད་ཡིག་དང་འས་འཕུལ་ད་ཡིག ...	༡༤
ར་མགོ་ལྡན་པའི་ད་ཡིག	༡༥
ལ་མགོ་ལྡན་པའི་ད་ཡིག་དང་ས་མགོ་ལྡན་པའི་ད་ཡིག ...	༡༥
བས་འཕུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་ད་ཡིག	༡༥
བས་འཕུལ་ས་མགོ་ལྡན་པའི་ད་ཡིག	༡༥
ནའི་བརྡ་བཤད་པ	༡༥
བས་འཕུལ་ན་ཡིག་དང་མས་འཕུལ་ན་ཡིག ...	༡༦
འས་འཕུལ་ན་ཡིག	༡༤
ར་མགོ་ལྡན་པའི་ན་ཡིག	༡༦
ས་མགོ་ལྡན་པའི་ན་ཡིག	༡༦
བས་འཕུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་ན་ཡིག	༡༦
བས་འཕུལ་ས་མགོ་ལྡན་པའི་ན་ཡིག	༡༧
པའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་བ) དས་འཕུལ་པ་ཡིག ...	༡༦
ལ་མགོ་ལྡན་པའི་པ་ཡིག	༡༨
ས་མགོ་ལྡན་པའི་པ་ཡིག	༡༨
ཕའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་པ) འས་འཕུལ་ཕ་ཡིག ...	༡༨
བའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་པ) དས་འཕུལ་བ་ཡིག ...	༡༩
འས་འཕུལ་བ་ཡིག	༡༩
ར་མགོ་ལྡན་པའི་བ་ཡིག	༡༩
ས་མགོ་ལྡན་པའི་བ་ཡིག	༡༩
མའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་པ)	༡༩
དས་འཕུལ་མ་ཡིག	༢༠
ར་མགོ་ལྡན་པའི་མ་ཡིག་དང་ས་མགོ་ལྡན་པའི་མ་ཡིག ...	༢༠
ཙའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་པ)	༢༠
གས་འཕུལ་ཙ་ཡིག་དང་བས་འཕུལ་ཙ་ཡིག ...	༣༠
ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཙ་ཡིག	༢༡
བས་འཕུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཙ་ཡིག	༢༡
ས་མགོ་ལྡན་པའི་ཙ་ཡིག	༢༡
ཚའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་པ)	༢༡
མས་འཕུལ་ཚ་ཡིག་དང་འས་འཕུལ་ཚ་ཡིག ...	༢༢
ཛའི་བརྡ་བཤད་པ	༢༢
མས་འཕུལ་ཛ་ཡིག་དང་འས་འཕུལ་ཛ་ཡིག ...	༢༢
ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཛ་ཡིག	༢༢
བས་འཕུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཛ་ཡིག	༢༢
ཝའི་བརྡ་བཤད་པ	༢༢
ཞའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་པ)	༢༣
གས་འཕུལ་ཞ་ཡིག་དང་བས་འཕུལ་ཞ་ཡིག ...	༢༣
ཟའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་པ)	༢༣
གས་འཕུལ་ཟ་ཡིག་དང་བས་འཕུལ་ཟ་ཡིག ...	༢༤
ཡའི་བརྡ་བཤད་པ་དང་གས་འཕུལ་ཡ་ཡིག ...	༢༥
རའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་པ)	༢༥
བས་འཕུལ་ར་ཡིག (is alway subjoined with ལ *i.e.* བས་འཕུལ་ར་ཡི་ལ་བཏགས་ཡིན ...	༢༥
ཤའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་པ)	༢༥
གས་འཕུལ་ཤ་ཡིག་དང་བས་འཕུལ་ཤ་ཡིག ...	༢༦
སའི་བརྡ་བཤད་པ (རྐྱང་པ)	༢༦
གས་འཕུལ་ས་ཡིག	༢༦
བས་འཕུལ་ས་ཡིག	༢༨
བས་འཕུལ་སླ (བས་འཕུལ་ས་ལ་ལ་བཏགས་ཡིན) ...	༢༨

བོད་ཀྱི་བརྡའི་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་ཕྱེ་བ

དག་བྱེད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།

༄༅། ན་མོ་གུ་རུ་མུ་ནི་ཨིན་དྲ་ཡ།།

ངག་གི་དབང་ཕྱུག་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་དང་། ། སྒྲ་དབྱངས་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་འདུད།
བསྟན་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཡི་གེའི་དག་བྱེད་གཞུང་། ། བློ་ཞན་གཞོན་ནུ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ།
ཕན་ཕྱིར་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་ལས་བཏུས་ནས། ། མདོ་ཙམ་བཀོད་ལ་བདག་བློ་རྒྱས་པར་མཛོད།།

གསུང་རབ་བརྡ་ལ་མ་སྦྱངས་ན།

རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་སྒྲ་འདྲ་ཡང་། ། བརྗོད་བྱ་དོན་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད།། དེ་ཕྱིར་ཡི་གེའི་དག་བྱེད་དགོས།།
དེ་ཡང་ཀ་སོགས་གསལ་བྱེད་ལ། ། དབྱངས་ཨ་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་དང་། ། ཡ་ར་ལ་ཝའི་སྣད་འདོགས་རྣམས།
གང་རུང་ཡོད་ཀྱང་འཕྱུལ་དང་མགོ། ། མེད་ན་ཐམས་ཅད་རྐྱང་པ་ཡིན། ། སྔོན་འཇུག་ག་ད་བ་མ་འ།
ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་འཕྱུལ་ཅན་ཡིན། ། ཐོད་དུ་ར་ལ་ས་གསུམ་པོ། ། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མགོ་ཅན་ཡིན།
དེ་དག་ངེས་པར་བྱས་པ་ལ། ། རྐྱང་པ་འཕྱུལ་ཅན་མགོ་ཅན་གསུམ། ། ཀ་ནས་རིམ་བཞིན་སྦྱོར་བར་བྱ།

I

ཐོག་མར་ཀའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ།

ཀ་བ་ཀ་ཙ་ཀ་ར་དང་། ཀ་མ་ལ་དང་ཀ་པཱ་ལ། *ཀ་ཏ་ཀ་ཊན་ཀ་ཤི་ཀ། ཀོ་ཙ་ཤི་ཀ་ཀེ་ལ་ཤ།
རྩི་ཤིང་ཀ་ཤ་ཀུ་ཤ་དང་། †ཀ་ཙུ་ཀུན་དོང་མང་ཚོག་ཀུན། ཀ་ལ་པིངྐ་ཀློང་ཀློང་ལྷ།
ཀྱི་ཙུ་ཙོག་ཀ་ཀུར་ཀུར་སྤོག། ཀེ་རི་ལངས་དང་ཀུ་ཙོ་འདོན། ‡ཀུལ་ཀ་ཀྲན་ཀ་ཀུ་རི་ཚེར།
འཐབ་ཀྲལ་ཕྱང་ཀྲོལ་ཀྲག་ཀྲོག་ལྷ། སྣང་མེར་ཀྱོག་པོ་ཀྲབ་ཀྲབ་འཁྲབ། ཀོང་པོ་རི་ཀོང་ཆ་འདི་ཀོ་དང་།
སྤྲོད་ཀོར་ཀྲད་ཀོར་ཀྲད་ཀྱི་དོན། འབྲས་བུ་ཀུ་ཤུ་ཀུར་ཀུམ་དང་།

---

* ཀ་ཊ=ཧོར་སྦྲེའི་མིང་། † ཀ་ཙུ=སྨོག་པའི་བྱེ་བྲག། ‡ ཀུལ་ཀ=ཀུ་རའི་མིང་།

+ ལན་ཀན་ནན་ཀོར་ཉེན་ཀོར་འཁོར། ཛྲུམ་ཀྲང་སྐྱུལ་ཀྲུང་ཀྲང་ངེ་ཧྲོད། མང་མིའི་ཀོང་བུ་ལྷགས་ཀྱུ་དང་།
ཞབས་ཀྱུ་ཀིང་རྡུས་གླད་པ་ཟ། ཀ་བ་ཀླམ་གྱི་གླད་པ་ཡིན། ནགས་གླུང་ཆུ་ཀླུང་ཙ་ཀློང་དང་།
† ཀླུ་དང་ཀླུ་ཀློ་ཀླག་ཙོར་ཆེ། ཡི་གེ་ཀླག་དང་གོས་ཀྱིས་ཀླུབས། ‡ གླིག་གླིག་ཀློང་ཡངས་ཀློང་དུ་ཀྱུར། §
ཀྱེ་ཧོ་ཀྱཱ་ཡེ་བོད་པའི་ཚིག། འབྱུངས་ཀྱས་མཐས་ཀྱས་དོ་ཀར་ཅན། ‖ ཀྱང་མོ་ཡུངས་ཀར་ཞལ་ཀར་མདོག།
ཐུགས་ཀ་ལ་སོགས་ཀ་ཀྱང་ཡིན།།

ངས་འཕྲུལ་ཀ་ཡིག།

གཉིས་པ་འཕྲུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ།

ཞོ་ཡིག་དཀར་ཆག་དཀོར་ན་ནོར། དཀར་ཡོལ་ཆག་དཀྱུས་ཁ་མདོག་དཀར། མི་ནུས་དཀའ་དང་མི་ཉེད་དཀོད།
དཀྲང་བསྐྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་ཀྱི་དཀྱིལ། སྐྱུད་དཀྲུས་རིང་དང་དཀྲུས་མ་དང་། རྒྱུག་སར་རྒྱུགས་པའི་དཀྱུ་སར་དཀྲུས།
པན་རྩུན་དཀྲུགས་དང་ཁྲག་ཁྲུག་དཀྲུགས། * དཀོས་ཁག་ཀུན་དཀྲགས་ཉོན་མོངས་མེད། གོས་ཀྱིས་དཀྲས་དང་འཁྲིགས་པའི་དཀྲུགས།
ཇོ་སོགས་དཀྲིགས་དང་རྡོལ་མོ་དཀྲོལ། སྤུ་ཐུར་དཀྲུ་དང་རི་ཁྲར་དཀར། ཁོང་ཡངས་པ་ཡི་དཀྲུལ་ཆེ་སོགས།
ང་ཡིས་འཕྲུལ་བའི་ཀ་ཡིག་ཡིན།།

བས་འཕྲུལ་ཀ་ཡིག།

ཉམ་བཀྲ་བཀྲ་ཤིས་བཀྲག་མདངས་དང་། ཆལ་མར་བཀྲམ་དང་དྲི་མ་བཀྲུས། བལ་བཀལ་གྲལ་བཀལ་ཁལ་སོགས་བཀལ།
རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་གྲལ་སོགས་བཀྲལ། ཕྱོགས་སུ་བཀར་དང་གོང་དུ་བཀུར། སྙོད་བཀང་གཞུ་བཀང་ཐུགས་རམ་བཀང་།
བཤད་པའི་བཀུམ་དང་བཀྱོངས་པ་དང་། བཙེངས་པའི་བཀྱིགས་དང་རྩ་བ་བཀོག། བདེ་ལ་བཀོད་དང་དཔེ་སོགས་བཀོད།
བཀུར་སྟི་བྱས་དང་འོད་སོགས་བཀྱེ། ནོར་མེད་བཀྲེན་དང་རྐྱེགས་པའི་བཀྲེས། ཟུར་དུ་བཀོལ་དང་ཟླན་དུ་བཀོལ།
མདུན་དུ་བཀུག་དང་ཏུས་ནུར་བཀས། ༑ གནང་བཀག་སྐྱེ་བཀུ་བཀུས་ཏེ་བོར། བཀའ་དྲིན་བཀའ་འཁྱེན་བརྒྱུད་བཀག་བཞང་།།
ལུས་སོགས་བཀད་དང་གོས་སོགས་བཀབ། ལམ་སོགས་བཀག་དང་སྒོ་གོང་བཀོང་། འཁྲིད་པའི་བཀྲ་དང་བཙེངས་པ་བཀྲལ།

+ ལན་ཀན་=བུ་ཤུ། † ཀླག་ཙོར་=ཤུ་ཙོ་ཆེ། ‡ གླིག་གླིག་=ནན་ནན། § ཀློང་དུ་ཀྱུར་=དབང་དུ་སྒྱུར། ‖ དོ་ཀར་ཅན་=ཐོར་ཚོག་ཅན།
* དཀོས་ཁག་=ཉམ་ཐག་པའི་མིང་། ༑ བཀུ་སྐྱེ་བོར་=ཁྲུར་འདོན་པ་བཏོན་པའི་མིང་།

ངག་བཀྱལ་མདོ་སྡེ་བསྒྲགས་པ་སོགས། བ་ཡིས་འཛུལ་བའི་ཀ་ཡིག་ཡིན།

གསུམ་པ་མགོ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ།

ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཀ།

རྐང་བཞི་རྐང་པ་ཡ་རྐན་དང་། *

ཅིག་རྐྱང་རྐུན་པོའི་རྐུབ་ཚོས་རྐུབ། རྩ་ལ་རྐྱལ་དང་རི་དྭགས་རྐྱང་། † སྤྱ་རྐྱལ་གན་རྐྱལ་རྐོང་པའི་ནད།

རྒྱ་རྐྱེ་ན་རྣོད་རྐྱན་ཀེད་པ་རྐྱོང་། རྩ་ཡི་ཀ་དང་ས་རྐོ་སོགས། ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཀ་ཡིག་ཡིན།།

ལ་མགོ་ལྡན་པའི་ཀ།

‡ མཁྲིན་པའི་ལྐོག་མ་ལྐོག་ཤལ་དང་། ངག་ལྐུགས་བྱ་བྱེད་ལྐོག་ཀྱུར་རྣམས། ལ་མགོ་ལྡན་པའི་ཀ་ཡིག་ཡིན།

ས་མགོ་ལྡན་པའི་ཀ།

རྐྱལ་བའི་སྐུ་དང་སྐུར་འདེབས་དང་། སྐར་མ་སྐ་རགས་པོ་ཡི་སྐག། འཛིན་བྱེད་སྐམ་པ་སྐྱུད་པ་དང་།

ཐོད་སྐམ་སེམས་སྐྱོ་སྐྱོ་མ་སྐྱུགས། ཁ་སྐོམ་སྐོམ་བཀང་ཟ་སོགས་སྐེལ། + སྐྱང་ནུལ་རྒྱ་སྐྱོར་སྐྱོགས་ཀྱིས་སྐྱོམ།

དགེ་སྐོས་མཐའ་སྐོར་སྐོར་བ་བྱེད། སྐྱེ་ཤིང་སྐྱེར་པ་སྐྱིད་ཚལ་དང་། སྐྱེ་དཀར་སྐྱ་བོ་སྐྱར་ཁ་མདོག།

ཆོས་སྐྱོང་འཛིགས་སྐྲག་སྐྱོན་ལས་སྐྱབ། འཚོ་སྐྱོང་ཚོར་སྐྱོང་ས་སྐྱོང་དང་། འདབ་ཆགས་རྩ་སྐྱར་སྐྱུར་གའི་སྐད།

མཛེབ་སྐྱུ་རོ་སྐྱུར་སྐྱིད་སྐྱུར་དང་། གོས་སྐོན་ཁ་སྐོང་རི་བ་སྐོང་། མགོ་ཡི་སྐྲ་དང་སྐྲན་གྱིས་སྐྲངས།

སྐེ་དང་སྐེད་པ་འཛིག་པའི་སྐས། རྐྱལ་གྱི་སྐུགས་དང་སྤྲ་བའི་སྐྱངས། རང་སྐབ་བའི་སྐྱིད་སྐྱོས་མ་སྐྲོད།

འཛིགས་སེལ་སྐྱེ་ལ་མ་སྐྱེས་ཆེན་འདེགས། ཛི་སྐད་སྐད་ཅིག་སྐྱ་རེངས་དང་། གྱུ་ཡི་སྐྱ་བ་སྐྲབ་ཀྱི་སྐྱོགས།

མཀྱགས་པའི་སྐྱེན་དང་རྒྱ་སྐྱེགས་ཚོས། ཛ་ཚའི་སྐྱེངས་དང་བྱ་སྐྱབས་དང་། སྐབས་སུ་སྐྱབས་འགྲོ་སྐྱོར་བྱང་བྱེད།

སྐྱེས་བུ་སྐྱག་ཡར་གསེར་སྐྱེམས་སྐྱོལ། སྐེམ་བྱེད་ཤ་སྐེམ་སྐྱིལ་ཀྱང་སོགས། ས་མགོ་ལྡན་པའི་ཀ་ཡིག་ཡིན།།

བས་འཕུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཀ།

འདོད་པའི་བརྐམ་དང་བརྐུ་བྱ་བརྐུས།

སྤྲ་བརྐྱང་གོས་དང་ལག་སོགས་བརྐྱངས། བརྐོ་བྱ་ས་བརྐོས་ཤིང་ལ་བརྐོས། བས་འཕུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཀ་རོ།།

---

* དཀན་ཡང་ཟེར། † ཀྱལ་ཡང་ཟེར། ‡ གྲོང་ཚིག་ཏུ་ཨོག་ཞོལ་ཟེར། + སྐྱང་ནུལ་=ཞལ་བ།

བས་འཕྲུལ་ས་མགོ་ལྡན་པའི་ཀ།

ཡན་ལག་བསྐུམས་དང་ཆོས་ལ་བསྐུལ། དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་དང་གནས་སུ་བསྐྱལ།

བྱུག་པ་བསྐུ་བསྐུས་བྱ་བ་བསྐྱངས། བསྐྱེད་པའི་བསྐྱུད་དང་གར་བའི་བསྐ། དབང་བསྐུར་འཕྲིན་ཡིག་འབན་སོགས་བསྐུར།།

ཆུ་སོགས་བསྐྱིལ་དང་ནོར་བསྐྱིས་བསྐྱེད། གོས་བགྲིན་ཏར་བསྐྱོན་ཚུ་སོགས་བསྐམས།། ཕྱིར་བསྐྲད་རྒྱང་བསྒྲུར་འ་ཆེ་བསྐྲུས་བྱར།

དུས་ཀྱི་བསྐལ་པ་ཡང་བསྐྱར་དང་། སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུར་བསྐྱེད་བརྗོད་པའི་བསྐྱུད། མཐའ་ནས་བསྐོར་དང་རྒྱལ་སར་བསྐོ་མ

ཁ་བསྐང་ཟུགས་དམ་བསྐངས་པ་སོགས། བས་འཕྲུལ་ས་མགོ་ལྡན་པའི་ཀ་ཧོ། ཀ་ཡི་བརྡ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས།།

II

ཧཱུྃ ཁའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། འདབ་ཆགས་ཁྭ་དང་ཁྱུང་ཁྱུང་ཁྲ།

ཁྲ་བོ་ཁྲི་ཁྲག་ཁྲག་ཁྲིག་ཁྲུངས། ཁ་ཁྲམ་ཁྲལ་འཛལ་ཁྲག་ཁྲུག་དཀྲུག ། མགོ་ཁྲབ་ཁྲམ་ཤིང་ཁྲིམས་པོ་ཆེར།

ཁྲོ་བོ་ཁྲོས་དང་ཁྲོད་པ་དང་། དག་ཁྲེད་ཁྲུས་དང་འཛལ་ཁྲེད་ཁྲུ། ཁྲོལ་ཞས་ཟེལ་ཁྲོལ་ཆོས་པའི་ཁྲོས།

རི་ཁྲོད་ཁྲལ་མེད་ཚ་སོགས་ཁྲིམས། ཡུལ་ཁྲིམས་རྩལ་ཁྲིམས་སྐར་མ་ཁྲུམས། རྩིས་ཀྱི་ཁྲམ་ཁ་འབྲུ་ཡི་ཁྲི།

གདན་ཁྲི་སྣ་ཁྲིད་ཁོང་ཁྲོ་ཁྲག ཟངས་ཁྲོལ་སོགས་ཁ་རྐྱང་ཡིན།།

མས་འཕྲུལ་ཁ།

གཉིས་པ་འདུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ།

མཁན་པོ་མཁས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དང་། དགེ་མཁུད་ས་མཁར་མཁང་དང་མཁྲིགས།* ཀླུ་མཁན་ཏེར་མགོ་མཁལ་མ་ཞམ་དང་།

རང་གྲོལ་མཁལ་མ་མཁྲིས་པའི་ནད། ལག་པའི་མཁྲིག་མ་ནམ་མཁའ་སོགས། མ་ཡིས་འདུལ་བས་ཁ་ཡིག་ཡིན།།

འཁར་བ་འཁར་གསིལ་འཁར་ཏ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཁོར་འཁོར་དང་འཁུལ། མཐའ་འཁོབ་ཡུལ་འཁོབ་ཆེ་དུ་ཁྲན་འཁོལ།

ཞིམ་པའི་འཁྲུམས་དང་ཀླུ་སོགས་འཁྲུམས། † ཞི་ནས་འཁུ་དང་འཁང་ཞེང་འཁོན། ཁྱང་བའི་འཁྱགས་དང་འཁྱམས་ཤིང་འཁྱར།

[illegible] འཁྱོམ་དང་འཁྱོར་ཞིང་འཁྱོག། སྐྱིད་འཁྲིགས་ཕན་ཚུན་འཁྲུད་དང་འཁྲིལ། ནོར་འཁྲུལ་སེམས་འཁྲུགས་འཐབ་འཁྲུག་འཁྲུགས།

* དགེ་མཁུད་=ཆོས་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པའི་དོན། † ཞུ=ཐུང་བའི་མིང་།

བལ་འཇིལ་འཐོས་རྔུང་འབྲི་བ་ཚོད། འབྲ་སར་འབྲས་དང་དྲི་མ་འཁྲུད། ཐྱག་འཕྱག་གདུགས་སོགས་འཁྱེར་དང་འཁྱིལ།
སྒ་འཁྱུངས་བྲོ་འབྲབ་དཀྲུལ་བའི་འཁྲོལ། བསྒྲད་པའི་འབྲང་དང་བསྒྱུར་བའི་འཁྱུར། ཉོར་ལ་འབྲད་དང་ལྐག་མ་འབྲི།
ན་བའི་འཁྲུན་དང་འཁྲིག་པ་རྒྱ། སྐྱུམ་འཁྱུར་འཁྱུར་འཁྱེར་ཉེ་འཁྱིམས་སོགས། འ་ཡིས་འཇུལ་བའི་ཁ་ཡིག་ཡིན།
ཁ་ཡི་བརྡ་རྣམས་མདར་བསྡུས་རྫོགས།།

III

ༀ༔ གའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། གྲོགས་པོ་གྲོས་མཁས་གྱུང་ལ་གྲིམས།
གྲུབ་ཐོབ་གྲུབ་མཐའ་གྲགས་པ་ཆེ། ཆོས་གྲྭར་དངོས་གྲུབ་གྲུ་ཆར་འབེབས། རིམ་གྲོ་གྲལ་དུ་གྲོ་མས་གྲུས། རྡོ་ཤིང་གྲུ་མ་གྲུ་བཞི་དང་།
རལ་གྲི་གྲོགས་ཀྲིལ་ཉེས་གྲག། གྲུ་ཁའི་གྲམ་པ་ངམ་གྲོག་གཡང་། གཟུགས་ཀྱི་གྲིབ་མ་མི་གཙང་གྲིབ། རྡོ་མོའི་གྲ་དང་འབྲུ་ཀོ་གྲུ།
གྲ་གཅགས་གྲོག་མ་གྲུལ་བུམ་དང་། གྲིབ་གནོན་གྲངས་མེད་ཤི་བའི་གྲོངས། གྲང་ནད་གྲུམ་བུའི་ནད་ལས་གྲོལ། གྲོད་པ་ཆག་གྲུམ་གྲབས་བསོས་ཏྲེར།
གྲར་མ་ནམ་གྲུ་གྲོ་བཞིན་གྲེ། ལག་པའི་གྲུ་མོ་གྲེ་བ་འཛེར། ཡུལ་གྲུ་གྲོང་ཁྱེར་ཞབས་གླགས་ཉིད། གླིང་གཞི་བགྲོ་གླིང་གླིང་བུ་བྲུ།
འཛོམ་གྲིང་རྡུ་གྲིང་གཟུགས་ཀྱི་གླུད། གླ་རྩི་གླ་བ་གླང་ཆེན་གླིན། * གླ་ངན་ལན་གླན་ལྷན་པ་གླན།
ཞིབ་སོར་གླིབས་དང་གླིས་ཕབ་གློད། གླིགས་བམ་ན་གླེགས་ཐྲང་མའི་གླུམ། ནང་གྲོལ་གླ་བ་རམ་ལུད་གླ།
གཉོགས་ཀྱི་གློ་དང་ནམ་མཁའི་གློག། མ་ངེས་གློ་བུར་གསལ་བའི་གླལ། † པོ་གླང་གླང་ཤུ་བ་རྐྱང་ཡིན།
གཉིས་པ་འཇུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་སློང་དཀུན་དུས་དགོན་པ་ལ།
དགའ་ཞིང་དགྱེས་པ་དགེ་ལ་དགོངས། དགོངས་དགྲོལ་བཅིངས་གསོལ་མདུད་པ་དགྲོལ། ཕྱི་ནང་འི་དགོང་དང་དབྱིབས་དཀྱེར་དཀར།
རི་དྭགས་དགོ་བ་གད་མོ་དགོད། རྒྱན་དགོད་གོས་དགབ་ཐེང་སོགས་དཀྲམ། ཕོགས་སུ་དཀར་དང་དུམ་བུར་དག
མདོན་དང་ནམ་མཁར་ཕོའི་མིང་དཀུང་། མདུན་དུ་དཀུག་དང་དཀུ་ཚོགས་དཀུ། སྐྱད་དགང་དགང་གཟར་སྐྱུ་དཀུ་དང་།
འདད་དཀུ་ལ་སོགས་མང་ཆེན་དང་། མཛོར་མེད་དགྲ་དང་དགག་སྒྲུབ་སོགས། ད་ཡིས་འཇུལ་བའི་ག་ཡིག་ཡིན།
བགར་བགྲོ་གསུང་བགྲོས་གད་མོ་བགད། བྱ་བའི་བགེ་དང་བགྲེས་དང་བགྱེད། གོས་བགོ་བགོས་དང་བགྲོད་ལམ་བགགས།

* གླན་ཡང་ཟེར † ནད

* ཚོད་བགམ་དུས་བཀྲུངས་གཉོད་བྱེད་བགེགས། ཀས་པའི་བགྲེས་དང་མིག་སོགས་བགྲད།

བཀྲང་འཁྲིང་བཀྲུངས་དང་འབྲས་སོགས་བཀྲུས † བགོ་བཤད་བགོས་པའི་བགོ་སྐལ་སོགས། བ་ཡིས་འཛུལ་བའི་ག་ཡིག་ཡིན།

ལུས་ཀྱི་མགོ་དང་མགུལ་མཁུར་མགོན།

བཅོ་བོའི་མགར་བ་དགའ་བའི་མགུ། ཡ་མགལ་མཁལ་མི་མཁལ་དུམ་དང་། མགྲོན་བུ་གཏོར་མགྲོན་སྐྱུར་བའི་མགྱུས།

མ་ཡིས་འཛུལ་བའི་ག་ཡིག་ཡིན།། སྒོག་མའི་འགོ་དང་ཁ་ཤམ་གྱི་འགབ། འགག་དང་རི་འགབ་འགྲམ་དུ་འགྱེལ།

འགྲིམ་འགྲུལ་འགྲོ་འགྲིང་འཁྱིང་འགྲོས་བྱེད། འགྲུབ་འགྱུར་སེམས་འགྱུ་སྙིང་ནས་འབེབ། ཕན་རྟེན་འགྲན་འགྲུས་འགྱེད་དང་འགྲུད།

གཤོ་འཁྱུལ་སྐབས་འགོལ་ཟས་ཀྱིས་འགྲངས། ལས་ཀྱི་འགྲུལ་པ་འགྲངས་འགོར་ཆེ། འགད་ཕྲུར་དང་འགྲུགས་པའི་ལ་འགོད།

འཕྲིལ་འཁྲིབ་འགལ་དང་བརྩོན་འགྲུས་འཁྲེབ། ‡ འགོང་པོའི་འགོ་ནང་འགོས་ར་འགུམ། འགྲོད་པར་སྒྲོ་འགྱི་རྡོད་འགེང་འབབས།

འགྲུམ་པ་འགྲུམ་གཞི་ནད་ཀྱི་འགྲུམ། དགོངས་འགྲེལ་འགྲོལ་དང་རྒྱ་སྐམ་འགྲིམ། རིགས་འགྲེ་འགྲོགས་དང་འགྲུས་འབེལ་སོགས།

འ་ཡིས་འཛུལ་བའི་ག་ཡིག་ཡིན།།

གསུམ་པ་མགོ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ།

རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་རྒྱན། བྱ་ཀད་ཀད་མ་དམུ་རྒོད་དང་།

འཕྲོ་རྒྱུད་རྒན་པོ་པོ་རྒོད་ཀས། དར་རྒྱུད་ཕས་རྒོལ་རྒྱ་ལ་རྒོལ། ཤེས་རྒྱུད་འཕྲེང་རྒྱུད་པུ་གུ་རྒྱུད། གཏམ་རྒྱུད་པོ་རྒྱས་རྒྱུད་མང་དང་།

རྒྱུད་སྡེ་རྒྱགས་ཡེར་ཟས་ཀྱི་རྒྱགས། ལུས་ཀྱི་རྒྱབ་དང་ཕྱག་རྒྱ་རྒྱབ། ང་རྒྱལ་རྒྱགས་ནས་རྒྱང་རིང་རྒྱུག། ཧྲིངས་རྒྱུ་རྒྱ་ཚོ་རྒྱགས་བྱེའི་རྒྱུ།

ཉ་རྒྱ་རྒྱ་གྲམ་རྒྱན་པོ་རྒྱ། རྒྱ་མ་རྒྱས་པ་རྒྱངས་ཤིང་རྒྱངས། སྒྲིག་རྒྱའི་ཚུ་རྒྱུན་རྒྱ་ཡུལ་དང་། § རྒྱ་པ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུན་འདྲུ་སོགས།

ར་མགོ་ལྡན་པའི་ག་ཡིག་ཡིན། ནང་ཁྲིམ་རྔང་པ་རྔན་གྱི་རྔ། ¶ ལ་མགོ་ལྡན་པའི་ག་ཡིག་ཡིན། སྒྲོན་སྒོལ་སྒམ་སྒོམ་སྒོམ་ཆེན་གྱི།

སྒོ་རུ་ཚོས་སྒ་སྒུག་པ་སྒྲུབ། ཟབ་པའི་སྒོམ་དང་ཤིང་གི་སྒམ། མཁས་པའི་སྒྲོན་དང་འགྲན་པའི་སྒྲུན། སྒལ་ཚིགས་རྒྱའི་སྒ་ས་ཡི་སྒང་།

གོང་བུར་སྒོང་དང་བུ་རམ་སྒོར། སྒོར་མོར་སྒམ་དང་སྒོགས་སུ་སྒྲུབ། སྒོག་པ་སྒང་ཆས་ཀྱིས་སྒེག། མཆན་མའི་སྒྲུག་མོ་སྒྲིད་ལུག་དང་།

ཐབ་ཀྱི་སྒྲིད་བུ་རྒྱལ་སྒྲོད་སྒྲིལ། གཡོ་སྒྲུ་སྒྲུ་ཚུལ་སྒྲུ་མ་སྒྲུང་། སྒྲོག་བྱེད་སྒྲོ་ཀ་ཕྱགས་སྒྲོག་དང་། བྱ་སྒྲོ་སྒྲོ་སྒྲོ་སྒྲོང་ཕགས་སྒྲོན།

སྒུ་སྒྲབ་སྒྲུབ་ཐབས་སྒྲུབ་པར་བྱེད། རིག་སྒྲུབ་སྒྲོན་མི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། སྒྲ་སྒྲོས་དང་སྒྲོས་ཚོགས་གཅིག་སྒྲག། དབང་སྒྱུར་འཁོར་སྒྱུར་སྒྱུར་བྱེད་དང་།

---

* ཉམས་སད་པ། † སྲུས་ཀྱང་ཟེར། ‡ འཆི། § ཁྲི་བའི་མིང་ཡིན། ¶ སྒ་ཡང་ཟེར།

སྐུགས་པའི་སྒྲིགས་པ་དུས་པའི་སྒྲོམ། གཅེར་བུའི་སྤྱིན་མོ་ཚུ་ལས་སྤྲོལ། མཐུན་པར་སྦྲག་དང་སྦྲ་སྐད་སྒྲོག།
ལུས་ཀྱི་སྐྱིད་པ་སྐྱོགས་རྡེ་སོགས། ས་མགོ་ལྡན་པའི་ག་ཡིག་ཡིན།
ཆུ་བཀལ་བཀལ་ལན་ལེ་བཀན་དར། ཕྲེང་བ་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒྱུས་པས་བརྒྱན། བརྒྱད་ཙུ་བརྒྱད་དང་དྲན་མེད་བརྒྱལ།
འོ་བརྒྱལ་ལམ་བརྒྱགས་སྤུར་བར་བརྒྱུགས། སྡ་བརྒྱུད་གད་བརྒྱངས་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་། བརྒྱད་བཀག་དགུག་པ་བརྒྱབ་པ་སོགས།
བས་འཕྲུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་གཏེ།།
མནའ་བསྐགས་ལམ་བསྐགས་བྱ་བའི་བསྐང་། བུ་རམ་བསྐར་དང་གཅིག་ཏུ་བསྒོངས། * གྲངས་སུ་བསྒྲངས་དང་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲེངས།
ཆུ་བསྒྲལ་ཆོས་བསྒྲགས་ཏིང་འཛིན་བསྒོམས། བཀའ་བསྒོ་བསྒོས་དང་བག་ཆགས་བསྒོས། ཆོས་བསྒྱུར་མདོག་བསྒྱུར་རིགས་པ་བསྒྲི།
སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་དང་འོད་སོགས་བསྒྲིབས། གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་དང་སྒྲད་བུ་བསྒྲམས། སྡ་བསྒྲམས་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུན་མི་ནུས།
གཞན་གྱིས་མི་བསྐུལ་གཏན་རྒྱལ་བརྐྱལ། བས་འཛུལ་ས་མགོ་ལྡན་པའི་གཏེ།། ག་ཡི་བཏུ་རྣམས་ཚང་བསྡུས་རྫོགས།།

IV

ༀ ངའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་བཤད་མི་དགོས། གཉིས་པ་འཕྲུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ།

† སྔན་དངགས་དངངས་སྔག་དངོམ་ཆེ་དང་། དངོས་མེད་དངོས་དོན་དངོས་གཞི་དང་། དངོས་བཤམས་དངོས་གྲུབ་རིན་ཆེན་དངུལ།
༡ ཚོར་དུ་དངར་དང་དངུད་འཐན་དང་། ༢ ཆུའི་ངོགས་དངོ་དང་གྲི་ཡི་དངོ། ད་ཡིས་འཕྲུལ་བའི་ང་ཡིག་ཡིན།
མངའ་རིས་མངའ་ཞབས་མངའ་ཐང་དང་། མངའ་མཛོད་མངའ་བདག་ཤུགས་ལ་མངའ། མངོན་སུམ་མངོན་གྱུར་མངོན་མཚན་ཅན། ༣
མངོན་ཤེས་མངའ་བརྙེས་མངོན་སྤྱོད་ལས། ༤ མངག་གཞུག་ཟླན་ལ་བྱ་བ་མངགས། ༥ མངོན་པའི་སྟེ་སྣོད་མངན་མིབ་གྲང་།
སྐྱི་གནས་མོའི་མངལ་ཇོ་མངར་སོགས། ༦ མ་ཡིས་འཕྲུལ་བའི་ང་ཡིག་ཡིན།

གསུམ་པ་མགོ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ།

ལྕུགས་ཀྱི་ང་མ་ང་ཡབ་དང་། འཁར་ང་ལ་སོགས་བརྡུང་བྱའི་ང་། སྒྲ་ངན་བཀྲིས་ངབ་ཏམ་པའི་ངམ།

---

* གྲངས་སུ་བཙུག་པའི་དོན་ཏེ་བགྲངས་གྱུར་ཟེར † རྔངས་གྱུར་ཟེར ༡ འཕྲེང་ངའམ་བསྒྲིགས་པའི་མིང་ཡིན། ༢ གཞན་གྱི་ཁོར་ཕྱིར་མི་སློད་པའི་མིང་ངོ་། ༣ བུན་སྐྱེད
༤ དྲག་ལས ༥ མཐུ་མི་བཟྲང་། ༦ དངར་ཡང་ཟེར

༡ ཛམ་བརྗིད་ཚམ་ཛམ་ནས་ཡོས་ཛང་། ༢ ཧ་ཡི་ཛག་མ་རྡེ་ཙུ་ཛོག་ཧྲན། ཛན་རན་དབུགས་ཛབ་ལུས་ཀྱི་ཛལ།
ཛྷལ་གཟན་མཐུག་ཛམས་ནད་ཀྱི་ཛ། ཛོན་པ་རྩྭ་ཛ་ཛ་མི་ཐོགས། ར་མགོ་ཟྙན་པའི་ང་ཡིག་ཡིན། གྲངས་ཀྱི་ཐ་ཏི་ལ་ཐར་ངེས།
༣ ཞལ་ཐ་སྨན་ཐ་ཐ་སོར་ཐུན། ཐོན་ཚེ་གསང་ཐགས་ཐ་ཕྱི་ཐོ། ཐ་ཏི་ཐས་ལ་ཐུར་སླ་ཆེ།
༤ ཁ་དོག་ཐོ་ཐོན་སྨྱོ་ཐོགས་བྱེད། ས་མགོ་ཟྙན་པའི་ང་ཡིག་ཡིན། འདྲིད་པའི་བརྗོད་དང་བཙམས་མ་བཛས།
འགབ་ཀྱི་བཛབ་དང་རང་འཐུངས་བཙུབས། བས་འཛུལ་ར་མགོ་ཟྙན་པའི་ངའོ།། ཐུག་བཐལ་བཐགས་བཇོད་བཐོ་ཐྲ་བཐོས།
བཐོ་བསྒྲང་ཁ་དོག་ཉམ་པར་བཐོས། བས་འཛུལ་ས་མགོ་ཟྙན་པའི་ངའོ།། ང་ཡི་བཛ་ཉམས་མ་ར་བསྟུས་ཛོགས།།

V

ཨོཾ ཙའི་བཛ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ༥ ཙ་ཙོ་ཕྱུ་ཙོར་ཙོད་པན་དང་།

སྣ་མེད་སྣ་ཙེར་ཙེར་ཙོག་ཙན། ཙ་ཙད་ཙང་ཤེས་ཙིག་ཤེས་དང་། ༦ བབ་ཙོལ་ཚོ་ཙོ་ཙང་ཧེ་ཙུ་ཙོག།
ཧ་ཙང་ཙུང་ཟད་ཙོ་འདྲི་དང་། ༧ ཝེ་ཙོན་ཙོག་ཕུར་ཙིག་ཙར་འཛོག། སྐད་ཙིག་ཝང་ཙིག་ལན་ཙིག་དང་།
ལྷད་ཙིག་ཆབས་ཙིག་ཝབས་ཙིག་ཏུ། ལ་ཙིག་ཙས་ཙུས་ཙམ་མི་ཞོག། སུམ་ཙུ་དྲུག་ཙུ་བདུན་ཙུ་དང་།
བརྒྱད་ཙུ་ཙི་སླས་ཡོད་ད་ཙོག། ༨ ཁྲིད་ཙག་བདག་ཙག་མིག་ཙི་རེ། ཙི་སྐྱེ་ཙིས་ཀྱང་ཙལ་སྣ་སྣོག།
གང་ཙི་ནམ་གྲངས་འདྲི་བའི་ཙི། ཙིའི་ཕྱིར་ལ་སོགས་ཙ་རྐྱང་ཡིན། གཉིས་པ་འཛུལ་ཙན་འདི་ལྟ་སྟེ། ༩ གཙན་པ་ཟན་སྣ་གཙན་ལ་གཙན་པ།
ཡིད་ལ་གཙགས་ནས་ནང་དུ་གཙུན། ཕྱུག་ཏུ་གཙུར་ནས་འགག་པ་གཙུས། གཙང་བྱེ་ཤིང་གཙོད་དུམ་བུར་གཙོག
གཙལ་དུ་བཀྲམ་དང་གཙུད་ལ་བོར། གཙེས་འཛིན་གཙོང་ནད་གྲངས་ཀྱི་གཙིག། འཁོན་བཙུགས་ཡིད་བཙུགས་བཙམ་བུའི་ཚིག། ༡༠
༡༡ གཙོམ་བསྐྱངས་གྲོས་གཙོམ་གཙོང་རང་གཡང་། ཚར་གཙོད་གཙུ་བལ་གཙིན་གཙི་བ། +
ནམ་གཙོད་ཡོངས་གཙོད་ཁྲིམས་གཙོད་དང་། ༡༢ ཐོན་སྐྱེས་གཙེན་དང་རྗེས་སྐྱེས་གཙུང་། ༡༣ ར་གཙིག་གོས་མེད་གཙེར་བུ་སོགས།
ག་ཡིས་འཛུལ་བའི་ཙ་ཡིག་ཡིན། བཙོམ་ལྡན་དགྲ་བཙོམ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས། ཁྲིམས་བཅས་བཙར་ཡིག་ལག་ཏུ་བཙངས།

---

༡ འཛིག་རྟེན ༢ ཁྲ་བོ་སྤེ་ཁྲུས་རྩེ་སོགས ༣ མདུན ༤ འཁྲུག་ལོང་སྨྱིད་པའི་མིང་། ༥ ཁ་ཟེར་བ ༦ མ་བརྟགས་པ ༧ མཚོ་འཚམ་པ ༨ མཐར་དག
༩ ལའི་རྩུགས་པ ༡༠ གཙོས་མའི་ཚིག ༡༡ ཁྱེངས་ཆག་ནས་ཁ་དོག་འདུག་པའི་དོན། + དེ་རུ ༡༢ ཨ་ཇོ ༡༣ རུ་བོ

༡ ཉེས་པ་བཅབས་དང་རྒྱ་བཅུར་བཅུག། ནང་དུ་བཅུག་བཅུམ་བཅིང་བས་བཅིང་། བཅའ་གཞི་བརྟན་བཙོས་ཐས་བཙོལ་བཙོས།
བཙུད་ལྡན་བཟའ་བཅའ་སོ་ཡིས་བཅིམ། ཤིང་སོགས་བཅད་བཅག་ཚིགས་སུ་བཅད། ནམ་བཅད་མིག་བཅར་ཡོགས་སུ་བཙར།
དྲི་མ་ཕྱིར་བཅིལ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། བཅུ་དང་བཞི་བཅུ་ལྔ་བཅུ་དང་། དགུ་བཅུ་བཅོ་ལྔ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས།
བ་ཡིས་འཇུག་པའི་ཅ་ཡིག་ཡིན། གསུམ་པ་མགོ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། གཉེན་རྨུག་ཕུང་མ་རྨུག་ཕྲན་དང་།
བསྐུལ་ཕྱག་མགོ་ཕྱོགས་བྲ་ཡིས་ཕྱོགས། དུད་འགྲོའི་ཕུ་བ་ཕྲེད་ཕྱི་བ། ཕྱགས་རི་ཀྲིའི་ཕྱགས་ཕྱག་མ་ཕྱགས།
མེ་ཕྱེ་ཕྱེ་འབབ་འཆི་ཕྱིར་ཕྱེབ། བྲ་ཕྱག་ཕྱམ་པ་ཕྱོའི་ཕྱིབས་ཕྱུར། ཉ་ཕྱིབས་ཐལ་ཕྱོད་ཁ་ནང་ཕྱེ། ཕྱམ་སྤྲང་ཕྱོག་ཕྱ་ཕྱང་པོ་ཅན།
ལག་ཕྱིབས་སྐྲ་ཡི་ཕྱང་པོ་སོགས། ལ་མགོ་ལྡན་པའི་ཅ་ཡིག་ཡིན། ཅ་ཡི་བརྡ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས།།

VI

༄༅ ཆའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ༢ ཆོ་ཡོའི་རྒྱན་པོ་ཆན་པས་ཆོད། ༣ ཆོལ་ཟངས་ནད་ཆིངས་རྒྱ་ཞིང་ཆེ།
སྦྱུས་འགྱུར་ཆང་དང་ཆམ་ལ་བང་། ཆམ་ནད་ཟན་ཆང་འབྲས་ཆན་དང་། ཆབ་འོག་ཆབ་རོམ་ཆལ་ཆིལ་ཆོག།
སྨྱུག་ཆགས་ཨ་གའི་ཁ་ཆེམ་རྒྱབ། ཆར་རྒྱུ་ཆབ་སོགས་ཆ་བརྡ་མང་། ༤ ཆིབ་པ་ཆིབས་སོགས་ཆ་རྐྱང་ཡིན།
གཉིས་པ་འདུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། ༥ དཀོན་མཆོག་མཆོད་དང་བཀའ་མཆིད་དང་། འགྲོ་བའི་མཆི་དང་ཡོད་པའི་མཆིས།
སྐྱི་མཆེད་སྐུ་མཆན་ལེ་མཆན་དང་། ནོར་བུ་མཆིང་བུ་རྒྱ་མཚོའི་མཆིང་། ༦ ནང་ཁྲོལ་མཆིན་པ་མཆེར་པ་དང་།
མིག་གི་མཆི་མ་ཁའི་མཆིལ་མ། ༧ མཆིག་དང་མཆིག་གུ་ཟུལ་གྱིས་མཆོང་། ༨ མཆིས་བྲང་མཆོང་གི་རྒྱན་གྱིས་མཚོར།
༩ མཆིལ་ལྷམ་གཞུ་མཆོག་ཡི་གེའི་མཆན། ཕྱགས་ཀྱི་མཆིལ་བ་ཁ་མཆུ་སོགས། མ་ཡིས་འཇུག་པའི་ཆ་ཡིག་ཡིན།
འཆག་སར་འཆག་དང་ལག་ཏུ་འཆང་། ཆོས་འཆད་གར་འཆམ་རྩལ་འཆོས་དང་། འཆར་བློ་ཕྱོས་འཆམས་གནས་འཆའ་དང་།
ཉི་མ་འཆར་དང་གསོ་འཆད་འཆི། ཞགས་པས་འཆིང་དང་སྐྱབས་ཀྱིས་འཆུན།
༡༠ འཇོད་ལ་འཆུམས་དང་ཁས་འཆེ་འཆེས། ༡༡ ལས་འཆོལ་རྒྱུ་འཆོར་གནས་སུ་འཆུར།

---

༡ གསང་བའི་མིང་། ༢ ཁྱི་བོའི་ཁྱི་ཕྲུག། ༣ དྲི་ཆུའི་སྣོད ༤ ཆ་བརྡ་ཤེས་སློབ།། ༥ ཅོག་ཙུང་ཟེར། ༦ དབུས་སམ་དཀྱིལ།
༧ བམ་གཏུན་དང་མས་གཏུན། ༨ ཚུང་མ ༩ རྒྱ་མའི་མཚན་བུ་ཡང་འདི་ལོ། ༡༠ ཆགས་པའམ་པ་ཞེན། ༡༡ ལེན་དང་བླངས།

གཏད་མེད་འཆལ་འཚོལ་ཤིང་འཆུས་སོགས། ང་ཡིས་འདུལ་བའི་ཆ་ཡིག་ཡིན། ཆ་གི་བད་ནམས་མཛོད་བསྡུས་རྫོགས།།

VII

༄༅ ཇའི་བད་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ།

ཇི་ལྟར་ཇི་ ད་ཇི་སྐད་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཇི་བཞིན་གཟིགས། དང་པོ་འི་ཇེ་དང་ཇེ་མཐོར་སོང་།
ཇོ་བོ་ཇོ་མོ་ཇོ་ཇོ་དང་། ཁུ་བའི་ཇག་པ་བཀུང་བྱའི་ཇ། ཇི་འོས་ལ་སོགས་ཇ་ཀུང་ཡིན།
གཉིས་པ་འདུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། འཕྲད་པའི་མཇལ་དང་མགོ་བའི་མཇལ། ལུས་ཀྱི་མཇིང་པ་རྗེས་ཀྱི་མཇུག།
མི་མཇེད་ཞིང་དང་མཇུག་མ་མཇེ། མ་ཡིས་འདུལ་བའི་ཇ་ཡིག་ཡིན། སྐྱི་ཤིང་འཇག་མ་ཁྲིས་འཇགས་དང་།
མ་ཚོར་འཇབ་དང་རིག་བྱ་འཇམ། ༡ འཇིག་རྟེན་འཇིག་འཇིགས་ཐབ་འཇལ་འཇོམས།
ལྷས་འཇལ་ཚད་འཇལ་ནམ་མཁའི་འཇའ། དབྱིབས་འཇོང་འཇོལ་འཇོལ་འཇོ་ཕྲག་དང་། སེར་སྣའི་འཇུངས་དང་འཇོད་པ་འཇོ།
སྲིད་བུའི་འཇུར་དང་ཁུང་དུ་འཇུག། འདམ་གྱི་འཇི་བ་འཇེམ་པ་འཇགས། ལག་པ་འཇུ་འཇུས་བནས་སུ་འཇོག།
ཟས་འཇུ་མཆུས་འཇིབས་རྒྱ་མཚོའི་འཇིངས། ༢ སྣན་འཇིབས་ཤ་འཇུམས་ཞེ་བའི་འཇིལ། ཚུ་འཇིང་གཉེན་དང་མཁས་པའི་འཇེམ།
ཁྲིམས་འཇལ་སྐད་འཚོང་འཇུད་མཐུན་སོགས། ༣ འ་ཡིས་འདུལ་བའི་ཇ་ཡིག་ཡིན།
གསུམ་པ་མགོ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་རྗེ་དཔོན་ལྷ་རྗེ་དང་།
རྡོ་རྗེ་རྗེས་འདུག་བཀུར་སྙིའི་རྗེད། རྗེད་བྱེད་སྙིང་རྗེ་ལག་རྗེས་དང་། ཤ་རྗེན་རྗེ་ངར་བྱུད་པའི་རྗུད།
བང་བའི་རྗང་དང་རྗེའུ་རིགས་དང་། རྗེ་སུ་འགྲོ་དང་རྗེད་བྱེད་སོགས། ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཇ་ཡིག་ཡིན།
ཡུལ་ལྗོངས་སྨན་ལྗོངས་ལྗོན་ཤིང་དང་། ༤ ལྗང་བུ་ལྗན་ལྗིན་ལྗི་བའི་ལྗིད། ཁ་དག་ལྗང་ཁུ་རོ་འཛིན་ལྗགས།
ལ་མགོ་ལྡན་པའི་ཇ་ཡིག་ཡིན། རབ་བརྗེད་གཟི་བརྗིད་བརྗེད་ཆགས་དང་། བརྗེད་ངས་མི་བརྗེད་བརྗོད་བྱ་བརྗོད།
ཕན་ཚུན་བརྗེ་དང་བརྗེས་པ་སོགས། བས་འདུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཇ་འོ།། ཇ་ཡི་བད་ནམས་མཛོད་བསྡུས་རྫོགས།།

VIII

༄༅ ཉའི་བད་བཤད་པ་ལ།

---

༡ གཞན་གྱི་ནོར་ཐབས་ཀྱིས་འཕྲོག། ༢ དབུས ༣ བཟང་འཇོང་མ་དང་གཟུགས་འཚོ་མ་དང་ཚོགས་ཆེན་མ་ནམས་ནོ་འདུ། ༤ མི་གཙང་བ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉ་དང་ཉུང་མ་ཉུང་ཚ་ཉོ། ཉིང་ཁྲུ་ཉག་ཅིག་ཉལ་ཉིལ་དང་།
སྙོམས་ཉུག་ཉུ་ཉོག་ལག་པ་ཉབ། ཉ་ག་ཉིང་དགོས་ཉག་ཕྲན་མདའ། ཉམ་ཉེས་ཉོན་མོངས་ཉིང་ཞ་དང་།
ཉིང་ལག་ལ་སོགས་ཉ་རྐྱང་ཡིན། ༡ གཉིས་པ་འཕྲུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། གཉའ་ཤིང་གཉེར་པ་ཁྲོ་གཉེར་དང་།
བཤེས་གཉེན་དཔུང་གཉེན་ཉེ་འབྲེལ་གཉེན། དབང་པོའི་གཉའ་པོ་ཇོན་གཉེར་དང་། བཀའ་གཉན་གཉན་ནད་དུད་འགྲོ་གཉན།
གཉིད་ཀྱི་གཉེན་པོ་གཉུག་མ་གཞིས། ནང་བློན་གཉེ་མ་གཉིས་ལ་སོགས། ག་ཡིས་འཕྲུལ་པའི་ཉ་ཡིག་ཡིན།།
བསྙུ་མཉེ་ཀོ་བ་མཉེད་མཉེས་མཉེན། མཉན་པ་ཐུགས་མཉེས་རྣ་བས་མཉན། མཉན་ཡོད་གནས་དང་ངལ་བའི་མཉེལ།
མཉེས་གཤིན་པ་དང་མཚུངས་པའི་མཉམ། མཉམ་གཞག་མཉམ་མེད་ཤིང་གཉན་སོགས། མ་ཡིས་འཕྲུལ་བའི་ཉ་ཡིག་ཡིན།།
གསུམ་པ་མགོ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། རྙོར་རྙེད་རྙིད་བཀུར་གསར་རྙིང་དང་། རྩ་རྙོག་སོའི་རྙིལ་རྙི་དང་རྙོང་། ༢ ར་མགོ་ཅན་པའི་ཉ་ཡིག་ཡིན།
སྙིང་པོ་གདམས་སྙན་སྙན་ཞལ་དང་ ཐ་སྙད་སྙན་ཚིག་ཟེ་སྙམ་སེམས། རིག་བྱ་སྙི་དང་ཕྱས་ལ་སྙེས། གཉེན་གྱི་སྙིད་མོ་གོ་སྙོད་སྨན།
སྒྲུ་སྙོལ་ཆང་སྙོལ་རྒྱལ་མཚན་སྙོལ། ༣ བཏང་སྙོམས་སྙམ་འདུག་སྙོམ་ལས་དང་། བསོད་སྙོམས་སྣུགས་སྙོངས་སྙེ་སར་སྙོགས།
སྙིགས་དུས་སྙུན་ནད་སྨྱུད་པ་སྙོད། འབྲུ་ཡི་སྙེ་མ་སྙེམ་པ་སོགས། ༤ ས་མགོ་ལྡན་པའི་ཉ་ཡིག་ཡིན།
གཟུགས་བརྙན་སྣང་བརྙན་ལྷ་བརྙན་དང་། གཉའ་ལ་བརྙས་སྨྲོད་མངའ་བཀྲིས་དང་། གཡར་པོའི་བརྙན་པོ་བརྙས་པ་སོགས།
བས་འཕྲུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཉ་རོ།། དགེ་བསྙེན་བསྙེན་གནས་བསྙེན་རྫོགས་དང་། ཟས་བསྙོད་བསྙོན་རྫོར་ནས་སོགས་བསྙོར།
བཤད་པའི་བསྙད་དང་བརྙེད་པའི་བྱ་ལ། ཕན་རྩུན་བསྙམས་དང་ཐང་ལ་བསྙལ། ཕར་ལ་བསྙབས་དང་སྙུན་གཞིས་བསྙུན།
བསྙེན་སྐྱབ་བསྙེན་བཀུར་སྙེ་མར་བསྙིལ། ཕྱིར་བསྙད་བསྙེལ་དང་འཛིགས་པའི་བསྙེངས། ལུང་བཟེད་བསྙིགས་དང་རྗེས་བསྙེགས་སོགས།
བས་འཕྲུལ་ས་མགོ་ལྡན་པའི་ཉ་རོ།། ཉ་ཡི་བརྡ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས།།

IX

ༀ ཏའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། གཙུག་ཏོར་ཏི་མིའི་ཐོར་ཏོ་དང་། ཏོལ་ཅེ་ཏྲེ་ཏོར་དབྱུག་ཏོ་ཏིའི་ཏོག། ༥
ལྟ་ཏིག་ཏིང་འཛིན་ཟ་མ་ཏོག། ཏི་ཏོག་པོ་ཏོག་ཏེ་ཏོག་དང་། ༦ ཞབས་ཏོག་ཏེ་པོར་ནན་ཏར་བཟང་། ༧

---

༡ སོར་མོ། ༢ གཡལ ༣ ང་རྒྱལ་ཤི་བ། ༤ ཐལ་མོ ༥ ཏི་ ཐོག་ཀྲུང་ཟེར། ༦ ཐུག་ཏོར ༧ ཤིན་ཏུ་ཡང་རབ་ཏུ་ལེགས་པའི་དོན།

ཞལ་ཏ་ཁ་ཏོན་་ནན་ཏན་དང་། ཏིལ་འབྲུ་ཡོན་ཏན་ཏ་ལའི་ཤིང་། ཏིང་ལོ་ཏིང་ཤགས་ཏེབ་བེ་སྟོད།
ཏེ་ཏུག་ཏང་ཏོང་ཏོག་ཏོག་སྟ། ཏིག་ཏ་སྟན་སོགས་ཏ་རྐྱང་ཡིན། གཉིས་པ་འདུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ།
བསམ་གཏན་གཏན་ཚིགས་གཏན་ལ་འབེབས། གཏུན་བུ་གཏུན་ཤིང་དུམ་བུར་གཏུབས། གཏང་རག་གཏོར་མ་སྦྱིན་གཏོང་གཏང་།
བཙོལ་བའི་གཏམས་དང་བཏང་བའི་གཏམས། གཏེར་མཛོད་གཉེར་གཏོད་ལག་ཏུ་གཏད། འཐེམ་ལ་གཏོད་དང་དམིགས་པ་གཏོད།
ཟད་པའི་གཏུགས་དང་ཞབས་ལ་གཏུགས། གཏི་མུག་གཏམ་སྒྲ་གཏོལ་མེད་དང་།༡ ཁྲག་གཏར་རྩ་གཏིགས་སེ་གོལ་གཏོགས།
སྒོ་གཏན་གཏིང་ཟབ་སྨུན་པ་གཏེབས། ཁྲོ་བའི་གཏུམ་དང་ཐུམ་པོར་གཏུམ། ནོར་གྱི་གཏའ་མ་གཏུར་བུ་སྟོད།༢
དུ་བ་གཏུལ་དང་ཁོངས་སུ་གཏོགས། རི་བོའི་གཏོས་དང་ཚང་གཏོལ་སོགས། ག་ཡིས་འདུལ་བའི་ཏ་ཡིག་ཡིན།
མིང་བཏགས་ཐན་གཏགས་ཁ་བཏགས་བཏགས། ཕྱི་མར་བཏགས་དང་ཐགས་བཏུ་བཏུས། བཏང་སྙོམས་སྟེལ་བཏང་སྐྱུར་བཏང་དང་།
དགྲ་བཏུལ་སྤྱོལ་བཏོད་དུང་བའི་བཏུབ། བཟའ་བཏུང་གདན་བཏིང་ཕྱིས་སུ་བཏེག། གསོལ་བཏབ་རྒྱས་བཏབ་ས་བོན་བཏབ།
སྐུར་དུ་བཏེག་དང་ཞབས་ལ་བཏུད། ཐུ་བཏོགས་ཚྭ་བ་བཏོན་པ་སོགས། བ་ཡིས་འདུལ་བའི་ཏ་ཡིག་ཡིན།

གསུམ་པ་མགོ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ།

མི་རྟོག་རྣམ་རྟོག་རྟོགས་ལྡན་དང་། གོ་བའི་རྟོགས་དང་རྟོག་ག་བ།
རྟག་ཏུ་རྟག་དང་མི་རྟག་རྟགས། དབང་རྟུལ་རྟུལ་ཕོད་བྱེད་པའི་རྟབ།༣ རྐང་པའི་རྟིང་པ་རྗེས་ཀྱི་རྟིང་།
རྟ་དང་རྟོད་ཕུར་མི་གཙང་རྟུག། འཇིག་རྟེན་ལྟ་རྟེན་མཆོད་རྟེན་དང་། མཐའ་རྟེན་ཡིད་རྟོན་རྟ་བབས་སོགས།༤
ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཏ་ཡིག་ཡིན། བུར་ལྟང་འཁྲང་ལྟོགས་མཚན་ལྟས་དང་། ལྟིང་རྒྱས་ལྟིང་ཀ་ལྟེམ་གྱིས་བཏང་།
ལུས་ཀྱི་ལྟག་པ་ལྟེ་བ་ལྟ། ལྟོ་འབྱེ་ལྟོས་འགྲོ་ལྟར་མོ་ལྟ། ཇ་ལྟིར་ལྟོ་ཟ་མདའ་ཡི་ལྟོང་། རི་ལྟོས་ཕྱིད་དང་འོག་ཏུ་ལྟུང་།
ཇི་ལྟར་དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ། ད་ལྟ་ལྟ་ཞག་ལྟ་ཅི་སྨོས། གོས་སོགས་ལྟེབས་དང་ལྟག་ཚོས་སོགས།
ལ་མགོ་ལྡན་པའི་ཏ་ཡིག་ཡིན། བཀུར་སྟི་སྟབས་དང་སྟངས་སྟབས་དང་། ཆོས་སྟོན་དུས་སྟོན་སྟོན་མོ་སྟེར།
སྟེགས་བུ་སྤུ་སྟེགས་བྱད་སྟེམས་དང་། སྟོབས་ཆེན་སྟག་དང་སྟག་པ་ཤིང་། དགྲ་སྟ་སྟ་རེ་སྟེ་ཐུས་བཙོགས།
གཞོགས་སྟེགས་སྟེས་དབང་སྟབས་ལེགས་དང་།༥ སྟིང་ཕྱོགས་སྟོང་ཉིད་ཟད་པའི་སྟོངས།

༡ཚ་མེད། ༢གཏེབ་དང་གཏིང་པ་ཡང་ཟེར། ༣སྙིང་སྟོབས་ཆེ་བ། ༤རྗེས་སུ་འབྲང་བ། ༥ཕྱུར་གཡེང་ངམ་ཟུར་མིག།

གྲོགས་ཀྱི་སྟོངས་དང་སྐྱོན་མི་སྟོ། གཞིང་བའི་སྟན་དང་མཐུག་པའི་སྐྱག། མི་སྐྱག་སྐྱ་གོན་ཆེ་སྐྱག་དང་། ༡

འོར་བའི་སྟེར་དང་སྟོར་ཁྱུང་དང་། ཤ་སྐྱག་སྐྱ་ཐུར་སྐྱར་ཁ་འབྲུ། ༢ འཕྲེང་བའི་སྐྱར་དང་སྐྱང་ཟེལ་སོགས། ༣

ས་མགོ་ལྷན་པའི་ཏ་ཡིག་ཡིན། བརྟག་དཔྱད་གནས་བརྟན་ཀུན་བརྟགས་དང་། མི་འགྱུར་བརྟན་དང་མཚན་ཉིད་བརྟགས།

ཡིད་བརྟན་བརྟུལ་ཞུགས་རྟེན་ལ་བརྟེན། བློ་བུར་བརྟད་པ་ལུས་སེམས་བརྟས། ཐབས་བརྟོལ་སྦྱ་བརྟོལ་ཙན་ལ་སོགས། ༤

བས་འཐུལ་ར་མགོ་སྣན་པའི་ཏའོ།། བརྣས་ས་བརྙོས་ཆོས་བརྣ་རྡུང་བརྣས། བརྣ་བྲུ་སླུ་བརྣམས་གོས་སོགས་བརྣབ།

བས་འཐུལ་ལ་མགོ་ལྡན་པའི་ཏའོ།། བསྟོད་ངོས་གཟིངས་བསྟོད་མངོན་པར་བསྟོད། ཐུབ་བསྟན་དང་བསྟུན་མཁས་པ་བསྟེན།

བསྡེ་སྡང་བསྡེ་གནས་ལེགས་པར་བསྡར། ༥ ཐག་བསྡུངས་སྣ་བསྡད་འགྲོ་ཚས་བསྡད། ཆོས་བསྟན་སྣར་བསྡུད་བྱིན་ལེན་པ་སྡབས།

བསྟིར་མེད་བསྟེང་ཚིག་སླུ་བ་སོགས། ༦ བས་འཐུལ་ས་མགོ་ལྡན་པའི་ཏའོ།། ཏ་ཡི་བརྡ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས།།

X

༄༅། ཐའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

རྐྱང་པ་ཐག་ཁྲིག་ལྷམ་ཐུར་ཙེས།

གཉིས་པ་འཐུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། མཐོ་རིས་མཐར་ཐུག་མཐའ་དག་དང་། ནུས་མཐུ་མཐའ་ལས་མཐུན་མི་མཐུན། ༧

ལག་མཐིལ་མཐེ་བོང་མཐེའུ་ཆུང་དང་། བརྒྱ་མཐོངས་དཔངས་མཐོ་མཐང་གོས་མཐུག། ༨ མཐོ་ཡོར་མཐོ་གང་མིག་གིས་མཐོང་།

ཏ་ཡི་མཐུར་དང་ཕན་ཚུན་མཐུད། མཐར་ཆགས་མཐོ་འཚམ་མཐོལ་བཤགས་སོགས། ༩ མ་ཡིས་འཐུལ་བའི་ཐ་ཡིག་ཡིན།

ཐྲན་འཐིབ་མགོ་འཐོམས་རྒྱ་འཐུང་འཐོར། འཐེང་པོ་སྒྲ་འཐས་དུ་པ་འཐུལ། ཕན་ཚུན་འཐེན་དང་འཐོག་པ་དང་།

ཕྱི་མར་འཐག་དང་དུམ་བུར་འཐུབ། ཟས་འཐུ་ཏོར་འཐེབ་གོས་ཀྱིས་འཐུམ། འཐད་དང་སྨོད་ཚིག་འཐེང་སྨད་སོགས།

འ་ཡིས་འཐུལ་བའི་ཐ་ཡིག་ཡིན། ཐ་ཡི་བརྡ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས།།

XI

༄༅། དའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། མ་དོན་མཆོ་ཡི་ཤིང་དྲུང་དུ། དྲང་སྲོང་དྲུག་ལ་དྲི་བ་དྲིས། ཛ་དྲོ་ཕྱི་དྲོ་བཀའ་དྲིན་དྲན།

---

༡ ཐབས་གསོམ། ༢ དབྱི་མགོ ༣ དངུལ་རྡོ། ༤ དབྱལ་ཀྱི་ཐུག་པོ། ༥ ངལ་བསོའི་གནས། ༦ ངལ་བསོ་མེད་པ། ༧ འབུན་ཡང་ཟེར། ༨ སྣད་ཀྱི་གོས། ༩ འཐོལ་ཡང་ཟེར།

ཡ་རབས་དྣ་མ་དྲི་མས་སྦགས། དྣིད་པོ་ཁ་དྣག་མི་དྣོད་དྣོ། གཞན་དྣིང་མི་འཇོག་དྣང་དོན་རྟོགས།

ཐལ་བའི་དྣིགས་དང་ནོར་གྱིས་དྣིགས། དྣག་པོ་དྣག་ཤུལ་དྣིག་ནད་དང་། དྣིས་མས་དྣགས་དྲུད་དྲུང་ནས་ཕྱུང་། *

དྣབ་དྣ་ཕྱིད་དྣིལ་བུས་བརྒྱན། གཡུང་དྲུང་དྣང་པོར་དྣས་ནས་དྲུབས། † ཟས་དང་གནས་སུ་དྣངས་དང་དྣངས།

‡ ཁྲིམས་དྣལ་ཞུམ་དྣལ་དྣིའུ་རྡོག་སྤུན། ཁྲུར་དྣགས་དྣིད་ཀྱིས་དྣིའུ་ཏ་རེད། དྣིག་པ་དྣིལ་སྤྲུས་གཅིག་ཏུ་དྣིལ།

དྣ་ཕྲུག་དྣངས་གསལ་ད་རྒྱུང་ཡིན། §

གཉིས་པ་འཕྲུལ་ཅན་འདི་ཀྲ་ཀྲེ། སྐུག་གདུང་གདུང་བརྒྱུད་གདུང་འཛིན་དང་། མཆོད་རྟེན་གདུགས་དང་ཉིན་མོའི་གདུགས།

གདོད་ནས་གདུལ་བྱ་དམ་ལ་གདགས། མིང་གདགས་གདངས་སྙན་བསྒྱུང་བ་གདངས།

༡ གདམ་ང་བྱེད་དང་གདམས་ངག་སྟོན། གདིང་བ་སྟན་དང་ས་བོན་གདབ། སྔས་ཀྱི་གདང་བུ་གོས་འགེལ་གདང་།

ཁ་གདངས་མཆོན་གདེངས་གདུང་བས་གདུངས། གདུ་བུ་གདུབ་ཀོར་ཞེ་སའི་གདའ། གསོལ་གདབ་གསལ་བ་དབ་ལྷག་རིང་རིད།

བྱད་ཀྱི་གདོང་པ་ནོར་ལ་གདུ། ༢ སྤྲང་ལ་གདེག་དང་གདོན་མི་ཟ། ༣ གདོན་དང་གདོལ་པ་གདུག་པ་ཅེ། ༨

གདགས་གཞི་གདུང་མ་གདེངས་ཀ་སོགས། ག་ཡིས་འཛུལ་བའི་ད་ཡིག་ཡིན། བདེ་གཤེགས་བདེ་ཆེན་བདེན་གཉིས་དང་།

མ་དུན་དུ་བདར་དང་བདེན་པ་བདར། ཕྱག་པ་ཕྱི་བདར་ཕྱི་མར་བདར། སིམ་པའི་བདེ་དང་དར་བའི་པ་དོ།

ནོར་གྱི་བདོག་པ་གྲངས་ཀྱི་བདུན། བདུད་དང་བདུད་རྩི་བདུག་སྤོས་དང་། གཟུ་བདུངས་ཟས་འདའ་ཡོད་པའི་བདོག།

བདག་པོས་ཕྱུགས་བདས་བདའ་རེད་སོགས། བ་ཡིས་འཛུལ་བའི་ད་ཡིག་ཡིན། མདའ་མདུང་མདེའུ་དུས་ཀྱི་མདང་།

བཀྲག་མདངས་མི་མདག་ལུས་ཀྱི་མདུན། གྲོས་ཀྱི་མདུན་མ་ལུང་པའི་མདའ། མདོ་སྡེ་མདོར་བསྡུས་དབྱུལ་བའི་མདོངས།

མདུད་པ་ཚོན་མདོག་ར་མདའ་བྱེད། གླུད་མདོས་ལམ་མདོ་གསུམ་མདོ་སོགས། མ་ཡིས་འཛུལ་བའི་ད་ཡིག་ཡིན།

དགེ་འདུན་འདུས་ནས་འདུལ་བ་འཛིན། འདོད་ཆགས་མ་འདྲིས་སྐྱང་འདས་འདའ། འདབ་ཆགས་འདམ་ཟན་འདི་དུ་འདུག

འདུ་བྱེར་འདུས་བྱས་འདྲིས་པ་འདྲ། གནས་སུ་འདྲེན་དང་གསོལ་འདེབས་འདུད། ལྷ་འདྲེ་ཤིང་འདུད་ཁྲུང་བུ་འདྲ།

༥ ཁྲིམས་འདྲལ་ཀཎྜ་འདྲི་ཡི་གེ་དྲི། རྫས་འདེད་གློ་འདུན་གོ་འདུན་ཚོགས། བང་འདུར་དུལ་སྦྱོང་རྒྱུན་དུ་འདེགས།

འདབ་མ་འདུ་འཛེ་ཞབས་འདྲེད་འདྲད། ༦ ཐབ་འདྲིལ་ལྷགས་དྲིལ་གྲིལ་ཡང་རྫེར་སླུ་བའི་འདྲིད། ༧

---

* ཙ་བ་ནས་ཐོན། † བཙོམས། ‡ བཙོམས། § འདི་དང་ཡི་དྭགས་དང་ལྷུ་དྭགས་པ་རྣམས་ལ་ཡ་བཏུར་བཏགས་པའི་དཔེ་མང་པོ་སྣང་ངོ་།

༡ འདམ་ག་བྱེད་ཟེར་བ་གྲོང་ཚིག ༢ ཟུག ༣ ཟེ་ཚིམ་མེད། རིགས་ངན། ༨ འཛོམས། ༥ འགྲུད་ཀྱང་ཟེར། ༦ འགྲིལ་ཀྱང་ཟེར། ༧

འདྲིག་མཁན་ལུས་འདར་འདག་ཆལ་འདྲེན།	འགྲོ་བའི་འཛོང་དང་བོར་བའི་འཛོར།	འཛོ་མེད་བྱ་འདག་འཛོམ་གང་འགཛོས།
ས་འཛོལ་རྒྱུ་འདལ་སྐྱོ་མ་འདལ།	འཁོར་འདབ་ནང་འཛོམ་ཆོས་འཛོམས་སོགས།	འ་ཡིས་འཛུལ་བའི་ད་ཡིག་ཡིན།
གསུམ་པ་མགོ་ཅན་འདི་ཨཱ་ཧེ།	གྲོང་རྡལ་ཞོག་རྡིབ་རྡོ་རྗེའི་རྡུལ།	རྡིག་བྱེད་ཐབས་རྡུགས་རྡེའུ་རྡོག་པོ།
རྡོག་པས་རྡུང་བྱེད་རྡར་རྡོས་རྡོར།	ཞིག་རྡོབ་རྡོས་ཆེ་ལག་རྡུམ་སོགས།	ར་མགོ་ལྡན་པའི་ད་ཡིག་ཡིན།
མཆོད་རྫས་ཨཱ་ ལྡ་ལྡི་མིག་དང་།	མཁའ་ལྡིང་འབྲུག་འདིར་ལྡབ་ ལྡིབ་སྐད	འདྲུག་ལྡོག་མགོ་ལྡིག་ཕྱིར་མི་ལྡོག།
ཞེ་ས་སྨྲེ་ལྡོབ་སྐྱིན་ཡོད་པའི་ལྡན།	བྱད་ཀྱི་ལྡན་པ་ལྡིར་བཟའི་ལྡ།	མི་ལྡེ་སེང་ལྡིང་ལྡམ་ལྡེམ་དང་།
རེ་ལྡེ་ཤིག་ལྡོངས་ལོགས་ཀྱི་ལྡེབས།	ལྡང་མིན་ལྡེམ་པོ་ལྡེམ་དགོངས་དང་།	ལྡུམ་རའི་ལྡམ་ལྡུམ་ལྡིས་ལན་ལྡོན། *
ཧཱ་ལྡིར་ཀློམ་ལྡུད་སྣད་དུ་ལྡུགས།	ལྡེ་གུ་ལྡར་ལྡུར་ངད་ལྡང་ལྡན།	འཁྲབ་པའི་ལྡངས་དང་སྟན་ལས་ལྡང་།
བསྐུར་ལྡབ་ཉིས་ལྡབ་ལྡོམ་བུ་ལྡུད། †	ཉེ་ཙུ་ལྡངས་དང་ལྡང་ཙོད་སོགས། ‡	ལ་མགོ་ལྡན་པའི་ད་ཡིག་ཡིན།
ཞེ་སྡང་སྡང་མིག་སྡིགས་ཛུབ་དང་།	དགེ་སྡིག་བདེ་སྡུག་སྡེ་ཚན་སྡེབས།	ག་ཆགས་སྡོམ་སྡིག་སྡེར་མོ་སྡོ།
མཛེས་སྡུག་སྡུག་བསྔལ་སྡིག་ཏོ་ཅན།	ཉོར་སྡུད་སའི་སྡིངས་བྲིད་པའི་སྡར།	སྡོམ་པ་བསྡུང་སྡོམ་སྡག་དང་སྡོ།
བཀའ་སྡད་སྡེ་སྣད་མང་པོ་འི་སྡེ།	སྡོད་སྒྲུད་སྡེར་མ་ཐུག་སྡར་དང་།	ཤིང་སྡང་མཆོད་སྡོང་གནས་སུ་སྡོད།
སྡེབ་སྦྱོར་ཕྱུགས་གཅིག་སྡམས་ཞིག་སོགས།	ས་མགོ་ལྡན་པའི་ད་ཡིག་ཡིན།	ཆལ་བརྡབ་ཆལ་མར་བརྡལ་བ་དང་།
གྲི་བརྡར་ཁ་བརྡར་གོ་བྱེད་བརྡ།	ཛ་བརྡུང་བྲོ་བརྡུང་བརྡེག་བྱ་བརྡགས།	བརྡུང་བྱ་བརྡུངས་དང་བརྡེག་འཚོས་སོགས།
བས་འཛུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་དའོ།།	བལྡག་པ་བལྡག་དང་སྨུར་བའི་བལྡད།	བས་འཛུལ་ལ་མགོ་ལྡན་པའི་དའོ།།
དབྱིན་བསྡུམ་མཛོར་བསྡུས་བསྡུ་བྱ་བསྡུས།	གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་དང་ཕན་ཚུན་བསྡུད།	སྒྲོག་དང་བསྡུས་ནས་ཉིས་པ་བསྡམས།
སྒྲོགས་དང་བསྡོངས་བསྡེབས་ཉེར་བསྡོགས་དང་།	ལྡམ་གྱི་བསྡོགས་པ་གྲབས་ཀྱི་བསྡེགས།	གནས་སུ་བསྡད་དང་གཞན་ལ་སྡིགས།
རྡོ་རྗེ་བསྡམས་པ་དམ་དུ་བསྡམས།	བས་འཛུལ་ས་མགོ་ལྡན་པའི་དའོ།	ད་ཡི་བརྡ་རྣམས་མཛོར་བསྡུས་རྫོགས།།

XII

༄༅ ནའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་བཤད་མི་དགོས། གཉིས་པ་འཛུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ།

---

* ལ་ཕུག་སོགས། † བསོད་སྙོམས། ‡ ན་སོ་མཉམ་པའི་མིང་།

གནས་བརྟེན་ཉེར་གནས་གནས་ཁང་དུ། གནས་ནས་གནོད་བྱེད་ཐེལ་གྱིས་གནོན། གནས་སྐབས་ཕན་གནོད་གནང་བཀག་བྱེད།
ཞི་གནས་གནས་འགྱུར་གནས་ལུགས་རྟོགས། གནོད་སྦྱིན་མདོག་གནག་གནས་ངན་ལེན། གནག་ཕྱུགས་བཤད་གཅོད་ཞི་ནས་གནོང་།
གནངས་བཞེས་དུས་དང་གནམ་སྟོང་སོགས། ག་ཡིས་འཕྱུལ་བའི་ན་ཡིག་ཡིན། མནལ་གཟིམས་མནར་མ་འོག་ཏུ་མནན།
མནར་བསྒྱལ་དྭི་མནམ་བསམ་མནོ་མནོས། * ཟས་མནོག་མནོག་ཆུང་མན་ངག་མནོས། † གོས་མནབས་མནར་སེམས་མནར་མེད་མནར། ‡
མ་ཡིས་འཕྱུལ་བའི་ན་ཡིག་ཡིན། གསུམ་པ་མགོ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། § ན་བའི་ནམ་ཤེས་ནོན་པོ་ནམས།
ནམ་རྟོག་ནམ་གྲངས་ནམ་པ་མང་། ༡ ནལ་མའི་ནལ་འགྱུར་རྟེ་མོ་ནོ། ༢ ཞིང་གི་ནང་མ་ཁྲུག་ན་དང་། ༣
ནག་ཁྲག་ཆེག་ཕྲད་ནམ་པར་སོགས། ར་མགོ་ལྡན་པའི་ན་ཡིག་ཡིན། སྣག་ཚ་སྣ་ཚོགས་སྣ་ཡི་སྣབས།
སྣམ་སྦྱར་སྣམ་བུའི་རྒྱུ་སྣལ་མ། མཐོ་སྣང་བར་སྣང་ལྷར་སྣང་དང་། སྣང་གསལ་སྣེ་མོ་སྣེལ་ཞིབ་ཕྱེད།
སེར་སྣ་ལམ་སྣ་སྣ་མང་དང་། རྒྱབ་ཀྱི་སྣམ་ཡོགས་སྣད་བཙུད་སྣུམ། ལུས་སྣང་དྭི་སྣོམ་སྣུར་ཞིབ་སོགས།
ས་མགོ་ལྡན་པའི་ན་ཡིག་ཡིན། འགགས་པའི་བནངས་དང་ནན་ཏན་བནན། ཐྲས་པའི་བནོགས་དང་བསམ་པའི་བནག།
བནབ་སེམས་བཟོད་དཀའི་བནག་དཀའ་སོགས། བས་འཕྱུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་ནའོ།།
གནད་དུ་བསྣུན་དང་ནུ་མ་བསྣུན། མཆེད་བསྣུན་དྭི་བསྣམས་ལྷག་ཏུ་བསྣམས། གོང་འོག་བསྣོར་དང་ཕན་ཚུན་བསྣལ།
མང་དུ་བསྣན་དང་སྣུས་སོགས་བསྣུབས། དུས་བསྣུར་ཞིབ་མོར་བསྣུར་བ་སོགས། བས་འཕྱུལ་ས་མགོ་ལྡན་པའི་ནའོ།།
ན་ཡི་བརྡ་ནམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས།།

༄ པའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ།

མཁར་གྱི་པུ་ཤུ་པང་ལེབ་ཤིང་། ༔ འདབ་ཆགས་པུ་ཤུད་པར་པར་འཕར། པང་པར་པི་ཝང་པིར་གྱིས་བྲིས།
ཟེ་བློག་བློག་ཞུ་འོག་པག་རྒྱན། པོ་ཏིའི་པར་དང་གཟར་པ་སྤངས། པུར་ཁང་པུས་གཙུགས་པྲ་ཕབ་དང་།
པགས་པ་སྤག་གི་པགས་པ་ཞེས། ཞིག་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་ནི། སྤུག་སྤྲ་ཡོད་སོགས་པ་རྐྱང་ཡིན།
གཉིས་པ་འདུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔལ་ལྡན་དཔག་མེད་སེམས་དཔའ་ཆེ། རྫས་དཔག་དཔག་ཚད་དཔག་བྱ་དཔོག།

---

* དྲིད་པ། † ཁ་ཚང་བ། ‡ རྒྱུན་པའི་མིང་། § སྣ་འཛིན། ༡ ཡང་དག་པའི། ༢ ཞིང་ཚིག་ཏུ་ལྷག་ཟེར ༣ དབུ་ན། ༔ ཐུན་བད་ལྷ་བུན།།

དབྱུང་པ་དབྱུང་རྒྱན་དཔོན་སློབ་དང་། ཇོ་དཔོན་དམག་དཔོན་དཔའ་བོ་དཔའ། དཔེར་ན་དཔེ་བྱད་དཔེ་ཆ་དང་།

དཔང་པོ་དཔངས་མཐོ་དཔག་བསམ་ཤིང་། ནམ་དཔྱིད་ཏོག་དཔྱིད་བཏག་དཔྱད་དཔྱད། * འཚོ་དཔྱད་དཔྱིས་ཕྱིན་དཔྱས་མི་འདོགས། †

དབྱིད་དུས་དབྲལ་བ་ཧ་ཟུར་དབྱི། དར་དཔྱངས་དཔྱང་ཐག་དཔྱ་ཁྲལ་སོགས། ད་ཡིས་འཕུལ་བའི་པ་ཡིག་ཡིན།།

གསུམ་པ་མགོ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤང་བྲོ་སྤངས་དང་པ་སྤད་སྤུན། སྤ་དབྱུག་སྤང་སྤྲོས་སྤར་མོར་སྤྱད།

རྩེ་ཤིང་སྤྲིན་མ་སྤྲ་མ་དང་། རྒྱན་གྱི་སྤྲིན་ཏོག་བརྒྱན་པའི་སྤུད། མཛེས་བའི་སྤ་དང་རིན་ཆེན་སྤུག།

བྱ་སྤུར་གནས་སྤོར་གཞན་དུ་སྤགས། མཐའ་ལ་སྤུག་སྤུགས་ཟས་ཀྱི་སྤགས། སྤེལ་མར་ཇོར་སྤེལ་གཟའ་སྤྲིན་པ།

མཁར་གྱི་སྤྱི་འུ་སྤོབས་པ་ཆེ། ‡ བ་སྤུ་སྤྱི་བོ་རྒྱན་གྱིས་སྤས། + དཀའ་སྤྱད་ཚོས་སྤྱད་སྤྲུལ་པ་འགྱུར།

ཙུ་འཛིན་སྤྲིན་སྤྲོས་སྤྱིལ་བོ་སྤྲོ། § སྤོང་ཐག་སྤང་བ་སྤོང་བ་པ། ÷ སྤྱི་སྤུགས་ཁ་སྤུང་ཙ་ལ་སྤྱིང་། མིག་གི་སྤྱན་དང་འབྱར་སྤྱད་སྤྱིན།

སྤ་བ་སྤ་ཆིལ་སྤ་ཚལ་དང་། ༡ ནོ་ཡི་སྤྲིས་མ་ཐགས་ཀྱི་སྤྲུན། སྤ་དང་སྤྲི་འུ་སྤྲང་ཀི་དང་། སྤང་པོ་སྤྲོང་སར་འཐབ་མོ་སྤྲད། ༢

སྤུང་པོ་སྤྱི་སྤོས་དགེ་མི་སྤྱོམས། དཔོས་སྤྱད་ཞེ་སྤྲོགས་སྤུང་པོར་སྤྲུངས། ཕོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་གཞི་བའི་སྤྱོ།

༢ སྤབས་དུལ་སྤྲུག་སྤྲུགས་སྨན་སྤྲུལ་དང་། ༣ སྤ་བཀོང་གཅེས་སྤྲས་རྩུར་སྤྱོད་སོགས། ས་མགོ་ལྡན་བའི་པ་ཡིག་ཡིན།

སྤག་ལྤགས་ཤུན་ལྤགས་ཞེས་སྤྲུག་སྤ། མེད་པ་ལ་ཡི་མགོ་ཅན་ཡིན། པ་ཡི་བདུ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས།།

༄ ཕའི་བདུ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྲ་མ་ཕྲག་དོག་ཕྲན་ཚེགས་དང་། ༤ ཕྲེང་བ་བརྒྱ་ཕྲག་དུལ་ཕྲན་ཕྲ།

ཕྲག་གོང་ཕྱུར་བ་ཕྱུག་གེས་ཕྱུར། ༥ ཕྱི་མཁན་ཕྱུལ་ན་ཕྱིང་པ་ཕྱོར། ༦ རྒྱན་གྱི་ཕྱུང་ཕྲུལ་ཕྱུང་ངེ་བ། ༧

ཕྱུགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཕྱོགས་བཙུར་ཕྱིན། ༨ དབུལ་ཕོངས་ཕྱི་སློངས་ཕྲུ་བ་ཕྲོགས། ༩ ནམ་ཕྱེད་ཕྲུ་གུ་དྲི་ཕྱིན་གཏོང་།

ཕྱག་དར་ཕྱི་ས་ཕྱི་ལ་ཕྱུང་། ༡༠ ཕྱི་ཕྱིར་ཕྱུག་པོ་རི་སྣོ་ཕྱི་ནས། ༡༡ ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཕྱགས་མས་ཕྱགས།

ཙ་རྡན་ཕྱི་མས་དྲིལ་ཕྱིས་ཕྱིས། ཕྲ་མན་ཕྲེན་ལས་ས་ཕྱོད་ཆེ། ༡༢ ཚིག་ཕྲད་ཕྱ་ཕྱི་རྣམ་དབྱེ་ཕྱེད།

མཐལ་དང་དམག་གི་ཕྲུ་མ་དང་། ༡༣ སྤྲུ་ཕྲུག་ཕྲུགས་ཐེབས་གཡན་པ་ཕྲུགས། ༡༤ ༡༥ ཕོག་གི་ཕྲུམ་སོགས་ཕ་རྐྱང་ཡིན།

---

* གཉིང་ཕྱིན་པ། † འཕྱུས་མ་འདོགས། ‡ སྣོ་གྲོས་ཆེ་བ། + བརྒྱན། § སྤྲུབ་ཁང་། ÷ མི་འཇིགས་པའི་མིང་སྤྲ་སྤྲད་བའི་སྤྲུང་བྱེད་ཀྱང་དོ།

༡ སྤྲང་གི་ཚོགས་མ། ༢ སྤབས་རྩལ་ཡང་ཟེར་བ་སྣང་ངོ་། ༣ དགེ་བ་མི་སྒྲོག་པ། ༤ འཕྲེང་བ་ཡང་ཟེར། ༥ ཕྱོ་མཁན། ༦ ཕྱོད་པའི་ཞེ་ས།

༧ འཇོལ་ལེ་བ། ༨ དོན་དུ། ༩ རྩམ་པ། ༡༠ མི་གཙང་བ་ཕྱོན། ༡༡ ཕྱུར་ཡང་། ༡༢ འཕྱིན་ལས་ཀྱང་ཟེར། ༡༣ སྤྲར

༡༤ འདུད་པའི་མིང་། ༡༥ འཕྱུམ་དང་ཕྱུམ་ཡང་ཟེར་བ།

གཉིས་པ་འཕྲུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། ནམ་འཕང་ཁྲི་འཕང་གོ་འཕང་དང་། གོང་དུ་འཕགས་དང་རྒྱན་དུ་འཕྱུར།
ཉེར་འཁྲོག་འཕལ་ཀ་ཕན་ཚུན་འཕྲད། སྙིང་འཕྱོ་སེམས་འཕྲེང་འོད་འཕྲོ་འཕྲོས། གཞན་ལ་འཕྱ་འཕྱས་ཡན་པའི་འཕྱན།
ཁང་མེད་འཁྱི་བོ་རྟོ་འཁྱི་དང་། སེམས་ཅན་འཁྱུ་བ་དུས་འཁྱི་འཁྱམས། ཆུ་འཁྱུར་དང་འཁྱར་འཁྱར་དུ་འཁྱང་།
† འཕྲལ་དུ་འཕོང་གི་མདའ་འཕེན་འཕངས། ‡ འཕྱོན་མའི་འཕངས་བྲོ་འཕོངས་ཉལ་འཕྱག། § འཕྱར་འཕྱོད་བྱ་འཕུར་ལམ་ཕྱུར་འཕུགས།
ཉམ་འཕྲུལ་སྤྲུ་འཕྲུལ་དར་འཕན་སོགས། འ་ཡིས་འཕྲུལ་བའི་ཕ་ཡིག་ཡིན། ཕ་ཡི་བཏུ་ནམས་མཛོད་བསྡུས་རྫོགས།།

༄༅ བའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྣན་བླ་བླ་མེད་བའི་བླག་དང་། བླ་མའི་བྱིན་རླབས་བླ་རེ་བྲིས།
༡ བླ་གབ་བླ་དྭགས་ཕྱི་བླུགས་དང་། ༢ བློན་པོ་བློ་གྲོས་ནབ་བླགས། ༣ བླང་དོར་ཁས་བླངས་བླ་ཐབས་བསྟན།
བློ་དང་རིག་པ་བློང་བློང་དང་། ༤ ཐབས་བྲལ་བླུན་པོ་བླུས་ཀྱང་བླ། ༥
སྒྲ་བྲིགས་རབ་བྱུང་བླ་གོས་བྱིན། ༦ བྱ་དང་བྱིའུ་བྱི་ལ་དང་། རྗེ་བྲུབ་བྱུང་བ་བྲངས་སུ་བྲུབས།
རི་བྲགས་བྲིས་རྩུ་སྙིར་མི་བྲ། བྲག་ལ་བྲམ་ཟེས་ཡི་གེ་བྲིས། བྱིས་ནས་སྦྱིན་བྱུང་བྱུག་པ་བྱ།
བྱིས་པའི་བྲན་དང་བྱུ་ར་སྦྱོས། བྲང་འགྲོ་བྲི་ཡི་བྱི་མས་བྲབ། བྱད་དང་བྱུར་ནམས་བྱབས་པས་བྱིར༔
བྱམས་པས་ཟམ་བྲིམས་བྱུག་མཁན་བྲིལ། སྐྱུག་བྲོ་ཚུས་བྲན་ས་ལ་བྲུལ། བྲོ་གར་བྲོ་བོར་བྲོ་ཉད་དང་། ༧
སྦྱིལ་སོང་བྱེ་བྲག་བྲུ་བ་ཚེ། ༨ ཚ་བླུད་སོས་བླད་འདམ་དུ་བྱིང་། བྱིང་རྔོད་ཕྱིའི་བྱིངས་ནང་བྱན་ཚུད།
ཡོ་བྱད་ཆ་བྱད་བྱད་བཞིན་གཏོང་། སྦྱིན་བྲལ་བྱ་དུ་ཕྱི་དོར་བྱེད། སྦྱ་སྦྱི་བྱིལ་སོར་བ་བླ་བྱུགས།
བྱུག་རིས་གྲལ་ནས་བྲོས་ལ་སྦྱིལ། བྱ་ན་རོ་བྲོ་བྱུར་བྱུར་གང་། རྡབས་བྲེ་བློ་ བྲིད་བྱི་བོ་བྲན། ༩
བཅོ་བླག་མཐན་སོགས་བ་རྐྱང་ཡིན། གཉིས་པ་འཕྲུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། དབང་ཕྱུག་དབང་ལྡན་དབང་ཐང་དང་།
དབང་པོ་དབང་བསྐུར་ཡེ་ཤེས་དབབ། ༡༠ ༡༡ ཆུ་ཡི་དབའ་རླབས་དབུ་བ་དང་། ༡༢ ཞི་ས་འི་དབའ་དང་ཏོག་གི་དབལ།
ཟས་དབྲལ་གདུགས་དབྱབ་ཁ་ནང་དབུགས། བུག་པ་དབུག་དང་ཉོར་གྱིས་དབུལ། དབུས་དང་དབྱུང་ནི་དཀྱིལ་གྱི་མིང་།

† མདའ། ‡ བུད་མེད་གཡོར་མའི། § རྐུབ་སྟེ་ཕོངས་ཀྱང་ཟེར། ༡ སྙིང་གསོགས། ༢ ནམ་གྲངས། ༣ གཏད། ༤ མི་གསལ་བའི་མིང་།
༥ རིན་ཆེན་བླུས་ཀྱང་བཟང་དམ་ངང་། ༦ སྙིང་པོས། ཿ ཕྲོས ༧ མཐའ་བོར། ༨ ལྡོགས། ༩ ཐ་འཕྱོར་པའི་མིང་། ༡༠ ཕབ། ༡༡ བ་རླབས། ༡༢ ལྦུ་བ།

དབུ་མའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་དབབ། དབུགས་དབྱུང་ཕྱིར་དབྱུང་ལྷན་དབྱུང་ཕྱུང་། ཛང་དངོས་ཆུ་དབོ་སྐར་མ་དབོ།
ལྦུང་དབོག་ཉོར་དབོག་དབོན་པོ་འི་དབུ། ཆོས་དབྱིངས་དབྱིབས་དང་དབྱེར་མེད་དང་། འབྱེད་པའི་དབྱེན་དང་སེམས་ཅན་དབྱི།
རིན་ཆེན་དབྱིག་དང་རི་མོ་དབྱི། དབྱུག་པ་དབྱུག་དབྱུགས་དབྱུ་གུ་ཤིང་། * དབྱར་དུས་དབྱིད་པར་དབྱངས་སྙན་སྒྲོག།
བཙོག་པའི་དབྲི་དང་དབྲལ་དཀའ་སོགས། ད་ཡིས་འཛུལ་བའི་བ་ཡིག་ཡིན། དཔལ་འབྱོར་སྐྱེས་འབྱུང་འབྲོམ་རྣན་འབྱོར།
རབ་འབྱམས་ཚེ་འབྱེད་འབེལ་གཏམ་འབྱིན། མཚང་ནས་འབུ་དང་འབྲས་བུ་འབུ། འབྲས་ཆེན་རྡེས་འགྱོགས་ས་ལ་འགྱོ།
སྦུར་བའི་འབྱུར་དང་བར་མའི་འབྲང་། དུད་འགྲོ་འབྲོང་འབྲི་འབྲོག་ཏུ་འབྲོས། འབྲུམ་ནད་འབྲུག་གི་རྫེས་འབྲང་འབྱེར། †
འབྱུང་པོ་འབྲུབ་ཁྲུང་འདམ་དུ་འབྱིང་། ཆོན་འབྱུག་སྔོ་འབྱེད་ཆུ་འབྲུབ་འགྱུལ། ‡ འབྲལ་མེད་འབྱུང་བཞི་སྦྲུལ་བའི་འབྲེལ།
སྦྲིང་སའི་འབྲང་དང་འབྲེང་པ་རྒྱུན། ཁ་འབྲ་ལས་འགྱངས་འབྱུང་བ་སོགས། འ་ཡིས་འཛུལ་བའི་བ་ཡིག་ཡིན།
གསུམ་པ་མགོ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཁྲི་བད་བབ་སྦལ་བད་གཏོང་བ། § ཁ་བད་བད་ཚོད་སྐྱ་བབ་ནད།
ར་མགོ་ལྡན་པའི་བ་ཡིག་ཡིན། མགྲིན་པ་རི་བྲ་བ་ཆུའི་བྲུ་བ། ལ་མགོ་ལྡན་པའི་བ་ཡིག་ཡིན།
ནོར་སྦྱིན་གནོད་སྦྱིན་སྤྱན་བདག་དང་། དགེ་སྦྱོང་གསོ་སྦྱོང་གཙང་སྦྲ་སྦྱོར། སྡིག་ཆགས་སྦལ་སྦྲུལ་སྦྲོག་སྦུར་སྦྲ།
ཤ་སྦྲང་སྦྲང་བུ་སྦྲང་རྩི་སྦྲོས། སྦུན་མ་ཚང་གི་སྦྲང་མས་སྦྲངས། སྦུག་ཆལ་ནང་སྦུབས་སྦོད་རྫས་སྦྱོར།
དུད་འགྲོ་འི་སྦང་སྦགས་གཅིག་ཏུ་སྦམས། སྦྲམ་པོ་ཉེས་སྦྲག་སྦུར་ནས་སྦྲེལ། མི་སྦར་སྦུད་པ་ཁྲུར་དུ་སྦྲགས། ༔
ལུས་སྦྲད་སྦྲད་པ་རྩུ་རྒྱུད་སྦྲིངས། གཡང་བའི་སྦྲ་བ་གཏེར་སྦྲ་སྦྲས། བྲུད་མེད་སྦྲུ་ས་མ་གྲང་བའི་སྦྲེབ།
སྦྲུ་སྦྲུབས་གྲོགས་སྦྲན་ར་མདའ་སྦྲན། ས་ཡི་སྦྲམ་གསེར་ཕྱག་སྦལ་བཙོན། ཟས་སྦྲུ་ས་སྦྱང་བྱ་སྦྱོང་བྱེད་སྦྱངས།
ས་མགོ་ལྡན་པའི་བ་ཡིག་ཡིན། བ་ཡི་བརྡ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས།།

༄ མའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། མྱང་འདས་རྫ་ཀྲུང་བའི་པ་སྐྱོང་། སྨ་ངན་སྨུག་སྨོག་རྫོ་སྨུགས་འདམ།
སྨུར་དུ་ནགས་སྨུལ་མྱ་ངམ་ནང་། ཉམས་སྨྱོང་སྨྱུ་གུ་ཚང་གིས་སྨྱོས། མྱང་མྱང་སྨུག་སྨུག་མ་རྒྱང་ཡིན།
གཉིས་པ་འཕུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། དམག་གི་ཉེས་དམིགས་དམིགས་བསལ་དང་། དམངས་རིགས་རིགས་དམར་དམན་པར་དགས།

---

* ཚ་ཚོད་ཀྱི་མིང་ཡང་ཡིན། † འགྲོས། ‡ ཐོལ་བའི། § ཆུའི། ༔ མི་ཆས།

གཙང་དམེ་འཛུམ་དཔལ་དམིགས་པ་གཏོད། * དམེ་བོ་དཔུས་ཡོངས་དམིགས་བུ་མེད། † དབྱུ་རྐོད་དབྱུ་རུ་འདྲི་གླན་དབྱུ།
ཉམས་དམས་དཔུས་བྱུང་ཁ་གདོག་དམར། བུག་པའི་དམིག་དང་ཐློ་དཔྱུར་བྲུ་ན། དཔོད་བཙུགས་དཀྱིལ་བ་དགོང་པ་འཛེར།
དཔེས་འབྱུལ་བའི་མ་ཡིག་ཡིན། གསུམ་པ་མགོ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། སྨད་བྱུང་སྨད་པའི་མི་ལམ་སྨིམ། ‡
§ སྐུགས་འཇོད་ཕྱིར་སྐུར་སྐུགས་པའི་སྐ། སྐ་བྲ་ཁམས་སྐྱ་བྲ་སྐྱུང་བྲད། + སྦྱོད་པ་དེང་སྐོ་སྐོད་དོར་སྐོམ། ནད་པོ་འདི་སྐ་པོ་བལ་སྐྱེལ་དང་།
འདྲི་བའི་སྨིད་དང་དྲིལ་པའི་སྨམ། ཕྱུགས་ཀྱི་སྨིག་པ་ཐ་ཡི་སྨིད། ‖ སྨང་གཞི་སྨངས་ཀོར་༔ སྨིག་མེད་བཅོས། ༧
སེམས་སྐྱོངས་བྱེང་རྒྱགས་སྨད་པའི་སྐྱུས། གོ་ཆའི་སྐོག་དང་དབུ་སྐོག་སོགས། ༢ ར་མགོ་ཐུད་པའི་མ་ཡིག་ཡིན།
གདོང་གི་སྨ་ར་སྨྱེད་མ་དང་། སྨེ་བ་སླུག་ཅེ་ཁ་དོག་སླུག ཕད་པའི་སྨད་དང་སྨུག་སྨེལ་སྨད། སྨིག་སྦྲུ་སྨག་རྣ་ཟུང་མིན་སྨར། ༣
ཚེ་སྨད་སྨ་ཕབ་སྨད་རས་སྨོད། སྐར་མ་སྨིན་དྲུག་སྨལ་པོ་དང་། སྨིན་དྲུག་བུ་དང་སྨེ་ཤ་ཅན། ༨
ཤིང་གི་སྨྱིག་མ་སྨུག་མ་དང་། གནམ་སྨུམ་སྨིམ་དང་འབྲས་བུ་སྨྱིར། དྲར་སྨྱིག་སྨད་རྫོངས་སྨྲེ་ཐུགས་འཛིན།
སྨད་ལམ་ནམ་སྨྱེད་སྨོད་འདྲིད་གྲོགས། བུ་སྨད་མིང་སྨོས་སྨོད་ཀ་ཆེར། སྨང་གནས་དུས་སྨུར་སྨོད་པོ་སྨོ།
མགོ་སྨྲང་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་སོགས། ས་མགོ་ཐུད་པའི་མ་ཡིག་ཡིན། མ་ཡི་བརྡ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས། ‖

ༀ ཙའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཙབ་ཙུབ་མི་བྲུ་དེ་ཙུག་ལགས། ཙནྡ་ནེ་ཙོ་ཙོག་ཕུར་འདུག
༥ ཙོ་ན་ཀ་དང་ཙམ་པ་ཀ། ཙོག་ཙོག་སྦྲ་སོགས་ཙ་རྐྱང་ཡིན། གཉིས་པ་འབྲུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ།
སྤྱི་གཙུག་གཙུག་ཏོར་གཙུག་ལགས་ཁང་། གཙང་སྦྲ་གཙོ་བོ་དྲི་གཙང་ཁང་། གཙོང་རུ་གཙང་གཙང་གྲོགས་ཡུལ།
མཆེ་བ་གཙོགས་དང་མི་གཙོགས་ཆེ། བྲག་འཛོད་གཙག་ལུས་གཙག་པ་དང་། གཙོར་བ་གདོད་ཀྱིས་གཙེས་ཤིང་གཙེ།
གཙུབ་ཤིང་བཙུང་ཕྱན་གཙུབས་པ་སོགས། ག་ཡིས་འབྲུལ་བའི་ཙ་ཡིག་ཡིན། བཙན་པོ་བཀའ་བཙན་རྫོང་བཙན་དང་།
བཙུད་པོ་བུ་བཙས་བཙོད་རར་བཙུད། བཙུད་པ་མིག་བཙུམ་བཙོ་བླག་མཁན། ༦ བཙག་དང་བཙོད་ཀྱིས་གོས་བཙོས་བཙོམས།
ཕྱུགས་ཀྱི་བཙིར་དང་ནོར་སོགས་བཙལ། འབགས་པའི་བཙོག་དང་རིག་བཙོག་བྱེད། སྐྱག་བཙོང་བཙོངས་ནས་བཙན་དུག་རྟོ།
བཙན་རྐོད་ཞབས་བཙན་གསེར་བཙོ་མ། ཚགས་ཀྱིས་བཙགས་དང་འཚེར་པའི་བཙེར། མཐོ་བཙམས་བཙད་པོ་བཙམ་མ་བཟང་།

---

* གཙོག་པ། † ནུས་གཅིག་པ་བཤད་པའི་མིང་སོང་འགྲིད་མེད་པ། ‡ རྫོ་མཚང་བའི། § གཏོད་ཕྱིར་རྫམ་བུ་ལ། + ཉམས་པ ‖ བཀྲམ་གཞི།
༔ སྟའི་སྦྲ་འཐོག་སྤྲད་དེ་སྐད་ཡང་ཟེར། ༧ གཏན་མེད། ༢ བུ་འཕང་། ༣ སྨན་པ། ༨ བཤད་པ། ༥ སྨན་མ། ༦ ཚོས་མཁན།

སྐྱིལ་དང་ཞིང་སོགས་བཙུགས་པ་དང་། ལ་བཙོས་ཀྱི་བཙོས་པ་ལ་སོགས། བ་ཕྱིས་འདུལ་བའི་ཚ་ཡིག་ཡིན།
གསུམ་པ་མགོ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཚ་བ་ཙེ་མོ་ཚ་ལག་གཉེན། ལུས་ཀྱི་ཚ་དང་ཚོན་ཙེ་ཙེང་།
ཙེ་ཞིང་ཚྭ་དང་ཙེ་མར་དང་། ཙེ་ཐོག་ཚངས་པ་ཚད་ནས་གཅོད། འཐབ་ཙོད་ཙེད་མོ་ཙེ་དང་ཙེས།
རུས་པའི་ཙེ་བ་མ་འཁོར་ལོ་འི་ཙེ་བས། བཏང་བའི་ཚུབ་དང་བྲུ་ཙེང་ཚུབ། ཙེས་མཁད་ཙེས་བྱེད་རྩབས་ཙལ་ཀེ།
ཁ་ཙང་ཙམ་པའི་རིན་ལ་ཙེག། * ཞུས་ཙེན་སུམ་ཙེན་ཙེན་ནེ་སྡད། འབད་ཙོལ་སྒྲོག་ཙོལ་བྱ་བ་ཙོམ།
ཙེ་རྐོད་ཙེག་པ་ཙེག་མཁན་སོགས། † ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཚ་ཡིག་ཡིན། བཀར་སྐྱལ་ལྷུན་པ་སྐྱལ་བཀྱི་དང་།
བཀྱིད་དུ་སྐྱལ་དང་དངོས་གྲུབ་སྐྱལ། སྐྱོལ་དང་སྐྱལ་དུ་གསོལ་ལ་སོགས། ས་མགོ་ལྡན་པའི་ཚ་ཡིག་ཡིན།
བརྩོད་འགྲུས་སྙིང་བརྩེ་བརྩེ་བ་ཅན། བཙུད་ཅིང་ནྲིས་ནས་བཙུམ་བྱ་བཙུམས། ཁང་བརྩིགས་བརྩིགས་དང་བརྩེ་བྱ་བརྩེས།
སོ་བརྩི་ཧ་ཅང་བརྩིངས་པའི་གོས། ‡ བས་འཕྲུལ་ར་མགོ་ལྡན་པའི་ཚོའོ།།
ཙ་ཡི་བརྡ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས།།

ༀ ཚའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་ཀྱང་པ་འཛུ་བྱེད་ཚྭ། འོད་ཟེར་ཚ་ཚྭ་འགྲོ་བའོ།། § གཉིས་པ་འཕྲུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ།

---

* ཁ་སང་ཟེར། † ལྷ་འབངས། ‡ སོ་ཙེ་དང་ཙེངས་ཀྱང་ཟེར། § མང་ལ་ལྷ་ཟུར་བཏབ་པའི་དཔེ་མང་དུ་སྣང་ངོ་།།

ཕྱུགས་མཚམས་མཚམས་མེད་མཚན་ཉིད་དང་། ཛ་མཚར་མཚན་དཔེ་མཆོ་དང་ཚེའུ།
མཆི་མ་མཚམས་བཅད་མཚན་གཞི་དང་། རྒྱལ་མཚན་མཚར་སྡུག་མཚན་མས་མཚན།
མཆོན་བྱེད་ཕྱུག་མཚན་མཆོན་ཆ་དང་། མཚུར་སྔོན་ཁ་མཚུལ་མཚལ་དང་མཚུངས། ཕྱི་པོ་འི་མཆོག་མ་མིང་གི་མཚན།
ཚིའུ་ཏ་མཚལ་ལུ་སྨྱོན་གྱི་མཚང་། རྒྱ་མཚན་ཁྲིམ་མཆེས་དུར་དུ་མཆེད། མ་ཡིས་འཛུལ་བའི་ཚ་ཡིག་ཡིན།
ཟས་ཀྱི་འཚལ་མ་ཟོས་པའི་འཚལ། ཞེས་དང་ཚིག་པའི་འཚལ་སོགས་དང་། ཕྱག་འཚལ་འཚང་རྒྱ་བློ་དང་འཚམས།
དུས་འཚམས་བློ་འཚབས་ཡོངས་པའི་འཚར། * རིག་འཚོག་གདུང་འཚོབ་འཚོག་ཆས་འཚོང་།
གསོད་འཚེ་ལུས་འཚོ་རྒྱལ་བའི་འཚེངས། འཛོམ་པའི་འཚག་དང་ལུས་འཚག་བཟང་། †
ནོར་འཚོལ་ཕྱུགས་འཚོ་འཚོ་བྱེད་དང་། ངལ་འཚོ་འོད་འཚེར་ནད་དུ་འཚངས། ‡ ཚྭ་སོགས་འཚག་དང་ཟས་འཚོད་སོགས།
འ་ཡིས་འཕྱུལ་བའི་ཚ་ཡིག་ཡིན། ཚ་ཡི་བརྡ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས།། §

ཛའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་བཤད་མི་དགོས། གཉིས་པ་འདྲེལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔའ་མཛངས་མཁས་མཛངས་ཡ་རབས་མཛངས།
གསོད་མཛེས་མཛའ་བོ་འི་མཛོད་པ་མཛོད། བང་མཛོད་མཛུབ་མོ་མཛོད་སྤུས་མཛེས། དུད་འགྲོ་མཛོ་དང་མཛེ་ནད་སོགས།
མ་ཡིས་འཛུལ་བའི་ཛ་ཡིག་ཡིན། ངར་སྐྱུར་འཛིངས་དང་རྒྱུ་འཛག་འཛེར། སྐྱོད་འཛེད་གོས་འཛར་ལག་པས་འཛིན།
འཛམ་གླིང་ནོར་འཛོམ་སྡོད་དུ་འཛུད། བཞེད་འཛུམ་ཐུད་འཛེར་འདུ་འཛེར་འཛེམ། ནོར་བའི་འཛོལ་དང་རིག་ཏུ་འཛུལ།
འཁྲུགས་པའི་འཛིག་འཛོག་ཟད་པའི་འཛད། སྐད་འཛེར་ཡོགས་སྐྱེས་འཛེར་པ་དང་། བཟུར་བའི་འཛུར་དང་རྡོ་ཡི་འཛེར།
སློལ་དང་རྒྱལ་མཚན་འཛུགས་པ་སོགས། འ་ཡིས་འཛུལ་བའི་ཛ་ཡིག་ཡིན། གསུམ་པ་མགོ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ།
རྫུན་གྱི་རྫབ་རྫུབ་ཀུན་རྫོབ་དང་། རྫས་སྐྱེས་རྫང་བུ་འདམ་རྫབ་རྫོབ། བུ་ཛ་ཕྱུགས་ཛ་ཛ་མེད་དང་།
མིག་གི་ཛ་མ་ལྕུང་གི་ཛ། མཁར་རྫོང་ནོར་རྫས་རྫུ་འཕྲུལ་དང་། སྣོད་ཀྱི་ཛ་མ་འབུལ་པའི་རྫོངས།
ལས་རྫོགས་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས། ར་མགོ་ཅན་པའི་ཛ་ཡིག་ཡིན། ཟས་བརྫས་ཀུན་བ་ ས་སློག་ཆགས་བརྫས།
གཞན་གྱིས་མི་བརྫི་སྲིད་པོར་བརྫས། བརྫུན་སླས་ཡུལ་གཞན་བརྫངས་པ་སོགས། བས་འཛུལ་ར་མགོ་ཅན་པའི་ཛོའོ།།

---

* གདུང་འཛིན་ནམ་བརྒྱུད་འཛིན། † མདངས་བཟང་བའམ་ཤ་རྒྱས་པ། § བསྡུས། ‡ ངལ་བསོ།།

ཛ་ཡི་བརྡ་རྣམས་མཛོད་བསྡུས་རྫོགས།།

ༀ ཝའི་བརྡ་འདི་ལྟ་སྟེ།

ཝ་སྐྱེས་རྒྱུ་ཡི་ཝ་ཁ་དང་། ཝ་ཝང་འགིའུ་ཝང་ཕི་ཝང་དང་། ཡིད་ལ་ཝལ་ལེ་ལ་སོགས་པའོ།།

ༀ ཞའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྒྱུད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞ་པོ་ཏར་ཞོན་ཞྭ་མོ་གྱོན། ལྷ་རྟེན་ཞལ་པོ་ཛ་ཞོལ་ཆེ།
ཞག་གི་ནུབ་མར་ཞོ་ཟན་ཟེམ། ཞོར་ཞུ་ཞུས་དང་འོད་དུ་ཞུ། སེམས་ཞུམ་གེགས་ཞེ་སྡང་ཞིའི་ཞབས།
ཞིབ་རྩིང་ཞེང་ཆེ་ཞར་ཞུང་ཞོག། ཞང་པོ་ཞེན་ཆེ་ཞྭ་ཞུས་ཞན། ཞེས་ཞུགས་བརྩལ་ཞུགས་ཞི་ཡི་ཞབས།
ཞོམས་པར་ཞུགས་སོགས་ཞ་རྒྱུད་ཡིན། གཉིས་པ་འདུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞམ་གཞག་ཞུན་པ་ཞིར་བཞག་དང་།
ཞམ་གཞག་གཞལ་བྱ་གཞལ་མེད་ཁང་། ཞམ་གཞག་གཞན་དུ་བརྟག་གཞིག་བཞུག། ཀུན་གཞི་གཞི་གཞུབ་བཞུང་ལུགས་གཞུང་།
གནས་གཞི་གཞོང་པ་གཡང་གཞི་དང་། གཞོན་ནུ་གཞུང་བཟང་ཆོས་ལ་གཞོལ། གཞོགས་སློང་བདུད་གཞོམས་གཞོམ་དུ་མེད།
* ཡིད་གཟུངས་གཞོབ་རྡི་ནང་དུ་གཞུག། ཕྱི་གཞོགས་ནད་གཞི་གཞང་འབྲུམ་གཞིལ།
གཞིས་ཀ་གླུ་གཞས་གཞེན་བསྐུལ་འདེབས། † ‡ གཞིག་པོ་གཞོངས་སྤྱོད་གཞར་ཚོན་གཞུ། §
འཛིབ་པའི་གཞིབ་དང་མངག་གཞུག་བྲན། འཚོ་ཞིང་བཞུགས་པའི་གཞིས་པ་སོགས།
ག་ཡིས་འཛུལ་བའི་ཞ་ཡིག་ཡིན། གནས་སུ་བཞག་དང་ནང་གྲོལ་བཞག། སྣ་བཞར་བཞད་གད་འདབ་ཆགས་བཞད།
བཞབས་ནས་ཞུག་བཞུས་ལྷན་གྱི་བཞའ། བཞམས་བཞི་གསོལ་བཞིའི་དགོངས་བཞེད་བཞིན།
འདི་བཞིན་མར་བཞུ་བཞུར་ནས་བཞེས + ཁྲུར་བཞེས་བྱེད་བཞིན་ཤིང་སོགས་བཞོགས། ༦
བཞེངས་བཞུགས་འཁྱོན་བཞུད་བཞོན་པ་རྟ། དཔང་པོ་འི་ཚེ་བཞི་ཁྲངས་ཀྱི་བཞི། བཞོན་མ་བཞོ་བཞོས་གཡོག་བཙུན་སོགས།
བ་ཡིས་འཛུལ་བའི་ཞ་ཡིག་ཡིན། ཞ་ཡི་བརྡ་རྣམས་མཛོད་བསྡུས་རྫོགས།།

ༀ ཟའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྒྱུད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟྭ་ཚོད་ཟས་ཟོ་ཟད་པ་མེད། གང་ཟག་ཟག་མེད་ཟབ་དོན་སྒོམ། ༧

* མཁས་པ། † དྲན་བསྐུལ། ‡ ལྡོངས་སྤྱོད་པ། § འཐར་ཚོན། + ཟོ་བཙུད་ཟེར་བའི་ཞེ་སའོ།། ༦ ཡོངས་ཁྱེར་བའི་ཞེ་སའོ།། ༧ ཉོན་མོངས་མེད་པ།

ཟང་ཟིང་ཟོལ་ཟོག་ཟ་ཧྲིལ་ཀྱི་ཟང་། ཚང་ཟུངས་ལུས་ཟངས་ཛོབས་ཟོན་ཟངས།

ཁྲི་ཟུག་ཟོར་འཛིན་རྒྱུད་ཟོས་ཟོབ།* རྩེ་ཏིའི་ཟོར་བ་ཟོ་བ་ཟོས། སྨར་མིན་ཟོང་དང་རིན་ཆེན་ཟངས།

ཟྭ་རྩྭ་འི་ཟིལ་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན། ཟལ་པོ་འི་སྤྲུ་ཟགས་ཟར་མ་ཟོས། ཞིང་ཟན་ཚུང་ཟད་བྲུས་ཟིན་ཟེར།

ཟོད་ཟེར་ཟེ་ཟུ་འཟུ་ཟག་རྫུ་ཉར། ཟས་ཟིལ་ཁ་ཟུས་ཟམ་པའི་ཟར། ཟང་དུ་ཕྲགས་ཟླ་བཞིན་ལ་ཟླ།

ཟླ་བ་ཟླུམ་པོ་ཟློས་གར་བྱེད། ཟླ་མེད་ཟླ་གམ་ཟླས་དབྱེ་དང་། ཟླ་གྲོགས་ཡོ་ཟླ་སྤྱ་ངན་ཟློ།

ཟེས་ཟློས་ཟློག་པ་ཟ་ཀྲུང་ཡིན། གཉིས་པ་འཛུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ། དགང་གཟར་གླུགས་གཟར་གཟར་བུ་སྒྲོགས།

རྫུལ་གཟན་གཟར་ཐག་ཟུག་པར་གཟར།† རི་གཟར་གཟའ་སྐར་གཟི་བརྗིད་ཅན།

གཙན་གཟན་གཟན་ཟ་སྡན་གྱི་གཟར། གཟན་སྡན་གཟན་ཆེ་བརྡིག་པར་གཟས། གྲུ་བཟིངས་བཟི་འོད་ཚོར་བྲུ་བཟི།

སྡག་གཟིག་སྟུན་གཟིགག་གཟུགས་བརྙན་གཟིགས། གཟུངས་ཕྲགས་གསུངས་གདབ་དགེ་ལ་གཟུད།‡

ད་གཟོད་ཟིན་གཟོ་རྒྱུད་མི་གཟོན། གཟུ་ལུམ་གཟུང་འཛིན་གཟེར་ནད་ཆེ།§

འོད་གཟེར་གཟེར་བུ་སྡོད་ཀྱི་གཟེབ། || ཀོ་བའི་གཟོང་དང་གཟོད་མའི་དུས། ¶

གཟུང་བྱེད་གཟུ་བོ་མཐའ་དུ་གཟིམས།༧ ཤ་གཟུག་ལ་གཟེར་ཞིང་སོགས་གཟེར།

བཟློ་བ་ཞར་གཞོན་གཟིངས་བཟློད་དང་།༨ ཚེར་མ་གཟངས་རིང་གཟུང་སྦྲིབས་སོགས།

ག་ཡིས་འཛུལ་བའི་ཟ་ཡིག་ཡིན། ལྷུང་བཟེད་བཟེད་ཞལ་བཟེད་ནས་བཟུར། གཟའ་བ་བཟབས་རྒྱས་བྱིན་པ་བཟས།

བཟོ་བོ་བཟའ་མི་ཚང་གིས་བཟི། ན་བཟའ་བཟང་པོ་ལག་པས་བཟུང་། བཟུང་བྱ་རྩོལ་གཟུང་ངེས་བཟས་རན།

རིང་ནས་བཟུངས་ཏེ་རྗེས་སུ་བཟུངས། གཏུམ་པའི་མི་བཟད་བཟི་རི་ཅན།༩

བཟོད་པ་དབྱིན་བཟླུམས་གཅིག་ཏུ་བཟླུམས། གསང་སྔགས་བཟླ་བཟླས་སྤྱ་ངན་བཟླ།

མི་བཟློག་པ་དང་གཡུལ་བཟློག་སོགས། བ་ཡིས་འཛུལ་བའི་ཟ་ཡིག་ཡིན། ཟ་ཡི་བརྡ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས།།

འ་ཡི་བརྡ་ནི་བཤད་མི་དགོས།

༄ ཡའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

---

* ང་ཟུག་བྱད་པ། † དཔུང་ཐག། ‡ ཟླུམ་རྟེན་བྱིན་རླབས་སུ་གཟུངས་གདབ་པོ་ཟེར་བ་ལྷ་བུའོ།། § རང་བཟོ་ཅན། || འོད་ཟེར་ཡང་ཙང་།

¶ དང་པོའི་དུས། ༧ དྲང་པོ། ༨ སྐབ་པ་ལ་མི་ཉན་པའི་མིང་། ༩ བཟོད་བསྲན་ཆུང་བ།

དང་པོ་ཀྲུང་པ་བཤད་མི་དགོས། གཉིས་པ་འཕྲུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ།

གཡར་ཇོ་གཡར་ཁྲལ་གཡར་དམ་དང་།* གཡས་གཡོན་གཡང་གཞི་གཡབ་གཡུབ་གཡོབ།

གཡང་ས་མི་གཡོ་གཡུང་དྲུང་དང་། དཔལ་གྱི་གཡང་དང་དྲུག་དམར་གཡུ། སྐྱི་གཡའ་གཡའ་སྐྲོག་ཕྱུགས་གཡའ་དང་།

གཡོ་སླུ་ས་གཡོ་ཟས་གཡོ་གཡོས། མི་བརྩོན་གཡེལ་དང་གཡེང་བས་གཡེངས། གཞན་ལ་ཁ་གཡར་གཡམ་ལ་རྐྱག །†

གཡེར་མ་གཡིགས་བྱེད་སེམས་ཅན་གཡི། རིགས་ངན་གཡུང་མོ་ཡོགས་གཡེམ་སྤྱོད།‡

གཡུལ་ས་གཡུལ་འཁྲུག་དུད་འགྲོ་གཡག གཡེར་ཁ་གཡུར་ཟ་གཡན་པ་ནད། མིག་གཡོར་བྲན་གཡོག་གོས་ཀྱིས་གཡོགས།

§ གསེང་གཡབས་བསིལ་གཡབས་གཡར་པོ་གཡོར། ‖ ལྷུང་གཡོར་གཡེར་ ༦ པོ་སྐྱང་གཡེལ་ཅན།༧

ག་ཡིས་འཕྲུལ་བའི་ཡ་ཡིག་ཡིན། ཡ་ཡི་བརྡ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས།།

རའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་ཀྲུང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། མགོ་སྐྲེས་རྭ་དང་ཁྲག་རླངས་དང་། ཁ་རླངས་རླུང་གིས་རླག་བྱེད་རློག།

ཧྲོལ་བུའི་རྣིད་བུ་ཁྲུང་བུའི་རྒྱབས། འདོམས་ཀྱི་རྣིག་པ་ཟས་ཕྱིར་རྒྱུགས། རླབས་ཆེན་དབའ་རླབས་བྱེད་རླབས་རློབས།༨

མངོན་རྔོམ་རྔོམ་སེམས་རྣག་རྔོན་ཆང་། དེ་སོགས་ཀྲུང་པ་འཕྲུལ་མེད་ཡིན། གཉིས་པ་འཕྲུལ་ཅན་འདི་ལྟ་སྟེ།

ལུས་ཀྱི་བརྡ་ཤ་རྩ་ཡིས་བརྟན། བརྟན་པའི་བརྡིང་དང་བྱིན་གྱིས་བརླབས། བཙེམ་བརྒྱག་བརླག་བྱ་དགྲ་བོ་བརླག།

རྩུབ་ཚིག་བརྔང་པོ་གདོན་གྱིས་བརླམས། སྙིང་པོ་མེད་པའི་ཡ་མ་བརྫ། བས་འཕྲུལ་ར་ལ་ལ་བཏགས་ཡིན།

ར་ཡི་བརྡ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས།། ལྭ་བ་གོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གོ

ཤའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་ཀྲུང་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤང་ཤང་ཤུག་པའི་ཤིང་བར་ཤི།

ཤུལ་དུ་ཤིད་ཟན་ཤུབ་བུར་སླ། ༩ ཤེས་ལྡན་ཤམ་ཐབས་ཤུར་བུས་བཅིངས། ཤོད་བུ་ཤོད་བདག་ཤོད་ལས་སྐྱེས།

ཤད་ཕྱུངས་ཚིག་ཤད་དོར་བུ་ཤེལ། རྡོ་ཤལ་སོག་བུ་སྐྱ་ཡི་ཤངས། ཆ་ཤས་ཤུགས་དྲག་དྲག་ཤུལ་ཆེ།

གྲི་ཤུབ་ཏིང་ཤགས་ཤབ་སོབ་རྫུན། ཤག་པོ་ཤར་ཤར་ཤུགས་སྒྲ་སོད། ཤན་རྒྱུགས་ཤན་འབྱེད་མི་འགྱུར་ཤིགས།

---

* ཇོ་ཁྲལ་དང་དམ་བཅའ། † ཞར་ལ། ‡ འདོད་ལོག། § བུད་མེད་གཡེར་མོ། ‖ གཡོར་མོ་ཡང་ཟེར། ༦ ཁྲིམས་པའམ་ཐུར་པོ།།

༧ དྲིའི་ནང་། ༨ ཐ་རླབས། ༩ སྔ་རབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གཅིག་གི་མིང་།

ཞྭ་འོད་ཞར་སོགས་ཞ་རྐྱང་ཡིན།

གཉིས་པ་འཕྲུལ་ཅན་འདི་ཞྭ་སྟེ། འགབ་ཀྱི་གཞམ་དང་ཞོ་གཞམ་དང་། * ཡང་དག་གཞའ་མ་ཡིན་ཞུགས་གཞའ།
དེ་བཞིན་གཞིགས་པ་གཞིས་ཞུགས་གནས། གཞིན་པོ་བདེ་བར་ཞོང་བའི་གཞིབས། གཞིན་ཧྲེ་གཞིད་དང་ཞིང་ས་གཞིར།
གཞན་རབས་གཞང་དཀྱིལ་ཁ་གཞགས་འཁྱུད། གཞིས་ཅན་གཡུལ་གཞོམ་བྱི་བའི་གཞི། རྣང་གཞིར་སྐྱོད་པའི་གཞུང་བ་དང་།
ཆུ་གཞོ་བྲིམ་གཞོར་འཕྲང་ལ་གཞར། ཡུར་བའི་གཞོར་དང་ཞོང་གཞོལ་དང་། †
ཞིང་གཞོག་གཞགས་དང་འདབ་གཞོག་གཞིབས། དམའ་བའི་གཞོང་དང་ཞང་གཞོངས་སོགས།
ག་ཡིས་འཕྲུལ་བའི་ཞ་ཡིག་ཡིན། ཆོས་བཤད་བྲིར་བཞར་འཕྲང་ལ་བཞར། རྩིག་བཞགས་བཞང་གཙི་བཀོད་པ་བཞམས། ‡
བཞུལ་ལམ་བཞར་དང་རི་དྭགས་བཞར། ཆུ་བཞོར་ཆུས་བཞལ་བཞལ་བ་རྟུད། མཛེར་བཞིས་དགེ་བཞིས་ལྷ་བཞོས་བཞམས།
གྱི་བཞོལ་བཞགས་ནས་བགོ་བཞའ་བྲིད། རྒྱབ་བཞུལ་བཞུས་ནས་བཤད་པས་བཞམས། མཁར་བཞིག་སྦུབས་བཞངས་ནང་དུ་བཞོང་།
ཐུ་བའི་བཞུམ་དང་གཏམ་བཞེར་སོགས། བ་ཡིས་འཕྲུལ་བའི་ཞ་ཡིག་ཡིན
ཞ་ཡི་བརྡ་རྣམས་མཇོར་བསྡུས་རྫོགས།།

༄ ཟའི་བརྡ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་རྐྱང་པ་འདི་ཟྭ་སྟེ། ཟངས་རྒྱུས་ཟོར་ཟོ་ཟིན་ཟོ་ཟོ། ཟིལ་སྙན་ཟིལ་ཟིལ་ཟེ་ཟོ་ཟེ།
ཟོག་པོ་ཟེ་ཟུག་པ་ཟོག་པ་དང་། ‖ ཟབ་ཟབ་ཟིང་ཟེར་ཟླ་ཟིང་ངེ། གཉིད་ཟད་ཉམས་ཟད་ཟོམ་ཉི་ཟོལ། §
ཟད་དང་ཟེར་བ་ཟོ་ནམས་ལས། ཟེ་ཟེའི་ཟིམ་དང་ཟྲུར་པའི་ཟོན། ཟེ་ཧྲི་ཟིད་ཟློག་ཟེམས་ཟྲུན་འཛིན།
ཟེ་འབྲུ་ཟལ་ཟུལ་ཟོལ་བ་ཟོད། ¶ གཟུང་ཟིལ་ཟླུན་ཟིལ་བར་ཆད་ཟིལ།
མཛོད་ཟུམ་ཟུན་ཟུམ་ཁ་ཟོག་ཟེར། ཟིག་ཧར་ཟོག་ལེ་ཟེར་ཁ་ཅན། ཟིལ་པོ་ཟློག་ཆགས་ཟླ་ཟོ་ཟླུམ།
ཟླག་པ་ཟློན་ཟླ་ཟློ་ར་ཞིག། ཟློན་བུ་ཟློལ་དང་ཆོས་ཟླུང་རར། ༦ འོད་ཟླུང་ཟླས་དང་ས་ཟླུང་བུ། ༧
ཟླང་ཟློང་ཟླིད་པ་ཟླུལ་པོར་བྲིད། ཡིད་ཟླུབས་ཟླུབ་ཟིང་ཟླུབ་ཐག་དང་། ཟླིན་པོ་ལུས་ཟླུལ་ཀོ་ཟློག་ཟླ།
ཟླིག་བྲིད་ཟླིག་ཟླུགས་ལམ་ཟླང་ཟླབ། རྒྱལ་ཟླིད་ཆོས་ཟླིད་ལྡན་ཟླིབས་ཟླིད། ༨ ཟླད་བུའི་ཟླུང་བས་ཟླད་མ་ཟླུངས།

---

* རབ་ཆད་མོ།། † ཆུ་ལམ། ‡ རྟུག་གཅེར། ‖ ལག་པ། § ཟེ་ཆོམ། ¶ ཟོག་པོ་དང་གོས་སོགས་ཀྱི་ཟུལ། ༦ ཟུག་པ།
༧ ཟླང་པོ་ཆེ། ༨ རྐྱུད་པའི།

འཛལ་ཁྲིད་སྣང་དང་སྲིད་དུ་སྲིངས།   ཏ་ཡི་སྣབ་དང་སྣན་མ་སྣུས།

སྒྲོ་ད་དུས་ས་སྒྲོ་ས་ལུགས་སྒྲོ་ལ་སྒྲོངས།   གཉེན་ཀྱི་སྲིང་མོ་སྲུ་མོ་དང་།   འདོད་སྲིད་སྲི་ཞུ་སྲི་ཙའི་སྲི། *

སློབ་དཔོན་སློབ་གཉེར་སློབ་པ་སྣ།   སློབ་པ་སློབ་མ་སློང་མོ་སློང་། †   ཀུན་སློང་ཀྱིན་དུ་སློང་རང་སློག།

སློཙ་སློག་པ་ཕྱི་ནང་སློག།   ‡ སྣ་ངའི་སྣང་རོལ་ཕྱུགས་སུ་སློན། §   སྣད་ཆར་སྣད་ནས་དུག་རོ་སློང་། =||

གནས་སུ་བསྒྲིས་དང་ངན་པར་སློད།   སྣར་ཡང་སྣུ་གུའི་ཆུ་སྣ་མོ།   སྣུ་མེད་སྣི་འདམ་ཅན་ལ་སོགས། ÷

ས་ཡིག་རྐྱང་པ་འཛུལ་མེད་ཡིན།   གཉིས་པ་འཛུལ་ཅན་འདི་ཀྱ་སྐེ།   གསར་བུ་འོད་གསལ་གསང་ཐུགས་པ།

འཁར་གསིལ་གསར་ནས་སྣན་གསན་འཛིབས།   ཁ་གསག་གསོག་འཇོག་གསད་བྱ་གསོད།

ཏ་གསིབ་གསུམ་དང་སྒྲི་ག་ཆགས་གསའ།   གསང་གཏམ་གསོང་དང་གསོང་པོར་སྣ། +

བསོན་དང་གསོལ་འདེབས་གསུང་རབ་གསུངས།   གསོན་པོ་སྐྱན་གསང་སྐད་ཀྱང་གསང་།   གསང་གི་གསུར་བཏང་དྲིལ་བུ་གསིལ།

འཛིགས་བྱེད་གསོར་གྱིས་ཤིང་གསོམ་གསིལ།   གསུམ་པ་གསོ་ཕྱིར་རྩད་མ་གསོན།   གསིག་མ་གསབ་གསེང་གསོ་ཀའི་དུས།

ནང་གསེས་རིཙ་གསེང་རིན་ཆེན་གསེར།   གསོ་རས་གསེང་གསེང་གསོ་མ་གསོད།   གསོ་སྦྱོང་གསལ་ཤིང་གསིགས་ཀ་ཅན།

གསོག་གསོབ་ལུས་གསིག་རྒྱ་གསིལ་ནད།   ག་ཡིས་འཛུལ་བའི་ས་ཡིག་ཡིན།   ཁ་དོག་ལྟོ་བསངས་འབགས་པ་བསངས།

བགེགས་བསངས་བསོད་ནམས་བསག་དང་བསགས།   དམིགས་བསལ་སྐྱོན་བསལ་བཀག་པ་བསལ།

ནོར་བསྲི་ཚེ་བསྲིངས་རྒྱང་རིང་བསྲིངས།   བསྐུར་བའི་བསྲིངས་དང་འཆང་བའི་བསྲིལ།

རིང་བསྲིལ་བསོད་པའི་ཟས་བསྲེ་བསྲེས། ‹   ངལ་བསོ་བསྒྲོ་ཁང་མི་ལ་བསྒྲོ།   དྲི་བསུང་གིས་བསུས་བསེ་རུ་བསད།

ཀོ་བའི་བསེ་དང་བསོད་སྙོམས་བསོགས།   དྲིན་ལན་བསབས་དང་བསམ་བློ་བསམས།   བསྐྱང་བྱ་བསྐྱངས་དང་འཁྲིག་རྫས་བསྐྲིགས།

ཞི་བསྙུབས་འཛིག་བསིལ་བཙོད་བསྣུན་ཆེ།   སྦྱོ་བསྒྱལ་ཆེ་དང་གྲང་བའི་བསིལ།   བསེར་བུ་ཁ་བསྒུབ་ཞབས་བསིལ་སོགས། ∾

བ་ཡིས་འཛུལ་བའི་ས་ཡིག་ཡིན།   ཟས་སོགས་བསྐྱངས་དང་སྐྱིན་དུ་བསྐྱངས།   བསྐྱབ་བྱ་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་བསྐྱབས།

རྗེས་སུ་བསྐྱབས་དང་སྐྱུ་བ་མེད།   རྒྱ་ལ་བསྐྱན་དང་ངན་པར་བསྐྱད།   བས་འཛུལ་ས་ལ་བཏགས་ཡིན།

ས་ཡི་བདར་རྣམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས།།   རྟུལ་པོ་རྟིང་རྟིང་རྟིམ་རྟུལ་དྲིལ།   རྟག་རྟིག་བརྟ་དང་རྟུམ་རྟུམ་གཏུབས།

དེ་ལྟར་རྐྱང་པ་འཛུལ་ཅན་དང་།   མགོ་ཅན་བདར་རྣམས་མདོར་བསྡུས་རྫོགས།།   སན་མཆ་ལམ།

---

*བུ་ཆུང་ཆུའི་དུས་སྲི།   † ཉན་ཐོས།   ‡ ཕྱི་རོལ།   § སྦྱོར། ||=ཕྱིས་ནས།   ÷མཚན་མ་ཚད་པ།   + དྲང་པོར།

‹ བཟང་པོ་འི་ཟས།   ∾ རྐྱང་།

BOOK IV.

SITUI SHAL LÛNG

སི་ཏུའི་ཞལ་ལུང་། Pages 1—35.

A LECTURE (ཞལ་ལུང་།) *i.e.* ESSAY ON SITU SUM-TAG.

IN this work, Lama Dharma Bhadra, High Priest of the Monastery of Gahdan-tso, in Tsang, Ngul-Chu, has simplified Situ Panchen's elaborate commentary on Thon-mi SamBhota's *Sum-chu-pa* and *Tag-ki-jug-pa.* Readers should begin with this.

Page	༡	Line	༡༠	For	བསྟན་བཅོས	Read	བསྟན་བཅོས
,,	༡	,,	༡༨	,,	སུམ་བཅུར་གནས་པ	,,	སུམ་ཅུར་གནས་པས
,,	༤	,,	༧	,,	དབྱེ་ན་ཇེ་སུ	,,	དབྱེ་ན་རྗེས་སུ
,,	༥	,,	༢	,,	དང་དུ་འཇུག	,,	གང་དུའང་འཇུག
,,	༥	,,	༡༡	,,	རྣམས་དབྱེ	,,	རྣམ་དབྱེ
,,	༦	,,	༤	,,	གང་མིན་མཐའ	,,	གང་མིང་མཐའ
,,	༦	,,	༥	,,	དེ་ཡ	,,	དེ་ལ
,,	༧	,,	༡༠	,,	གསུམ་པ་ང	,,	གསུམ་པ་ད
,,	༧	,,	༡༠	,,	བཅུ་བ	,,	བཅུ་པ
,,	༧	,,	༡༥	,,	རེ་ཨི	,,	དེ་ཨི
,,	༧	,,	༡༦	,,	དངོས་སུམ	,,	དངོས་སུ་མ
,,	༧	,,	༢༠	,,	ཞེས་བར	,,	ཞེས་པར
,,	༨	,,	༩	,,	ལ་དོན་སུ་ཨི	,,	ལ་དོན་སུ་ལ
,,	༨	,,	༡༠	,,	ལྷག་མ་དང	,,	ལྷག་དང
,,	༩	,,	༡༣	,,	མཐོང་ལས	,,	མཐོང་བ་ལས
,,	༩	,,	༡༤	,,	འཇུག་བའི	,,	འཇུག་པའི
,,	༩	,,	༡༤	,,	སྐད་པའམ	,,	སྐད་པའང
,,	༩	,,	༡༦	,,	ལའམ	,,	ལའང
,,	༩	,,	༡༧	,,	མཐུན་པ་ལ་གནས	,,	མཐུན་པ་ལ་ནས
,,	༩	,,	༢༠	,,	དེ་ལཕ	,,	དེ་ལས
,,	༡༠	,,	༡	,,	ཀྱི་སྦྱར་ན་ནི	,,	ཀྱི་སྦྱར་བ་ནི
,,	༡༠	,,	༣	,,	ང་ཡེ	,,	ཀ་ཡེ
,,	༡༠	,,	༦	,,	བདག་བཤད་པ	,,	བདག་སྒྲ་བཤད་པ
,,	༡༡	,,	༥	,,	འདྲི་གཞི	,,	འབྲི་གཞི
,,	༡༡	,,	༡༡	,,	བདག་གི་བ་ལག	,,	བདག་གི་བ་ལས

Page	༡༢	Line	༡	For	བདག་པོའི་གསར	Read	བདག་པོའི་སར
,,	༡༢	,,	༡༢	,,	ཧྲི་རི་ཝིཥྞ	,,	ས་ཧྲི་ཝིཥྞ
,,	༡༢	,,	༡༢	,,	དེ་ལ་ཧྲི་རི	,,	དེ་ལ་ས་ཧྲི
,,	༡༢	,,	༡༨	,,	མར་ཧྲི	,,	མར་ས་ཧྲི
,,	༡༢	,,	༡༩	,,	བཅད་སའི་མཚམས་སྦྱར	,,	བཅད་པའི་མཚམས་སྦྱོར
,,	༡༣	,,	༡༤	,,	འབྲེལ་བར་སླ་བ	,,	འབྲེལ་བ་སླ་བ
,,	༡༨	,,	༦, ༧	,,	རྗེས་སུ་དཔགས་ཧྲི	,,	རྗེས་སུ་དཔག་སྲི
,,	༡༨	,,	༡༢	,,	མཐུན་མོན་མིན་པ	,,	མཐུན་མོང་མིན་པ
,,	༡༧	,,	༥, ༧	,,	གནས་པ་ལས	,,	གནས་པ་ལ
,,	༡༠	,,	༧	,,	མོ་ཞན་ན་པའི	,,	མོ་ནི་ཞན་པའི
,,	༢༢	,,	༡༧	,,	གསུམ་རྗེས་འཇུག	,,	གསུམ་པ་རྗེས་འཇུག
,,	༢༣	,,	༨	,,	བརྒྱད་ད་དུ	,,	བརྒྱད་དུ
,,	༢༣	,,	༨	,,	ག་མཐའ་སའི	,,	ག་མཐར་སའི
,,	༢༣	,,	༥	,,	བ་མཐའ་སའི	,,	བ་མཐར་སའི
,,	༢༣	,,	༦	,,	ད་མ་སའི་ཡང་འཇིག	,,	ང་མ་ལ་སའི་ཡང་འཇུག
,,	༢༣	,,	༦, ༧	,,	ད་མ་འའི་མཐའ་ཅན	,,	ང་མ་འའི་མཐའ་ཅན
,,	༢༣	From line	༦	,,	མ་ཉིད་གསུམ་ནི	Up to line	དབྱེ་བར་འདོད་དོ་ཞེས་སོ

According to the Situ Sumtag run as follows:—

༄ མ་ཉིད་གི་ཡི་གེ་ན་ར་ལ་གསུམ་ནི་མིང་གཞིའི་ཕོ་ཡིག་གི་མཐར་ཡང་འཇུག་ཡོད་མེད་གང་རུང་དང་། མོ་ཡིག་གི་རྗེས་སུ་ཡང་འཇུག་མེད་པར་ཞུགས་པའི་ཚེ་ནི་བྲ་བར་མའི་དྭག་པའམ་ཞན་པར་འགྱུར་བས་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་དང་། ཕེང་གཞིའི་མོ་ཡིག་གི་མཐར་ཞུགས་ཤིང་ཡང་འཇུག་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བའི་ཚེ་ནི་བྲ་བར་མ་ལས་དྭག་ཞན་གཉིས་ཀའི་ཆ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བས་མ་ཉིད་མཚན་གཉིས་པ་དང་། མིང་གཞིའི་མ་ཉིད་གི་མཐར་ཞུགས་པའི་ཚེ་ཡང་འཇུག་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་རུང་བྲ་བར་མ་ཙམ་ལས་དྭག་ཞན་གང་དུའང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མཚན་མེད་མ་ཉིད་དོ།།

Page	༢༥	Line	༡	For	སྡུད་པའི་ཚིས	Read	སྡུད་པའི་ཚིག
,,	༢༥	,,	༥	,,	སྐྱོབག	,,	སྐྱོབས
,,	༢༩	,,	༦	,,	རྣམ་དབྱ་གཉིས་པ	,,	རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ
,,	༣༡	,,	༨	,,	ཞིག་སོ	,,	ཞེས་སོ
,,	༣༣	,,	༡༩	,,	དེབས་ན	,,	དེ་བས་ན
,,	༡༨	,,	༡༦	,,	གསྒྲུ	,,	སྒྲུག

ན་མོ་གུ་རུ་མཉྫུ་གྷོ་ཥཱ་ཡ།།

ཡོན་ཏན་མཆོག་མངའ་སྐུ་མེད་རིན་ཆེན་གསུམ། ཡེ་ཤེས་མི་ཟད་གཙུག་ན་ཟླ་བ་དང་།
ཏ་དབྱངས་བཙུན་པ་ཟླ་བ་སམ་བྷོ་ཊ། ལ་སོགས་འཕགས་བོད་མཁས་པའི་ཚོགས་སྤྱི་དང་།།
ཁྱད་པར་དམ་ཆོས་ངོ་མའི་རྒྱུན་བཟང་གིས། མང་ཐོས་ལུང་གི་ལུས་སྟོབས་ཆེར་བསྐྱེད་ནས།
རྟོགས་པའི་བསམ་འཕེལ་ལག་རྩེར་སྨིན་མཛད་པའི། དྲིན་ཅན་བླ་མའི་ཚོགས་ལ་གུས་བཏུད་ནས།
མིང་ཚིག་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་སེན་ཧྭུའི་བདག། རིག་བྱེད་རྣམ་བཞི་སྨྲ་བའི་གཉེར་ལེན་རྒྱུ།
བསླབ་གསུམ་སྨྱུ་གུ་སྙིང་བྱེད་རྒྱ་མཚོའི་གོས། གང་དེ་མདོར་བསྡུས་ཚིག་གིས་བཤད་པར་བྱ།།

དེ་ལ་འདིར་ཡུལ་གངས་ཅན་གྱི་སྐད་ཀྱིས་བརྡ་སྤྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀུན་གྱི་མ་ཕྱིར་གྱུར་པ། སུམ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཟུང་ཟད་ཙམ་བཤད་པ་གཉིས། སུམ་ཅུ་པ་བཤད་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས་། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་། བསྟན་བཅོས་དངོས་སོ།།

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་དོན་དང་། འགྱུར་ཕྱག་གོ། དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བྱཱ་ཀ་ར་ཎ་མཱུ་ལ་ཏྲིཾ་ཤཏ་ནཱ་མ། བོད་སྐད་དུ། ལུང་སྟོན་པ་རྩ་བ་སུམ་ཅུ་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་པ་སྟེ། བྱཱ་ཀ་ར་ཎ་ལུང་སྟོན་པ། མཱུ་ལ་རྩ་བ། ཏྲིཾ་ཤཏ་སུམ་ཅུ་པ། ནཱ་མ་ཞེས་བྱ་བའོ། དེ་ཡང་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་ལུང་དུ་སྟོན་ཅིང་ལེའུ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པ་གང་ཞིག་གཞུང་ཚད་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་བཅུར་གནས་པ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། འདིར་རྒྱ་སྐད་སྨོས་པ་ནི་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་དཔེར་མཛད་བགྱི་བའི་ཆེད་དང་། གཞུང་ཚད་ཤོ་ལོ་ཀ་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་ཡོད་པ་ལ་སུམ་ཅུ་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ནི། མཚོན་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་སྐབས་གཞན་དང་མཐུན་མོང་བ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ།།

གཉིས་པ་འགྱུར་ཕྱག་ནི། ངག་གི་དབང་ཕྱུག་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ཞེས་པ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་འདི་འཕགས་ཡུལ་ནས་བསྒྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་ཁུངས་མ་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་འདོམས་པའི་དོན་དུ་ཐོན་མི་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི་མདོ་རྒྱུད་རྣམས་དང་མཐུན་པར་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་འགྱུར་ཕྱག་མཛད་པའོ།།

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་དངོས་ལ། གཞུང་སྤྱིའི་ཡན་ལག་ཏུ་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། སྐབས་དོན་སུམ་ཅུ་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའོ།། དང་པོ་ལ་བཞི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱིར་ཕྱག་འཚལ་བ། བྱེ་བྲག་ཏུ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ། དགོས་པའི་དབང་གིས་རྟག་ཞི་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ། དྲིན་བཟོ་བའི་ཕྱིར་མཁས་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའོ།

དང་པོ་ནི། གང་ལ་ཡོན་ཏན་མཆོག་མངའ་བའི། དཀོན་མཆོག་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཞིག་གང་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་དང་། རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་ཏེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ལ་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ།། ཞེས་པའམ། ཡང་ན། ཕྱག་འཚལ་ལོ།། གང་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་མཆོག་མངའ་བའི་དཀོན་མཆོག་དེ་ལའོ།། ཞེས་བཤད་ཀྱང་རུང་ངོ་།། གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི། གང་གིས་སྒྲ་དབྱངས་ཀུན་གསུངས་པའི། འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ཞེས་པ་སྟེ། གང་གིས་སྒྲ་དབྱངས་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་གསུངས་པས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གྱུར་པ། ངག་གི་ཉེས་པའི་རྩུབ་རིག་དང་བྲལ་བའི་འཇམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་གསུང་དབྱངས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ཞེས་པའོ།། དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཉིད་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། མཁྱེན་རབ་དེ་གསུང་དབྱངས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། གསུང་ནི་སྒྲ་དབྱངས་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཉིད་སྒྲ་དབྱངས་གསུང་བ་པོར་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་དགོས་པའི་དབང་གིས་རྟག་ཞི་བ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི། གང་གིས་མིང་གཞི་སྟོན་གསུངས་པའི། །རྟག་ཞི་བ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།། ཞེས་པ་སྟེ། གང་གིས་མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་སྟོན་དུ་གསུང་བ་པོར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྷའི་དབང་པོ་རྟག་ཏུ་ཞི་བ་སྟེ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།། ཞེས་པའོ།། དེ་ཡང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དུ་བྱེད་པོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་བཤད་པ་ལས་ཡི་གེའི་བྱེད་པ་པོ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོར་གྲགས་པ་དང་སློ་བསྟུན་ནས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་སླད་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།། བཞི་པ་དྲིན་གཟོ་བའི་ཕྱིར་མཁས་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི།

སྡེབ་སྦྱོར་ལེགས་མཛད་མཁས་རྣམས་དང་། བླ་མ་ལ་ཡང་ཕྱག་འཚལ་ནས།

ཞེས་པ་སྟེ། སྒྲ་སྐད་ཀྱི་བརྗོད་པ་དང་དོན་སྡེབ་ལེགས་པར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་ཚིག་དོན་གཉིས་ལ་མི་རྨོངས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་ནུས་པའི་གཞུང་རྩོམ་ཞིང་འདོམས་པར་མཛད་པའི་མཁས་པ་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་མཁན་པོ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟའི་བྱ་བ་མཛད་པའི་བྲམ་ཟེ་ལི་བི་ཀ་ར་ལ་སོགས་པའི་བླ་མ་རྣམས་ལ་འང་ཕྱག་མཛད་པ་སྟེ། ནས་ནི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲའོ། གཉིས་པ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི།།

བསླབ་པ་ཀུན་གྱི་གཞི་འཛིན་རིང་། རིག་བྱེད་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ།

མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་ཀུན་གྱི་གཞི། ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པར་བྱ།།

ཞེས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ལྷོས་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཕྱི་རོལ་པའི་ངེས་བརྗོད་དང་། མཆོད་སྦྱིན་དང་། སྙན་ཚིག་དང་། སྲིད་སྲུང་སྐྱེ་རིག་བྱེད་བཞི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འང་ཡིན་ལ། སྦྱོར་ཡི་གེ་ལས་མིང་དང་། མིང་ལས་ཚིག་དང་ཚིག་ལས་བརྗོད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་། གཙུག་ལག་གཉིས་ཀྱི་སྣང་དོར་ལ་མ་རྨོངས་པ་ནི་དགོས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་ནི་ཉིང་དགོས་དང་། སྔ་ཕྱི་འབྲེལ་ཆགས་པ་འབྲེལ་བའོ།

གཉིས་པ་སྐབས་དོན་སུམ་ཅུ་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། གདམས་ངག་བརྗོད་པས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱོར་བྱ་ཡི་གེའི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་དང་། སྦྱོར་ཚུལ་ཚིག་ཕྲད་ཀྱི་འཇུག་པ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། བོད་ཡིག་གི་དབྱངས་གསལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི། ཡི་གེ་ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་གཉིས། ཨཱ་ལི་གསལ་བྱེད་ཨི་སོགས་བཞི། ཀཱ་ལི་སུམ་ཅུ་ཐམ་པའོ། ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱིར་ཡི་གེ་ལ་ཨཱ་ལི་སྟེ་ཨ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲེང་བ་དབྱངས་ཡིག་དང་། ཀཱ་ལི་སྟེ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲེང་བ་གསལ་བྱེད་

ཀྱི་ཡི་གེ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བོད་ཡིག་ལ་ནི། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཨཱ་ལིའི་བྱ་བ་གསལ་བར་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་བཞི་དང་། ཀཱ་ལི་མཚོན་པར་བྱེད་པ། ཀ་ཁ་ག་ང། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ་ད་ན། པ་ཕ་བ་མ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། ར་ལ་ཤ་ས། ཧ་ཨ། སྟེ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་དོ། ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། དེ་ལས་རྗེས་འཇུག་བཅུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་ལྔ་ནི་སྔོན་དུའང་འཇུག། མི་འཇུག་པ་ནི་ཉི་ཤུའོ། ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཡི་གེ་ཀཱ་ལི་དེ་དག་ལ་དབྱེ་ན་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་བཅུ་དང་། རྗེས་འཇུག་དེ་ཉིད་ལས་ལྔ་ནི་སྔོན་དུ་འང་འཇུག་པ་ཡིན་པས་སྔོན་འཇུག་དང་། སྔོན་རྗེས་གཉིས་ཀར་མི་འཇུག་པའི་ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་སྟེ་ཚན་པ་གསུམ་དུ་དབྱེའོ། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་སྒོ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སོ་སོར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཀཱ་ལི་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་སྡེ་ནི། བཞི་བཞི་དག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ལས། ཞེས་པ་སྟེ། ཀཱ་ལི་སུམ་ཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ཀ་སྡེ་དང་། ཅ་སྡེ་དང་། ཏ་སྡེ་དང་། པ་སྡེ་དང་། ཙ་སྡེ་དང་། ཞ་སྡེ་དང་། ར་སྡེ་སྟེ་སྡེ་པ་རངས་པོ་བདུན་དང་། ཧ་སྡེ་ཕྱེད་དུ་བྱས་ནས་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཀྱི་སྡེ་ཚན་དུ་བགོས་པ་ནི། སྡེ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡི་གེ་བཞི་བཞི་རུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཅིང་། ལས་ནི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྒྲའོ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་འཇུག་བཤད་པ། སྔོན་འཇུག་བཤད་པ། མི་འཇུག་པ་བཤད་པའོ།། དང་པོ་ནི། དང་པོ་གསུམ་པ་བཞི་པ་ལས། མཐའ་གཉིས་དྲུག་པའི་གསུམ་པ་དང་། བདུན་པ་ལ་ནི་ཤ་མ་གཏོགས། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་རུ་འདོད། ཅེས་པ་སྟེ། གོང་དུ་རྗེས་འཇུག་བཅུ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། སྡེ་པ་དང་པོ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐས་ཀྱི་ཡི་གེ་གཉིས་གཉིས་ཏེ། ག་ང། ད་ན། བ་མ། རྣམས་དང་། སྡེ་པ་དྲུག་པའི་གསུམ་པ་འ་དང་། བདུན་པའི་ཤ་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་ར་ལ་ས་གསུམ་མོ། དེའང་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འདི་དག་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྗེས་འཇུག་ཅེས་བྱ་ཞིང་ཡི་གེའི་གྲངས་བཅུ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་སྔོན་འཇུག་བཤད་པ་ནི། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་ཉིད་ལས། དང་པོ་གསུམ་པ་ལྔ་པ་དྲུག། བདུན་པ་རྣམས་ནི་སྔོན་དུའང་འཇུག། ཅེས་པ་སྟེ། གོང་དུ་སྔོན་འཇུག་ལྔ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས་དང་པོ་ག གསུམ་པ་ད། ལྔ་པ་བ། དྲུག་པ་མ། བདུན་པ་འ་རྣམས་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་རྗེས་སུ་

འཇུག་པར་མ་ཟད་སྔོན་དུ་འཇུག་པའང་ཡོད་པས་སྔོན་འཇུག་ཅེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཡི་གེའི་གྲངས་ལྔ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་མི་འཇུག་པ་བཤད་པ་ནི་མིང་གཞི་གཉིས་སམ་གསུམ་སྦྲེལ་ལམ། དེ་ལ་དབྱངས་ཀྱི་བཞི་ལྡན་ཡང་། གང་དུ་འཇུག་མིན་སྦྱོར་པའང་མིན། ཞེས་པ་སྟེ། སྔོན་འཇུག་དང་རྗེས་འཇུག་གསལ་བའི་ལྷག་མ་མིང་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་པ། ཀ་ཁ། ཅ་ཆ་ཇ་ཉ། ཏ་ཐ། པ་ཕ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། ཞ་ཟ་ཡ། ཤ་ཧ་ཨ་སྟེ་ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ནི། ཚིག་པར་གཅིག་ཏུ་གཉིས་སམ་གསུམ་སྦྲེལ་བའམ། དེ་ལ་དབྱངས་ཨི་སོགས་གང་རུང་རེ་སྦྱོར་བའི་བཞི་ལྡན་དུ་བྱས་པ། ཙོཀ། ཚོཕ། ཛྲཟེཡ། ཞྭ་བུ་གདངས་ཞློངས་སུ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་གང་ལའང་འཇུག་པ་མིན་པས་འདི་བཞིན་སྦྱར་བར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་མིང་གཞི་ནི་སྔོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྔོན་རྗེས་མིང་གསུམ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་བ་སྔོན་འཇུག་ལྔ། རྗེས་མིང་གཉིས་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་པ་རྗེས་འཇུག་ལྷག་མ་ལྔ། མིང་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་པ་མི་འཇུག་པ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་སྟེ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ནི་ཕྱི་མ་འཆད་པའི་སྐབས་སོ།

གཉིས་པ་སྦྱོར་ཚུལ་ཚིག་ཕྲད་ཀྱི་འཇུག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་འཇུག་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྲད་རྣམས་དབྱེ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། རྗེས་འཇུག་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཕྲད་རང་དབང་ཅན་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་བརྒྱད། སླར་བསྡུ་བཤད་པ། ལ་དོན་བཤད་པ། ཨི་ལྡན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ། རྒྱན་སྡུད་བཤད་པ། ལྷག་བཅས་བཤད་པ། འབྱེད་སྡུད་བཤད་པ། འབྱུང་ཁུངས་བཤད་པ། བོད་པའི་སྒྲ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ནི། མིང་གང་གི་ནི་མཐར་སྦྱར་པ།

དེ་ལ་ཨོ་ཡི་བཞི་པ་སྦྱར། སླར་བསྡུ་བར་ནི་ཤེས་པར་བྱ།

ཞེས་པ་སྟེ། སྔར་བཤད་པའི་རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ཉིད་མིང་ཚིག་གང་གི་མཐར་སྦྱར་བ་ཡོད་ཀྱང་རུང་། དེ་དག་ལ་ཨོ་ཡི་བཞི་པ་ཨོ་ཡིག་སྟེ་ན་རུ་སྦྱར་བ་ནི། སྐབས་པབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ཉིད་དེ་ཙམ་གྱིས་བསྡུ་བར་སོང་བས་སླར་བསྡུའི་སྒྲ་ཞེས་སམ། རྫོགས་ཚིག་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། དེ་ཡང་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ཏྲག་གོ། བཟང་ངོ། ཡོད་དོ། ཡིན་ནོ། སྒྲུབ་བོ། བསམ་མོ། བྱའོ། འགྱུར་རོ། ཐལ་ལོ། བྱས་སོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཅུ་དང་། ད་དྲག་གིས་ཐོབ་པའི་ཤུགས་བསྟན། གྱུར་ཏོ། ལྟ་བུ་གཅིག་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་དོན་བཤད་པ་ནི།

རྩིས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་རྣམས་ལས། གང་མིང་མཐའ་ན་བཅུ་པ་གནས།
དེ་ལ་ཨཱུ་ཡི་གཉིས་པ་སྦྱར། གང་མིང་མཐའ་ན་བརྒྱད་པ་གནས།
དེ་ལ་གཉིས་པ་ཨུ་ཡང་སྦྱར། གང་མིན་མཐའ་ན་གསུམ་པ་གནས།
དེ་ལ་ཨཱུ་ཡི་གཉིས་པ་སྦྱར། བཞི་པ་དགུ་པ་དངོས་ཀྱང་སྟེ།
ལས་དང་ཆེད་དང་རྟེན་གནས་དང་། དེ་ཉིད་ཚེ་སྐབས་ལ་སྒྲ་ཡིན།

ཞེས་པ་སྟེ། རྩིས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ཉིད་ལས། གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་གི་མཐའ་ན་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་སྦྱར་བའི་ཆེད་དུ་བཅུ་པ་ས་ཡིག་གནས་པ་དེ་ལ་ཨཱུ་ཡི་གཉིས་པ་ཨུ་ཡིག་སྦྱར་བས། སུ། ཞེས་གྲུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚིག་བར་གཅིག་ཉིད་དུ་མིང་མཐར་བརྒྱད་པ་ར་ཡིག་སྦྱར་ཏེ་གནས་པ་ལྷག་པར་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ར་ཡིག་དེ་ཉིད་ཚིག་བར་ཕྱིས་པ་ལ་ཨུ་ཡིག་ཀྱང་སྦྱར་བའི་རུ་ཞེས་པ་དང་། རྩིས་འཇུག་གསུམ་པ་ད་ཡིག་གནས་པར་ཨུ་ཡིག་སྦྱར་བའི་དུ་དང་། རྩིས་འཇུག་བཞི་པ་ན་དང་། དགུ་པ་ལ་གཉིས་དབྱངས་ཀྱིས་མ་བརྒྱན་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གནས་པའང་སྟེ་དངོས་བསྟན་དྲུག་དང་། ཕྱིས་བསྟན་ཏ་ཡིག་ཨུ་ཞུགས་ཀྱི་ཏུ་བཅས་བདུན་པོ་འདི་རྣམས་ནི། ཤར་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་པོས་བྱ་བ་གང་ལ་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྦྱར་ན་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བའི་སྒྲ་དང་། རྟར་རྩྭ་ཕྱིན་ལྟ་བུ་བྱ་བ་གང་ཞིག་གིས། བྱ་བའི་ཡུལ་དེའམ། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ལ་ཕན་འདོགས་པར་འགྱུར་བའི་དོན་ཅན་དུ་སྦྱར་ན་རྣམ་དབྱེ་བཞི་པ་དགོས་ཆེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། དཔལ་པ་རུ་སླེ་བ་ཡོད་ལྟ་བུ་གང་ཞིག་གང་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྦྱར་ན་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་རྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཤོད་དུ་འཚོར་ལྟ་བུ་ཡུལ་གང་ཞིག་ལ་བྱ་བ་གང་ཞིག་བྱེད་པའི་ཚེ་ལས་དང་བྱ་བ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྦྱར་ན་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་བྱེ་བྲག་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཉི་མ་ཤར་བ་ན་ཆོས་སྟོན་ལྟ་བུ་དུས་བརྗོད་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྦྱར་ན་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པའི་བྱེ་བྲག་ཚེ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲར་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྣམ་དབྱེར་སྦྱོར་བ་ན་ལ་སྒྲའི་འཇུག་པ་དང་ཕལ་ཆེར་མཐུན་པ་དང་མཐའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས་ལ་སྒྲ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ན་ལ་གཉིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཅན་ལ་ནི་འཇུག་པར་མི་རུང་ཏེ། སྒྲ་སྒོ་ལས་ནའི་འཇུག་པ་བཅུ་བཞི་ཙམ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། དུ་ལ་སོགས་པ་ལ་དང་མཐུན། དེ་ཉིད་དག་ནི་ལྷག་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ཨི་ལྡན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ལ། ཨི་དང་མཐུན་ལུགས་འདི་ཞེས་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གང་རུང་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་མིང་རྣམས་ལ། ཨི་ཡིག་དང་སྦྱར་བའི་རྣམ་དབྱེའི་ཕྲད་རྣམས་ཇི་ལྟར་མཐུན་པར་སྦྱོར་བའི་ལུགས་ནི་འདི་དང་འདི་འོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་སྒྲ་བཤད་པ་དང་། བྱེད་པ་པོའི་སྒྲ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་གཉིས་ལ་དང་པོ་མཐུན། གསུམ་ལྔ་བཅུ་ལ་ཀྱི་དང་སྦྱར།
བདུན་པ་ཉིད་ལ་བདུན་པ་སྟེ། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་གྱི་སྦྱར་བ།
དེ་དག་ཨི་སྦྱར་འབྲེལ་བའི་ས།

ཞེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་བཅུའི་དང་པོ་ག་དང་ང་གཉིས་གང་རུང་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་མིང་རྣམས་ལ་ནི། རྗེས་འཇུག་དང་པོ་ག་ཉིད་མཐུན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་འཇུག་གསུམ་པ་ང་དང་། ལྔ་པ་བ་དང་། བཅུ་པ་ས་རྣམས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ལ་ཀྱི་དང་སྦྱར་བ་དང་། བདུན་པ་འ་ཡིག་གི་མཐའ་ཅན་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་འ་ཡིག་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་བདུན་པ་འ་ཉིད་སྦྱར་བ་དང་། ཤུགས་བསྟན་འ་མཐའ་ཅན་ལ་རྐྱང་པ་ཁ་སྐོང་ཚེ་ཡ་ཡིག་སྦྱར་བ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་ལྷག་མ་ན་མ་ར་ལ་བཞི་པོའི་མཐའ་ཅན་རྣམས་ལ་གྱི་ཉིད་སྦྱར་བ་མཐུན་པ་བཅས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཨི་ཡིག་སྟེ་གི་ཀུ་སྦྱར་བས། གི། ཀྱི། འི། ཡི་གྱི་རྣམས་སུ་གྲུབ་དེ་རྣམས་གང་ཞིག་གང་དང་སྒྲ་མཐུན་པའི་མིང་མཐའ་སོ་སོ་དང་སྦྱར་བས། བདག་གི། གང་གི། ཁྱོད་ཀྱི་། རྒྱལ་ཀྱི། གཡས་ཀྱི། དེའི། དེཡི། མདུན་གྱི། ལམ་གྱི། གསེར་གྱི། དངུལ་"གྱི་སོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་རྟེན་པའམ། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་སོགས་མིང་དོན་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པའི་དོན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཡིན་པས་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་འབྲེལ་བའི་ས་ཞེས་བྱའོ། གི་སོགས་དེ་དག་མི་མཐུན་པའི་ཚིག་རྒྱན་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་གཞུང་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་དོན་གཞན་དང་གཞན་ལ་འཇུག་པ་སྣ་ཕྱིར་མང་དུ་སྣང་ཡང་འདིར་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ཙམ་ལས་མི་འཆད་པས་སྒྲ་སྒོ་སོགས་གཞུང་གཞན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་བྱེད་པ་པོའི་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལ་ནི་བཅུ་པ་སྦྱར། བྱེད་པ་པོ་རུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། སྔར་བཤད་པའི་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པའི་སྒྲ། གི། ཀྱི། འི། ཡི། གྱི་སྟེ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་རྗེས་འཇུག་བཅུ་པ་ས་ཡིག་སྦྱར་བས། གིས། ཀྱིས། འིས། ཡིས། གྱིས་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བར་སྟོན་པས་ན་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་

པ་བྱེད་པ་པོ་འི་ས་རུ་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་བདག་གིས་བསྟན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉན། དེའིས་ཕྱིན། འདི་ཡིས་བླངས། གསེར་གྱིས་རྗེས་ལྟ་བུའོ། བཞི་པ་རྒྱན་སྡུད་བཤད་པ་ནི། ཨཱ་ཡི་ཕྱིས་ནས་གཉིས་པ་སྦྱར། །ཚིག་རྒྱན་གཉིས་དང་སྡུད་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་འབྲེལ་སྒྲ་དེ་དག་ལས། ཀྱི། འི། ཡི། གསུམ་གྱི་ཨཱ་ཡི་སྟེ་གི་གུ་ཕྱིས་ནས་སོ་སོར་རྗེས་འཇུག་གཉིས་པ་ང་ཡིག་སྦྱར་བས། ཀྱང་། འང་། ཡང་། ཞེས་གྲུབ་པ་དེ་རྣམས་ནི། གསལ་ཡང་གསལ། མཛེས་ཀྱང་མཛེས། ལྟ་བུ་ཚིག་སྡེ་ཕྱི་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་རྒྱན་དང་། བཏུད་ཀྱང་བྲོ། མཛའང་སྒྲུ་ལྟ་བུ་ཚིག་སྡེ་ཕྱི་མི་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་རྒྱན་གཉིས་དང་། མིར་མ་ཟད་ལྷས་ཀྱང་བཏུད་དོ།* ལྟ་བུ་གཞི་འམ་དོན་གཞན་ཞིག་ལ་སྡུད་ཅིང་སྦྱོར་པའི་སྒྲར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ།

ལྔ་པ་ལྷག་བཅས་བཤད་པ་ནི།

ལ་དོན་སུ་ཡི་ཨུ་ཕྱིས་ནས། དེ་ལ་གསུམ་པའི་དང་པོ་སྦྱར།
དེ་ལ་ཨཱ་ཡི་གསུམ་པ་སྦྱར། དེ་ནི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའོ།

ཞེས་པ་སྟེ། སྔར་བཤད་པའི་ལ་དོན་གྱི་ནང་ཚན་སུ་ཞེས་པ་དེའི་ཨུ་ཡིག་སྟེ་ཞབས་ཀྱུ་ཕྱི་ནས་ས་རྐྱང་གནས་པ་དེ་ལ་ཀླུ་ཡིའི་སྡེ་པ་གསུམ་པའི་དང་པོ་ཏ་ཡིག་སྦྱར་ཞིང་། དེ་ལ་སླར་ཡང་སྟེང་དུ་ཨཱ་ཡི་གསུམ་པ་སྟེ་འགྲེང་བུ་སྦྱར་བས། སྟེ་ཞེས་གྲུབ་པ་དང་རོག་ནས་འབྱུང་བའི་དེ་དང་། ཤུགས་བསྟན་གྱི་ཏེ་རྐྱང་བཅས་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ནི། མིང་ཚིག་གང་གི་མཐར་སྦྱར་ཡང་བསྟན་བྱའི་ལྷག་མ་འདྲེན་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་སྒྲ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་། མདའ་འཕངས་ཏེ་ཕོག། ཕྱག་འཚལ་ཏེ་བཤད། འཕར་ཏེ་འགྲོ་ལྟ་བུ་ནས་དང་ཅིང་སོགས་ཀྱི་ཕྲད་དང་འཇུག་པ་མཐུན་པ་ནི་མཚམས་སྦྱོར་དང་། དངོས་པོ་ནི་གསུམ་སྟེ། བེམ་པོ་དང་། ཤེས་པ་དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དོ་ལྟ་བུ་ཚིག་སྔ་མའི་གསལ་བྱེད་དུ་ཕྱི་མ་འདྲེན་པ་ནི་དམ་བཅའ་དང་། ཁྱོད་ནི་དཔལ་ཏེ་ཁྱོད་ནི་མགོན། ལྟ་བུ་ལ་དང་འཇུག་པ་མཐུན་ཅིང་ལྷག་མ་ཡོད་པ་ཙམ་སྟོན་པ་ནི་གཞན་འདྲེན་ཏེ་རགས་པ་ཙམ་དབྱེ་ན་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ།།

དྲུག་པ་འབྱེད་སྡུད་བཤད་པ་ནི། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ལ། དྲུག་པ་སྦྱར་ན་འབྱེད་སྡུད་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུག་པ་མ་ཡིག་སྦྱར་བ། གམ། ངམ། དམ། ནམ། བམ།

*འདི་འདྲའི་བཏུད་དོ། འདས་དང་མ་འོངས་ད་ལྟ་གསུམ་གང་ལ་ཡང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མ་དག་པ་ཡིན་ནམ། འདས་པ་ལ་བཏུད་ཏོ། ད་ལྟ་མ་འོངས་གཉིས་ལ་འདུད་དོ། ཞེས་དགོས་པས་དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ངོ།།

མམ། འམ། རམ། ལམ། སམ་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་དག་དང་། ཤུགས་བསྟན་ཏམ་བཅས་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་ནི། ཕུང་པོ་ནི་རཱུ་པ་གཟུགས་སམ། ཚོར་བའམ། འདུ་ཤེས་སམ། འདུ་བྱེད་དམ། རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ལྟ་བུ་དབྱེ་གཞི་གཅིག་ལས་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་། གཟུགས་སམ། ཚོར་བའམ། འདུ་ཤེས་སམ། འདུ་བྱེད་དམ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཕུང་པོ་འོ་ལྟ་བུ་ཚིག་དོན་མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་སྒྲར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། དེ་ཡང་ཡོད་དམ་མེད་ལྟ་བུ་དྲི་ཚིག་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་ཡིན་པས་འབྱེད་པའི་སྒྲ་ཉིད་དུ་ངེས་སོ།

བདུན་པ་འབྱུང་ཁུངས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། འབྱུང་ཁུངས་དངོས་བཤད་པ་དང་། དེ་དགར་སྡུད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ཡི། བཞི་པ་དགུ་པ་ལ་བཅུ་པ། སྦྱར་བ་འབྱུང་ཁུངས་ས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་དེའི་བཞི་པ་ན་དང་། དགུ་པ་ལ་གཉིས་སོ་སོར་བཅུ་པ་ས་ཡིས་སྦྱར་བས། ནས། ལས་ཞེས་གྲུབ་པ་ནི། ས་ནས་རྩྭ་སྐྱེས། བ་ལས་འོ་མ་འཛོ། ལྟ་བུ་ཆོས་གང་ལས་གང་ཞིག་བྲལ་བའམ་འབྱུང་བ་སྟོན་པའི་དོན་དུ་མཚུངས་པར་འཇུག་པས་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ས་ཡིན་ཅིང་། ཏེ་ནི་ལྷག་བཅས་སོ། ཡང་དུ་བ་ལས་མེར་ཤེས་ལྟ་བུ་ལས་ཀྱི་སྒྲ་ཁོ་ན་རྒྱུ་མཚན་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་ལས་མ་འདས་ཏེ། མེར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་དུ་བ་མཐོང་ལས་བྱུང་བས་སོ།

གཉིས་པ་དེ་དགར་སྡུད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། དགར་དང་སྡུད་པའམ་དེ་བཞིན་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ནས་དང་ལས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་དག་འབྱུང་ཁུངས་ཁོ་ནར་མ་ཟད། དགར་གཞི་ལས་ལོགས་སུ་དགར་བའི་དོན་ལའམ་འཇུག་ཅིང་། དེ་ལས་ནས་ཀྱི་སྒྲ་གཅིག་པུ་ནི་མཚམས་འཛིན་ཅིང་སྡུད་པའི་དོན་དུའང་དེ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྔ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བརྒྱ་བྱིན་མཛེས་ལྟ་བུ་དགར་གཞི་དང་དགར་ཆོས་རིས་མཐུན་པ་ལ་གནས་དང་། ལྷ་ལས་མི་དམན་ལྟ་བུ་དགར་གཞི་དང་དགར་ཆོས་རིས་མི་མཐུན་པ་ལ་ལས། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལྟ་བུ་སྡུད་པ་ལ་ནས་འཇུག་ཅིང་དགར་སྡུད་གཉིས་ཀ་ཡང་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཏེ། དགར་བ་ནི་དགར་གཞི་ལས་དགར་ཆོས་བྱེ་བ་ལྟར་སྣང་བ་དང་། སྡུད་པ་ནི་ཐོག་མ་གང་བརྩམས་པ་དེ་ལས་བསྡུ་བྱ་རྣམས་བྱུང་བ་ལྟར་སྣང་བས་སོ།

བརྒྱད་པ་བོད་པའི་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། གང་མིང་བརྗོད་པའི་དང་པོ་རུ། ཀྱེ་སྦྱར་ན་ནི་བོད་པ་ཡིན།། ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་བརྗོད་པའི་ཐོག་མར་ཀྱེ་ཞེས་སྦྱར་བ་ནི། ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བོད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཡིན་ལ། ཤུགས་བསྟན་ཀྱཻ་ཡེ་དང་ཀྱཻ་དང་ང་ཡེ་ལྟ་བུ་ནི་ཡུལ་དམན་པ་ལ་བོད་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་རྗེས་འཇུག་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཕྲད་རང་དབང་ཅན་བཤད་པ་ལ་དྲུག ནི་སྒྲ་བཤད་པ། དང་སྒྲ་བཤད་པ། དེ་སྒྲ་བཤད་པ། གང་སྒྲ་བཤད་པ། བདག་བཤད་པ། དགག་སྒྲ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི། གང་མིང་མཐའ་དང་མཐུན་པ་ཡི། བཞི་པ་ལ་ནི་ཨི་སྦྱར་བ། དགར་དང་བསྡུན་པའི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་ཚིག་གི་མཐའ་དང་མཐུན་པར་སྦྱར་རུང་བའི་ཕྲད་རྗེས་འཇུག་བཞི་པ་ན་ཡིག་ལ་དབྱངས་ཨི་སྦྱར་བས། ནི་ཞེས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་སྦྱོར་དངོས་འཇུག་གསུམ་གྱི། དང་པོ་ནི། ལྟ་བུ་དགར་གཞི་ལས་ཐ་དད་དུ་དམིགས་གསལ་ནས་དགར་བའི་དོན་དང་། དལ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ནི་ཐོབ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ནི་མཇལ། བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་དང་ནི་ལྡན་ལྟ་བུ་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ངེས་བཟུང་ངམ་ནན་ཏན་དུ་བསྟན་པའི་དོན་ལའང་འཇུག་པའི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། སྨོས་པ་ཐམས་ཅད་ལྡན་པར་ནི། ལྟ་བུ་ཚིག་གི་ཁ་སྐོང་དུ་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྡན་པའི་སྒྲ་ཉིད་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དང་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། མིང་གང་རུང་བའི་བར་མཚམས་སུ། གསུམ་པ་ལ་ནི་གཉིས་པ་སྦྱར། དེ་ནི་སྡུད་དང་འབྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཚེ་སྐབས་གདམས་ངག་ལྡོག ཞེས་པ་སྟེ། མིང་ཚིག་གང་ཡང་རུང་བའི་བར་མཚམས་རྣམས་སུ་རྗེས་འཇུག་གསུམ་པ་ད་ཡིག་ལ་གཉིས་པ་ང་ཡིག་སྦྱར་བས། དང་ཞེས་གྲུབ་པ་དེ་ནི། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྕེ་དང་། ལུས་སོ་ལྟ་བུ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་། དུ་བ་མཐོང་བ་དང་མེར་ཤེས་སོ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་། ཉི་མ་ཤར་བ་དང་ཆོས་སྟོན་དྲངས་ལྟ་བུ་དུས་བརྗོད་པ་ཚེ་སྐབས་ཀྱི་དོན་དང་། ཡིད་ལ་གཟུངས་དང་། ལྟ་བུ་གཞན་ལ་གདམས་ངག་བརྗོད་པའི་དོན་ཏེ། དོན་ལྔ་ལ་འཇུག་གོ། ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་དེ་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། གང་མིང་གི་ནི་ཡ་མཐའ་རུ། གསུམ་པ་ལ་ནི་ཨེ་སྦྱར་བ། ཐ་སྙད་དབང་

དུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་དབང་དུ་བཞི་རུ་འགྱུར། དུས་ཀྱི་དབང་དུ་གཉིས་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་གི་ཡ་མཐའ་སྟེ་ཐོག་མར་རྗེས་འཇུག་གསུམ་པ་ད་ཡིག་ལ་དབྱངས་ཨེ་སྟེ་འགྲེང་བུ་སྦྱར་བས། དེ་ཞེད་གྲུབ་པ་ནི། སྦྱོར་མེད་ལ་གསར་དུ་ནན་གྱིས་བཏགས་པའི་ཐ་སྙད་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབྱེ་ན། དབྱེ་གཞི་ཀ་བ་རིང་པོ། དེ་བྲོའོ། དེ་ལ་ཟུར་ཡོད་དོ། ལྟ་བུ་བརྗོད་བྱ་སྤྱིའི་དོན་ལ་མ་དཔྱད་པར། བརྗོད་རྩལ་དེ་ཉིད་ལ་ཐད་ཀར་བརྟགས་པའི་དུས་འདས་པ་དང་། དེ་ལས་དབྱེ་བའི་ཡ་གྱལ། དེ་ལ་ཡི་གེ་བྲིས་ཤིག ལྟ་བུ་འདྲི་གཞི་དངོས་སུ་མི་གསལ་ཡང་དེ་སྒྲའི་ཤུལ་དུ་ཤོག་བུ་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཞིག་སྦྱོར་རྒྱུ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་དོན་ཅན་དང་། ཤིང་བཅད་དེ་མེ་ལ་འབུད། ལྟ་བུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤུལ་དུ་དོན་གཞན་མི་མཚོན་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་ལྷག་མ་འདྲེན་པ་ཙམ་སྟེ་གསུམ་ལ་འཇུག་རེད། དབྱེ་རྩལ་དེས་དེ་སྒྲའི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། ཡང་ཆོས་སྤྱིའི་དངོས་པོའི་དོན་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབྱེ་ན། དེ་རང་ཡིན་ནོ། ལྟ་བུ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་མ་སྟོན་ཅིག ལྟ་བུ་གསང་བའི་དངོས་པོ་དང་། ཁོ་བོའི་གླེགས་བམ་དེ་ཀློགས་ཤིག ལྟ་བུ་བདག་གི་བའི་དངོས་པོ་དང་། རྫ་བ་དེ་འདེགས་ཐུབ་སམ། ལྟ་བུ་བདག་གི་བ་ལས་གཞན་པ་ཕ་རོལ་པོའི་དངོས་པོ་སྟེ་བཞི་ལ་དུས་གསུམ་གར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དབྱེ་རྩལ་དེས་ལྷག་བཅས་ལས་གཞན་པའི་དེ་སྒྲའི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་བོ། ཡང་དུས་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབྱེ་ན། ན་ནིང་གི་ལོ་དེ་ལ། ལྟ་བུ་འདས་པ་དང་། སང་ཉི་མ་ཤར་བའི་དུས་དེར་འགྲོའོ། ལྟ་བུ་མ་འོངས་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཅིང་། དབྱེ་རྩལ་དེས་དུས་ཁོ་ན་བརྗོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དེ་སྒྲའི་འཇུག་པ་ཙམ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་གང་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། གང་མིང་བརྗོད་པའི་དང་པོ་རུ། དང་པོ་ལ་ནི་གཉིས་པ་སྦྱར། སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་པ་ན། གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་བརྗོད་པའི་དང་པོར་རྗེས་འཇུག་དང་པོ་ག་ལ་གཉིས་པ་ང་སྦྱར་བས། གང་ཞེས་གྲུབ་པ་དེ་ནི། གང་ཞིག་དང་། གང་དག་དང་། གང་བྱེད། ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་དམིགས་སུ་མི་འཛིན་པར་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པའི་དོན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཅི་དང་། ཇི་དང་སུའི་སྒྲ་རྣམས་དང་ཡང་འཇུག་པ་ཕལ་ཆེར་མཐུན་ནོ།

ལྔ་པ་བདག་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། གང་མིང་གི་ནི་མ་མཐར་ན། ཕུཾ་ལིངྒ་ཡི་སྒྲ་མེད་པ། དེ་ལ་ཕུཾ་ལིངྒ་སྦྱར་ན། བདག་པོའི་གསར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་གི་མ་མཐའ་རྣམས་སུ། ཙནྡྲ་པ་ལས། ཨུཎ་ཀྱི་སྡེ་དང་བཅས་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར། ཕུཾ་ཞེས་པ་པ་སྡེ་དང་། ལིངྒ་ཞེས་པ་རྟགས་ཏེ། པ་སྡེ་ནས་འབྱུང་བའི་ཕོ་རྟགས་པ་དང་། མོ་རྟགས་མ་དང་མ་ནིང་གི་རྟགས་བ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་སྦྱར་མེད་པ་དེ་ལ་གསར་དུ་ཕུཾ་ལིངྒའི་སྒྲ་གསུམ་པོ་གང་རུང་སྦྱར་བ་ན། དེ་ནི་བདག་པོའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སར་ནི་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། ཛ་པ། ཚང་མ། ཁ་ཏོ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་། གྱོས་པོ། སྨྱུག་མོ། བླ་བོ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྟགས་གསུམ་སྟོན་པའི་བདག་སྒྲ་ཡིན་ལ། བློ་ཅན་དང་། ཤེས་ལྡན་ལྟ་བུ་ནི་གང་ཞིག་གང་ལ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་བདག་སྒྲ་དང་འདྲ་བར་སྣང་ཡང་། སྒྲ་དེ་གཉིས་ཐེམ་པོ་ལའམ་འཇུག་པས་བདག་སྒྲ་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་པ་དང་མ་གཉིས་ཕོ་མོའི་རྟགས་ཡིན་པར་གྲུབ་ཀྱང་། བ་ཡིག་མ་ནིང་གི་རྟགས་ཡིན་པ་གང་གི་སྒྲུབ་ཅེ་ན། སྒྲ་སྒོ་ལས། བ་ནི་སྤྱི་རུ་བཞག་པ་སྟེ། ཡུལ་དུས་ངེས་པར་མ་བཟུང་བའོ། ཟ་བ་བཟའ་མ་ཟ་པོ་བཞིན། མ་ནིང་དག་ཏུ་བཞག་པར་བྱ། ཞེས་པས་སོ།

དྲུག་པ་དགག་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། གང་མིང་བརྗོད་པའི་ཡ་མཐར་ན། སྟྲཱི་ལིངྒ་ཡི་སྒྲ་མེད་པ། དེ་ལ་སྟྲཱི་ལིངྒ་སྦྱར་ན། དགག་པའི་གནས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་བརྗོད་པའི་ཡ་མཐར་སྟྲཱི་ཐོག་མར་ཏྲི་ལིངྒ་སྟེ། མོ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་བཤད་ཟིན་པ་མ་ཡིག་དང་ཞར་གྱིས་ཐོབ་པ་མི་ཡིག་གཉིས་སྦྱར་མེད་པ་དེ་ལ་གསར་དུ་སྟྲཱི་ལིངྒ་སྦྱར་ན་སྦྱོར་ཡུལ་གྱི་དོན་དེ་མ་ཡིན་པའམ་མེད་པར་སྟོན་པའི་དགག་པའི་གནས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། མ་མཐོང་། མི་རིགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། གཉིས་པ་གདམས་ངག་བརྗོད་པས་འཇུག་བསྡུ་བ་ལ་བཞི། ཚིགས་བཅད་འགྲོལ་ཚུལ་ལ་འདོམས་པ། ཉན་པ་པོ་བློ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་འདོམས་པ། སློབ་ཚུལ་གྱི་རིམ་ལ་འདོམས་པ། གདམས་ངག་སྣོད་རུང་ལ་བསྟན་དགོས་པར་འདོམས་པའོ།

དང་པོ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་མཚམས་སྦྱར་རྣམས། ཅུང་ཟད་བསྡུས་པ་ཡོད་ན་ཡང་། དེ་ནི་དེ་བཞིན་སྦྱར་བར་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྟན་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ

ཡང་དག་པར་སྦྱར་བའི་ཚེ་ཚིག་སྡུད་མང་བ་ཡིན་པས་རྣམ་དབྱེ་དང་ཚིག་ཕྲད་ལ་སོགས་པའི་མཚམས་སྦྱར་མང་དུ་བསྡུས་པ་ཡོད་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཙུང་ཟད་བསྡུས་པར་གྱུར་པ་ཡོད་ན་ཡང་། དེ་ནི་འདིར་སྔོན་དུ་བསྟན་པའི་སྦྱར་བསྡུ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་ཅིང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའི་དོན་ཏིང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། ཞེས་པ་ལྟ་བུར། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས། ཞེས་སྡུད་པའི་སྒྲ་དང་འབྲེལ་སྒྲ་སོགས་བསྣན་ནས་དོན་རང་གིས་བསམ་པ་དང་གཞན་ལ་འཆད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཉན་པ་པོ་སྤྲོ་བ་སྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་འདོམས་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་འཇུག་མེད་མི་རུང་དུ་བསྟན་པ། རྗེས་འཇུག་ཤེས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ། དེ་དོན་ལ་འབབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་ནི། སྔོན་འཇུག་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་། མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གང་ཡིན་ལ། ཉིས་འབྲེལ་ཡོད་དམ་གསུམ་འབྲེལ་ཡོད། ཨུ་ཡི་བཞི་ལས་གང་ལྡན་ཡང་། རྗེས་འཇུག་བཅུ་པོ་མ་ཞུགས་ན། མིང་གཞན་སྦྱོར་བ་ཡོད་མི་སྲིད། ཅེས་པ་སྟེ། མིང་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྔོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་རྣམས་སྔོན་དུ་ཞུགས་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་། རུང་སྟེ། དཔེར་ན། བག་དང་ཀ་ལྟ་བུ་དང་། འཕུལ་རྟེང་གི་འཇུག་ཡུལ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་སྐ་ལྟ་བུ་ཉིས་འབྲེལ་ཡོད་དམ། སྐྲུ་ལྟ་བུ་གསུམ་འབྲེལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ཨུ་ཡི་བཞི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་དང་ལྡན་པ། བགི། ཀུ། སྐེ། སྐྱོ། ལྟ་བུ་རྣམས་ལའང་རྗེས་འཇུག་བཅུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་ཞུགས་ན། ཡི་གེའི་གཟུགས་དེ་ཉིད་ལས་མིང་དོན་གཞན་ལ་འཇུག་ཅིང་སྦྱོར་བ་ནི་ཚུལ་འདི་ལ་ནམ་ཡང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་སྐྱོ་ལྟ་བུས་དོན་ལ་འཇུག་པ་སྣང་ཡང་སྐྱོའ་ཞེས་པའི་འ་མཐའ་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་ཚེ་ཡི་གེ་ཟུར་ཡང་བའི་ཆེད་དུ་ཕྱིས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ཐོབ་ཐང་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ། རྗེས་འཇུག་ཤེས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ནི། རྗེས་འཇུག་བཅུ་ཡི་དོན་ཤེས་ན། འབྲི་དང་ཀློག་དང་བཤད་རྣམས་ཀྱི། མཚམས་སྦྱོར་སྒྲ་ལ་ཐོགས་མེད་ཅིང་། འབྲེལ་བར་སྨྲ་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། གཞན་ཡང་རྗེས་འཇུག་ཤེས་པ་ཡིས། དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་མ་མཐོང་ཡང་། དོན་དང་མཐུན་པའི་སྦྱོར་བ་ཤེས། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྗེས་འཇུག་བཅུའི་བྱ་བ་དང་གཙོ་བོར་འབྲེལ་བའི་ཕྲད་དང་རྣམ་དབྱེ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ན། མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཡི་གེར་འབྲི་བ་དང་། བྲིས་ཟིན་པ་རྣམས་བརྗོད་པ་དག་པར་ཀློག་པ་དང་། ཚིག་དོན་

རྒྱ་ཆེར་བཀྲོལ་ནས་བཤད་པ་བྱེད་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་བསྟན་བཅོས་སོགས་རྩོམ་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྩོལ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚེ། ཚིག་དོན་སྤྱི་མཚམས་སྦྱོར་བའི་བརྡ་དོན་རྣམས་ལ་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྣང་བ་འཇུག་པར་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་། ཚིག་དོན་སྤྱི་ཕྱི་གོ་ལོག་པ་དང་། མི་འབྲེལ་བ་དང་། འགལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་འཆད་པ་དང་ལྷན་རིང་འབྲེལ་ཆགས་པ་ཁོ་ན་སྨྲ་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་རྗེས་འཇུག་གི་དོན་ཚུལ་བཞིན་ཤེས་པ་དེས་བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་སོགས་སྔོན་ཆད་མ་མཐོང་ཡང་། འགྲེལ་བཤད་སོགས་ཀྱི་དོན་དང་མཐུན་པའི་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་རྗེས་སུ་དཔགས་ཏེ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་དེ་དོན་ལ་དབབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། རྗེས་འཇུག་སྦྱོར་བ་མཁས་པ་ན། ལུང་གི་དོན་དང་སྦྱོར་བ་དང་། བླ་མའི་མན་ངག་གསུམ་སྦྱར་ནས། དོན་གྱི་ཐོག་ཏུ་དབབ་པར་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་གི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཅིང་། མཐུན་མོང་མིན་པའི་རིག་གནས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ན། རིག་གནས་མཐུན་མོང་བ་དྲང་སྲོང་དང་པཎྜི་ཏས་བྱས་པའི་སྒྲ་ཚད་བཟོ་གསོ་རྩིས་སྙན་མངོན་སྡེབ་ཟློས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། མཐུན་མོང་མིན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ལུང་གི་དོན་དང་། རྗེས་འཇུག་གི་སྦྱོར་བ་ལ་མཁས་པའི་རིགས་པ་དང་། བསླབ་བྱའི་དོན་ལ་མཁས་པའི་རིགས་དང་། བསླབ་བྱའི་དོན་ལ་མཁས་པའི་བླ་མའི་མན་ངག་ལེགས་པར་མཉན་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ལེགས་པར་སྦྱར་ཏེ། ཤེས་པར་འདོད་པའི་གཞུང་དོན་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྟེང་དུ་དབབ་པ་སྟེ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ། ཞེས་སོ། དེའང་གཞུང་དོན་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་འཁྲུལ་གཞི་ཡོད་པ་རྣམས་ལུང་དོན་དང་སྦྱོར་དགོས་པ་དང་། ལུང་དོན་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་མན་ངག་གིས་འགྲོལ་དགོས་པའི་དོན་ཏེ། ཚིག་སྦྱོར་ཕྲ་མོ་རེ་ལའང་གསུམ་ག་ཚོགས་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་བསླབ་ཚུལ་གོ་རིམ་ལ་འདོམས་པ་ནི།

བསླབ་ལ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་གིས། དང་པོར་ང་རོ་རྣམས་ལ་སྦྱང་།
སྔོན་འཇུག་མིང་གཞི་རྗེས་འཇུག་གསུམ། ཀློག་གི་ཆེད་དུ་བསླབ་པ་ཡིན།
རྗེས་འཇུག་བཞི་ཡི་སྦྱོར་བ་ནི། མཉན་བསམ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་སྦྱར།

ཡན་ལག་དེ་དག་མཐུ་ཡིས་ནི། འབྲས་བུའི་ཆེད་དུ་དོན་ལ་དབབ།
བསྟབ་པའི་རིམ་པ་འདི་ཡིས་ནི། གང་ཞིག་འབད་པ་ཆུང་ངུས་ཀྱང་།
ཤེས་རབ་མྱུར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར། དེ་ཕྱིར་དང་པོར་འདི་ཉིད་བསྟབ།
དེ་ནས་ཀྲུས་པའང་མཉན་བྱས་ཏེ། བསྟབ་པ་གང་ལ་དད་པ་ཡི།
གཞུང་ཉིད་བླ་མ་དག་ལས་མཉན།

ཞེས་པ་སྟེ། རིག་པའི་གནས་གང་ཞིག་བསྟབ་པར་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པས་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ལས་དང་པོ་པ་དེས་ནི། ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ང་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི་གེ་ཀྲུང་པ་རྣམས། ཡི་གེའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རང་རང་གི་སྐྱེ་གནས་དང་། བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་རྩོལ་བ་རྣམས་དང་མཐུན་པ་དང་། དབྱངས་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོའི་ང་རོ་དབྱུང་ཚུལ་དང་བཅས་རེ་རེ་ནས་ཀློག་པའི་སྒྲ་གདངས་ལ་སྦྱང་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་སྔོན་འཇུག་ལྔ་དང་། འཕུལ་རྟེན་གྱི་འཇུག་ཡུལ་མིང་གཞི་སུམ་ཅུ་དང་། རྗེས་འཇུག་བཅུ་སྟེ། དེ་གསུམ་ཅི་རིགས་ཚོགས་པར་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ཡང་། བྱིས་པ་བདེ་འཇུག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཀློག་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཀློག་ལ་བྱང་ནས་རྗེས་འཇུག་སྟེ་དེར་སྔོན་འཇུག་ཀྱང་འདུས་པས། དེ་དག་རྟགས་འཇུག་ནས་བཤད་པ་ལྟར། སྒྲ་དོན་གང་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡི་གེ་གང་གིས་འཇུག་པ་དང་། ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་དང་། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞིའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ནི། བླ་མ་ལས་ལེགས་པར་བཤད་པ་མཉན་པ་དང་། དེའི་དོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམ་པ་དང་། རང་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་གཞན་ལ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་ཏེ་མཁས་པར་བསྟབ་པར་བྱའོ། ཀློག་དང་བརྡ་དག་གི་ཡན་ལག་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐུས་ནི། གང་བསྟབ་པར་བྱ་བ་དེ་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སླད་དུ་དོན་ལ་དབབ་ནས་ཉམས་སུ་བསྟན་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བསྟབ་པའི་རིམ་པ་འདི་ནི། སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་ཐོས་བསམ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་སྨོས་ཅི་དགོས་ཏེ། འབད་པ་ཆུང་ངུ་ཙམ་བྱས་པས་ཚིག་དོན་ལ་རྨོངས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་མྱུར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། ཀྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་མཁས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སུམ་ཅུ་པའི་གཞུང་འདི་ཉིད་བསྟབ་པར་བྱ་ཞིང་། འདི་ནི་ཤེས་ནས་རྟགས་འཇུག་ལ་སོགས་པ་འདིའི་སྐབས་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་། དེ་ནས་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་ཀྲུས་པ་གཞན་དང་གཞན་

ནམས་ཀྱང་མཉན་པར་བྱས་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་བསླབ་པ་གང་ལ་དད་ཅིང་སློབ་པར་འདོད་པ་དེའི་གཞུང་ལུགས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ཉིད་བླ་མ་རྣམས་ལས་མཉན་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ།

བཞི་པ་གདམས་ངག་སྟོད་སྟུང་ལ་བསྟན་དགོས་པར་འདོམས་པ་ནི།

སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་ཅིང་། ལེ་ལོ་གཡེང་བ་རྣམ་པར་སྤངས།
ཟོ་བཟང་དད་པ་ལ་བརྟེན་པ། སྐྱེས་བུ་དེས་ནི་མྱུར་རྟོགས་ཏེ།
དེ་ལ་དུས་སུ་འདོམས་པར་བྱ། ཅིག་ཤོས་དེ་ལས་ལྡོག་པའོ།

ཞེས་པ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་གདམས་ངག་བསྟན་དུ་སྟུང་བའི་སྣོད་ནི། གདམས་ངག་སྟོན་མཁན་གྱི་སློབ་དཔོན་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་དུ་འཛིན་ཅིང་། ཞེས་དང་བཅས་པས་དྲིན་དུ་བཟོ་བ་དང་། འགལ་རྐྱེན་བསླབ་པར་བྱ་བའི་གནས་དེ་ལ་སློབ་ཞན་པའི་ལེ་ལོ་དང་། བྱ་བ་གཞན་ལ་འཇུག་པའི་གཡེང་བ་གཉིས་སྤངས་པ་སྟེ། སྐྱོན་དེ་དག་གིས་ཐབས་མི་ཉེད་པའི་ཏག་སྦྱོར་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་དང་། མཐུན་རྐྱེན་ཟོ་སྟེ་རང་བཞིན་བཟང་ཞིང་། བསླབ་བྱའི་གནས་ལ་མཆོག་ཏུ་དད་པའི་གུས་སྦྱོར་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་དེས་ནི། བསླབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་མྱུར་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལ་དུས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་འདོམས་པར་བྱ་ཞིང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་སྣོད་ལྡན་གྱི་ཅིག་ཤོས་སློབ་དཔོན་ལ་མི་གུས་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་གཡེང་བ་ཅན་དང་། རང་བཞིན་ངན་ཅིང་དད་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་སྣོད་དང་མི་ལྡན་པས། དུས་སུ་འདོམས་པ་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་རེ་ཞིག་འདོམས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་ནས་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་འདུན་པར་འགྱུར་ན་ལེགས་པར་རྗེས་སུ་བསྟན་པར་ཡང་བྱའོ་ཞེས་སོ། སྨྲས་པ།

ཨ་འདུས་རིག་བྱེད་སྲན་བུ་ལ་བརྒྱུས་པའི། ཀ་འཕྲེང་མཁའ་མེའི་གྲངས་འཁྱུད་ཨཀྵ་ར།
མིང་གཞིའི་སྦྱོར་རྗེས་འཇུག་པའི་རྣམས་འགྱུར་ཅན། ཚིག་ཕྲད་རྣམ་དབྱེའི་མགུལ་རྒྱན་སྤེལ་ཟེར་ནས།
སྒྲ་དང་བྱེ་བྲག་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། དུས་གསུམ་བདག་གཞན་བྱ་བྱེད་སྒྲ་དོན་ལ།
འཇུག་ཚུལ་སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་མ་ཧེ་ཀའི། དོ་ཤལ་གཟུར་གནས་སྐྱེ་བོའི་རྒྱན་དུ་དགོད།

རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ།

༄༅། །གཉིས་པ་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་སྤྱིའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། སྔོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་བཤད་པ། རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི། ཕོ་ཡི་ཡི་གེ་འབའ་ཞིག་ལ། སྡེ་པ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་གནས་པའང་། སྡེ་ཚན་ལྔ་རྣ་དྲིལ་བྱས་ལ། ཕོ་དང་མ་ནིང་མོ་དང་ནི། ཤིན་ཏུ་མོ་དང་བཞི་བཞི་རུ། སྡེ་པ་བཞི་པ་ཡན་ཆད་དབྱེ། ལྷག་མ་བཅུ་བཞི་གནས་པ་ལས། ཙ་སོགས་གསུམ་ནི་ཙ་སོགས་སྦྱར། ཝ་ནི་བ་དང་སྦྱར་བར་བྱ། ལྷག་མ་དྲུག་ནི་མོ་རུ་སྦྱར། ར་ལ་ཧ་ནི་མོ་གཤམ་སྟེ། ཨ་ནི་མཚན་མེད་ཅེས་ཀྱང་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱིར་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་ཕོ་མོ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དབྱངས་ཡིག་མཚོན་བྱེད་ཨི་ཨུ་ཨེ་ཨོ་བཞི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མོ་དང་། ཀ་ནས་ཨའི་མཐར་ཐུག་པའི་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་པོ་རྣམས་ནི་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཕོར་ཤེས་པར་བྱའོ། དེས་ན་ཕོ་འི་ཡི་གེ་འབའ་ཞིག་སྟེ་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུ་པོ་ཁོ་ན་ལ། སྡེ་པ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་དུ་གནས་ཏེ། སྡེ་པ་དང་པོ། ཀ་ཁ་ག་ང་། གཉིས་པ། ཙ་ཚ་ཛ་ཉ། གསུམ་པ། ཏ་ཐ་ད་ན། བཞི་པ། པ་ཕ་བ་མ། ལྔ་པ། ཙ་ཚ་ཛ་ཝ། དྲུག་པ། ཞ་ཟ་འ་ཡ། བདུན་པ། ར་ལ་ཤ་ས། བརྒྱད་པ། ཧ་ཨ་རྣམས་སོ། དེ་རྣམས་སྡེ་ཚན་ལྔ་རྣ་དྲིལ་བ་ནི། སྔ་དྲག་པ་ཕོ་དང་། རྣ་པ་མ་ནིང་དང་། ཙུང་ཟད་ཞན་པ་མོ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཙུང་ཟད་ཞན་པ་ཤིན་ཏུ་མོ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཞན་པ་མོ་གཤམ་སྟེ་རྣམ་པ་ལྔར། དེའང་སྡེ་པ་དང་པོ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ། ཀ་ཙ་ཏ་པ་རྣམས་ཕོ་དང་། གཉིས་པ། ཁ་ཚ་ཐ་ཕ་རྣམས་མ་ནིང་དང་། གསུམ་པ། ག་ཇ་ད་བ་རྣམས་མོ་དང་། བཞི་པ། ང་ཉ་ན་མ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་མོར་དབྱེ་བར་བྱའོ། དེར་མ་ཕྱེ་བའི་ལྷག་མ་ཙ་ཚ་ཕྱིན་ཆད། ཡི་གེ་བཅུ་བཞི་གནས་པ་ལ། ཙ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཙ་ཚ་ཛ་གསུམ་ནི། རིམ་བཞིན་སྔར་བསྟན་པའི་ཙ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཙ་ཕོ་དང་། ཚ་མ་ནིང་དང་། ཛ་མོར་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་བཞིན་དུ་ཝ་ནི་བ་དང་སྦྱར་བས་མོ་དང་། ལྷག་མ། ཞ་ཟ་འ་ཡ་ཤ་ས་དྲུག་ཀྱང་མོ་འི་ཡི་གེར་སྦྱར་བར་བྱའོ། ར་ལ་ཧ་གསུམ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཨ་ཡིག་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་ཡི་གེ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ར་ལ་ཧ་གསུམ་ལས་ཀྱང་རྩོལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཞན་པའི་ཕྱིར་ན་མཚན་མེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ་ཞེས་

སོ། དེ་ཡང་གཞུང་ཐལ་མོ་ཆེར། མ་ནིང་མཚན་ མེད་ཅེས་ཀྱང་བྱ། ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཡི་གེ་ཉམས་པའོ།

གཉིས་པ་སྔོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མིང་གཞི་ལས་སྔོན་རྗེས་དབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ། སྔོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། སྔོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། མོ་ཡི་ཡི་གེའི་ནང་ནས་ནི། འཇུག་པའི་ཡི་གེ་བཅུ་དབྱུང་བྱ། འཇུག་པ་བཅུ་ཡི་ནང་ནས་ནི། སྔོན་འཇུག་ཡི་གེ་ལྔ་དབྱུང་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། མོ་ཡི་ཡི་གེ་ལ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་མོ་ཙམ་དང་། ཤིན་ཏུ་མོ་དང་མོ་གཤམ་སྟེ་གསུམ་དུ་གནས་པ་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བའི་ནང་ནས། སྔར་སུམ་ཅུ་པར་བཤད་པ་ལྟར། རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་ག་ང་ད་ན་བ་མ་འ་ར་ལ་ས་སྟེ་བཅུ་པོ་རྣམས་དབྱུང་བར་བྱ་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྔོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་ག་ད་བ་མ་ འ་སྟེ་ལྔ་པོ་རྣམས་དབྱུང་བར་བྱའོ། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་སྔོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི། སྔོན་འཇུག་ཡི་གེ་ལྔ་པོ་ལ། ཕོ་དང་མ་ནིང་མོ་དང་ནི། ཤིན་ཏུ་མོ་དང་བཞི་རུ་དབྱེ། ཞེས་པ་སྟེ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྔོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་ལྔ་པོ་དེ་ལ། མིང་གཞི་དང་སྦྱར་ནས་གློག་པའི་ཚེ་སྒྲ་གདངས་དྲག་ཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚ་ནས་ཕོ་བ་ཡིག་དང་། མ་ནིང་ག་ད་གཉིས་དང་། མོ་འ་ཡིག་དང་། ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་སྟེ་བཞིར་དབྱེ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་སྔོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། དེ་དག་རེ་རེའང་བཞི་བྱེད་དེ། གང་ལ་འཇུག་བྱེད་གང་གིས་བྱེད། ཇི་ལྟར་འཇུག་བྱེད་ཅི་ཕྱིར་བྱེད། ཅེས་པ་སྟེ། སྔོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་ཕོ་སོགས་དེ་དག་རེ་རེའི་འཇུག་ཚུལ་ལའང་རྣམ་པ་བཞི་བྱེད་པ་སྟེ་བྱེད་པ་བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་དགོས་ཏེ། འཇུག་ཡུལ་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། འཇུག་པ་པོ་སྔོན་འཇུག་གི་ཡི་གེ་གང་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གང་ལ་འཇུག་པ་དང་གང་གིས་འཇུག་པ་མཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ། ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་བཤད་པ། ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ལན་གྱིས་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི། གང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་ལན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ལན་གྱིས་བསྟན་པ་དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་མི་འཇུག་པ་བཤད་པའོ།

ངང་པོ་ནི། ཕོ་ནི་ཕོ་དང་མོ་ལ་འཇུག། མོ་ནི་མོ་དང་མ་ནིང་ལ། མ་ནིང་ཡང་ནི་ཕོ་མོ་ལའོ། ཤིན་ཏུ་མོ་ནི་མ་ནིང་དང་། མོ་དང་ཤིན་ཏུ་མོ་ཉིད་ལའོ། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་གང་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་པོ་ཕོའི་ཡི་གེ་བ་ནི། རང་གི་སྡེ་པ་མ་ཡིན་པའི་མིང་གཞིའི་ཕོ་ཀ་ཅ་ཏ་ཙ་བཞི་དང་། མོ་ཡིག། ག་ང་ཇ་ཉ་ད་ན་ཛ་ཞ་ཟ་ར་ཤ་ས་བཅུ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་དྲུག་ལ་འཇུག་གོ་དེ་བཞིན་དུ། སྔོན་འཇུག་གི་མོ་འ་ཡིག་ནི། མིང་གཞིའི་མོ་ཡིག། ག་ཇ་ད་བ་ཛ་ལྔ་དང་། མ་ནིང་། ཁ་ཆ་ཐ་ཕ་ཚ་ལྔ་སྟེ་བཅུ་ལ་འཇུག་གོ། སྔོན་འཇུག་གི་མ་ནིང་ག་ཡིག་ནི། མིང་གཞིའི་ཕོ་ཡིག་ཅ་ཏ་ཙ་གསུམ་དང་། མོ་ཡིག། ཉ་ད་ན་ཞ་ཟ་ཡ་ཤ་ས་བརྒྱད་དེ་བཅུ་གཅིག་ལ་འཇུག་ཅིང་། ད་ཡིག་ནི། མིང་གཞིའི་ཕོ་ཡིག། ཀ་པ་གཉིས་དང་། མོ་ཡིག། ག་ང་བ་མ་བཞི་སྟེ་དྲུག་ལ་འཇུག་གོ། སྔོན་འཇུག་གི་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་ནི། མིང་གཞིའི་མ་ནིང་། ཁ་ཆ་ཐ་ཚ་བཞི་དང་། མོ་ཡིག། ག་ཇ་ད་ཛ་བཞི་དང་། ཤིན་ཏུ་མོ། ང་ཉ་ན་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ལ་འཇུག་གོ། ཞེས་སོ། དེའང་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་འཕྲུལ་རྟེན་གྱི་བ་དང་དའི་འཇུག་ཡུལ་སྐྱོར་ས་ཀ་ཡ་གསུམ་ག་ཡིན་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་ཀ་ཡིག་ཉིད་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་ཡང་གང་ལ་འཇུག་པ་དེ་འཇུག་ཡུལ་གཙོ་བོ་དེ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འགྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་ཚེ་འ་ཡིག་རང་སྡེའི་ཡ་ཡིག་ལ་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ།

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་མི་འཇུག་པ་བཤད་པ་ནི། ཕོ་ནི་མ་ནིང་ལ་མི་འཇུག། མོ་ནི་ཕོ་ལ་འཇུག་པ་མེད། མ་ནིང་རང་ལ་རང་མི་འཇུག། རང་གི་སྡེ་དང་འབྲད་པ་ན། ཕོ་ཡང་མོ་ལ་འཇུག་མི་འགྱུར། མ་ནིང་མོ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པ་སྟེ། སྔོན་འཇུག་གི་ཕོ་བ་ཡིག་ནི། མིང་གཞིའི་མ་ནིང་ཁ་ཆ་ཐ་ཕ་ཚ་རྣམས་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། སྔོན་འཇུག་གི་མོ་འ་ཡིག་དང་། དེའི་ཤུགས་བསྟན་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་དག་ནི། མིང་གཞིའི་ཕོ། ཀ་ཅ་ཏ་ཙ་རྣམས་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། སྔོན་འཇུག་གི་མ་ནིང་ག་ད་གཉིས་ནི། མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་མ་ནིང་། ཁ་ཆ་ཐ་ཕ་ཚ་རྣམས་ལ་མི་འཇུག་གོ། ཡང་སྔར། ཕོ་ནི་ཕོ་དང་མོ་ལ་འཇུག། ཅེས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་བསལ། སྔོན་འཇུག་རྣམས་བཞི་ཚན་དུ་ཕྱེ་བའི་མིང་གཞི་རྣམས་དང་འབྲད་པའི་ཚེ་ན། སྔོན་འཇུག་གི་ཕོ་བ་ཡིག་ནི། མིང་གཞིའི་མོ་བ་མ་དག་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། ཡང་སླས་ཕོ་ཡིག་པ་ལའང་མི་འཇུག་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྔོན་འཇུག་གི་མ་ནིང་ག་ད་

གཉིས་ཀྱང་རང་སྟེའི་ཕ་མོ་དག་ལ་མི་འཇུག་པས། ག་ཡིག་མིང་གཞིའི་ཀ་ག་ང་རྣམས་དང་། ད་ཡིག་མིང་གཞིའི་ཏ་ད་ན་རྣམས་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་། སྔོན་འཇུག་གི་མོ་ཡིག་འ་ནི། རང་སྟེའི་མིང་གཞིའི་མོ། ཞ་ཟ་འ་ཡ་རྣམས་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། ཡང་སླས་སྔོན་འཇུག་གི་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་ནི། རང་སྟེའི་མིང་གཞིའི་མ་ནིང་ཕ་དང་། མོ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་མོ་མ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ལན་གྱིས་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེས་ན། ཞེས་པ་འོ། གཉིས་པ་ལན་གྱིས་བསྟན་པ་ནི། ཕོ་ནི་དྲག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ། མ་ནིང་རན་པར་འཇུག་པ་ཡིན། མོ་ཞན་ན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་མོ་ནི་མཉམ་པས་སོ། ཞེས་པ་སྟེ། སྔོན་འཇུག་གི་ཕོ་ཡིག་བ་ནི། མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་སྒྲ་དང་བྱེད་རྩོལ་དྲག་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་དང་། མ་ནིང་ག་ད་གཉིས་ནི་སྒྲ་རྩོལ་རན་པར་འཇུག་པ་དང་། མོ་ཡིག་འ་ནི། སྒྲ་རྩོལ་ཞན་པས་འཇུག་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་མོ་ཡིག་མ་ནི། སྒྲ་རྩོལ་མཉམ་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ལྷོད་ཅིང་ཉམ་ཆུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དྲི་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ལན་གྱིས་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི། ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་ལན་གྱིས་བསྟན་པ་ནི། ཕོ་ནི་འདས་དང་གཞན་བསྒྲུབ་ཕྱིར། མ་ནིང་གཉིས་ཀ་ད་ལྟར་ཆེད། མོ་ནི་བདག་ད་མ་འོངས་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་མོ་ནི་མཉམ་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་སྟེ། སྔོན་འཇུག་གི་ཕོ་ཡིག་བ་ནི། དགོས་པ་དུས་གསུམ་ལས། ལྷ་བསྒྲུབས་སོ། ཙུགས་གསེར་དུ་བསྒྱུརད་ཏོ། ལྟ་བུ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པ་འདས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་བདག་གཞན་གཉིས་ལས། གཞན་ཏེ། བཏུང་བ། བཏུག་པ། བསྒྲུབ་བྱ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ། བསྒྲུབ་བྱའི་ལྷ། བསྒྱུར་བྱ། བསྒྱུར་བར་བྱ་བ། བསྒྱུར་བྱའི་ཙུགས་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དང་། བསྒྲུབ་པར་བྱ། བསྒྲུབ་པོ། བསྒྱུར་བར་བྱ། བསྒྱུར་རོ། ལྟ་བུ་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་བ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཉིད་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འཇུག་གོ། སྔོན་འཇུག་གི་མ་ནིང་ག་ད་དག་ནི། ཤིང་གཅོད་པ་པོ། གཅོད་བྱེད། སྐྱོན་དགག་པ་པོ། དགག་བྱེད་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་པོའི་དངོས་པོ་དང་། གཅོད་པར་བྱེད། གཅོད་དོ། དགག་པར་

དབྱེ། དགག་གོ། ལྷ་བུ་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱེད་ལས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གཅིག་བདག་གི་དངོས་པོ་དང་
གདམ་པ། གཟུང་བ། གཅད་བྱ། གཅད་པར་བྱ་བ། གཅད་བྱའི་ཞིང་། དགག་བྱ། དགག་པར་བྱ།
དགག་བྱའི་སྐྱོན་ལྷ་བུ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དང་། གཅད་པར་བྱ། གཅད་
དོ། དགག་པར་བྱ། དགག་གོ། ལྷ་བུ་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་བ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གཅིག་གཞན་གྱི་དངོས་
པོ་སྟེ། དངོས་པོ་བདག་དང་གཞན་གཅིག་ཀ་བསྟན་པའི་འཇུག་པ་དང་། དེར་མ་གཏོགས་པའི་དུས་གསུམ་ལས།
གཅོད་ཀྱིན་འདུག། གཅོད་བཞིན་པའོ། དགག་གིན་འདུག། དགག་བཞིན་པའོ། ལྷ་བུ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དངོས་
སུ་འབྲེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པ་ད་ལྟར་བ་བསྟན་པའི་ཚེད་དུ་འཇུག་སྟེ། ད་ལྟར་བ་ནི། བྱེད་ལས་གསལ་བྱེད་
ཀྱི་སྒྲ་ཉིད་ཚིག་གྲོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའོ། སྔོན་འཇུག་གི་མོ་ཡིག་འ་ནི། མདུད་པ་འགྲོལ་པ་པོ། འགྲོལ་བྱེད། ཡོས་
འཐག་པ་པོ། འཐག་བྱེད་ལྷ་བུ་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་བྱེད་པ་པོའི་དངོས་པོ་དང་། མདུད་པ་འགྲོལ་བར་བྱེད།
འགྲོལ་ལོ། ཡོས་འཐག་པར་བྱེད། འཐག་གོ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱེད་ལས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སྟེ། དེ་
རྣམས་དངོས་པོ་བདག་ཡིན་པས་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲོལ་ཀྱིན་འདུག། འཐག་བཞིན་པའོ། འགྱུར་གྱིན་
འདུག་འགྲུབ་བཞིན་པའོ། ལྟ་བུ་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བས་མ་བསྡུས་པའི་དུས་ད་ལྟར་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་
ལོ་འཁོར་བར་འགྱུར། དོན་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ལྟ་བུ། བྱེད་པ་པོ་གཞན་དངོས་སུ་མེད་པར་བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་
པ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་བྱ་བ་བྱེད་འགྱུར་མ་འོངས་པའི་དུས་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་འཇུག་གོ། སྔོན་འཇུག་གི་ཤིན་ཏུ་མོ་
མ་ཡིག་ནི། མཁས་པར་བྱས། མཁས་པ། མཁས་པར་བྱེད། མཁས་བྱ། མཁས་པར་བྱ། མཁས་པར་
གྱུར། མཁས་བཞིན་པ། མཁས་པར་འགྱུར། ལྟ་བུ་སྔར་བཤད་པའི་བདག་གཞན་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་
དབྱེ་བྲག་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པ་སྤྱི་མཚུངས་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འཇུག་གོ། དེ་ཡང་དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ནི།
བྱ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ངག་གི་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་སྟེ། བྱ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་མ་འོངས་པ་དང་།
བྱེད་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པས་སོ། བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བས་ནི། བྱ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་
ཁྱབ་སྟེ། བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་བའི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་

བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་མཛད་པ་ནི། བྱེད་པ་པོ་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲ་རྣམས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཞོར་ལ་བདག་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཕན་ཚུན་ཤེད་མཚུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསྡུས་པ་ཡིན་ལ།

དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མཛད་པ་ནི། བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་མཛད་པ་ན། བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལྷག་མ་རྣམས་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་དེ་གང་ཡིན་ཅེ་ན། བྱ་བ་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དངོས་སུ་མི་སྣང་བ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་གཞན་མི་སྣང་ཞེས་པས། དཔེར་ན། བདག་འགྲོ་འོ། ལྟ་བུའི་ཚེ། འགྲོ་བ་དེ་བྱ་ཚིག་ཡིན་ཀྱང་། འགྲོ་བྱ་འགྲོ་བྱེད་གཉིས་ཀ་བདག་ཡིན་པས། འགྲོ་བྱ་ལས་གཞན་པའི་འགྲོ་བྱེད་མེད་པས་ན་འདི་ལ་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བའང་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཡང་བྱ་བ་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་མི་སྣང་ཞེས་པས། དཔེར་ན། རྫ་མཁན་གྱི་འཁོར་ལོ་འཁོར་རོ། ལྟ་བུའི་ཚེ། དང་པོར་སྐོར་བྱེད་གཞན་ཡོད་ཀྱང་། འཁོར་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐོར་བྱེད་གཞན་མེད་པར་རང་གི་ངང་གིས་འཁོར་བས་གནས་སྐབས་དེར་བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པའི་ཆ་ནས་བསྐོར་ཞེས་མི་བརྗོད་པར་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ཡང་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དངོས་སུ་མི་སྣང་ཞེས་པས། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་ཞིག་གི་མདུན་དུ་རྡུགས་ཤིག་རང་བཞིན་གྱིས་གསེར་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ། སྐྱེས་བུ་དེའི་བསོད་ནམས་ཉིད་བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བ་དང་རྡུགས་རང་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པས་འགྱུར་བའི་ཆ་ནས། རྡུགས་གསེར་དུ་བསྒྱུར་ཅེས་མི་བརྗོད་པར་གྱུར་ཅེས་བརྗོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་པའི་ཚེ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་སོ་སོ་ནས། རང་གིས་རང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་འགལ་ཡང་། སྤྱི་ཚོགས་རིགས་པ་ནས་ཐ་སྙད་ཙམ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། དེ་དག་གིས་མཚོན་ནས་སྐབས་འདིར་ཕྲ་ཞིང་ཞིབ་པའི་བློས་བརྟག་དགོས་པ་མང་དུ་སྣང་ངོ།

གསུམ་རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་རྟགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། ནང་གསེས་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བའོ། དང་པོ་ནི། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ལ། ཕོ་མོ་མ་ནིང་གསུམ་དུ་དབྱེ། ཞེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ། ག་ང་ད་ན་བ་མ་འ་ར་ལ་ས་སྟེ་བཅུ་པ་དེ་རྣམས་ལ། ཕོ་ཡིག ག་ད་བ་ས་བཞི་དང་།

མོ་ཡིག། ང་མ་འ་གསུམ་དང་། མ་ནིང་། ན་ར་ལ་གསུམ་སྟེ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བར་བྱའོ། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ནང་གསེས་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་ནི། ཕོ་ལ་སྐྱེས་བུ་རབ་འབྲིང་གསུམ། མོ་ལ་མོ་དང་ཤིན་ཏུ་མོ། མ་ནིང་འགྱུར་དང་མཚན་གཉིས་དང་། མཚན་མེད་དག་དང་གསུམ་དུ་འདོད། ཅེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་ལ་རྟགས་གསུམ་དུ་ཕྱེས་པ་དེ་ལ། སླར་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱིས་བརྒྱད་ད་དུ་དབྱེ་སྟེ། ཕོ་ཡིག་བཞི་ལ་ག་མཐའ་སའི་ཡང་འཇུག་ཅན་སྐྱེས་བུ་རབ་དང་། བ་མཐའ་སའི་ཡང་འཇུག་ཅན་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་། ག་ད་བ་སའི་མཐའ་ཅན་ཡང་འཇུག་མེད་པ་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་སྟེ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དང་། མོ་ཡིག་གསུམ་ལ། ད་མ་སའི་ཡང་འཇུག་ཅན་མོ་ཙམ་དང་། ད་མ་འའི་མཐའ་ཅན་ཡང་འཇུག་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་མོ་སྟེ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་དང་། མ་ནིང་གསུམ་ནི། མིང་གཞིའི་ཕོ་ཡིག་གི་མཐར་དའི་ཡང་འཇུག་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་། མོ་ཡིག་གི་མཐར་ཡང་འཇུག་མེད་པ་ཁོ་ན་དང་། མ་ནིང་གི་མཐར་ཡང་འཇུག་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གསུམ་ནི་འགྱུར་པ་མ་ནིང་དང་། མིང་གཞིའི་མོ་ཡིག་གི་མཐར་ཡང་འཇུག་ཡོད་པ་ནི་མཚན་གཉིས་མ་ནིང་དང་། མིང་གཞིའི་མ་ནིང་གི་མཐར་ཡང་འཇུག་མེད་པ་ནི་མཚན་མེད་མ་ནིང་སྟེ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བར་འདོད་དོ་ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་བྱེད་པ་བཞི་བྱེད་དེ། གང་ལ་འཇུག་ བྱེད་གང་གིས་ བྱེད། ཇི་ལྟར་འཇུག་བྱེད་ཅི་ཕྱིར་ བྱེད། ཅེས་པ་སྟེ། དེའང་རྗེས་འཇུག་ཕོ་མོ་མ་ནིང་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལའང་བྱེད་པ་བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཇུག་ཡུལ་ཡི་གེ་གང་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། འཇུག་པ་པོ་གང་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། གང་ལ་འཇུག་པ་བཤད་པ། གང་གིས་འཇུག་པ་བཤད་པ། ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་བཤད་པ། ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། གང་ལ་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ལ། ཞེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་འཇུག་ཡུལ་གྱི་ཡི་གེ་གང་ལ་འཇུག་ན་ཀ་ནས་ཨའི་བར་གྱི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་འཇུག་གོ། འོ་ན་རྗེས་འཇུག་གི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ན། འདིར་བསྟན་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ཡིན་

པས་ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་རྗེས་པཎ་གྱིས། མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན་དུ། ད་ས་དག་ནི་ཡང་འཇུག་པ་དག་གོ། ད་ནི་ན་ར་ལ་རྣམས་ཀྱིའོ། ས་ནི་ག་ང་བ་མ་རྣམས་ཀྱིའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་གང་གིས་འཇུག་པ་བཤད་པ་ནི། གང་གིས་བཅུ་པོ་དེ་དག་གིས། ཞེས་པ་སྟེ། ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་པོ་ཡི་གེ་གང་དང་གང་ཞིག་ཡིས་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྔར་བཤད་པའི་རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གིས་འཇུག་གོ་ཞེས་སོ།

གསུམ་པར། ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་དོན་གྱི་ཚུལ། ཞེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་ཞུགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲ་དྲག་ཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་ཞུགས་པས་དོན་ཅི་ཞིག་སྟོན་པ་དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ལོ། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྒྲའི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲག་ཞན་སྤྱིར་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། ནང་གསེས་ཞིབ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཕོ་གསུམ་མོ་གཉིས་མ་ནིང་གསུམ། དྲག་ཞན་བར་མ་གསུམ་དུ་འཇུག། ཅེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བཅུ་ལས། ཕོ་སྐྱེས་བུ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ། མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གང་ལ་ཞུགས་ཀྱང་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གདངས་དྲག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མོ་ཅམ་དང་ཤིན་ཏུ་མོ་གཉིས་ཞུགས་ན་ཞན་པ་དང་། འགྱུར་བ་དང་མཚན་གཉིས་དང་མཚན་མེད་མ་ནིང་གསུམ་ཞུགས་ན་བར་མ་སྟེ་རན་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ནང་གསེས་ཞིབ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། དྲག་པ་གསུམ་ཉིད་ནང་ཕྲད་ནས། གལ་ཏེ་ཞན་པ་ནང་ཕྲད་ན། དེ་ལའང་ནང་གི་ཚ་ཤས་ཀྱིས། དེ་ཡང་དྲག་ཞན་གཉིས་སུ་དབྱེ། མ་ནིང་གསུམ་དུ་གང་གཏོགས་པ། དྲག་དང་ཕྲད་ན་དྲག་པར་འགྱུར། ཞན་དང་ཕྲད་ན་ཞན་པར་འགྱུར། གཉིས་ཀ་དྲག་དང་ཕྲད་གྱུར་ན། དེ་ནི་གཉིས་ཀ་ཅན་དུ་འགྱུར། གཉིས་ཀ་དྲག་དང་མ་ཕྲད་ན། གང་དུ་ཡང་ནི་མི་འགྱུར་རོ། དེས་ན་འགྱུར་དང་མཚན་གཉིས་དང་། མཚན་མེད་དག་དང་གསུམ་དུ་འདོད། དེ་ནི་སྒྲ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་ལོ། ཞེས་པ་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲ་གདངས་དྲག་པ་རྗེས་འཇུག་ཕོ་ཡིག་ལ་སྐྱེས་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ཉིད་དུ་དབྱེ་བ་ནི

རྗེས་འཇུག་ཕན་ཚུན་ནང་འཕྲད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། དམ་ཞེས་པ་སྦྱད་པའི་ཚིས་ཡིན་པས་ཕང་སྦྱད་ན་ཤང་གི་ཚས་དྲག་ཞན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་སྦྱད་པས། དབྱེ་ཚུལ་ནི། སྐྱེས་བུ་རབ་འབྲིང་གཉིས་ལ་ཤང་འཕྲད་ཡོད་པས་སྒྲ་དྲག་པའི་དྲག་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ལ་ཤང་འཕྲད་མེད་པས་སྒྲ་དྲག་པའི་ཞན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཞིང་། དང་པོ་ལ་འང་སྐྱེས་བུ་རབ་སྒྲ་ཤིན་ཏུ་དྲག་པ་དང་། འབྲིང་དེ་ལས་ཅུང་ཟད་ཞན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་ཤང་གནས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། སྐྱོབ། སྐྱབས། སྐས། སྐད། བཀག། བཀབ། ལྟ་བུའོ། དེ་བཞིན་དུ་གཡལ་ཏེ་སྒྲ་གདངས་ཞན་པ་རྗེས་འཇུག་མོ་ཡིག་ལ་མོ་ཙམ་དང་། ཤིན་ཏུ་མོ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའང་རྗེས་འཇུག་ཕན་ཚུན་ཤང་ཕྲད་ན་སྔེ་འཕྲད་མ་འཕྲད་ཀྱིས་ཡིན་པས། དེ་ལའང་ཤང་གི་ཆ་ཤས་ཀྱིས་མོ་ཙམ་ལ་ཤང་འཕྲད་ཡོད་པས་སྒྲ་ཞན་པའི་དྲག་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་མོ་བ་ཤང་འཕྲད་མེད་པས་སྒྲ་ཞན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། དཔེར་ན། བསྙངས། བསྐུམས། སྙོང་། སྙོམ། བཀའ། ལྟ་བུའོ། སྒྲ་གདངས་བར་མ་རྗེས་འཇུག་མ་ཉིང་ལ་འགྱུར་བ་དང་། མཚན་གཉིས་དང་། མཚན་མེད་གསུམ་དུ་གང་གཏོགས་པའི་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ནི། མིང་གཞིར་འཇུག་ཚུལ་དང་། རྗེས་འཇུག་ཕན་ཚུན་ནང་འཕྲད་མ་འཕྲད་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ཏེ། བསྟནད། བསྔོརད། རྒྱ་ལད། ཁུར། བསྐུར། བཙལ། ལྟ་བུ་མིང་གཞི་པོ་ཡིག་གི་མཐར་ཡང་འཇུག་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་། ཕྱིརད། ཐརད། འབྲུ་ལད། ལྟ་བུ། མ་ཉིང་གི་མཐར་ཡང་འཇུག་ཡོད་པ་གཉིས་ནི། སྒྲ་གདངས་དྲག་པ་དང་འཕྲད་པའི་དབང་གིས་དྲག་པར་འགྱུར་བ་དང་། འགྲན། འགོར། འགྱུལ། ལྟ་བུ་མོ་ཡིག་གི་མཐར་ཡང་འཇུག་མེད་པ་ནི། སྒྲ་གདངས་ཞན་པ་དང་འཕྲད་པའི་དབང་གིས་ཞན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེས་ན་དེ་གཉིས་ནི་འགྱུར་མ་ཉིང་དང་། འཛིནད། འཕྱོརད། བསལད། ལྟ་བུ་མོ་ཡིག་གི་མཐར་ཡང་འཇུག་ཡོད་པ་ནི་སྒྲ་གདངས་དྲག་ཞན་གཉིས་ཀ་འཕྲད་པའི་དབང་གིས་དྲག་ཞན་གཉིས་ཀ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་མཚན་གཉིས་མ་ཉིང་དང་། མནུར། མགོར། འབྲུལ། ལྟ་བུ་མ་ཉིང་གི་མཐར་ཡང་འཇུག་མེད་པ་ནི། སྒྲ་གདངས་དྲག་ཞན་གཉིས་ཀ་དང་མ་འཕྲད་པའི་དབང་གིས་དྲག་ཞན་གང་དུའང་མི་འགྱུར་བར་སྒྲ་གདངས་མཉམ་པར་གནས་པས་མཚན་མེད་མ་ཉིང་སྟེ་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། དེ་དག་ནི་སྒྲ་གདངས་དྲག་ཞན་བར་མ་གསུམ་དུ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་དོན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། དོན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་གང་ལྟར་འགྱུར་པ་དང་། ཕྱི་མ་གང་ལྟར་འགྱུར་པའོ། ཞེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་རྣམས་དོན་གང་དང་གང་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་རྗེས་འཇུག་ཉིད་གང་ལ་ཞུགས་ཤིང་གནས་པའི་མིང་དེའི་དོན་ཕྱང་སྟར་ཏེ། ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱི་མ་རྗེས་འཇུག་གམ་མཐའ་དེས་མིང་མཐའ་ལ་སོགས་པ་འདྲེན་ཚུལ་གྱིས་དོན་གང་ལྟར་འགྱུར་པའོ་ཞེས་སོ། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྔ་མ་གང་ལྟར་འགྱུར་བ་བཤད་པ་དང་། ཕྱི་མ་གང་ལྟར་འགྱུར་བ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། སྔ་མ་སྔོན་འཇུག་ལྟ་བཞིན་སྦྱར། ཞེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་རྣམས་གང་ལ་ཞུགས་པའི་མིང་དེ་ཉིད་མིང་མཐའ་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་སྔ་མར་གྱུབ་པས། དེས་བདག་གཞན་སོགས་དོན་ཅི་ཞིག་སྟོན་པ་ནི། མིང་དེའི་སྔོན་དུ་གནས་པ་སྔོན་འཇུག་ལྔ་ལས་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དེའི་ཤུལ་པ་དང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་སོགས་གང་ཡིན་རྟོགས་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། འཛོམ་བྱེད། བཙིག་བྱ། བཀག་གོ། འགག་པར་འགྱུར། དགག་བཞིན་པ། བདག། བསྡོད་ཅིག། ལྟ་བུའོ། འོ་ན་ཏེ་སྔོན་འཇུག་མེད་ཀྱང་། རྗེས་བྱེད། སྐྱུག་བྱ། ཕོག་གོ། སྐྱུག་པར་འགྱུར། རྗེས་བཞིན་པ། ཏག་པ། ཤོག་ཅིག། ལྟ་བུ་རྗེས་འཇུག་རྣམས་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་བུར་སྣང་མོད་ཀྱི། ཞུགས་སོ། གསོ་སོ། ཕྱིན་ཏོ། ལྟ་བུ་སའི་འཇུག་ཡང་འཇུག་ཀ་དང་དའི་ཡང་འཇུག་ཙམ་ཁོ་ནས་འདས་པ་རང་དབང་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། འ་མཐའ་འདས་པ་ལ་གཏན་ནས་མི་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་ཙམ་ལས་གཞན་མ་ཚིག་གྲོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི་ཤུལ་པས་མ་གཏོགས་པ་རྗེས་འཇུག་གིས་རང་དབང་དུ་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ནི་མེད་དོ།

གཉིས་པ་ཕྱི་མ་གང་ལྟར་འགྱུར་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཕྱི་མ་དག་གི་འདྲེན་ཚུལ་ནི། ཞེས་པ་སྟེ། ཕྱི་མ་མིང་མཐའ་དང་རྣམ་དབྱེ་སོགས་ཀྱི་ཡིབ་ཧྲང་གི་དོན་ཇི་ལྟར་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། སྔ་མའི་རྗེས་འཇུག་དང་། ཕྱི་མའི་བརྗོད་བྱ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་ལྟོས་པའི་སྒོ་ནས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཚུལ་སྨོས་པ་ནི། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མིང་

མཐའ་འདྲེན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། རྣམ་དབྱེ་སོགས་འདྲེན་ཚུལ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཕོ་ཡིས་ཕོ་ཡི་མིང་མཐའ་དྲང་། མ་ནིང་གིས་ནི་མ་ནིང་ངོ་། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་། ཅིག་ཅར། ཐད་ཀ། སྒྲུབ་པ། གཉིས་ཀ། མཁྱེནད་པ། འགྱུརད་པ། བསླབད་པ། ཐུགས་ཀ། བསྒྲུབས་པ། དགོངས་པ། བསམས་པ། ལྟ་བུ། མིང་སྦྲ་མའི་མཐའི་རྗེས་འཇུག་ཕོ་ཡིག་གིས་མིང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས་མཐའ་སྒྱུར་དགོས་པའི་མིང་མཐའ་གཞན་གྱི་མིང་གཞིའི་ཕོ་ཡིག་དྲང་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ། གསིང་མ། ཐམ་ག། དགའ་བ། ལྟ་བུ་མ་ཡིག་གིས་མིང་གཞིའི་མོ་འི་མིང་མཐའ་དྲང་བ་དང་། དཀྱུ་ཁ། དབྱར་ཁ། གསལ་ཁ། ལྟ་བུ་མ་ནིང་གི་མིང་མཐའ་དྲང་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། དེ་ཡང་མིང་མཐའ་རྟགས་མཚུངས་ཁོ་ན་འདྲེན་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ནི། གཙོ་ཆེ་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། སྨག་མ། ཚད་མ། ཚབ་མ། ལྷས་མ། ལྟ་བུ་ཕོས་མོ་དང་། ཁང་པ། དམ་པ། མདའ་པ་ལྟ་བུ་མོས་ཕོ་དང་། སྟོན་མོ། བསྐོར་བ། རྒྱལ་བ། ལྟ་བུ་མ་ནིང་གིས་མོ་དྲངས་ཡང་མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཉིད་རྟགས་མ་མཐུན་ཀྱང་བརྗོད་བདེ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒྲ་མཐུན་དྲངས་པ་ཡིན་པས་སུམ་རྟགས་གཉིས་ཀའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དགོངས་པར་གནས་སོ། གཞན་ཡང་སྔར་ན་ར་ལ་གསུམ་ཡང་འཇུག་ཅན་མ་ནིང་དང་། ང་མ་ཡང་འཇུག་ཅན་མོར་བཞག་པ་ནི། འཇུག་ཡང་འཇུག་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གདངས་ཀྱི་ཤུགས་པ་འཆད་པའི་སྐབས་དང་། འདིར་དེ་རྣམས་ཕོ་རྟགས་སུ་བཞག་པ་ནི། ཡང་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱིས་མིང་མཐའ་འདྲེན་པ་སྐབས་དོན་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། གཞན་ཡང་དཀོནད་ཅིག། རིནད་ཅེན། ལྷནད་ཅིག། ཐབས་ཅིག། ཆབས་ཅིག། སྟོད་གོར། སྨད་གོར། བད་གོར། ཡུངས་ཀར། རྒྱ་གར། ལྟ་བུ་བརྡ་རྙིང་ལ་རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་ཕལ་ཆེར་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་ཞུས་དག་མང་བས་ཐུབ་པར་མངོན་ནོ།

གཉིས་པ་རྣམ་དབྱེ་སོགས་འདྲེན་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་འདྲེན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། ཉང་གསེས་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། མིང་མཐའ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ནི། དེ་ཉིད་རང་གི་སྒྲ་མཐུན་པའི། ཆོས་དངོས་ལས་དང་བྱེད་པ་དང་། སྦྱིན་དང་འབྱུང་ཁུངས་འབྲེལ་པ་དང་། གནས་དང་བོད་པའི་སྒྲ་ཡང་དྲང་། གཞན་ཡང་སྐར་བཅུ་ལྷག་བཅས་དང་། འབྱེད་སྡུད་བསྟན་དང་བདག་པོ་དང་། དགག་སྒྲུབ་རྒྱུན་དང་དུས་འའང་འཇུག།

དེ་དག་སྔ་ཤུགས་འདྲེན་པས་འབྱུང་། ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་མིང་སྔ་ཕྱི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས། མིང་མཐའ་དེ་དག་ཉིད་རང་གི་རྟགས་མཚུངས་པའམ་བཟློད་པ་བདེ་བས་སྔ་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་ཚོས་དངོས་ཏེ་ངོ་བོ་ཙམ་བཟློད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ་དང་། གསུམ་པ་བྱེད་པ་པོའམ་བྱེད་པ་ཙམ་དང་། བཞི་པ་སྦྱིན་པའི་ཡུལ་གྱིས་མཆོད་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། ལྔ་པ་འབྱུང་ཁུངས། དྲུག་པ་འབྲེལ་པ་དང་། བདུན་པ་གནས་གཞི། བརྒྱད་པ་བོད་པའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱང་དྲང་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་རྣམ་དབྱེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའམ། མ་གྱུར་པའི་ཚིག་ཕྲད་སྒྲར་བསྡུ་དང་། ལྷག་བཅས་དང་། འབྱེད་སྡུད་དང་། བསྙན་པ་དང་། བདག་པོ་དང་། དགག་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་། ཚིག་རྒྱན་དང་། དུས་ཏེ་ཚེ་སྐབས་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་སྔ་མ་མིང་མཐའི་ཤུགས་ཀྱིས་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ན་སྦྱོར་ཚུལ་ཞིགས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་དག་ལས་དྲུག་པ་འདྲེན་ཚུལ་སུམ་ཙ་པར་ཡང་འབྱུང་ངོ་། གཞན་ཡང་ཨི་ཏན་དང་། ལ་དོན་དང་། སྒྲར་བསྡུ་དང་། ལྷག་བཅས་དང་། འབྱེད་སྡུད་དང་། བདག་པོ་དང་། ཚིག་རྒྱན་དང་། རིང་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ཕྲད་རྣམས་མིང་སྔ་མའི་རྗེས་འཇུག་གི་ཤུགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟགས་པ་དང་རྟུང་མཐུན་པ་ཇི་ལྟར་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་རྣམ་ཚིག་མདོར་བསྡུས་རིག་པ་དོན་རང་ལོ་ཉེར་གསུམ་གྱི་ཚེ་བཀོད་ཟིན་པས་དེར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཅང་གསེས་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཅང་གསེས་གང་འཇུག་པ། མཐར་སྦྱར་འོག་མའི་མིང་དོན་ལས། ཞེས་པ་སྟེ། རྣམ་དབྱེ་དང་ཚིག་ཕྲད་དེ་དག་གི་ཅང་གསེས་གང་དང་གང་ཞིག་འཇུག་པ་ནི། གཙོ་བོར་རྣམ་དབྱེའི་ཕྲད་དང་བཅས་པའི་མིང་ཚིག་དེའི་མཐར་སྦྱར་རྒྱུའི་མིང་དོན་འོག་མ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་དབྱེའི་ཅང་གསེས་གང་ཞིག་འཇུག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་དབྱེའི་ཅང་གསེས་གང་ཞིག་འཇུག་པ་དང་། ཕྲད་ཀྱི་ཅང་གསེས་གང་ཞིག་འཇུག་པ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཕྱི་འཇུག་ཡོད་དམ་བྱེད་པ་ཡོད། དེ་བཞིན་ཆེད་བྱེད་རྟེན་བྱེད་དང་། ལས་བྱ་སྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པར་བྱ། སྦྱོར་དུ་འོས་པ་གནས་པ་འམ། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རྣམ་དབྱེའི་ཅང་གསེས་གང་དང་གང་ཞིག་འཇུག་པ་ནི། མིང་བདུད་རྩི་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་གང་ཞིག་ལྟ་བུ་ཕྱི་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ

*སོགས་ཡོད་ན་མིང་ཕྲ་མ་ལ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་འཇུག་པ་ཡིན་ཀྱང་བོད་སྐད་ལ་དང་པོ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མེད་པ་ཤ་ཆེ་བས་བདུད་རྩི་བང་ཞིག་ལྟ་བུ་འམ། སྒྱུར་ན་བདུད་རྩི་ཉིད་གང་ཞིག་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་མིང་དེའི་མཐར་འཚོ་བར་བྱེད་ལྟ་བུ་བྱེད་པའི་སྒྲ་སོགས་ཡོད་ན་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་འཇུག་པས་བདུད་རྩིས་འཚོ་བར་བྱེད་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་ཏེ། མོས་པ་ལྟ་བུ་ཆེད་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཡོད་ན་རྣམ་དབྱེ་བཞི་འཇུག་པས་བདུད་རྩི་ལ་མོས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རྟེན་ལྟ་བུ་རྟེན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་སོགས་ཡོད་ན་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་འཇུག་པས་བདུད་རྩི་ལ་རྟེན་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་བསྒྱུར་ལྟ་བུ་ལས་སུ་བྱ་བའི་སྒྲ་ཡོད་ན་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་འཇུག་པས་བདུད་རྩིར་བསྒྱུར་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་བླང་བར་བྱ། ལྟ་བུ་བླང་བྱའི་སྒྲ་སོགས་ཡོད་ན་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་འཇུག་པས་བདུད་རྩི་ལས་བླང་བར་བྱ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲ་ཡོད་ན་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་འཇུག་པས་བདུད་རྩིའི་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་སྔོན་དུ་མིང་བདུད་རྩི་མ་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་དེ་ལའང་བདག་ལ་འཆི་མེད་སྩོལ་ལྟ་བུ་འབོད་པར་འོས་པའི་དོན་ཡོད་ན་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་འཇུག་རིང་བོད་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའང་སྦྱར་དགོས་པས། བདུད་རྩི་མ་ཀྱེ་བདག་ལ་འཆི་མེད་སྩོལ། ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འམ་ནི་སྡུད་པའི་ཚིག་ཕྲད་དོ། གཞན་ཡང་མིང་མཐའ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་དབྱེ་འདྲེན་པ་དང་། མིང་མཐུས་མིང་མཐར་གཞན་དྲངས། དེས་རྣམ་དབྱེ་འདྲེན་པ་རང་ཡོད་དོ། གཞན་ཡང་། ངེས་གཟུང་གི་སྒྲ་སོགས་ཡོད་ན་ཕྲ་མར་དང་པོ་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲ་སོགས་ཡོད་ན་ཕྲ་མར་གསུམ་པ་དང་། མིང་མཐའ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་འམ། དགར་བྱའི་སྒྲའམ། བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲ་སོགས་ཡོད་ན་ཕྲ་མར་ལྔ་པ་དང་། རྟེན་བྱེད་ལྟར་སྣང་གི་བྱ་ཚིག་སོགས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། བདུད་རྩི་དེ། བརྟེན་པས་ཉི་མ་དང་མཚུངས། ས་ལས་རྩྭ་སྐྱེས། མི་ལས་ལྷ་བཟང་། མི་རྟག་པ་ལས་དངོས་པོར་གྲུབ། མཚོན་ཁར་བསད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ཕྲད་ཀྱི་ཉང་གསེས་གང་ཞིག་འཇུག་པ་བཤད་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཚིག་དོན་འོག་མ་ལས། བསྟུ་རྒྱུ་ཡོད་དམ་མེད་པ་དང་། ཕྲང་མ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། རྣམ་གྲངས་དག་ཀྱང་བགོད་པ་ལས། བསྒྱུར་བ་ཡོད་དམ་མེད་པ་དང་། ཕོ་སྒྲ་དང་ནི་མོ་སྒྲ་དག། མིང་གི་མཐའ་ན་ཡོད་མེད་དང་། རྒྱུན་དུ་རྒྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཡང་། རྟེན་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་མེད་དང་། བརྟན་བྱ་ལྷག་མ་ཡོད་མེད་དང་། ཚིག་དོན་རྫོགས་པས་དང་མ་རྫོགས་ཀྱིས།

*ཧྲ་ཐ་ཏྲི་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ།

དེ་དག་ཤང་གཤེགས་རྣམ་པར་དབྱེ། ཞེས་པ་སྟེ། གཞན་ཡང་མིང་མཐའི་ཚིག་ཕྲད་ཤང་གཤེགས་བང་ཞིག་འདྲེན་པར་འགྱུར་པ་ནི། བརྗོད་འདོད་ཙམ་གྱིས་གྱུབ་པ་རེ་གས་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་པལ་ཆེར་མིང་དེའི་མཐར་སྦྱར་རྒྱུའི་ཚིག་དོན་འོག་མ་ལས་ཞེས་དགོས་ཏེ། ཚིག་དོན་འོག་མ་སྔོང་མ་དང་མཚུངས་པ་ལས། སྔོང་མ་བསྡུ་རྒྱུ་ཡོད་ན། མིང་སྡེ་མའི་མཐར་སྦྱད་པའི་ཚིག་ཕྲད་སྦྱར་དགོས་ཏེ། ལྷ་དང་། མི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། དྲི་ཟར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རང་སྟེ། ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚིག་དོན་སྔོང་འོག་མཚུངས་པ་འདས་འོག་མ་བསྡུ་རྒྱུ་ཡོད་ན་འོག་མ་སྦྱད་པའི་ཚིག་ཕྲད་སྦྱར་དགོས་ཏེ། ལྷས་ཀྱང་བཏུད་ན་མིས་ལྟ་ཅི་སྨོས། ལྟ་བུ་དང་། མཐུག་ཏུ་བྱ་ཚིག་ཕྲད་ལྟ་བུར་ལྟར་ཅིག་སྦྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་དོན་སྡེ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱི་མ་བསྣན་དགོས་ཤའང་། སྡུད་པའི་བྱེ་བྲག་བསྣན་པའི་ཕྲད་སྦྱར་དགོས་ཏེ། གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་གཤའ་ཚོའང་སྦྱར། ལྟ་བུ་དང་། ཕྱི་མར་མིང་ཚིག་གི་རྣམས་གྲངས་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་མང་པོ་བཀོད་པ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་གལ་ཏེ་དོན་བསྡུར་བ་ཡོད་ན། སྡེ་མའི་སྡེ་མར་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་འབྱེད་པའི་ཕྲད་དགོས་ཏེ། འཆི་མེད་དམ། རྣམ་སད་དམ། མིག་མི་འཛུམ་ནི་ལྷའོ། ལྟ་བུ་དང་། ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་བསྡུར་བ་ཡོད་ན་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྡུད་པའི་ཕྲད་སྦྱར་དགོས་ཏེ། གདུབ་རིང་གདུབ་རིང་དྲང་དུ་གསོལ་བར་བྱེད། ལྟ་བུ་དང་། མིང་གི་མཐར་པ་ལྟ་བུའི་པོ་སྒྲ་གསར་དུ་སྦྱར་ཡོད་ན་མིང་མཐར་དེ་ཉིད་བདག་པོའི་སྒྲར་འགྱུར་བ། རྟ་པ། སྒྲུབ་པ་པོ། ལྟ་བུ་དང་། མིང་གི་མཐར་མེད། མིན་ལྟ་བུའི་མོ་སྒྲར་གཏོགས་པ་གསར་དུ་སྦྱར་ཡོད་ན། མིང་མཐར་དེ་ཉིད་དགག་པའི་སྒྲར་འགྱུར་བ། འཆི་མེད། ལྷ་མིན། ལྟ་བུ་དང་། གསར་དུ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་པར་དང་པོ་ནས་མིང་གི་ཆ་ཤས་སུ་ཡོད་ན་པོ་མོའི་སྒྲ་དེ་བདག་སྒྲ་དང་དགག་སྒྲར་མི་འགྱུར་བར། ངོ་བོ་གང་། ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲར་མི་འགྱུར་བར། ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་སྒྲར་འགྱུར་བ། དམ་པ། ཐྭ་མ་ལྟ་བུ་དང་། ཚིག་དོན་སྡེ་མ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱི་ཚིག་གཞི་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་རྒྱུ་ཡོད་ན། སྡེ་མ་ལ་མཐུན་པའི་རྒྱུན་དུ་རྒྱུར་པའི་ཚིག་ཕྲད་སྦྱར་དགོས་ཏེ། མཛེས་ཀྱང་མཛེས་ལ་འོད་ཀྱང་འཚེར། ལྟ་བུ་དང་། སྡེ་ཕྱི་ཆོས་མི་མཐུན་པ་གཞི་གཅིག་བསྡུ་ན། སྡེ་མར་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུན་འདུག་སྟེ། ཁྲོ་བ་སྤངས་པར་ཀྱང་དགྲ་འཇོམས་པ། ལྟ་བུ་སྟེ། རྒྱུན་དུ་རྒྱུར་བའི་ཚིག་ཕྲད་དེ་དག་ཀྱང་ངེས་པར་དོན་ལ་བསྟེགས་ཡོད་ན་མི་སྦྱར་དུ་མི་རུང་ཞིང་། ཚིག་མཛེས་བྱེད་

ཚམ་ཡིན་ན་མ་སྦྱར་ཀྱང་རུང་བ་དང་། ཨོཾ་ཀ་རོ་ན་ཕྲ་མའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསྟན་བྱ་ལྷག་མ་ཡོད་ན་ཕྲ་མ་ལ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཕྲད་སྦྱར་དགོས་ཏེ། རྒྱས་བརྟན་སྐྱེ་བཞག་ལྷ་བུ་དང་། ཨོཾ་ཀ་རོ་ན་ཕྲ་མའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསྟན་བྱ་ལྷག་མ་མེད་པར་རྫོགས་ན་སྦྲར་བསྡུའི་ཕྲད་སྦྱར་དགོས་ཏེ་རྫོགས་སོ། ལྟ་བུ་རྣམ་དབྱེ་དང་ཚིག་ཕྲད་དེ་དག་གི་ཞང་གསེས་གང་དང་གང་ཞིག་འཇུག་རིང་དོན་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྟོན་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱའོ་ཞིག་སོ། དེ་ཡང་རྣམ་དབྱེ་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ། མིང་གི་མཐར་སྦྱར་བས་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་པར་བྱེད་པའི་རྐྱེན་སེ་སོགས་ཉེར་གཅིག་སྟེ། བོད་སྐད་འདང་ལེགས་སྦྱར་དང་བསྟུན་ནས་སྦྱར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པོ་དེ་རྣམས་གཅིག་ཚིག་ཉིད་དང་། གཉིས་ཚིག་དག་དང་། མང་ཚིག་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཉེར་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། འདི་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བློ་མོ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་འབྱེད་དཀའ་བར་སྣང་ཡང་ཡི་གེས་འཇིགས་པས་མ་སྤྲོས་སོ།

ཚིག་ཕྲད་ནི། མིང་ཚིག་ལ་མ་སྦྱར་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་མི་སྟོན་ཅིང་། མིང་གི་ཐོག་མཐའ་དང་བར་དུ་སྦྱར་ན་བརྗོད་བདེ་བ་དང་། མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། དོན་གསལ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཞིག་སྟེ། འདི་དག་ཕལ་ཆེར་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ནི་པཱ་ཏ་སྟེ་ངེས་ཚིག་གམ་མི་ཟད་པར་གྲགས་པ་དང་འདྲའོ། དེ་ཡང་དོན་གྱི་ལྡོག་པ་ཁོ་ན་སྟོན་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཡིན་ན་ཚིག་ཕྲད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། ཚིག་ཕྲད་ཡིན་ན་དོན་གྱི་ལྡོག་ཁོ་ན་སྟོན་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་བོ།

བཞི་པ་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་འཇུག་གི་དགོས་པ་དངོས་བཤད་པ་དང་། ཞར་བྱུང་ཡི་གེའི་འཇུག་པ་སྤྱིའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། ཡི་གེའི་ཁོངས་ནས་མིང་འབྱུང་སྟེ། མིང་གི་ཁོངས་ནས་ཚིག་འབྱུང་ནས། ཚིག་གིས་དོན་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད། ཅེས་པ་སྟེ། རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྔོན་འཇུག་དང་དབྱངས་ཡོད་མེད་གང་ཡང་རུང་བའི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་དུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་ཡང་རུང་། རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་གང་རུང་ཞིག་མ་བཞུགས་ན། དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་མིང་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པས་ཡི་གེའི་ཁོངས་ནས་མིང་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། མིང་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་དུ་མ་སྦྲེལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའོ། དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་དབྱེ་དང་ཚིག་ཕྲད་སོགས་ཕལ་ཆེར་རྗེས་འཇུག་ལས་འབྱུང་ཞིང་རྗེས་འཇུག་ལ་ལྟོས་པ་དེ་རྣམས་མ་ཞུགས

ན། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་ཏུ་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས་མིང་གི་ངོས་ནས་ཚིག་དབྱུང་བའི་ཕྱིར་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚིག་གིས་འཇིག་རྟེན་དུ་དོན་རྣམས་བརྗོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་མཚོན་པའི་བརྗོད་དེ་ཇི་སྙེད་པའང་རྗེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་རྣམས་འཇུག་པའི་དགོས་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་པ་སྟེ། འདིར་ཡི་གེ་དང་མིང་དང་ཚིག་དང་བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བོད་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབྱེ་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནར་བྱུང་ཡི་གེའི་འཇུག་པ་སྤྱིའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཡི་གེའི་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་། ཡི་གེའི་འཇུག་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། དགོས་པ་ལྡོག་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ་དང་། ཉིང་དགོས་ལྡོག་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི། ཨོ་ཡི་ཡི་གེ་མེད་པ་ན། བོད་ཡིག་བརྗོད་པ་མེད་པར་འགྱུར། བོད་ཡིག་དེ་དག་རྣམས་ལ་ཡང་། འཇུག་པར་བཅས་བ་མེད་ན་ནི། མིང་དང་ཚིག་ཀྱང་བཟླ་བ་མི་ནུས། མིང་ཚིག་གསལ་བ་མེད་ན་ནི། དོན་རྣམས་བརྗོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་སྟེ། ཨོ་ཡི་ཡི་གེ་གི་གུ་སོགས་ཨཱ་ལི་བཞི་པོ་མེད་ན། བོད་ཡིག་ཀཱ་ལིའི་རྣམས་ཁོ་ནས་བརྗོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཨཱ་ལི་རྣམས་ལ་ལྟོས་པའི་བརྗོད་པ་དེ་སྙེད་མི་ཚང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བོད་ཡིག་ཀཱ་ལི་དེ་དག་རྣམས་ལའང་ཨཱ་ལི་དང་ལྡན་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་འཇུག་པར་བཅས་པ་སྟེ། འཇུག་པའི་ཡི་གེ་བཅུ་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི། དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་མིང་དང་། ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་ཀྱང་གསལ་བར་མི་ནུས་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིང་དང་ཚིག་གསལ་བར་གྱུར་པ་མེད་ན་ནི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་རང་དང་གཞན་ལ་མཚོན་ཞིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་ཨཱ་ལིའི་རྣམས་ནི་ཀཱ་ལིའི་བརྗོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པ་རྣམས་ནི་མིང་ཚིག་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མིང་ཚིག་རྣམས་ནི་དོན་བརྗོད་ཕྱིར་འཇུག་པས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ནི་དགོས་པ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ཉིང་དགོས་ལྡོག་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་གྱུར་ན་འཇིག་རྟེན་དུ། དོན་མཚོན་བརྗོད་པ་ཀུན་ཀྱང་མེད། རིག་བྱེད་སྨྲ་བའང་ཡོད་མི་འགྱུར། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་གྱུར་ན། འཇིག་རྟེན་འདིར་དོན་མཚོན་པར་

བྱེད་པའི་བརྗོད་པ་སྙེ་ཞུང་དུ་སྡོན་པའི་སྒྲ་སྐད་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་བས། དེ་ལ་རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་དང་མཐུན་མོང་པའི་བརྡ་གཞི་དང་། ཨི་ས་དང་། སྙན་ངག་སོགས་རིག་བྱེད་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་དང་མཐུན་མོང་མིན་པའི་ཞེས་བྱ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསླབ་པ་རྣམས་སྟོན་རིང་སྨྲ་བའང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་དུ་ཡོད་ན་ནི། འཁོར་འདས་ཀྱི་བླང་དོར་མཐའ་དག་སྟོན་རིང་སྨྲ་བ་འབྱུང་ལ། བླང་དོར་ལ་ཞུགས་ན་ནི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་ཡི་གེའི་འཇུག་པ་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དགོས་པ་དངོས་བཤད་པ་དང་། དགོས་པ་དེ་འགྲུབ་པར་སྟོན་པའོ། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་རྣམས། ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་། གྲུབ་མཐའ་གཞན་ཡང་ཡོད་ན་ཡང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མི་ཤེས་བཞིན། དེ་བཞིན་ཡི་གེའི་འཇུག་ཚུལ་རྣམས། སྨྲ་བ་ཀུན་ལ་གནས་གྱུར་ཀྱང་། རང་ཚུལ་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པས། དོན་ལ་སྦྱོར་བ་ག་ལ་ཤེས། དེ་ཕྱིར་སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་གི། རྗེས་སློས། ཞེས་པ་སྟེ། དཔེར་ཇི་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ། གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་དང་། མིག་གི་ཁམས་སོགས་ཁམས་དང་། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་རང་རང་ལ་ཡོད་པར་མ་ཟད། གྲུབ་པའི་མཐའ་བཞག་པ་གཞན་ཡང་གྲངས་ཅན་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཉེར་ལྔ་དང་། ཐེག་ཆེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་སོགས་ཀྱང་ཡོད་རིང་། སྔོན་ནས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་གཞན་གྱིས་མ་བསྟན་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་རང་གི་ཡི་གེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཡང་ཕལ་པོ་སོ་སོའི་ཞུང་ལྡན་པའི་སྐད་ཀྱི་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་ཉེ་མེད་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་། གཞན་གྱིས་བརྡ་མ་སྦྱར་བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡི་གེ་རྣམས་མིང་ཚིག་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མི་ཤེས་ན། མིང་ཚིག་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་བྱེ་བྲག་གྱི་ནས་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ག་ལ་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་སོ། དེ་བས་ན་བླང་དོར་མཐའ་དག་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བོད་སྐད་ལ་མཁོ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་རབ་གསལ་ལ་སོགས་པའི་སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་མཁས་རྣམས་ཀྱི་བར་སྤྱོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྗེས་

སུ་འབྲངས་ནས་བུ་མི་བདག་གིས་བཅི་བས་སྤྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་དགོས་པ་དེ་འགྲུབ་པར་སྨོན་པ་ནི། འདི་ཀུན་རྟོགས་གྱུར་རིག་ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡི་གེའི་འཇུག་པ་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་ཚུལ་འདི་གངས་ཅན་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་རྟོགས་ནས་མིང་ཚིག་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྨོངས་པ་མེད་པར་སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཉིད་དགོས་དེ་རྣམས་འགྲུབ་པའི་ཐུགས་སྨོན་མཛད་པའོ། སྨྲས་པ།

ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་བསྟན་ལ་རབ་ཞུགས་ཤིང་། ལག་པའི་མིག་ལ་དབྱངས་འཇུག་བཞི་བཅུ་དང་།

མཚམས་ཀྱི་བསྒྲོད་པར་འཕྲུལ་རྟེན་རྩེ་ཟུང་གིས། བརྒྱན་པའི་འཕོད་བྱ་ལྡན་པ་གང་དེ་ཡིས།
གངས་ཅན་མིག་གཅིག་སམྦྷོ་ཊ་ཡི་གཞུང་། གངས་ཅན་བདེ་སྤྲོད་ཕྱི་མོ་སུམ་རྟགས་དོན།
གངས་ཅན་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་ལེགས་བཤད་བཞིན། གངས་ཅན་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་སྦྱར་མོད་ཀྱི།
རྒྱལ་བསྟན་སྣང་གཏེར་དུས་རིས་སྒྲིབ་ལ་ཉེ། དབང་གྱུར་མཁས་པའི་མཚོ་སྐྱེས་ཕལ་ཆེར་ཟུམ།
གཟུ་ལུམ་སྤྱོད་པའི་འབྱུང་བྱ་རང་དགར་རྒྱུ། བསིལ་ལྗོངས་སྐྱེ་བོའི་གདོང་མུན་ཇི་ལྟར་སེལ།
གདུང་སྒྲུབ་ཕལ་ཆེར་འདོད་ཡོན་སྤྱོད་ལ་ཡེངས། སྒོམ་ཆེན་ཕལ་ཆེར་ཟོག་རྫུན་བྱ་བས་བྲིལ།
མཁས་རློམ་ཕལ་ཆེར་ཚོང་ཉིད་ལས་ལ་སྤྱོད། ཀྱི་མ་ཐུབ་བསྟན་སུ་ཡིས་འཛིན་པར་འགྱུར།
དོན་གཉེར་འདུན་པའི་ཀུན་གཏིང་ནས་འགགས། ལེགས་ཉེས་དེ་བའི་ཚཀྲ་འཁྲིབ་ཀྱིས་ནོན།
ཕྱོགས་ལྷུང་གདོན་གྱིས་མ་ན་ཆེར་བརླམས་པ། དེ་དག་ལེགས་བཤད་ཉུ་དས་ཅི་ཞིག་བྱ།
འོན་ཀྱང་གཟུར་གནས་དཔྱོད་ལྡན་མཁའ་ནོར་གྱིས། བསླུ་ཚིག་ཚ་ཟེར་ལན་མང་སྤྲོས་པའི་ཚེ།
ལེགས་བཤད་སྣང་རྩེ་སྨྱུག་དང་མི་གསྐུ་གི། རང་དབང་འདབ་སྟོང་ཅན་ལ་ཡོད་མ་ཡིན།
དེ་ཕྱིར་འདིར་དབང་ལེགས་བྱས་འབབ་ལྡན་མ། བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་པའི་རྣམ་སད་ཚུས།
རབ་རྨོངས་ཁྲིབ་འཇུག་ཁང་དྲི་བཀྲུས་ལས་སྐྱར། རྒྱང་ཆེན་རྒྱ་མཚོའི་གསོས་སུ་འཇུག་གྱུར་ཅིག

ཅེས་ཡུལ་གངས་ཅན་གྱི་སྐད་ཀྱིས་བརྡ་སྤྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་སུམ་ཅུ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་མཁས་མཆོག་སི་ཏུའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་དཔེ་འདི་ནི། སྡོམ་བརྩོན་མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་སློང་ཛྙཱ་ན་མི་ཏྲས་ནན་ཆེན་པོས་བསྒྲུབ་

མ་མཛོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་ངག་དབང་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞབས་རྡུལ་གྱི་བོས་རིག་རིང་། སྤྱིལ་ཁང་པ་རྡོ་ཏ་ཆེན་པོའི་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་ཆ་ཤས་ཙམ་མྱངས་པས་བོད་ཀྱི་བརྡ་དག་གི་བསྟན་བཅོས་པལ་མོ་ཆེའི་དགོངས་དོན་སླ་བ་ལ་མཁས་པའི་མདུན་སར་མི་ཐུམ་པའི་གྲོགས་པ་རྟུང་ཟད་ཕོབ་པའི་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཧྨ་ཀྵ་དྣ་ཞེས་བྱ་བས་སུམ་རྟགས་དང་སླ་སྙོ་དང་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩ་འགྲེལ་མང་པོ་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དེ། དེ་དག་གི་ལེགས་ཆ་མཐའ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་ནས་རང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ཟད་པ་ཞེས་པ་མི་སྨྲ་བ་ལོའི་སྨྲོ་བཞིན་ལྷ་བའི་དཀར་ཆོས་དགའ་བ་བྱེད་པོའི་ཉིན། གཙང་གསལ་དུ་བཞད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དབྱུལ་ཚུའི་རི་བྲོད་དགའ་ལྡན་རྩེའི་སྤྱོད་ཁང་དུ་སྦྱར་བ་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ནུས་པར་གྱུར་ཅིག།

མཁས་མང་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གི་གནད་བཏུས་པའི། མཁས་མཆོག་སི་ཏུའི་ཞལ་ལུང་འདི་ཉིད་ལ།

པཎ་ཆུང་ཤྲཱི་ཤ་ར་ཏ་ཙནྡྲ་ཡིས། མཁས་འདོད་ཀུན་ལ་ཕན་ཕྱིར་སྤར་བསྒྲུབས་དགེས།

གནས་སྐབས་བོད་ཡིག་དཀའ་གནད་བདེ་རྟོགས་ཅིང་།

མཐར་ཐུག་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་བསྔོ།།

D. B. Press—206—1000—3-8 1912

University of California
SOUTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY
405 Hilgard Avenue, Los Angeles, CA 90024-1388
Return this material to the library
from which it was borrowed.

QL OCT 18 1999
REC'D LD-URL
SEP 13 1999
REC'D LD-URL
QL JAN 13 1997
NOV 05 1996
2-WEEKS
URL-LD SEP 27 1997
APR 29 1998
URL-LD
2-WEEKS MAY 15 1995
URL-LD
REC'D LD-URL
MAY 13 1995
DATE DUE
NOV 03 1999
SRLF
2 WEEK LOAN

3 1158 01115 25
UC SOUTHERN REGIONAL LIBRARY FACILITY
D 000 011 031 2